

•

Çîrokên keçelok 2

•

Abdusamet Yîgît

Soran Roman

*Çîrokên keçelok 2*Abdusamet yigit*

@Han-Grafik & Abdusamet yigit

. Çap 2.

Berlin/Almanya-2014

Edîtor : Zeynel Abidîn Han

Berpirsiyariya Redaksiyonê: Zagros Baran

Grafik û Design : Gazîn Han

.

.

email: han-grafik@hotmail.de

.

Çap û Grêdan :

Concept Medienhaus GmbH

Bûlowstr. 56-57 10783 Berlîn

. [Tel:00 49](tel:00493047987052) (0) 3047987052-53

Tel: 00 49 (0) 30 47987054

Tel: 00 49 (0) 1787807683

ISBN 978-39816686-9-8

ÇÎROKÊN KEÇELOK 2

Keçelok wê şevê xew ne kete çavên wî de. Gelekî û gelekî li ser çûne xwe ya li Cizîre bota dihizirî. Wî kiribû serê xwe de ku herê Cizîre bota. Dayîka wî li ser Cizîre bota û di derbarê mîr û jiyana wêdere de, gelek vegotin jê re gotibûn. Wan vegotinên hemûkan di serê wî de mereqek çêdikir. Mereq ku di serê mirov de çêbû, êdî hinekî zor dibê ku mirov karibe xwe. Keçelok piştî ku bi dayîka xwe re hinek axivibû, êdî piştî dayîka wî û ew ji bêdeng mabûn. Lê dayîka wî car bi car pêre di peyîvî ku ka ma ka nikare ku biryara wî pê bide guharandin. Keçelok ji mereqe di serê xwe de gotinaka bi biryar gotibû. Mereq ku bi mirov re hebê, êdî hineki zor dibe ku mirov ji ya xwe were xwere.

Keçelok û dayîka wî ku şev hinekî bi ber derengiyê ve çû, êdî piştî bi pif kirine çira xwe û mivirandina wê re di kevine nav nivînên xwe de ku razihin. Lê xawa Keçelok ne digirt. Keçelok, di serê wî de axiftina ku bi dayîka xwe re kiribû û gotina xwe ya ku jê re gotibû ku wê çê Cizîre bota di serê wî de bû. Car bi car di serê xwe de dibir û dianî ku ka Cizîre bota çawa ya. Dibê ku di dinye yê ji jê xweştir û xweşiktir ti deverên dîn ne bèn. Nexwe wilqasî bahsa wê we çima bihatina kirin?

Gelek bahsa Cizîre bota dikirin. Geleken yên ku rê ya wan bi wir ketibû û ku dihatina malê ji hinekî wasfê xwe didan, ji ber ku çûbûn Cizîre bota. Mirovekî ku çûbana Cizîre bota bêguman wê nafsa wî ji hinekî mazin bana. Wê di nav xalkê de hinekî bahsa wî bihatana kirin. Wê jê bi hatana pirsim ku ka Cizîre bota çawa ya an ji li wir wî çî dît û ne dît. Wî divîbû ku bigotina. Ji xwe wê bikêf ji bigotina. Mirovekî ku bahsa

çûne Cizîre bota bi xwe re kiribana,êdî divîbû ku bihatana fahmkirin ku wê gelekî û gelekî ew êdî di serê mirovên de mabana. Keçelok ji vê yekê zanî bû.Di nav cihan de ji tanî ber çavên xwe ku çûya Cizîre bota û piştre vegerehe ye û piştre di nav mirovan de rûniştîya û mirov jê di pirsin ku ka wî li wir çî dît û ne dît.Wî ji tanî ber çavên ku ji wan re têne ser ziman.Ma ka çî ji vê yekê xweştir û xweşiktir bû? Bêgûman ev yeka gelekî û gelekî xweş bû.

Keçelok gava ku çûbana Cizîre bota û ewder dîtiban, êdî wê weke mirovekî hê mazitir bihatana pêşwazî kirin.Ew bixwe ji ji tûxme wan bû.Lê ma gelek wê ew mirovên ku ew ji tuxme wan bû wê wî ew nasne kiribana?Divîbû ku wî ew nas kiribana.

Her weha keçelok ji kijan alîyê ve di serê xwe de dibir û dianî, di serê xwe de digaha têgihiştineka ku divîbu ku çûbana.Wî aqle xwe li gor wê yekê rast dikir.Wî li gor wê yekê hizir dikir.Ji ber vê yekê ji êdî gava ku di serê xwe de wî hizir dikir, êdî ku çawa ji wî hizir kiribana, êdî di dawîye de ew digaha encamaka ku divîbû ku çûbana wir.Gava ku her weha di serê xwe de digaha encama ji êdî di bir û di anî bikêf dibû.Kêfe wî dihat.Êdî ji xwe xawa wî ji ji wî diravî.Êdî xaw li ser çavên wî ne dima.

Ew di serê xwe de di wê heyeme de weke ku li dinye ye dî bê bû.Her weha di serê xwe de ji wir dût bû.Di serê wî de Cizîre bota hebû.Mirovê ku Cizîre bota di serê wî de cih girt, êdî her weha xawên wî yê şevan ji diravîn.Cizîre bota bi navê xwe ji mazin bû û terê mirov hebû ku mirov pê bikeve şahîyekê de di dile xwe de.Cizîre bota ji ber ku mazin bû.Ji ber ku di serê mirov de bi gelek awayan cih girtibû.Mirovên ku çûbû bûne de û ew dîtibûn û ku dihatina nav xalkê u bahsa wê dikirin, êdî dikirin ku di serê miroven de mazin cih bigrê.Cizîre bota di wê demê de jîn dibû.Lê Cizîre bota di dema xwe de ji weke efsanayake bû.Weke destaneka ku hatibû nivîsandin bû.Miroven ku li mirovan dihisandin, êdî piştre di serê wan de her weha ew destan mazin cih digirt.Cizîre bota di dema xwe de destanaka ku nivîsandî bû.Di serê miroven de xwedîye hebûnaka mazin bû.Mala zanebûne bû.Mala hijkirin û evîne bû.Mala dil bû Cizîre bota.Gava ku mirov li Cizîre bota dihizirê gelek tişt têne bira mirov.Mirov gava ku wan tiştên têne ser zimên, êdî piştre ku mirov li wan dimeyîzenê, mirov wan ji bo ku wê anine ser ziman kêmbû dibîne.Bêjeya herî biwate û bizanebûn ji hinekî Cizîre bota têne ser ziman.Lê di dereke de ew ji kêmbû dimenê.Ew hindik dimenê.Hindik mayîn ji ne ji ber ku ew bêja watebiçûka.Ji ber ku Cizîre bota wate mazin

kirîya û bi gelek awayan re di serê mirovan de hatiya rûniştandin. Her weha bi vê yekê ve girêdayî ya. Cizîre bota warakî ku weke ku qatak ji mirov dihata hasibendin bû. Wilqasî bihêja û qadir û qiymet dihata dîtîn. Li wir qadr mirov hebû. Zanebûna mirov ji li wir li pêş bû. Mirovên ku ji ber ku zanebûna xwe mazin bikin an ji yên ku ji ber ku li wir bixwenên diçûna wir ne hindik bûn. Ji her alîyê Kurdîstan ê mirovan riya Cizîre bota digirt û diçûne wir ji ber ku bixwênin. Ji ber ku xwe bigihine têgihîştineke mazin. Ma ne ji ber vê yekê bû ku digotin ku 'mirov gava ku çû Cizîre bota wê bifirê'. Bi rastî ji ku mirov karibana ku xwe bigahanda Cizîre bota wê bifirîyana. Firandin di aqil de û di hizir de çêdibû. Firandin di zanebûne de çêdibû.

Mirovên zane li wir gelek hebûn. Her mirovekî ku filozof an ji zanist, gava ku di nav xalkê de di axivî pêşî digot ku *'dema ku êz li Cizîre bota bûm..'*. Gava ku her weha got, êdî piştî mirovan ji bala didayê de û çavên xwe lê raq dikirin û lê dihisandin. Wî ji gava ku bidest axiftina dikir, êdî pêşî hinekî ji Cizîre bota û li wir tiştên ku dîtibûn ji wan re tanî ser ziman. Piştî ji li ser meselên dinye yê ji wan re diaxivî. Gava ku diaxivî ji mirovan li dora wî lê qanc dihisandin. Her gotine ku wî digot êdî di sere mirovan de mazin cih digirt. Bi gotinên wî re yên li ser Cizîre bota û ji Cizîre bota diaxivî ji ew ji di serê wan mirovan de bi qadr û qiymet dibû. Mirovan êdî bi çavakî dî li wî mirovî ji di meyîzend.

Lê divêt ku mirov bêje ku Cizîre bota ne tenê bi watayake hebû. Cizîre bota bi gelek wateyan hebû. Bi gelek wateyên mazin hebû. Bi zanebûna re hebû. Bi rihe xwe re hebû. Rihekî Cizîre bota yê bizanebûn li ser Kurdistanê hemûkî bû. Li ser hemûkî weke perdeyeke vekiribû. Herkesekî di serê xwe de weke ku ew perde di dît. Ya rastî ji mirov kare bêje ku di dîtîn ji. Gava ku Cizîre bota ne dîtibana wilqasî bi wate û mazin di serê wan de cih ne digirt. Ew perde perdeyeke ji rih bû. Perdeyek ji rih li ser mirovan hemûkan hebû ji Cizîre bota. Her weha mirov kare hebane Cizîre bota ya ku di serê mirovan de mazin bêne ser ziman.

Keçelok ev Cizîre bota di serê xwe de tasawûr dikir. Wî ev Cizîre bota di serê xwe de dibir û dianî. Wî ev Cizîre bota hizir dikir. Ev Cizîre bota bû ku ne dihişt ku xew bi çavên wî bi keve. Wî dixwest ku herê wir..

Gava ku ew li ser Cizîre bota her weha dihizirî, êdî bêhtir di serê wî de cih digirt. Çend ku wî hizir dikir li ser wê, êdî wê ji mazin di serê wî de cih digirt. Her ku li ser dihizirî, êdî Cizîre bota pêşî xawa wî ji ser çavên wî dibir û piştî bi hizirandine re dile wî xweş dikir. Dikir ku ew di cihê xwe de axaka mazin ji dil bikişenê. Axin ku dihata kişandin ji dil dihata

kişandin. Wi ji dil dikişand. Ma ku ew ji çûbana û Cizîre bota dîtibana, wê çî bûbana. Wê dinye qey xira bûbana. Ne, wê tişteke ne bûbana. Lê her weha di serê wî de mazin bû çûna wî. Her ew li mal bû. Lê hê gelek pirs di serê wî de çedibûn. Gelek pirsên li ser Cizîre bota û gelek pirsên li ser rê. Ew haya wê kêlîkê di ti rêyên dûr de ne çûbû. Veca, wê çawa çûbana? Ev pirs di serê wî de bû. Lê pirseke ku wî di wê heyeme de ti bersiv jê re ne dide bû. Pirseke ku bêbersiv bû. Pirsên bêbersiv di serê mirov de êşeke ji çêdikin. Gava ku mirov bersiv ne de wan, êdî di serê mirov de êşeke ji çêdikin. Êşeke wilo çêdikin ku mirov ne tenê di serê xwe de êşe hîs bikê. Êşeke wilo çêdikê ku mirov êşe wê di dile xwe de ji hîsbike. Bêbersivbûn di rewşên weha de gelekî û gelekî bi mirov re bêsabîrîyê ji çêdikin. Bêsabîrîyeke wilo bi mirov re çêdikin ku mirov di cihê xwe de nikaribê bisekine.

Keçelok ji her weha di wê heyeme de wilo bû. Ew ji, pistî ku di serê xwe de her weha li ser Cizîre bota u çûna wêderê hizir kiribû, êdî di xwe de bi bêsabîr bûbû. Dile wî tenê gava ku dihizirî li ser hevdu diavêt. Dikir ku hilm bi laşe wî bikeve û bêhne wî bi ser dile wî bi keve. Wî ji di wê heyeme de laşe xwe germ hîsdikir.

Lê ka ma ka Keçelok wê çî kiribana? Ew ji ku roja wê hat wê hatibana fahmkirin. Wê bihatan fahm kirin. Keçelok wê çî kiribana hingî wê kiribana. Lê dayîka wî ji weke ku li hevberê çûne wî bû. Ew ditirsehe ku wê tişteke were serê kurê wê. Ew ji bi maf bû ji alîye xwe ve. Ji ber ku ji wî pê ve ti kesekî wê ne bû. Ku ew ji çûbana û tişteke hatibana serê wî, êdî wê çî kiribana. Ew ji ne kifş bû. Ew êdî wê dinye wê xirabûbana. Wê êdî ew ji miribana. Bê kurê xwe ew wê ji nikarîbana ku jiyan bûbana. Jê re wê zor hatibana. Dile dayîkê hertimî safî û tenike. Tişteke biçûk ji li ser bandûr dikê. Ji ber ku şaxsîyete dayîkê bixwe gelekî û gelekî bi hestîyar e. Hestîyarîyeke wilo pêre heya ku gelekî û gelekî kûr e. Dayik bi vê yekê re jin dibê. Vêce di rewşên weha de ku wê ji zaroka xwe qut bibê, êdî jê re gelekî û gelekî giran te. Ji dayîka keçelok re ji giran dihat. Ew ji dayik bû û wê ji ew nih mihan di zike xwe de mazin kiribû. Ew dayik bû.

Keçelok bixwe ji hij dayîka xwe dikir. Ew ji hertimî haya wê kêlîkê bi dayîka xwe re mazin bû. Bê wê heya wê kêlîkê ti gavên xwe ne avêtine. Bê wê ne çûya dereke. Lê wê carê ketibû serê keçelok de ku here Cizîre bota ji. Dayîka wî ji ku ne bi dile wê bana, wê dile wî ji êsheha bana. Divîbû ku biriza dayîka xwe çûbana. Lê ka haya sibehe wê kifş bûbana ev yekê ji bo wî û riya wî û dayîka wî. Wê dayîka wî çî bertek şanî wî dabana wê hingî kifş bûbana. Lê wî gotibû dayîka xwe ku ezê

herime Cizîre bota. Dayîka wî ji vê yekê zanîbû. Ev yeka di serê wê de ji bû. Dibêt ku weke wî nahaka xaw ne ketîye çavên wê de ji.

Keçelok weke ku çawa wê şevê xaw ne ketibû çavên wî de, herweha xaw ne ketibû çavên dayîka wî de ji. Ew ji xaw ne ketibû çavên wê de. Piştî ku hê di êvarî de hinekî bi kurê xwe re li ser şîve axivî bû û piştî ku li ser şîve rabûbûn û wê kar û bare xwe xilas kiribû û hatibû û li nig kurê xwe rûniştî û kurê wê ji jê re gotibû ku ew 'ez dixwezim ku herime Cizîre bota, êdî di serê wê de mabû. Her weha ew ji dihizirî. Gelekî ji li ser vê yekê dihizirî. Piştî ku şev bûbû dereng û ew ji ketibûna nav cihên xwe de, weke ku kure wê ew ji bêxew bû. Xewê çavên wê ji ne digirt. Ew ji li ser wê yekê dihizirî. Gotinên kurê wê di serê wê de bûn. Ew di serê xwe de li ser gotinên wî pir diponiji. Lê ew ji di rewşa xwe de bû di wê heyeme de. Di nav nivînên xwe de bi bedeng mabû sekinî. Dem dihata ber sibehe û hindik mabû ku fecir vede, lê hê ji ew şîyar bû. Kurê wê ji şîyar bû. Herdû ji hevdû bêxaber di nav cihê xwe de şeva xwe bi bêxew di buhurandin.

Dîya keçelok dibêt ku ne tenê li ser çûne wî hizir fikir. Dibêt ku hê hinek tiştina dî ji di serê wê de hebûn. Dibêt ku ji demên ku buhurtî hinek tişt hatibûna bîra wê. An ji dibêt ku hinek di wê dema nîqaşê de wê bi bîr anîbûn. Kî zane ku çî di serê wê de bû. Ew di keçkenîya xwe de keçikeke ku bi nav û deng bû. Bi xweşikatiya xwe re navê xwe li herême dabû. Geleken navê weha bi xweşikatiya wê re hiskiribû. Piştî ku awreşê mer girt nasdikê û ku hij hevdû dikin û piştî gava ku cih warên xwe diqarihin û tenê waderan, di serê wê de diçû u dihat. Çend demeke dirêj bi ser ve çûbû. Çend gelek tişt buhurandibûn. Çend gelek tişt hatibûbûna ser wê. Hemû tişt li ber çavên wê ve dibuhurt. Wê, ku mirovek bimire û herê ber dadgeha xer û gunaha û gelek tişt di wê heyeme de werine bîre wê, ew ji di wê heyeme de wilo gelek tişt dihatina bîra wê. Lê ew ne miribû. Ew sax bû. Hê li dinyeye bû, lê wê her weha hasabe xwe fikir. Wê her weha tiştên ku buhurandibûn hatibûbûna tanîna bîra xwe di wê heyeme de. Ew demên ku di demên keçkaniya xwe de jîyan kiribûn di ber çavên wê re buhurtin. Ew dem çend jê re xweş di hatin. Gava ku hatibûna bîra wê, di nav cihê xwe de we axînak ji dil kişand bû. Axinaka ku ji binê dile wê hatibû wê kişand bû. Axinaka ku gelek dirêj bû wê kişand bû. Axinaka ku piştî bîranîna gelek tiştên re bû. Her weha axinaka dil bû wê kişand bû.

Di wan demên de Jine ji gelek tişt jîyan kiribûn. Bavê Xanemîr ji miri bû û ji mala mîre bota bû. Lê ji ber hinek sebebên ji hevdû dûr

ketibûn. Ew ji keçmîrek bû. Lê nahaka rewşa wan ne xweş bû weke rewşa keça mîrekî. Keça mîrekî di nav hebûne de jiyan dibû. Lê belê ew ne di nav hebûne jiyan dibû. Lê gava ku keça mîrekî ku ne di nav hebûne de ji bana ji, êdî divîbû ku karibana jiyan xwe berdewam kiribana. Divîbû ku li xwe û mala xwedî derketibana. Da qana, mirovan gotibana, meyîzênin ew keça mîrekî ya. Her weha ev gotin girîng bû. Xalkê gelekî û gelekî tanî bîra mirov. Gava ku li ser merentîye bana, ti gotin ku ma ti Rûstemê Zal ê. Lê ku li ser zanebûne digotin ku ma tê Şahmaran dîtiya. Piştî ku li ser xîratbûne bana, digotin ku ma ti ji filankês kêmtirî. Piştî ku ji keça mîrekî re bihatan gotin, êdî digotin ku 'ne ti keça mîre filandere yî'. Wate vê gotinê ji ew bû ku digotîne de ku divêt ku ew xwe bêxîret nekê. Yanî ew mirovê ku nave wî bihatana hildan ku bave wê ji bana, bi wî re di wate de jê re dihata gotin ku 'ne ew ne bêxîrat e', lê ma çima ti her weha bêxîratîye dikê. Divîbû ku wî ji her weha ev yeka fahmkiribana. Divîbû ku li gor wê yekê tevgerêhe bena. Di kisa gote de, jê dihata xwestin ku bixîrat tevbigerehe û xwe di nav xalkê de bide nîşandin. Herweha bi vê gotinê jê dihata xwestin. Dayîka keçelok heya wê kêlikê ti kesekî tişteki wilo jê re ne gotibû. Ji ber ku ew ne mirovaka ku bêxîret bû. Ew hertimî li ser lingên bu bi kar û barê xwe ve diçû û dihat. Vê yekê ji bala mirovên li dore we dikişand. Piştî gava ku ew herweha di dîtin, êdî bêhtir ji hijê dikirin û bahsa wê dikirin. Ji bo vê yekê ji, yanî ji bo ku bahsa wê bihatana kirine ne hewca bû ku xwedî mal û xazîna bana. Xazîna mazin şaxsîyete wê û aqle wê bû. Aqil xazîne mazin e. Her weha divêt ku mirov bêne ser zimên.

Dayîka keçelok ji alîye aqil ve bê an ji alîyê şaxsîyete bê ne ku mirovekî ku kem bû. Her weha ne dihata dîtin. Mirovên pir, ku jin ji bana û mer ji bana hêvîyeke zanebûne di nav xalkê de ji wan hebû. Divîbû ku wan ji ew hevî bicih bianîyana. Herweha ev hevî ji dayîka keçelok ji dihata kirin. Dayîka keçelok hêvîye weha ku jê dihayê hêvîkirin bicih dianî. Gava ku derdikete ber mirovan, çavên mirovan didagirt û ku axifî ji dikir ku mirov bêjin ku ew jinake bizane ya. Jine bizane gotine xalkê bû û ji bo wê gotinê ji hîne rade û pêdivî hebun. Her weha pêşî divîbû ku bi zane bûne xwe re rê şanî mirovan bidana. Piştî divîbû ku bi aqle xwe re di nav xalkê li ser pîrsgirêkên ku derdiketin xwedî gotin bena û hizre çaraserîye danîbana hole. Gava ku her weha kiribana dihata gotin ew jinaka bizane ya. Li civate li qasra mîr car bi car li dore xatûna mîr ji civat li dar bû. Gava ku ew ji diaxivî ew ji ne kemî mîr diaxivî. Gotinên wê ji di nav xalkê de bi deng dibûn. Her weha nêzîkatîya xatûna mîr ji weke

mînaqekê dihata dîtin ji jinan re. Jine ji çend caran çûba nig xatûna mîr û li nig rûniştibû û axivî bû. Li gotine wê ji hatibû hisandin. Gava ku ew biçûk ji bû hertimî li nig wê bû. Li wê dihisand. Ji aqle wê bixaber bû. Zanibû ku ew çawa û di çi aste de diaxivin. Her weha ne kemhizir bû. Lê piştî gava ku bi Awreş re zewicî bû û barî wir kiribûn, êdî ew rewşa wê ne mabû. Rewşeke wê ya ku di rewşa xwe de derketibû hole.

Awreş ji miroveki ku bizane bû. Gelek caran ew û Jine ji li hevdû rûniştibûn û ji hevdû re axivî bûn. Her weha ne tenê weke jin û mer weke dû mirovan ji danûstandina wan hebû û zêde bû.

Keçelok ji ji dayîka xwe herweha ew nîqaşên ku wan di nav xwe de kiribûn hemû ji ji we his kiribûn. Li ser wan bûbû xwedî agahî. Wê ji keçelok re hemû nîqaşên xwe gotibûn. Wê dayîkîyeke ku tiştî ku ketibû ser milên wê de wê dikir. Dayîktî her weha pêdivîyek ji li ser mil dikir. Wê ji ew pêdivî bicih dianî. Wê kurê xwe bêaqil ne hiştibû di nav xalkê de. Mirov gava ku ew mazin bû, êdî di nav xalkê de lê dihata meyîzandin ku çend pêşketî ya. Gava ku kêmesî di salên pêşî de pêre bihatana dîtin, berpîrsîyara wan kêmesîyan ji bav zêdetir ji carna ji dayîke dihata dîtin. Herweha rewşek hebû. Lê ji bav ji dihata pîrsîn. Ya bav ji ne weke ya de bû. Ya de bêhtir girîngtir bû. Lê ya bav ji ku dihata dîtin êdî raxna lê girtin ji mazin çêdibû.

Wekî dî ji di rewşa malaka weke mala Keçelok de, ku wî bavê xwe hê di biçûkatîyê de wînda kiribû de ji berpîrsîyarî de dihata dîtin. Lê bele di nav xalkê de ji xalkê ji xwe bi berpîrsîyar di dît. Divîbû ku ji bidîtina. Ji ber vê yekê tenê li berpîrsîyara dayîka dihata meyîzandin. Lê di wê rewşê de li berpîrsîyara xalkê ji dihata meyîzandin. Ma gelo wan ji berpîrsîyarîyên xwe bicih anîbûn? Gava ku wan ji bicih anî, êdî piştî raxna li wan ne dihata girtin. Di rewşeke wîlo de xalkê ji ku ji bo wan berpîrsîyarîyên xwe bicih ne anîyana, ew ji dihatina raxna kirin. Weke kêmesîyeka mazin ji bo xalkê dihata dîtin. Bi zêdeyî ji ji bo mîre wê herême herweha weke kêmesîyeka mazin dihata dîtin.

Dayîka keçelok her weha alîkarî ji xalkê ji û ji mîr ji distand. Divîbû ji ku bîstandina. Ji wan re weke pêdivîyekê bû. Keçelok haya ku mazin ji bû û gaha dema ku karibû ku xwe li ser lingên xwe bigirtana ji, kare mala wan yê mazin weke çotkirine, weke çandina arde û weke li hevdû dayîna hevdû de û hwd alîkarî distandin. Herweha jiyana bihev di nav wan de hebe. Lê dayîka keçelok jinaka wîlo bû ku hertimî dixwest ku wê kar û bare xwe kiribana. Wê ku yek kar û barê wê kiribana, wê ew yeka weke bêçarabûne didît û wê xwe bêçara ne didît. Wê hertimî dixwest ku

ew xwe bixwe li ser lingên xwe kariba xwe bigrê.Divêt ku mirov bêjê ji wê xwe li ser lingên xwe hertimî xwe digirt ji.Ew keça mîrekî bû ma.Wê bêxîretî erê ne dikir. Wê erê ne dikir ku hineken jê re gotibena ku wê xwe li ser lingên xwe ne girtî ya.Ew jinaka ku di hundirê xwe de ji xwe bi bawer bû.Ji xwe qayîl bû.Keçelok ji weke wê her weha mazin bû bû.Ew ji li ber rewşna ji dêla ku xwe bi paş ve bikişenê, weke wê xwe li nav dixist û dikir ku çareser bikê.

Keçelok hinek tişt kiribûna serê xwe de.Tiştên ku kiribûne serê xwe de çûne Cizîre bota û wanderan bû.Wê şeva ku bi dayîka xwe re wî li ser vê yekê nîqaş kiribû ji bi dayîka re piştê li ser gelekî û gelekî hizirî bû.Gava ku piştê çûbû nav cihê xwe ji, li ser,hizirandina xwe bidawî nekiribû.Di nav nivînên de bêhtir li ser hizirîbû.Dayîka wî ji weke wî bû.Ew ji di nav nivînên xwe de bihizir.Wê şeva ku keçelok ji dayîka xwe re gotibû ku 'ezê çima Cizîre bota',êdî piştê ne xew ketibû çavên wî de û ne ji ketibû çavên dîya wî de.Wê şevê hema wilo di nav cihên bûn, bi bêxew u bêrazan.Piştê ku wê şevê dem bi ber sibehe ve çûbû û piştê bûbû sibeh ji,êdî piştê pêşî dayîka wî ji xawe rabû bû.Weke ku ji xawe rabû bû kiribû.Lê ya rastî ew wê şevê ne razaha bû.Keçelok ji wê sibehe dîtibû ku dayîka wî rabû ser xwe.Her sibeh piştî ku dayîka wî rabû ser xwe û hinek kar û bare xwe dikir û piştê taştê amede kir piştê dêl keçelok dikir. Lê wê sibehe hê dayîka wî dêl wî ne kiribû û ew rabû bu ser xwe ji nav cihan.Dayîka wî ji vê yekê hinekî weke ku bimenê şaş û mat li wî meyîzendi bû.Lê tenê meyîzend bû.Wekî dî tiştê ne kiribû û ne ji gotibû.Her weha meeyîzendina xwe ji bi bêdeng kiribû.Ya wê ji, hê ji ew nîqaşa ku di êvarî de kiribû weke ku di wê kêlîkê de kiribûn li ber çavên wê bû.Li ber çavên wî ji bû.Lê piştê gava ku keçelok ji rabû bû ji nav cihan û hatibû ber wê, ne wê tiştê gotibû û ne ji wî tiştê gotibû.Tenê wilo weke rojeka asayî keçelok ji dayîka xwe re roj baş kişand bû û dayîka wî ji wî re got roje tê ji baş kurê min û hwd.Ji wê pêve ti tiştêkî dî ji deve wan derneket.Piştê ku hinekî her weha li ser lingan man piştê êdî bi hev re buhurtina ser sofere taştê ya ku wê amede kiribû.Dayîka keçelok ji hinek kare xwe berde bû û hatibû û bi kurê xwe re taştê kiribû.Ev nêzikatî bi xwe ji ne nêzikatîyeka asayî bû.Ti carî wê kare xwe ne berde bû û ne hatibû ku taştê bikirina.Axlabe ji ku karak di destê wê de hebana haya ku wê ew kare di destê xwe de xilasdikir diman û piştê digahana hevdu û bihevre diçûne ser sofere xwerine.Lê wê roje wilo ne bû bû.Wilo kirin ji tenê ji hundirê wê hatibû.Dile wê, wê kêlîkê wilo xwestibû û wê ji wilo kiribû.

Carna gava ku mirov dihizarande bê û heya wî ne li cihê ku lê bê û aqle mirov li dereke dî bê, êdî mirov heya ku nizanî bê ku çî dikê ji. Lê dayîka Jine ne miroveke ku wilo bû. Ew hertimî ji li nêzîkatîyên xwe bi waqîf bû û bibal û xwedî serwer tevdigerehe. Di ti demê de bêzanebûn gaven xwe ne diavêtin. Miroven ku pîr bun ji ji xwe hinekî bêhtir di jiyane de dibina xwedî zanebûn. Hinekî bêhtir li ser xwe û nêzîkatîyên xwe û hevirdora xwe dibina xwedî serwerî. Jine ne ku mirovaka ku ne wilo bû. Ew ji mirovaka ku wilo bû. Hertimî ji bi zanebûn gavên xwe diavêtin. Lê wê naqlê wilo tevgerehe bû. Wê naqle weke ku bizêdeyî ji bi hestiyarî tevgerehe bû. Ya rastî mirov karê bû ku wê nêzîkatîya wê wilo weke nêzîkatîyeka bi vîne wê ji pêk hatibû şîrove bikê. Ji ber ku wilo bû. Wilo dihata xuyakirin. Lê keçelok weke ku tiştêkî fahmbike gote dayîka xwe ‘yadê, kare tê ma, ma tê piştire bikê?’ Dîya wî ji gotîyêde ‘erê’ û hwd. Piştire keçelok ji li ser vê yekê re ti gotinen di ne got. An ji tiştêk di ji dayîka xwe ne pirsî. Piştire êdî bi hev re hatin û buhurtina li ser sofraxwerine û bidest xwerina xwe ya sibehe kiribûn. Di serê keçelok de hê ew nîqaşa êvarî hebû. Weke ku dixwest caraka dî wê bi dayîka xwe re di wê heyeme de bêne rojeve tevgerehe. Li ser taştê di wê kêlikê de wî ev yeka ne kir. Wî xwe girt di wê heyeme de. Lê di serê wî de ji weke xwarake hebû. Ew xwarh ji ew hizre wî bû. Ew xwesteka wî bû. Herweha xwarha di serê wî de ji ber ku ew hê bi hizre xwe bû û hê wî dixwest ku wê hizra xwe bicih bêne. Wî dixwest ku riye Cizîre bota bigre û herê Cizîre bota. Ew êvarî di nav cihên de ji li ser vê yekê ponijî bû. Ponijbûna wî ya li wê biryara di serê wî de, ji dêla ku wî bikê xûfan de, bêhtir wî xurttir kiribû. Herweha dihata xuyakirin. Ya ku wî dixwest ku bêne rojeve di wê heyeme de ev yeka bû. Lê wê çawa anîbena rojeve ji her weha di serê wî de weke pirseke bû. Lê keçelok ji xosletek ji dayîka xwe girtibû û ew xoslet ji herweha ew bû ku gava ku wî tiştêk di kira serê xwe de mihaqqak ji bicih dianî. Di wê heyeme de ev yeka bi keçelok re hebû. Keçelok kurê dîya xwe bû. Weke dîya xwe tevdigerehe. Gelek caran ji gava ku tiştêk dikir û ku bi dîye xwe re dikete înadê de ji ji înada xwe zû bi zû ji ne di hata xwere. Her weha dîya wî ji wilo bû. Ew ji xwedî înad bû. Lê kurê wê carna bi rika xwe re ew bixzikî dikir. Hingî ew bihers dikir her weha ew bixzikî dibû. Keçelok her weha ji ber wê rika xwe gelek caran dile dîya xwe ji hiştibû.

Ew mîrovekî ji ji ya xwe ne dihata xwere. Dayîka wî ji wilo bû. Wê, gava ku tiştêk gotibena, êdî divîbû ku weke wê bana. Lê hê tiştêk li ber kurê xwe ne gotibû. Ma gelo ji ber çî? Kurê wê keçelok gotibûyêde

ku wê herê Cizîre bota.Lê wê li ser vê yekê ne ku tişteki bêjê, wê hizra xwe ji ne anîbû ser ziman.Vê yekê bala keçelok ji dikişand.Gelek caran ew bi dayîka xwe re li ser gelek tiştan ketibûna nîqaşan de.Ew tişteki bêjê û bê wê ev tişt wê halo bê û kurê wê ji wê bejê divêt ku ew tişt halo bê.Her weha gelek caran ketibûna qirika hevdû de ji.Lê hertimî ji wan zanî bû ku piştî nîqaşên xwe re naqabîna xwe xweş bikin.Ew mirovne weha bûn.

Keçelok û dayîka wî bi hev re gava ku li ser sofraxwerine rûniştibûn û bi hev re xwerina xwe xweribûn û ne wî û ne ji dayîka wî di wê heyeme de tişteke ne gotibû.Li ser nîqaşên êvarî an ji li ser hizirbûnên xwe tişteke ji wê re ne gotibu.Lê hinekî ji rewşa wê ji dihata fahmkirin ku hinekî bi wast bû.Ew wastbûna wê ne ji ber ku kar kiribû û wasteha bû.Ji ber ku ew di şevê de di nav cihan de ne razaha bû.Xaw ne ketibû çavên wê de.Herweha wilo şîyar lê ew di nav cihan de lê bûbû sibeh.Piştê herweha ku rabû bu ser xwe, hinekî bi kar û barê xwe ve çûbû. Piştî ku hinekî kare xwe kiribû, êdî piştê bidest amede kirina taştê kiribû.Piştî ku bidest amedekirina taştê kiribû û taştê ji amede kiribû û êdî piştê kurê wê keçelok rabû bû ser xwe di wê heyeme de. Piştê ku keçelok ji rabû bû ser, êdî piştê wî ji piştî ku rabû bû ser xwe, êdî çûbû û dest û ru yê xwe şîştibû û piştê hatibû ku ser sofretaşê rûnihê û taştê ya xwe bixwe. Gava ku ew hatibû ku taştê ya xwe bixwe, êdî dayîka wî ji kare ku di destê wê de bû berde bû û piştê hatibû ku bi kurê xwe re li ser sofretaşê rûnihê û bi hev re taştê ya xwe bixwûn.Piştê gava ku li ser sofrataştê rûniştibûn ji, êdî piştê ti gotin ne li ser şevê dî ji deve wê derketibûn û ne ji ti gotin li ser şevê di ji deve wî derketibûn.

Piştê ku bi hev re li ser taştê rûniştibûn,êdî piştê keçelok bi zimanekî ku xweş ji dayîka xwe re gotibû ROJ BAŞ! Dayîka wî wilo li wî vegevendibû.Lê dayîka wî gava ku lê vegevend dibû, êdî jê re gotibû ku kurikê minê delal û hwd.Keçelok piştê gava ku herweha gotibû û dayîka wî ji her weha lê vegevendî bû,êdî piştê bihev re li ser sofraxwe ya taştê rûniştî bûn û biafiyet bidest taştê ya xwe kiribûn.

Piştî ku keçeloke ku dayîka wî bihev re li ser sofrataştê rûniştibûn, êdî piştê bi bêdeng bi dest taştê kiribun.Di wê heyeme de ti deng ji yekî jiji wan derneket.Lê dû sê caran mirçamirça deve keçelok hat.Ji wê mirçamirçe dihata têgihiştin ku wî hij taştê ya xwe kiribû.Dayîka wî di wê heyeme de ji sibehe re nîsk çekiribû.Wî ji gava ku bidest xwerine kiribû,êdî nan firidand bû nav alîye xwe û bidest xwerine xwe kiribû.Dayîka wî ji car bi car parîye xwe ku qut dikir, wê ji ew parîye

xwe weke ku bifiridenê dikira aliyê xwe de.Lê keçelok aliyê tişî parîye nan kiribû.Wî gelekî firidand bû nav di wê heyeme de.Keçelok hij nîska sibehe û ku nênan bi firidenê nav de dikir.Dayîka wî ji gelek caran ji wî re her weha nîsk çêdikir.Lê cerna ji dêla ku nîske çêbikê, êdî wê berî ku maste xwe bikeyênê hinek ji aliyê hişk û ku fir li serê û xweşe jê dihilde û di kira sênîke de û didanî ber keçelok dakû bixwe.Keçelok cerna ji wî ji firdik çê dikir.Wî hij firdikêmast ji dikir.Lê zêdetir hij nîska sibehe dikir.Wî hij firidandina nav dikir.

Gava ku kur yek bê û ji wî pêve ti zarokên di ne bin,êdî ew dibê zêre malê.Li malê ku çî xweş hebê, êdî pêşî tê ber wî.Ti caran ji gotina wî li ardê ne yê xistin.Her weha hertimî lê nêzîkatî tê kirin.Li keçelok ji her weha dayîka wî lê nêzîkatî dikir.Ew li ser dest û li ber çav mazin bû.Mirov ji gava ku di dît ku her weha qadr ji yekî re tê girtin, êdî jê re di gotin ku 'xweş dile malê'.Ya rastî ji di rewşeke wilo de kurik di dibû xweş dile malê.Ti carî ji ber ku dile wî newê şikendin li arza wî ne dihata xistin.Gotinaka wî ne dikirina dû.Wî çî xirabî ji kiribena lê ne dihata girtin.Misoger, wê ji, wê xirabîye wî re henceteke ku wî xilas bikê bihatana dîtin.Herweha ew hertimî '*kurê malê*' bû.Mirovê ku kurê malê ji bû, êdî mîre malê bû.Weke mazine malê bû.Lê li malê mazinak hebû.Ew ji bav bû û pêre de hebû.De ji hertimî mafê xwe ji ber ku gelekî û gelekî bidil hijê dikir di da yê de.

Keçelok ji herweha ji bo dayîka xwe wilo bû.Dayîka wî ji dil ne dihişt ku dile wî bihêle. Ji ber ku dayîka wî ew hemû tiştê xwe di dît.Di wê heyeme de kurê wê û mala wê ew tenê bû.Ji ber wê yekê ji dile wê pêve bû.

Keçelok û dayîka xwe ku bihev xwerina xwe xwerin û bidawîkirin, êdî piştê keçelok kir ku ji dayîka xwe re hinek tiştina bêjê.Lê dayîka wî weke ku hineki hazinî bû.Gelo di hazna xwe de ew çî di hizir?Keçelok wê yekê nizanî bû.Lê ew yeka jê re beyen hatibû.Ji ber ku haya wê kêlîkê wî dayîka xwe wilo ne dîtibû.Ji ber vê yekê jê re beyen hatibû.Lê her ku herweha jê re beyen hatibû ji lê dise wî tişteke ne gotibû.Lê wî dixwest ku tişteki bibêjê.Lê dixwest ku tiştî di serê xwe de bêjê, ka çî di serê wî de bû.

Piştê ku demek têve çû û dayîka wî ji ku xwerin xwar û kir ku rabê ser xwe êdî keçelok kir ku jê re tişteki bêjê.Keçelok he di hizre xwe ya duhû de bû.Tiştî ku wê gotibena ji wê ji wê yekê ne dîr bena.Lê dayîka wî dibê ku ne di wê farqê de bû.Her ku dayîka wî ji li ser wê yekê di hizirî û dibê ku herdû ji li ser heman tiştî di hizirin ji,lê dibê ku ew ne

difarqê de bû ku ew wê çi bêjê. Ji ber ku her yekê di serê xwe de dihizirî. Her yekê hizrek di serê wê de bû. Dibêt ku hizre wan heman ji bû. Lê ji ber ku her yekê ji alîyê xwe ve dihizirî, êdî dibû her yekê ji alîyê di hizir de. Dayîka wî ji alîyê dayîktîya xwe ve dihizirî. Ew ji ji alîyê xwe û xwesteke xwe ve dihizirî. Her weha dûbendî di naqabîna wan de çêdibû. Her yekê di rewşê de xwe dima. Keçelok li ser çûne xwe ya Cizîre bota di serê xwe de gelekî û gelekî bihizir bû. Ji ber vê yekê ji wê di serê xwe de hizir dikir ku gava ku wî carake dî ji dîya xwe re ev yeka got, êdî wê dîya wî çi berteke bidiyenê de, li ser vê yekê hizir dikir. Her weha hizre wî hebû. Lê dayîka wî haya ku taştê ya xwe xweribû ji tiştê di nêzîkatîyên xwe de ne de bû der ku ew yeka di serê wê de ji ya. Di rewşa xwe de disekinî. Lê keçelok ne di rewşa xwe de disekinî.

Keçelok di wê heyeme de herweha ku dihizirî, êdî dîya wî çawa ku da xwe ku ji ser sofere rabe ser xwe, êdî wî ji da xwe ku ji dîya xwe re bêje ku wê biçê Cizîre bota. Çawa ku dîya wî da xwe ku rabe ser xwe di wê heyeme de, êdî keçelok ji kir ku bi wê re bi pêyîvê. Keçelok, çawa ku dîya wî dabû xwe, êdî deve xwe vekiribû ku biaxivê. Wî deve xwe vekiribû ku bi peyîvê, lê hê ne peyîvî bû. Tenê dema ku dîya wî dabu xwe, êdî wî jidengek ji qirike derxistibû. Dîya wî hisa wî dengî kiribû. Piştî ku diye hisa wî dengî kiribû, êdî piştê heya wê ji çûbû ser wî di wê heyeme de.

Piştî ku dîya wî dengê wî her weha kiribû û bala wê çûbû ser wî, êdî bere xwe dabû wî û weke ku li hêvîye wî û axiftine bê li ber wî sekinî bû. Weke ku li bendî wî bê lê dimeyîzend û di cihê xwe de sekinî di wê heyeme de. Piştê ku bala dîya wî çû ser wî di wê heyeme de, êdî piştê weke ku li bendî wî û axiftina wî bê sekinî bû.

Piştê ku keçeloke ji dît ku wa bala dîya wî li ser wî ya, êdî piştê kir ku li ber wê bi pêyîvê. Keçelok piştê êdî ew ji li dîya xwe zivirî û gote dîya xwe ‘yadê, min nêht heya ku ez herime bi Cizîre bota ve. Duhû, piştî ku ez û ti hinekî axivîn, êdî piştê di nav cihên de ji ez hinekî dî ji hizirîm û min biryara xwe da’. Gava ku keçelok weha ji dîya xwe re got, êdî piştê tenê bala dîya wî çû ser wî di wê heyeme de. Dema ku Keçelok axivî bû, êdî tenê wê li wî li nav çavên wî meyîzendibû. Ji wê pêve tiştêkî dî ne kiribû. Piştî ku Keçelok her weha got, êdî piştê dîya wî ji jê re got ku ‘kurê min Cizîre bota ji vir dûr e. Ku ti herê tê gelek di rê de menê. Heya ku ti rê ya xwe ne bîne ji. Heger ti wilqasî dixweze ku herê wir, pêşî emê hineken ku riya wan bi wir ve diçê bibînin û bi wan re here’. Gava ku dîya wî wilo gotîyê de, êdî Keçelok ji di serê xwe de kir

ku bersiveke bibîne. Zêde têve ne çû, êdî wî ji bersive di serê xwe de dît û herweha ji dîya xwe re got; ‘dîya minê delal, bila ti rast dibêjê, lê ku ez bi rê bikevim û di rê de bibînim wê çawa çêbibe? Gava ku mirov di rê de diçê mirov çetir rastî mirovên ku di rê de tê. Ma ne raste?’. Keçelok çawa ku ev yeka got, êdî piştê dîya wî hinekî ma sekinî ku bersiveke ji bersiva wî re bibîne. Lê dîya wî kir û nekir bersivek ji ya wî baştir ne dît di serê xwe de di wê heyeme de. Piştê ku dîya wî li ber wê bersiva wî bêbersiv û bihizir û hazn ma, êdî piştê Keçelok herweha gotnaka dî bi ser gotina xwe ve zêde kir: ‘Yadê, dise ezê weke tê bikim. Ezê ji vir xwe bigihinime mala mîr û li wir bipirsim ku ka hinekên ku herine bi wir de hena an ji nîn ên’. Dîya wî ev hizir baş dît û piştê got ‘bila’. Dîya zanibû ku wî kirîye serê xwe de ku herê wir. Ji ber wê yekê ji ku gotibana ne, wê dile wî êşand bana û ku ew ji çûbana wê dilê wê êşehe bena. Wê di wê heyeme de xwest ku dile wê biêşehe, lê ne hişt ku dile kurê wê biêşehe. Piştê gava ku kurê wê her weha got, êdî piştê ku dîya wî ji got erê, êdî piştê kare çûne xwe kir di wê heyeme de. Dîya wî ji û ew ji ji ser sofere taştê rabû bûn lê destê wê di wê heyeme de ne diçû ku sofraya xwe li hevdu bide hevdu. Li ser kurê xwe dihizirî û çavên wê ji li ser wî bûn. Piştê ku Keçelok ji dît ku wa çavên dîya wî li ser wî ne, êdî piştê ew ji li dîya xwe zîvirî û hinekî nêzîkî wê ji bû û gotiyê de ‘yadê, li min bihisenê, ku ez çûme wir û li wir ez hinekî mam, êdî piştê ezê wirim û te ji bibime wir’. Dîya Keçelok gava ku wî her weha got, êdî weke ku hinekî bi hizir bû. Lê wê xwe girt û piştê her weha li kurê xwe vegeherand; ‘ma tê çê keça mîr?’ Keçelok gava ku ew gotin ji deve dîya xwe hiskir, êdî piştê her weha gote dîya xwe, ‘yadê keça mîran ji ji tê ne çetir e. Bila ew ji werin û destê tê maç bikin. Ez kim ku keça mîr destê tê maç kê, vê gotinê min ji bîr nekê’. Dîya Keçelok piştê jê pirsî ku ka wê çawa vê yekê bikê. Keçelok ji her weha bersive wê da; ‘Ez kurê tê me, ezê yekê bînim ku weke bûke tê destê tê maç kê’. Piştî vê gotinê re, êdî dîya Keçelok ji gotiyê de li tiştê ne hizire tenê bihizire ku ti bi sax û selemet herê wir, ku tê xwe gahanda wir, êdî piştê tê keve awaletiyê de’. Piştê Keçelok ji li ber dîya dirêj ne kir û gotiyê de ‘bila yadê’ û piştê kir ku kare xwe bikê û bikeve rê de. Ji bo vê yekê ji hinekî zêde ji bi hewes bû. Dîya wî ji ew yeka di dît. Lê dîya wî dile wê bihazn bû. Kêfe wê ne bû. Di cihê xwe de sekinî bû û tenê li wî dimeyîzand. Wî ji fikir ku kare xwe bikê. Ji ber wê yekê ji diçû û dihat. Piştê bi qadereke êdî dîya wî dest avête wî çûn û hatine wî û kir ku tiştên jê re amede bikê ku di rê de bixwe. Dîya wî pêşî turikek peyda kir di malê de û piştê bidest amede kirine hinek tiştan kir

ku bikiyêde û bidiyêde. Keçelok ji li hundir diçû û dihat. Lê di wê heyeme ku dîya wî jê re tûrik peyda kiribu û tişt amede dikir û dikirîyî de û pêre dipeyivî ji. Di axiftina xwe de hinek gotinê ku weke şîret û tembîh jê re di got di wê heyeme de. Dîya wî herême botanê nasdikir. Jê re herêm bi herême xosletên wan ji wî re tanî ser ziman daku ew nasbike û xalat nebê. Gava ku mirov bi hineken re ji herê dereke lê ku bi gotine ji bê ku ewderên ku mirov têve diçe û derên ku mirov diçiyêde mirov di rê de hinekî serdest dibe. Ji ber vê yekê ji dîya wî ji wî re hinekî bahsa wanderan kiribû. Ji xwe berî hingî gelek caran dîya wî jê re bahsa herêman kiribû. Bigotine hema bêja herêm hemû bi wî dabû naskirin. Her weha, ma ne ew hizir bûn ku dîya wî kiribûna serê wî de û nahaka wî bi rê yan dixist? Bele, ew hizir û vegotin bûn. Ji ber vê mirov karibû ku bêje ku ew di serê xwe de xwedîyê têgihîştinekê bû. Lê belê têgihîştine di serî de û ya bixwe dîtine re hinekî ji hevdu cûde ne. Ne dibûna yek di ti heyeme de. Keçelok ji ma vê yekê zanibû? Wê nahaka ketibana rê de û ka wê di rê de çi hatibana serê wî ji wê wî çaxî wê wî dîtibena. Dîya wî her ku diçû wê kare karkirina tûrik dirêj dikir û di wê heyeme de ji jê re diaxivî. Her ku di axivî ji dikir ku tiştê ku dihata bîra wê di derbarê Cizîre bota û wê herême de ku berê gotibu ji dise jê re tanî ser ziman. Bota bi nave xwe re gelek rojhilhat dikira nava xwe de. Weke Hasakê, qamîşlo, kubanî û hwd. Keçelok ji li dîya xwe dihisand. Her ku wî li her gotina ku we di wê heyeme de digot hisêndibû, lê dise ne digote dîye xwe ku 'tê ev gotin berê gotiyê û min lê hisandîya'. Çend ku wê digot wî ji lê dihisand û ti acizbûn di wê heyeme de di dile xwe de ne dide nîşandin. Piştî ku demek herweha bi vegotina dîya Keçelok û bi amedekirine wê ya tûrik buhurt, êdî piştî dîya wî hata hevberê wî û gotiye de va tûrike tê amede ya. Gava ku wê her weha got, êdî piştî gotinên wê yên weke şîretan yên li hundir ku bidawi bûn ku wê gote wî 'li tûrike xwe xwedî derkeve. Ku tiştê ji turike tê were tê şepirza bibê. Ji bo ku ti şepirza ne bê di rêyan de, êdî divêt ku haya ku ji te tê baş li turikê xwe bibe xwedî'. Keçelok ji gote dîye xwe 'bila yadê' û piştî rahiştî turik û avête piştî xwe û kir ku wilo ji hundir derkeve. Keçelok hinekî bi kêfe bu ji bo ku wê çûbana Cizîre bota û hinek bêkêf ji ji ber ku wê ji dîya qut bûbana. Wî di serê xwe de dibir û dianî ku wê bê mijar û pirsgirêk wê bigihê Cizîre bota. Lê ka emê bibîn ku ka wê bê mijar û pirsgirêk wê bigihê Cizîre bota an ji wê rastî gelek mijar û pirsgirêkan wê were haya ku bigihê Cizîre bota. Piştî ku wî tûrikê xwe avête milê xwe û êdî piştî ku derkete derve û dîya wî ji bi wî re derkeve derve, êdî di wê heyeme de kir ku herê. Dîya

wî haya ku ew li nig wê sekinî bû şîret û tembih lê dikirin,daku tişteke newê serê wî û bi sax û selemet herê û bigihê Cizîre bota, ware mîr û zanistvanan, ware botîyan.

Keçelok çawa ku tûrikê wî li ser milê wî û derkete devê derî, dîya wî ji bi wî re derketibû. Gava ku ew hatibû deve derî, êdî li deve derî li ber het sekinî bû.Dîya wî ji di rax wî de bû. Weke ku destê wê ji wî ne bê pêre bû.Ew dayîk bû û bi rastî ji destê wê ji wî ne dibû.Lê ew diçû.Ew di wê heyeme de tenê li ser ya ku di serê xwe de dihizirî.

Piştî ku bi hev re hatibûna deve derî û li deve derî hinekî dî ji bi hev re li nig hevdû sekinî bûn, êdî piştî keçelok kiribû ku herê.Piştî ku Keçelok kir ku herê.Keçelok pêşî berê xwe da dîya û hinekî dî ji xwe nêzikî wê kir û piştî xwe bitememî gahanda nêzikî wê û piştî gava ku xwe bitememî gahanda nêzikî wê, êdî piştî kir ku destê wê maş bikê.Keçelok berî ku çûbana divîbû ku destê dîya xwe maş kiribana û dîya wî ji gotibana, ‘kurê min şîre berê min li tê halal bê’.Her weha ev gotin ji girîng bû.

Keçelok piştî ku her weha ji kir, êdî piştî kir ku bikeve rê ya xwe de.Gava ku kete riye xwe de, êdî piştî ku ew kete rê de, dîya wî ji li pay wî peşk av ji rijand û oxûra wî bixêre kir. Piştî Keçelok bi rê ket û çû.

Keçelok ketibû rê de û diçû.Ew gava ku ketibû rê de, êdî wî di serê xwe de hizir dikir ku wê hemû tişt weke ku wî hizir dikir wê bi rê ve here.Wê hemû tişt weke ku wî hizir dikir wê bi rê ve çûbana an ji ne çûbana wê piştî kifş bûbana.

Keçelok gava ku ji malê derketibû, êdî rastûrast berê xwe dabu mala mîr.Wê pêşî çûbana mala mîr û li wir ji hinekî mabana û piştî pirsîbana ku hinekên ku diçine Cizîre bota an ji hinekên ku rê ya wan bi alîyê Cizîre bota ve dikevin hena an ji nîn ên.Wê vê yekê pirsîbana. Gava ku wî xwe gahandibana mala mîr, êdî wê jê re zor ne mabana.Wê li wir hinek dîtîbana ku ji wir çûbûban Cizîre bota.Ji ber ku yên ku dihatin û diçûne mala mîr hertimî gelek bûn û zêde bûn.Piştî ku Keçelok ji hinekî weha di serê xwe de biribû û anîbû,êdî piştî bikêf û şahî ketibû ser rê de û di rê ya xwe de diçû.

Riya Keçelok ya haya mala mîr zêde ne dîr bû.Wê xweş çûbana û xwe gahandibana wir. Gava ku wî xwe gahanda wir, êdî piştî wê jê re zor ne bana.Lê carne hemû tişt ji weke ya di serê mirov de ne meşê.Gelek tişt tenê serê mirov di rêyan de.Gelek tiştên ne baş tenê serê mirov di rêyan de.Keçelok ji her weha ji dîya gelek vegotin li ser tiştên ku di rêyan de dihatina serê mirovan his(bihistîbû) kiribû.

Keçelok gava ku di riya xwe de diçê û piştire di rê de ku diçê, êdî dikeve nava çole de. Ji navende dûr dikeve. Êdî ew dikeve çola beyerde. Çol, gava ku mirov bitenê bê û têde bê hinekî sahwa wê li ser mirov çêdibe. Tirse ji dikê dile mirov. Keçelok ji bi tenê dimeşê di çole de. Piştî ku keçelok di keve rê de û ji navende dûr dikeve û dikeve çole de, êdî piştire hinekî zêde ji diçê. Li çole hinekî lê dibê ber êvar. Gava ku dibê ber êvarî, êdî piştire hinekî sahwa li ser Keçelok ji çêdibê. Li ser çole ji ku mirov têde bitenê bê û cêrna ku çî tê serê mirov, wî ji dîya xwe gelek tişt his kiribûn. Dîya wî jê re gotibû ku hinek pîrabûk hena û tenê li çole dimênin û gava ku li çole mirov ji dibînin û xwe şanî wan didin û bi şanî wan kirine re wan din û şaht dikin. Ma veca, ku hineken di wê heyeme de xwe şanî wî ji xistibena, êdî wê wî çî kiribena? Bi tenê bu ew di wê heyeme de. Wê nikarîbana tiştêkî bikirina.

Demake dirêj Keçelok bitenê di çole de diçê û tiştêk neyê serê wî. Ew gava ku her weha demake dirêj têve diçê û tiştêk neyê serê wî û rê ye xwe berdewam dikê, êdî piştire wan vegotinên dîya xwe tenê bîra xwe û ji xwe re ji dîya xwe re dibêjê 'ne tirse yadê wê tistek ne bê'. Her weha di wê çole de weke ku ji xwe re biaxivê dibêjê. Piştire ku ew hinekî dî ji diçê û ku hêdî hêdî ro ji diçê ava û xwe bitenê li çole dibîne, êdî hinek bi rastî ji tirs dikeve dile wî de. Her weha ew gotinên ku ji xwe re digotin ji, êdî di serê wî de dibîne sedema hinek tirsên di wê heyeme de. Piştire ew ne bêjê wê tiştêk ne bê. Ew dibêjê ma ku tiştêk bû êdî ezê çî bikim. Ma ku nahaka yek derkete pêşîye min êdî ezê çî bikim. Her weha çend ku dihizire ji êdî tirs ji di serê wî de çêdibê. Her ku tirs di serê wî de û di dile wî de çêdibe ji êdî hinekî li çole bibal dibê di wê heyeme de.

Keçelok piştire ku hinekî diçê û ku hinekî raş ji dikeve ardê de, êdî piştire weke ku raşa hinekan li ber çavên wî bikeve lê tê. Her weha gava ku lê tê, êdî ew ji serê xwe dikeve ber xwe de diçê. Dîya wî tiştêk careke jê re gotibû. Ew tişt ji her weha li ser çole û bitenêbûne û gava ku raşîk derkevina pêşî mirov bû. Dîya wî gotibûyê de ku gava ku di rê de bitenê çûyî û ku li çole bûyî û ku bibîne û ku wî dît ku wa hinek raşîk ji derketina pêşîya wî, êdî wê çawa xwe bi parazê jê re gotibû. Her weha dîya wî jê re anîbû ser ziman ku gava ku li çole rastî tiştina wilo hat, êdî rastûrast xwe li rê ye xwe girêde û li dora xwe ji ne meyîzenê. 'Gava ku hinek raşîk weha derketina pêşîya tê wê kin ku tê bitirsênin. Lê gava ku ti ji wan tirsahî ji, êdî wê tiştina xirab bi tê bikin. Lê gava ku ti ji wan ne tirsehayî ji, êdî wê nikarîbin ku tiştêkî bi tê bikin. Ew ji ji bo ku tiştêki bi mirov bikin pêşî divêt ku mirov bi tirsênin. Gava ku mirov tirsandin, êdî

karin ku çî bikin wê bikin.Lê gava ku dîtin ku wê nikarîbin ku bi tirsênên, êdî wê bela xwe jê vekin.Lê berî ku bela xwe jê vekin ji, geleki û gelekî dikin ku bitirsênin.Ew xwe dikin awayê her ajalî de û têne ser mirov de.Ew xwe dikina hinek kevîrên mazin û xwe dixindirênin û tenê bi ser mirov de.Ew xwe dikina awayê mirovên qanc û ku dixwezin ku qancîye bi mirov bikin de.Lê gava ku bi van tiştên hemûkan ji aqle mirov ji rê ne birin, êdî piştî wê nikarîbin ku mirov bi tirsênin û hertiştî ji bi mirov bikin..Bi vê yekê re gava ku wan xwest ku mirov bitirsênin, êdî gava ku mirov li çavên wan ji meyîzend mirov bitirs dibê.Divêt ku di wê heyeme de mirov bi wan re ji bi çav bi çav newê.Le gava ku mirov bi çav bi çav hat,êdî mirov bitirs dibû û piştî mirov xwe ji wan û ji sahwa wan xilas nekê.Piştî ku mirov ji wê çole û ji wêdere xilas ji bibê ji, wê ew yeka di dile mirov de bimêne´.

Wî her weha ji dîya xwe gelek vegotin di derbare wan de his kiribû.Lê ma ka ku kete rewşeke wilo de wê wan zanebûnan wî alî wî kiribana?Ew yeka ne kifşbû.Gava ku ketibana rewşeke wilo de, êdî wê kifş bûbana.

Keçelok gava ku hinekî diçê, êdî piştî hinekî di ew raşika ku li wî dihat li wî bikifştir tê xuyakirin.Her ku nêzik dibê, êdî fahm dikê ku weke ku ew raşik mirovaka.Di wê heyeme de her weha gotinên dîya wî yên ku wê ji wî re gotibûn têne bîre wî di wê heyeme de.Bi vê yekê re, êdî dikê ku rê ya xwe ji wêdera ku raşik lê tê xuyakirin dûr bigrê.Lê çend ku riya xwe dûr digrê, dibîne ku wa ji wir dengek bi ber wî ve tê.Weke ku yek bake wî lê tê.Gava ku her weha lê tê, êdî piştî bêhtir tirs dikeve dile wî de.Keçelok di wê rewşê de ji ku xwe xilas bikê dide xwe û gavên xwe bilez dikê.Meşa xwe zûtir dikê.Lê çend ku ew her weha zûtir dikê û bileztir ji dikê, dibîne ku wa ew deng bi ber wî ve tê.Wî ji weke ku dîya wî jê re gotibû, êdî dikir ku her ku kî bû ne dixwest ku pêre were çav bi çav di wê heyeme de.Keçelok di wê heyeme de gavên xwe zûtir kiribûn û qavzên xwe ji mazitir kiribûn ji bo ku her ku ew çî bena daku nêzikî wî ne bena.Piştî gava ku hinek têve çû û ew ji hinekî weha çû, her ku ew deng ji ku dihat, êdî ew deng hin bi hin nêzikî wî dibû.Deng piştî weke qadereke, bû weke denge zilemekî û nêzikî wî bû.Deng ji duî wî ne dihat.Lê wî ji serê xwe ne dirakir ku lê meyîzenê.Ji ber ku dîya wî gotibûyê de ku raşik bin li wan ne meyîzenê û li wan ne sekinê.Wî ji dikir ku ne meyîzene û ne ji dikir ku lê bi sekine.

Piştî ku hinek herweha bitirs û mirs çû,êdî piştî xwedîyê wî dengî bitememî xwe nêzikî wî kir û bakirîyê de ‘rêvano, ka li min bisekina, ez ji weke tê rêvanekim.Ne mirovekî ku xirabim’.Gava ku wî wilo gote

keçelok, êdî keçelok ji fahmkir ku xwedîyê deng li nig wî ya û jê dûr nîn e û piştê gotiyê de ‘ji min dûrkeve, ez tê nas nekim’. Xwedîyê deng kir û nekir Keçelok lê ne sekinî. Wî ji dikir ku wî li xwe bide sekinandin. Her weha weke qadereke di meşîn. Haya ku tenê nêzikî navenda ku mala mîr lê ya. Gava ku têne ber wir û keçelok dibîne ku wa mal tenê xuyakirin, êdî weke ku hinekî rehet dibe lê tê. Lê xwedîyê wî dengî hejî li pey wî ya. Piştê gava ku tenê ber navende, êdî xwedîyê deng ji tê û xwe dide ber wî. Gava ku ew xwe dide ber wî, êdî Keçelok ji dibîne ku wa zilemek e. Lê keçelok he jî jê bi tirs e. Keçelok nizanê ku kî ya. Heya ku ew raşikek ji bena. Gava ku raşik bena, êdî Keçelok wê çi kiribena? Keçelok ne xwedîyê bersiva ve pirsê bû di serê xwe de di wê heyeme de. Lê piştê gava ku zilem xwe şanî wî dide û Keçelok ji fahm dikê ku ew zilemeke, êdî piştê lê disekine. Gava ku Keçelok lê disekine, êdî piştê zilem xwe pê dide naskirin û ji Keçelok ji jê di pirse ku ew kî ya û ji kuderê tê û wê herê kudere. Keçelok ji piştê nave xwe dibêjê û piştê jê re dibêje ku wê herê mala Mîr. Zilem ji xwe pê dide naskirin û nave xwe jê re dibêjê û dibêjê ku navê wî Qasim e û ji herême Serhade tê û wê çê mala mîr. Gava ku ew ji herweha xwe bi Keçelok dide naskirin, êdî hêdî hêdî xûfa tîrsa Keçelok ji ser wî diçê û piştê bi hev re hinekî dî ji di peyîvîn û piştê dise bi hev re dikevîne rê de û diçin ku herine mala mîre wê herême mîr Serdeşt ku bi nave mîr Serdeştê çavraş ji tê naskirin.

Keçelok û Qasim piştê ku hinek bi hev re dimeşîn, êdî piştê digihine mala Mîr Serdeşt. Gava ku digihine mala wî ji, êdî bînin ku wa çî malaka ku mazin e. Keçelok gelekî û gelekî di bin bandûre wê de dimenê. Lê keçelok kêfê wî ji tê ku digihe mala Mîr Serdeşt. Piştê ku Keçelok gaha wir, êdî piştê çûne hundir û gava ku çûne hundir ji, li hundir hinek mirovên ku wan pêşwazî kirin êdî bînin li hindir. Gava ku çûne hundir, êdî piştê Mîr Serdeşt ji ew dîtin û piştê gote wan ‘win bi xer hatina mala min’ û piştê wan bersiv da mîr û rêze xwe jê re dana nîşandin û piştê buhurtin ku rûnihin. Mîr gava ku ew rûniştin pêşî gote hinek mirovan ku li mala wî sûxtatî dikirin ku pêşî hinek xwerin ji wan re bînin û ew bixwûn. Gava ku mîr weha got, êdî piştê dicihde xwerin ji wan re hat. Piştê ku xwerine hat, êdî Keçelok û Qasim ji çaroxên xwe ji lingên xwe kirin û piştê çûn dest û ruyê xwe şîştin û piştê hatin û li ser sofraxwerine ya ku ji bo wan hatibû hundir rûniştin ku bixwûn.

Keçelok ji û Qasim ji di rê de hevdû naskiribûn. Di derbare hevdû de hê tiştek ji zêde nizanîbûn. Tiştê ku di derbare hevdû de zanîbûn ji, tiştê ku gava ku hevdû bi hevdû re dabû bûna naskirin û ji hevdû re gotibûn

bû. Ji wê pêve yekî ji ji wan tiştêkî dî di derbarê hevdû de nizanî bû. Mîr Serdeşt ji, gava ku ew hatibûna wir, êdî wî ji zan dikir ku ew hevalne hevdû yên ku bihev ketine rê de û hatine wir ên. Lê ne wilo bû. Ne hevalne hevdû yê dest pê kê bûn. Di rê de hevdû naskiribûn û li nêzîkî wêderê li ber navende ji gahabûbûna hevdû û bihev ketibû bûna nava navende de.

Keçelok û Qasim piştî ku dest û ruye xwe şîştin, êdî piştî hatin û li ser sofra xwerine rûniştin ku bixwûn. Gava ku bidest xwerine kirin ji hinekî bilez bidest xwerine kirin. Ji wê yekê ji mîr fahmkir û ji rêyeke dûr hatina û wastahana û birçî ne. Keçelok dîya wî, gava ku ew bi rê ketibû ji hinek tiştne ku di rê de bixwe jê re amede kiribû. Lê haya ku hatibû wir ji destê xwe hê nede bû wan. Hê tişte ku dîya wî amede kiribû di tûrike wî de bû. Wî, gava ku ketibû rê de hizir kiribû ku wê rê ya wî hê dirêjtir bê, êdî wî ji ji xwe re gotibû ku çend ku ew bimênim wê ji min re baş bê. Ji ber wê yekê ji wî ji destê xwe ne dabû tiştên ku bi pêre bûn. Lê di rê de birçî ji bûbû. Di wê dema ku berî ku rastî Qasim were, di aqle wî de buhurtibû ku deste xwe biavêje turike xwe û hinek nan derxê û bixwe. Lê piştî ku ew dîtibû û wilo lê hatibû û hizir kiribû û ew raşikeke, êdî piştî ji buhurî bû. Êdî birçî mabû.

Birçîbun çend ku gava ku bû ku xort ji bê, lê dise ne weke tirse ya. Tirs ku bû wê dide ji bîr kirin. Di wê heyeme de bi wî re ji herweha bû bû. Lê wî xwe ne berde bû. Çend ku tirsehe ji bû lê dise xwe li xwe girtibû.

Piştî ku xwerina xwe xwerin, êdî piştî mîr Serdeşt ew hidana hevberê xwe û bi wan re bidest xaberdane kir ku ka ji kuderê hatine û wê çine kuderê. Gava ku herweha Mîr Serdeşt kir ku bi pirsê lê hê ku ne pirsibû, Keçelok li ber wî bidest axiftinê kir û gotiyede, 'mîre min, ez ne ji cihekî ji dûr tîm. Ez ketime rê de ku herime Cizîre bota. Bavê min û dîya min ji biasle xwe ji wir ên. Min ji ji ber vê yekê xwe kira rêyen de ku herime wir û wir bibînim. Lê ji ber ku min haya nahaka zêde ti der û ber ne dîtibûn, êdî dîya min gote min herê mala Mîr Serdeşt û li wir bibe mêhvan û li wir bi pirsê ku ka hinek wê ji vir herine Cizîre bota an ji hinekên ku diçine Cizîre bota ma rêye xwe bi wir xistine ku ez bi wan re harim'. Gava ku Keçelok her weha ji mîr re got, êdî mîr ji hineki hizirî û piştî gote Keçelok 'ez biawla bi Cizîre bota ve bi rê kim. Tu ti mereq û mitale nebê'. Keçelok her weha zêde ne axivî bû. Lê mîr ji piştî wê hindik xaberdane re weke ku pêdivî ne dîtibû ku bi axivê di wê heyeme de. Piştî li Qasim zîvirî û jê pirsî ku ka ji kuderê hatîya. Gava ku ji Qasim pirsî, êdî

Qasim ji ji mîr re got ku ji herême Serhade hatîya û diçê bi ber herême Bacinê wandera ve. Mîr gava ku her weha hinekî li wî ji hisand, êdî piştîre gote Wan 'riye wa zêde ji hevdû ne dûr e. Yek ji wa wê çê Cizîre bota û yê dî wê çê ber Cizîre bota. Bacinê zêde ji Cizîre bota ne dûr e. Li ber dikeve. Ji mirovekî ku nas bikê re li ber hevdû ne. Lê ji mirovekî ku nas nekê re heya ku ji ber ku nasneke û bi ser ve ne bê, êdî jê re dûr ji bikeve'. Gava ku Mîr herweha got, êdî piştîre di cihê xwe de ma sekinî. Ew ji bi bêdeng mana sekinî. Lê piştîre Keçelok di nav wê bêdeng bûne de weke ku xwe ne girt û ji mîr re got ku bi Qasim re di rê de hevdû naskirine û piştîre tiştî ku hatibû serê wî û wî çawa hizir ji kiribû ji mîr re gotibû. Gava ku wî ji mîr re gotibû, êdî mîr ji hinekî bikên bûbû û dile wî xweş bû bû. Piştîre gava ku demek têve çû û êdî ku ras ji ketibû arde de, êdî piştîre hêdî hêdî civata mîr li dardiket. Mirovên ku wê hatibana civate, yên mazin û navser û zane bûn, wê li hevdû gahabana hevdû di wê heyeme de. Piştîre di hundirê demeke kin de, êdî civate mîr ji li dar bû li ava bû. Mirovên ku wê li dora mîr li hevdû gahabana hevdû gahabûbûna hevdû. Gava ku li hevdû gahabûna hevdû, êdî piştîre hinek mirovên ku ji wan re sûxtatî dikirin sûxtatîya xwe dikirin û yên ku hatibûna civate ji, êdî bi hev re bidest axiftin û nîqaşan kiribûn. Keçelok û Qasim ji wir rûniştibûn, weke dû mirovên beyen ku ne dihatina naskirin. Lê piştîre ku nîqaşên wan dest pê kir, êdî mîr bixwe ew ji mirovên li civate rûniştî bûn re ew taqdim kirin û dana naskirin. Piştîre Keçelok ji hinekî di nav civate axivî. Ew mirovekî ku kelegerm bû. Xwûna wî di laşê wî de zû diçû û dihat. Li nav civateke an ji komeke de ku bi nîqaş bena, wê kiribana ku xwe li nav dixistibana. Herweha xoletê wî hebû. Di wê heyeme de ji piştî ku mîr ew dabû naskirin bi civate re, êdî piştîre wî ji bi wan re bidest axiftinê kiribû. Di axiftinê de di demeke kin de civat lê germ bûbê.

Piştîre ku herweha hinekî danûstandin di nav wan de çêbû bû, êdî piştîre Mîr Serdeşt mafê xaberdane hilda bû û ji civate li dora xwe re bidest axiftinê kiribû. Gava ku axivibû bû ji, êdî Keçelok ji û Qasim ji di nav xwe de ji hevdû re gotibûn ku ew çend bi zanebûn e. Bi rastî ji Mîr Serdeşt mirovekî ku bi zanebûn bû. Wî bixwe ji li Cizîre bota xwandibû. Piştîre ku xwendina xwe xilas kiribû, êdî vegerehebû malê û li mala xwe li ser serê malê cih girtibû. Mirovên ku li Cizîre bota mabûn û xwendibûn bi çavakî dî li wan dihatî meyîzandin. Li wan bi çavakî ku zane dihatî meyîzandin. Di wê heyeme de ji li Mîr Serdest ji herweha dihatî meyîzandin. Ji xwe ji ew bizane ji bû.

Di wê heyeme de gava ku Mîr Serdeşt bidest axiftina xwe kiribû, hineki dirêj û dirêj axivî bû. Bahsa qancî û ne ne qancîye kiribû. Bahsa ku mirov çawa karibû ku hertimî xwe ji xirabîyan xilas bikiribana kiribû. Hinekî herweha li ser vê yekê mazin axiftibû. Piştî wî re ji, êdî yên ku dengê wan xweş bû ketibûne devre de û bidest gotin û vegotina kiribûn. Keçelok, li wir ji wan mirovên ku dengxweş bûn li vegotina Şahmaran dihisenê. Yên ku dibêjin ji haya demeke dereng dibêjin. Bi gotin û bi zargotin di kevine nav de û dibêjin. Keçelok di wê heyeme de gava ku li wan dihisenê, gelekî û gelekî kêf xweş dibê. Gava ku dihisenê hem kêfe wî ji vegotina Şahmaran re tê û hem ji vegotina dengbêja ji li xoşa wî diçê. Şahmaran vegotina vegotinaka ku bi gelek devan dihata gotin bû li Kurdîstanê. Mirovên kurd, yên ku ev vegotin nizanîbena hama bêja ne bû. Ji wan re bi zanebûne re û bi vegotina re weke rêz û hûrmeteke jê re dihata girtin. Ji ber vê yekê ji di gelek civatan dihata gotin. Mirovên ku lê dihisandin ji gelekî û gelekî jê bi bandûr dibûn. Mirovên ku bidest gotinê dikirin ji serî haya dawî hafteyeke xilas nedikirin bi wê û bi nîqaşên wê re. Di nav jinan de ji vegotina Şahmaran zêde bû. Wan gelekî û gelekî di nav xwe de digot. Ji ber ku Şahmaran aliyê wê yê nevî mirov jîn bû û jinaka ku pîr xweşik û dêlal bû. Ew jina jinan dihata dîtîn. Li ser wê gelek vegotin dihatina gotin. Di hamû vegotinan de ji bahsa wê bi rûmet û rêz û zanebûne dihata kirin. Tişte ku hatibû serê wê ji weke êşeheke mazin û gûnahakî mirovan dihata dîtîn. Di wê heyeme de gava ku li civate rûniştî bûn li civate jin ji hebûn. Jinên pîr ku gotine wan pîr mazin dihata hasibandin ji li wir hebûn. Gotina mazin hema bêja hemûkan mazin dihata hasibandin. Ji ber ku rêzeke mazin ji mazinan re hebû. Ew serwerê civatê yê xweza bûn. Gotine wan li ardê ne dihata hiştin. Ji gotina mazinan û hebûna *hamawîyê* re ti carî rêz û hûrmet kême ne dibû. 'Mazin' û 'hamawî' di civaka kurdan de di bêjeyên ku mirov li ser teybet bisekine nîn. Ev herdû bêje di temene xwe de biqasî ku çand û nirxnan di parêzin evçend dû bêjeyên ku xwedî kevneşopî û dîrok ên di nav kurdan de. Di nav wan de rêzeke mazin ji mazinan re heya. Ji xaynî wê yeka ji, gava ku yek pîr bû, êdî bixweze dibû xwedîyê rêzeke mazin di nav civak û civate de. Li her herîme 'komên mazinan' hena û weke sazîyên 'çaraserkirine pîrsgirêkan' kar dibînin. Bi mazinan şewirbûn û hizre wan ji hildan weke kevneşopîyeke ya. Herweha ew bixweze dibina hinek pêşengên civake. Li civatan ji pêşî li gotina wan tê hisandin. Li gotina wan bi bal tê guhdarkirin. Ew ji gotinên xwe weke ku şîretên ji mirovan re di nav wan de tênine ser zimên. Gava ku keçelok ku hevalê wî

Qasim bi hev re hatibûna mala Mîr Serdeşt û li malê ji wan re ji bo ku bixwûn ku xwerin anîbûn û wan ji xwerîbû û piştire ku buhurtîbûna mezela rûniştine û lê rûniştîbûn, êdî dîtîbûn ku çend mirovên pîr li wir hena û çend bi gotin bûn. Wan li wan hisandîbû. Li gotine wan hisandibu. Keçelok gava ku li wan hisandîbû, êdî bi bal li wan hisandîbû. Kêfe wî ji vegotina wan re hatibû. Kêfe ji awaya vegotina wan re hatibû. Ji ber vê yekê ji, êdî bi bal heya dabû wan ku ka ew çi dibêjin û çawa dibêjin.

Hevalê wî Qasim ji li nig wî rûniştîbû. Bi hev re li wan mirovên zane dihisandin. Lê Keçelok gava ku mirovake ku gelekî û gelekî pîr û ku nave wî Kekê hecî bû û ku bahsa vegotina Candim û Sosinê kiribû êdî pîr bi bal lê hisandîbû. Ew vegotin di serê wî de mabû û gelekî û gelekî bandûrake mazin lê kiribû. Li gor vegotinê, Candim xurtekî li ser xwe ya û gelekî û gelekî mer û levhatîya. Sosinê ji keçike ku gelekî û gelekî xweşik û sipahîya. Rojêke hevdû dibînin û dil dikevîne hevdû de. Piştire êdî jiyana wan bi tavahî di gûharê. Kekê hecî gava ku bidest vegotine kiribû, êdî herkesekî bi bal heya xwe dabû ser wî û lê hisandîbû. Keçelok û Qasim ji her weha heya bi bal dabû bûna de û lê dihisandin. Kekê hecî piştire gava ku bidest vegotinê kir, êdî her weha vegot;

*Da ka, nahaka li min bihisênin ezê vegotina Candim û Sosinê ji wa re bênimê ser zimên. Ezê evîna wan bênimê ser zimên. Candim, haçîye ku ew dîtîbû û bahsa wî dikir digotin ku ew mîrekî ku mazin bû û çavên wî ji tiştê ne di tirsehe. Herkesekê ku li dora wî bû û ew nas dikir ji, vê yekê zanîbû. Candim kurê mîre Hekmetenê bû. Mîre Hekmetenê ji bi nav û deng bû. Tê gotin ku mîre bota ji gelekî û gelekî hij wî dikir û hertimî ji bi ser hevdû de diçûn. Wekî dî ji dihata gotin ku hertimî ji hevdû re dîyarî ji dişandin û dil hevdû xweş dikirin. De ne, win zanin ku Hekmetenê navende kurdîstanê ya kevn e. Ji Dema Medan ve mazin li ser lingên hebûna xwe berdewam kiribû. Piştire ku hêze kurdan têkçû û ku pers bûna serdest li herême, êdî hêdî hêdî Hekmetenê ji baxte wê guharî û bû navendek ji wan navendên kurdîstane yên asayî. Hekmetenê ji weke *Dinwerê* gelek êrîş dîtîbûn Lê hertimî ji xwe li ser lingên girtîbû. Rêveberîya persan piştî ku ew kiribû bin destê xwe de, êdî car bi car diçû ser kurdan wêderê ji. Ji ber ku wan bêne gotina xwe di wê heyeme de. Di dema Rûsteme zal de ji ewder xweş bûn û di awlakarîye de bûn. Lê piştî wî re, êdî hêdî hêdî ewder hatibûna guharandin. Candim ji piştî wî re hatibû dinyê û ji mêrenîye xwe ve jê ji kem ne dihata dîtin. Ji bo wî dihata gotin ku 'wî şer kedî dikirin û li ser wan sîwar dibû û dibirina şer di

dema xwe de. Ya rastî ji wî bi şêren re ji şer kiribû. Lê ew têk ne çûbû. Wî têk biribû. Mêrekî weha ne mumkun bû nehatana naskirin di wê heyeme de.

Candim kurê mîre Hekmetenê Mîr Sermend bû. Mîr Sermend mirovekî ku nave xwe dabû û bi nav û deng bû. Mirovên li dore wî, yên ku mazin û zane gelek bûn. Ew bixwe ji mirovekî ku zane bû. Mirovan gelekî û gelekî li zanebûne wî û li hizre wî ya wekhevîye bi bawer bûn. Li hevberê mirovan wekhevîyek di dile wî de û di serê wî de hebû.

Wî li Hekmetenê qasreke mazin ji xwe re çêkiribû. Qasre wî ji mazin bû û bi nav û deng bû. Mirovên ku çûbana qasre wî û dîtibana di bin bandûre wê de ne mabanan ne mumkun bû. Ji xaynî wê yekê ji di dema wî de li Hekmetenê wekhevî û rastî hebû. Xirabî ne bû. Ti kesekî ne di gote ti kesekî ku rê ye te xwahra. Herkesek li ber hevdû bi qancî disekinî û xirabî di dile wan de ne bû. Mîr Sermend dû mirovên ku weke mirovên aqilmend û li nig wî disekinî ji hebûn. Herdûkan ji bi nav û deng bûn. Navê yekî Hêzil bû û nave yê dî ji Delo bû. Herdû ji biazil bûn. Lê Delo ne weke Hêzil qanc bû. Wî cerna hinek hiletî ji dikir li yê hevberê xwe di wê heyeme de. Ji ber vê yekê ji hineki navê wî ji ne baş derketibû. Lê ji ber ku zanebûne wî ji mazin bû û gelek bû, Mîr Sermend ji ew ji nig xwe dût ne dikir. Hêzil ji bi zanebûna xwe û bi qancbûna di nav mirovên de nav dabû û di rastîyê de ji glekî û gelekî qanc bû. Mirovekî ku hêja bû ku mirov di her demê de wî bi qancî binavkê.

Hêzil di şêwirmendîye de mirovekî ku mazin bû. Mirovên ku pê ne şêwirîbana hema bêja ne bû. Ji ber ku hemûkesek ji aqle wî bi bawer bûn, êdî serî lê didan û aqil jê digirtin. Wî ji ji alîyê dabûne ve di ti demê de kasîsî ne dikir. Hertimî merdûtî dikir. Bi vê yekê ji navê wî derketibû.

Lê Delo ne wilo bû. Delo ji aqil dide mirov. Lê her ku aqil dide ji ku ji berdêla wê aqildana xwe tişteke nexwestibana û nestandibana ji ne bû. Her weha nave wî ji derketibû. Hinek mirovên ku dixwestin ku pê bi şêwirîn û ku pê di şêwirîn û tişteke ne dabana de ne bûn. Mîr Sermend ji, haya wê kêlikê ji ber ku wî ne li ber çavên wî ev tiştan dikirin, êdî dengê xwe ne dikir. Ku ew pê hisehebena wê pêde bixayîdfibena. Wê li arza wî xistibena û wê ew mazin ji êşand bana. Lê heya wî ji ji wê yekê ne bû. Mirovên ku her weha didene de ji newêra bûn ku tişteki ji mîr Sermend re bêjin. Wan ji hizir dikir ku gotibanan, heya ku tişteke bihatana serê wan di wê heyeme de. Her weha tirsek di dile wan de hebû.

Lê Hêzil ne wilo bû. Ew mirovekî ku baş bû û herkesekî ji her alîyê ve jê xweş bû. Hêzil hinek ji wan kirinên Delo weke ku kifş dikirin. Lê ji ber

ku ne êmin bû,êdî tiştekan ji ne digot.Lê ku wî tiştekan zanibana wê çûbû bana ser wî.Wê heya mîr bi pê xistibana.Lê ew ji ne êmin bû ji ber ku tiştekan rastûrast bêje jê re.

Mîr Sermend ku pê hisehebena wê gelekî û gelekî dile wî êşehebena.Ji ber ku ew mirovekî ku baş bû û tiştên wilo erê ne dikir û tiştên wilo dile wî diêşand.Ew bixwe ji bizêdeyî demên xwe di nav civatên ku li dore wî dibûna komde dibuhurand.Ji gelek deran mirovên ku dihatina qasre wî hebûn.Miroven ku dihatin ku li civata wî rûnihin ji hebûn.Wî ew bitenê ne dihiştin û hertimî li nig wan dima û qadraqî ku mazin dida wan di wê heyeme de.Hêzil ji bizêdeyî demên xwe bi wî re diuhurandin.Ew mirovekî ku bizane bû.Ji mîr re ji weke şewirmendekî bû.Qancîya wî ji nav dabû di wê heyeme de.

Kurê mîr Candim ji ji nûkava gahabû dema xwe ya balixbûne.Ew ji êdî bûbû xurtekî ku li ser xwe û bihêz.Li pêşîye wî tiştekan ne disekinî.Haspekî wî hebu û sipî bû.Haspekî ku manaq bû.Wî qadraqî ku mazin ji dide haspê xwe di wê heyeme de.Wî ew hasp ji xwe re ahl kiribû. De ne, divêt ku mirov bêje ku haspên wê herême ji hêja bûn.Haspne ku asîl bûn li wir hebûn û ku diketine bazbûne de, êdî ti haspî ne dide pêşîye wan di bazdana de.Candim ji haspekî ku weha ji xwere ahl kiribû û li ser sûwar dibû û diçû çole û neçîr ji dikir.Di neçîre de Candim mirovakî ku baş bû.Hê ji nûkava dikete dema balixbûna xwe de, lê dise ji li ser xwe bû û di neçîre de ji hevalên xwe di buhurt.Ti kesekî jê ne dibuhurt.Candim xurtekî ku xurt bû. Xurtekî ku mazin bû.Wî bi hêze xwe ji di nav xalke de nav û deng dabû.Hebûne wî di nav xalkê de bawerî dide xalkê.Ew mirovekî ku wilo bû.Ew weke bavê xwe hertimî li hundurû di nav civate de ne dirûnişt.Gava ku dibû sibeh û ku ro derdiket, êdî ew ji li haspê xwe sûwar dibû û rê ye çole digirt û diçû çole neçîre.Gava ku diçû ji, êdî haya ku ne dibû êvar êdî ne dihata malê. Kem carna li xwe li çole dikira şev.Ji bo bavê xwe û dîya Selmê ji di mereqe ne nehêle haya ku jê dihat ji bi şevan re dihata malê.Lê piştire ku çawa ku dibû sibeh, êdî hê bi fecre re dirabû ser xwe û diçû haspê xwe amede dikir û diçû çole.

Candim gava ku diçû çole, êdî diçû derên dûr ku gelekî û gelekî ji wir dûr bûn.Diçû wanderan û li wanderan neçîrti dikir.Ne tenê ji bo neçîrtiye diçû her weha derên dûr.Ji ber ku kêfe wî ji herweha dihat ku çûbana derên dûr êdî diçû. Gava ku her weha diçû derên dûr, êdî li wanderan ji xaynî neçîrtîye dima û bêhne xwe ji di berde.Ji bo ku mirov her weha karibena çûbana derên dûr ji hinekî wêraktî ji divîya.Ew

wêraktî bi wî re hebû. Ya rastî yê wî çavên wî ji tiştêkî ne ditirsehe. Her roj herweha çawa ku diçû wilo ji ku dibû êvar divegerehe malê. Gava ku divegerehe malê ji, bi gelek neçîrên ku kiribûn re ji divegerehe malê di wê heyeme de. Mirovan ku ew wilo di dît ji, êdî gelekî û gelekî kêfe wan jê re dihat.

Candim, gava ku diçû çole û di vegereha malê, gelek mirovan ew di dît. Ew ji gava ku di vegerehe malê rastî gelekî mirovan dihat. Her mirovên ku rastî wî dihatin ji jê re kêf xweşîye xwe di dana nîşandin. Candim, mirovekî ku gelek mirovan hijê dikir. Gelek xwe nêzîkî wî dikirin. Piştê ku hinek dem bi ser balixbûna wî ve diçê, êdî piştê êdî xurtekî ku baş û qanc jê derdikeve. Mirovan êdî ji wî û ji aqle wî biawla bûn.

Candim, rojê her weha ji malê hê bi sibehe ve derdikeve û diçê çole. Li çole dimenê haya ku dibê êvar. Gava ku dem di keve ber êvarî de, êdî di keve rê de û tê malê. Lê gava ku tê û digihê ber navende ji, êdî dibîne ku wa Delo bi sûkra mirovekî ku navserî xwe girtîya û bi ser de dixûrehe. Gava ku Candim wê yekê dibîne, êdî piştê ji haspe paya nebê û bi haspe xwe bilezeke re diçê nig wî û li wir di sekinê. Gava ku diçê wir û Delo ji wî dibîne, êdî serê wî dikeve ber wî de. Lê Candim ji gelekî û gelekî bihers lê dimeyîzenê. Li wir gava ku Candim tê nig wî, êdî li wir li nig wî ji haspe xwe paya dibê û piştê dikê ku ew wî zilemî berde û herê. Piştê Candim ne hêle ku Delo ji wir ji nig wî herê. Piştê gava ku ew zilem ji nig wan dût dikeve, êdî piştê Candim Delo ji dide pêşîye xwe û havsere haspe xwe ji dikê destê xwe de û tê malê. Gava ku tê malê ji, êdî Candim wî derdixê pêşîye bave di nav civate de. Gava ku Candim wî derdixê pêşîye bavê xwe, êdî di wê heyeme de ji bave xwe re dibêje ku wî ew di çî rewşê de dîtîya ji. Piştê ji êdî Bavê wî ji ji wî hinek pirsên di pirsê û ew ji naçar dimenê û tiştê ku heyî ji mîr re dibêjê. Piştê mîr rastîyê fahm dikê û piştê mîr xabere ji wan mirovên ku wî bêhaqî li wan kirî hemûkan û dixweze û ew ji wan lê buhurîna xwe bixweze. Delo, gava ku ew ten êdî ew ji wan lê buhurîne dixweze û piştê mîr destê dide wan ku derkevin. Le ev yeka ji gelekî û gelekî li ne xweşa Delo diçê û Delo ji di dile xwe de ji xwe re dibêje ku divêt ku ez vê yekê li nig Candim nehêlim. Her weha Delo ji xwe re sozeke dide. Lê di wê heyeme de piştî ku mîr bakiribû yên ku Delo bêhaqî li wan kiribû û wî lê buhurîn ji wan xwestibû êdî piştê herkesek çûbê mala xwe di wê heyeme de. Êdî piştê mîr ji û yên ku li wir bûn hizirî bûn ku pirsgirek êdî bi çaraser bû ya. Piştê bi ser vê yekê ve demek dibuhurê û êdî herkesek wê rewşê ji bîr

dikê. Rewş di serê ti kesekî de de ne mene. Lê tenê di serê Delo tenê de maya. Delo di ti demê de piştî wê rewşê, ew rewş ji bîr nekirîya. Hertimî di serê xwe de zindî hiştîya. Lê ka wî wê çi kiribana wê êdî piştî kifş bûbana. Ma ka wê çi ji destê wî hatibana ku kiribana? Ew ji di wê kêlîkê de ne kifşbû. Ew bixwe ji miroveki bû bizane bû. De ne, carna tê gotin ku zanebûn heya biqanc bi kar anîn heya û ya ne bi qanc bi kar anîn heya. Vêce wî ya xwe ne bi qancî bi kar anî bû. Wî ji bersiva wî ne qancbûne bi derketine ber mîr re hilda bû. Lê wî ew yeka ji bîr ne kiribû.

Delo tiştên ne kiribûn. Wî ji, piştî tiştên ku kiribûn ku derketibûna hole, êdî li ser wan raxna hilda bû. Raxna civate, di ti demê de nayê ji bîr kirin. Wî ji di nav civate de raxna hilda bû. Ji ber vê yekê ji ya ku wî kiribû ji ne dihata ji bîr kirin di nav xalkê de. Lê xalkê ji zêde ne tanî ser ziman. Ji ber ku ew hejî, piştî wê rewşê re ji mîr ew ji nig xwe dûr nekiribû. Ew li nig xwe hiştibû. Ji ber wê yekê ji, êdî ew hejî weke şêwirmendekî li nig mîr dihata zanin. Lê piştî wê rewşê re, êdî ew ji bûbû mirovekî ku bas. Her weha wî xwe dide nîşandin. Êdî her weha bi alîyen qanc ve xwe derdixiste pêş di nav xalkê de. Her weha êdî xalkê ji di got ku ew êdî bas bûya, êdî ew ne mirovekî ku xiraba. Lê carna gotin û kirin lev dernekeve. Carna hevdû vala ji derdixin û cerna temem ji dikin. Mirovekî ku tiştêk ji xwe re kira adet, êdî hinekî zor dibê ku xwe ji wê yekê xilas bikê. Zor dibê ku ew êdî ji kirina xwe û ji nêzîkatîyên xwe dûrketineke bi xwe re çêke. Delo ji wê çi kiribana ew ji wê piştî kifş bûbana. Lê Delo di serê xwe de ew kirina ku hatibû serê wî ji bîr nekiribû. Lê wî ji gelek tişt anî serê mirovên. Lê wî ya xwe gelekî û gelekî di serê xwe de hizir dikir. Ji bo rewşeke ne bas di nav xalkê de derketine pêşîye civate ku ne mirin ji bena ji mirineke ji ne cûdetir bû. Gava ku tiştêkî wilo hata serê mirov êdî wê ne hatana ji bîr kirin. Wê bihatana gotin ku di civate filan mirî de her weha şêwirmendekî wî derkete pêşîye civate. Wê her weha bi nav û deng bihatana gotin. Wê ev yeka her weha bûbana nav ji mirov re. Delo tiştêkî wilo jin kiribû.

Lê ew demek bû ku têve çûbê ku mirovên digot ku qey herkesekî û wî ji ji bîr kirîya. Êdî mirov di nav xwe de li ser wê yekê hizir ne dikirin û gotûbêj ne dikirin.

Candim ji jiyana xwe ya ku her weha dewam dikir. Her roj ku roj derdiket li haspe sîwar dibû û diçû neçîrê. Merêkî ku wilo xurt jê derketibû ku wî şêr girêdidan. Wî ku xwe dabana ber dare wê we dare ji ra hilkê. Her weha xurtekî ku xort jê derketibû. Xortekî ku hêja jê

derketibû. Nave wî ji hebû. Mirovên ku nave wî his dikirin, êdî mênênîye wî ji his dikirin. Her weha ew xwedîyê navekî binav bû.

Candim, li Hekmetenê mirovên ku wî nasnekiribena ne bû. Yên ku wî ji nasnekiribena ne bû. Lê yeka ku Candim ji nave hisnekiribû ji hebû. Ew ji Sosine bû. Sosine keçikeke ku gelekî û gelekî xweşik bû. Weke tak rihan bû. Weke gûleke bû. Hingî xweşik bû ku hinekan ew dîtibena, wê dibînê bandûra xweşikatiye wê de mabena. Sosinê keça Delo bû. Delo ji haya wa kêlikê ne hiştibû ku ew ji hundir derkeve û herû derve. Ne hiştibû ku here avake ji bêne. Sosinê demên xwe hema bêja hemûkan li hundurû derbas kiribû. Wê derve ne dîtibû. Mala Delo ji ne dûrî qasre Mîr bû. Hema bêja bi hev ve bûn. Delo ji malaka ku wilo mazin ji xwe re çêkiribû ku xalkê jê distaxilî. Xalkê jê heybet digirt.

Xalkê gava ku li mala Delo ji dimeyîzend ew weke mîrekî pêşwazî dikirin. Wî ji bi çavakî wilo li xwe dimeyîzend. Ma ne ji ber wilo xwe dîtine bû ku wî malaka wilo mazin ji xwe re çêkiribû. Ma ne ji ber wilo bu ku ew tişt a ku mîr anîbû serê wî ji aqle wî derneketibû. Hertimî di aqle wî de dima.

Mîr, li qasre xwe pirtûkxanayaka ku mazin dabû çêkirin ku gelek pirtûkên zanistan têde bû. Ji gotina digotin ku bi hazaran pirtûk têde hebûn. Cihê ku ji bo pirtûkên hatibû çêkirin ji gelekî û gelekî mazin bû. Delo ji, gelek demên xwe li wir dibuhurandin û dixwand. Hêzil ji weke wî li wir demên xwe dibuhurandin. Hêzil ji wî pîrtir bû. Hêzil gelekî dîtibu. Wî Rûstemê Zal ji dîtibû. Wî gelek caran mênênîye Rûstemê zal bilêv dikir, ji mîr bê an ji di nav civate de bê. Mirovên ku lê hisandibûn ji gelekî û gelekî bi rih û can lê hisandibûn. Wî ji xweşik û bi zimanekî ku xweş tanî ser ziman. Wî bi zimanê xwe re û bi vegotina xwe re bandûrak li mirovên dikir. Zimanekî wî yê xweş hebû.

Mîr ji gelek demên xwe li wir dibuhurand. Carna ku mîr li wir dima û piştire ku Candim dihata malê, êdî diçû wir li nig bavê xwe. Gava ku Candim hatibena malê û bavê xwe li ti dera ne dîtibena, êdî dikete serê wî de ku ew nahaka li pirtûkxane ya Êdî piştire wî ji rê ya pirtûkxane digirt û diçû wir, dakû wi li wir bibînê. Candim mirovekî ji bavê xwe û ji dora xwe ji gelek tişt fêrkiribû. Wî ji di biçûkatiya xwe de perwerdeyeka baş û qanc hilda bû. Dibêt ku ji bo xwendinê di biçûkatiya wî de rê ya wî ne ketibu bi Çizîre bota de, lê dise bûbû xwedîyê zanebûnaka mazin. Yê ku bizêdeyî ji bi xwendina wî re mijûl bûbû ji Hêzil bû. Hêzil ji wî re hinekî mamostatî ji kiribû. Ji wî û ji zanebûne wî gelek tişt hildabû. Piştire ji ku mazin ji bûbû, êdî piştire carna dihat û li nig Hêzil dirûnişt û Hêzil ji

jê re bahsa tiştên dîn yê zanî bû dikir. Wî ji li wir bi bal dihisand. Wî heya xwe bi bal dide ser wî. Hêzil ji ber ku pîrbû û bi zanebûn ji bû rez û hûmeta mirovan jê re gelek bû. Rêzeke mazin û bawerîyeka mazin li wî û li zanebûna wî hebû. Delo ji ne kemî wî bû. Lê belê wê mijara ku hatibû serê Delo, êdî hinek navê Delo bigotin kiribû. Ji ber vê yekê ji yê herî li pêş û mazin Hêzil bû.

Rojeke, gava ku Candim tê malê û li male li mezela rûniştine bave xwe ne bîne û piştre ku li du sê mirovan ji di pirsê, êdî dibihizê ku bavê wî nahaka wê li pirtûkxane ya. Ew gava ku her weha dibihizê, êdî piştre rastûrast rê ya pirtûkxane digrê û diçê wir. Le gava ku tê wir ji, êdî li wir li hundir bavê xwe ne bîne. Mirovên ku wî ji wan pirsibû hemûkan ji ji wir gotibû ku bave wî li pirtûkxane ya. Lê gava ku hatibû wir, êdî wî ew li wir ne dîtibû. Piştre ku wî ew li wir ne dîtibû, êdî piştre hizirî bû ku ew nexwe nahaka dibêt ku li li gûlistana pirtûkxane bê. Êdî ew ji ji pirtûkxane dibuhure derve ku ka meyîzenê ku bave wî li wir e, an ji ne. Gava ku Candim tê derve, êdî li wir dikê ku li bavê xwe bigerehê. Lê li nav li gûlistanê ku weke ku hinekî di meşê, êdî hinekî ji xwe wir de çavên wî bi Sosine dikeve. Gava ku çavên wî bi Sosine dikeve, êdî gelekî û gelekî dikeve bi bandûre wê de û êdî berê xwe dide biber wê de û dikê ku here nig wê di wê heyeme de. Ew di wê heyeme de li pay bavê xwe hatibû. Lê wî gava ku Sosinê dîtibû, êdî tenê Sosine di serê wî de mabû bicih.

Candim, gava ku Sosinê dîtibû êdî dabû pay wê. Ew gelekî û gelekî bi bal li ber çaven wî ketibû. Gava ku wî ew dîtibû ji, êdî wê di serê wî de mazin cih girtibû. Piştî ku wî ew dîtibû êdî dabû pey wê û kiribû ku xwe bigihene wê di wê heyeme de. Sosinê di nav gûlistanê de bitenê ji xwe re digerehe. Ti kesek di wê heyeme de li wir ne bû. Ji xwe ew ji haya wê kêlikê bitimî jiyana xwe wê li wir derbaş kiribû. Wê haya wê kêlikê ti kesek ji ne dîtibû. Candim di wê heyeme de ew dîtibû. Yê ku ew dîtibû ji haya wê kêlikê, mer tenê Candim bû. Candim ji di wê heyeme de çawa ku ew dîtibû ketibû pey wê de.

Candim, haya wê kêlikê gelek keçikên ku gelekî û gelekî xweşik dil ser dabûn. Lê wî heya wê kêlikê li ti kesekî ne meyîzend bû. Wî heya wê kêlikê heya xwe ji ti kesekî ne anîbû. Vêce di wê heyeme de gava ku çavên wî bi Sosine ketibû, êdî dile wî kiribû kutakut û zû bidest avêtine kiribû. Ma gelo ev yeka ji ber çi bû? Wî ji ev yeka nizanî bû. Lê belê tiştek di dile wî de qûrpaha bû. Tişta ku qûrpaha bû ji wî ji heya wê kêlikê ti wate ne dida yê de. Lê wî ji dile xwe de di wê heyeme de tiştek fahmkiribû û ew ji herweha weke hesteka ku xwestekeka mazin pêre

çêdikir bû. Ew xwestek ji ewê ku wî dîtibu xwesteke çûne nig wê û dîtine wê bû. Candim di wê heyeme de di wê kêlîkê de bi careke re xwe di rewşa wê de hîs kiribû. Lê ew rewşa ku wî xwe têde hîs dikir ji wî ji bi tememî di wê heyeme de fahm ne dikir.

Candim, gava ku dabû pey Sosinê, êdî piştire ne bi gelekî xwe gahandibû wê. Gava ku wî xwe gahandibû wê, êdî gelekî û gelekî ji xweşkatîya wê bi bandûr bûbû. Sosinê bi xweşkatîya xwe re bandûraka mazin li ser Candim çekiribû. Ji xaynî wê yekê ji, dile Candim zû diavêt û di kira kûtakût di wê heyeme de. Her weha Sosinê bi hebûna xwe re û xweşkatîye xwe re bandûraka mazin li ser Candim kiribû. Sosinê girêdena wê herêmî bû. Cilên keçmîren lê bûm û cilên wê herême lû bûn. Lê ser wê ji kitenekê ku sorbû lê bû. Bi ser kitenê wê de ji elekekî ku dora wê bi sîman hatibû naqş kirin li ser bû. Axlabe botîyan dora elekê ku bi ser kitenê xwe de li xwe dikirin û bi sîman naqş dikirin. Lê wê ji wilo kiribû. Kitenê wê zêde ne stûr bû. Gava ku lê dihata meyîzêndin çeng û paqên wê dihatina kifşkirin. Ji alîyê dî ve ji wê, weke ku tacaka ku bi kitenê xwe re danîbû ser serê xwe ji, dora wê ku weke ku ji bizêr hatibu naqş kirin bû. Bi girêdena li ser serê wê ve ku haya bi xwere dihat, hawisim hebû. Lê ew ji weke çarîkaka tenîk bû. Çarîk ji axlabe jinên botîtan ji 20 salî haya 40 salî girêdidan. Gava ku lê dihata meyîzêndin mirov têde laşe wê kifş dikir. Lê we bi girêdena xwe re xwe qanc adiland bû. Bi adilandinaka wilo wê xwe adiland bû ku mirov lê dimeyîzend mirov digot ku qey ferîşteyeka ji azmana hatîya xwere. Her weha li ber çavên mirov bû. Gava ku mirov lê dimeyîzend ji mirov çavên xwe jê ne digirt. Mirov ne dikir ku çavên xwe jê bigre. Ya rastî ez ji wê re bêjim, xweşkatîyeka wê ya wilo hebû divîbû ku mirov li ser bêjê (helbestkê). Her weha xweşkatîyeka wê ya xweşik û li ber çav hebû. Gava ku Candim ji tê ber wê û çavên wî bi xweşkatîye wê dikeve, êdî tenê aqle wî diçê ser wê. Keçîkê ji weke ku fihet bikê lê meyîzend. Wê haya wê kêlîkê yê mêr tenê ew dîtîbû ew bû, Candim bû. Ye ku pêşî wê dîtîbû Candim bû. Candim ji yê herî levhatî bû. Sosinê berî hingî nave Candim bihistibû. Lê wê ew bi çavên serê xwe re ew ne dîtîbû. Ew cara pêşîbû ku wê ew di dît. Ji xwe ne mumkun ji bû ku wê ew dîtî bana ji. Haya wê kêlîkê gelek mirovan wêderê ji hebûna wê ji bêxaber bûn.

Sosinê ji gava ku ew hatibû pêşîya wî û ew li pêşîya wî sekinî bû, êdî weke ku bitirsehe pêşî tevgerê bû. Lê piştire wê fahmkiribû ku ew Candim e û kurê mîre wê ya. Ew mirovê ku jê wilqasî gelekî û gelekî jê dihata axiftin ew bû. Piştire ku we fahmkiribû ku ew Candim e, êdî piştire

tirse xwe ji ser xwe avêtibû.Lê ruyê wê ji fihetbûne sorbû bû.Gava ku Candim hatibû pêşîye wê, êdî wê ji serê xwe kiribû ber xwe de di wê heyeme de.Lê Sosinê ji ji wî gelekî û gelekî bi bandûr bûbû.Ew ji bala wê çûbû bû ser wî di wê heyeme de.Wê ji piştê kûrdikir û kurnedikir heya xwe ji ser wî ne dibir.Heya wê li ser wî bû.Piştê gava ku Candim hatibû ber wê û hinekî li ber wê mabû sekinî û li wê meyîzend bû, êdî piştê ji wê nave wê pirsîbû.Wê ji nave xwe ji wî re gotibu û gotibu ku nave wê Sosinê.Sosinê piştê ku navê xwe ji wî re gotibû, êdî piştê ew ji mabû sekinî bi bêdeng û li nav çavên wî meyîzend bû.Piştê ku Sosinê hinekî bi bêdeng mabû, êdî piştî navê xwe re nave bavê xwe ji ji wî re gotibû.

Sosinê li ber wî sekinî bû û li wî dimeyîzend.Lê weke ku fihetokî ji bê li wî dimeyîzend.Bi meyîzendineke fihetokî li wî dimeyîzend.Lê ji dile meyîzend.Candim ji bi çavakî ku çavên xwe ji wê ne dibirrî li wê dimeyîzend.Heya xwe di wê heyeme de ne dibire ser tiştêkî dî dî wê demê de.Candim gelekî û gelekî ketibû bin bandûre xweşkatîya wê de.Wî çavên xwe ji wê ne dibirrîn.Di wê heyeme de ji ber çî ew hatibû wir, ji xwe ew ne di hişê wî de ji bû.Hişê bi tememî çûbû ser Sosinê di wê heyeme de.Ji wê pêve tiştêkî dî di wê heyeme de di serê wî de ne bû.Xweşkatîya Sosinê, ew di bin bandûre xwe de hiştibû.Piştê ku hinekî her weha li hevdû dimeyîzênin û bi meyîzendine re hevdû diparzinên, êdî piştê bihevre dikin ku bi peyîvîn.Pêşî yê ku dikê ku bi peyîvê ji Candim dibê.Wî pêşî gavavêt ji bo xaberdane.Gava ku wî kir ku biaxeve, hingî bala Sosinê ji li ser wî bû.Wî ji bandûraka mazin bi hebûna xwe li ser Sosinê kiribû. Sosinê ji çavên xwe ji wî ne dibirrîn.Piştê ku hinekî bi hev re dipeyîvin, êdî hevdû baş û qanc nasdikin.Piştê ku bi hev re dipeyîvin û hevdû nasdikin, piştê bidil ji hevdû divaqatihin. Sosinê di dile Candim de cih digrê û Candim ji di dile Sosinê de cih digrê.Her weha herdû ji di dile hevdû de cih digirin.

Candim gava ku ji Sosinê divaqatihê û tê malê, Sosinê ji aqle wî dernekeve.Hertimî di aqle wî de dibê û li ser wê dihizire.Gava ku li ser wê dihizire ji dile wî germ dibê û laşe wî ji ji awayekî dikeve awayekî dî de.Her weha lê tê di wê heyeme de. Sosinê ji piştî ku ji wî divaqatihê û diçe malê, ew ji ji aqle wê ji dernekeve.Hertimî ew di aqle wê de ya.Wê haya wê kêlikê tenê ew dîtîya û yê ku pêşî dîtibû ji gelekî û gelekî sipahî bû û ew ji dil ketibûyêde. Candim bandûraka mazin li ser wê berde bû.Heya wê kêlikê wê ji gelek mirovên ku dihatina nig wê, wê xaber di derbarê wî ji wan de his kiribûn.Lê wê naqlê wê ew bi çavên xwe ew

dîtîbû û wî bandûraka mazin li ser wê berde bû. Candim ketîbû dile wê de. Wê naqlê gava ku derketîbû gûlistanê û hatîbû hundir, cûde hatîbû hundir. Wê gava ku derketîbû derve hîç tiştekî wîlo di serê xwe de hizir ne dikir. Lê wê ew dîtîbû û dil ketîbûyêde. Dile wê di wê heyeme de germ bû. Heye di wê heyeme de di serê wê de tenê li ser yekî bû. Ew jî Candim bû. Candim, weke ku wê di serê wî de mazin cih girtîbû wê jî di serê wî de mazin cih girtîbu.

Candim gava ku jî gûlistan vegerehe bû hundir, êdî bave li hundir dîtîbû. Ew jî bo ku bavê xwe li pirtûkexane bibînê çûbû bû wir, lê wî ew li wir ne dîtîbû û pîstre çûbû ku li gûlistanê jî meyizenê ku ka ew li wir e, an jî ne li wir e. Gava ku çûbû gûlistanê, êdî li gûlistanê rastî kevokeke hatîbû û wê kevokê di dile wî de cih girtîbû. Ew kevok, êdî di dile wî de difirî û baskên xwe di dile wî de li hevdu dixistin. Sosinê weke kevokeke bû. Weke tak rihan bû. Weke gûleke evîne bû. Sosinê weke avaka ku hê dest lê ne ketî bû. Weke avaka ku jî ava kewserê, ku biharikê û mirov vexwe û gava ku mirov vexwar jî dile mirov rehet bikê bû û mirov xweşik bikê bû. Ew di wê rewşa ku li ber çavên Candim de bû gelekî û gelekî xweşik bû.

Candim, piştî ku çûbû wir jî bo ku bavê xwe bibîne û piştî ku wî nebîne û diveregehe û tê hundir, êdî li hundir wî dibîne. Gava ku wî dibîne, hingî bavê wî tê aqle wî. Piştî ku wî Sosinê dîtîbû, êdî bave wî jî di aqle wî de ne mabû. Tenê hişê li ser Sosinê mabû. Ji wê pêve ti kesekî dî û ti mesekî dî di aqil û hişê wî de ne mabû. Piştî gava ku tê hundir û bave xwe dibîne, êdî bave wî hatîbû bîra wî. Gava ku wî dibîne û ew tê bîra wî jî, êdî hişê wî jî ne li ser wî ya. Piştî gava ku ew bave xwe dibîne, êdî bave wî dibakîyê de ku herê nig wî. Gava ku diçê nig wî, êdî qey berî hingî hinekan jî bave wî re gotîbu ku Candim li tê pirsî, êdî li ser vê yekê bavê wî jê re got ku 'tê li min pirsî bû, ma tê çi gotibana min'. Candim, gava ku bavê wî her weha jê pirsê tiştekî weke bersive di serê wî de ne bû ku jê re bêne ser zimên. Tenê gotina ku weke bersivê da bave xwe her weha 'min pirsî ku ka ti li kuderê yî' bû. Ji wê pêve ti gotinên dî jî devê wî derneketîbûn. Bavê wî di wê heyeme de jî rewşa wî fahmkir ku tiştek di serê wî de heya. Lê fahmnekir ku ka çi di serê wî de heya. Careke gava ku her weha fahmkir ku tiştek di serê wî de heya, êdî kir ku jê bi pirsê ku ka çi bi wî re heya. Lê her ku hizir kir ku bi pirsê jî, lê jê ne pirsî. Dibêt ku li bendî wî ma ku ka çi pêre hebê ew bêne ser zimên jî wî re. Çend ku bavê wî li bendî wî û bersiveke weke ku ma jî wî ti bersiv di wê heyeme de ne de bavê xwe..

Candim hinekî bihizir hatibû li nig bavê xwe û bihizir kiribû ku ji nig bavê bi vaqatihê û herê ku ka wê çê kuderê. Di serê wî de Sosinê hebû û ew di serê xwe de li ser wê gelekî û gelekî dihizirî. Hişê wî di wê heyeme de ne li nig wî bixwe bû. Ka hişê wî li kuderê bû. Ew bi xwe ji weke ku li dinyeyeke dî bê dihata xuyakirin.

Candim di wê heyeme de di serê xwe de ne tenê li ser Sosinê û hebûna wê ya di serê xwe de dihizirî. Bavê wê Delo ji di aqle wî de bû. Ma gelo wî wê çî bertek dabana wî di wê heyeme de? Ew hinekî li ser vê yekê ji dihizirî. Ew tiştê ku berê hatibû serê wî, Candim kiribû ku werê serê wî di wê heyeme de. Ev yeka ji di serê wî de bû. Li ser vê yekê ji di serê xwe de dihizirî. Candim di wê heyeme de bihizirên di serê xwe de û bi hizirkirina ji wir ji xwe dîrketibû. Ew di serê xwe de dîrketibû ji wir. Wî di serê xwe de li ser gelek tiştan hizir dikir. Wî li ser gelek tiştên di serê xwe de hazn dikir.

Candim piştî ku ji gûlistanê hatibû û buhurtibû û hundir û li hundir bave xwe dîtibû û piştê hinekî bi dan û standinên re ku bi hev re axivibûn piştê, ew buhurtibû mezele xwe û hinekî ji xwe re rûniştibû û bihizir bû. Dîya wî Selmê ji gava ku ew diçê mezele û dirûnihê, piştê ne bi gelekî re tê nig wî û hineki li nig wî dirûnihê. De ne, gava ku ew hatibû nig bavê xwe û ji nig bave xwe qut bûbû û hatibû ku were mezele xwe, di ber dîya xwe re buhurtibû û bêdeng mabû li ber wê. Candim gava ku kengî bena ku dîya xwe di dît li ber wê bi bêdeng ne dima. Pêşî diçû nig wê û piştê jê dibuhurt. Lê wê naqlê wî wilo ne kiribû. Ji ber ku wî wilo ne kiribû êdî wê yekê bala dîya wî ji kişand bû ser wî di wê heyeme de. Dîya ji di wê heyeme de fahm kiribû ku tiştê di serê wî de heya, lê ka çî ya tênegihîştibû.

Dîya wî gava ku tê mezele wî û li nig wî dirûnihê, êdî piştê êdî dikê ku hinekî jê bi pirsê. Berî hingî hinekî alaqa ya xwe ji jê re da nîşandin. Hinekî dikê ku bi dayîktîya xwe dilê wî xweş bikê. Ji ber wê yekê ji hinekî di ber dile wî de diçê û tê. Gava ku di ber dile wî de diçê û tê ji, Candim ti bertekên wilo mazin û ji dil ji dîya xwe re ne de nîşandin. Dîya wî ji êdî piştê gava ku fahmdikê, Candim, ku ew çî bikê wê ji xwe tiştê jê re ne bêjê û ti bertekên ji jê re nede nîşandin, êdî dikê ku jê bi pirsê. Lê pêşî berî ku bi pirsê ew ji hinekî di serê xwe de dibe û tenê ku ka bi pirsê an ji ne pirsê. Ji ber ku ew ji fahm dike ku di serê Candim de hinek tiştê na ku wî didina hizirandin hena. Gava ku dîya wî ji her weha xwe digihenê têgihîştineke, êdî piştê ji dêla(şûna) rastûrast tiştê jê bi pirsê, dibêjê 'kurê min, tiştê ku ti bi min re bide û bistenê

nîn e, ma?'.Gava ku dîya wî wilo dibêjê, êdî piştire Candim berê xwe dide dîya xwe û dikê ku pêre bi peyîvê.Dîya wî ji gava ku ew berê xwe dide wê, êdî ew ji di dile xwe de dibêjê ku ew wê êdî bi min re bi peyîvê li ser ku ka çi di dile wî de heya.Lê di wê heyeme de Candim tenê berê xwe dide dîya xwe.Ji wê pêve tiştêkî di nekê.Ji wê pêve ti beretekên dîn jê dernekevin.Li ber vê tevgerehê Candim, êdî dîya wî bêhtir di serê xwe de bi şik dibê ku tiştêkî wî heya.Êdî ew ji dikê ku caraka dî ji je bi pirse.Lê wê hevî dikir ku wî bixwe hinek tişt ji wê re gotibana.

Candim û dîya xwe herweha weke kadereke li ba hevdû dimênin û bi bédeng dimênin.Lê dîya wî di wê heyeme de hij wê bédengbûne nedikir.Wê bersivek ji kurê xwe dixwest.Lê kurê wê ji haya wê kêlîkê ti bersiveka ku ew derde wî jê fahm bikê negotibû wê.Vê yekê ji mereqeka mazin dikira dile wê de û dile wê diêşand.Wê bersivek ji kurê xwe Candim dixwest. Her weha weke ku jê re bêjê kurê min ka ji min re ku î di serê tê de hebe ji min re bêjê lê dimeyîzend.Lê Candim li ber wê bêbertek bû.Êdî ku her weha demek têve çû,êdî dîya wî di serê xwe de ji xwe re got ku pirsgireke wî kurî heya.Lê pirsgireka wi kurî çi bû ji nizanî bû. Dîya wî di wê heyeme de di serê xwe de bir û anî ku hinekî dî ji di ber dile wî de herê û were, da qana ku ka çi wî hebû fêr bibe.Lê ku wî jê re di wê heyeme de tiştêkî ji ne gotibana ma wê çawa fêrbûbana? Divîbû ku wî bidest gotine kiribena.Wî ji dîya xwe re gotibena ku ev derde min heya.Ku wî ji wê re ne gotitibena wê dîya wî çawa jû re bûbana alîkar?Ew ji weke pirseke bû û di serê mirov de çêdibû.Dîya wî di dawîyê de carake dî kir ku ji kurê xwe bi pirsê ku ka çi wî heya.Ji ber vê yekê ji hinekî dî li bendî bersiva jê ma.Ku bersiv jê ne hat, êdî carake dî jê pirsî ku ka çi wî heya û çima wilo bédengê.Gava ku dîya wî wilo jê pirsî,êdî piştire hinekî dî ji Candim bi bédeng di cihê xwe de ma sekinî.Piştire dîya wî di serê wê de çêbû ku wê ew bersiveke nede wê di wê heyeme de.Êdî wê ji di serê xwe de bir û anî ku herê û xwe bigihinê mîr û jê bi pirsê ku ka çi Candim heya.Her weha wê di serê xwe de bir û anî.Bi vê yekê re ku hinekî dî di cihê xwe de li nig wî rûniştî ma û piştire kir ku rabê û herê.Lê çawa ku wê kir ku rabe ser xwe,di wê heyemedê,êdî Candim ji kir ku tiştêkî bêjê.Gava ku dîya wî weha farq kir, êdî di cihê xwe de wilo ma sekinî û heya xwe bi bal da ser wî di wê heyeme de.

Candim her weha çawa ku kiribû bi peyîve piştire hinekî dî ji di serê xwe de biribû û anîbû û piştire ji dîya xwe re gotibû ku 'yadê, min berî naha bi bêhneke Sosinê dît'.Dîya wî,her weha gava ku jê hiskiribû, êdî bala wê çûbû ser wî di wê heyeme de.Piştire ku her weha bala dîya wî

çûbû bû ser wî di wê heyeme de, êdî piştire ku Candim hinekî dî ji di cihê xwe de mabu sekinî, êdî piştire herweha li ber dîye xwe ji dîya xwe re bidest axivinê kiribû;

'Yadê, ne ti min nasdike ku kurê çawa ya.Ti min nasdikê.Ez kurê tê me û ti veşartinên min ji tê nîn ên.Ti dîya min î. Bêdengbûne min ji li berxwe weke nexwestinekê ji gotine re şîrove nekê.Ez tenê di serê xwe de dizirîm.Ez îro, ku di serê sibehê de rabûma ser xwe, min taştê ya xwe xwar û haspe xwe adiland û piştire ez ji lê sûwar bûm û çûme bi çole de.Gava ku ez li haspe xwe sûwar bûn û ez çûm, êdî ez di ber kirmana Dayaços ve çûm.Lê gava ku ez gahama dahma kirmana wî, ez hinekî li wir sekinîm.Piştire ku ez sekinîm û min hinekî bêhn ji stand, êdî piştire caraka dî bi haspe xwe re ketime rê de û di çole de çûme derên dût.Gava ku ez çûme derên dût, êdî min li wanderan gelek neçîrên mazin kirin.Pêşî gava ku ez çûm min dît ku wa şerek derkete pêşîye min.Min ji xwe re got ku ew şêr û ez ji Candim, min ji ber wî şêrî baznada û çûme bi ser de.Min ew da ardê.Piştire ku min ew da ardê, êdî ez hinekî dî ku di çole de çûm, êdî êz gahama ber daristana mazin.Li wir min hinekî bêhn da xwe û haspe xwe.Li wir avaka ku xweşik hebû.Ez û haspe xwe çûne ser wê ava û me av vexwart û piştire em carake dî bi hev re hinekî di ji çûne bi ber çole de.Piştire ez û haspe min Dilvadan, ji wir vegerehan ku werina malê.Di rê de ez di ber çîye ve gava ku dimeşîm, weke ku ew çîye li min meyîzenê li min hat.Ez çend ku di berde di dimeşîm weke ku ew bi min re bi meşê li min hat.Piştire min kira serê xwe de ku ez herim ber çîye.Ez çûme ber çîye û hinekî li wir mam.Li wir min dît ku wa dengê hata min.Dengê ku stûr bû.Piştire gava ku deng hata min, êdî hindik mabû ku ez bitirsîhim.Lê piştire min ji xwe re got ku ezê çawa bitirsîhim, bila çîye were ser min ma wê min tirsênê û min xwe li hevdû da hevdû.Piştire min dît ku wa zilemek ji wir derkete ber min. Ew ji weke şervanakî Kawa xwe girêde bû.Şûrek ji wê di destê wî de bû.Piştire ji ber çaven min winda bû.Piştire gava ku ez çûme wî cihê ku wî xwe şanî min dabû, min li wir deve şikefteke dît.Gava ku min deve şikefteke dît, êdî hinek sahw keta dile min de.De ne, berî hingî ez çûbû bûme wir û her weha li wir ti sikeft û deve sikeftan ne dîtibûn.Piştire gava ku ez katime hundir de, êdî min dît ku weke ku ez ji dinyeyekê werime dinyeyeka dî li min hat. Ewder gelekî û gelekî xweş bû.Piştire ku ez ketime wir de, êdî min dît ku wa ewder gelekî û gelekî xweş e.Piştire ez ne tirseham û ketime de û têde çûm.Gava ku ez çûm, êdî têde ez gahama mezeleke ku têde wa zilemek girêdayî ya.Ew zilem ji weke ku şervanakî bû dihata xuyakirin.Gava ku

min ew dît, êdî ez hineki mama şaş û mat.Zilem dest û lingen wî girêdayî bû.Lê gava ku mirov li cilên li ser ji dimeyîzend, mirov digot ku qey şervanakî mazin e.Ya rastî ji piştire min fahmkir ku ew şervanakî ku mazin e.Piştire ez çûm û hinekî dî ji nêzikî wî bûm.Wî li wir bi nave min bakira min.Ez di wir de mama şaş û mat.Min navê xwe ji wî re ne gotibû.Lê wî nave min zanîbû.Ma gelo kî ya, ev mirov?Min her weha di serê xwe de bir û anî. Her weha di serê vî çîyeyê de girêdayî û heya nahaka li jiyane ma ya.Min herweha ji xwe pirsî.Min dihundire xwe de jê pirsî.Dengê min derneket.Lê wî weke ku dengê min his bikê,êdî ji cihê xwe rabû ser xwe û hinekî bi ber min ve hat û gote min,ez ev demeke dirêje ku ez li vir em û weha ma.Ez ji alîye dewêkê ve li vir hatima zincîrkin.Bi ser dema min û hebûna min ya li vir ve gelek sal buhurtina.Divêt ku ti bi wî dêwê re şer bikê û min ji vir xilas bikê.Min tiştê ne got.Wî piştire gote min ku 'bi navê Kawa vê yekê bika, tê bi ser bikeve.Dema ku wî nave Kawa bi Kar anî, êdî min fahmkir ku ew yek ji ji me ya, kurda.Piştire hê min tiştêkî dî ne pirsî, êdî min dît ku wa dêwêk ji derve dikê ku were hundir.Wî ji gote min, wa tê û piştire gote min ku haya nahaka ti kesekî ev dêw têknebirîya.Ancax yekî ku merxas bê û ji mêrbûna xwe bi awla bê wê karibê ku wî têkbibe.Bawerî wê wî têkbibe.

Piştî ku wî wilo gote min û piştire ku min ji dît wa ew dêw ji hata hundir, êdî piştire min ji kara xwe kir ku derkevime hevberê wî di wê heyeme de.Min wî çaxî şûre xwe ji ber xwe derxist û gûrzê xwe kira destê xwe de û li hundir li bendî wî mama sekinî ku ew were û ez pêre bi kevime şer de.

Ew zilem ji, yadê, ku ez ji terê rastî bêjim weke agîdekî bû.Mirovekî ku simbêl qaytan bû. Gava ku mirov lê dimeyîzend mirov di dît ku ew mirovekî ku çend mazin û xurt e.Ew bixwe ne bi girêdena roja me girêdeyî bû.Gava ku mirov li girêdena wî dimeyîzend, mirov di got ku qey ji wan heyemên berê hatîya roja me.Lê ew di roja me de jîn dibû.Di wê demê de li ber çavên min bû.Min ew di dît.Lê kî bû ji, ya rastî ez ji terê bêjim min nizanîbû.

Piştire ku her weha min xwe amede kir, êdî piştire min dît ku wa ew dêw hat û kete hundir de.Gava ku kete hundir de, êdî min dît ku çend mazin û bi heybet e.Gava ku mirov lê dimeyîzend, wî bi hebûna xwe bandûraka mazin li mirov dikir.Mirovên ku mêt ji bena ku li wî meyîzend bena, wî dêwê wê ew bi dîtina xwe dibêt ku ji mêrenî kiribena.Herweha mazin û biheybet bû.Lê min xwe li ber wî girt.Min

hêze xwe li xwe da hevdû di wê heyeme de.Min ne hişt ku qaramên min bişikihin.

Piştire ku dêw hata hundir, êdî min firsand neda wî û min êrîşî wî kir û min pêre bidest şer kir.Min di wê heyeme de şerekî ku mazin pêre kir.Şere min, yê ku min pêre da dest pê kirin, bi deman berdewam kir.Piştire min ew şikand û ez bi ser ketim.Gava ku ez bi ser ketim û min ew dêw têkbir, êdî min dît ku ew dêw bi têkçûne xwe wa hêdî hêdî ji ber çavên min xawr bû. Çawa ku ew ji ber çavên min xawr bû, êdî ez mama şaş û mat di wê heyeme de.Piştire min dît ku zincirên ku pê ew zilem hatibû girêdan ji, wa ji xwe vebûn û zilem azad bû.Vê yekê ji ez şaş û mat hiştim.Lê min xwe ne berde û fêrda ku ez wê rewşê hîn bibim.Piştire ku zilem azad bû, êdî piştire gote min ez ne ji wê heyeme me.Ez ji heyema berê me.Navê min ji Baz e. Piştire wî ji min re got ku nave wî dêwê ji Hêrêz e.Piştire gote weha mala min e.Gava ku gotê min weha mala min ê, êdî telîye xwe bi alîyê Hekmetena kevn ve kir.Bî kirmana mazin ku ji hezar û yek mezêlê pêkdihat ve kir.Piştire gava ku weha gote min, êdî ez mama şaş û mat di wê heyeme de.Piştire gava ku ez û ew derketine deve wê sikefte, êdî min dît ku wa haspekî sipî ku mirov guneh dikir ku lê meyîzenê ku ez nizanîm ku ji kuderê derket wa hat û li ber wî sekinî. Haspekî ku sipî sipî ku gelekî û gelekî xweşik bû.Piştire wî ji min re got ku ev hasp haspê min e û nav wî Boz e.Boz di şeran de ji xwedî huner e.Boz haspekî ku rahwal bû û manaq bû.Ew haspê haspa bû.Xwedî hêze.Piştire wî zilemî ez bixwere birim û hinekî bi meşê nêzîkî kirmana Dayağos kirim.Piştire li wir gote min were ezê tê bime dereke û tişteki şanî tê dim.Min ji di wê heyeme de gelekî û gelekî mereq dikir ku ka wê çi şanî min bixê.

Piştî ku em çûn êdî wê ez birime hundirê kirmane.Gava ku em çûne hundirê kirmane, êdî min dît ku wa çawa bûya kaviil û çawa hinek alîye wê bin ax ji bûna.Di nava wî kaviilî de,çawa ku em dimeşin, weke ku rê li me vebê li min hat.Hinek derna, gava ku em bi ber ve diçûn wilo li min dihat, êdî min di dît ku wa çawa hêt e.Lê gava ku em nêzîkî wir dibûn, êdî piştire min di dît ku wa çawa wa li pêşîye me rê divebû û fireh dibû ji ber xwe...

Di wê heyeme de, êdî hêdî hêdî min dît ku wa ew kavîl wa li ber çaven min bû weke kirmanaka ku nip û nû û çi xweşik bû.Hêtên wê çawa ku mazin û bilind û binaqş bûn.Li hûndirê wî kavîlî, li ber çavên min ket ku wa di nevî de û li alîye çapê de, qasraka ku çend mazin heya.Her weha gava ku bi ber çavên min ket, êdî min di serê xwe de ji xwe re got ku 'ez

nahaka di nîve roje de xiyalan dibînîm'. Ya rastî di nîve roje de wilo min hatibû. Weke ku ez xiyalan bibînîm li min hatibû. Lê min xwe ne berde. Çi hizre ku di serê min de çêdibû û çî dîtînin ku bi ber çaven min diketin ji min ji ji zilêm re ne tanîna ser zimên. Min di serê xwe de digirtin. Lê wî ji weke ku tiştên ku ez bibînîm di serê xwe de fahm bike li min meyîzend û hinekî beşîşî li min. Min her weha ji wê meyîzendina wî fahmkir. Piştîre gava ku ez û ew hinekî dî di wî kavilê kirmane de meşîn, êdî piştîre wî berê xwe da min û gote min, 'bi min re were ku ka ezê tê bima kuderê û çî şanî tê bidim'. Min negot ne û min got 'bila'û piştîre wî bidestê min girt û ez birime heyemeka dî ji we heyeme. Min wî çaxê ku wî ez birim, min xwe bi wî re li welatê Medîya dît. Min xwe bi wî re li deve kirmana mazin dît. Ew kirmana ku Dayağos dabû çêkirin. Piştîre gava ku min weha dît, êdî ez gelekî û gelekî mama şaş û mat. Min di serê xwe de, dikir ku ez wateyê bidime van tiştên ku ez jiyan dibim. Lê di wê heyeme de ji min re hinekî zor dihat ev yeka. Lê min xwe ne berde. Piştîre wî bidestê min girt û ez birime hundirê qasre mîre mazin û ez birima bi ber alîyê pirtûkxane de. Lê gava ku em gahana nêzîkî deve pirtûkxane, êdî wî bere me da riyeke dî ku em ketibûne de. Di wê heyeme de min ev dem û heyem ji bîr kiribû. Ne di aqle min de bû. Tişte ku di aqle min de bû ew dem û heyem û tiştên ku ez di wê heyeme de jîn dibûm bûn. Ya rastî, min di wê heyeme de di serê xwe de dibir û di anî ku ez li welatê Medîya me. Lê ya rastî ji, min nizanîbû ku ez li kuderê me. Wî ji min re hê tişte ne anîbû ser ziman û gotibû û ne ji şanî min dabû ku ez bêjim ku ewder ewder e. Lê min ji tiştên ku min dîtînin ji, ez di serê xwe de gahandbûma wê hizre ku di wê heyeme de me. Lê ne min ev dem û heyem ji bîr kiribû. Tiştê ku min dîtîbû ji herweha di wê heyeme de cude bû. Bi careke re min dît ku ez û zilem wê di rax hevdû de ne û emê di nave kirmane de dimeşîn û wa li dora me ji gelek mirovên ku diçin û ten ji wê hena. Ew mirovên ku min di dîtînin ji ji cil û berên wan, min fahm kiribû ku ewder ewdera, Medîya ya.

Her ku weha ez di serê xwe de xwedî hizir ji bum, lê dise ez karim bêjim ku ez di wê heyeme de bi tememî ji ne êmin bûm. Ma gelo ez li kudere bûm. Piştîre zilem, ew riya ku em xistibûne de û em biribûn, em diwirde birina ber deve deriyekî çend ku di hundurê de ji bû gelekî û gelekî mazin bû. Gava ku em hatine ber derî, êdî piştîre wî destê xwe avête çengilê derî û derî vekir ji me re ku em bikevine hundir de. Gava ku wî destê xwe avêtibû çengilê derî, êdî min dît ku derî ji ber xwe weke ku vebe bû. Piştîre ku derî vebû û min hundurê dît, êdî ez gelekî û gelekî

mama şaş û mat di wê heyeme de.Min dît ku wa hundirekî ku gelekî û gelekî xweşik li pişt wî derî heya.Ez mama şaş û mat.Hundirekî ku wilo rayîxistî bû ku mirov guneh dikir ku lê meyîzenê.Piştre gava ku ez û zilem ketine hundir de, êdî weke ku em ji dinyeyeke bikevine dinyeyeka dî de li min hat.Ez li wir di wê rewşê de gelekî û gelekî şaş û mat mabûm.Ji min re gelekî û gelekî şaş dihat.Ew kêlîka ku ez jîn dibûm di wê heyeme de, ji min re rast dihat û ev dema min ji ji min re weke xawne dihat.Her weha ez karim wê kêlîka xwe bênime ser zimên. Lê ewder û rewş ji min gelekî û gelekî rast hat.Min bawer kir.Piştre ku em ketine hundir de, êdî zilem ji weke ku ya di serê min de bixwenê, li min zîvirî ku gote min bawer bika, ev tiştên ku ti dibîne û li ber çavên tê ne, hemûkan ji rast ên.Gava ku wî wilo got ji min re, êdî ez bêhtir mama şaş di wê heyeme de.Ez li kuderê bûm?Gava ku mirov di xawneke de bena û ku mirov cihekî xwe li dereke xistibena, dibêt ku mirov rabûbûna(şîyarbûbûna) di wê heyeme de.Lê di wê heyeme de min gelek derên xwe li deran xistibûn lê dise wê rewşê bi min re berdewam kiribû.Piştre ku her weha li min hatibû, êdî min bawer kiribû ku ew yeka û ew rewş ya herî rast e.Li ber wê rewşê û li ber wan hizrên di serê min de ya ku ez hizirî bûbûm ev yeka bû.Lê ne tenê bi hizrên ku ez di rewşeke de bûm.Ez di rewşeke de gelek rewşan jiyân dibûm.Min ji ev yeka baş fahm dikir.Ez di wê heyeme de weke ku ne serdestî xwe bûm.Lê min di hundirê xwe de bawerîyek ji diparast.Ew bawerî ji li wî zilemî bû.Min ew zilem, berî wê kêlîkê li ti deran ne dîtibû û min ew nas ji ne kiribû.Lê di dile min de ji bo wî bawerîyek hebû.Ma gelo ew bawerî ji çi dihat?Min di wê kêlîkê de bersive vê pirsê nizanîbû.Lê bele bawerîyek bi min re hebû.Bawerîyeka ku ew zilem ne mirovekî ku xirab e û ne mirovekî ku ne qancîyê bi min bikê.Ji xwe min qancîyê pê kiribû.Ew yeka ji di serê min de bû.Ma mirovekî ku mirov qancîyê pê bikê, wê ne qancîyê bi mirov bikê?Nizanim, lê belê min di serê xwe de ji vê pirsê re weke bersiveke min digot *ne*.Mirovekî ku mirov qancîyê pê bikê, divêt ku ew ne qancîyê bi mirov nekê.Min ji di serê xwe de ji bo wî her weha ev hizir dikir. Lê di rewşê min de min di serê xwe de gelek pirs çêdikirin û min ti bersiv ji ji wan re ne di dît.Lê ez di serê xwe de li bersiveke ji digerehem.Lê min di wê heyeme de ne di dît.Lê pêdivîya min ji bi bersiveke hebû.Lê piştî ku zilem, ez biribûma hundirê wêderê, êdî weke ku ez ketibûma hundîre dinyeyeke dî de û di heyemeke dî de bûm.Her weha li min hatibû.Piştre ku em hinekî di hundirê wê mezela ku gelekî û gelekî fireh û dirêj de meşîn, êdî em hatine ber deve

mezeleka ku hündirê wê ji ya wê mezela dî ne biçûktir û devê wê ji ji hundirê wê mezele divebû bû. Lê gava ku em ketine hundûrê de, êdî piştî min dît ku wa ji alîyekî wê yê dî ve ji wa ji derîyekî dî ji wê mezele ve ji derve ji divebê. Gava ku em ketibûne hundirê mezê de, êdî piştî min dîtibû ku wa gelek mirovên ku navserî xwe ne wê li dora yekî bi kom ên. Gava ku em ketina hündûrê de, piştî wî zilemî gote min were ezê tê bima ber wî zilemê ku li dora wî mirov bûna kom. Piştî êdî êz û ew di rax hevdu de, me berê xwe da bi ber wan mirovên ve û em çûn ku bi kevine nav wan mirovan de û wî zilemî bibînên ku ka kî ya.

Gava ku wî da pêşîye min û em bi ber wan mirovan ve çûn û ketina nav wan mirovan de, min dît ku ez çî bibînim. Ku min meyîzend, êdî min bi çavên serê xwe bawer ne kir. Min dît ku wa ew mirovekî ku ciwana û awqas mirov li dora wî bûna kom. Lê gava ku ez ketime pêşîya de û min li wî ciwanê meyîzend, êdî ez bêhitir mama şaş û mat. Êz li kijan heyeme me û ez kê di bînim? Min ev pirs ji xwe kir di wê heyeme de. Ji ber ku bi wî zilemî re ez ji heyema xwe çûbû bûma heyemeka dî û di wê heyeme de min miroven wê heyeme didîtin. Ew mirovê ciwan ku min di dît Qiyakser bû. Hê ku ew ciwan bû min di dît. Ez mama şaş û mat. Weke ku ji min re tê û bavê min û mamosteyê min, ji min re ew çawa salix kiribûn min wilo ew dît. Ez li wir mama şaş û mat. Wî zilemî di wê heyeme de li ruyê min meyîzend û fahmkir ku ez şaş û mat mama di wê heyeme de. Lê wî di wê heyeme de destê xwe avête destê min û devê xwe anî ber guhe min û gote min 'tiştî ku ti dibîne rasta. Çawa rast bû? Min fahm ne dikir. Ez tenedigihîştîm. Ji min re di wê heyeme de têgihîştî zor dihat. Ez di kijan demê de bûm? Min ev pirs her ku min carna bersiva wê di serê xwe de ji xwe re dide ji, lê min carake dî ji xwe di pirsî û min di serê xwe de li hinek bersivên dî ji bo wê digerehim. Ya rastî yadê, tiştên ku min didîtin gelekî û gelekî fahmkirina wan ji min re zordihat. Lê ez têgihîştibûm ku ez ji heyemeke bi wî zilemî re çûbûbûma heyemeka dî.

Piştî gava ku em hatine ber wî ciwanî, êdî piştî em mana sekinî. Wî ji ez kifşkirim û gote 'min bi pêş de were'. Gava ku wî wilo gote min, êdî min ji ji xwe bi bawer hinek gavên xwe bi pêş de avêtên û hinekî bi ber wî de çûm. Gava ku ez bi ber wî de bi pêş de çûm, êdî piştî min dît wan çavên wan mirovên li wêderê hemûkan ji hata ser min. Min ev yeka di wê heyeme de qanc kifşkir. Min çavên xwe li tihêla xwe û li nêzîkî xwe li wî zilemî garand ku ka ew li kuderê disekinî. Piştî min çavak da piştî xwe ji. Gava ku min çav da piştî xwe, êdî piştî min dît ku wa ew li cihê ku berê lê sekinî li wir disekinî. Ew ji cihe xwe ne labitîbû. Ew di cihê xwe de

mabû sekini di wê heyeme de. Ez ji nav waqas mirovên navserî xwe û mazin û pîr derdiketîme pêş. Bi vê yekê re ji heya wan bi bal dihata ser min di wê heyeme de. Piştîre gava ku ez bi ber wî ve çûm, êdî piştîre min dît ku wa ew ji rabû ser xwe di wê heyeme de. Piştîre gava ku bi meşîne re, êdî nêzîkî wî bûm êdî piştîre wî bi destê min girt û ez kirim ku min ji wir derxê. Gava ku ez gahabûma wî, êdî piştîre wî ez hildabûm û berê xwe dabû derve. Baz ji piştî ku wî ez hildabûm û berê xwe dabû derve, êdî dabû pişt me di wê heyeme de. Min nizanîbû ku emê çine kuderê. Lê di dile min de ti tirs û guman ne bû. Ez di dile xwe de rehet bûm. Lê hinek pirsên ku di serê min de û ji min bersiv dixwestin hebûn. Lê di wê heyeme de min nikarîbû ku ez ti bersivên têr bidime wan pirsên di serê xwe de. Her ku dem têve diçû weke xwarake bi wan pirsên re di serê min de çêdibû. Wan pirsên ji min bersiv dixwest. Lê ka min ê çî bersiv di wê heyeme de dabana wan pirsên di serê xwe de. Min nizanî bû. Ji ne zanibûne zêdetir ji weke ku min dixwest ku hinek bersivan his bikim. Gava ku mirov hinek bersivên hinek pirsên di serê xwe de his dikê, êdî ji mirov re dibina hinek bersivên hê maztir û delaltir. Di wan sert ê mercên de min ji dixwest ku ji hinekan hinek bersivna his bikim. Lê ma ka minê ji kê his kiribena. Wî zilemî heya wê kêlîkê ti gotin ne kiribû. Qiyakser ji tenê ez hildabûm û biribûm ku wê min bibê kuderê. Her weha di wan sert û mercan de min tiştên ku ji min re dihata gotin û riyên ku ji min re dihatina nîşandin di wan de diçûm.

Piştîre gava ku me kiribû em derkevîne derve, êdî piştîre em çûne mezeleke. Baz ji li pey me bû. Weke ku em her sê bûn. Em meşîn û çûne ber parastgehe de. Parastgaha ku em bi gahabûna de parastgaha Ahûra mazda bû. Gava ku em gahabûne ber wê derê, êdî min navê wî li ser ayarên ku hatibûna nivîsandin dît. Bi navê wî re navê bavê wî Zervan û hinek nivîsên dî ji min dîtin. Di wan nivîsan de nave her haft farîştayên mazin yên Ahûra mazda min kifş kir. Lê min bideng di wê heyeme de tiştê ne got. Hemû tişt ji min re li wir asayî dihat.

Qiyakser ez hildam û biribûma beşeke dî ku têde derîye gelek mezelan hebû. Gava ku em ketine wir de, êdî min dît ku ewder çend xweşik û bi bal e. Bala min kişanda ser xwe di wê heyeme de. Ez u ew gava ku di wir de diçûn, êdî piştîre em ketina nav gûlistanekê de. Gûlistanaka ku gelekî û gelekî xweş û xweşik bû. Gava ku ez ketime nav de, êdî dile min gelekî û gelekî xweş bû. Piştîre me kir ku em jê bi buhurin û herina beşeke dî. Lê gava ku ez ji wê beşe bi wî re ku hindik mabû ku derkevim dile min li wir di nav wê xweşkatîyê de dima. Wê xweşkatîyê

dile min bi xwe re hiştibû. Piştire gava ku em ji wir derketin û çûne beşeke dî êdî li wir min zilemekî ku gelekî û gelekî pîr û riha wî dirêj dît. Gava ku min ew zilem dît, êdî bala min çû ser wî zilemî. Zilem ji ber ku bikifşbû. Kê lê meyîzend bana wê bala wî çûbana ser wî di wê heyeme de. Qiyakser di rax min de û Baz ji li pay me, em bi ber wî zilemê pîr ve çûn. Ew ji gava ku em çûn nig êdî min fahmkir ku Qayakos e. Lê gelekî û gelekî pîrbû bû. Bi zorake li ser lingên xwe disekinî. Li wir weke ku bi tiştina ve mijûl dibû dihata xuya kirin. Gava ku li min meyîzend û ez kifşkirim, êdî piştire gote min were nig min. Ku wî wilo gote min, êdî piştire Qiyakser ji û baz ji di cihê xwe de mana sekinî di wê heyeme de û ez bi ber wî ve çûm.

Ku ez bi ber wî ve çûm, êdî ku ez gahama nig wî, piştire wî ez li nig xwe li ser kevirekî ku weke ku raş bê û şahîk bê li ser wî li nig xwe dama rûniştandin. Dema ku ez dama rûniştandin êdî piştire ji min re bahsa wê demê û wanderan û wê qasre kir. Ew weke miroveki ku xweza ji min re hatibû. Min xwe li nig wî rehet hîs kir. Di wê heyeme ku ez li nig wî rûniştibûm de, Qiyakser ji û baz ji li ber me sekinî bûn. Lê li ser pîyan bûn. Piştire Dayakos ji cihê xwe dabû xwe ku rabûbû û min ji pêre dabû xwe rabûbûma ser xwe û hineki em bi hev re garahan. Gelek tişt û cihên xweşik ji wir şanî min da. Her ku mirov di wê kirmane de ji beşeke di kete beşeka dî de, mirov hê xweşkatîyeke mazzir di dît. Piştire wî bi wê pîratîya xwe re ez hildam û birima ser hêt û hevîrdore û bi min da tamaşakirin. Ya rastî, ji wir mirov gava ku li pêşîye dimeyîzend, hemû der û cih di bin lingên mirov de diman. Weke mirov li cihê herî bilind bê û hemû der di bin mirov de bê li min dihat. Ya rastî ji ew bû. Cihê ku em lê bûn cihê ku herî bilind bû. Gava ku mirov li pêşîye xwe ji dimeyîzend mirov gelek şkerên keviran di dît. Hinek şker, şkerên ku mazin û bilind bûn û hinek ne zêde mazin bûn û ne ji zêde bilind bûn. Lê her şkera ku mirov lê dimeyîzend ji mirov re bikivî dihat.

Dayakos ji wir gava ku dimeyîzend hemû der dikete bin nezara çavên wî de. Herêm ji her alîyê ve di kete ber dîtina wî de. Piştire Dayakos gotinak gotibû. Gotina wî ji ev bû. 'Evder welatê me ya. Hikmê me ji gelekî û gelekî mazine'. Nahaka haya bi ber bahra Qazwînê evder hemû di bin de destê me de ya'. Piştire hinekî dî ji li ser wê herêmê û wanderan ji min re axivî bû. Piştire bahsa herême Dinwere û Nosîcanê wanderan kiribû ku li wanderan ji Dayakos çî pêşketinaka mazin dabû çêkirin. Ji wir gava ku mirov dimeyîzend avaka mazin ji ji dûr bi ber çavên mirov diket. Ew av ji Avaraş bû diharikî û haya bi ber nêzîkî wê herême

dihat. Avaraş di wê demê de bilind bû. Di harikî. Gelekî bû. Dayakos gava ku li pêşîya xwe li wanderan dimeyîzend, gelekî û gelekî bihazn dimeyîzend. Lê bi ser bilind dimeyîzend. Lê gava ku di meyîzend ji pîr bi bal li wanderan dimeyîzend. Weke ku bi wanderan re biaxivê dimeyîzend. Ji dil li pêşîye xwe dimeyîzend. Dayakos gava ku ez hildabûma wir, Qiyakser ji û baz ji li nig min bûn. Ew ji bi me re bûm, li wir. Wan ji dimeyîzend. Piştire ku herweha hinekî ji wir wî bi min hevirdor da tamaşakirin, êdî piştire wî kir ku berê xwe bide bi hundurû de. Gava ku wî her weha xwe labitand, êdî piştire min dît ku wa Qiyakser ji û baz ji xwe labitandin. Wan weke ku rezeke bidinêde xwe labitandin. Min piştire weke wan kir. Piştire Dayakos da pêşîye me û em bi hev re buhurtina hundirê kirmane li beşên dîn di wê heyeme de.

Gava ku em ji wir hatina xwere û em buhurtina hundir, êdî piştire min dît ku wa beşa ku em pêşî ketine de çend xweşik e. Beşeke ku ji jinên qasre re hatibû çêkirin bû. Malîyên mîre mazin têde diman. Ew beş ji bizêdeyî ji ji jinên pêk dihat. Beşeke ku xweşik bû. Li gelek cihan mirov rastî wênayê Şahmaran ku hatibû çekirin dihat. Gava ku em ketibûna beşê de, me hinek jin ji dît. Ew ji gava ku me dît, gelekî bala min kişandin. Li ser wan jinan hinekan cilên rengîn hebûn. Li ser hinekan ji axlabe ji cilên sipî ku li ber sûkra şerîtên sor an ji kesk hebûn. Lê li ser cilên wan haya ku digaha xwere ji weke ji ji sîman hatibê çêkirin hinek dirûtinên ku weke naqş dihatina xuyakirin. Ku mirov her weha li wan ji dimeyîzend bala mirov diçû ser wan di wê heyeme de. Bala min gelekî û gelekî çûbû ser wan di wê heyeme de. Lê gava ku em ketibûne beşê de, piştire bi qadereke re êdî çavên min bi keçikekê ketibû. Ew ji xalakeka ku tac li ser serê wê bû û cilên ku li ser ne zêde ne sipî bûn. Ew Banû bû. Cilne rengîn li ser bûn. Li dora wê ji gelek keçikên ku bi zêdeyî ji cilên sipî li ser wan bûn habûn. Lê cilên wan yê sipî ji bi hinek rengên dî re ku bi wan hatibûna zamiqandin re ne tenê sipî dihatina xuya kirin. Vê yekê ji bala min kişand. Ku bala min kişand, êdî min ji bala xwe bihey da yê da. Min kir ku bi tememî lê meyîzênim. Lê piştire ku hindik mabû em ji derkevin, êdî ez û ew keçik çav bi çav hatibû bûna hevberê hevdû di wê heyeme de. Piştire, gava ku em hatine hevberê hev cav bi cav di wê heyeme de, êdî piştire weke qadereke min çavên jê qut ne kir. Di wê heyeme de weke ku ez bi tenê bim li min hat û min xwe di nava meyîzandinan de weke ku windakir. Lê dile min bimeyîzandina wê re xweş bûbû. Keçik gelekî û gelekî xweşik. Gava ku min lê meyîzendibû û piştire wê ji li min meyîzendibû piştire, êdî min dît ku wa hinekî weke ku

bi serê lêvên xwe li min beşîşî,Ku min dît ku li min bi serê lêvên xwe beşîşî,êdî min ji weke wê kir û bi beşîş bûnekê min ji bersive wê da.Piştire ne bi gelekî re em ji wir derketin û çûne mezeleke ku gelekî û gelekî fireh û mazin û bilind bû.Di hundirê wê mezêlê de weke ku textê mîre mazin hebû lê hata xuyakirin.Li wir cihê gelek mirovan dihata xuyakirin.Gava ku em hatina wir, êdî piştire ne bi gelekî re min fahmkir ku bi rastî ji ewder cihê mîre mazin bû.Gava ku em bihevre hatine wir, êdî piştire min dît ku wa Dayakos bi wê pîratîya xwe kir ku biber text ve herê û lê rûnihê.Di wê heyeme de wilo min hat.Weke ku di meşê de zoratî dikişand.Êdî min ji bi çengê wî girt haya ku çû cihê ku wê lê rûnihê.Gava ku em bihevre çûne wir û ew ji li wir rûnişt, êdî piştire berê xwe da min û li min beşîşî.Wê beşîşbûna wî di dile min de weke ku xweşîyek çêkir li min hat.Çawa ku mirov di tava hevîne de derdikeve derve û li derve mirov ji ber tava roje mirov tê û xwe di stirenê bin siheke û di bin wê sihe de çawa ku hinkeyîyak mirov digrê, wilo li min hat.Wilo xweşîyak keta dile min de.Piştire gava ku ew rûnişt,êdî piştire min ji xwe weke sê çar gavan bi paş ve da yê da. Dayakos gote me, 'ne, ti xwe bi paş ve xwe ne dîyê de'.Ku wî wilo got, êdî ez ji di cihê xwe de mama sekinî.Lê piştî wê gotina xwe re tiştêk ji min re ne gotibû.Piştire weke kadereke em li nig hevdu bi bêdeng man.Min di wê heyeme de çavên xwe birina ser Baz ku ka ew çî dikê. Min xwest ku di wê heyeme de wî bibînim.Ku min çavên xwe bira ser wî,êdî min dît ku wa ji xwe çavên wî ji li ser min e.Piştire gava ku wî dît ku çavên min ji hatina ser wî,êdî wî ji avirên xwe dana ser min di wê heyeme de.Gava ku wî avirên xwe dana ser min di wê heyeme de, min di avirên wî de hinekî reheti hîskir.Bi wê rehetîye re dile min ji weke ku xweş bû.Bi wê xweşbûne re ez hinek rehet bûm û bêhn fireh bûm.Dile min di wê heyeme de dixwest ku Baz li nig min bê.Min ew di dile xwe de li nig xwe dixwest.Ji ber ku yê ku pêşî min dîtibû ew bû.Ji ber ku wî ez anîbûma wir.Herweha hê gelek sebep di serê min de bi min ji bo ku ez wî bibînim û wî li ber çavên xwe bixwezim di serê min de hebûn. Hebûne wî di wê heyeme de her weha hinekî rehetîyek ji dide min.Rehetîyek dikira dile min de.Bi wê rehetîye re ez bêhtir li ser bi êmin bûm. Êmintî dile mirov rehet dike û mirov di kê deronîyeke baş û bes de.Di wê heyeme de min herweha xwe di deronîyeke de hîs dikir.Gava ku min ew di dît dile min rehet di bû.Min zêde ji nas ne dikir.Lê bele wî dile min rehet dikir. Hebûna wî rehetîyek dikira dile min de.Mirov ku rehet bê di dile xwe de êdî bêhtir xwe ji xwe biêmin dide nîşandin.

Piştire ku em hinekî bêdeng man, êdî piştire yê ku ew bêdengî xira kirî ji Dayakos bû. Wî piştire berê xwe da Baz û gotiyêde 'were bi pêş de'. Ku wî wilo got, êdî piştire Baz ji bi pêş de çû û hinek nêzikî ber wî bû. Hinekî li dehma min sekinî. Piştire dayakos ji wî re got 'ti nahaka li nig me yî. Ti nahaka azadî'. Wî ji ji dayakos got 'erê yekserê min'. Piştire wî gotina xwe weha berdewam kir. 'Nahaka ez li vir îm û azad im, bi sayaserê Candim.. Ji ber vê yekê min êw ji bixwe re anî vir ku vir bibîne. Ew mêrekî ku kare çîya hilgirê ya'. Gava ku wî wilo got, êdî hinekî serê min ji mazin bû û min hinekî ji fihet kir. Ji ber ku wî her weha li nig min wasfê min dabû..

Piştire wî li ber Dayakos bahsa xwe û girtina xwe kir. Bahsa dema xwe ya dil girtina xwe kir. Bahsa gelek salan kir ku dil ma ya. Demeke dirêj ew li ber Dayakos axivî û piştire axiftina xwe bidawî kir. Ku wî axiftina xwe bidawî kir, êdî piştire dayakos bidest axiftine kir û piştire gote wî 'berê xwe bide Aqbatanê û li Aqbatanê meyîzêna ku ka tê çî bibîne'. Piştire ew ma sekinî di cihê xwe de û pêşî li ruyê wî meyîzend û piştire li pêşîya xwe bi alîyê ku wî telî kirî ve meyîzend. Ku wî wilo gotibû êdî piştire çavên min û çavên Baz ji û çavên Qiyakser ji li ser wî bûn ku ka wê çî bejê. Wilo mabû sekinî, me got ku qey wê vegotinê berdewam bikê. Lê piştire hinekî mabû sekinî. Piştire bi kadereke re, êdî piştire axivî bû ji me re. Gava ku axivibû ji hinekî li ser rewşê û li hinek êrişên li ser ku ji alîyê Anatolîya ve tenê bi ser wan de sekinî bû. Gava ku axivibû, di nava axiftine xwe de li ser nexweşîya ku di naqabîna wan û Lidya de ji sekinî. Kral(=key)ê Lidya Alyet hêzên xwe bi yên Medan re kiribû hevberê hevdû de. Hinekî li ser vê yekê disekinî. Hêzên Alyet ne hêzne ku karibûn ku Hêzên Medan yê ku di bin serleskarîya Arpagos û Madarin de bûn têkbibin. Cesîmê gûmata ji weke wan mazin bû û bi bandûr bû. Ew weke serekekî Keşeyên Medîyan li pêş bû. (ji xwe piştire ku Medîya di reveberîye de kêr dibê û piştire ji rêveberîye dikeve ji, êdî Cesîmê gûmata keşeyan dide dora xwe û xwe di nav xalkê de bi rexistin dike û piştire raperîneka mazin ji bo ku rêveberê Medan dise bînin dikan.) Dayakos êdî pîrbû bû û xwe dabû bi paş ji reveberîyê. Qiyakser yê ku li cihê wî li ser rêveberîyê bû. Ew hê ciwan bû. Lê perwerdeyeke baş hildabû. Di wê heyemede biqasî ku min ji vegotine Dayakos fahmkiribu ku Hêzên Medan dibin êrişeke dû alî de bûn. Êrîşek her weha ji alîya anatolîya ve dihat û êrişek ji ji alîyê Asûr ve dihat. Hinek êrişên biçûk ji ji hinek hêzên biçûk yên herême di bûn. Lê wan ji ne hêzne wilo bûn ku zirereke mazin bidina wan. Di wê heyeme de beyna Athena û Medîya her

ku çend hinek nexweşî hebana ji zêde wilo ne nexweşîyên mazin bûn.Lê weke mazin ji dibûn.Gelek mirovên zane ji wanderana dihatin û xwe li Medîya digirtin û bi pêş dixistin.Herweha wan mirovên weke Tales ku ji Anatolîyê bûn hatibûn.Wan gelek tişt ji Medan fêkiribûn û bi xwe re anîna Athena.Hê gelek mirovên ku dihatina wir û bi zane ji wir divegerehena mala xwe û li mala xwe ji rewşeke xweş ku gelek bizanebûn didana avakirin. Dayakos bixwe ji mirovekî bû gelekî û gelekî bizane bû.Zanebûneka wî ya mazin hebû. Mirovên ku li dora wî kom bûn ji mirovne ku bizanebûn bûn.Bi vî awayî re mirov kare bêje ku gelekî û gelekî bizanebûn bûn.Dayakos bizanebûn rêveberî dimeşand.Vêce ji bo ku piştî wî riyê ku bimeşenê ji ji bo ku bizanebûn bimesenê gelekî hawldida ku rewşeke baş avabikê. Li welatê Medan mirovên li azadîya xwe xwedî derdiketin.Haya ku xatarayak ne hatibana ser azadîya wan, wan dest ne diavête şûr û mirtal.Herweha rewşeka wan ya mazin û têr hebû.Di sert û mercên xwe de têr bûn.Li herêma Sîne ji herweha rewşeka mazin ava bû. Medan qadr dida wêderê ji. Piştî ku nebî Mûsa ji Misre bazdabû û hatibû Medîya û li wir çil Salî mabû û piştî ku vegerehe bû û qawmê xwe ji Misre derxistibû, êdî piştî hatibû û dise xwe li Meda girtibû. Piştî ji gelek mirov ji qawme wî li wir mabûn û bicih bûbûn.Haya wê demê ji hê gelek ji wan li wir jin dibûn.Li Sîne ji gelek ji wan li wir jin dibûn.Piştî hatina Nebi Mûsa û qawme wî re, bi çend salsalan re ji hejî rewşeke wan ya wir bihevî xwe hebû. Weke dû qawmên ji hevdû li wir jin dibûn.Di wê demê de Kelden Ur ji weke navendeke bû.Gava ku mirov Medan bêne ser zimên, her çend ku mirov bejê ku Aqbatenê navende wan bû wilqasî ji Kelden Ur ji weke navendeka piroj ya wan bû.Xalkên herême hemûkan ji rêz ji wir re di girtin.Ji Kelden Ur e ku haya Merdo û Vegûsanê û Nisîbîse û Gerzûbakarta, herêmên mazin her weha weke herêmeke dihata dîtin û rêz ji vanderan re hebû.Kelden Ur ji ber ku Birehim xalîl li wir bû û li wir jin bû, êdî gelekî û gelekî rez jê re dihata girtin.Di nav kurdan de ji ber vê yekê rêzeke ku mazin ji wê herême re hebû.Birehim xalîl li ber Nemrût ji serî rakiribû.Wî yek-yazdan parast bû.Lê Nemrût ne wilo bû.Wî ji pûtên xwe re parastin dikir.Birehim xalîl li ber vê yekê dirabe.Piştî wî re haya dema Medan ji di nav Kurdan de li ser vê yekê hizreke olîtîyê ya mazin bi pêş ketibû.Birehim Xalîl pişt xwe re li herêma kurdan bi xwe re temenê pergalekê demezirad bû.Pergaleka xalkîtî temenê wê hatibû avêtin.Piştî pêşketina Medan ji li ser vê yekê mazin bûbû.Medan pergaleka civakî û mazin û bi hizir li ser wî asasî avakiribû. Dayakos ji

seroke vê pergalê bû. Di wê pergalê de ne tenê kûrd û asûrî û fars û hinek xalkên dîn bihevî di nav aşîtiyekê de dijîn. Hê gelek xalkê dî ji hebûn û hemûkan ji bihevî li ser asasê hebûna xwe û renge xwe jîn dibûn. Ji ber ku temenê jiyana li ser cotkarîyê û şivantîyê hebû, êdî ev pergal zûtir pêşketibû. Çandin mazin li pêşbû. Nêzîkatîyen olî ji di vê çerçovê de xwedîyê civaknasîyêke bun.

Divirde mirov kare hinekî li ser vê nêzîkatîyê bisekne. Ji ber ku ev yeka girîng bû. Medan her weha *li ser asase nêzîkatîyeka civakî pergala xwe ava kiribûn*. Mirovên ku li Medîya jîn dibûn ku Birehim xalîl nas kiribena û navê wî bihistibena û jê re rêz ne girtibena ne bû. Her weha mirov kare bêne ser zimên. Vê nêzîkatîyê di demeke kin de hebûna xwe weke nêzîkatîyeka hizrî di pergala Medan de da nîşandin. Birehim xalîl xweza hizir dikir. Lê bizir cêdikir. Li ser xweza yê re Yazdan (xûde) e xwe hizir dikir. Vê yekê ji bi Medan re girîngî dana xweza yê bi xwe re bihizir anî bû. Vê yekê hizreke mazin demezîrand di nav Medan de.

Birehim xalîl gava ku mirov li ser wî hizir bike divêt ku mirov hinekî ji li ser bêne ser zimên. Ew miroveki ku mazin bû. Xwedî zanebûn bûn. Wî tove jiyana bihizir û bi pergalekê bi xwe re û bi hizre xwe re avêt. Wî tovî ji zîl da û şîn bû û piştî ragirt û mazin bu.

Piştî wî re gelek nêzîkatîyên wî di nav Medan de jin dibû. Wî her weha nêzîkatîyeka mazin afirand. Piştî di nav mirovan de da rûniştandin. Gava ku Nemrût çû ser wî, wî bi hizre xwûde yê xwe re di nav xalkê de bi mazinbûne xwe re û nas kirina xwe re ew têkbir. Nêzîkatîya Nemrût, nêzîkatîyeka ku ji dema Sûmeran ve bû. Ne hasanî bû ku ew nêzîkatî têk hatibena birin. Temenê wê nêzîkatîyê xort bû. Bi pergal bû. Sûmerîyan temenê nêzîkatîya wî afirand bû. Wan ew pergala botitîyê (senem) ya ku wî diparast afirand bû û kiribû xwedî hizir. Piştî wan re ji hebûna xwe di hizir de mazin dabû rûniştandin. Her xwûdeyê ku bi Sûmerîyan re çebû bûn û yên ku piştî wan re çebû bûn hinekî ew nêzîkatî bi pêş xistibûn. Ji ber wê yekê bû Birehim xalîl bi hizir ketibû têkoşînê de pêre, ne bi şûr û mirtalan. Bi şûr û mirtal wê ew pergala bêhtir xort bûbana. Lê bi hizir çî kiribana ji wê xwe guharand bana û wê xilas kiribûna. Nêzîkatîya wî gelekî û gelekî girîng bû ji bo herême, demê û pêşketinê. Wê nêzîkatîya herême ji pêvejoyekê buhuranda pêvejoyeka dî. Yek-xwûda herweha bi wî re mazin dest pê dikê. Medan li gor wê nêzîkatîya wî xwe afirand bûn. Gava ku mirov pergala hizrî ya Medan şirova bikê mirov her weha digihijê gelek encamên girîng yên ku bûna. Ew piştî xwe ji serwerê deman bûn. Piştî nebî Mûsa re pêvejoya dî ya herî girîng pêvejoya

pêşketina Medan bû. Ew pêvejo ji ji pêvejoya pêşketinê ya ku bi hizir re dest pê kiribû û berdewam kiribû bû.

Dayakos yekserê wê pergalê bû. Pîre wê pergalê bû. Medan ji bo wê yekê bo ku mirovên ku pîr dibun bêhtir nêzîkî xwûde di dîtin. Dayakos ji êdî gelekî pîr bû û nêzîkî xwûde bû.

Medan reze xwe ji xwûdeyên xwe yên berê re ji dide nîşandin. Piştî ku Medan ku pêşketibûn, êdî hemû bihevre di wateyekê de bicih kiribûn. Wata wan ji dikirin ku bênine ser zimên. Ji xwe tanina ser zimên ji. Di nav wan de pergala xwûdetîye bûbû yek-yazdan di hizre de. Êdî hêdî hêdî ev yeka di demê de di keve nerîtê de ji. Medan herweha hizre gelek demên ku buhurand bûn di dema xwe de bi hev girtineke re di kirine temenê xwe û pêşketina xwe de. Hev girtineka mazin wan di wê demê de bi xwe re çêkiribû. Astronomî, fizîk, Matamatîk, felsefe, wêja û hwd di wan de xwedîyê hinek encamên girîng bûn. Bi zêdeyî ji karibûn ku di nivîserên xwe de xwe bigihênina hinek encamên girîng. Bê xwe gahandina têgihîştina wan, mirov nikarê ku wê demê bi tememî fahm bikê. Ew dema wan, di temenê hema bêja hemû pêşketinên piştî de weke beşeke girîng hebû. Wan paşîya xwe fahmkiribûn. Çi bûbû û ne bûbû zanibûn. Di têgihîştina wê de bûn. Gava ku diaxivin ji ji wê têgihîştinê dûr ne diaxivîn. Herweha divêt ku mirov wê demê baş û qanc fahmbike. Ku mirov rastîya Birehim Xalîl û piştî ya Medan fahm nekê, wê di têgihîştina wê demê de û di ya piştî de ji wê kem bimene. Ji ber ku ew di demên xwe de xwedîyê hinek pêvejoyên bingihînin.

Her weha Dayakos yeksere demeke bû. Gava ku ez li ber wî bûn, herweha ew dem bi tavahî di ber çavên min de dibuhurt. Min hizreka mazin di serê xwe de her weha di dît. Piştî ku dayakos li li ser text rûniştibû û ez li ber wî sekinîbûn û piştî gotibû Baz ku hinek bi pêş de were û êdî piştî ew ji hatibû bi pêşî de, êdî piştî wî ji hinekî bidest axiftinê kiribû. Ew li ser civaknasîya xalkê xwe xwedîye têgihîştineka mazin bû.

Piştî ku Baz ji hatibû ber wî û li ber wî sekinî bû, êdî piştî Dayakos ji hinekî axivibû. Piştî ku axivî, êdî ew ji cihê xwe rabû bû û em bi hev re çûbû bûna beşeke di di qasre de. Qiyakser ji di rax min de bû. Ew ji mazin bû û êdî bi çave mîre mazin li wî dihata meyîzandin. Ew bixwe êdî mîre mazin bû. Ew mirovekî ku jîr bû û jêhatî bû. Ew mirovekî ku gelekî û gelekî biaqil bû. Li ber destê gelek mamosteyên mazin, ew mazin bûbû. Gahabûna wî li ser zanebûnaka mazin bû. Gahabûn bêjeyeka ku di nava xwe de gelek wata di parast bû. Pêşî, wata wêyeke wê di perwerde

de û di aqil de mazinbûn bû.Ya piştire mazinbûn bû.Herweha evan wateyên ji bi Qiyakser re di demên pesketina wî de xwedî wata bûn.

Piştire ku em ji wê beşe derketin, êdî piştire em hatina beşeka ku gelekî û gelekî mazin bû û rayîxistî bû.Li wir gava ku em ketine de,êdî min dît ku wa gelek mirov hatina pêşîya Dayakos. Pêre ji, hatina pêşîya Qiyakser.Qiyakser êdî mîre wan yê mazin bû.

Gava ku em ketine wir de, êdî piştire em li wir li pêşîya koma mirovan mana sekinî.Baz ji li nig min sekinî bû.Heya min ji wî hebû. Ji ber heya min ya ku ji wî hebû, hinekî weke ku dile min ji rehet bû.Dile min, bi li nig min sekinandina wî re rehet dibû.Min ev yeka di xwe de hîs kir.Wî ji weke ku ev yeka hîs kiribê, êdî gava ku em diçûna dereke, êdî ew ji ba min disekinî. Em ku li wir li pêşîya koma mirovan zêde ne mana sekinî.Piştire em çûne beşeka dî.Gava ku em çûn, êdî hinek mirov ji wan mirovan ketina rax me de û bi me re hatina wir di wê heyeme de.Piştî ku em çûna wê beşe ji êdî piştire Dayakos li wir li cihê ku weke text bû li ser rûnişt û piştire gote min were derkeve pêş.Gava ku wilo gote min, êdî ez ji zêde ne mam û di cih de derketime pêş li hevberê wî di wê heyeme de.Ku ez derketime pêş êdî piştire li min li nava çavên min meyîzend û hinek li min beşîşî.Gava ku min her weha beşîşbûne wi dît,êdî weke ku dile min li ber wê beşîşbûna wî xweş bû li min hat.Piştire hinekî ez bitene hildam ji nava wan mirovan û ku wê cara ne Baz û ne ji Qiyakser bi me re bû.Em li wir çûne derve.Gava ku em çûne derve, êdî hinek bi min re li ser rewşê xwe û welatê Medîya axivî.Gava ku wî axiftin kir, min ji bi bal heya xwe da yê de û lê hisand.Demek dirêj her weha li ser gelek tiştên bi min re axivî û piştire em bi hev re anîna hundir.Gava ku em hatine hundir ji hejî weke ku ew dengê wî yê ku bi min re xaberda bû di guhe min de bû li min dihat.Her gotina ku wî ji min re gotibû di serê min de mabû.Her gotina ku wî ji min re gotibû min fahm kiribû û bi min re têgihiştineka mazin çêkiribû.Piştî ku wî xaberdana xwe xilas kiribû û em bi hev re hatibû bûna hundir ji, hejî ew gotinên wî di serê min de zingênî dikir di wê heyeme de.

Piştire ku em hinek mana sekinê,êdî piştire ew li wir ma û piştire ez û Baz bihevre derketin ji wir.Qiyakser ji li nig wî ma.Tenê yê ku derketibû ez bûm û Baz bû.Gava ku em derketin, êdî piştire wî gote min 'were, min ti derxistî ku ez tiştêkî di şanî tê bidim'.Piştire ku wî her weha ji min re got, êdî deng ji min derneket.Min tenê xwe li ba yê wî berde ku ka ewê min bê kuderê û li kuderê bi gerenê.Piştî ku em ji wir ji nig koma mirovan derketibûn, piştire em hinek meşin û piştire em ketine beşeka dî

de ku gelekî û gelekî bilind bû û piştre ji gelekî û gelekî xweşik bû. Gava ku em ketine wir de, êdî min dît ku wa hawayeka ku hînik ji dihat. Min xwe li ba yê wê hawayaya hînik berda. Hawayeka ku gelekî û gelekî xweşik bû. Wê hawayê bêhne mirov derdixist. Her ku em li wir dimeşîn bêhne me ji derdiket. Cihekî ku gelekî û gelekî xweşik bû û xweşik bû. Piştî ku em bihevre hinekî maşîn, êdî piştre em bihevre ketina beşeke ku hinekî dirêj bû û gelek derî têde divebûn. Gava ku em ketine wir de, êdî piştre Baz gote min 'evder, beşa xwendine ya. Mirovan me li wir dixwenên'. Piştî ku wilo gotibû, êdî piştre ez û ew bi hev re çûbûbûn û ketibûna beşeka ku li wir mirovekî ku li pirtûkên dimeyîzend hebû. Gava ku em ketina hûndirê mezeleke de, me ew li ber xwe dît. Ku ew hata ber me, êdî pêşî wî silev da me û piştre wî em bi hev re hildan û birin ku me bibê beşeka dî û ku li wir hinek tiştên dî an ji pirtûkna şanî me bide.

Gava ku em hatibûna nig wî mirovî, êdî piştre em li nig mabû bûna sekinî. Piştre ku em hinekî li ber hevdû mana sekinî, êdî piştre wî weke ku bêjê me *hadê em herin* meyîzend û êdî wî berê xwe da bi deve derîyekê ve û piştre me ji bihevre da duv wî û em çûn. Ku em ketna rê de û çûn, êdî ew zileme pîr li pêşîye me dimeşî. Ez û Baz di rax hevdû de li pey dimeşîn. Lê di aqle min de hinek pîrs ji di wê heyeme de hebûn. Pîrsên ku hebûn ji hinek ji bo wê kêlikê bûn. Di wê kêlikê de ew mirovê ku dabû pêşîya me kî bu? Navê wî çi bû? Min mereq dikir. Me ew li ber pirtûkxane dît. Piştî ku Baz ez bi xwere birime wir, êdî min ew dîtibû. Berî hingê di garan de min ev zilem ne dîtibû. Lê belê gava ku min ew dîtibû, êdî wî di serê min de mereqek di derbarê xwe de dabû çekirin. Min mereq dikir ku ka ew kî ya. Ku ka nave wî çi ya. Mereq her weha di serê min de her ku diçû mazitir dibû. Her ku diçû zêdetir dibû.

Piştre ku em hinekî meşîn, êdî piştre em hersê bihevre hatin û hatina cihekî ku li wir gelek mirov biciya hebûn. Gava ku em hatin, êdî em hatina nav wan. Gava ku em hatina nav wan ji êdî piştre Ew zilem li me zîvirî û gote me weke bêhneke li vir bisekinîn. Baz ji got bila. Di wê heyeme de deng ji min derneket. Min weke ku vîne xwe radestî Baz kiribû. Baz ji ku tiştêk divîbena bicih dianî. Haya wê kêlikê wilo bûbû. Di serê min de her weha ku hizir hebû ku wê ji nahaka pê de ji wê herweha hebe.

Di wê heyeme de ez tiştêkî ne dihizirîm. Tenê min xwe li ba yê Baz berde bû. Min dikir ku ez nas bikim û fahmbikim. Min di wê heyeme de ya rastî ji ev yeka di dît.

Min bi careke re xwe li Medîya dîtîbû. Ma min çi kiribena? Ez çawa û bi çi awayî ji hatîbûm, li ser vê yekê ti hizir û raman di serê min de ne bû. Tenê min dixwest ku wê rewşê fahm bikim. Min ji di serê xwe de dibir û dianî ku gava ku min Baz şopand, piştî minê xwe gahandibena hizreke di derbarê wê yekê de. Lê gelo minê xwe gahand benê de? Min her weha hizir dikir. Lê yadê, ez rastî bêjim, min di serê xwe de di derbarê vê yekê de hinek guman ji di parastin. Her ku weke ku di serê min de hinek yaqînî ji hebûn, lê dise her weha hinek guman ji bi min re hebûn. Yaqînî çi bû. Ji bawer kirinê zêdetir hinek hizre felsefî ji di nava xwe de di parast û xwe li gor vebêjina dema xwe, xwe bi wate dikir û tanî ser ziman. Her weha hebûna yaqînî xwedîye nêzîkatîyeka hizrî û felsefî ji bû. Yaqînî ne felsefeyeka mirovek tanî ser zimên bû. Xwedîye têgihîştineka di nav xalke de bû û li ser wê temenê xwedî wata bû. Her weha yaqînî bêjeyeka ku divêt ku bihatana fahmkirin bû. Di wê demê de hebûna vê yekê girîngtir dibû. Hebûna wê yekê biwatakir dibû. Min ev yeka di serê xwe de hizir dikir. Weke ku Hizirvane mazin Rûbarê kurmanç ku tanî ser zimên, 'yaqînî di serê mirov de ya'. Ya rastî, min di wê heyeme de di serê xwe de bêhtir ji vê yekê hizir dikir. Hizirkirin cerna li sînore zanebûne, hinek pevçûnan bi mirov re dide kirin. Di wê heyeme de min di serê xwe de bi xwe re pevçûneke mazin dikir. Ji ber ku min dixwest ku ez wê rewşê ku tede me fahmbikim, têbigihim. Têgihîştin di wê heyeme de min fahmkir ku hinek zanebûne û dîtîne dixweze. Di wê heyeme de yên ku bi min re ne bûn ji evan bûn. Ji ber vê yekê bû ku min xwe li ba yê Baz berde bû. Lê di serê min de gelek rewşên bi hizir re ji hebûn. Her weha çûne min ya şikeftê û li wir rastî ya Baz hatina min û piştî çûna me ya wanderan û piştî nahaka (di wê demê de) ji li Medîya xwe di dîtîne. Gava ku ez li ser wan hizirên di serê xwe de dihizirîm, ez hinekî bi hazn ji dibûm û piştî hinekî ji bihizir dibûm. Min di wê heyeme de dixwest ku bihizirîm. Ji ber ku ez fahm bikim. Lê çend ku min xwe di dayê de ku êz fahm bikim û têbigihim ji, di asta dawîyê de min xwe hê bêhtir bê zanebûn di derbarê wê rewşê de hîs dikir. Herweha gava ku min hîs dikir ji, êdî tangasîyak dikete dile min de di wê heyeme de. Min çi dikir û ne dikir min xwe ji wê tangasîyê rizgar (xilas) ne dikir. Ji min re hinekî giran ji dihat. Lê ez bêjim xwestikeka mazin ji bi min re hebû ku ez fahmbikim û têbigihim. Le ku min xwe diceriband û piştî ez ne têr dimam, êdî piştî min di serê xwe de xwe di wastakê de hîs dikir. Wê waste gelekî û gelekî ez di rewşê ku giran de dihiştim. Lê min ji li berxwedida. Ji ber ku wê rewşê fahmbikim,

min li berxwedida.Ez ji wê rewşê ne bigotin bûm.Ti gotinên min di derbarê wê rewşê de ne bûn.

Piştî ku ez û Baz û ew zilem bihevre hatine wir, êdî piştî ku em hinekî man ji û êdî piştî min dît ku wa Qiyakser ji li pêşîye me di nav gelek mirovan de ru da.Gava ku min ew dît, êdî bala min çû ser wî di wê heyeme de.Ku bala min çû ser wî û min hinekî li wî ji meyîzend, êdî piştî di dile min de xwestekeka ku çûne wir li nêzîkî wî çêbû.Min ev yeka di dile xwe de di wê heyeme de hîs kir.Piştî ku min herweha hîskir,êdî piştî tenê min herweha lê meyîzend.Lê ez ne çûme wir di wê heyeme de.Ez ne çûme nêzîkî wî di wê heyeme de.Ez di cihê xwe de mama sekinî.

Piştî ku weke qadereke di cihê xwe de mama sekinî,êdî piştî wî zilemî piştî xwe nêzîkî min û Baz kir ku û piştî gava ku ew û Baz çav bi çav hatina ber hevdû, êdî piştî em bi hev re bi pêş de çûn.Gava ku em çûn, êdî hinekî em nêzîkî Qiyakser bûbûn.Qiyakser li derve li ser cihê ku weke text bû rûniştibû û li dora wî gelek mirov hebûn.Miroven ku hebûn ji hemûkan ji navserî xwe bûn û gava ku li wan dihata meyîzandin ji mirov di dît ku riheka wan ya gahayî xwere lê hinekî li dahma hevdû hatî qûsandin dihata dîtin.Hemûkan ji mirovne ku li xwe bi bawer dihatina xuyakirin.Mirovne ku bizane dihatina xuyakirin.Mirovna ku biazil dihatina xuya kirin.

Gava ku em hinekî bi pêş de çûbûn, êdî piştî em nêzîkî wan mirovan bûbûn.Li cihê ku em çûbûne de û lê mabûbûna sekinî li wir li tihêle me ya raste ji hinek mirovên ku wilo birih û pîr hebûn.Baz li min meyîzend û gote min 'meyîzenê ev mirovan mirovên ku Madûs'ên.Gava ku wî wilo gotibû, êdî bala min çûbû ser wan mirovên ku di rax min de sekinî bûn.Ew hinekî li pêş sekinî bûn.Mirovên ku li nig wan ji sekinîbûn, ku mirov li wan dimeyîzend mirov didît ku rêzeke mazin ji wan re didena nîşandin.Min ev yeka di wê heyeme de fahmkir.Ji ber ku mirovên ku li nig wan ji sekinî bûn ku pîr ji ban û ku ciwan ji ban bi hûrmete li nig wan di sekinî bûn.Min ev yeka ji vê yekê fahm kiribû.Piştî bala min her weha çûbû bû ser wê rewşê ji di wê heyeme de.Piştî ku bala min çûbû bû ser wan êdî piştî bihey min li wan meyîzend. Baz ji li tihêle min sekinîbû.Lê çend ku li tihêle min ji bû, hinekî ji min li pêştir bû.Ez hinekî li şuntir dimam.Yê wî bala wi li ser Qiyakser bû.Wî bala xwe bihey dabû ser Qiyakser di wê heyeme de.Lê bala min, her ku pêşî li ser wî bû, êdî piştî hinekî zivirîbû ser wan mirovên Madûs û wan mirovên dîn, yên ku ji wan re rêz didena nîşandin.Herweha ku min ew wilo kifş kiribû, bala

min çûbû ser wan.Min gava ku li wan meyîzend bû, her weha ew rewşa wan min kifş kiribû.Lê di rastîyê de, ez ji terê bêjim, ne Baz û ne ji wî zilemî di derbarê vê yekê ji min re tiştê ne anîbûna ser ziman.Min ji serê xwe ev yeka kifşkiribû.Wilo li min hatibû.Gava ku wilo li min hatibû, êdî piştê heya min çûbû ser wan û min ji piştê bihey min li wan meyîzend bû.

Çend ku min li wan dimeyîzend min di serê xwe de hizir dikir.Min di serê xwe de li ser wê rewşê û xwe hizir dikir.Min ji xwe di pirsî ku ka ez li kudere me û di çî rewşê de me.Her weha gelek hizir di serê min de çêdibûn.

Piştê ku her weha weke qaderekê min li wan meyîzend piştê, bi qadereke re Baz berê xwe da min û gote min hinekî di bi pêş ve were.Ku wî wilo gote min, êdî ez hinekî di bi pêş ve çûm.Gava ku ez bi pêş ve çûm, êdî piştê min dît ku wa wî zilemî ji xwe anî dehma me.Ew ji hatibû û li dehma me sekinî bû.Em hersê herweha li dehma hevdû sekinî bûn.Qiyakser ji li pêşîya me di nav mirovan de sekinî bû.Min ew di dît.Lê wî ez di dîtîm an ji ne dîtîm, min nizanîbû.Lê berê wî li me bû.Lê avirên wî li ser mirovên li dora wî li yên ku navserî xwe bûn bû.Li wan dimeyîzend û li ser tiştina bi wan re di peyîvî.Min ev yeka di dît.Di wê heyeme de hinek nexweşî ji li ser Medan hebûn.Car bi car hinek êrîşên hovanan li wan ru didan.Di wan êrîşên de ji wan car bi car hinek mirovên xwe winda dikirin.Lê bawerîye wan li wan hebû ku wê êrîşên hovanan bişikenên.Gelek êrîş ji aliyê Anatolîya ve dihatina ser wan.Ji ber vê yekê ji naqabîna wan û Lidye gelekî û gelekî û gelekî xirabû bû.Her weha bi athena re ji bi ber xira bûne ve diçû.Li ber hevdû bûn ku şer bikin.Li hamane bû ku şer derketibena.Ha şer wê derketibena û ha wê şer derketibena.Leşkerên Medîyan hertimî li ser lingên bûn.Medîyan hinek sûwarî avakirîbûn ku haya wê demê ti kesekî avanekiribûn.Wan sûwarîyan tîr û kavan li ser haspan bi kar dianîn.Her weha hinek hûnerên wan yên mazin hebûn.

Baz di wê demê de ev hemû tişt şanî min dan.Min di wê heyeme de dît ku Medî çend mirovna ku zane ne û xwedî têgihîştin ên.Li ser zanebûn û têgihîştine jiyana ji xwe re ava kiribûn.Jiyana wan xweş bû.Her ku Baz ez digarandim û hevirdor di wê heyeme de şanî min da, êdî min ji ev yeka bi çavên serê xwe dît.Gava ku mirov bi çavên serê xwe dibîne,bêhtir êdî bawerîya mirov xorttir dibe.Mirov êdî bêhtir li gotina xwe bi bawer di peyîvê.Ez ji nahaka di vê rewşê de me.Ez ji xwe bi bawer xaberdidim li ber tê.Ji ber ku min dît ku çend û çawa ne. Dîtîm

zanebûneka mazin di mirov de çêdike û dide rûniştandin. Dîtin ne tenê xwedîyê kirine ya. Her weha ku di serê mirov de hinek hizir hebin, êdî wan hizrên ji ji hinek rewş û têgihîştinan bêhtir di rûnane bi mirov re di serê mirov de çêdikin.

Medîyan ev yeka bi min da têgihîştin. Medîya ev yeka bi min baş û qanc da fêrkirin. Gava ku min li wan û jiyana wan dimeyîzend, min di wê heyeme de gelek tiştên balkes di dîtin. Baz piştî ku hinekî ez garand bûm, êdî piştê ez biribûma ber parastgahe. Li wir min Medûsî nas kirin. Le min hinek Keşe ji naskirin ku çend xwedî wasf bûn û mazin bûn û ji wan re *cesîmatî ji dihata gotin*. Ew bixwe di qasre Mîre mazin de ji bicih bûn. Xort bûn. Min ev yeka fahmkir. Berî hingî ku ez û Baz hatibûna nav komaka mirovan û piştê li pêşîya wan Qiyakser derketibû hole, hê hingî min dîtibû ku ew keşe çend xort bûn. Qiyakser ji ji wan re rêz dide nîşandin. Lê yadê, ez ji terê bêjim ku da qana ti fahm bikê. Berî hingî bi gelekî ku min xwendin fikir, hê hingî mamosteyê min ji min re bahsa wan kiribû. Mamosteyê min ji min re gotibû ku ew li ser mîre mazin ji car bi car xwedî hêz bûn. Ji min re gotibû ew ne mirovne ku mirov wan hasanî şîrove bikê ne. Ew mirovne ku hêja ne û xurtin. Piştê di wê heyeme de hin gotinên mamosteyê min di wê heyeme de hatina hişê min. Ew gotinên wî yên ku hatibûna hişê min ji her weha li ser keşeyan bu. Wî her weha ji min re gotibû;

Ew keşeyan hinek keşeyên ku mirov wan nasbike bûn. Beşek ji wan û ku mazin û navserî bûn û pirr pîr ji bûn, ji wan re dihata gotin ku Megûs. Magûsî bi zêdeyî ji bi astronomîye ve mijûl dibûn. Rêz û hûrmete mirovan ji wan hebû û mazin bû. Wan aqildanî ji mîre mazin re ji fikir. Gava ku şerek wê bûbana, bi wan ji dihata şewirîn. Hizre wan ji dihata hildan. Gava ku wan gotibena wê ev şere ku win nahaka bi kevîne de wê serketine bêne, êdî biryara şer dihata dayîn. Lê ku Wan gotibena 'ne ev şer wê têkçûnekê bi xwe re bêne, êdî mirovên li wan dihisand û ne di ketina wî şerî de. Her weha gotina wan farz û mazin bû û bi hêz ji bû. Li ser hizrê gelekî û gelekî kûrbûneka wan ya mazin hebû. Ahûra mazda aqilekî ku mazin kiribû serê wan de. Wan ji li gor ew aqilê ku Ahûra mazda kiribû serê wan de têvdigerehan. Bandûreka wan ya mazin li ser xalkê hebû. Ew weke qasidên ku xaberan ji xûde dihildin û tînin û didina xalkê di nav xalkê de bûn. Her weha bawerîyeka mazin bi wan hebû.

Lê hebûna Madûsan ne tenê bi vê yekê re bi tixûb bû. Ji wan gelek hêvî ji dihata kirin. Wan li azmana li stêrkan ji dimeyîzend û dem û tiştên ku wê didemên pêş de wê bibin ji kifş dikirin. Wan herweha pêşî di dîtin. Li

wan he weha bawerîyeke mazin hebû. Wan ji bigotin û vegotinên xwe yên biazil û dicihde yaqînîya mirovenji bo xwe çedikir di her heyeme de. Yaqînî çêkirin ji ne hasanî bû. Divêt ku wan gelekî baş û dicihde axîfîbena haya ku yaqînîya mirovên li dora xwe ji xwe re çêkiribana. Ji bo vê yekê ji çûn û hatina wan ji hebû. Lê belê yaqînîkirin ne hasanî ya. Divêt ku di wê heyeme pêşî de di yaqîn bikê. Le bele piştire ku gotina tê dicihde derneket an ji ku hinek kirin û bûyînên ku wê yaqînîyê vala derdixin ji bûn, êdî piştire yaqîn kirin ji gelekî û gelekî zor dibe. Ji ber vê yekê ji beja yaqînîkirinê ne tenê li ser hebûne gotina di wê dema gotine de tiştên ku tenê gotin û ser zimên ava ya. Li ser piştire ji ava ya. Yanî li ser piştî gotina ji ava ya. Vê yekê bi Medan re nêzîkatîyak bixwere anîbû... Medan ji wan re navekî dî ji digot, ew nav ji 'Magû' bû. Her magû ku dema ku diaxivî, divêt ku li pêşîye xwe ji bihizire û piştire biaxivê. Gotinên wê demê tenê gotin, wê pêşî yê ku dibêjê wê girêde ji piştire ku rast derkeve an ji ne.. Her weha nêzîkatîyeka weke hizreka xalkê û felsefî hebû. Ji ber vê yekê bêja yaqînîyê ez karim bêjin ku gelekî û gelekî min li nig wan girîng dît. Wan girîngî dida wê gotine di wê heyeme de. Aqle wan mazin bû. Ji bo yaqînîkirin û da yaqînîkirin hizre wan mazin bû. Min ew ji vî alîyê ve dewlemend dît.

Lê ez bejim yadê, piştî ku min ji mamoste hiskiribû di derbare keşeyan de, êdî piştire gava ku min ew ji dîtibûn, her weha gelek hizir di serê min de şîn bûbûn. Min di wê heyeme de serê xwe gelekî û gelekî bihizir didît.

Lê her weha ya herî girîng ku mamosteyê min ji min re anîbû ser ziman û gotibû û di wê demê de di serê min de hatibû bîra. Mamosteyê min hê hingî gotibû min piştî ku Medan ji rêveberîyê ketin, êdî Wan magûsan gelekî û gelekî li ber xwe dabû. Wan piştî ketina re êdî xwe bi rexistin dikin û bi 9 an ji 10 salan piştire re raparîneka mazin ji bo ku dema Medan carake dî vegerehe kiribûn. Lê piştire ew hamû ji bo ku raperin kiribûn hatibûbûna qirkirin. Fermana wan hatibû dayin. Nave wan anîne ser ziman ji hatibû qadexe kirin. Yên ku nave wan gotibena ji bi cezayekî ku mazin dihata ceza kirin. Ji ber ku mirovan gelekî û gelekî rêz ji wan re digirt êdî piştire mirovan ji xwe re gotibûn medem ku herweha nave wan ji tê qadexe kirin, êdî em ji ne peyîvîn. 'Bila bi ne hatina ser navê wan yê ser ziman re gotine me ji nebê'. Her xalkê ji xwe re di dile xwe de biryar dabû....

Gava ku di wê heyeme de bi Baz re ez meşîbûn û hinekî li hevirdore garahabûn û min hevirdor hinekî dîtibû û ew ji di wê heyeme de dîtibûn,

êdî ev hizirên mamosteyê min yên ku wî ji min re anîbûna ser zimên hatibûbûna bîra min. Gava ku hatibûbûna bîre min û piştire ez gahabûbûma wan, êdî piştire ez li ber wan sekinîbûm bi hizrên xwe re. Baz pirsî min çîma ti sekinî. Lê min di wê heyeme de tiştê ne got û tenê mama sekinî û min li wan meyzend. Min ji deve mamosteyê xwe tiştê ku wî weke baxte wan ku wê were serê wan ji min re gotibû di wê heyemê de di aqile min de bu. Ez li ser vê yekê di hizirîm di serê xwe de. Çend ku dihizirîm ji êdî di serê xwe de di wê heyeme de bihazn diçûm. Ji wir ji dûr diketim. Baz ji piştî ku ji min re gotibû ku ka çî bû û çîma ti sekinî di cihê xwe de, piştire wî ji ti gotinên dî piştî vê gotinê xwe re ne gotibû. Ew ji di cihê xwe de li bendî min mabû sekinî. Heya min ji wî hebû. Min di dît ku ew ji di wê heyeme de li nig min sekinî bû û li min dimeyzend, min di dît. Lê min di wê heyeme de ji hizrên ku di serê min de çebû bûn min ne dixwest ku xwe xilas bikim. Bi hizir kirine re weke ku ez rêzeke ji wan re bidime nîşandin di serê min de hizreke dî ji çebû bû. Gava ku min li wan dimeyzend rêz û hûrmete min ji wan re mazitir dibû. Piştire ku me kir ku em ji wir herin, êdî piştire Baz kir ku ji min re bêje ku ka çî bû. Lê wî ji, ka di serê wî de çî wî girt, wî ji xwe da sekinandin. Hizre ku di serê wî de bû, wî ji di serê xwe de girt. Min ev yeka di wê heyeme de baş û qanc fahmkir. Min ev yeka di wê heyeme mazin û bas fahm kir. Piştire bi Baz re em ji nig wan ji derbas bûn û çûn ku herina deraka dî. Lê em diçûne kuderê ji min nizanî bû. Tenê yê zanî bû ji Baz bû. Min ji xwe li ba yê wî berde bû. Wî ez dibirima kuderê ez bi wî re diçûm. Piştire ku em çûne dereke ku weke ku deve qasre bû lê weke hêt dihata xuya kirin, em hatin û li ber sekinîn. Ewder cihê li hevdû rûniştinê û nîqaş kirinan bû. Navserên Medan li wir li hevdû dicivîyan û bi hev re li ser her tiştî nîqaş dikirin. Gava ku min ewder dît êdî min ewder gelekî û gelekî aciband. Hemû ji, ewder weke ku ji kevirê bi ber sipî ve bû. Lê bele di nîve wir de weke agirgahak ji hebû. Lê ew agirgah ne bi ber sipî ve bû. Ew weke ku bi tavahî raş bû. Ne ku hingî têde agir hatibû kirin raş bû bû. Kevirên wê ji raş bûn. Min ev yeka gava ku min li wir meyzend fahm kir. Piştî ku ez û Baz hinekî li wir man, êdî piştire bi qadereke hinek mirov ji hatina wir û li wir rûniştin û kirin ku ji xwe re bi peyvîn. Wan di wê deme de kirin ku *civate* ji xwe re li darbixin. Piştire bi qadereke re, êdî min dît ku wa hinek mirovên dî wa ji hatin û wan bihevre civataka ku mazin li wir li darxistin. Mirovên ku hatibûn ji hemûkan ji yên ku pîr bûn. Hemûkan ji yên ku navserî xwe bûn. Hemû ji weke ku *magî* bûn. Mirovên yên qahin bûn. Wan pêşeroj di dît. Li ser demên pêş ji hizir

çêdikirin.Ew di wê hizrê de bûn ku Ahûra mazda pirtûka Demê nivîsandîya û mirovê ku nêzîkî wî bin, ancax wê kerin ku bixwenin.Kî nêzîkî wî bû?Mirovên ku Pîr nêzîkî wî bûn.Mirovên ku zane û navserî xwe nêzîkî wî bûn.Mirov çend ku pîr dibû, êdî behtir nêzîkî wî dibû.Ahûra mazda mêjiyê wan mirovan didagirt ji aqil ku aqil bidina mirovan.Herweha min dît ku tê zanîn.Min ev yeka di wê heyeme de baş û qanc fahmkir.Ez ketima têgihiştina wê de.Piştî ku ez ketima têgihiştina wê de, min di dile xwe de xwest ku ez li wan bihisenêm.Ku min herweha di serê xwe de hizir kir, piştî ez ji ji cihê xwe ne labitîm.Baz ji weke ku ev hizra ku di serê min de di wê heyeme de fahm kiribê mabû sekinî di cihê xwe de û ne digote min ku ka em herin..

Piştî ku ew mirov li hevdû civiyabûn, êdî piştî bihevî bidest nîqaşan kiribûn.Min ji li wan dimeyîzend û dihisand.Baz ji li nig min sekinî bû.Wî tiştê ji min re nedigot.Ne digot ku em herin û ne ji digot ku em neçin.Herweha di cihê xwe de mabû sekinî.Ji alîyekî ve ji bala wî li ser min bû û ji alîyekî dî ve ji bala wî li ser wan mirovan bû.Hisandin weke nêzîkatîyeke baş dihata dîtin.Gava ku yek ku axivî bena û yekî lê hisandibena û baş hisandibena, êdî ew baş ji dihata dîtin.Mirovên ku li wan bihatana hisandin û ku li wan dihata hisandin u ku ji alîyê hinek mirovan ve ji dihata dîtin ku li wan dihata hisandin,êdî baş dihata pêşwazîkirin.Min ev yeka ji di wê heyeme de fahmkirin.Ne yadê, ti zane ku nahaka ji bi me re ev yeka wilo ya.Ji vê yekê ne cudetir e.Gava ku hisandin baş bû û guhdarkirin hatakirin, ev yeka weke temenê dû tiştan tê ditin.Yê pêşî, weke mirovekî ku baş ku tê dîtin u yê dî ji weke ku mirovekî ku zane ya û heya wî li zanebûne heya û mirovakî ku ne bêguhda e.Herweha ev yeka di wê demê de ji min fahmkiribu.Fahmkirine vê yekê zor ne bûbû.Ji ber ku ev xoslet bi me re ji hebû.Lê yadê, ez ji terê bêjim, divêt ku ti ji fahmbike ew mirovên ku diaxivîn mirovne ku bi zanebûn bûn, min ditin.Xweşik û sipahî dipeyîvîn û nîqaş dikirin.Zanibûn ku wê di kuderê de bi peyîvîn û wê di kuderê de bi sekinin.Her weha min ev yeka fahmkir.Gava ku me bidest li hisandina wan kiribû, êdî ne dibû ku me di nêvî de li hisandine qaraha bena û çûbena.Ji ber vê yekê ji em mana haya ku ew mirovên ku navserî xwe bûn û nîqaş bihevî dikirin û gotûbêjên xwe bidawî kirin, em li wir man.Wan gotûbêjne baş kirin.Min gelekî û gelekî aciband.

Piştî ku wan nîqaşên xwe bidawî kirin, êdî piştî ku ew ji ji hevdû belav bûn,êdî piştî Baz gote min 'de êdî em herin'.Ku wî wilo gote min,êdî piştî em bihevî ji cihê xwe rabûna ser xwe û em ji wir çûne

dereke dî ku di hundurû de ya. Ku em çûne wir, êdî piştire min dît ku wa çend ewder xweş û bidil e. Bala min herweha kişand ser xwe di wê heyeme de. Cihê ku xweşik bû. Ewder weke ku cihê ku lê xwerin dihata xwerin bû. Min wilo dît. Min wilo fahmkir gava ku min li wir meyîzend. Ewder gelekî û gelekî mazin bû. Ji bo rûniştine ji gelek cih hebûn. Li kûrcika cihê mîre mazin hebû. Gava ku min dît, êdî min ev yeka dicihde kifşkir. Gava ku min kifşkir, êdî piştire min hinekî bi dengê ku ne zêde bilind û ne ji zêde nimz ji got ku 'evder cihê mîre mazin e'. Baz ji dengê min hiskir û gote min erê evder cihê mîre mazin e. Piştire wî her weha gotina xwe berdeyam kir û li min vegevend; 'gava ku mîre mazin li ser xwerine rûnişt, na bê ku ew bi hinek û hindik mirovên re bê hêlin'. Her weha ku wî gote min êdî piştire min fahmkir. Piştî gava ku em li wir rûniştin piştire ne bi gelekî min dît ku wa xwerin ji hata ber me. Gava ku xwerin hata ber me, êdî min dît ku wa gostê ku hatî bireştina. Ku ew gostê bireştî hata ber me û me bihevre bidest xwerinê kir, êdî piştire min dît ku wa gelekî û gelekî xweş e. Goştê mihan bû. Min ev yeka fahmkir. Piştî ku me xwerina xwe xwar, êdî piştire ez û Baz bihevre ku carna em hinekî bihevre di peyîvn ji, lê ne zêde; piştire ku me xwar, em bihevre ji wir derketin. Lê gava ku em derketin, êdî em ne di derîye ku em ketibûna hundir de derketin. Em di derîyekî de derketin û derîye ku em têde derketin ji, li derve me gelek ayarên ku dalaqandî dîtibûn. Gava ku em derketibûna deve derî me ev yeka dîtibû. Gava ku min her weha dîtibû, êdî ez hinekî mabûbûma acêmayî. Lê wê acêmayî ya min zêde ne domand. Piştire Baz gote min ku 'ev ayarên'. Ji xwe min ji ev yeka fahmkiribû. Lê piştire wî di derbarê wan ayaran de hinek agahîyên dî ji dabû bûna min di wê heyeme de. Piştire wî gota min ku ew wan ayarên û têne zûwakirin û piştire têne paqijkirin ji û piştire dibina qasra mîr û radestî *nivîsarvan* dikin. Piştire gote min ku gava ku 'me radestî wî kir, êdî piştire ew wan baş rast dikê û piştire hejî paqij dikê û piştire ji bo *nivîseran* bi kar têne anîn. Her weha gava ku min ji devê wî hiskir, êdî wê yekê bandûr li min kir. Baz, her weha gelek tişt şanî min dan. Lê yadê, ez bêjim ku hejî di serê min de hinek pirsên bêbersiv hebûn. Lê di wê heyeme de weke ku min di dixwest ku êz bersive bidima wan pirsan. Di serê min de hinek hizir hebûn ku her weha bûn: Min digot ku qey gava ku min bersiv da wê afsûn xira bibû û min ne dixwest ku ev yeka bibê. Di serê min de ev yeka hebû. Lê pirsên di serê min de ji herweha li ser li wir bûna min bû di serê min de. Lê ti bersiv ji di vê xalê de di serê min de ne bû.

Piştire ku ez û Baz hatibûna wir, êdî piştire wî ez hildabûm û biribûmû mezeleka dî ku lê weke ku hertimî *Kawa* dirûniştin. Piştî ku em hatina wê mezelê, êdî piştire em li hevdû hinekî rûniştin. Bi rastî cihe rûniştinan yên ku ji bo rûniştinê hatibûbûna çekirin gelekî û gelekî xweş bûn. Gava ku mirov li wir dirûnişt, weke ku mirov ne dixwest ku carake dî ji wir rabe li mirov dihat. Piştire ku em li wir hinekî man û rûniştin, êdî piştire Baz gote min 'tê ne hemû lê gelek cih dît. Tê ez ji wir xilas kirim. Nahaka vêce ez azadim. Min ji ti bixwera anî û evderan şanî te dan. Tê ji bîr nake. Ji ber ku min dît ku hişê tê heya. Mirovê ku hişê wî hebê zû bi zû ji bîr nake. Nahaka ji ez ya dile tê dibînim ku tê herê malê. Vêce ka were ezê tê bişenime malê'. Gava ku wî wilo gote min, êdî ji nûva mala min hata bîre min. Lê ya rastî xwesteka ji di dile min de hebû. Piştire ku ew hinekî sekinî bû piştire carake dî bidest axiftina kiribû û herweha berdewam kiribû axifitna xwe; 'ji bîr nekê ku nesîbe tê li mala tê ya. Ku ti çûyî tê bibîne. Dile tê mazin e. Wê nasîbê ne hasanî bê. Tê di gelek astangan bibuhurê. Lê piştire wî gûstilk da min û gote min hertimî ku ti ketî darezorê de wê ev gûstilk wê min bêne nig tê ji bo alîkarîyê ji tê re. Gava ku wî wilo gote min, êdî piştire gûstilk wî bixwe kire teliya min de. Piştire ew ji cihê xwe rabû û piştire li min ji weke ku bêjê min 'de êdî rabe em herin' meyîzend. Piştî ku wî li min meyîzend, êdî piştire min ji fahmkir ku ji ber çi wî li min wilo meyîzend. Piştire ez ji ji cihê dicihde rabûna ser xwe û ketime rax wî de di wê heyeme de.

Gava ku em rabûna ser xwe ji cihê xwe, êdî piştire em bihev re hatina ber devê derî ku ez herim. Lê di wê heyeme de min dît ku wa qalabalixek çêbû û gelek deng di nav hevdû de bi alîye mê ve hatin. Gava ku herweha deng hatin, êdî piştire Baz bi wî alîyê ve baz de. Piştî ku Baz bi wî alîye ve bazde, êdî piştire min da pey wî û min ji bi alîyê wî ve bazde. Min ji da pey wî di wê heyeme de. Gava ku em gahana koma qalabalix, êdî me fahmkir ku hinek mirovne ku çûne dûr û li cihê ku çûne de rastî êrîşên hovan hatina, wa hinek ji wan filitîne û hatina û gahandina mala xwe di wê heyeme de. Piştire hinek mirovên dî ji li haspên sûwar bûbûn û bi alîyê ku lê êrîş bûbû ve çûn. Baz ji merêkî ku digûrd bû. Li ser xwe bû. Ew ji li haspekî sûwar bû ku bikeve navê sûwaran de û herê ku yên di sax mabin bi wan ve herê. Piştire ku min dît ku wa ew ji li hasp sûwar bû, êdî piştire min ji xwe ne girt û ez ji li haspekî ku bê sûwar bû sûwar bûm. Gava ku ez li haspe sûwar bûm, êdî piştire Baz li min meyîzend û hineki weke ku ji min re kêfe wî hat bikef bû. Lê ti deng ji wî derneket. Piştî ku deng ji wî derneket, êdî deng ji min ji derneket. Piştire em bihev re ketine re de û li

ser haspe me hasp dana bazdene.Li ser haspe hingî min xwe winda kir û li ba yê çûne berde, êdî hew min dîtîbû ku ezê di rêze pêş de me. Baz ji di rax min de bû.Weke qadereke ku em çûn û gahana wir.Gava ku em gahana wir, êdî piştire me dît ku wa hê pevçûn berdawem dike.Piştire ku me her weha dît, êdî piştire me ji dicihde xwe gahanda wan û me ji xwe kira nav pevçûnê de.Di wê heyeme de ku me ji xwe xiste nav de, êdî piştire ne bi gelek me xwe bi ser xist û me ew bi paş ve xistin.Piştire yên ku man ji, êdî piştire li ti derê ne sekinîn û ketine ravê de.Piştire ku ew ravin, êdî piştire me yên ku sax mabûn û birîndar bûn hildan û pistre em hatine malê.Lê yên ku jiyana ji xwe ji dest dabûn me ew ji ji bîrnekirin û me bi xwe re anîn.Piştire ku em hatina malê, êdî piştire Baz hat û li ber min sekinî û gote min 'ti mêrekî ku çûyayan li ser piştira xwe dixê yî'.Gava ku wî wilo gota min, êdî piştire serê min bilind bû û kêfe min hat.Piştire êdî ku demek têve çû, êdî rewş asayî bû.Lê ji ber mirovên ku mirîbûn ji, êdî hêdî hêdî diakirin û li parastgahe li ser kevire *arse* ew şîştina wan ji dest pê kiribû.Bi şîştina re, êdî qêrînen jinan dest pê kiribû.Dile wan biêş bû. Min ev yeka di dît.Di êrîşa hovan de gelek miroven jiyana xwe ji dest dabû.Piştire ku şîştina wan bidawî bû, êdî piştire bidest kolandina mezel(tirb)ên wan hatibû kirin.Hinek mirovên ji tiştên ku wê bi wan re xistibena mezelan de amede dikirin.Lê weke ku wan mirîyan mûmya bikin ji laşe wan diqalaştin ji zik ve û piştire hinek tişt dixistina wan de.Piştire Baz ji min re gotibû ku wê wan mûmya kiriban.Lê ya dû mirovên ku weke ku mazin bûn bêhtir pêve aqaladar dibûn. Min ev yeka ji kifşkir. Wê wî karî weke demeke berdewam kiribena.Piştire ku her weha kar dest pê kiribû, êdî piştire Baz ji gotibû min were ezê tê bime daraka dî ku li wir Qiyakser heya. Gava ku em ketine re de û çûn, êdî piştire ne bi gelekî re em gahana wir wî cihê ku Baz digot li nig wî di wê heyeme de.

Piştî ku em gahana wir nig wî, êdî piştire em hinekî li nig wî man.Me hinekî li nig hevdu bihev re xaber da.Piştî ku her weha qadereke em man piştire, êdî ez bi Baz re ji wir ji vaqataha bûm.Êdî weke ku wî bere gotibû min, êdî ezê çûbama malê.Piştire ku wilo carake dî li wir di cihê ku ez lê sekinîbûm de hata bîre min, êdî piştire min bi Baz re li deve wê Sikefta ku min ew têde xilas kiribû, min me dît..Gava ku her weha min me li wir dît, êdî piştire bawer bika yade, ez gelekî û gelekî mama şaş û mat di wê heyeme de.Piştire min dît ku wa Baz li ber min sekinî ya û weke ku vegotinê ji min re dikê wa sekinî ya.Piştire ku min me herweha li wir dîtîbû, êdî piştire li wir di wê heyeme de weke ku hişê min were serê min

li min hatibû. Piştî ku her weha li min hatibû, êdî piştê ez mama sekinî û min di wê heyeme de gûhê xwe da Baz ku ka çi dibêjê. Weke mirovekî ku di wir ve herê û piştê dû mirovên bibîne ku wê ji hevdû re di peyivîn û piştê ew ji hinekî nêzîkî wan bibe û piştê bala xwe û guhe xwe bide wan ku ka çi dipeyivîn li min hatibû. Di wê rewşê de min xwe xarib hîs dikir. Wî mirovî gelek tişt ji min re gotibûn. Di serê min de û di aqle min de û di hişê min de ez ji wir dûr kiribûm. Lê weke ku ne dihata hişê min ku ka em çawa li hevdû rûniştina û wî ji min re bidest axiftinê kirîya. Ew gelekî û gelekî xweşik diaxivî. Ew pir biazil dipeyivî. Herweha gotinên wî ev hizir di serê min de çêdikir. Ya rastî ji ew wilo bû. Lê tiştê ku min di serê xwe de û di wê kêlikê de jin kiribûn ji weke ku ez kiribûma rewşeke dî de. Ya rastî min xwe û wî acêp hîs dikir.

Piştê ku weke ku min me li wir herweha dîtibû û piştê min dîtibû ku wa Baz ji min re di peyivê û ji min re Bahsa gelek tiştên dike. Lê weke ku ez ji heyemekê vegerehe bima heyemeka dî, min xwe hîs dikir. Ma gelo ewqas tiştên ku min kiribûn û dîtibûn xewnek bûn? Li min ne wilo dihat. Min weke ku hinek tiştên rast ku jin bûbû li min dihat. Ya rastî ji, min wilo hizir dikir. Lê yadê, ez ji terê bêjim ku di wê rewşê de xwe gelekî û gelekî acêp hîs dikir. Minê çawa ew tiştên ku jiyana kiribûn û dîtibûn bianîyana ser zimên? Ew yeka ji di serê min de bû. Tiştên ku min dîtibûn qatîyên li min ne weke dîtineka di serê de an ji xewneka ku mirov di roja roje de bibîne bû, dihat. Ji xwe, di wê heyeme de ez li ser hişê xwe bûm. Min hemû tişt di serê xwe de dibir û dianî di wê heyeme de. Min dixwest ku di wê heyeme de di serê xwe de hizreke ku dicihde çêkim. Min gava ku herweha ku gotibena ku min dîtîya û ez çûme dereke û heyemeka dî, êdî wê mirovan ji min re çi bigotina? Dibêt ku hineken gotibena min 'ma ti dîn bûyî, ti weha diaxivê, de here taradîno'. Gava ku wilo mirovan gotibena min, êdî minê çi ji wan re bigotina? Ev yeka ji di serê min de bû. Di wê heyeme de bivegotina Baz re ew cara pêşî bû ku di tiştêkî de min xwe di zore de di dît. Piştî ku min herweha xwe hîskir, êdî piştê ez gelekî û gelekî di serê xwe de hizirîm. Hizirandina min ji bo ku min rêyek dîtibena bû. Lê çend ku ez hizirîm ji, min ti rê û mêr ji ne dît. Di gotinê de xwe anîna ser ziman, mênentîya herîmazin e. Mênentîya mirov ya bihêze, heya ku careke ji derb bikeve. Lê ya biazil zû bi zû ji derb ne keve. Lê her dû ji ji mirov re divin. Divêt ku mirov xwedîyê herdûkan ji bê. Ev yeka di wê heyeme de min dît ku bi hev ve girêdeyîna.

Lê yadê, çawa ku min me li wir li hevdû rûniştî ku min dît ku wa Baz ji min re bahsa gelek tiştan dikê, êdî piştê ez di serê xwe de li ser wê

rewşê û rewsa ku min xwe têde dîtibu ez li ser dihizirîm.Min di serê xwe de dikir ku ez fahm bikim.Min dixwest ku ez têbigihim.Têgihîştin di wê heyeme de hinekî ji min re weke ku zor dihat.Min di nav dû rewşên ku di wê heyeme de di serê min de li berçavên min bû de di dît.Her dû rewş ji min re gelekî û gelekî rast bûn.Ez di serê xwe de li ser wan dihizirîm.Min dixwest ku fahmbikim ku ka kijan ya herî rast e di wê heyeme de.Ji ber vê yekê ji min hawlda ku ez fahm bikim.Fahmkirin cerna hawldanaka mazin ji mirov dixweze.Bavê min ji cerna digota min ji bo ku mirov têbigihê, 'divêt ku mirov hawldanaka mazin bide'.Ya rastî êv hizir di wê heyeme de di serê min de gelekî û gelekî xwe li bîra min bû.Divîbû ku min fahmkiribena ku ka ew rewşa ku ez têde bûm çibû.Min, Baz ji destê wî Dêwî xilas kiribû.Pişî ku min ew xilas kiribû,êdî piştî ne bi gelekî re min me bi hev re li deraka dî û li demeka dî dîtibû.

Hawldana min ya fahmkirine gelekî û gelekî berdewam kir.Lê min tiştêk di serê xwe de ne dît.Baz, piştî vebêjina xwe bi ji min re bi gotina tiştên ku tê dîtînin rastin re domand.Gava ku wî wilo ji min re got, êdî piştî ez gelekî û gelekî bihizir bûm.Lê bihizirbûna min ti fêde ne dikir.Min tiştêk di serê xwe de ne di dît.Di serê min de du rewş hebûn.Ew rewşa ku em li hevdu li wir rûnişt bûn û ew rewşa dî ya ku min û wî xwe li Medîya dîtibû di serê min de bû. Wî ji min re gotibû ku tiştên ku tê dîtîbûn rastin.Lê ka wî çî zanibû di derbare tiştên ku ez di serê xwe de dihizirîm?Piştî herweha pîrsek ji di serê min de ru da.Lê ew pîrs ji bêbersiv ma di serê min de di wê heyeme de.Aqle min di wê heyeme de alîkarî ji min re ne dikir ku li ser wan rewşan ku têgihîştineka mazin bi min re çêbibe.Lê navbeynkariyek dikir ku di wê rewşê de li ser gelek tiştan bibime xwedîye hizreka mazin..

Yadê, di wê heyeme de ez her weha di serê xwe de gelekî û gelekî bihizir bûm û ponijîm. Bi wê yekê re min li wî ji dihisand.Min dikir ku ez wî fahmbikim.Min ew fahmdikir.Li ser gelek tiştên ku min zanibû û yên ku min ne zanibû axiftibû ji min re.Pişî ku min lê hisand bû, êdî piştî hizreke mazin di serê min de çêbû bû ku ew mirovekî ku gelekî û gelekî mazin e. Piştî ku wî ji min re demeke dirêj her weha vebêjin kiribû,êdî piştî hinekî mabû sekinî.Lê ew hizre ku di serê min de çêbû bû ku ew mirovekî ku gelekî û gelekî mazin e mazin bû.Di wê heyeme de min gelek tişt ji wî fêr kiribû.Pişî ku her weha min kira serê xwe de ku ez jê bi pîrsîm hinekî dî, êdî piştî ku min serê xwe ji ber xwe rakiribû û kiribû ku lê meyîzênim, êdî piştî min dît ku wa ew li piyan na.Weke ku di ku

tişteki bikê rabû ser xwe de di wê heyeme de. Piştî ku ew rabû ser xwe, êdî piştê berê xwe da min û gote min 'tê qancîyeka mazin bi min kir. Ez vê yeke ji bîr nekim. Kengî hewcatîya tê bi min hebê, ez ji terê amede me. Lê ezê nahaka harime mala xwe ku li wir gelek mirovên ji malbata min li bendî min ên'. Piştî ku wî wilo got, êdî piştê ez mama sekinî. Min pirsî xwe di wê heyeme de, êdî ne pirsî. Piştê wî dengê ku weke ku bifizenê derxist û piştê haspekî ku gelekî û gelekî sipî û ku mirov guneh dikir ku lê meyîzenê wa ku ez nizanîm ku ji kudere derket û hat, wa hat û li ber wî sekinî. Haspekî wilo bû ku mirov lê dimeyîzend, hema mirov dixwest ku lê meyizene. Bala mirov dikisanda ser xwe bi sipahîhatîya xwe re. Yê min ji herweha bala min gelekî û gelekî çûbû ser wî. Piştê ku hasp hatibû, êdî piştê ew ji li hasp sûwar bûbû û piştê dabû hasp û ketibû rê de ku here. Hasp, gava ku kete rê de, êdî weke ku bapîsokek ji ber lingên xwe rake kete rê de û çû û êdî hêdî hêdî ji ber çavan winda bû. Ew êdî ji ber çavan winda bûbû. Lê belê pirse min di serê min de mabû. Piştî ku ew ji ber çavan winda bûbû, êdî piştê gelek pirsna dî ji di serê min de çebû bûn. Her weha pirsên weke ku wî gotibû min ku kengî hawcatîya tê bi yekî hebê ezê li nig tê amede bim. Lê ka çawa ..? Min ev yeka nizanîbû û jê ji ne pirsîbû. Piştî ku ew çûbû û ji ber çavan winda bûbû piştê, her weha ew pirs di serê min de ji bo pirsbûne bûbû. Lê êdî fêde ne dikir. Ji ber ku ew çûbû û ji ber çavan winda bûbû, çûbû. Piştê ku ez hinekî dî ji li wir mam, êdî piştê êz ji li haspe xwe sûwar bûm û ketime rê de ku werime malê di wê heyeme de. Gava ku ez li haspe xwe sûwar bûm, êdî piştê hatina min e vir û rathatina min e Baz û piştê wan vegotinên wî yên ku xweş bûn di serê min de bûn. Ez li ser vê yekê pir di wê heyeme de di serê xwe de di hizirîm. Her weha li ser piştê hasp ez dihatim, lê belê hizre min bitavahî ji li ser wî û hebûne wî bû. Haspe min ez dianime malê. Hasp, weke ku wî rê zanibû, êdî dabû xwe û di rê de dihat. Yê min ji heya min li ser Baz û hebûne wî û vegotinên wî yên ku wî ji min re gotibûn bû. Piştê ku ew li haspe xwe sûwar bûbû, êdî piştê bi ber navenda Hekmetenê ve ketibû rê de û çûbû. Lê min bitavahî ji jê ne pirsî bû ku ka ew ji kudere an ji li kudere dima. Di wê heyeme de ku li hasp sûwar bûbû û çû ku wê çûbena kuderê. Min di wê heyeme de pirsek ji van pirsan lê ne kiribû. Bi van pirsan re her ku hinek dem têve diçû, êdî piştê hinek hizirî û pirsên ku ez di hundirê xwe de li ser diponijîm di serê xwe de di hizirîm bi min re, ru dabûn. Lê tenê ez li ser wan di hizirîm. Bi wê hizirbûne re ku weke qadereke ez li ser hasp tem, êdî piştê ez digihime nêzîkî malê. Gava ku ez gahama nêzîkî malê, êdî piştê hinekî

weke ku li min bibe sibeh di serê min de li min hatibû. Piştire ku min dît ku ez gahama nêzîkî malê, êdî piştire min serê xwe rakir û piştire min êdî da haspe xwe û hatime bi ber malê de.

Gava ku min da haspe xwe û ez hatime bi ber malê de, êdî piştire ne bi gelekî ez gahama malê. Gava ku ez gahama malê, êdî piştire ez hinekî li ber malê bi haspe xwe re mam. Ji ber ku yadê, tiştên ku di wê heyeme de min jin kiribûn, min gelekî û gelekî dikirina hizarande. Ku ez di ketime hizarande ji, êdî ez ji xwe diçûm. Lê ez ne bi tememî ji xwe diçûm. Ez hinekî li xwe ji di dimam. Ji xwe yadê, wê hinekî ji xwe çûne û dise hinekî li xwe mane ez zêde dikirime hizarande. Ji ber ku gava ku ez bi tememî ji xwe ne diçûm û êdî piştire ji ku ez her weha xwedî tiştên ku li ser bi hizir bûm, êdî piştire serê min bêhtir pirs di hundire xwe de çêdikirin. Ev yeka di wê heyeme de serwerî min bû.

Piştî ku ez hatibûma malê û hinekî li male mabûm û piştire ku hinekî li derve li nig hinek mirovên ku li wir bûn, ez li nig wan mabûm piştire ez buhurtibûm û hatibûma hundir. Gava ku ez hatime hundir, êdî piştire ez hinekî çûme mezela ku bavê min bi mirovên li civata wî ne re li hevdû dirûnişt. Gava ku ez çûme wir min dît ku di wê heyeme de wa ti kesek nîn e. Piştire yadê, ji dêla(şûna) ku ji ber ku min ti kesek ne dît ez derketibema, ez mama di hundir de. Gava ku ez mam ji, ez hinekî li wir bi teneserê xwe rûniştim û hizirîm. Ez li wir demeke dirêj bi teneserê xwe mam. Piştire ku ez li wir bi teneserê xwe weke qadereke ku ez mam piştire, êdî weke ku dise ji xawe rabima ser xwe, ez hatime xwe di wê heyeme de û piştire gava ku ez hatima xwe ji êdî ez rabûma ser xwe ku ji mezele derkevîm. Lê gava ku ez rabûma ser xwe ji, hizre di wê heyeme de di serê min de çêbû ku ka ez çûme kudere bû. Êv hizir pirsê bû û min bersive wê ji ne da. Hizir ji biqasî ku dihizirê wilqasî ji dipirsê. Her weha temenê pêşketine ji di hizir de ev yeka çêdike bi mirov re.

Piştî ku ez rabûma xwe yadê, êdî weke qadereke êdî mama sekinî di cihê xwe de. Weke ku ez bêbiryar di cihê xwe de bimênim, mam. Piştire ku ez weke qadereke mama sekinî û di serê xwe de hizirîm, êdî piştire min kire serê xwe de ku ez herim. Çûne min ji herweha ji mezele çêbû. Lê çawa ku min kir ku ez derkevîm, êdî piştire hê ku ez bi tememî derneketim hizrek di serê min de çêbû. Ew hizir ji habune bave min bû. Di wê heyeme de min xwest ku ez wî bibînim. Ji ber çî minê ew dîtibena ji di serê min de di derbarê wê de ti hizir û raman ne bû. Tenê herweha xwestek bû. Lê ew xwestek di wê heyeme de êdî hinekî xurt bû. Min ji di wê heyeme de xwe li ba yê xwesteka xwe berde û çûm ku wî

bibînim.Lê gava ku min ew dîtibena ji minê çî jê re bigotina ji di serê min de di derbarê wê de ti hizir ji ne bû.Di serê min de di wê heyeme de hizirek di derbarê li ser wê rewşa ku ez ketime de pêre bipeyivim di serê min de ne bû.Lê ez di bin badûra wê de ji bû.Min ev yeka di wê heyeme de baş û qanc di dît û fahm dikir.Bandûraka mazin ji wê rewşê li ser min bû.Min ev yeka di dît.Lê carna yadê, dîtin têre mirov neke.Bêhtir ji mirov dixweze.Hinekî têvgerehe ji ji mirov dixweze.Gava ku mirov qarame xwe bide berxwe û li ser xwe herê û were,êdî wê wî çaxî mirov karibê bitevger bê.Ev yeka di serê min de bû.Ez ji di wê heyeme de bitevger bûm.Ez ji di wê heyeme de biqaram bûm.Lê hizrek di serê min de hebû ku mêjiyê min ji rewşekê dikire rewşeka dî da.Ew yeka herweha ji wê rewşa ku ez jinbûbûm bû.Ew rewş ji bîra min ne diçû.Hebûna Baz û tiştên ku wî ji min re gotibû û piştire tiştên ku di wê heyeme de min ji kiribû hemûkan ji li bîre min bûn. Baz, wî hebûna di hişê min de bû.Ez di wê heyeme de ji li ser wî gelekî û gelekî dihizirîm.Lê yadê, ew haspe wî yê sipî ku weke haspe min bû û gelekî û gelekî li ser xwe û bihêz bû ji li ber çavên min bû û ji bîre min ne diçû.Piştire ji ez ji mezele derketibûm û ketime navane de û meşîbûm çûbûm.Di navane de gava ku ez diçûm ez rastî hinek mirovên ku bi kar û bare xwe ve diçûn dihatim.Lê weke ku ne heya wan ji min hebê û weke ku ne ji heya min ji wan hebû li min hatibû. Lê di rastîyê de heya wan ji min hebû.Bala wan ji li ser min bû.Min ev yeka di wê heyeme de fahmkiribû.Lê ew weke ku min fahmnekiribûn tevgerêhe bûn.Divêt ku hineken deng ji dabû min û min his nekiribu di wê heyeme de.Ez nizanîm.Lê dibêt ku her weha bûbê ji.Heya min li tiştêkî ne bû di wê heyeme de.Ji ber ku ez di serê xwe de hinekî ji wir dût bûm di wê kêlikê de.Ne hinekî ji weke ku gelekî ez ji wir dût bûm.

Piştire ku ez ji navane buhurtim, êdî piştire ez ketime navanaka dî ku biçûk û tang bû.Gava ku ez ketime wir de, êdî min di wê heyeme de ku ez li navane ku tede re diçû gûlistanê meşîm. Gava ku min her weha farq kir, êdî piştire min di wê heyeme de berê xwe da bi ber devê derîye gûlistanê ve. Di wê heyeme de hata hişê min ku min bavê xwe li mezela rûniştine ne dîtibû, divêt ku bi hinek mirovên bi pêrebûn re nahaka li wir li nav gûlistanê ya.Gava ku herweha hata hişê min,êdî piştire min ji berê xwe da biber gûlistanê de û çûm ku herime gûlistanê di wê heyeme de.Ku min berê xwe da gûlistanê û piştire ez çûme gûlistanê, êdî piştire yadê, ez hinekî lê gerehem.Piştî ku ez hinekî lê gerehem ku bave xwe û wan li dereke rûniştî bibînem.Lê min ew herweha ne dîtin.Min ew ne bi ti awayî dîtin.Ew ne li wir bûn.Piştire ku ez hinekî li gûlistanê

gerehebûm,êdî min herweha fahmkiribû.Ku ez herweha têgihîştim,êdî piştre min berê xwe da bi ber deve derî ve ku herime hundir.Min ew ne dîtibûn, ma êdî minê li wir çî kiribena bi tenê.Ku ew ji li wir min dîtibûn, êdî dibêt ku ez hinekî li nig wan mabema. Lê min ew li wir ne dîtin.Piştî ku min herweha hizir kir, êdî piştre min berê xwe da deve derî ku herime hundir.Ku min herweha biryar di serê xwe de da û piştre min kir ku ez bimeşîm û ji wir herim û derkevîm, êdî di wê heyeme de hinekî ji min wîrdetir weke ku dengê mirovekê bi ber guhê min ket.Pêşî min got ku qey min xalat fahmkirîya.Lê piştre ku min sê çar qavzên dî avêtin,êdî piştre min dît ku wa bi rastî dengê mirovakê tê.Mirovê ku dengê wê tê ji wa keçikek bû.Ku min herweha du sê caran deng hiskiribû, êdî piştre min farq kiribû ku deng dengê keçikekê ya.Gava ku min her weha farq kir, êdî piştre heya min bi bal çû ser xwedîyê deng.Gava ku heya min herweha bihey çû ser wê, êdî piştre min kir ku ez bi ber wê ve herim. Lê berî ku ez herim,êdî ez hinekî hizirîm ji ku ka wê rast çêbe an ji çenebê.Ji ber ku divêt ku di wê heyeme de jinaka ku dî asûneke ne baş de min dîtibena, wî çî bûbana?Ev hizir ji di serê min de bû.Ez hinekî di serê xwe de hizirîm.Lê di wê heyeme de ku ez di serê xwe de dihizirîm ji weke ku tiştêkî dî di min de ez bi ber wir ve dikişandim.Herweha her ku çî min di min de dikişanda bi ber wir ve, min di tiştê ku min dikişand de min li berxwenede.Dile min ji weke ku xwest ku ez li dûv wê xwesteka di dile xwe de herim.Piştî ku herweha min ji xwest, êdî piştre ez çûm bi ber wir ve.Di wê heyema ku ez diçûm de ji ez bihizir bûm.Berî wê kêlikê hizrek di serê min de bû.Lê di wê kêlikê de tiştê ku di serê min de ya li pêş bû bû ew.Ez di serê xwe de herweha qûlûptibûm.Lê biqûlûbandineka ku ez di serê xwe de bêhtir di nav hizran de bûm bû.Min êdî di wê heyeme de herweha berê xwe da wir û ez çûm.Gava ku ez hinekî çûm û piştre ku li ber çavên min ji hinekî ew kifşbû, êdî piştre min dît ku wa ew keçikeka.Gava ku min her weha dît, êdî piştre bala min bêhtir çû ser wê di wê heyeme de.Lê yadê, ez ji terê bêjim ku da qana ti baş ji min fahmbike, hê ku ji dûr ve ku çavên min wê û bêjnûbala wê ketibû, min dîtibû ku ew çend xweşika.Gava ku ez nêzîktirî wê bûm, êdî piştre bêhtir min bejnûbala wê dît û min dît ku wa ew bi xwe keçikeka ku xwedîyê bêjnûbalaka ku gelekî û gelekî xweşik a.Piştî ku ez çûm û nêzîkî wê bûm, êdî piştre wê ji ez kifşkirim.Lê di wê heyema pêşî de ku ew ez kifşkirim, wê kir ku xwe bi paşva bidîyê de û herê ji wir.Lê di wê heyeme de gava ku min got ku 'evê bi bêjnûbal kî ya', êdî piştre ew ji di cihê xwe de ma sekinê.Piştî ku ma sekinê, êdî min dît ku ne keçikeka ku

wilo xwe ji ber mirov vede bû. Keçeke ku bi wêrek bû. Min ev yeka di wê heyeme de bi wê re kifşkir. Gava ku herweha min ev yeka bi wê kifşkir, êdî piştire, ez bêjim ku bala min bêhtir çû ser wê di wê heyeme de. Gava ku bi tememî ez hatime ber wê, êdî min dît ku wa ew çî keçikeka ku xweçik a. Dîcîhde her weha bala min kişand. Gava ku ez bêhtir nêzîktirî wê bûm û min ew ji nêzîk ve dît, êdî ji min yaqîn bika yadê, ku min di dile xwe de her weha tenê gotinek got di wê heyeme de. Ew gotin ji her weha ev bû; 'Eeehh ev çî bêjnûbala û rindîtîya'. Min ji dil ev gotin gotibû. Min ji dile safî ev gotin gotibû. De ne, ku mirov rastî bêjê, Rindîtî û xweşikâtî hinekî di xosletê hevdû de ne. Di wê heyeme de min ev yeka bêhtir kifşkir di xwe de û di wê de bi dîtina wê re.

Gava ku ez nêzîkî wê bûm yadê, êdî piştire ez li nig wê mam û min xwe pê da naskirin. Ji xwe gava ku min xwe bi wê da naskirin, êdî nêzîkatîya ku wê şanî min da, weke ku min nas dikir. Min her weha ji nêzîkatîya wê derxist.

Lê ez bêjim yadê, di wê heyeme de di wê dema ku min xwe pê da naskirin de bala min û çavên min bihey li ser wê bû. Min li wê dimeyîzend. Wê ji li min dimeyîzend. Bala wê ji li ser min bû. Min ev yeka ji kifş kir. Lê yadê, min çavên xwe ji wê ne digirt. Gelekî û gelekî ew ji min re bi bal û çûde hatibû. Min bahsa xwe jê re kiribû û min gotibû ez kurê mir êm. Piştire ku her weha hinekî min xwe anî ser ziman û piştire hinekî ji li ber wê mam piştire min jê pirsî ku ka ew kî ya. Gava ku min jê pirsî, êdî piştire ne bi gelekî wê ji bahsa xwe ji min re kir û gote min ez keça Delo me.

Gava ku wê ji min re got ku ez keça Delo me, êdî ez gelekî û gelekî şaş mam. Min haya wê kêlikê ti keçê Delo ne bihîstibûn. Piştire ji gava ku wê gotibû min ez keça Delo me, êdî ez hinekî mat ma bûm. Ya rastî haya wê kêlikê ti keçê wilo xweşik yên Delo min ne dîtibûn. Lê wê gelekî û gelekî bandûr li min kiribû. Ew keçikeka ku xweşik bû. Kitenê li ser wê ji gelekî û gelekî lê dihat. Xatên laşe wê di kitenê wê de dihatina kifşkirin. Min, xatên laşe wê di kitenê wê de kifş dikirin. Min kifş dikir ku ew xwedîyê bejnûbalaka ku gelekî û gelekî xweşika. Her weha ez karim bêjim ku wê bandûraka mazin li min kir.

Piştire ku min xwe bi pê dabû naskirin, êdî piştire wê ji hêdî hêdî bi min re bidest axiftinê kiribû. Piştire êdî hêdî hêdî em bi hev re axivîn. Her ku dem têve diçû, ez ji û ew ji di axiftîne de germ dibûn. Gava ku em germ dibûn ji, êdî em li ber hevdû bidil disekinîn. Min gelekî û gelekî bala xwe dide wê di wê heyeme de. Ji xwe min xweştibana ji û ne

xweştibana ji wê bala min çûbana ser wê di wê heyeme de. Ji ber ku ew gelekî û gelekî xweşik û rind bû. Ew gelekî û gelekî sipahî bû. Weke tak rihan bû. Bi dilekê xweş bû. Weke kevokekê bû. Wê di dile min de her weha mazin cih girtibû.

Piştî ku em hinekî bi hev re axivîn û piştî ku em di axiftina ku bihev de, ku em germ bûn êdî piştî, min navê wê jê pirsî. Gava ku min nave wê jê pirsî, pêşî weke ku fihet bikê avirên xwe dana ber xwe û li pêşîya xwe û li pêşîye xwe meyîzend. Hinekî herweha ma di wê heyeme de. Gava ku wê wilo kiribû û çavên xwe dabûbûna pêşîya xwe û hinekî bi bêdeng mabû, çaven min ji li ser wê bûn. Min ji li wê dimeyîzend. Avirên min ji li ser wê bûn. Min ji xwe avirên xwe ji ser wê ne digirt. Bala min herweha hingî çûbû bû ser wê di wê heyeme de. Çend ew xwedîyê bejnûbalake bû. Çend rind bû. Çend xweşik bû...

Piştî ku min nave wê jê pirsî bû û wê serê xwe kiribû ber xwe de û mabû, piştî bi qadereke re wê bersiva min dabû û gotibû min 'nave min Sosinê ya'. Gava ku wê wilo ji min re got, êdî ez karim bêjim ku ew gotina wê di serê min de cih girt û cihê xwe qayîm kir. Min êdî weke ku nave wê berê ji hiskiribê li min hat. Weke ku min nave wê berê hiskiribê li min hat. Lê min nave wê bixwe berê hisnekiribû. Gelek sosin hena. Lê ew sosin min wê care dîtibû..

Navê wê di hişê min de mabû. Wê ji piştî ku nave xwe ji min re gotibû, êdî mabu sekinî bi bêdeng di cihê xwe de di wê heyeme de. Ti deng û meng ji wê dernediket. Ji min di wê heyeme de piştî ku ew mabû bêdeng deng derketibû. Min tenê bala xwe dabû ser wê di wê heyeme de. Ji xwe min ji wê pêve tişteki dî ji weke ku ne dixwest di wê heyeme de. Ew gelekî û gelekî xweşik bû. Gava ku dimeyîzend ji gelekî û gelekî xweşik û rind dimeyîzend. Heya mirov ku dimeyîzend dikişande ser meyîzendine xwe di wê heyeme de. Gava ku avirên wê dihatina ser min ji her weha bala min diçû ser wê. Lê ne tenê her weha ew bi bal bû. Bi rudêna xwe ji ew bi bal bû ji mirov re. Ji bin girêdena kitenê wê ya li ser serê wê biskek ji pora wê derketibû û ji alîyê ruyê wê yê raste wê derketibû li ber çavên wê. Di bin piske de ji ruyê wê yê ku weke ku xûhdabû ji nerm dihat ber çavên. Di wê rewşê de ji gava ku mirov li wê dimeyîzend bala mirov bidil û hayran lê dima. Her weha ew ji mirov re bi bal û xweşik dihat. Ew ji min re her weha xweşik û bi bal hatibû. Wê gelekî û gelekî her weha bala min kişandibû ser xwe di wê heyeme de.

Lê yadê, ez ji ber çî çûbûma wir û ez rastî çî hatibûm. Carna ji mirov re ji bo rewsên weha têt gotin ku qismet. Ya rastî min nizanibû ku ew

qismetê min bû an ji ne..Lê tiştekek hebû ku ew ji ew bû ku wê keçike gelekî û gelekî bala min kişand bû bixweşikatiya xwe li ser xwe di wê heyeme de.

Piştire ku wê navê xwe ji min re gotibû û min ji nave xwe ji wê re gotibû, êdî piştire em hinekî dî ji li hevdû man û em ji hevdû re axivîn.Piştire ku me bi hev re bidest axiftine kir, êdî em bi hev re hêdî hêdî di axifitinê de kur û dûr çûn.Piştire êdî ez karim bêjim ku yadê, wê gelekî û gelekî di dile min de cih girt.Her ku di peyîvî û bahsa xwe tiştên dikir, min bi gotinên wê re yên li ser tiştên ku di anîna ser ziman re ew ji û nêzikatiya wê ji nasdikir û fahm dikir. Her weha ku bi min re çêdibû ji êdî bêhtir wê di dile min de cih digirt.Ew bêhtir dikete dile min de. Nerînên wê ji dil di ketina dile min de.Nerînên wê bandûraka mazin li ser min dikir. Piştire ku em hinekî li hevdû man û piştire ku dem hinekî ji têve çû,êdî piştire wê kir ku herê.Lê di wê heyeme de pirsê ku ezê wê kengê êdî carake di bibînim di serê min de bû û min dixwest ku lê bikim.Min dixwest ku wê pirsê lê bikim û bersiva wê jê hildim.Di wê heyeme de berî ku ew ji nig min herê her weha ez hinekî li ser dîtine wê ya carake dî di serê xwe de hizirîm.Min di serê xwe de li ser vê yekê ji kardikir ku ez jê bi pirsim.Ji ber ku di dile xwe de min dixwest ku ez wê caraka dî bibînim.Wê di dile min de cihekî ku mazin girtibû.

Lê di wê heyeme de çend ku min di hundirê xwe de karkir ku ez jê bi pirsim her weha ez li ber wê mama bi bédeng di wê heyeme de.Min tenê li wê û li nav çavên wê dimeyîzend.Wê ji car bi car li min û çavên min dimeyîzend.Gava ku wê li min dimeyîzend, êdî bala min diçû ser wê û meyîzendina wê di wê heyeme de.

Piştire ku her weha min di serê xwe de hizir kiribû ku jê bi pirsîm ku ka ezê wê carake dî kengî bibînim û piştire ku min ne meyîzendibû û tenê min li nav çavên wê meyîzend bû piştire, êdî weke ku wê ya di serê min de fahm kiribê serê xwe li ber min rakir û gote 'min malê li aliyê gûlisttanê yê dî ya'.Gava ku wê wilo gotibû, êdî weke ku hê min pirsê di serê xwe de ne pirsîbû min bersiva xwe hilda bû.Lê min caraka dî di serê xwe de kir ku ez tiştekekî jê bi pirsim. Piştire ku ez hinekî mam êdî piştire min jê pirsî ku 'ez di roje de di vî çaxî de ku ez werime vir êdê tê bibînim?Wê ji gote min 'erê'.Gava ku wê wilo gote min, êdî weke ku bêhne min hinekî fireh bibe li min hat.

Piştire ku wê her weha ji min re got û min ji bersiva xwe hilda, êdî piştire ne bi gelekî re wê kir ku ji nig min here bi ber male ve.Lê ez li wir sekinî bûm.Lê çend ku ez sekinîbûm ew ji sekinîbû. Weke ku li bendî min

û gav avêtinekê bû ji bo çûne di wê heyeme de. Di serî de min ev yeka fahm nekir. Lê piştire êdî ku hinek têve çû, êdî min fahmkir. Gava ku min fahmkir, êdî piştire min da xwe ku ez ji werime hundir di wê heyeme de. Ez ji ji ber ku bavê xwe bibînim hatibûma hundir. Lê min ew ne dîtibû û ez rastî Sosinê hatibûm. Rastî hatina min ya wê bandûraka li ser min çêkiribû. Wê, ya rastî bi hebûna xwe re weke ku dile girtibe li min hatibû. Piştire ku min ji da xwe ku ez herim, êdî piştire wê ji xwe li hevdû da hevdû û berê xwe da bi ber malê de ku herê. Wê çûbena malê. Lê li bendî min û pêşî çûne min bû. Weke ku ne dixwest ku bê çûne min ji wir herê. Lê weke ku divîbû ku herê ji disekinî. Min ev yeka fahmkir û piştire min gotîyê de, êdî em herina malê. Bila li me ne bê dereng. Em weke demeke mabûn li wir li nig hevdû û bi hev re axivîbûn. Me nizanîbû ku dem çawa çûya. Ji ber vê yekê ji gava ku me kar kiribû ku em herine malê, êdî piştire me farq kiribû dem hinek baş bûhûrtiya. Ne min û ne ji wê buhurtina demê di wê dema ku em li ber hevdû sekinîbûn de ne anîbû ser ziman. Sê dem di ser li nig hevdû sekinandina me de buhurtibû. Lê me ne anîbû ser ziman di wê heyeme de. Wê ji ne anîbû ser ziman û min ji ne anîbû ser ziman. Lê ku dem hatibû ber bi ber êvarî ve, êdî me kifş kiribû û piştire me kare xwe kiribû ku em herin. Piştire ku her weha me kare xwe kiribû, êdî piştire ne bi gelekî ji me xatir ji hevdû xwestibû û wê bere xwe dabû bi male de û min ji berê xwe dabû bi male de. Lê gava ku min dit ku ew kete re de ku çû û min ji pişt wê ve li wê meyîzend tenê hema wilo min xwest ku li wê meyîzênim. Dile min ev yeka di wê demê de tenê ji min xwest. Min ji ev yeka dile bicih anî û min dema ku ew çû ji paş wê ve li wê meyîzend, êdî min lê meyîzend haya ku ew hinek ji min dûrket û çû.

Piştire ku ew ji min dûrket û çû, êdî piştire min ji da xwe ku ez werime hundir. Ez ji ber ku bavê xwe bibînim çûbû bûm wir. Lê min ew ne dîtibû û vegerehebûm. Piştî ku Sosinê ji ber çavên dûrket, êdî piştire ez ji hatime vir û ji xwe re rûniştin û hineki ji xwe re hizirîm li ser xilaskirine min ya Baz û liser Sosinê ez hizirîm. Herweha ez karim bêjim ya di serê min de. Tiştên ku ez li ser bihizir bûm gelek bûn.'

Candim herweha ji dîya xwe re dirêj û dirêj peyîvîbû. Gelek tişt ji dîya xwe re anîbû ser ziman. Dîya wî ji di wê dema ku ew dipeyivî de ji wê lê bihey bû û guh dihisand. Guhê xwe di da yê de. Candim ji gelek tiştan axivîbû. Dîya wî ji tiştên ku wî ji wê re vegotibûn bibal li wan hisand bû. De ne, pêşî wê isrer dikir lê, ji ber ku ka çî derde wî heya jê re bêjê. Wî

ji her weha gotibû. Dîya wî êdî zanîbû ku ka çi di serê wî de heya.Wê hisa kurê xwe dikir.Hisa dilê wî dikir.

Piştî ku Candim vegotina xwe bidawî kiribû û mabû sekinî di cihê xwe de, êdî piştî dîya wî kiribû bi peyîvê.Lê piştî mabû sekinî..Lê wê sekinandina wê ji zêde berdewam ne kiribû. Piştî wê hinekî dî ji di derbarê Sosinê de jê pirsîbû.Wî ji ji dil bersivên dîya xwe dabû.Dîya wî jê pirsîbû ku ka Sosinê çawa di dile wî de cih girtîya.Wî ji ji wê re her weha gotibû ku wê weke evînadariyekê di dil de girtîya.Piştî ku dîya wî herweha ji wî fêrbû bû, êdî piştî hinekî di serê xwe de bidest hizirandine kiribû.Êdî divîbû ku wê ji hinek tişt kiribena.Lê wê çi kiribena ji divîbû ku pêşî hizirî bena, di serê xwe de çê kiribena.

Ji alîyekî dî ve ji Candim ji bi hizir bû.Ji ber wê bûyîna di naqabîna wî û Delo de.Hinekî li ser wê yekê hizirî bû.Delo mirovekî ku biaks bû.Tişt ji bîrnedikirin û haya ku berdêla wan ji ne hildabama ji ji aqle xwe ji dervedixistin.Herweha mirovekî ku li ya xwe ji bû.

Lê Candim ji mirovekî ku li ya xwe bû û mirovekî ku mêr bû.Ew ji ji ya xwe ne dihata xwere.Hertimî weke xwe çûbû û meşî bû.Di wê heyeme de ew herweha di nav xalkê de dihata dîtin û binavkirin û naskirin jî..

Haya wê kêlikê Delo ji ti kesekî re ne gotibû ku ti keçên wî yên bi nave Sosinê hena.Wî gelekî û gelekî hij wê keça ji dikir.Bi ser wê re gelekî û gelekî dixûraha.Çavên wî ji herweha li ser wê bûn.Wî ne hiştibû ku di wê heyeme de heya ti kesekî zêde ji keça wî çêbibe.Yên ku ew dîtîbûn ji hebûna wê bi xwe re hiştîbûn.Herweha Sosinê di aqil û dilan de mabû.Lê nahaka êdî di dile Candim de ji bû.

Sosinê biqasî ku ketibû dil de wilqasî ji di dil de bû.Biqasî ku ji dil di wê heyeme de dîtîbû wilqasî ji ji dil hatibû dîtin ji.

Piştî ku Candim bi dîya xwe re li ser Sosinê ji axivîbû, êdî piştî dîya wî ji piştî ku ji nig wî derdikeve û tê derve, êdî piştî rastûrast tê û xwe digihenê bave wî û rewse ji bavê wi re bi lev dikê.Piştî ku ew rewşa Candim jê re tene ser zimên û ew ji têdigihijê, êdî piştî herdû li hevdu dirûnihên û hinekî dihizirîn ku ka çi bikin.Bave Candim mîr bû.Bigotinaka xwe re karibû ku gelek tiştan bikê.Karîbû ku di wê heyeme de dicihde bakiribena Delo û li ser rewşê pêre axivibena û bahsa keça wî Sosinê jê re kiribena û gotibê de ku Candim keça wî ditîya û dil ketîyê da.Lê wî di wê heyeme de ev yeka ne kiribû.Hinekî hizirî bû.Hizirbû ku ka çi karibûn ku bikin.Divîbû ku bi riyeka aqildana rewş hatibena çareser kirin.Pirsgirek biaqil hatibena çaraser kirin.Di rewşên dil de, divêt ku mirov bihey têvbigerehê.Dil ji ber ku peljen e. Dil ku mirov bi peljen

tevnegerehê, êdî heya ku dil bike. Dil, gava ku dil kir, êdî weke ku dil bixayîde li dil tê. Lê xeydeka ku biêş dibû.

Bave Candim piştî ku rewşê ji xatûna xwe dibihîzê, êdî piştê dikê ku li ser rewşê herê û were. Lê dihizirê ji ku ka îi bikê. Piştê ku hinekî dihizirê, êdî piştê xabere dişenê ji Hêzil re ku were nig wî û hineki ji xwe re bi peyivîn. Piştî ku ew xabere ji Hêzil re dişenê, êdî piştê ne bi gelekî re, êdî Hêzil tê nig wî û li wî dirûnihê. Gava ku Hêzil tê nig mîr û li wî dirûnihê, êdî piştê fahm dike ku tiştê bi mîr re heya ku wê bi wî re li ser biaxivê. Gava ku Hêzil tê, êdî pêşî ne peyîvê. Li bendî wî û vegotinê dimenê. Lê mîr ji pêşî ji dêla ku vegotinekê bikê, hinekî di menê sekinî û dihizire. Hêzil ji vê yekê dibîne û fahm dike ku rewşê ku gelekî û gelekî giran nexwe heya. Gava ku Hêzil her weha hizir dikê, êdî piştê dikê ku ji mîr bi pirsê ku ka çi heya û wê pêre li ser bide û bistêne.

Hêzil mirovekî ku bizane bû. Aqilmendekî ku baû bû û biaqil bû. Aqildantiya wî mazin bû. Mirovên dora wî şêwirmendîyeka mazin pê dikir. Wî ji ji aqlê xwe heya ku jê dihat ti kesek bêpar ne dihişt. Herweha ji alîye aqildantiya ve mirov karê bêje ku merdekî ku tam bû. Merdekî ku mazin bû. Ew herweha ne qesîs bû.

Mîr ji jê bi bawer bû. Li aqle wî gelekî û gelekî bi bawer bû. Gotinên ku wî derketibena wî girîng bena. Mîr wê wan gotinên ji li ber çavan bigirtina û gavên xwe li gor wan biavêtina.

Hêzil çend ku wî xwe di wê demê de amede kir ku jê bi pirsê, êdî di wê heyeme de berî ku ew bidest axiftinê bikê, wî jê pirsî ku ka çi heya. Gava ku wî jê pirsî, êdî piştê mîr ji bersiva wî da û jê re bahsa rewse dile Candim û keça Delo kir. Tiştê ku xatûna wî ji wî re gotî û ew bi hev re axivîbûn, wî ji wî re anî ser zimên. Hêzil ji bi wê zanebûne xwe re li wî dihisand. Her gotina ku ji deve mîr derdiket, wî di serê xwe de di mêjîyê xwe de naqş dikir. Her gotina ku wî digot, wî baş fahm dikir. Di wê dema ku mîr vegotin dikir û tanî ser ziman ji, wî ji di xwe de hizir dikir ku ka ya rastî çi ya, ku mirov bikê. Piştê ku mîr kir ku vegotina xwe bidawî bikê, lê hê ku bidawî ne kirî, weke ku gotina xwe ya dawî ji û hizre xwe ji Hêzil re her weha anî ser ziman ku bi Delo re li ser rewşê rastûrast axiftin ji, weke hizreke anî ser ziman. Hêzil ew ji fahmkir. Lê Hêzil di wê heyeme de haya wê kêlikê hê ti gotin ji deve wî derneketibûn. Piştî ku mîr vegotina xwe bidawî kir û di cihê xwe de ma sekinî weke ku êdî ji wî bihisenê, êdî piştê ku hinekî Hêzil ji bêdeng ma sekinî û piştê her weha ji mîr re anî ser ziman; ...

'Mîre min, ya rastî ti dibîne û ti fahm dikê.Ji ber vê yekê ji hizrên ku ez weke yên xwe ji terê bênime ser ziman, wê tenê hizreke bidina tê.Lê biryara xwe ya mazin ji tê bida.Ne ti ji zane ku Delo û Candim berî nahaka li ser rewşeke hatibûna hevberê hevdû.Candim, Delo li ser tiştêkî ku ne baş de dîtibû û anîbû ber tê.Delo ne mirovekî ku tiştên zû ji bîr bikê an ji zû ji aqile xwe derxê ya.Ew ne mirovekî ku weha ya.Ji ber vê yekê ji divêt ku mirov hinekî bi zane bûn tevbigerehê.Lê divirde tiştêkî dî ji bala min kişand.Ezê wê ji ji mîre xwe re bêjim.Bila mîre min vê yekê ji bibîne ku ka çima haya nahaka Delo bahsa keça xwe ji ne kirîya.Ev yeka ji li gor min wê ji alîyekî ve bersiva gelek pirsên ku di serê tê de piştêre çêbibin ji wê bide. Haya nahaka Delo bahsa keça xwe li dereke ne kirîya.Ji vir, divêt ku deh mirov nizanîn ku keçeke Delo bi nave Sosinê heya.Ev yeka ji girînga.Gava ku tê bahsa keçikê jê re kir û tê kir ku keçikê bixweze û piştêre ku xalkê hiskir, êdî wê bi pirsin ku haya nahaka ev keçik li kuderê bû.Wî çaxî ti ji û ew ji, winê çi bersive bidin?Ev yeka ji girînga li gor min û divêt ku mirov li ser hinekî bi ponijê. Ev xal ji hêja ya ku mirov li ser bihizirê.

Vêce ka em hinekî li ser bihizirîn.Gava ku mirov li ser dihizirê,êdî mirov dibîne ku ev rewş girînga.Lê rewşa ku herî girîng ji, li gor min, ya ku berî nahaka bi demeke re di naqabîna Candim û wî de bûya.Candim gava ku wî li ser hinek kirinên ne baş de zant kiribû, êdî piştêre bi çembilê wî girtibû û anîbû ber tê.Delo vê yekê ji bîr nekirîya.Mirovak ku di nav xalkê de bi çembilê mirov bigre û mirov bide pêşîye xwe û bi xwe re bibe,mirov wî ji bîr nekê.Delo ji her weha ev yeka ji bîr ne kirîya.Ji ber vê yekê ji ez dibêjim ku girînga.Ji ber vê yekê ez dibêjim ku em li ser vê yekê pêşî bihizirîn.Ji ber vê yekê divêt ku mirov li ser bihizirê.Divêt ku mirov li ser bihizirê ku ka mirov kare çî ji bikê.Ev yeka ji girînga.Piştêre ji, divêt ku mirov zimanekî ku baş bikar bêne.Divêt ku mirov bi Delo re bi peyîvê.Lê divêt ku mîre min, ti bi peyîvê pêre û bi zaminakî ku baş..Divêt ku dile wî ji bê hildan.Sosinê keça wî ya û Candim kurê tê ya, ketina dile hevdû de.Ji ber vê yekê ji di vê rewşê de ya herîgirîng ku pêşî dile wî ji bê xweş kirin.Gava ku ev yeka hata kirin, êdî piştêre wê rewş baş bibe.Nahaka ya ku ez bêjim ewê ku ti wî bixweze nig xwe û pêre bi peyîvê.Ew ji mirovekî ku bizane ya.Lê ez di wê bawerîyê de me ku dile wî ji hinekî ji ber wê rewşa ku di naqabîna wî û Candim de bûya şikeştîya.Ji ber vê yekê ji divêt ku hinekî dile wî ji bê xweş kirin.Lê ya ku ez ji terê bêjim mîre min, dema ku tê ew xwesta nig xwe û tê ew li nig xwe da rûniştandin bila Candim ji li nig tê bê û gava ku herdû li nig tê

bûn, ji wî re bide nîşandin ku ti hêjatîyê didiyê de. Ew wê vê yekê fahm bikê. Ku fahmkir ji wê gotine tê bi rêz pêşwazî bikê û wê ne bêjê tê ne'.

...

Piştî ku Hêzil herweha ji mîr re got, êdî mîr hinekî hizirî û piştire gotiyêde ti rast dibêjê û piştire xabere dide hinek mirovên ku li ber destê wî bûn ku werin û nig wî da ku ew xaberê bi wan re bişênê ji Delo re.

Piştî vegotîne Hêzil re, êdî mîr ji ne sekinî bû. Dîcihde bidest şandina mirovan kiribû ku herin û bêjine wî û ew ji were nig wî di wê heyeme de. Mîr, piştî xaberdane Hêzil re, êdî biryara xwe dabû ku bi Delo re weke ku Hêzil gotibû bipeyîvê. Lê wê çî encam derketibena di wê heyeme de ti hizir ji bo wê di serê wî de ji ne bû. Lê xwesteka xwe herweha her ku di serê wî de ti hizir ji ne bena, xwestibû ku bicih bianîyena. Ji ber vê yekê ji dîcihde zilem xwestibû ku bişênê nig wî û wî bixweze nig xwe di wê heyeme de.

Candim ji di wê heyeme de piştî ku bi dîya xwe re axivibû piştire li mezele xwe mabû. Ew ji weke ku heya wî ji wê dinyeyê nebe di cihê xwe de mabû. Ew ji dihizirî ku ka wê çî bûbana. Piştî ku dîya wî çûbû bû û bi bavê wî re axivibû, piştire xaber gahabû wî ji. Piştî ku xaber gaha bû wî ji, êdî piştire ew ji ketibû mereqekê de. Yê wî hizra wî li ser Sosinê bû. Sosinê di serê wî de hebû. Ji Sosinê pêve li ser tiştêkî ne dihizirî.

Sosinê ji pistî ku ji nig Candim vaqataha bû, êdî piştire hatibû malê û rastûrast çûbû û ketibû mezela xwe de. Êdî piştire jê derneketibû. Ew ji di dile xwe de bişabû. Kêfek di dile wê de hebû. Dile wê ji dikira kutakut. Dilperîyeka ku wê ji dixwest ku zêde fahm bikê pêre çêbû bû. Ew ji, di hizre wê de Candim hebû.

Piştire ku mîr zilem xwestibû nig xwe û şandibû nig Delo, êdî piştire ne bi gelekî re zilemê ku çûbû nig wî û êdî çûbû û xwe gahandibû wî û xabere (peyama) mîr gahandibû wî di wê heyeme de. Gava ku xabere mîr digihê wî, êdî piştire ne bi gelekî ew ji dîcihde tê nig mîr. Gava ku Delo tê nig mîr, êdî dibîne ku wa mîr li civate xwe ya û li dora wî hinekî mirov ji hena. Delo ji gava ku çû wir û da deve derî û kete hundir de û piştire ku keta hundir û silav da wan mirovên ku di civatê de ne, êdî piştire wan ji silave wî hilda û mîr ji silave wî hilda û ew li nêzikî xwe da rûnandin. Piştî ku Delo hatibû, êdî piştire Candim ji ne bi gelekî re hatibû û li nig wan rûniştibû. Gava ku mîr ew li nig xwe da rûniştandin, êdî piştire ne bi gelekî re êdî hêdî hêdî mirovên ku di civata mîr de ne bidest çûne kirin. Piştire bi qadereke re, êdî tenê mîr Delo li hundir li hevdu man. Gava ku ew man bi tenê, êdî mîr bi Delo re bidest xaberdane kir û bahsa

Candim kir û piştire bahsa keça Delo ji kir.Delo,gava ku dît ku keça wî bahsa wê hata kirin,êdî piştire hinekî weke ku şaş bimenê li mîr meyîzend.Mîr ji, gava ku axivîbû,êdî li ser gelek tiştan axivîbû.Li ser wê rewşa ku di nava wan de ji bûbû axivî.Piştire mîr gotin anîbû ser Sosinê û xwestina wê û piştire keça Delo jê xwestî bû.Delo, gava ku mîr xaberdana xwe bi xweztinê keça wî bi dawî kiribû, êdî piştire hinekî hizir bû, êdî piştire bidest xaberdane kiribû û her weha li ber mîr axivîbû ji mîr re di wê heyeme de;

'Mîre min, tê rûmet û mazinatî da min.Tê ez kêf xweş kirim.Keça min, haya nahaka ti kesekî di derbarê wê de tiştêk ji ne bihistşya.Me ne hişt ku ti kesek bibihizê ji.Keça min, hingî di dile me de bû, me ji nezera çavan vegirt.Nahaka ez bêjim û mîre min ji wê zanibê ku heya nahaka ti kesekî navê keça min ji ne bihistibu, ji ber ku me gelekî û gelekî ew hizir dikir.Vêce nahaka ka ji kuderê bê te yê tê derxistiya ku Sosinê keça min e û nahaka ti wê ji kurê xwe re dixweze. Ku keça min ne bêjê ne, ez ji mîre xwe re ne bêjim ne.Ji ber vê yekê ji, pêşî divêt ku ji keça min bê pirsîn.De ne, li nig me adeteka ku bê pirsîn.Bê pirsîn tiştêk newê erê kirin.Ez ji nikarim erê bikim.Lê mîre min, ti ji zane ku heya nahaka ti kesek nizanê ku Sosinê heya.Lê mîre min, ji vê yekê re ji çi dihizirê?'

Gava ku Delo herweha hinekî axivîbû û xaberdane xwe bi pirseke li mîr bidawi kir, êdî piştire mîr ji li ser vê yekê hinekî hizirî ku ka wê çi biersive bida.Mîr di wê heyeme de weke demeke dirêj hizirî.Lê çend ku hizirî ji tiştêk ne hata bire wî di wê heyeme de.Lê di wê heyeme de hê ku li wir, Hêzil ji mîr re û ji Delo weke rêyeke hizre xwe anî ser ziman ji wan re ku li gor wê gavên xwe biavêjin.Hêzil weha gota wan.Hêzil, her weha axivî, 'bila Delo li gor mazinatîya xwe li mala xwe mîre me bi azimenê.Gava ku mîre me çû wir, êdî ne ji xwe wê civata me li mala Delo li darkeve.Gava ku civata me li darket, êdî bila herkesek mazinatîya Delo li wir têbigihe.Di wê heyeme de, bila ziyafeteka mazin bê dayîn.Bila mirovên ku li wir rûniştî ne, bila xwerina xwe bixwûn.Piştire ku wan xwerina xwe xwarin, êdî piştire wê civat ji bo xaberdan germ bibê.Di wê heyeme de, bila Sosinê ji li ber civate re herê.Gava ku çû wê çavên mîre me ji pê keve û bila mîre me ji di wê heyeme de di nav civatê de, ji Delo bi pirsê ku ka ew kê ya.Bila Delo ji ji mîre me re bêje ku êw keça mîna.Gava ku wî wilo got, êdî bila mîre me ji bêje ku çend xweşika, rinda û biedebe.Piştire bila mîre me, xaber bide û bila keçikê di nav civatê de ji Candim re bixweze.Bila di wê heyeme de Candim ji li wir bê û bilê piştire mirovên ku li civatê bun, bila têbigihin ku Candim ji rêzeka wî ji

Delo re heya. Bila ev yeka ji were têgihîştin di nav civatê de. Piştêre ku herweha mîre me Sosinê xwest, êdî piştêre wê Delo ji ji mîre me bêjê bila û piştêre weêdi wê heyeme de *gotina birrîn*. Piştêre bila mîre me ji, rêzeka mazin ji Delo re bide berçavan. Mirovên ku ev yeka dîtîn, êdî piştêre wê ne bêjin ku şikeştinek di beyne wan de ma ya. Wê bêjin ku di beyna wan de nêzîkatîyeka baş heya. Piştêre yên ku li ser wê bûyara di beyna Candim û Delo de bûyî, yên ku berê ji raxna kiribûn êdî wê bihizirin û bêjin ku ew herdû dî mirovne mazin ên. Ji ber vê yekê ji êdî wê meselê hêdî hêdî di seran de cihê ji nêzîkatîyeka baş re berde’.

Piştî ku Hêzil herweha li ber mîr û Delo axivî, êdî piştêre herdû ji di wê heyeme de mana sekinî bi bédeng di wê demê de. Candim ji li wir bû, lê bi bédeng bû. Ne dibû ku ew diber bave xwe re tevî gotina bûbena. Ji ber vê yekê ji divîbû ku bihisanda li wan haya dawîyê ku ka wê çî bêjin û wê gihina çî encamê. De ne, win ji zanin ku di nav me de çend rêzeka mazin ji mazinan re heya. Gotina wan li ardê ne yê xistin. Gotina wan li ardê nayê hiştin.

Piştêre mîr ji û Delo ji ev vegotina Hêzil erê kir û li gor wê kir ku nêzîkatîyekê bidina nîşandin. Herweha wê rûmete herdûkan ji bihatana parastin di wê heyeme de. Piştêre ku li wir di wê heyeme de ev yeka hata erê kirin, êdî piştêre Delo ji reza xwe ji mîr re da nîşandin û piştêre destûr ji yên ku li dora wî rûniştî mabûn xwest û kir ku derkeve. Piştêre herweha ku destûr xwest, êdî ew derket û çû malê. Lê gava ku ew diçû malê, di rê ya xwe de ji ew gelekî û gelekî bihizir bû. Weke ku di serê wî de hinek hizrên ku wî dihizirandin hebûn. Ya rastî ji, di serê wî de hinek hizrên ku wî di hizirandin hebûn. Piştî ku Delo herweha ji mîr hiskiribû û piştêre wî ji ji mîr re gotibû erê û piştêre ku ji wir rabû bû û derketibû ku herê malê, êdî di wê heyeme de di serê xwe de ketibû hizaranda. Di serê wî de gelek hizir hebûn. Piştî ku rabû bû ser xwe di wê demê de û çûbû, di rê de gelek hizrên ji demên pêş pêre di serê wî de ru dabûn. Ew bihizir bû. Li ser demên ku buhurandibû dihizirî. Li ser wê mesela ku di naqabîna wî Candim de derketibû dihizirî. Vêce nahaka, piştî waqasan re, êdî Candim dihat ku bibe zava yê wî di wê heyeme de. Li ser vê yekê ji dihizirî.

Delo û xatûna wî keça xwe bi dile xwe mazin kiribûn. Ne hiştibûn ku ji çavên wan pêve çavên ti kesekan dîn wê bibîne. Her weha ew mazin kiribûn. Lê ji xaynî wan di wê heyeme de çavên Candim ji bi wê ketibû. Ew ketibû dile Candim de. Wê ji Candim dîtibû. Ew ji ketibû dile Candim de.

Piştire ku bi qadereke re, êdî ku Delo tê û digihê malê, piştire dibuhurê mezela xwe ya rûniştinê. Di wê heyeme de xatûna wî ji wî dibîne. Gava ku wî dibîne, êdî piştire tê nig wî û dikê ku jê bi pirse ku ka ji ber çi her weha bihizira. Ji ber ku herweha haya wê kêlikê wê ew wilo bihizir û bihazn ne dîtibu. Ma gelo çi di serê wî de hebû? Ew li ser vê yekê dihizirî. Piştire ku xatûna wî her weha kiribû serê xwe de, êdî piştire ku ew çû mezela û rûnişt û hinek ma piştire ew ji li pey wî çû û li nig wî bicih bû. Xatûna wî gava ku li nig wî bicih bû, êdî piştire di wê heyema pêşî de tiştek ji deve wê derneket. Tenê dohnê xwe dabû rudêna wî di wê heyeme de. Gava ku wê dohnê xwe dabû rudena wî, êdî fahm kiribû ku tiştên wê di serê wî de hena. Piştire çawa kir ku ew ji wî bi pirsê, êdî wî bidest xaberdane kir bi xatûna xwe re di wê heyeme de. Delo gava ku bidest axiftinê kiribû, êdî rastî ji jina xwe re gotibû. Gava ku jina wî hiskiribû, êdî piştire ew ji weke ku bikeve hizaranda lê hatibû. Lê êdî ji gelek alîyan ve gotin hatibû gotin. Mîr ji gotin gotibû. Gotina mîr li ardê ne dihata hiştin. Ev yeka ti carî ji ne dihata kirin. Wê Delo ji, weke ku bihevre li nig mîr kifş kiribûn, wê mîr li mala xwe azimendibena û piştire wê mîr keça wî dîtibena û piştire wê mîr di nav civatê de wê xwestibena. Lê ji ber çi halqasî Delo bihazn bû, ew ji zêde ne dihata fahmkirin di wê heyeme de.

Delo piştî ku tê malê, êdî li malê amedekarîya azimandine dide dest pê kirin. Di wê heyeme de xaber digihê gûhê Sosinê ji. Sisonê, gava ku xaber her weha digihê wê, êdî gelekî û gelekî kêf xweş dibe.

Piştire ku demek têve diçê, êdî amadekarî tenê kirin û bidawikirin û piştire êdî li bendî mîr tê sekinandin. Mîr ji wê haxta hatibena. Delo, di wê heyema ku li bendî wî dimenê de ji, gelekî û gelekî bihizir dibe. Ew di serê xwe de li ser rewşê dihizirê. Ew ji mirovekî ku mazin bû. Ew ji ne kêmi mîrekî bû. Ji ber vê yekê ji gotina ku ji deve wî ji derdiket, êdî ne dibû dû car di gotinê de. Her weha mirovên mazin û bitifre gotina xwe careke digotin. Wî ji gotina xwe gotibû û êdî ne dibû ku kiribena dû car..

Piştire ku demek têve çû û amadekarîyên azimandina mîr ji bidawî bûn, êdî piştire ne bi gelek mîr ji hat. Ku mir hat, êdî li dora mîr gelek mirovên ku pêre dihatin ji hebûn. Hêzil ji di rax mîr de bû. Ew ji hatibû. Mîr xosisî ew bi xwe re anî bû. Ji ber ku ew mirovekî ku bizane bû û di her rewşê de wî zanibû ku wê çawa gavên xwe biavêje û rê şanî mirovan bide. Mîr ji herweha ji aqil wî û wî bi bawer bû. Mîr mazin bû. Ku ew hatibena ne mumkun ku bû ew bi tenê hatibena. Wê gelek mirov pêre hatiban. Qey (ancax), wilo bûbana wê baş bûbena.

Piştî ku mîr û yen ku bi pêre ji bûn hatin, êdî piştire civat li mala Delo li darket. Piştî ku civat li darket, êdî piştire ne bi gelekî re xwerin ji anînina pêşîye wan û wan ji xwerina xwe xwar û piştire ku têr xwerin, êdî xwe ji ser sofere bi vekişandina mîr re herkesekî xwe bipaş ve vekişand û piştire êdî civate wan bêhtir bi staxalîyê berdeyam kir. Di wê heyeme de ku civat li ber staxalîyê bû, êdî Mîr dît ku Wa Sosinê ji di ber wan re buhurt û çû. Gava ku Sosinê di ber wan re herweha çû, êdî piştire bi mîr re hemûkasên li civata mîr rûniştî bûn ew dît. Ku mîr wê dît, êdî piştire mîr dicihde mafe xaberdane girt û piştire bidest xaberdane kir. Mîr xaberdane xwe piştire anî ser Sosinê û piştire bi hinekî piştire ji Delo re wî xaberdana xwe berdeyam kir. Piştire mîr xaberdana xwe anî ser rindabûna Sosinê û piştire anî ser xwestine wê ji Candim re. Mîr, her weha ku xaberdana xwe dest pê kir û bidawî kir, êdî piştire di nav civatê de hinek deng ji dihatin ku hinekan digot ku wê erê bikê û hinekan ji ji erêkirinê gumana xwe tanîna ser zimên di wê heyeme de. Lê piştire ku di nav wan dangan de ku hê ne caraka dî mîr mafe xaberdane hildayî û ne ji hê Delo mafe xaberdane hildayî, Hêzil mafe xaberdane hilda û herweha ji wan re peyîvî; 'mîre min, nahaka tê xweşik axivî. Tê ji keça Delo dît û va kurê tê ji li vir e. Ti mazinê û Delo ji mazina. Rêza miroven ji wa re heya. Divêt ku win ji li gor mazinatîya xwe gava xwe biavêjin. Divêt ku min li gor mazinatîya xwe nêzîkatîyekê bikin. Ew nêzîkatîya ku win li gor mazinatîya xwe bikin ji, wê çawa bê? Ew ji divêt ku bi mafê bê û dicihde bê. Li gor vê yekê ji ya rastî ewê ku Delo ji gotina xwe bêjê. Ji ber ku ew bavê wê ya. Lê gotina dawîyê ji ya keçikê ya. Divêt ku ji wê were pirsîn ku ka di dile wê de hinek hena an ji nîn ên. Gava ku hinek di dile wê de hebin ji, divêt ku win hemû ji ji vê yekê re rêze bidine nîşandin. Lê gava ku ti kesek di dile wê de ne bê ji û piştire ew bejê erê, divêt ku dise rêz ji gotine wê re bê nîşandin. Mafe wê û vê yekê heya. Weke wê hemûka min ji nahaka keçik dît. Gelekî û gelekî xweşik û rinda. Delo keça xwe wilo dêlal mazin kirîya, divêt ku mirov rehmkê li de û bavê wî bike. Haya nahaka ti kesekî keçik ji zêde ne dîtîya. Ev yeka ji dide nîşandin ku çend bi ser de û bi ser hebûna wê de ji bo başbûne wê xûraha ya. Çawa ku bi serde ketiya. Ev yeka ji divêt ku were dît. Va nahaka mîre me ji li vir e. Divêt ku ew mafîyê xwe bide nîşandin. Divêt ku ya rastî çi bê bêjê û bide kirin. Em ji li dora wê gavên xwe biavêjin. Em ji li gor wê nêzîk bibin. Ya rastî ji li gor min ev e. Berî nahaka hinek tiştên ne baş ji hatina jin kirin. Le ew li paş mana. Divêt ku ew nebina temenê gotineka ku ne baş win ji hev re bêjin. Divêt ku ji hev re baş bûn hebe û nahaka ji bê

nîşandin.. 'Piştî ku Hêzil herweha axivî, êdî piştî mirovên ku li civatê rûniştibûn hemûka ji maf da Hêzil û piştî berê xwe û avirên xwe dana ser mîr û Delo di wê heyeme de.Piştî ku her weha avirên mirovan çûne ser wan di wê heyeme de, êdî piştî herkesek li bendî wan ma ku ka wê çî bêjin di wê demê de.Mîr,di wê heyeme de çend ku zêde bal û hey li ser wî ji bûn, mafe xaberdane ne hilda û ji Delo re hişt ku ew hilde û bi peyîvê di wê heyeme de.

Piştî ku herweha hata fahm kirin ku mîr mafe xaberdane ji Delo re hiştiya,êdî bal bitavahî çûne ser wî di wê demê de.Ew ji pêşî hineki ma sekinî û piştî mafe xaberdane hilda û her weha li ber mîr û civatê axivî;

'Nahaka win hamû ji li male min ên.Win hemû ji li ser serên û çavan hatine mala min.Mîre min ji nahaka li mala min e.Em mirovên hevdû ne.Ji ber vê yekê em hevdû baş û qanc fahm dikin û têdîgihin.Ji ber vê yekê tiştî ku ez bêjim win winên nahaka rawêj bin bikin. Di çanda me de, ya rastî ci bê divêt ku ew bê kirin.Çande me ji dibêje ku mirovê ku wê li ser bê xaberdan, ku keça tê ji bê ti gotinên bi biryar neyêne ser zimên.Ji ber vê yekê ji ez ji bê wê ti gotinan neyênime ser ziman.Eme ji wê bi pirsin.Eme hizre wê ji hildin.Li gor hizre keça min, hayrik, çî encam derkeve li ser serê min e.Ez ji wê yekê erê dikim.Lê ka em ji wê bi pirsin û hizre wê ji hildin.Bûyînên di naqabîna min û Candim de ji wê werine ji bîr kirin'.

Gava ku Delo herweha axivî,êdî piştî hemûkasên ku li civatê rûniştî bûn ji ji hevdû re gotin ku ew xweşik û bas peyîvî.Ya rastî ji ew baş peyîvîbû.Piştî ku Delo gotina xwe herweha bi dawî kiribû, êdî ji civate yekî ku nêzîkî wî bû û hertimî li mala wî weke berdestî dikir û navê wî Neçîrvan bû, ji cihe xwe rabû û çû ku here nig dayîka Sosinê û encamê jê re bêjê û piştî ku ew ji herê û ji keça xwe re bêje û piştî hizre keça xwe hilde û were û ji wî re bêjê û ew ji were û ji Delo û civate re bêjê.Neçîrvan, herweha ku ew çû, bi qadereke piştî, êdî vegerehe û pêşî ji Delo re got ku keçikê ji gotiye ku ti kesek di dile min de nîn e ji Candim pê ve û piştî gotiyê ku min ew erê kirîya.Gava ku herweha Neçîrvan ji Delo re got, êdî piştî ku Delo ji hinekî hizirî û êdî piştî mafe xaberdane hilda û biryara keçê ji ji mîr û ji civate re bilêv kir. Ku wî her weha bilêv kir, êdî piştî dile herkesekî xweş bû.Dil şikeştîya di dile Delo de ji buhurtibû û piştî ew bûbû mirovekî ku gelekî û gelekî baş û qanc ji mirovan re.Herweha ew êdî weke mîrekî dihata pêşwazî kirin..

Piştî ku her weha ku hata gotin,êdî piştire mîr mafe xaberdane hilda û piştire herweha di nav civata xwe de axivî; ‘me haya nahaka Delo ji xwe dûr û biçûktir ne dîtîya.Ew ji mirovekî ku mazin e.Wê ji nahaka pêde ji wê wilo bê.Wê herkesek ji bibîne ku wê çawa bi qacî û bi mazinatî wê bi meşê.Ya rastî ez gelekî û gelekî kêf xweş bûm ku mijar herweha bixweşî û qancî bidawî bû.Bila ji nahaka pêde bidest amedekarîyên dawate bêne kirin.Bila dawateke wilo ji keç û kure me li dar bê xistin ku li gor şan û şerefe me bê.Bila ti kêmesî newêne dîtîn. Bila ji nahaka pêde bê bi dest pê kirin’.

Mîr gava ku herweha axivî, êdî piştire di wê kêlikê de bidest amedekarîyên dawata Candim û Sosinê hata kirin.Di wê heyeme de di demeke kin de amedekarîyeka mazin hata kirin.Ji qasre mîr ji gelek mîrên herême re ji bo ku werine dawate xaber hata şandin.Xaber ji mîre bota û ji mîre Hewlêrê ji mîr Sîdar re ji hata şandin.Mîr Sîdar xwedîyê qasreka mazin ku ava kiribû bû. Li Hewlêrê, pêşketineka mazin hebû.Wî çaxî,ew kirmana Hewlêrê ya ku kirmanaka ku ji kirmanên herî mazin bû, navendî ji wê pêşketinê re dikir.Kirman gelekî û gelekî mazin bû û bi nav û deng bû.Berî dema Medan ji li wir ew kirman dima.Lê Medan ji xwe re ji bo wê herême kiribû navendeka mazin.Bi aqbatanê re wê kirmane ji karekî ku mazin di welate kurdan de di dît.Medan riyeke baş û qanc ji û biawla ji Hekmetenê heya bi wir çêkiribû.Ew rê, piştî ku rêveberîya Medan ji ya rêzanî ji alîyê persan ve hata xira kirin,piştire ji hebûna xwe berdewam kiribû.Çûn û hatinaka mazin di wê riyê de hebû.Ew rê, weke riya hevişimê ya ku ji Cizîre bota ku dihata haya Nisebînê bi çûnûhatin bû.Wê riyê, bazirganîya herême li ser lingan di hişt.Mirovên ku ji derên dûr dihatin û ewder di dîtîn, êdî piştire ji bîr ne dikirin.Her weha ew rê, gelekî û gelekî bi çûnûhatin bû.Mîr Sîdar ji di dema xwe de li wir di wê hereme de hê gelek rê û pekên dî çêkiribû.Ew rê û pek ji baş bikar dihatina anîn ji alîyê xalke ve.Mîr Sîdar herêma xwe gelekî û gelekî xweşik kiribû.Naqabîna wî û bave Candim mîr Sermend ji xweş bû.Gelekî û gelekî bi ser hevdû de diçûn û dihatin.Ji hevdû re gelek caran ji dîyarî şandibûn û pê dile hevdû xweş kiribûn.Vêce nahaka dawata kurê Mîr Sermend bû û ku mîr Sermend ji ku ji wî re xaber ne şandibena êdî çenedibû.

Piştî ku Delo û mîr her weha kifş kiribûn,êdî piştire bidest kare dawate hatibû kirin.Dawateka ku di herême de bi dav û deng wê hatibena kirin.Mîr, wilo dihizirî.Kurê Candim, wî gelekî û gelekî hijê dikir.Ji xaynî wê yekê ji, ew bixwe ji mirovekî ku mer bû û bi mênênîya xwe re

nav dabû. Her dihata naskirin, êdî mirov ji mêrenîye wî diaxivîn. Candim di wê herême de gelek kesên ew nasdikir. Ne tenê ji ber ku kurê mîr bû. Herweha ji ku li ser xwe bû û mer ji bû. Ew mirovakî ku karibû ku çîya li ser çîya kiribena û li ser pişta xwe kiribena. Herweha mîr bû û li ser xwe bû. Kirmana dimdime çawa di Kurdistanê de bi nav û deng bû, kirmana Alamûte çawa ku di Kurdistanê de bi nav û deng bû, her weha ew ji bi nav û deng bû.

Piştî ku kare dawate hata bi dest pê kirin, êdî piştê bidest amedekirina diyarîyan ji hata kirin. Mirovên ku wê hatibena hema bêja bi giştî ji wê mîr bena û kurmîr bena. Mirovên mazin û zane wê hatibena. Herweha ew çawa ku tên û diyarîyan bi xwe re tênin ji ciwanên ku wê ji nû ve bi zewicin re, her weha êdî ku çûn ji êdî wê wilo hinek diyarî wilo bê dayîn ji wan re ji. Ev yeka weke kevneşopîyekê bû. Çandak bû. Mîr ji vê yekê zanî bû û Delo ji vê yekê ji zanî bû. Herweha ev kare amedekirina diyarîyan ji diketa ser milên mîr û Delo de. Wê herdûkan wê amede kiriban û daban.

Piştî ku hemû amedekarî hatina kirin, êdî piştê dawate dest pê kir. Dawateka mazin li dar hata xistin. Gelek mirov li hevdû civîyan. Ji gelek herêmen mirov ji bo dawate hatin. Mîr Sîdar ji hat û mîr Sîdar ku hat ji gelek diyarî bi xwe re anîn. Wî berr û marşên kurdî, rubenên rengî û hwd gelek tişt anibûn. Gava ku ew hatibû, êdî mîr Sermend ew li rê pêşwazî kiribû. Ji ber ku gelekî û gelekî hij hevdû dikirin...

Dawata Candim û Sosinê 40 şevî û 40 rojî li dar ma. Piştê ku dawata xilas dibê êdî piştê, her yekê ku hatibû, bi diyarîyên mîr re divegerihine mala xwe di wê heyeme de.

Candim û Sosinê ji herweha êdî digihenê hevdû. Êdî ew ji gahabûna miredê xwe di wê heyeme de. Êdî jiyana nû ji bo wan dest pê dikir. Ya wan ji hatibû bicih. Piştî dawata wan re ji bi gelekî dawate wan û dihata jê axiftîn. Ji ber ku mîr Sermend dawata ku gelekî û gelekî jê bê axivin ji Candim û Sosinê re kiribû. Di jiyana Candim de piştê ji wê mêrenîne wî çêbin ku ji mêrenîyên Rûstemê Zal ne kêmtir bin.'

Kekê hecî herweha ku vegotina Sosinê û Candim ji civate re gotibû, êdî civatîyan ji bi bal lê hisand bû. Mîr ji bi bal lê hisand bû. Keçelok û qasim ji li nig hevdû rûniştibûn û bi bal li wî dihisandin. Gelekî û gelekî bi bal lê dihisandin. Kekê hecî gelekî û gelekî bi zimanekî ku xweş û xweşik anibû ser ziman. Gava ku wî bidest vegotinê kiribû, êdî çik ji ti kesekî derneket bû. Hemûkasan bi bala heya xwe dabû ser wî û li wî dihisand. Civat gava ku li dar ketibû bi hinekî piştê re, Kekê hecî bidest

vegotine kiribû. Piştire haya ku civat hema bêja hatibû ber ji hevdû belavbûne vegotina wî domand bû.

Piştire ku Kekê hecî vegotina Sosinê û Candim bidawî kiribû, êdî piştire mirovên ku wê çûbû bana malê di wê heyeme de, êdî diçûna malê. Ji ber ku şev ji êdî hatibû ber dereng bûne. Piştire ku bi qadereke re ku civat ji hevdû belav bû, êdî piştire cihê keçelok û qasim ji hatibû kirin. Ew di wê heyeme de li mala mîr mêhvan bûn. Piştî ku civat belev bû û cihe wan hata çêkirin û ew ji çûne ser cihê xwe, êdî piştire bêdengîyekê hevirdore girtibû di wê heyeme de. Ew bêdengî ji bêdengiya şevê bû. Lê bi sibehê re wê ew bêdengî wê xira bûbûna. Ji ber ku hê bifecre re mirovên ku kare wan hebûn dirabûna ser xwe ji nav cihên û bi kar û barê xwe ve diçûn.

Keçelok piştî ku ketibû nav cihê xwe, êdî piştire bidest hizirandine kiribû. Dîya wî li bîra wî bû. Haya wê kêlikê herweha ew ji dîya xwe dûr nemabû. Lê nahaka ew ji dîya xwe dûr bû. Piştî ku ketibû nav nivînên xwe de, êdî piştire gelekî û gelekî bidest hizirandine kiribû. Gelekî û gelekî dihizirî. Dîya wî ji hişê wî dernediket. Ew piştî ku ketibû nav cihan de, her ku hê şîyar ji bû, weke ku rudêna dîya wî li ber çavên wî bê lê dihat. Herweha lê dihat. Wî di serê xwe de dîya xwe anîbû bîra xwe û li ser wê dihizirî. Di wê heyeme de herweha Keçelok heya demeka dirêj di nav cihan de şîyar dimenê û li ser dîya xwe û male xwe dihizirê. Piştî ku wî gotibû dîya xwe 'yadê, ezê herime Cizîre bota, êdî piştire ku ji malê derketibû û ketibû rêyan de. Piştire ku hatibû wir, bîrkin pêre hêdî hêdî çêbû bû. Ew kurkê dîya xwe bû. Mirovekî ku kurkê dîya xwe bê, ma gelo wê karibana ku bêhnekê ji ji dîya xwe dûr jiyan bûbana. Wê jê re gelekî û gelekî zor hatibena. Keçelok ji kurkê dîya xwe bû. Ji ber vê yekê bû ku jê re gelekî û gelekî zor dihat. Wî êdî bire dîya xwe kiribû. Lê belê, hê ew ne gahabû Cizîre bota. Hê gelek jê re hebû ku gahabena Cizîre bota di wê heyeme de. Ew bixwe ji di wê dema ku di nav cihan de bû her weha ji xwe re dihizirî û di serê xwe de dibir û dianî. Lê ne dihizirî ku vegerehe malê. Wî kiribû serê xwe de ku here Cizîre bota. Ew mirovekî ku weke dîya xwe bi înad bû. Dîya wî ji wilo bi rik bû. Dibêt ku wî ew rika xwe ji dîya xwe girtibû. Wê, gava ku digot ku ezê vê tiştê bikim, êdî haya ku ne kiribena ne disekinî. Ew ji piştire ku mazin bû bû, herweha pêre çêbû bû. Ew ji di wê heyeme de her ku bîra dîya xwe kiribû ji ne di got ku ezê vegehirim. Ew ji xurt bû û li ser xwe bû.

Keçelok herweha haya demeka dirêj ku derenge dimenê şîyar di nav cihê xwe de di wê heyeme de. Piştî ku dem hinekî têve diçê, êdî piştire ew dikê ku bikeve xawe de. Lê xewê çavên wî ne digirt ji bîr û mîre. Wî bîra

dîya xwe dikir. Piştire ku kiribû ku hinekî razihê, êdî piştire hinekî çavên wî di demeke dereng ku nêzîkî ber fecirbûne ya, diçê ser hevdû. Lê di wê demê de ji ew ji zêde ne mene di xawe de. Ji ber ku wê mirov êdî rabû bena ser xwe ji nav cihên xwe ji bo ku kar û bare xwe ve biçin. Ne xwezî vêce li mala mir bê. Mala mîr bêhtir bi deng dibû. Bêhtir bi çûn û hatin dibê. Ji ber ku hertimî mirovên ku li wir mêhvanên an ji ji derên dût hatina û li wir bûne mêhvan hena. Gava ku li mala mîr ji bûna mehvan, êdî li mala mîr wê ji mêhvandarîye ji wan re wê ti kêmesî ne hatibena nîşandin. Divîbû ku hemû tişt baş bana û li gor şan û şerefe mîr bena.

Piştire ku weke qadereke Keçelok çavên wî çûne ser hevdû, êdî piştire ne bigelekî zingazinga firaxan bidest hatine kir. Mirovên ku wê sawalên xwe derxistibena û dengê turatura wan ji dihat. Her weha êdî zor dibû ku ma bana di nav cihê xwe de. Mîr bixwe ji hê bi fecre re di rabû ser ji nav cihan.

Piştire ne bi gelekî re, êdî Keçelok ji ji ber ku hinek deng û meng hatine de, ji ber wan deng û mangan, êdî xawa wî ku ne hat, êdî rabû ser xwe ji nav cihan. Piştî rabû ser xwe ji cihan, êdî piştire wî cilên xwe li xwe kirin û xwe adiland û piştire derkete derve. Ku Keçelok derkete derve, êdî li derve rastî mîr tê. Ku rastî mîr tê, êdî jê re roj başiyê dikişenê û piştire diçê ku here nig wî di wê heyeme de. Mîr ji hê sibehê rabû bû ser xwe di wê demê de. Gava ku Keçelok çû nig wî, êdî hineki bi rez li ber mîr sekinî. Piştire mîr ew hilda rax xwe bihevre hinekî di bin wê hînkayîya sibehe de ji xwe re garahan. Mîr hij wê hînkayîyê sibehê dikir. Hînkayîyeka ku gelekû û gelekî xweş di sibehan de çêdibû. Mirov ku hê sibehê di rabû ser xwe, êdî mirov di wê sibehê de bêhneke ku xweş dihilda.

Piştire ku Keçelok ji rabûbû ser xwe ji nav cihan û ku derketibû derve û ku li derve rastî mîr hatibû, êdî piştire bihevre dabûbûna rax hevdû û ji xwe re bihevre digarahan. Bêhne xwe di wê sibehê de derdixistin. Mîr û Keçelok hem ji ji xwe re bihevre digarahan û hem ji mîr ji bo ku wî bêhtir nas bikê pirs lê dikirin. Keçelok ji her pirsê ku Mîr lê dikir bi bersiv dikir. Herweha demeke dirêj di nava wan de dibuhurê bi axiftinê. Piştire ku hinekî herweha ji xwe re bi axiftine digerihin û hinekî ji malê ji bi dût dikevin, êdî piştire carake di herweha wilo biaxiftinê dikin vegeirihina malê di wê heyeme de. Mîr, her ku bi Keçelok re dide û distenê bêhtir êdî kêfe wî ji wî re tê di wê heyeme de. Mîr, fahm dikê ku Keçelok ji dil e û her ku di peyîvê ji mîr dibîne ku wa ew mirovekî ku qanc xuya dike. Ji ber vê yekê ji, êdî kêfe wî jê re tê di wê heyeme de. Mîr, gava ku bi

Keçelok di peyîvê, êdî jê dipirsê ku wê çê kuderê û wê ji ber çi ji wê çê..Keçelok bersiva van pirsên wî ji dide di wê heyeme de.Piştire Keçelok carake dî ji mîr re dibêje ku dîya wî ew şandîya wir mala mîr ku ji bo alîkarîyê.Mîr piştî ku vê gotina wî his dikê, êdî bi nêzîkatîyeka ser bilind li Keçelok dimeyîzenê û piştire dibêjêde, ezê tê bi sax û silemet şênime Cizîre bota.Here wêderê û wêderê ji bibîne ku ka çawa ya.De ne, mîr bixwe li Cizîre bota mabû.Wî xwandina xwe li wir xilas kiribû.Ji ber vê yekê ji ew di derbarê Cizîre bota xwedîyê gelek agahîyan bû.

Keçelok û mîr Serdest ku hinekî bihev re di bin wê hînkayîyê sibehê de ji xwe re gahabûn, êdî piştire kiribûn ku vegerehine malê.Piştî ku hinekî çûbûn, êdî piştire vegerehe bûn.Piştî ku vegerehe bûn,êdî piştire ji mîr Keçelok ne berde bû û bi xwe re hiştibû û piştire ji bihev re taştê ji kiribûn.Piştî ku taştê ji kiribûn, êdî piştire hinekî dî ji li hevdu li mezele civate rûniştibûn û piştire êdî ku roj hinekî dî ji derketibû û dinye ku hinekî dî ji germbû bû, êdî piştire Keçelok ji mîr re gotibû ku divêt ku bi rê bikeve.Wî di wê heyeme de xwestibû ku bi rê bikeve.Gava ku wî herweha ji mîr re got, êdî piştire mîr ji hinekî ma sekinî û piştire gote Keçelok hinekî dî ji bisekna. Ezê hinek mirovên ku wa bi sax û salim te bigihênine wir bibînim û tê bi wan re bi rê bikim.Piştî vê gotina mîr re, êdî ew ji di cihê xwe de mana sekinî.Mîr ji di wê heyeme de di cihê xwe de ma sekinî.Lê mîr dihizirî ku ka wê kê bibîne.Piştî ku mîr herweha ji wan re gotibû, êdî piştire ji mirovakî ku li ber derîyê wî bû, jê re dibêje ku ka bila bi pîrse ku ka hinek hena ku rê ya wan bi Cizîre bota ve ya.Piştî ku mîr herweha ji yê ber devê derîye xwe re di bejê, êdî piştire demek têve neçê û piştire mirovê ku wê herê û bi pîrse, diçê û di pîrsê û dicihde ji tê û xabere ji mîr re tenê ku wa karwanak heya, wê herê.Piştî ku herweha xaber digihê mîr, êdî piştire mîr dicihde dibêjê yê ku xaber jê re anîya ku here bêje yê serê karwane ku were û bi pêre bi peyîvê.Gava ku yê li ber derîyê wî herweha gotinê ji mîr digirê, êdî piştire ne sekinê û dicihde diçê û yê ku serekê karwane ya bi xwe re tenê û tê ber mîr.Gava ku ew hatin, êdî mîr dît ku wa zilemekî ku navserî xwe ya û hinekî ji pîr e.Piştire ku ew mirov hata hundir, êdî pêşî silefe dide mîr û piştire ku mîr ji silave wî hildide, êdî piştire mîr wî keremî rûniştinê dikê.

Zilem ku rûnişt li nig mîr, êdî mîr ji weke ku rêzeke bidîyê de li ber wî sekinî.Ji ber ku ew pîr bû û wilo dihata xuyakirin ku ew bixwe ji mîr ji hinekî maztir bû bi pîrbûna xwe ve.Her weha ku ew hata ber mîr û bi mîr re li hevdu rûniştin,êdî piştire mîr jê pîrsî ku wê'winê çine bi Cizîre bota, ma?Gava ku mîr herweha ji wî pîrsî,êdî piştire wî ji bersive mîr da û

piştire got mîr 'erê, mîre min rê ya me bi wir ve ya. Eme xwe gihênine rê ya hevîrsime û di wê riyê de pêşî çine Nesibînê û piştire me ji wir xwe bigihîna Cizîre bota'. Ku wî ji zileme pîr herweha axift, piştire ji mîr nave wî jê her weha pirsî, 'navê tê bixêr?'. Wî ji herweha li mîr ve gerend û got ku 'navê min, mîre min, Mehdî ya. Ji min re dibêjin 'Mehdîyê Sarê' ji. Piştî ku wî herweha ji mîr re got, êdî piştire mîr ji wî re got ku dû mirovên ciwan hena ma ku winê bixwere bina haya bi Cizîre bota. Mîr ku herweha bi pirs dibêjê, êdî piştire zilemê pîr ji mîr re dibêjê ' ma çima êm bixwere ne bin. Ser serê me û ser çavên me. Mîre me ku tiştêkî ji me bixweze û ku ji destê me were ser serê me'. Ku ew wilo dibêje ji mir re, êdî mîr ji dibêjê 'bila ser û çav ne êşêhin' û piştire mir Keçelok û wî mirovê di ku nave wî Qasim bû û gahabû Keçelok û piştire bihev re mabûn şanî wî dide. Di wê heyeme de ku mîr Keçelok şanî wî dide, êdî piştire ew bixwe hinekî bi Keçelok re dikeve danûstandinê de. Piştî ku hinekî ew hinekî bi keçelok re dide û distenê, êdî piştire gelekî û gelekî kêfe wî ji Keçeloke re tê û piştire xwûne wan li hevdu germ dibe. Piştire êdî ku herweha mîr Mirovên ku Keçelok û hevalê xwe wê bi wan re herê bi Cizîre bota ve dibîne, êdî keçelok ji ji mîr re sipasîya xwe dide nîşandin û piştire ne bi gelekî re ew ji bihev re dikevîne rê de ku herin. Piştire ku ne bi gelekî re dikevîne rê de, êdî piştire keçelok û Qasim ji bi wan re dikevîna rê de ji bo ku herina Cizîre bota. Wî zilemî gotbû ku emê pêşî herine Nisebînê. Ji xwe gava ku çûne Nisebînê, êdî piştire wê gelekî û gelekî rê ya wan hasanî bûbana. Ji ber ku hertimî ji wir mirov diçûne Cizîre bota û ji Cizîre bota dihatina wir di her demê de. Zêde herdû der ji hevdu ne dûr bûn. Riya hevîrsimê di naqabîna wan de bû. Ji Cizîre bota heya ku mirov diçe Nisebînê ji rê ya hevîrsimê hebû. Ku mirov diketa ser rê de, êdî karîbû ku di ser rê de rastûrast here û here Cizîre bota. Her weha di naqabîna wan de zêde ti dûrbûn ne bû. Mirovên wêderê ji hemûkan hema bêja hevdu nas dikirîn. Hevdu nasdikirin. Cihê zanîbûn. Bi ser hevdu ve dibirin. Her mirovekî ku diçû herêmekê li wir, bi ser herême ve dibir. Ji ber ku baş û qanc ewder nasdikirin. Keçelok ji ne mirovekî ku ne ku ne jir bû. Mirovekî ku jir bû. Ji ber vê yekê ji gava ku gaha wêderê û hinekî ewder nasdikirin, êdî piştire wê ji wî re ewder wê ne bûbena zor ku çûbena Cizîre bota. Herême bota her mazin bu. Rojhilatê Kurdîstan ê dikira nava xwe de. Ji ber ku mirovên baş hevdu nasdikir, êdî ji wan re zêde mazin ne dihat.

Keçelok û ew karwan piştî ku li nig mîr axiftûbûn, piştire ne bi gelekî re ketibûna rê de. Êdî keçelok di riya Cizîre bota de bû, diçû Cizîre

bota. Gava ku gaha wêderê, êdî wê çî dîtibena û wê çî hatibena serê wî ji êdî ne kifş bû. Lê mirovên ku dihatina Cizîre bota gelek tişt dîtî û di hatina serê wan. Cizîre bota, mirov ji awayakî dikira awayakî dî de, bi hebûna xwe re û zanebûne xwe re. Cizîre bota mazin bû. Ji her alîyê ve mazin bû. Mirovên ku mazinbûna wê nizanîbena û ne difarqe de bena ne bû. Her weha hemûkesek di farqa mazinbûna Cizîre bota û zanebûne wê de bû. Navê wê mazin bû. Mirovên herême û neyên herême nave Cizîre bota mazin zanîbûn û li ser xwedî têgihiştin bûn. Axlabê li wir û li dinwerê ji ber û marşên kûrdî mazin dihatina çekirin. Berr û marsên yên ku dihatina çekirin ji bi nav û deng bûn. Keçikan ku hemûken *tevn* zanîbû. Hê ku biçûkbûn xwe fêrî *tevn* çekirine dibûn. Piştî ku xwe fêr dikirin, êdî piştî wan berr û marşên xweşik çekirin. Ev yeka ji weke kevneşopîyeke keçkenîyê bû. Keçikan çêdikirin û dikirina nav çîhezê xwe de û ku dizewicîn ji, êdî bi xwe re dibirina mala xwe di wê heyeme de. Dayîka keçelok ji her ku keça keçmîrek ji bû, wê ji ji xwe re her weha gelek tişt çekiribûn. Keçelok ji wê yekê zanî bû. Ew gava ku çûbena wêderê, êdî wê ev tiştên weha yên ku hena, wê hemûkan dîtibena. Li wêderê ji derên dîn li pêştir bûn her weha çekirin. Ji ber vê yekê ji gava ku mirov diçû wir, êdî mirov bêhtir bi çavên xwe di dît. Berr û marşên kurdî, ruyên lihêfan ruyên balgihan, xalîçeyên kûrdî ku li ser wêneyên Şahmaran ji bi dil dihatî naqşkirin û hwd, hê gelek tişt û miştên weha dihatina çekirin. Mirov karibû ku li Cizîre bota hemû tiştan bidîtina. Keçelok wê çûbena û ware de û bavê xwe dîtibena. Ewder bi hiskirinên wî re di serê wî de bûbû weke mereqekê pêra.

Lê belê, gava ku naqş dihatî çekirin bi wêneye Şahmaran re wêyekekî dî ji hebû ku hema bêja di her malê de hebû. Ew wêna ji wêne destekî û ku di kêfe mista wî de çavak hebû bû. Her weha piştî ku musulmanatî ji hatibû Kurdîstan ê, ev wêna weke çavak ji çave xwûde li jiyane binav û wata kiribû. Jiber ku ev wêna piroj bû, êdî di demê de bûbû pirojîyek di musulmanatîya ku li Kurdîstan ê bi pêş diket de. Piştî ku ev wêna bûbû pirojîyek di musulmanatîyê de ji, êdî pir di jiyane de bikar ji dihatî anîn. Mirovan ew wêna dora wê naqş dikirin û hertimî bixwe ve ji dikirin. Ji ber ku digotin ku bi mirov ve bê, êdî 'wê çav bi mirov ve nedin û wê çav li mirov ne kevin'. Bi zêdeyî ji her weha li ser nezera çavan gotinak ji bo ve wêneyê dihatî ser zimên. Mirovan bawer dikir ku nezera çavan gelekî û gelekî mazina û 'xatara' ya û ku mirov hinek awlakaîyan ji bo xwe negire, êdî wê 'zirereke mazin' werine mirov. Çawa ku acinî bi ser herin û ku diçûn, her weha ku ew çav ji ku bi mirov ve bê, wê zêde

zirerê negihênine mirov di wê heyeme de. Herweha bawerîyeka mazin û kûr ji hebû. 'Nezera çavan' bi du alîyan dihata şîrove kirin. Alîyek jê, çav lêxistin bû. Ku mirov tişteki di dile xwe de bixweze û ew tişt li ber çavên mirov hebe û mirov wilo dîq lê meyîzenê, êdî çav berdan çêdibê. Çav bardan baş ne dihata dîtin. Mirovekî ku nave wî bi çav berdene re bihatana ser zimên, êdî piştîre ji bi çavekî baş lê ne dihata meyîzandin. Hertimî wê bi çavekî ku bi bal wê lê hatibena meyîzandin. Di çav berdene de 'asta bilind' ji hebû. Asta bilind ji 'zaxalî' bû. Zaxalî ji, mirov ku 'tişteki ji hevalê xwe re an ji ji yên li hevberê xwe re ne xweze û tenê ji xwe re bixweze' bû. Ev yeka ji hertimî dihata şermazar kirin. Di carî ji baş ne dihata dîtin. Mirovên ku mirovan ji çavên bi parazên ji hebûn. Yên ku xwedî îlbûn û zanebûneke mazin bun, ew çav li ser tişteki xweşik çêkirin û didana wan ku bixwa ve bikin. Gava ku wan ji ew çav bixwa ve fikir, êdî piştîre wê ji çavan û ji çav berdanan wê xilas bûbanan. Êdî wê ti kesekî wê nikarîbena ku çavan berde wan û mala wan. Her weha ev çav ku bi naqşkirine dora wî *kesk* dihata çêkirin û bi deve derî ji alîye derve dihata dalaqandin, êdî we mal ji ji nezera bihatana parastin. Lê ku çav, dora wî *kesk* bihatana çekirin, êdî wê mirov ew bixwa ve kiribena û wê ew bihatana parastin. Ew bawerî di dema Medan de û berî Medan ji bi kûrdan re hebû. Karwanan ji bi mal û xwe ve dikirin. Daku wan ji xatarayan û êrîşan xilas bikê. Bi her karwanakî ve ev çav hebû. Her weha divêt ku mirov bêjê ku ew çav ji herweha girîng bû û xwedîyê çandaka ku mazin û kevn û kur ji bû di nav xalkê de. Keçelok ji dema ku bi rê ketibû, dîya wî ji bo ku wî bi paraze çavak ku çêkiribû pêve kiribû. Ji ber vê yekê ji bawerîya wî li wî û ku wê tişteki newê serê wî hebû.

Keçelok û ew çawa ku hinekî dimeşin, êdî piştîre li pêşîya wan navendek tê xuyakirin. Navenda ku tê xuyakirin ji li tihêle wan ya rastê dima. Keçelok û karwana ku ew di nav de ku her weha navende dibînin, êdî dikin û herin û hinekî li wir bêhne xwe berdin û sawalên avdîn û piştîre dise rê ya xwe berdeyam bikin. Keçelok di wê dema ku di rê de bûn, ew bixwa di rax Mehdîyê Sare de bû. Piştîre ku herweha karwan biryara xwe dide ku wê here navende û hinekî bêhne xwe berde, êdî piştîre dikevina rê de û diçin ku herine navende di wê heyeme de. Ewdera ku ew digihenê de ji bi nav digotîne de herême Sîpan. Li ber wir ji Gaverê û hinek deverên dî ji hebûn. Herêmeke ku xweş bû ku dihata xuyakirin. Dem li ber êvarî bû. Di wê demê de dinye ji gelekî û gelekî xweş dibê. Piştîre ku roj çû ava ji, êdî ew ro çûne ava rewşeke hê xweşiktir

derdixista holê li berçavan di wê heyeme de. Keçelok û karwana ku ew di nav de bû, hatibû wê herême û di wê demê de gahabûbûna wir û ew xweşikati bi çavên serê xwe dîtibûn. Gava ku dîtibûn ji her weha gelekî û gelekî di bin bandûra wê de mabû bûn.

Piştire ku gahabûbûna herême, êdî kiribûn ku xwe bi sawalên xwe re xwe bigihênine navende di wê heyeme de. Piştire ne bi gelekî ji wan xwe gahand bû bernavende. Lê berî ku xwe bigihênine navende, êdî li bernavende, wan dîtibû ku wa gelek mirov wê li hevdû civîyana. Weke ku tiştêk qawimî bê li hevdû civîya bûn. Gava ku herweha gahana wir, êdî piştire ji ber mereqa wan kir ku xwe bigihênine nav wê koma qalabalix di wê heyeme de. Piştî ku hinekî çûn, êdî piştire di rê de, lê berî ku xwe bigihênine nêzîkî koma qalabalix, rastî mirovekî ku di rê de hatin. Gava ku rastî mirov hatin, êdî piştire mirov ji ji ber ku wan dibîne, xwe digihenê wan. Keçelok di wê heyeme de di rax Mehdîye Sare de ya û dimeşîn. Piştire ku digihenê zilêm, êdî piştire pêşî silavê didina hevdû û piştire serekê karwane ji zilêm di pirsê ku ka ev qalabalixa çîya û ji ber çî ya, li hevdû civîya ya. Ew ji pêşî weke ku dile wî biêşehe û nexweze bêjê nêzîkatîyekê şanî wan dide. Lê piştire êdî li nig wan disekinê û sedema wê qalabalixê ji wan re têne ser zimên di wê heyeme de. Ji wan re dibêje ku 'ew ji bo meseleyeka bûya ku wê di ti demê de wê newê ji bîrkirina'. Piştî ku herweha ji wan re dibêjê, êdî piştire ji wan re herweha bidest vê vegotinê dikê di wê heyeme de li ber wan ku li hevdû rûniştibûn;

'Carna tiştên dibin û tenê serê mirov, êdî mirov ne wan tiştan û ne ji wan tiştên ku têne serê mirov di ti demê de ji bîr neke. Hertimî di aqil û hişê mirov de dimênin. Ew ji ji ber tiştêkî ku bûya, lê ku wê di ti demê de newê ji bîrkirin li hevdû civîya na. Êşek ketiyê dile wan de. Nahaka ku win herine nav wan, wine bibînin ku çend dile wan biêş û kûla. Çend êşeka mazin di dile wan de çi bûya. Ew wê ti carî wê we êşe ji bîrnekin. Vêce nahaka li min bihisênin ku ka ezê ji were çi bêjim di derbare wê êşê de. Ezê bi vegotinê, dile we ji biêş kim. Ezê ji wa re bêjim. Gava ku wa ji hiskir, êdî wê dile wa biêş bê. Win ji winê ji xwe re bêjim ku aaahh xwezî me hisnekiribena. Ji bo ku ew mirov ji ber çi civîyana fahm bikê, divêt ku mirov di vegotinê de here berî vê demê. Divêt ku mirov here wê dem û wê heyema berî nahaka û fêr bibê ku ka çi bûya. Li vir berî nahaka mîrek jîyan dibû. Ew ji mirovekî ku gelekî û gelekî baş bû û qanc bû. Hertimî qancî bi mirovan dikir. Gava ku wî bihistibena ku derde yekî heya, êdî wê xwe digahanda wan û dikir ku jê re derman bibîne, ji derde wî re. Her weha mirovekî ku baş bû û qanc

bû.Ji ber vê qancî û baş bûne wî, êdî mirov ji bi ser wî de dixûrahan.Herkesek di hata nig wî ku li nig wî an ji derde xwe re çareyekê bibîne an ji ku ti derde wî nebena, êdî dihat ku wî bibîne.Mirov mereq fikir ku ka ev mirovê ku wilo qanc kî ya û çawa ya.Ew mîr ji navê wî mîr Avşar bû.Mîr Avşar mirovekî ku gelekî û gelekî qanc bû.Mîr Avşar ji di dema ciwanîya xwe de mirovekî ku gelekî û gelekî jêhatî û levhatibû.Mirovên ku herweha bi van awayan nave hiskiribû.Navê bavê wî ji Mîr Arûng bû.Mîr Arûng ji mirovakî ku ji gotina gelekî û gelekî baş bû.Ew ji kurê Mîr Ar bû.Mîr Ar ji mîrekî ku mazin bû.Mîr Ar ji Navê xatûna wî Arê bû. Arê ji ji gotina gelekî û gelekî xweşik bû û bi xweşikatiya xwe re nav dabû.Herweha dihat gotin ku Mîr Ar û Arê ahlên hevdû ne.Lê dil dikevina hevdû de.Piştire ku ew dil dikevina hevdû de, êdî piştire Pêşîka bavê wê Ezwêr li ber disekine ku ew bizewicîn.Ji berku wî ji ew keça xwe ji birazîyekî xwe yê dî rê bi soz kiriyê, hê ku ew biçûka.Navê wî birazîyê wî ji herweha Ara bûya.Ara ji ji mêrenîya wî hertimî dihat axiftîn.Ara bi mêrenîye xwe karibû ku vî çîyayê Sîpanê hilgirê û bibe, heya ku dêne ser çîyayê Araratê.Her weha xurt bû û bihêz bû.Lê belê, dile Arê ji di Ar de bûya.Piştire tê gotin ku Arê ji dîya xwe Xamê re ya dile xwe di bejê û dixweze ku dîya wê Xamê ji alî wê bikê ku bigihê evîna xwe Ar.Piştire tê gotin ku dîya wê ji dikê ku bi bave wê re bi peyîvê û piştire ji ku dipeyîvê, dibêje ku dile Arê di Ar de ya.Lê dibêjin ku bavê ji dîya wê re dibêje ku wî soz daye, ji ber vê yekê ji nebe ku ji soza xwe vegerehe.Lê piştire tê gotin ku xaber digihe gûhê Ara û piştire Ara ji li ser vê yekê diçê nig bave xwe Amanc û pêre dipeyîve û dibêjiye ku de di dile wî de keçikeke dî heya.Bavê wî ji gava ku vê yekê his dikê, êdî jê dipirsê ku ka kî ya, ew ji jê re dibêje ku keçeke ku gelekî û gelekî xweşîka û nave wê ji Ase ya.Piştire bavê wî hinekî dihizire û pîstre derdixê ku Ase kî ya.Ase keça mîrekî bi navê Derma bû.Piştire bave Ara ji xabere dide de û bave Arê ku rewşeke wilo heya.Piştire êdî Bave arê ji ji dîya arê jê re dibêjin erê ji bo ya dile Arê..Piştire Arê digihê mîr Ar ku bavê mîr Arûng e.Piştire ji wan re dawataka mazin tê kirin û kêf xweşiyeka mazin bi wan tê jîn kirin di nav xalkê de.Piştî ku Mîr Ar û Arê digihenê hevdû, êdî piştire Ew ji dibine de û bavê haft kur û keçekeke ku bixweşikatiye xwe re navê wan derdikeve.Navê lawên wan ji herweha bi rêze re Arvan, Hawar, Arûng, Aram, Kawîs, Agirî û Argon bûn.Navê qîzên wan ji herweha Aştî bû.Aştî ku mazin dibê, êdî digihê yekî ku hem mîr e û hem ji xwedî zanebûna. Yê ku ew digihîyê de ji navê wî ji mîr Amed bû.Mîr Amed ji mirovekî ku mazin bû û kurê mîre Amede mîr

Ajeng bû. Kurên wan ji her yekê ku mazin dibin qasreke ji xwe re ava dikin û di kevinê e. Her yekê ji bi keçika ku gelekî û gelekî xweşik re dizewicê. Her yekê ku keça ku tenê ji keça mîrekî ya Arvan bi keça mîrekî ku navê wê Asna bû re dizewicê Hawar ji bi keça mîrekî ku nave wê Alal e re dizewicê. Arûng ji bi keça mîrekî ku nave wê Ajwan ê re dizewicê. Aram ji bi keça mîrekî ku nave wê almast ê re di zewicê. Kawîs ji bi keça mîrekî ku nave wê Evîn ê re dizewicê. Agirî ji bi keçeke ku nave wê Aşnaw ê û ji maleke asila re dizewicê. Argon ji yê herî biçûk a di malê de û ew ji bi keça mîrekî ku nave wê Avşînê re dizewicê. Her weha êdî piştê jiyana ku baş û xweş jîn dikin.

Bavê mîr Arûng mîr Ar ji mirovekî ku mazin bû. Piştê xatûneke dî ji tenê û ew ji navê wê Avreng bû. Avrengê ji miroveka ku gelekî û gelekî qanc û xweşik bû. Ew ji dîya sê kur û du keçên bû. Hersê kurên wê ji bi rêze re her weha Faqîh, Yusîf û Ararat bûn. Herdû keçên wê ji nave wan Ajîn û Ajna bû. Kurên wê ji ku mazin dibin her yekê ji xwe re qasreke weke birayên xwe yên dîn çêdikin û dikevinê de. Faqîh kurê wan yê mazin bû û keçeke ku gelekî û gelekî qanc û zane re dizewicê, navê wê ji herweha Alîna gulê bû. Alîna gulê bi aqle xwe re li pêş bû. Yusîf ji bi keçeke ku bi qancîya xwe re li pêş bû re dizewicê, ew ji navê wê Binevsê bû. Kûre wê yê herî biçûk Ararat ji bi keçeke ku hem bi aqilê xwe re û hem ji bi qancîya xwe re li pêş bû re dizewicê, ew ji nave we Vîyan bû. Herdû keçên wê ji bi dû lavên ku asilbûn û kurmîr bûn re dizewicîn. Ajîn bi yekî navê wî Rêzan bû re dizewicê. Rêzan ji kurê mîre herême Koza mîr Beng bû. Ajna ji bi yekî ku navê wî Bengî bû re dizewicê. Bengî ji kurê mîre Sixqê bû ku nave wî ji mîr Dilşa bû. Wan ji herwe hê jiyana xweş haya dawîya jiyana xwe jîn kirin.

Mîr Avsar ji herweha kurê mir Arûng bû. Ew ew mirovekî ku baş bû. Navê wî bizanebûn û qancîya wî re derketibû. Mirovên qanc xwe li dora wî digirtin. Wî ji ji qancîya xwe hertimî alîkarî û pistgirî dide wan. Mîr Avsar ji bi jinaka ku biqasi xwe qanc u bi zane re zewicî bû. Wê ji bi qancî û zanebûna xwe re di nav xalkê de nav dabû. Navê wê ji navê we Binevs agal bû. Binevs agalê ji dîya sê keç û şeş kuran bû. Kurên wê ji bi reze re navên wan her weha Hevîdar, Dilzan, Dilşan, Xoşnav, Hêwbir û Ferhan bû. Nave keçên wê ji her weha Bênaz, Rojdê û Pelşînê bû. Kurên wê ji hersêka pêşî Hevîdar Dilşan u Xoşnav bi sê keçikên asil û xweşik û ku xwaşkên hevdû ne re dizewicin. Hevîdar bi keçeke ku nave wê Dîlfirazê ya re dizewicê. Dilşan ji bi keçeke dî û ku xwaşka Dîlfirazê ya û nave we Esmê ya re pêre dizewicê. Xoşnav ji bixwaşka Dîlfiraze û Esmê

ya biçûk û ku nav wê Dilistanê ya re dizewicê. Dilzan, Hêwbir ê Ferhan ji bi sê keçikên dî re dizewicin. Dilzan bi keçeke ku bi asle xwe re bi navdarê û navê wê Hewnaz a re dizewicê. Hewnazê ji bave wê mîrekî ku ji herêma Ertûşe wanderan bû. Ji gotina mirovekî ku bihêz bû û di bin fermana wî de deh hezar sûwar hertimî amede disekinî. Hêwbir ji bi keçeke ku nave we Jiyan a re dizewicê. Ferhan ji bi keçeke ku nave wê Kêzban e re dizewicê. Kurên wê herweha digihêna miredê xwe û piştire ji jiyana ku baş dijîn. Lê baxte keçên wê nebe weke yên kurên wê di wê heyeme de. Keça wê ya pêşî ku nave wê Bênaz ê bû digihê mirede xwe. Ew ji hij yekî dike û piştire ku mazinên wan dikevina devre de, êdî naqabîna malbata wan çêdikin û piştire malbatên wan li hevdû dirûnihên û piştire ji ew digihêne hevdû di wê heyeme de. Keça Binevşê Bênazê digihê yekî ji serêkahnîyê ku ji herêma Hazaxe ne dûre. Navê wî Alî bû. Ew ji li wir bişahî û dil xweşî digihêne hevdû. Lê Rojdê û Pelşînê wilqasî bibaxt nebîn.

Jiyana wan ku mirov li ser dihizirê dile mirov hem xweş dibe û hem ji biêş dibê. Ji ber ku wan jiyana ku xweş jin dikir. Gava ku mirov li vê yekê dihizire dile mirov xweş dibe. Lê wan di jiyana xwe de bi evîne xwe re êşek ji jiyana kir. Ku mirov li we ji dihizire mirov bi dil êş dibê. Her weha ev rastîya wan ê ku mirov fahm bikê. Rojdê û Pelşînê dil dikevina dû xurtê ku hêja de. Nave wan Dilsoz û Sozdar bûn. Herdû ji kurmîr bûn. Herdû ji kureme hevdû bûn. Bihevre di nav maleke de mazin bûbûn. Sozdar hê ku biçûka ew malbata xwe winda dikê. Piştire meme wî wî dihilde nig xwe û wî weke kurê xwe mazin dikê. Ew ji kurikîkî ku wilo levhatibû ku mirov le dimeyîzend mirov digot ku qey ew piçek nûrhe ji azmana hatîya û nazilî ardê bûya û li ardê bûya ew. Her weha ew wilo xweşik bû û levhatibû. Piştî ku Sozdar malbata xwe winda dikê, êdî piştire ku eme wî wî hildide nig xwe, êdî ew û Dilsoz bihevre mazin dibin. Ne weke kureman, lê we birayan bihevre mazin dibin û hevdû nasdikin. Gava ku mirov li wan dimeyîzenê, êdî her weha mirov ne bêje ku ew kuremin. Mirov dibêjin ku ew bira ne. Ya rastî bave Dilsoz ji ji wî re gotibû ew birayê tê ya û divêt ku ti wî wilo erê bikê. De ne, di nav me de kevneşopîyeka me heya ku mirov wê neyêne ser zimên divirde, wê ev nêzîkatî kê mî bê têgihîştin. Gava ku malbata yekî tiştê hata serê wê û xizmên xwe wê malbate hemûkan werina winda kirin, êdî yên ku sax mana ji, divêt ku ji mirovên wê malbata yên ku sax mabin am bê an ji xal bê, divêt ku wan weke zarokên xwe li wan xwedî derkeve û mazin bikê. Ev yeka weke berpîrsîyareka ku di nav xalkê de bû. Gava ku ew wilo

nekin, êdî li wan weke ku xirabîyeka mazin ku kiribin tê meyîzendingin. Êdî wê ew xwe di nav xalkê de ne dina erê kirin. Herweha ev yeka girîng bû. Veka ku mirovekî ku weke bavê Dilsoz ku mîr bê û sereke herêmeke bê, êdî divêt ku ji alîyê ti kesekî ve gotinê neyêne xwe di wê heyeme de. Wî ji herweha ne hiştibû ku ti gotin û kalmaman werinê de. Ne hiştibû ku ti kesek di derbarê wî de bi axifê. Navê bavê Dilsoz ji her weha Mîr Kurzan. Mîr Kurzan mirovekî ku mazin ji bû. Ew bixwe ji mîr bû û mîre herêmeke ku li herême botanê bû û ji wê herême dihata gotin ku herême Serdêfe. Herême Serdêfe biqasî ku kûrdan êzîdî û filah ji têde jîn dibûn, her weha wilqasî hinek Ermenî li dora wê herêmê jin dibûn. Hemûkan ji nava wan xweş bû. Mîr Kurzan mîre wê dere bû. Wî bandûraka xwe ya mazin li wê herême li ser mirovên dabû bû çêkirin. Mirovên herême ji wî erê dikirin û bi pêşwazîyeka xweş û baş ew pêşwazî dikirin. Nêzîkatîyeka baş û qanc jê re didena nîşandin. Mîre bota ji gelekî û gelekî hijê dikir. Ji ber ku xatûna wî Bistana Besnê zerîya mîre bota bû. Ji ber wê yekê ji gelekî û gelekî bi ser hevdû de diçûn. Piştîre ji ku Zaroka pêşî ji Bistana besnê re çêdibê, ew zaroka bi hê ku biçûka bi kurê mîr re bi soz dikê û piştîre ku digihenê dema zewecê, êdî wan bihev re dizewicênin û dawata mazin tê kirin û li herême deng divede. Gelekî caran Mîr Kurzan ji çûbû Cizîre û bi mîre bota re çûbûbûna neçîre kewan û bihev re seyran kiribûn li ber çeme Dicle yê. Piştîre ji her demî ji hevdû re dîyarî dişandin û dile hevdû xwes dikirin. Herweha dinya aleme zanîbû ku naqabîna mîre bota û Mîr Kurzan çend xweş e. Mîr Kurzan ji Kurê Dagle bû. Bavê wî ji mêrekî mêr bû. Ji gotina di dema şerê Memê alan de ji cih girtibû û hunaraka mazin ji di şer de dabû bû nîşandin. Ji ber vê yekê ji piştî ku ew ku miribû û kurê wî Mîr Kurzan hatibû dewsa wî, êdî wî ji weke wî nêzîkatî ji mîre bota û ji hevdorê dîtibû. Bavê Mîr Kurzan di dema xwe de gelekî û gelekî bi hêz bû. Wî di bin desta xwe de hertimî hêzeke ji deh hezaran pêk dihat ava kiribû. Yên ku di nav wê hêze de ji cih digirtin ji hemûkan ji li ser xwe bûn û mer bûn ava kiribu. Miroven herême, herweha herkesek ji wê hêze diaxivî. Ji ber ku wî hêzeke ku jê bê axiftin ava kiribû. Ti hêze, di wê heyeme de li pêşîye hêza wî ne disekinî. Miroven ku li dijî wî bena ku nave wî his kiribena ji gavak bi paş ve diavêtin. Ji ber ku li ber hêze wî zanibûn û zanibûn ku wê nikaribin ku li ber wî sekinîn. Wî hertimî ji ku civata xwe ji li dardixist, êdî civata xwe wî ji mirovên zane li dardixist. Hertimî, wî mirovên zane li dora xwe didena hevdû. Wî li wan dihisand û hizra wan ya di serê wan de ji hîn dibû. Mirovên ku dihatin û li civata wî dirûniştin ji ji yên ku li civata mîre bota dirûniştin ne kêmtir û

bêzanetir bûn. Herweha hemûkan ji yên mazin û zane û bi nav û deng bûn. Hemûkan ji yên ku di nav civatê de li wan dihata hisandin bûn. Li hizra wan dihata hisandin. Ku ew mirov di nav xalkê de diaxivin, êdî xalkê di nav xwe de ji bo wan digot ku 'ew mirovne bizane ne'. Bi vê yekê re ji hêjatî didana wan û hizra wan. Hemûkan mirovên weha bûn, yên ku li nig Dagle û li civata wî dirûniştin.

Piştire ku ew digihe rehmeta xwe, êdî piştire kurê wî Mîr Kurzan tê dewsa wî di wê heyeme de. Piştî ku kurê wî Mîr Kurzan tê dewsa wî, êdî gelek mirov ji xwe re û ji hevdû re dibêjin ku ka ma wê Mîr Kurzan karibê cihê bave xwe dagirê. Herweha weke demek mirovên mazin û yên navserî ji çavên xwe didina ser wî û wî dişopenên. Piştire ku qadereke re, êdî pê bawerîya xwe tînin û ji xwe re dibêjin ku *ew mirovekî ku xwedîyê zanebûna bavê xwe ya*. Piştire êdî xalk hêdî hêdî pê bawerîya xwe tenê. Piştire ku her weha êdî pê bawerî tê anîn, êdî piştire hêdî hêdî ew ji di nav civate de tê naskirin û li gotina wî ji tê hisandin. De ne, mirovekî ku her weha werê naskirin divêt ku bi sê xosletan derkeve pêş û xwe bide erê kirin. Xoleta pêşî ewê ku bi zanebûne re divêt ku ew xwe bide erê kirin; divêt ku karibê bi aqil û zanebûna xwe re çareserîyê di nav xalkê de bibîne û derxê pêş. Xosleta duyemîn ji herweha ji qancbûne tê. Divêt ku ew karibê ku bi qancîya xwe re xwe bide erê kirin. Xosleta sêyemîn ji herweha li ser çand û xoletên xalkê ave ya. Divêt ku di civete xwe de xwedî gotin bê û ji gotine re ne kêmbê û gotina wî rast bê. Herweha divêt ku bi wan xosletan re di civatê û xalkê de derkeve pêşî. Divêt ku nirx û kevneşopîyên xalkê yên ku hena, ew baş fahmkiribê û li gor wan têvbigerehe û wan derxê astaka herîbilind. Divêt ku ew di asta xwe de ew wanekan biparezê. Bi vê yekê re divêt ku mirov bêje ku di civatan de ev nirx baş û qanc dihatina ser zimên. Mirov nikarîbû ku civatan tenê weke li hevdû civîbûnekê şirove bikê. Ji ber ku di nav civatên kurdan di her demê de ji wê zêdetir, bûya xwedîyê watayaka girîng. Civat, di her demê de weke sazîya bi rê ve birinê civakê kar dîtiya û kirîya. Di wê demê de ji ev yeka wilo bû. Ji ber vê yekê ji di serê mirovan de wate civatê mazin bû. Di civatan de mayîn û di nav civatê de runistin ji dizanebûn û vegotîne de astaka mazin bihizir dixwest ji mirov di her demê de. Di wê demê de gava ku Dagle gahabû rehmeta xwe û piştire ku kurê wî Mîr Kurzan hatibû dewsa wî û mirovan weke demeke lê meyîzend bûn ku ka wê karibê dewsa bavê xwe dagire an ji ne, ji ber vê yekê bû. Ji ber ku vê yekê ew dixwest. Vê rewşê ew ji wan dixwest. Mirovên pîr û yên zane û navserî xwe, hinekî yên ku ev nêzîkatîya bi pergela civate, yên ku bi rê ve

dibirin bûn.Mirovên zane ev yeka bi rê ve dibirin.Bi vê yekê re hebûnaka hizrî ji mirov karê bêje ku hebû.

Di civatan de ji mîr tiştên ku weke rada û asteke dihatina xwestin li nig zanebûne rûmet û rez girtina mazinan bû.Nêzîkatîya wî ya li xalkê, hizra wî bû û pêşketine wî bû.Çend karibû ku ji xalkê re bibê rêber û rêveber.Çend karibû ku hevgirtinekê di nava xalkê de çekê.Çend Karibû ku di herêma xwe de aramîyekê çebikê.Herweha hê gelek tiştên ku jê dihatina xwestin hebûn.Bi vê yekê re divêt ku mirov bêje ku li gor vê yekê têgihîştinek ji hebû.Bi vê yekê re û li gor vê nêzîkatîyê, ku civaka kurd dihata şîrove kirin, mirov di dît ku têgihîştineka wan ya mazin hebû.Ew têgihîştin ji ji dema Medan ve mazin pêşketibû. Medan, mirov karê bêje ku ev nêzîkatîya xwe bi pergala ji kiribûn.Ew nêzîkatî ji herweha li ser temen û asta aramîye pêşketin bû.Ev yeka li gor xosletê kurdan ya herî rast bû ku evîndarê azadîya xwe bûn, pêra.Ji ber vê yekê ji di gelek deman de ku çûbûneka bi ser wan de çenebûbûna, êdî ew ji di ti demê de ne di xwestin ku herin û li dereke bi kevine şer de.Ew, di dema Medan gahabûbûne vê têgihîştinê ku aramî ne bi şer wê were..Mîrek ji bi berpîrsîyar bû ku vê yekê çêbike.Mîr, divirde weke ku li gor wê têgihîştina ku di dema Medan de bi kurdan re çêbû bû, berpîrsîyarîya mîr ya mazin ew bû ku aramîye çêbike.Ji ber vê yekê ji gava ku mîr miribena û kurê wî an ji yekî di hatibena cihê wî, êdî piştî pêşî pir bi bal lê dihata meyîzêndin ku ka ew mirovekî ku karê wê karî bikê an ji neke.Ji ber vê yekê ji piştî ku Mîr Kurzan hatibû dewsa bavê xwe Dagle,êdî pir ketibû berçavan de di wan deman pêş de.Lê piştî ku lê hatibû meyîzêndin û piştî ku hatibû dîtîna ku ew mirovekî ku kare wê karê bikê ya, êdî piştî mazinatîya wî dihata erê kirin.Piştî demeke weha re, êdî mazinatîya Mîr Kurzan hatibû erê kirin.

Mîr Kurzan, her weha piştî êdî tê dewsa bave xwe di wê heyeme de.Di wê rewşê de piştî ku wî xwe her weha da erê kirin bi xalkê, êdî tê hasibandin ku ew hatîya dewsa bavê xwe. Lê ku wî xwe bi vî awayî ne dabena erêkirin, êdî ew bixwe ji ne dihata hasibandin.Wî êdî xwe dabû erêkirin.

Dilsoz kurê wî bû.Sozdar ji birazîyê wî bû.Wî, di ti heyemê de ti kesekî ne dît ku wî cudetîyek xista naqabîna kurê xwe û birazîyê xwe de.Ji bo vê yekê ji rêzeke mazin û hûrmeteka mazin jê re dihata nîşandin.Mirov digot ku ji ber ku herweha hertimî weke hevdu dîtîya, êdî ew demekî mirovekî ku qanca û gelekî zane ya.Herweha cude ne xistina nava mirovan de ji zanebûne dihata dîtîna.Cudetî xistina nav mirovan de

ji, ji nezanîbûne dihata dîtin. Ji ber vê yekê ji gava ku lê dihata meyîzendin ku wekhev têvdigerehe li ber wan,êdî ji bo wî her weha dihata hizirandin.Mîr Kurzan ji her weha ji bo wî dihata hizirandin.Ji xwe divêt ku win ji zanibin ku di rewşên weha da ku li mala mîreki kemesî û nêzîkatîyên weha werina kifş kirin, êdî nave wan pê derbikeve û ti demê û carî ji wê neyê ji bîrkirin.Ji ber ku xalkê gelekî û gelekî girîngî dide ve nêzîkatîyê weha.Li ber hevdû başbûn û wekhev têvgerîn ji weke kevneşopîyeke xweza dihata pêşwazikirin.Gotinak ji di derbarê wê nêzîkatîyê de di nav xalke de dihata gotin.Ew gotin her weha bû.*Mirovê ku di mala xwe de ne xwedîyê nêzîkatîyeka wekhev bê, wê li ber zarok û malîyan xwe û êdî wê di rêveberina xwe de ji ne xwedîyê wekhevîyekê bê.*Mirovan girîngî di dena wekhevîya di mala xwe de ji.Lê di malê de gotina jina navser û pîr ji ti carî li ardê ne dihata hiştin.Hertimî li gor wê ji gav avêtin ji hebu. Vê nêzîkatîyê, gava ku mirov temenê wê şîrove dikê,mirov dibîne ku digihê dema Medan.Her weha nêzîkatîyeka ku di temenê wê de kevnê.Temenê vê nêzîkatîyê ji Xwûde ya jin *Lipît Iştar* bi zagonên xwe yên ku kifşkiribûn re temenê wê ava bû.Lê gava ku divirde mirov *Lipît Iştar* bi bîr bêne, divêt ku mirov *Eşnûna* ji bîr neke,ji ber ku di vê kevneşopîye di nav kurdan de ew ji xwedî wate ya.Zagonên wan di nav kurdan de heya dema Medan hebûna xwe her weha parast.Lê bele, ku piştî Medan re ku rêvebera persen li ser serê herême serwer bû, êdî piştê di van zagonên de guharandin çekirin.Piştî ku ew bûne rêveber, êdî pêşî ku li wan xwûdena xwedî derketin û kirina yên xwe.Piştê xalên ku bi jine ve ji girêdeyî bûn,guharendin di wan de çekirin.Mitra bixwe ji heya wê demê di dema Medan de û di demên berî Medan de ji wekhevîyek diparast.Lê belê Piştê ku ew serwer bûn, êdî kirin ku Mitra ji dev wekhevîya xwe berdê û tenê bibe xwedîyê oleke ku tenê *mêr* têde dijî..Piştî demên Medan re, di wan demên ku pers serwer bûn de, êdî ketine jinan ya li parastgahên Mitra ji hata qadaxa kirin.Her weha gelek guharandin hatina çekirin.Lê hizre ku li ber van guharandina li ber xwe da ji êzîdîtî bû.Ji ber vê yekê ji gelek êrîş li ser serê wê bûn.

Êzîdîtîyete, dema ku mirov wê şîrove dikê, mirov gelek guharandinên mazin dibîne.Di her deman de li hevberê êrîşên li ser serê xwe sekinîn.Lê gelekî û gelekî hatina ser serê wê çêbû. Bi zêdeyî di Kurdîstanê de ji herême Hekmetenê haya ku digaha herême ber ava Wan e her weha di herêmeke dirêj de, êzîdîtî xwedîye hebûneka bûn.Li herême botane ji xortbûn.Lê belê piştê bi têkçûna Medan re êdî li wanderan hîn bi hîn bêbandûr dibin.Lê dise hebûneka wan ya mazin li wan deran heya ku

mirov bêne ser ziman. Piştire navendên wan ye herî mazin li Kurdistanê Şengalê, botanê, muşê, Nisebînê. Sêrtê, Diwerê. Hekmetenê û hê gelek deverên dî li Kurdistanê hebûn. Wan bi zêdeyî girîngî dide aramîye nexweyî di her demê de. Ji bo wan aramî girîng bû. Ji ber ku çanda wan ne çandaka ku şer di hundirê xwe de diparast bû. Ji ber vê yekê ji bertekên xwe yên ku didan ji cûde bûn. Wan hinek bertekên civakî didena nîşandin. Her ku kurmancitî di kurdîtîyê de temene civakatîyê bû bi hizir û pêşketina xwe re, her weha yê ku ev temên li ser lingan hişt û bi pêşxist ji ola wan bû. Piştire li ser wê temenê pêşketin di her beşen civakê yên dîn de ji çêbû. Ji ber vê yekê mirov karê bêje ku li Kurdistanê civakatî ku bi pergala bi pêşket xwedîyê dîrokeke ku digihijê dema Medan e.

Piştî deman Medan li Kurdistanê, gelek pêşketin çêdibin. Dema Medan divirde divêt ku mirov bi rêz bi bîr bêne. Ji ber ku wê demê di nav kurdan de di hizir de û di pergala civakatîyê de hinek hevgirtinên (sentez) mazin û yen mayînde çêkirin. Ew hevgirtinên ku wan çêkirin ji piştire bûne temenê gelek pêşketinên dîn. Xosletekî Medan ew bû ku wan pêşketinên xwe yên hizirî û pergali di astaka çandî de tanînie ser ziman. Ji ber vê yekê ji piştire li ser temenê çand û hizir, pêşketinên mazin çêbûn. Piştire, her ku rêvebere siyasî (rêzanî) têkçû ji, lê dise li herême rêvebereka hizirî, çandî û olî li ser lingen ma. Wê rêvebere, car bi car di deman de hinek pêşketinên rêzanî ji dana kirin. Lê belê hertimî hebûna xwe ya hizirî û çandî parast. Bi vê yekê re, divêt ku mirov bêje ku zimanê kurdan ji di van pêşketine de xwedîye girîngîyeke bû. Ji ber ku ji demên Sûmeriyayê ve xwedîyê hebûneka bi pergala bû û bi vê pergala bûne re pêşketin di xwe de di dana çêkirin. Gava ku herweha pêşketin dihatine ser ziman, êdî ziman hebûna xwe mayînde dikir. Lê Medan di vê pevejoyê de pevejoyeke nû dabû dest pê kirin ji di zimanê kurdî de. Medan, temenê ku ji ziman re afirand, piştî wan bi 2500 salî piştire ji xort li ser linga xort ma û bi pêşket. Ji ber vê yekê kurd ku demên xwe yên berî Medan û yên dema Medan ku fahmnekin wê ne temenê xwe yê pêşketine baş bi afirênin û ne ji wê karibin pêşketinên roje ku têde ne baş û qanc fahm bikin û bînine ser ziman.

Bi vê yekê re divêt ku bi çande ve girêdayî mirov dû gotinên dî ji ji bo êzîdîyan bêne ser ziman. Êzîdîtî di her demê de di herêmên xwe de bi nîrxên xwe jin bûn. Lê belê ne hasanî jin bûn. Weke ku me di serî de got, gelekî çûne ser wan çêbû. Weke mînaqake, divêt ku mirov bêne ser ziman, ku li hevberê wan êrîşan bi çanda xwe re şekinîn. Êrîşên ku li ser serê wan bûn ji, wan di nav çanda xwe de weke ku şermazar bikin dianîna ser

ziman. Di dema osmanîyan de gava ku osmanî diçina ser wan û gelek ji wan dikûjin li Kurdîstanê li herême Mus e, ew ji bi çanda xwe re wê êrişê şermazar dikin. Piştî wan êrişên ku li ser serê wan dibin, êdî gava ku dawatên xwe ji dikin ji bo wan êrişan şermazar bikin û ji bîrnekin govendên xwe berovajî digerênin. Piştê êdî di her demê de herweha govendên wan ji dêla(şûna) ku bi alîye rastiye vê herin, bi aliye çape ve diçin. Piştê êdî her weha govend garandin haya haya berdewam dike. Êdî hertimî govendên wan bi berovajî digerihin. Êdî her weha govend garandin ji bixwera ji êrişên re şermazarkirine ji tene ser ziman. Li hinek herêmên dî ji ev yeka heyê. Li alîye Sêrtê ji ev yeka heya. Piştê li kurdîstanê herweha li gelek deverên din ji çêdibe.

Li kurdîstanê mirov herweha bertekên xwe tanine ser ziman. Ji ber ku piştî Medan re çandaka wan ya mazin û xurt ji diafirê, êdî hertimî bertekên xwe bi çanda xwe re tînina ser zimên. Çanda wan, bawerîyeka mazin dikira dile wan de. Dikir ku ew ji xwe bi bawer jîn bibin. Vê bawerîyê di malê de ji bena, an ji li her dema bena xwe bi wan re dide nîşandin. Nêzîkatîyên xwe yên hizrî li ser lingên dihistin. Bi vê yekê re mirov karê bêje ku piştî dema Medan, êdî li kurdîstanê Pergaleka hizrî û çandî xurt ava li ser lingan ma. Bi civatan re ev çand mazin li ser lingan dima. Gava ku di civatan de dihata ser ziman, êdî bi wê re bi civatan re rêveberîyek ji her weha ji bo civakê derdikete hole. Ev yeka bi nêzîkatîyeka xweza çêdibû û hebûne xwe xurt ji berdewam dikir. Bavê Mîr Kurzan di civatên xwe de gava ku biryara xwe dida, dikir ku hemû kes bi bihîzê. Civat, her weha ji bo rêveberîyê ji civîneke civakî bû. Mîr, tede mîrîtiya xwe dide nîşandin. Bi hebûna xwe re û zanebûna xwe re xwe di civatan de derxista pêş û bi xalkê dide erê kirin. Di civatan de li mîr ji dihata meyîzandin ku çend li ber mirova wekhev e. Çend wekhevîyek di dile wî de heya. Mîr, ji her alîyê ve di nav civatê de dihata naskirin. Li mala wî ji rewşeka çawa heya dihata dîtin. Ew li hevberê mala xwe çawa ya ji dihata dîtin. Ji ber vê yekê bu ku gava ku Sozdar malbeta xwe winda kiribû û piştê ku meme wî ew hilda nig xwe, êdî lê dihata meyîzandin ku ka çawa ya li hevberê wî. Nêzîkatîyên emê wî, herweha hertimî li ber çavan bûn.

Sozdar, piştî ku malbata xwe winda kiribû, êdî piştê hatibû mala emê xwe Mîr Kurzan û bi kurê wî Dilsoz re mazin bû bû. Bi hev re mazin bûbûn. Mîr Kurzan ji ew weke kurê xwe mazin kiribû. Ti cudetî ne kiribû nava wan de. Ne gotibû ku ev kurê minê yan ji ev birazîyê mine, ezê her weha nêzîkatîyêkê lê bikim. Her weha li herdûken wekhev tevgerehe bû.

Mirovên di nav civakê de ji ev yeka di dîtin.Ji xwe gava ku tişteke wilo hatibena jin kiririn, êdî wê hatibena bihistin.Çawa bana ji wê hatibana bihîstin.

Gava ku mirov diçûne civata Mîr Kurzan ji ew wekhevîya ku wî şanî wan dide dîtin.Gava ku wan wilo dîtin, êdî kêfe wan ji dihat.De ne, ew mîre wan bû û ku nêzîkatîyeka weha di dîtin ji ji kêf xweşîyekê zêdetir ji pê bi ser bilind ji dibûn.Nêzîkatîyên weha nêzîkatîyên ku mazin bûn.Xalkê baş û qanc li ber çavan digirtin.Gava ku şîrovek an ji vegotinek li ser wî kiriban ji ev yeka ji ji bîr ne dikirin.Mirovan herweha hertimî mafê wan di gotinê de bi haqî dihata dayîn ji wan re.

Dilsoz û Sozdar bi hev re mazin dibin.Mîr Kurzan ji wan baş mazin dikê.Ew ji hertimî bi hev re ne. Bi hev re demên xwe dibuhurênin û mazin dibin.Mîr Kurzan Dilsoz ji û Sozdar ji piştî ku hinekî mazin bûbûn, êdî piştê ew danîbûbûna nig seyda ku fêrî xwendin û nivîsê bibin, da qana perwerde xwe hildin.Herdû ji bi hev re bala xwe baş didina xwendina xwe û baş û xweş bi pêde diçin.Mîr Kurzan piştî ku bavê wî gahabû rehmeta xwe û piştê ku Sozdar û Dilsoz ji hinekî dî ji mazin bûbûn, êdî wan dişenê Cizîre bota ji bo xwendinê.Piştî ku ew digihenê dema xwendinê ku herine Cizîre bota, êdî piştê wan dişenê wir ku bixwênin û zanebûna xwe mazin bikin.Li kurdîstanê, li her derê cihên ku mirov têde jîn dibûn cihê xwendine hebûn. 'Cihê xwandine' ji axlabe ji li mala seyda bû.Seyda wekî dî ji mamoste ji bû. Li mala wî fêrên bingihîn dihildin û pêde diçin.Li mala ji Sozdar ji û Dilsoz ji dema xwe ya biçûkkatîyê ya xwandine bi çûna nig seyda re di buhurênin.Temenê xwe yê bingih li wir dihildin.Ev yeka di xwandine de weke kevneşopîyê bû.Yên ku pêşevanîya vê yekê ji dikirin ne tenê seyda bûn.Mîran ji pêşevanî dikir.Mîran bi alîkarî û piştgirîya xwe re pêşevanî dikir. Bi wan re mirovên ku di nav xalkê de yê zanebûna wan hebû ew ji li cihê ku zarok lê ji bo xwendine li hev dî di civîyan, ew ji dicivîyan û zanebûna xwe bi wan re hevpar dikirin.Wan ji her weha ji alîyekî ve weke alîkarvanakî seyde tevdgiheran.Gelek ji wan ji herweha ji wan re *sofî* dihata gotin.Sofî, mirovekî ku dixwandina xwe bi pêş ve çûbû û di zanebûne de ne kêmî seydeyan bû.Axlabe ji ku hebena ew li nig şexan ji diman.Lê belê piştî ku wan xwandina xwe tanîna astekê û êdî ku ji wan re sofî dihata gotin, êdî piştê dihatina nav xalkê û di nav xalkê de jiyana xwe weke ya *derweşan* berdewam dikirin.Alîyekî derweşvanîyê, ji xwe softî bû, alîyê dî ji derweştî bû.Her weha bi hev re hinekî girêdayî bûn.Lê seydatî hinekî bi ser wan re bû.Mîr Kurzan gava ku Sozdar û

Dilsoz disenê nig seyda, êdî ew ji piştire li ber qasre xwe xwandagaheka ku ji bo xwandine ji çêdike. Li wir, piştire ku çêdibe, êdî sofî, seyde û derweş u her weha mirovên ku zane û yen ku zanebune wan heya li hev dicivîn û hizrên xwe bi hev re hevpar dikin. Ew cihê ku Mîr Kurzan çêkiribû ji, navê bavê xwe lê kiribû. Piştire herweha ji ber ku gelek caran mîr bixwe ji diçê û li wir dirûnihê û civata li wir li dardixê, êdî ewder dibe cihekî ku mazin ku baş tê naskirin. Sozdar û Dilsoz ji li wir gelekî fêr dibin. Li wir demeke dirêj bi hev re bi kêf dixwênin. Piştire ku her weha li wir demeke dixwênin, êdî piştire Mîr Kurzan biryara dide ku herdûken bişenê Cizîre bota. Bi vê yekê re, êdî kêfe Sozdar û Dilsoz ji tê ku wê herine Cizîre bota. Cizîre bota navê wê mazin bû. Mirovên ku çûbena wêderê, êdî piştire weke ku wê di zanebûna de wê bifirin li wan dihata meyîzandin. Ji aliyekî dî ve ji gelekî û gelekî qadrekî ku mazin didena mirovê ku diçûna Cizîre bota û dixwand. Wan mirovên ku diçûne Cizîre bota û dixwandin qadrekî ku mazin ji xalk digirtin. Mîr Kurzan ji çûbû wir û xwandibû û piştire çûnûhatinên yên li wir ne birrîbûn. Gelek caran çûbû qasre mîre bota û li wir ji bûbû mehvan. Piştî ku diçû wir, gelek caren ew bi hev re diçûne nêçîre kewan ji bi hev re di wê heyeme de. Ji ber vê yekê ji Li Mîr Kurzan ne tenê weke mîrekî lê dihata meyîzandin. Ji xaynî wê yekê ji weke mirovekî ku bi zane ji lê dihata meyîzandin. Bi vê yekê re ji qadrekî wî yê ku mazin hebû. Qadre zanebûne divêt ku mirov bêje ku hebû bi mirovan re.

Mîr Kurzan, Mirovekî ku zane bû. Ji ber vê yekê ji dixwest ku li gor wê zanebûna wî ya ku hebu zarokên wî ji mazin bibin. Her weha ji ber vê yekê ji xwestibû ku zarokên xwe bişenê Cizîre bota ku bixwênin. Mirovên ku çûbena Cizîre bota wê zanebûna xwe mazin kiribena. Li wir gelek derfet diketine destê mirov de ji bo pêşketin û zanebûne. Mîr Kurzan ji vê yekê zanî bû. Ji ber ku ew li wir mabû û şert û mercên wêderê zanîbû. Piştire ji gelek caran çûbû û dîtibû. Ji ber vê yekê ji mirov nikarîbû ku bêje ku ew li ser şert û mercên wê bêxaber bû. Ew ne bêxaber bû. Piştî ku wi li ber qasre xwe ji xwendine zarokan re cih ava kiribû, êdî zarokên wî ji diçûn wir. Li wir keçik û kurikan bi hev re dixwand li nig seyda. Li nig seyda fêr hildan her weha girîng ji dihata dîtin. Mirovên gûhdida xwendine. Lê mirovên guhdide tiştêkî dî ji. Ew tişt ji kê fêren dide zarokan ji bo wan girîng bû. Li ser vê yekê ji disekinîn. Her mirov dixwest ku seydayê ku li ser zanebûne xwe re nav dayî û herî mazin e, li nig wî zarokên xwe bidina xwendin. Vê yekê ne tenê zanebûneke mazin ji wan re dianî. Ji xaynî wê yekê ji rêzek ji di nav xalkê de ji wan re

çedikir.Xalkê di got ku ‘meyîzênin, vî mirovê li ser nig filan seydeyê mazin û bi nav û deng xwendîya.Ji ber vê yekê ew ji xwedîyê zanebûneke mazin û piroj e weke wî’.Herweha gelekî dihata gotin.Mîr Kurzan, ku li nig seydeyê xwe xwandibû êdî gelekî û gelekî nave wî hatibû bihistin.Ji ber ku saydeyekî wî yê ku bi nav bû wî li nig wî xwandibû. Wî pêşî, li nig seydayekî ku bi navê Brehim xwandibû.Seyde Brehim mirovekî ku ji herême Wanderan bû û miroveki ku bi zane bû.Li zanebûna wî bawerîyeka mazin hatibû dîtin.Wî demek li Cizîre bota ji seydatî kiribû.Ji ber vê yekê miroven gelekî û gelekî jê bawer dikir.Ji ber ku mirovên ku li Cizîre bota yên ku seydatî û ilmdartî dikirin hemûkan ji yên ku bizane û pêşketibûn.Ew ji, nexwe ku ne wilo bena ma wê karibena ku seydatî li wir kiribena. Piştîre ku demeke li wir dimene, êdî piştîre divegerehe herême xwe ku li wir hinekî seydatîyê bikê.Lê piştî ku tê,êdî ne bi demeke dirêj re Bave Mîr Kurzan ji rojê rastî wî tê di nav civatê de û ji vegotin û zanebûne wî gelekî u gelekî bi bandûr dibê.Ji ber vê yekê ji, êdî Bavê Mîr Kurzan, êdî ku herweha je bibandûr dibê, êdî wî ne berde ku here ji nig wî.Wî li nig xwe di hêle. Piştî ku wî li nig xwe dide hiştin, êdî ew ji li wir bidest seydetîye dikê.Di wê demê de ji Mîr Kurzan hê biçûk e.Piştîre ku ew ji bidest xwandine dikê, êdî li nig wî bidest pê dikê.Li nig wî temenê xwe dihilde.Mîr kurzan gava ku bidest xwandine dikê li nig wî dest pê dike.Gava ku dest pê dikê ji hê biçûk e.Lê di wê dema xwe ya biçûkatîyê de ji ji seydeyê xwe seyde Brehim gelek tiştan fêr dibê.Ew haya dema ciwaniya xwe li nig wî her weha dixwenê.Piştîre ji ber ku zû fêr dibê û seydayê wî ji dibîne, êdî seydeyê wî bi bave wî re di peyîvê û dibêje ku divêt ku ti wî bişenê Cizîre bota ji bo zanebûne xwe mazin bikê.Di wê demê de Mîr kurzan, hê li nig seydeyê xwe pirtûkên ku ji bo temen bixwande, hemûkan ji xwendibû.Lê ji ber ku zû fêr dibû û ravakirina wî mazin û wî di serê xwe de dihişt, êdî piştîre ku van xosletên wî bala seydeyê wî dikişênin, êdî ew ji dikê ku wî bide şandin li Cizîre bota.Ew her weha hê di dema xwe ya biçûkatîyê de, êdî diçê Cizîre bota ji bo ku perwerdeyeka mazin hilda.Bavê wî ji ji ber ku mîr nasdikir û naqabîna wan xweş bû, êdî tenê xabereka ji mîr re dişenê ku wê kurê xwe bişenê nig wî ji xwandine û hwd.Piştîre ku xaber digihê dest mîr, êdî mîr ji kêf xweş dibê û dicihde bersive dide bave wî ku bila were wir.Piştîre êdî Bavê Mîr Kurzan wî dişenê wî ku bixwenê.Lê berî ku wî bişenê wir li malê, hinek tembihna li wî dikê.Dibêjiyê ku gava ku ew çûyî, divêt ku baş û qanc gûhe xwe bide xwendina xwe.Piştîre dibêjiyê de ku divêt ku li wir ku ti mayî û piştîre ku ti ji wir vegereheyî, bila mirov ji

tê qanc bahsbikin.Ew ji dibêjê bavê xwe ‘bila yabo’ û piştre dikeve rê de ku here Cizire bota di wê heyeme de.Piştire ku ew diçê wir,êdî piştire li wir ew ji gelekî û gelekî guhdide xwandina xwe û piştire miroveki ku baş û zane ku mazin dibê jê derdikeve.Piştî ku mazin dibê û her weha êdî mirovekî ku qanc û zane jê derdikeve, êdî bala mîre bota ji dikişenê û piştire mîre bota ji gelekî û gelekî hijê dikê û piştire hertimî wî li nig xwe dide sekinandin, li qasre.Hertimî di nav civata xwe de dide rûniştandin. Mirovên zane, hertimî li civata mîre bota bûn.Mirovên ku li civata mîre bota rûnştibena û li wan mirovên kuzane hisand bena, êdî zanebûna xwe ji maztir dikir.Mîr Kurzan ji her weha li wan dihisand û zanebûne xwe maztir dikir.Mîre bota ne tenê ji ber ku naqabina wî û bavê Mîr Kurzan xweş bû, hijê dikir û her weha eleqeyeka mazin jê re dide nîşandin.Ji ber ku, piştire ku piştire wî ji dîtibû ku wa ew çend mirovekî ku ji pêşketine re vekirîya û bifahma.Dîtibû ku ew wa ne mirovekî ku şevakorîya. Gava ku her weha ew kifş kiribû, êdî piştire eleqeyeka mazin jê re dabû nîşandin.Ev eleqeya mîre bota, piştire êdî dibê temen ji wî û xatûne wî Bistena keça Besnê re ku hevdû nasbikin û bi piştire bi hev re bi zewicin ji..

Mîr Kurzan, piştî ku bave wî ew şandibû Cizire bota, êdî li wir mîre bota qanc lê xwedî derketibû.Ew weke yek ji qasre xwe derxistibû pêş û hêjatî dida yê da.Mîre bota bi Mîr Kurzan re her weha têkilîya xwe xweş didenê.De ne, ku mirov li ser vê yekê jii du sê gotinên bêne ser ziman, mirov wê bibîne ku çend ev yeka mazin û kûr e.Mîre bota berî ku were ser mîrîtîyê bave wî bû.Di dema bave wî û bavê Mîr Kurzan de naqabîna wan ji gelekî û gelekî xweş bû û baş bû.Weke dû birayên li hevdû dimeyîzendin û têkilîyên wan hebûn.Ku mîre bota ji bave Mîr Kurzan rihê wî xwestibena, wî, ji wî re ne di got ne.Her weha ji hevdû re baş bûn. Mîre bota ji her weha ji wî re qanc bû.Di dema bavê wan de gelek tişt di naqabîna bavê wan de qawimî bûn.Bi hev re dihata gotin ku ketine şere Memê Alan de ji.Di wî şerî de bavê Mîr Kurzan gelek qancî li wî kiribûn.Mîr ji ew qancîyên wî ji bîr ne kiribûn.Tê gotin ku deyneki wan yê li hevdû yê rihûcan hebû.Di şer de hevdû ji mirinê xilas kirina.Piştire herweha bi hev ve hatina girêdan.Girêdanbûne wan ji her weha gelekî û gelekî mazin bû.Piştire ku tê gotin ku gava ku tenê malê, êdî piştire sûnde xwe didina hevdû ku wê hertimî li nig hevdû bin.Piştire ji hevdû di vaqatîhin.Gava ku ji hevdû divaqatîhin ji, êdî piştire bave mîr Kurzan tê mala xwe û piştire li pişt bave xwe rê dibê mîr û pistre ji, êdî jiyana xwe ya piştire weke mîr berdewam dikê.Ew êdî mîr bû.Ji bo wî hertimî ji

dihata gotin ku ew mîrekî ku bi haqîqat bû. Rast bû. Ne dihişt ku mafê ti kesekî bi dûv ti kesekî ve herê. Her weha bi rastî bû.

Tê gotin ku piştî ku ew bû mîr, êdî piştîre naqabîna wî mîre bota çend xweş dibê. Mîre bota ji ji Cizîre bota tê mehvandarîya wî û ew ji diçê mêhvandarîya mîre bota. Her weha hertimî bi ser hevdû de diçin. Mirovekî ku nave wî bi hevalbendîtîya mîre bota re derketibê, êdî hinekî tifretîya wî bêhtir ji maztir dibê. Herweha ez karim ji were bêjim ku tifretîya wî ji hinekî maztir bûbû. Piştî ku ew pîr ji dibeê, êdî piştîre gelek demên xwe li nig mîre bota buhurandin. Piştî wî re ji ku ew dimirê, êdî piştîre kurê wî Mîr Kurzan tê dewsa wî û weke wî hêjabûnekê ji mîr û ji qasre dibînê. Her weha, vêce nahaka dise em werine ser Mîr Kurzan ku nahaka li Cizîre bota dixwand.

Mîr Kurzan ji weke ku min ji were gotibû piştî ku xwandine xwe li nig seydeyê xwe Brehim tenê astekê, êdî piştîre bave wî dicihde li ser pêşnîyara seydeyê wî ji wî dişenê Cizîre bota ku di zanebûne de mazin bibê. Piştî ku ew her weha diçê êdî piştîre ew li wir demeke mazin di xwendine de dibuhurenê. Ew li wir rastî eleqeyeka mazin tê û her weha mazin dibê. Mîre bota piştî ku bave Mîr kurzan wî dişenê nig wî, êdî ew ji wî li nig xwe hertimî dihêle û di civatan de li nig xwe dide rûniştandin. Her weha qadrekî ku mazin didîyê de. Li ser vê yekê re, êdî piştîre mîr ji wî qadrî didine de. Mirovê ku mîr qadr dayê de, ma mumkun bû ku mirovekî dî ne dîye de? Ne, ne mumkun bû. Wan ji wê dabene de. Mîre bota hertimî gavên xwe bi zane bûn diavêtin. Ku wî qadrek dabena yekî, êdî ew yeka dihata wê wate ku ew mirov baş e. Ji ber ku herkes di wê qinyatê de bû ku mîre bota ti carî bêzanebûn gavên xwe ne avêje û bêzanebûn qadr nade yekî. Medekî wilo ya, êdî demekî ku mîr qadr dayê de demekî ew ji mirovekî ku baş û qanc e. Her weha êdî piştîre hin bi hin Mîr Kurzan ji di civata mîr de tê nas kirin û navê wî û dengê wî çêdibe. Piştî ku Mîr Kurzan ji hinekî dixwendina xwe ya li Cizîre bota de pêde diçê, êdî piştîre bêhtir tê naskirin. Bi zû fahmkirina xwe û têgihîştina xwe ew êdî derdikeve pêş di wê heyeme de. Mîre bota ji gava ku dibîne ku her weha ew ji mirovekî ku jîra û karê zû fahm bikê û têbigihê, êdî kêfe wî maztir dibe. Di wê demên ku Mîr Kurzan her weha li Cizîre bota dimenê de, biqadrekî ku mazin ku jê re tê nîşandin û tê naskirin. Mirovê ku ji alîye qasre mîr ve bi qadr were pêşwazîkirin, wê nave wî derkeve. Navê Mîr Kurzan ji herweha hê di xortanîya xwe de derdikeve. Nave wî bi zanebûne wî re û bitêgihîştina wî re û bi şahrazabûna wî re derdikeve.

Mîr Kurzan her weha demeke li Cizîre bota dibuhurenê. Di wê demê de piştî ku Mîr Kurzan tê dema balixbûna xwe û êdî weke ciwanakî ku wê mazin bûyî ku bû we zilem lê tê meyîzandin. Mîre bota ji wê pêvejoye wî weke bavê wî dişopenê. Her weha qadrekî dide yê da. Piştî ku Mîr Kurzan di zanebûna xwe de digihê asteka û piştî êdî ji malbata wî hêvîkirina vegeerîne jê tê kirin, piştî mîre bota dikê ku wî li nig xwe bizewicênê ji. Mîre bota pêşî hinekî li ser vê yekê dihizirê. Piştî bi zilemekî xwe yê ku bas bû re xabere ji bave wî re dişenê û hizre xwe ji jê re tene ser ziman. Bavê wî ji hizre mîre bota gelekî û gelekî diacibenê û piştî bavê wî ji xabere ku li mîre bota divegerehe, ku ew ji wê dicihde di wê heyeme de were Cizîre bota. Piştî ku herweha bave Mîr kurzan xabere li mîr divegerene, kefe mîr tê û weke ku ya di serê wî de ji bicih hatibê bişahî dibê di dilê xwe de. Piştî êdî ne bi gelekî re bavê wî û ji bi gelek sêwarên re û malîyên xwe re rê digire û diçê Cizîre bota. Ku diçê wir, êdî li wir ew û mîr li hevdu dirûnihên û piştî biryara xwe didin ku ka wê wî çawa û bi kê re zewicênin. Piştî ku her weha biryara xwe didin, piştî ji xabere didina xalkê ku wê dawat hebe. Her weha êdî kare dawata Mîr kurzan li qasre mîr tê kirin û dixwezin ku dawata wî li wir bikin. Bavê wî ji gelekî û gelekî kêfe wî ji vê yekê re tê. Dile wî gelekî û gelekî xweş dibe. Mîr kurzan ji keçika ku wê pêre bizewicê, wî berê dîtîya û keçikeke ku gelekî û gelekî xweşik û sipahîya. Ew ji keçikeka ku ji mala mîr ne dûr e. Ew bixwe navê wê Bistana besnê bû. Bistana besnê, ku mirov lê dimeyîzend, mirov dibin bandûra xweşikatiye wê de dima. Hingî ew xweşik û sipahî bû. Weke tak rihan bû.

Piştî ku herweha biryar tê dayîn, piştî ne bi gelekî re dawata Mîr Kurzan ji li Cizîre bota dest pê dikê. Mîre bota bixwe bi bave wî re li gor nirx û adetên diçê ku keçikê ji wî re dixweze. Ew bixwe her weha di navbara wan de diçê û tê. De ne, ku mîre bota herê û were di navbere de, êdî ne mumkun e tiştek nebê. Mîre bota li gor mazinatiya xwe têvdigrehe û keçike dixweze û piştî dawateka mazin ji wan re li qasre dide kirin. Mîre bota gava ku amedekarîyên dawate dide dest pê kirin, xabere ji gelek mîr û mirovên mazin re dişenê ku werine wir û tevî dawate bibin. Ku mîre bota xabere dişenê, êdî herkesek tên di wê heyeme de. Ji ber ku mîre bota ew dewetî qasre kirine. Piştî ku amedekarî ji dest pê dikin ji bo dawate, êdî piştî ne bi gelekî re dawat ji dest pê dikê û piştî ku mêhvanên ku wê werin ku ew ji tên, êdî piştî dawat bi şahîyeke mazin dest pê dikê. Şahîyeke mazin çêdibe ku ji şahîyên Newroze ne biçûktirin. Çawa ku mirov di Newrozê de li hevdu gelek dicivîn û wê

roje xwe xweşik dikin û cilên sipahî û nû li xwe dikin, di wê demê de ji wilo bû. Ji xwe di wê demê de ji Newrozê re ji hindik mabû. Zêde ti dem ji ne mabû. Mirovan di mala xwe de amedekarîyên Newroz ê ji di kirin. Yên ku malên xwe paqij dikirin, yên ku xwerinên xweş çêdikirin, yên ku tiştên malê li ber Dicle yê di şîştin, hebûn. Her weha her yekê karek dikir. Amedekarîyên Newroze ku dest pê di kirin ji hafte ya pêşî dest pê dikirin. Hafteyeke mirovan di malên xwe de ji bo paqijiyê çûnûhatin dikirin. Ji ber ku Ji 21, Adare re zêde ti dem ne mabû û tenê hafteyek mabû, êdî herkesêke haya roja 20, kare mala xwe yê şîştin û paqijkirinê bidawî dikirin. Her weha dawate Mîr kurzan rastî wê newrozê dihat. Mirovên ku di wê newrozê de ji bo newrozê li hevdû civîbana, wê du şahî bi hev re jîn kiriba di wê heyeme de.

Di newrozê de mirovan gelekî û gelekî li xwe dimeyîzand. Ser û binê xwe paqij dikirin. Ew roj, ne tenê weke cejneke ku were pîroz kirin bû. Ji xaynî wê yekê ji cenjeke ku pîroj ji bû. Her weha dihat dîtin. Di wê roje de miroven agir pê dixist û li dora wê li hevdû dicivîyan û ji hevdû re diaxivin û tişt ji hevdû re digotin. Ciwanan ji li hevdû dicivîn. Lê piştî berî ku li hevdû bicivîn û şahîye dest pê bikin, pêşî bi hev re bi pêtalên di destê wan de meşek ji li dardixistin, heya ku dihatina cihê ku wê lê şahîyê li darbixin. Ku dihatina wir, êdî piştê li wir bidest şahîye dikirin. Her ciwan bi cil û pêyên li ser wî re ku xwe xweşik kirî derdiketa qade di wê demê de. Herkesêki hevdû xweşik di dît di wê roje de. Yên di naqabîna wan de ji hev xayidî bûn ji hebene, di wê roje de li hevdû dihatin. Piştê ku li hevdû digahana hevdû, êdî govend digirtin û piştê ji ew xwerinên xweş yên ku xosisî ji bo wê roje hatina çekirin, di hatina hole û mirovan ji biafiyet bidest xwerine dikirin. Şahiya Newrozê şahîyeka civakî bû. Hizreke newrozê ji hebû. Ew hizir hebûna newrozê bû. Ew hizir dibû temene civaknasîyeka mazin di nav kûrdan de. Bi wê civaknasîyê re kurdan civakatîyeka mazin dijîn. Newroz, roja dilxweşîyê bû. Newroz, roja aşqê bû. Newroz, rojeke cejnê bû. Newroz, rojeke ku yên ku naqabîna wan nexweş ji bû bihev re qandibûn bû.

Her weha dawata Mîr Kurzan rastî wê rojê dihat. Dikete wê demê de. Wê dawata Mîr Kurzan li duv şahîye newrozê bihata kirin. Mirovên ku wê hatibena ji bo ku tevî şahîye dawate bûban, wê li wir pêşî tevî şahîye newrozê ji bûbena.

Bave Mîr Kurzan ji bi malîyên xwe re li wir bûn. Ew ji li Cizîre bota bûn ji bo dawate kurê xwe di wê heyeme de. Ya rastî, divêt ku mirov bêje ku ew ji şahî bi bave Mîr Kurzan di şahîyeka ku gelekî û gelekî

mazin. Kurê wî êdî mazin bû. Wî xwendina xwe di pêvejoyeke giring de bi xitim(bidawi) kiribû. Êdî wê piştî dawate re ji wê Mîr Kurzan ji ku bavê wî vegereha malê, wê bi xatûna xwe re vegerehe bena malê.

Piştî ku şahiyê Newrozê dest pê kir û piştî mirovan şahiyên xwe kirin, êdî piştî ku hê şahî bidawî ne bûn, dawata Mîr Kurzan hata dest pê kirin. Li Cizîre bota êdî şahî li ser şahiyê hebû. Şahî li pay şahiyê bû. Ji gelek der û wê mirov hatibûn ku tevî şahiyê bibin. Her weha mirov kare bêje ku şahiyê ku gelekî û gelekî mazin û bi nav û deng li daretibû. Dawata Mîr Kûrzan ku li daret, êdî piştî dawata wî bianîna Bistena keça besnê re bi ber dawiyê ve diçû. Lê dawata bi tava hî ji 40 rojê û 40 şevî li dar mabû. Dawateka mazin û bideng li dar hatibû xistin. Ji gelek deran mirovên mîr û yê mazin hatibûn. Mirovên ku zane ji gelek li wir hebûn. Cizîre bota ji xwe di wê demê de gelek mirov lê hebûn. Ji ber ku çûn û hatina wê gelekî û gelekî mazin bû. Ji derên dûr mirov ku ji bo xwendina dihatina wir, ji xayni wan ji mirovên ku ji bo bazirganîyê ji dihatina wir hebûn. Rê ya hevîrsimê dihatî nîvê wê. Li herêmê ji çûn û hatin li ser wê rêyê gelek dibû. Ji Nisebînê an ji ji nevendên herêmên din ji gelek mirov dihatina wir di wê heyeme de. Mirovên ku dihatin û diçûn ji bi xwe re biqasî tiştên ku ji bo firotina dianîn, wilqasî ji tişt di kirîn û diçûn. Her weha çûn û hatinak hebû. Ber û marşên Cizîre bota ji bi nav û deng bûn, weke yê kirmanşan ê. Keçekan bidestên xwe çêdikirin. Xalîçeyên hêten ku li ser wêneye Şahmaran dihatî çêkirin ji Cizîre bota dihatî kirîn û diçû herêmên din. Yê ku li dihatina kirîn bi watatir bûn. Ne tenê ji kurdîstanê ji herêmên din ji yê ku dihatin, kêfe wan ji wê wêneya Şahmaran re dihat. Ji ber vê yekê ji gelek xalîçeyên ku hêten dixamilandin û ku wêneya Şahmaran li ser bû, dikirîn û bi xwe re dibirin. Wêneya Şahmaran ji xamilandineke zêdetir xwedîye wateyeka pîroj ji bû di nav xalke de. Gelekî û gelekî xalkê ji wî wêneyê re rêz digirt. Di malên her mîr û merz û mazinên ku serbixweda de di nav kurdan de wêneye Şahmaran li malên wan dihatî dîtin. Bi wê wêneye re ji destê ku çavak dikefa mista wî de ji bû dihatî dîtin. Ew çav weke çavakî ku xwûde tere ew didî dihatî hasibandin. Her weha pîroj ji dihatî dîtin. Weke xalîçeyê ku wêneye Şahmaran li ser dihatî çêkirin çawa ku dihatî xamilandin, her weha hevirdora xalîçeyê ku ew dest li ser dihatî çêkirin ji bi rengên kesk, sor û zer dihatî xamilandin. Di malên de axlabe ji keçikên bi naqş ew wene gelekî û gelekî xweşik çêdikirin. Piştî ku çêdikirin û xilasdikirin, êdî di kirine sandokên xwe de û ji xwe re dihilandin haya ku mala xwe avakirin û çûne xwe. Ku mala xwe avakirin

û cûne xwe ji, êdî, wê, ji sandokên derdixistin û di dalaqandin. Gava ku didalaqandin ji xamleka xweşik dida çêkirin. Divet ku mirov bêje ku hertimî yên ku ji xwe re her weha bi naqşan tişt çêdikirin li pêşeroje xwe ji dihizirin. Piştî ku diçûna malên xwe ji çekirin bidawî ne dikirin. Li malên xwe ji çêdikirin. Lê vê carê, yên ku çêdikirin, weke takim çêdikirin ku ji gelek qatan pêkdihat. Piştî ku rojên weke rojên newrozê dihatin, ew tiştên ku çêkiribûn ji sandokan derdixistin û bi malê ve dikirin. Her weha rewşek hebû. Li her male, ji bo rojên weke rojên newrozê ku bi kar bênin di sandokan de destek hebû. Piştî ku ew roj dihatin ji, êdî ew dest ji sandokên û bi malê ve di kirin. Bi awayî jiyaneke asayî hebû. Jiyanaxalke herweha bireng bû. Rengên jiyane, hertimî li ber çavan bûn. Keçikan wekî dî ji ku naqşên xwe çêdikirin ji ji xaynî weneyên weha, evîna xwe ji bidil û tiştên ku di dilê wê de bû, bi naqş li ser wa naqşa xwe tanîna ser ziman. Li ser wê naqşê, hestên wê ji dihatina xwandin. Mirovan, herweha girîngî dide anîna ser ziman ya hestan, di wê heyeme de. Her naqşak weke berhemekê bû û li ber çavan bûn. Çawa ku nivîskarê li ser nivîsekê bi rojan dixabitê û dinivîsê, wê ji herweha bi rojan li ser wê naqşe xwe bi rojan dixabitî û çêdikir.

Bistena Besnê ji ne mumkun bû ku ew ji herweha ji xwe re naqşan çênekê û nebe bi xwe re male xwe di wê heyeme de. Ew ji keçikek bû û rind bû û li Cizîre bota mabû û xwandibû ji. Her weha gelek xosletên wê ji hebûn. Wê li nig bavê xwe ya seyde Hisen, bidest xwandina xwe kiribû. Temenê xwe li nig wî hildabû. Bave wê, her weha ew bi fêr kiribû. Wê ji piştî ku bidest xwandine kiribû, êdî li mezela xwe gelekî û gelekî dixwand. Çi nivîsa ku diketa destê wê de wê dixwand. Wê gûh dide xwendina xwe. Bavê wê di malê de li cihê ku lê dirûnişt, weke ku pirtûkxaneyek avakiribû bû. Wê ji di her firsandê de xwe digahanda wan pirtûkan û dixwand. Wê ku care pêşî dixwand, êdî ew tiştê ku dixwand ji ber dikir. Herweha xwedîyê mêjîyekî ku mazin bû. Ew her weha xwedîye mêjîyekî di hundirê xwe de digirt bû. Li male bavê wê ji û dîya wê besnê ji, ew gelekî û gelekî bi aqil di dîtîn. Ji xaynî dîya wê bavê wê ji carna li ser hinek tiştan bi wê şewirî bû. Aqle wê mazin bû. Ji ber wê yekê ji wî ji hizre wê hilda bû. Wê ji biqasî ku fahmkiribû hizre xwe ji wî re bigotin tanî ser ziman. Ne tenê bavê wê û dîya wê, her weha ji wê aqilîya wê bixaber bûn. Piştî mîre bota ji pê dihisehe. Piştî ku mîre bota pê dihisehe, êdî rojêke ku diçê mala wan dibake wê û pêre di peyîvê û ew ji dibîne ku wa ew çend biaqil û zane ya. Piştî ji êdî gelekî û gelekî hijê dike.

Mîre bota ku her weha dibîne ku ew wilo biaqila,êdî piştire gelek caran dohnê xwe dide wê di wê heyeme de.Bala xwe dide ser wê.Piştire êdî rojke mîre bota bixwe ku bi wê re di peyîvê dibejiyêde ‘ku ti bixweze were û care bikeva cihê ku pirtûkên qasre têde ne.Li wir li wan pirtûkan meyîzena, ji xwe re.Ez destûre di dima tê.Piştire ku mîr her weha jê re dibêjê, ew pêşî gelekî û gelekî fihet dikê.Lê piştire ji mîr re dibêjê, bila û sipasîya ji jê re dide nîşandin û piştire êdî kengî firsande dibine, êdî rê digire û diçe qasre û dikeve pirtûkxane de û li wir dikeve nava pirtûkan de.Ew her weha gelekî û gelekî jêhatî bû.Rojke li wir Mîr Kurzan rastî wê têt. Li pirtûkxane çav bi çav têne ber hevdû.Lê tiştêkî ji hevdû re ne bêjin.Piştire ji ne Bistene ji hinekan re vê yekê dibêjê û ne ji Mîr Kurzan ji hinekan re bahsa wê dikê ku dîtîya.Piştire ku ew ji wî re xwestin ji, wî bahsa wê rewşê nekir.Lê piştire ku ew ji wî re xwestin û rojke ku hatina hevberê hevdû, êdî Mîr Kurzan bi bîra wê dixê.Ew ji ji mîr Kurzan re dibêje ku ‘min ji bîr nekirîya’ û hwd.Bistena Besnê ji piştî ku ew dîtîbû, êdî wê ew ji bîr nekirîbû.Wî ji ew ji bîr nekirîbû.Lê wî di serê xwe de hizir kirîbû ku ka caraka dî wê rastî wê were an ji wê newê. Her weha gelekî di serê xwe de hizir kirîbû.Piştire ji ku mîr bahsa zawaca wan bi hev re kirîbû, pêşî wî ew nasnekirîbû.Hizirî bû ku ka mîr bahsa kê dikê ji wî re.Lê piştire ku pê dihisehe ku mîr bahsa wî kirîya û piştire ji ku wê dibûnê, êdî piştire gelekî û gelekî kêfe wî ji tê û dile wî ji xweş dibê.Piştire ji ku ew ji wî re hata xwestin, êdî wî ew dû carên dî ji dîtîbû.Piştire ku xwestîbû, êdî piştire ku cara pêşî ku hevdû dîtîbûn,êdî Bistene desmala xwe ya destê xwe dabû wî di wê heyeme de.Wî ji ya xwe dabûyêda.Lê piştire ji bo ku hinek kalmaman ji bo wî û wê newêne gotin, êdî wê hinek hina û sekir kirîbû nav desmala wî de û jê re şandîbû.Wate vê yekê ew bû ku ‘ez ji terê desmala tê dişênim, lê di dilê min de ya û bişa me’ bû.Piştire wî ji her weha hinek şîranî xistîbû nav ya wê de û ji wê re şandîbû.Wate vê yekê ji dile wan êdî yê hevdû bû.Dile wan êdî wê ji bo hevdû bi avêtina.Êdî haya ku saxbin, wê di dile hevdû de ban.Piştire ku ew ji hevdû re têne xwestin, êdî piştire dawata wan ji dibe û piştire wan digihin hevdû.Dawata wan ji 40 şevî û 40 roji li dardixin.Ji gelek der û waran mirovên ku têne dawata wan hena.Her yê ku tê ji, an mîre an ji mazinekî ku bi nava û an ji mirovekî ku zanista.Piştî ku dawat dest pê dikê û piştire ku bidawî dibe, êdî piştire hinekî dî ji li Cizîre bota dimênin û piştire êdî amedekarîya xwe dikin ku vegerihine malê.Ve cara ku bavê wî divegerehê, êdî ew û xatûna ji bi bave xwe re têne malê.Lê di wê dema ku piştî dawat li Cizîre bota mabûn

de di wê demê de Bistenê hatibû mala xwe û piştre çûbû 'malbava' ji.Çûna malbava, piştî hatina bûke bi dû rojan re dibê û ev çûyîn ji weke kevneşopaka mazin tê şîrovekirin.Her bûka ku hata anîn piştre bi du rojan re, divêt ku herê mala bavê xwe û hafteyekê bimenê û piştre vegerehê mala xwe û êdî bi mêrê xwe re jiyana berdewam bikê..

Piştre ku dawata herdûkan dibê û herdû bihevre dizewicin û piştre ku diçine mala xwe ji,êdî piştre ji bo herdûkan ji jiyana nû dest pê dikê.Piştî ku dizewicin piştre, êdî Bistena besnê ku dû rojan li mala xwe dimenê piştre, êdî diçê malbava.Piştê ku diçê malbava û li malbava weke hafteyekê dimenê, êdî piştre tê mala xwe.Mirova ku zewicî, êdî ku diçû malbava, weke hafteyekê dima.Lê ya rastî divîbû ku li malbava mayîn ne bin sê rojan re bena.Sê roj weke astekê bûn.Lê Bistena besnê hafteyeke mabû.Piştre hatibû malê.Piştî ku hatibû, piştre mala bave wê ji gelek tişt bi wê re şandibûn ku ew pê mala xwe ava bikin.Mîr kurzan bi kurê mîr bû.Ew bixwe ji ji mala mîr bû.Lê dise bave wê tişt pêre şandibûn.Ji ber ku ev yeka weke şopeke bû.Weke kevneşopîyekê bû.Her mirova ku zewicibena, rewşa wan di çî aste bena, her weha tişt di wê rewşê di dena wan.Wan ji di wê rewşê de mafe wan ne bû ku bêjin ne.Ya rastî ne ji mafe wan ne bû ku bêjin ne.Ji ber ku di wê rewşê de wan gotibena ne, hingî wê weke bêhûrmetîyeke bihatana şîrovekirin.Wê weke nêzîkatîyeke ne baş ku bihatana şîrovekirin.An ji wê wilo bihatana şîrovekirin, ku wan xwe li ser de û bavê xwe re dîtîya.Ew şîrove ji şîroveyeke ku di nav xalkê de li her derê dihata raxnekirin bû.Ne Mîr kurzan û ne ji Bistena besnê ne mirovna wilo bûn ku wilo bêne şîrovekirin bûn.Ji ber vê yekê ji wê li gor adet û kevneşopîyên biçûyan.Herdû ji zane bûn.Herdû ji xwedî aqil bûn.Herdû bidil bûn û ji mala mîr bûn û di nav xalke de dihatina naskirin.Ji ber vê yekê ji gava ku tişteki yekî ji wan her weha derketibena hole, êdî wê ne hatibena ji bîrkirin.Wê gelekî û gelekî ji bihatana ser ziman di nav xalkê de.

Piştî ku Bistena besnê weke hafteyeke li malbava dimenê, êdî piştre tê mala xwe.Piştî ku tê male ji, êdî weke kevneşopîyeke, mirovên ku wan biazimênin hena.Pêşî mîre bota ku demeke dirêj ji Mîr kurzan re bûbû weke bavekî wê pêşî ew wê wan biazimand ban.Piştre yên ku ew naskiriban.Piştî wan re, êdî wê caraka dî bi hev re êdî çûban mala bave Bistena besnê.Ji ber ku ew ji piştî wan re divêt ku wan biazimênin bi hev re.Piştî ku her weha deme azimandin bi dawî dibê, êdî piştre mala Mîr Kurzan ji pêşî divêt ku mîr li mala xwe bi azimênê.Piştî wî re, êdî yên ahle xwe, yên ku nasdikirin, divêt ku wan bi azimênin li mala xwe di wê

heyeme de. Ev yeka weke kevneşopîyeke bû. Lê divirde divêt ku mirov ji bîrnekê û bêne ser ziman. Ew ji her weha ew bû ku gava ku mîr an ji ahlên wan yên ku werine mala wan ji bi azimendinê, êdî ew bixwere tiştne tînin ku bidina wan, weke diyarî ji mala wan re. Ji ber ku li gor vê nêzîkatîyê, ew male xwe ji nû ve avadikin û divêt ku alî wan bê kirin. Ku rewşa wan xweş ji bê û pêdivîtîye wan bi tiştên ku ew bênen ne bê ji, dise divêt ku ew bênin. Ew tişt anîn, di hebûna xwe de, wateyeke ji ber ku diparaze. Wate wê yekê ji herweha ewê ku di jiyane de haya ku ew sax ên, wê ji alîye wan ve wê ew bi tenê newêne hiştin. Her weha ev nêzîkatî di hebûna xwe de wateyeke di paraze. Ev wate ji di nav xalkê de gelekî û gelekî girîng bû û xalkê ji gelekî û gelekî girîngî di da ye de. Ji girîngîyê zêdetir ji gelekî û gelekî li ser vê nêzîkatîyê di sekinîn. Ji ber ku di nav xalkê de weke çandaka bi kevneşopî her weha rêze zarokan ya li hevberê dê û bav û nêzîkatîya dê û bav ya li hevberê zarokan hebû. Wê nêzîkatîye, ev yeka li ser lingan dihişt. Wê yekê ev yeka diparast. Wê yekê rêze zarokan ji bo dê û bav diparast. Wê nêzîkatîye hebûna dê û bav, li nig zarokên xwe piştî zawece ji dide nîşandin. Her weha hevdû girtin ji girîng dihata dîtin. Mîr kurzan piştî ku bi Bistena besnê re zewicî bû, êdî piştê her weha gelek çûn û hatin çebû bû. Ew çûn û hatinên ku bûbûn hemûkan ji li gor nêzîkatîyên xalkê û kevneşopîyên xalke bûn. Ev nêzîkatî û kevnesopîyên ku hebûn û bi rê ve dibirin ne dihatine niqaşkirin ji. Tenê bi rê ve birin ne bû. Hemû tiştên ku di wê çerçovê de dihatina kirin ji li ser temenê ku wê mala ku wê ji nûkava were avakirin ku alî wan were kirin bû. Her weha xalke çandaka mazin dabû avakirin. Li gor wê cande ji bi rê ve diçûn û bi rê ve dibirin. Divirde hêjaya ku divêt ku mirov bêne ser zimên, ku nêzîkatîyeke baş ji alîye mirovan ve li van kevneşopîyan ji bizanebûn dihata dîtin. Mirovên ku zane bena nêzîkatîyeke bi zane dide nîşandin. Yên ku di zanebûne de kem bena ji, wê li gor nêzîkatîya xwe nêzîkatî bidena nîşandin. Lê divêt ku bi wan bihatana fahmkirin. Her weha xalkê berpîrsîyarek ji li ser piştê mirov dikir. Mirovên ku ji nûve zewicî bena, ji gelek alîyen ve ku ji mala bavê xwe ban û ji malên mirovên di ban, alîkarî distandin. Wan alîkarî distandin haya ku wan xwe li ser lingên xwe girti bena. Piştî ku wan xwe li ser lingên xwe girt, êdî pêde wê xwe bi xwe bi rê ve biriban. Her weha ev yeka girîng dihata dîtin. Her ku kê çi dabana, tiştên ku didan, tiştên ku ji mala wan re yên ku pêdivîya wan pê hebû bû. Her weha yên ku didan ji, pêşî dimeyîzandin ku ka çi ji wan re lazime û pêdivîya wan pê heya an nîn e, kifş dikirin û li gor wê diçûn û tişt dianîn û didena wan. Her yekê ku tiştêk anîbena bi

gotinekê radestî wan dikir. Ew gotin her weha aw bû ku ew bû *ji dil a*. Wate vê gotinê ji her weha ‘nahaka tişta ku ji destê min tê ev yeka ya. Lê belê ku ji destê min werê, ezê hertimî bidime wê û wê bitenê ji alîye xwe ve ne berdim’ bû. Piştre ji her weha êdî ew bi tenê ne dihatina bitenê hiştin. Hertimî li nig wan cih girtin hebû. Di rojên xweş de û di rojen ne xweş de ew bi tenê ne dihatina hiştin. Ev nêzîkatî di temenê xwe de çandaka ku di temenê xwe de nirx, çand, kevneşopî û nêzîkatîyên xalkê yên ku hebûn weke rawist û yên dîn yên ku hebun di parast.

Mîr kurzan û Bistena besnê ji van nirx, çand, kevneşopî û nêzîkatîyên ku hebûn ne dûrbûn. Wan her weha nêzîkatîyeke baş dîtibûn. Piştre ji ku ew ji bûn xwedî mal û piştre ku zarokên wan ji çêbûn û piştre mala wan ji ava bû û piştre ku pêdivîya hinekan bi wan û tişteki bû, êdî berpîrsîyarî dikete ser milên wan de ji, ku wan ji ew bi tenê ne hiştina. Gava ku wan ew bitenê bihiştina, êdî wê ji wan re baş ne hatana dîtî. Wê raxne li wan bihatana girtin. Wê ji wan pîrsiban ku ma çima wê ew bitenê hişt, ma win vê yekê rast dibînin an ji ne bînin. Wan ji divîbû ku bersiveka rast bidana xalkê. Lê divirde, divêt ku mirov bêje ku yer herî zor ew bû ku mirov bersiveke bide. Ji ber vê yekê ji ti kesekî ne dihişt ku ew were wê aste ku her weha bersivek jê were xwestin. Ji ber ku piştre ji, êdî hebu ku bi çavekî ku ne baş li wan bihatana meyîzandin. Hebû ku piştre ji jiyana wan ne xweş bûbana. Mirovan ji ber çî ev nêzîkatî dide nêşandin? Ev pîrs gava ku bersive dihat dayîn dihat dîtî ku çandak û nirxek û kevneşopîyeke bi sinc û nirxên xalkê ve dihat berçavan. Pêşîka di serê herkesekî de her weha ev hizir hebû ku piştre weke ku ew mirovê ku katî rewşeke xirab de heya ku ti ji rojeke bikeve wê rewşa xirabîyê de. Rewşa mirov hertimî weke xwe ne mene. Rewş hertimî xwe di guharene. Hertimî ji rewşeke têne rewşeke û ji astekê têne asteke. Her weha divêt ku mirov vê yekê ji bir neke. Ev yeka bi bîr xistin ji ,weke nesîhateka xalkê bû. Şîretên xalkê, neyêne ji bîrkirin. Di wê demê de ji ne dihatina jibîrkirin. Mirovên guhdidena şîretên xalkê. Şîretên xalkê ku ji devê pîran derdiketin û dihatina gotin, êdî herkesekî li berçavan digirtin. Herkesekî rêz û hûmet ji wan şewiran re digirt. Her şîretekê xalkê, di hîme xwe de gelek nirx û pêvejoyên pêşketine diparastin. Ji ber vê yekê ji girîng bûn. Wan şîretan, weke hinek xalan destûrî yên bingihin dihatina parastin û bi bîrxistin. Ew şîretên xalke, yên ku ji dev ji dev re dihatina gotin, weke hinek peymanên xalkê bûn ku di nav wan de. Li wan dihat meyîzandin. Nirx û çand, kevneşopî û mirov, hizir û raman, civat û xalk û civak û pergala bihevre bi wan şîretan re şîn bû bû. Herweha hîme felsefa civake li kûrdistanê

derketibû hole. Mîrîtî ji ya ku ev nêzîkatî bi hemû nirxên xwe re ku bi rê ve dibir bû. Ji ber vê yekê ji mîrîtî gava ku dihata şîrovekirin ne tenê weke seroke komeke an ji herêmeke dihata şîrovekirin. Weke pêşenge çandeke, weke rêvebirê herêmeke, weke zanistvana xalkê dihata pêşwazîkirin. Wate mîrîtîyê mazin bû. Bêja mîrîtîye di hebûna xwe de gelek wate diparast. Mîr Kurzan ji her weha êdî hêdî hêdî dibû mîr. Her weha êdî li wî ji dihata meyîzendin. Wê her weha êdî bihata meyîzendin. Mîrîtî an ji mirovê ku we bibê mîr her weha gelek tişt di aste hizir û nirxan de jê dihatina xwestin ji alîye xalke ve. Çend ku wî karibû ku bersive bide wan û nirxan avçend ji mazin dihata dîtin û rêz jê re dihata girtin. Mîr kurzan ji ber ku di zanebûne de hertimî zû bi pêş ve diçû û bi zanebûna xwe re bala mirovên li dora xwe dikisanda ser xwe, êdî her weha bêhtir dihata hiskirin û lê bi bala dihata meyîzendin. Gelekan gava ku di wê dema ku Mîr kurzan dixwand û bi pêşdiket, êdî digotin ku *wî ji bave xwe zêde kir*. Ev gotin gotineka girîng bû. Wî ji bavê xwe zêde kir, wate vê gotinê her weha di zanebûne de gelekî bi pêşde çûyî bû. Divêt ku mirov bawerîyê pê bêne bû. Wate ve ya dî ji her weha ew bû ku bavê wî bi zane bû, lê ew êdî ji bavê xwe bizanetira. Her weha ji bave xwe zêde kir, ji seydaye xwe zêde kir, ji kalke xwe zêde kir weke van gotinan gelek gotin hebûn û bikar dihatina anîn di nav xalkê de.

Ev gotina ku ji bavê xwe zêde kir, bi du alîya dihata gotin. Alîyek jê her weha weke ku me anî ser ziman bi qancî bû ku dihata ser ziman. Lê alîyek ji hebû ku ne bi qancî dihata ser ziman. Ew ji her weha ku bave wî ne qancîyek kiribena û piştêre bi ser wê ne qancîye ve demek buhurtibena, êdî piştêre ku wî ji ne qancîyek kiribena, êdî mirovên ku ew ne qancî di dîtin di gotin ku wê ji bave xwe zêde kir. Her weha bi vî awayî ji dihata ser ziman. Lê di her awayê de vê gotinê zêdekirine di hîme xwe de weke astekê tanî ser ziman. Lê weke ku me pêşî anîbû ser ziman, êdî mirovên bi zêdeyî qanc û baş tanî ser ziman.

Mîr kurzan ji di zanebûna xwe de di asteke de bû ku mirovan bigotina de wî ji bavê xwe zêde kirîya. Ji ber ku ew ji bi zanebûn bû û hertimî ji bi zanebûna xwe re û kirinên xwe yên baş re li berçavan bû. Bala mirovên ji ji ber vê yekê bêhtir çûbû ser wî di wê heyeme de. Ji ber ku ew hertimî li nig mîr bûn û tiştên her weha yên wî yên baş ji pêşî yên mîr di dîtin û yên ku dibûn pêşî dihatina guhe mîr. Gava ku her weha pêşî wî hisdikir êdî kêfe wî ji dihat ji wî re. Mirov ku hij yekî bikê û piştêre ku hertimî qancîyên wî mirov hisbikê, êdî piştêre gelekî û gelekî mirov hije dikê. Her weha ev yeka tiştêkî ku xweza bû. Hest û raman di

ser û dile mirov de di temenê vê yekê de ne.Hest hertimî xwe çêdike.Hertimî xwe li ser lingan dihêle û bi wate dikê di serî de.Hest ku çêbû, êdî piştre bê ku di serê mirov de xwe bi wate bikê winda nebê. Gava ku xwe bi wate kir ji, êdî hizreka ji çêdike bi mirov re.Her weha êdî hizrên ku di temenê wan de hest ji hena an ji yên ku hestiyar ên ji bi mirov re çêdibin.Nêzîkatîya mîre bota ya li Mîr kûrzan ji her weha bû.Mîr kurzan piştî ku bi bistena besnê re zewicîbû, piştre ku mala xwe ji ava kiribûn û piştre bi hev re jin ji dibûn, mîr bi ser wan de hertimî diçû.Piştre ku ew zewicî bûn, êdî piştre mîr, Mîr Kurzan dide dora xwe weke mîrekî û ew bi xwe re dibira ber Dicle yê li seyrenê û nêçîra kewan di wê heyeme de.

Mîr kurzan û Bistena besnê, piştî ku dizewicin, piştre ne bi gelekî re, êdî piştre ku bavê Mîr kurzan û ew di vegehihin, êdî ew ji bi wan re divegehihina malê.Lê Mîr ku kurzan berî ku vegerehe malê bi mîre bota re hinekî ji dimenê.Mîre bota piştî ku ew dizewicê ji bi bistena besnê re, piştre wan li nig xwe dihêle.Mîre bota, ew gelekî û gelekî di dile wî de cih girtibûn. Ji ber vê yekê ji gava ku ew dikin ku ji wir bi vaqatihin ji, êdî weke ku destê wî ji wan ne bê lê tê.Lê ew ji diviyabûn ku vegehihine malê.Mîr Kurzan gava ku hatibena malê, êdî wê li male weke mîr hatibena pêşwazî kirin.Ji xwe berî ku ew ji Cizîre bota bi rê bikevin ku werina malê, êdî bave wî hinek mirovên ku karin hinekî hê zûtir li ser hasp herin li pêşîya xwe dişenê ku herin û xabere bidina yên li wir ku ew ji hinek şahiyar bidest pê bikin.Dile Bavê wî xweş bû.Wî kurê xwe dîtibû.Dile wî ji kurê wî ji xweş bû.Divirde, me bahsa dilxweşbûna bav kir. Em hinekî li wir piştî ku me bahs kir, em li ser bisekinin.Ji ber ku ew yeka ji girînga û di temenê xwe de çandeke û hinek nirxnan dipareze.Hinek nirxên ku li ser rawîst(sinc) û li ser başbûn û qancbûna avana têne ser ziman.Di nav kurdan de xweşbûna bav ji kur, weke asteka başbûne kurê wî tê binavkirin û dîtin.Gava ku bavê wî jê ne xweş bê an ji wilo were zanîn,êdî piştre ku ew yeka di nav xalkê de ji were zanîn, êdî raxne lê kur têne girtin.Her ku her weha ji bo bav û kur dibuhure û wilo ji ji bo de û keçe ji dibuhurê. 'Dil ne hiştin', weke rastîyeka başbûne tê dîtin.Weke qancîyeka ku di temenê xwe de hinek nirxên xalkê û olîtî ji di paraze ya.Di ola kurden de weke êzîdîtîyê an ji weke ku di olên berê de ku têt ser ziman,rêze li ber dê gelekî û gelekî girînga.Li ser hîme rêza ji bo de, hinek zagon ji hatina avakirin.Lipît Iştar, Eşnûna û hwd, hê gelek xwûdenên jin hena ku bi hizir û hebûna xwe re di temene vê yekê de cih digirin. Piştre ku di dema Medan de hin bi hin ji hizir buhurtina yek-

felsefe û di olê de ji buhurtina dema yek-xwûdetîyê ji, ev yeka tê parastin û bêhtir ji tê bi pêşxistin. Piştî ku musulmanetî ji derdikeve ji van hizran hinek sûdên mazin digire. Di olên kurdan yên kevn de, çawa ku kurd ji bo ku qanc û neqancîye bînine ser ziman, di hizir de Ahrîman û Ahûra mazda afirandina, her weha wilo ji piştî li ser van nêzîkatîyan, lê bi hinek navên dî ji bê ew di çuhutîyê de ji di xiristîyanîyê de ji û di musulmantîyê de ji tene ser ziman. Temenê vê nêzîkatîye, ji dema sûmeran dest pê dikê. Ev nêzîkatîye kurdan di hizir de xwedîyê wateyêke ji bo hemû hizrên ku piştî derdikevin. Her weha ew nezîkatî ji hevdû kifşkirine qancî û neqancîyê ji kifşdikin.

Lê gava ku ev nêzîkatî hemû di nav kurdan de tene ser ziman, ji nêzîkatîyeka olitîyê zêdetir weke nêzîkatîyeka hizrî û civakî tene ser ziman. Kurd van nêzîkatîyan di nav civaknasîyeka ku ev hemû bi hev re tene ser ziman, tînina ser ziman. Herweha nêzîkatîyeka civaknasî bi pergaleke re rudide û tiştên ku afirinê ji di nav xwe de tîne ser ziman û bi hizir re bi wate dikê. Piştî dema Medan û virde, ku mirov hinekî bi ve civaknasîye re şîrove dikê, mirov dibîne ku piştî ku xiristîyanî û musulmanetî ji ku derdikevin, di nav ve civaknasîye de weke nêzîkatîyeka xweza xwe tînine ser ziman. Ne tenê weke oleka ku ji nû ve derketina. Her weha xwe bi civaknasîyeka li Kurdîstanê re xwe diafirenê. Di nav civaknasîya kurd û kurdîstanê de, ku mirov bixweze tîbisbîka bitêgihîştin bikê, mirov wê vê tesbîte bikê. Herweha mirov wê bîne ku hizrên ku li kurdîstanê derketine, gelekî û gelekî xwedîye civaknasîyêke bikifên. Ax û xalk, ew hizir li gor civaknasîya ku heya kifş kirîya. Ax di çanda kurdan biqasî roje û ave xwedîyê wateyeka mazin e. Kurd ne tenê wateyeka didina axe. Ji xaynî wê yekê ji pîrojîyêke ji ji bo wê tînine ser ziman. Di serê xwe de axê wilo tînine ser ziman, dikê weke mirovekî ku bi hêz û kare hertîştî diafirenê tînine ser ziman. Ax, bi jiyane re heya. Jiyan ji bi axe re heya. Ji ber vê yekê ji gava ku tişt di çandî û piştî hasata xwe dikirin û didana hevdû, her weha di dawîye de 'şahî' ji li dardixistin. Ew şahî ji di dilxweşîyeka ku bi bidest xistinê re çêbûya û weke rêzeke ji axe re bûya. Her weha hinek nêzîkatîyên ku bi gelek watan re di serê xwe de diafirandin tanîna ser ziman. Çirok û helbestên li ser palavanan ku tîne gotin ji dema Medan ve hena. Ji wê demê ve bi vî awayî çandek her demê bi afirandinên nû hatina xwe ya iro domand. Afirandin, bêjeyêke ku di temenê wata xwe de ax ji û av ji bihev re hewdike û tîne ser zimên. *Çêkirin* û *avakirin* dû bêjeyên girîng ên. Tîpe serî, 'a', ava û 'erê' tîne ser ziman, wateya wê ya mazin vê tîne

ser ziman.(‘A’ tenê bi serê xwe re dengekî ku wata *erê* têde heya tênê ser zimên.Ev tîp,ji dema Sûmeran ve heya.’A’, di gelek watan de û avakirina gelek bêjeyên girîng de, xwedî hêzê ya di kurdî de.Hinek ji van ji herweha ne; A=erê, A= ewê. A=ev, A=ewder û hwd.’A’,ji ber ku tîpe herî pêşî ya şîn de ya, êdî di zimên de, gelekî girîngîtî bi xwe re çêkirîya.Bêja ‘w’ ji weha ya.’w’ bi serê xwe wata ‘ew’ ji dide.Bi vî awayî ‘x’ji wata ‘ax’an ji ‘xak’ê heya.Di serî de ev tîp û hinek tîpên dî ji bi wan re, ji dema sûmeran ve li ser temenê xwe rûniştina)Bi vê yekê re wata dî ji bi ‘hebûn’ û ‘çêkirine’ re tênê ser zimên.Herweha ev tîp piştre ji hê derketina hole, ev tîp ‘hebûn’ û ‘wata’ wa, gelekî û gelekî kevnin di kurdî de.

Her weha hizir di pêşketinê de, haya ku tê wê dema Mîr Kurzan û wan ji herweha di hebûna xwe de hinek pêşketinên ku mazin çêdike.Ku mirov wan pêşketinan dibîne û şîrove dikê, mirov bi rastî ji dibînê ku di gelek qadan de li pêşin û demeke nûjen ji jîn dikin.Herweha têt berçavan.Mîr kurzan di zanebûne dema xwe de xwedîye asteka mazin bû.Li pêş bû.Zanibû ku rastî çûya û ne çûya.Di nav kurdan de ji ve re rastî çî ya an ji ne çî ya dibêjin ‘qancî û xirabî ji hevdû vaqatandin’.Mirovekî ku karibe qancîyê û xirabîyê ji hevdû bi vaqatanê, êdî ew mirov zane ku rastî çîya an ji ne çîya.Mîr kurzan ji,êdî herweha ji wî re dihata gotin ku ew mirovekî ku kare qancîyê û xirabîyê ji hevdû bivaqatene.Yanî karibû ku rastîyê fahmbikê ku ka çîya an ji ne çîya.Herweha gava ku mirov xwe digahanda astekê, êdî wilo jê re dihata gotin.Ji mîr kurzan re ji herweha dihata gotin.Mirovekî weha, êdî bawerî pê dibê.Divêt ku mirov bawerîya pê bêne.Ji ber ku bizane ya.Di nav mazinên xwe de axivîya û mazinên wî ji, kifş kirina ku ew bizane ya.Di nav zanistan de ji rûniştîya û peyivî ya.Wan ji li gotin û vegotinên wî meyîzend, di gotinê de ku ew mirovaki ku bizane ya.Ji xwe bawerî bi gotina mirovên mazin ku navserî xwe ne, mazin bû.Êdî ku wan di der haqe mirovan de herweha digot û vegotin dikir, êdî ji bo wan bawerîyeka mazin di kete ser û dile mirovan de.Ji bo mîr kurzan her weha bawerîyeka mazin ketibû dile mirovan de.Di serî de bawerîyeka mazin ketibû serê bavê wî de.Wî li Cizîre bota xwandibû û zanistên wêderê ji hemûkan, ku hizre xwe ji bo wî digotin, êdî digotin ku ew mirovekî ku bizane ya.Bi vê yekê re mîre bota ji mirovekî ku bi zane bû û wî ji gava ku bahsa mîr kurzan dikir bi qancî bahş dikir.Vê yekê ji bandûrak li mirovan dikir.Vê yekê ji hizrek dikira serê mirovan de.Pişti ku Mîr kurzan bi bave xwe re herweha kare vegerehe malê kiribu, êdî piştre weke mîrekî ji bo ku pêşwazî jê re bê kirin amedekarî dihata

kirin. Wê ew weke mîrekî bihata pêşwazî kirin. Ev yeka ji girîng bû û vê yekê bi xwe re astek tanî berçavan bi wî û hebûna wî re. Piştî ku li Cizîre bota Mîr Kurzan û bave wî û yên ku bi wan re ne ku amedekarîya xwe dikin, êdî piştî ne bi gelekî re di kevine rê de ku herine malê di wê heyeme de. Wê çûban malê. Bi bave Mîr Kurzan re Mîr kurzan û xatûna wî ji hebû. Bi wan re ji hinek mirovan dî ji yên ku ketibune re de ku bi wan re herine heya bi malê habûn. Ji ber ku wê li wir ji piştî ku ew gahana wir wê şahîyeka dawate ji li dar ketibena. Wê, vêce li malê dawateke nû ji bo Mîr kurzan û Bistena besnê wê li dar ketiban, ji xaynî ya ku li Cizîre bota hatibû li dar xistin ji bo wan di wê heyeme de.

Mîr kurzan û Xatûne Bistena besnê û bave wî û hinek mirovan ku li dora ne bi hev re dikevine rê de ku herine malê. Bavê Mîr kurzan ji li pêşî xwe hinek mirovne ku karibûn ku xwe li pêşîya wan zûtir bigihênine malê, li pêşîya xwe şandibûn. Ew ji wê çûban û li wir agahî dabena wan û li wir wê bi wan bidest şahîyê kiriban. Wê gotiban wan ku bile amedekarîyeke ji bo şahîyê dest pê bikin. Mîre wan ji nû ve ji dihat. Mîre wan yê nû bi zerîya mîre bota re ji zewicîbû. Ev yeka bixwe ji tiştêkî ku mazin bû.

Piştî ku ew ji Cizîre bota dikevine rê de, êdî piştî ne bi gelekî digihênê malê di wê heyeme de. Piştî ku digihênê malê, êdî piştî weke ku dinye rabe ser pîyan dibe ji bo wan. Herkesek li hevdu dicive û bi hev re ji bo dawata mîr şahîyê li dardixin. Mîr kurzan piştî ku tê wir, êdî li wir ji çawa ku li Cizîre bota bûbû zava, êdî li wir ji caraka dî ji wî dikine zava di wê heyeme de. Dawateke dî ji ji bo wan li dardixin. Dawateka mazin ji li wir ji bo wan li dar tê li dar tê xistin. Bavê Mîr kurzan li male ji xabere ji gelek mirovên mazin yên hevirdore re ku werin û tevli şahîyê wan ji bibin. Berî ku bi rê bi kevin bavê Mîr kurzan, ji mîre bota ji xwestibû ku were û li mala wî bibe mêhvan û tevli wê şahîya ku wê li wir ji bikin bibe. Mîre bota ji wê yekê re ne beje ne. Ew ji piştî bi ne bi gelekî re bi gelek sûwarên ku li dora wî ne dikeve rê de û rê ye mala bave Mîr kurzan digire, ji bo ku tevli şahîyê bibê. Mîre bota mazin bû. Piştî ew tê, êdî piştî tê bihistin ku ew hatiye, piştî ji hevirdore ji gelek mirov li wir dicivin. Dawateke mazin li wir ji çedikin. Dengdayineke mazin e bi şêx û şeng ku mazin li wir ji çedikin. Li malê ji, bavê Mîr kurzan dawateke ji wî re çedikê ku 40 şevî û 40 rojî li dar bimenê. Herweha dawataka mazin li dardixe. Piştî ku dawata li dardikeve û piştî ku hêdî hêdî bi ber dawîyê ji tê, êdî piştî xalk ji kêmbê. Piştî êdî hêdî hêdî mirovên ku ji deverên dûr hatina, ew ji kara xwe ya çûne malê dikin.

Piştire ku mirovên ku ji dûr hatina ku kara xwe ya çûne malên xwe dikin û piştire ku diçin ji, êdî piştire hêdî hêdî diçin. Lê mîre bota dimenê haya dawîyê. Bavê mîr kurzan ne hêle ku ew zû herê. Lê di wê dema ku mîre bota li wir e, êdî destê gelek mîr û mirovên dîn ji, yên mazin ji ji wir ne dibû ku herina malê di wê heyeme de. Ji ber ku ew mirovên ku hetibûna wir, êdî dixwestin ku li nig mîr bibînin. Dixwestin ku li civata mîr bimênin. Ew mîre bota bû. Ne mîreki ku ji rêze bû. Ew mîre bota bû û mîre bota ji hertimî di qasre xwe de weke mîre kurdîstanê bû. Weke mîre kurdîstanê hemûkî dihata dîtîn. Ew mîre mîra bû. Çavên hemûkesekî li wî bû. Bala hemû kesekî li ser wî bû. Mirovekî her weha mazin û ku heya hemûkesekî li ser ma, ku hê disekinê êdî çêdibû ku mirovên di çûban. Ne, ne xêr, çênedibû. Divîbû ku haya dawîya roje ku ew li wir ban, herkesek ji li wir bana. Herkesekî bi dil û can dixwest ku li nig wî bimanan. Şan û şerefe mîre bota mazin bû. Li kudera kurdîstanê bona, mire bota dihata nas kirin. Yên ku navê wî ne bihistibena di kurdîstanê de ne bû. Her weha ew bi nav û deng bû di her heyeme de. Qasre wî ji weke wî bi nav û deng bû. *Qasre mîre bota* li her derî bi nav û deng bû. Çizîre bota navende wî bû. Ji xwe Cizîre bota bi zanista xwe re û zanistgihîya xwe re û bi dîroka xwe ya bihezarsalan re ware mîre bota bû. Çizîre bota hiş û aqile kurdi û kurdîstanê bû. Kê çî kiribena ji wê nikarîbena ku ve rastîya wê bigûharandina. Ji ev rastîya wê ji, rayak bû û di ardê de gelekî û gelekî kur diçû. Mîrov ku Cizîre bota dîtîbena, jê gelekî û gelekî bi heybet dima. Jê gelekî û gelekî bihey dima. Her yê ku di dît, êdî tenê gotina ku ji devê wî derdiket ji her weha ‘ti çî biheybetî bû’. Cizîre bota li kurdîstanê ne tenê bi wateyê heya. Bi gelek wateyên bi xwe re heya. Mirovê ku li ser Cizîre bota bihizirê, wê van wateyên hemûkan bibîne û fahmdike. Gava ku fahm kir, êdî wê bibîne ku Cizîre bota çend mazin û biheybet û bi nav û deng e bû, hebûna xwe re.

Cizîre bota ji ber ku nahaka em bahsa wê dikin, êdî divêt ku mirov hinekî di ji li ser rastîya wê du sê gotinên di, yên rast bêne ser ziman, da qana baş û qanc were fahmkirin û têgihiştin. Da qana baş û qanc Cizîre bota were fahmkirin.

Gava ku mirov li ser Cizîre bota dihizirê, mirov dibîne ku dîrokeke we ya ku haya dema Sumerîyan diçê heya. Di dema Sumerîyan de, dibê weke navendeka (santral) ku mazin di wê heyeme de. Ji dema *Nebî Nuh*, haya ku digihê dema hûriyan herweha weke navendeka bû. Cizîre bota ware Nebî Nuh bû. Nebî Nuh li wir bû, li ber dicle yê jin bû.

Nebî Nuh li wir jîn dibe.Di wê demê de tê gotin ku Nebî Nuh 950(li gor çî ev dem dihata hasibandin, me ti dokument ne dît)salî jîn bû.Her weha tê gotin.Nebî Nuh, dema wî demeke xweş bû.Xwûde hemû tişt û dewlemendtî dabû wan.Mirovan, hê di wê demê de xwe winda ne kiribû.Hê xwe ji bîr ne kiribûn.Hê dora xwe ji bîr ne kiribûn.Ji ber ku hê xwe ji bîr ne kiribûn, êdî heya wan ji xwûdeyê wan ji hebû.Xwûde, di wê deme de Nuh kiribû Nebî li ser serê wan. Nuh kiribû pêxamberê wan di wê heyeme de.Wî hertimî bi xwûde re di da û distand.Nebî Nuh ji ber ku demeke dirêj jin dibê,êdî malbateka wî ya mazin hebû.Wî gelek tişt dîtibûn.Xwûdeye wî gelek tişt şanî wî dabûn.Gelek tişt ji ji bona xatire wî çêdikirin.Ew yekî ku mazin bû.

Jiyanaka mirovan di wê demê de mazin û xwes hebû.Tê çî dewlemendî xwestibena xwûde dabû wan.Xwûde aqilekî wilo mazin kiribû sere wan de, ku çî xwestiban karibûn çêbikin û bicih bênin.Aqilekî wan yê ku her weha mazin bû hebu di serê wan de.

Nebî Nuh ji ji bo mirovên xwe yên dema xwe hertimî ji xwûde re dia dikir.Ji xwûde dixwest ku hê bêhtir bide wan û wan ji qaza û balayan xilas bikê.Xwûde ji hisa wî dikir û aramîyeka mazin di wê deme de şîn dabû.Herkesek di wê aramîyê de jîn dibû.Dile herkesekî xweş bû.Ti kêmesî û xizanîya ti kesekî ne bû.Dicle dide wan.Ti kesek ne şerî ti kesekî ne dikir.

Nebî Nuh hertimî ji vê yekê ji dia ji xwûdeye xwe re dikir.Berg jê re dikir ku jiyanaka her weha xweş da ya wan.

Nebî Nuh, xwûde hinek xoslet dabûne ku bi zimane sawalan ji zanîbu.Karibû ku bi wan re bide û bistane.Karibû ku bi wan re bi peyîvê.Her weha karibû ku ew ji xwe bi wan bide fahm kirin û bikê ku ew jê têbighin.Ev yeka ji bo wî mumkun bû.Ji ber ku xwûdeyê wî ew teybetî dabû bû wî di wê heyeme de.Jiyanaka wilo ava bû ku mih diçêrî û gur li nig wê bû, lê ti xatartî jê re çênedikir.Her weha aramîyek hebû di wê heyeme de.Di xwezeyê de hertişt li gor hertişt û kesek hebû.Nexweşbûn û ne razî bûn ne bû..

Nebî Nuh, ji ber ku hij mirovan dikê, êdî hejî ji xûde dixweze ku bide wan û wan bixweşî bikê.Xwûde ji bêhtir dide wan.Lê xwûde dibêje Nebî Nuh ku bêjê xalkê xwe ku bisebibin,da bide wan.Xwûde ji Nebî Nuh re dibêje ku belesebep tişteke nebe.Ji wî re dibêje ku'bila ew ji bisebibin ku ez bidime wan'.Nebî Nuh ji vê yekê ji xalkê xwe re tenê ser ziman.Gava ku Nebî Nuh têne ser ziman, êdî yên ku lê dihisênin gelekî.Lê yên ku lê ne hisênin ji hena.Nebî Nuh, gelekî û gelekî di ber

wan de diçê û tê, dakû bi wan bide fahmkirin. Ji ber ku rewşa wan gelekî û gelekî xweşa, êdî ew ji dibêjin ku 'rewşa me nahaka xweşa, kengî ku rewşa me ne xweş bû, êdî eme bidest weke ti dibêjê bikin. Lê Nebî Nuh dibêje ku gotina xwûde ya, divêt ku win li gor wê bikin. Ew di wê demê de bîra wî ne kin. Lê yên ku bîra wî dikin ji xwûde dide wan. Lê êdî yên ku ne kin, êdî hin bi hin rewşa wan biber ne xweşbûne ve diçê. Lê Nebî Nuh heji ji ber ku rewşa wan xira nebe, berg ji xwûdeye xwe re dikê ku wan afû bikê. Gava ku ew dia ji xwûdeye xwe re dikê, êdî xwûdeye wî ji hisa wî dikê û dibêjiyê de ji bû ku weke ku ti dixweze, ez bidime wan here û bêjê wan, lê bila 'xwe bi bîr bînin'. Piştî xûde dibêjê Nebî Nuh, gava ku wan xwe bi bîr anî, wî çaxî wê min ji bi bîr bînin. Li ber vê gotinê xwûde, Nebî Nuh tiştekî ne bêje ku piştî tê nav xalkê ku gotina xwûde ji wan re bejê. Lê tê gotin ku xalkê dise bîra wî nekir û lê ne hisandin ji. Nebî Nuh ji ber vê yekê ji bêçara dibê. Gelekî û gelekî xamgîn dibê. Lê her ku bêçar dibe ji, lê dise dile wî naxweze ku tiştek were serê mirovan. Ji ber vê yekê, êdî heji di ber wan de diçê û tê di wê heyeme de. Piştî tê gotin ku gava ku diçê û bi wan re di peyîvê û herweha bîra wî nakin û ew bêçara dibê, êdî tê gotin ku xwûde wî dibîne ku bêçara bû ya. Gava ku xûde wilo dibîne, êdî pêre diaxive û dibêjiyê de, ez karim nahaka ji ber ku ti bêçar kirine tişteki bînim serê wan. Nebî Nuh ji xûde dixweze ku tiştekî newêne serê wan. Xwûdeye wî gotine wî erêdikê û tiştekî bi wan nekê.

Ji ber ku li wî ne hisandina ji, hêrsbûnek pêre çebûya. Xwûde wê hêrsbûna xwe ji Nebî Nuh re têne ser ziman. Dibêjiyê de ji xalkê xwe re bêje ku da werina ser rê ya qanc. Da hisa wî bikin. Da bîra wî bikin. Li ser wê yekê Nebî Nuh careke diçê ku bi wan re bi peyîvê. Lê wê carê ji piştî ku diçê ku bi wan re peyîvê û ku diçê û ku bi wan re di peyîve ji ti tiştekî bidest nexê di wê heyeme de.

Piştî tê gotin ku ji ber ku yê ku bîra wî dikin, rewşa wan hê xweştir dibe û yên ku bîra wî ne kin ji, rewşa wan xirabtir dibû û hemû tişt û malên wan ji destê wa diçê. Piştî ku her weha dibê, êdî yên ku rewşa wan ne xweş dibin, êdî ji ber tiştekî destê wan de ne mîne, êdî piştî çav di berdine tiştên, yê yên ku hena. Êdî ev yeka ji êdî rewşeke xirab di demê de derdixwe hole di wê heyeme de. Êdî ji ber wê yekê di nav mirovan de ser derdikeve û mirov têne kûştin. Mirovên ku rewşa wan xweşa, ji aliyê yên ku rewşa wan ne xweşa ve têne kûştin. Piştî ku têne kûştin, êdî piştî dest didina ser mal û milkên wan di wê heyeme de. Her weha bêaramîyek

êdî ru dide.Ji ber vê bêaramîyê, êdî gelek mirov bêzar dibin û rewşa wan xira dibe.

Nebî Nuh ji ji vê yekê gelekî û gelekî xamgîn dibê.Êdî nizane ku wê çî bike û bêjê.Ji ber vê yekê ji, êdî dia ji xwûdeye xwe re dikê û alîkarîyê ji wî dixweze.Gava ku ew alîkarîyê ji xwûdeye xwe dixweze, êdî xwûdaye wî ji bersive didiyê de û dibêjîyê de, 'ez rewşê dibînim'. Piştî wê yekê re, êdî Nebî Nuh li bendî xûdaye xwe dimenê ku ka wê çî bikê.

Nebî Nuh bixwe ji di nav xalkê de diçê û tê ku wan bêne rê ya baş.Lê bîra wî nekin.Mirovê ku rewşa wan xira dibe, êdî di kevîne derde rewşê xwe de guhê wan tiştêkî his nekê û çavên wan ji tiştêkî dî ne bîne.

Piştî rojê xwûdeye Nebî Nuh bi wî re di peyîvê û jê re dibêje ku 'ji xwe re kîşteke çêke û yên ku ji tê bi bawerî wan û ji teyrik û sawalên ji her yeke cohtekî bixiyê de'.Piştî ku xwûde yê Nebî Nuh herweha jê re dibêjê, êdî piştî, êdî ew ji kîşteke çêdikê û piştî mirovên ku jê bi bawerî, wan dewetî hundir kîşte dikê û ji her teyrik û sawalan ji her yekê ji wan cohtekî ji dixiyê de û li bendî ku ka wê çîbibe.Piştî xwûde pêre dipeyîvê û jê re dibêjê 'wê baranaka ku pir jidahî wê were.Wê ew baran sê şev û sê rojan wê berdeyam bikê.Wê bi wê barane re wê li her dere lehîyek rabe.Bi lehîye re, wê li her dere, wê gelek cih wê bin av bin.Wê bi tememî bin av ne bin.Hê ku bi tememî her der bibin av nebuyî, tê carake dî bi bangekeke bake xalkê ku werin û li nig tê cih bigrin.Lê yên ku newîne nig tê, wê li ber lehîye herin.Gava ku keta roja sêyen de, êdî piştî wê av ne tenê ava barane bê.wê çem ji bilind bin.Wê av ji bin ardê bifişiqê û derkeve.Wê ji tanûrên ku têde nan têde têt çêkirin, wê av bifişiqê.Wê ji ji tanûrên nê av ji wan derkeve.Piştî herweha wê serûbine ardê di bin ave de bimêne.Wê ti rih û can li ser ruyê ardê birih ne mene.Wê hertişt rih bide.Lê ji min bi bawerî bê ku çawa ku min berî hingî afirand bû, ezê piştî ji bi ji axe biafirênim.Piştî ku av ji tanûren nê ji bidest derketinê kir, êdî piştî wê şeş rojan ardê di bin ave de bimêne.Tiştêk wê sax û max ne mene.Tenê yên ku bi tê re ne wê sax bimênin.Lê ji bîr neke ku av bilind bû, êdî piştî wê şeş rojan bilind bimêne û ti ji bi yên ku bi te re ne, winê 40 rojî di kîştî xwe de bi mênin. Piştî wê weke ku dinye ji nûve ava bibê, wê roj derkeve û bi derketine roj ya pêşî, wê li ser ruyê ardê gelek şênî û hebûnan bide çêkirin.Av, roje pêşî ku roj derket, êdî wê dinye were sêre berê.Gava ku dinye hata sere berê, êdî piştî wê mafe jiyane ji nû ve were dayîn.Lê ji bîr neke ku bila kîştî tê here ser cihê herîbilind.Bila kîştî tê di bajarê Nêsiûbîs ve herê û bila xwe bigihenê çêyayê Nissîr.Kîştî tê wê karibû ku di wan deran ve

herê ji ber ku wê hemû der di bin ave de bimênin, êdî piştê wê karibê ku rehet herê. Piştê ku barane vekir û av ji cikehe, êdî piştê wê ard tîr bibe. Wê pêşî hişk bibe. Wê ax dise sor bibe. Piştê êdî wê carake di şênî çêbibe. Piştê ku piştî roja pêşî hilta, êdî piştê wê baraneka di ji barê. Ew baran ji barana şîn kirinê ya. Ew baran wê baranaka tîr bê. Her peşke wê yê ku barî û keta arde, wê tiştêkî şîn bikê. Her peşke wê we ji bo şînkirinê bê. Jiyana, wê êdî ji nû ve ava bê. Ti ji tê di nav wê jiyana nû de bê. Wê di wê jiyane de wê herkesek bîra tê bikê. Yên ku bîra tê bikê, wê bîra min ji bikê. Wê min fahmbikin’.

Piştê Nebî Nuh ji weke ku xwûde jê re gotibû, êdî rabe û kiştêkê çêdikê û yên ku jê bi bawerîn ji wan dewetî hundirê kiştê dikê. Piştê ji, ji her teyrik û sawalan ji her yekê ji wan cohtekî ji dixê hundirê kiştê de. Piştê weke ku xwûdeye wî jê re gotibû li bendî ku ka wê çi bibê dimêne. Lê gelek ji ji Nebî Nuh bawer nekin. Ji yên ku bawer nekin ji şeş kurên wî du ji hena (di hinek vegotinan bahsa gelek zarokên wî tê kirin. Lê hijmar neyê dayîn. Ji ber ku gelekî jin dibe, êdî tê gotin ku gelek zarokên xwe û ji neviyên xwe û neviçiçên xwe û neviçiçiçên xwe dibîne.). Ji ber wê yekê ji ew ne kevinê kiştê ku ew çêdikê de. Di nav yên ku ne kevine kiştê de dû kurên wî ji hena. Ew ji kurên xwe re rastiyê dibêjê û dixweze ku wan xilas bikê. Lê ew weke gotina wî nekin. Dema Ku Nebî Nuh ji wan re dibêje ku ‘wê hemû der û tişt dibin ave de bimênin’, êdî ew ji gotina ku li bave xwe divegerênin ewê ku ‘emê ku av bilind bû çine cihê ku herî bilind û xwe xilasbikin’. Piştê ku tûfan dest pê dikê, êdî piştê ew ji weke gotina xwe dikin. Lê xilas nebin. Piştê Nebî Nuh dile wî bi zaroyên wî ve dimêne. Ne , ji ber ku kezebe, dile. Berg ji bo zaroyên xwe ji xwûde yê xwe re dikê. Xwûdeye wî, dema ku ew berg dike jê re dibêje ku ‘wan li vê dinyê, bîra gotina min ya ku tê got ne kirin, êdî ku ti bahsa wan nekê’. Piştê xwûdeye Nebî Nuh, jê re dibêje ku ji ber ku ew li ber gotina min ya ku tê got rabûn, ‘êdî ji wan re ne bêje ku ew kurê min ên. Ku ti bêjê ew kurê min ên, ezê tê ji ji wan ne baweran bi hasibênim. Piştê te gotin ku Nebî Nuh bêdeng di menê û piştê afûya xwe ji xwûdeye xwe dixweze. Tê gotin ku Nebî Nuh çar jinên wî hebûn. Lê yekê bawerî pê anî û pêre li kiştê sûwar bû. Piştê ew jina wî haya haya pêre ma, ew bû. Piştê êdî Nebî Nuh dikeve kiştê de û piştê tûfan dest pê dikê. Dema ku tûfan dest pê dikê, êdî piştê Nebî Nuh di kiştê xwe de bi yên ku bi pêre ne 40 rojî ji dimêne. Piştê ku roje pêşî derketibû êdî piştê Nebî Nuh ji bo bi tememî êmin bê ku tûfan sekinîya, pêşî dû kevokan disenê hevirdore ku li hevirdore meyiçênin ku ka rewş çiya û çawa ya,

fêr bibin û werin û ji wî re bêjin. Piştîre ku kevok diçin û li hevirdore di meyzênin û piştîre dibînin ku wa tufan sekinîyê, êdî tèn û ji Nebî Nuh re rastîya dibêjin. Piştîre ku ew tèn û rastîye ji nebî Nuh rê dibêjin, êdî piştîre Nebî Nuh ji ji kişte derdikeve û piştîre tê ser ru yê arde û li ser ruyê axe disekinê. Piştîre xwûde gava ku ew tê ser ru yê axe, êdî caraka dî pêre diaxivê û jê re dibeje ku 'êdî teyrik û sawalen ku tê kirina kişte de berda, ezê risqê wan biafirênim'. Mar ji dema ku derdikeve xwûde aqilekî di serê wê de. Ji ber ku di tûfanê de kişt kul dibê û ew bixwe wê kule digire. Ne hêle ku av bikeviye de. Ewe êdî jîn bibin. Piştîre êdî tê gotin ku dema aramîye dirêj û dirêj dest pê dikê. Ji nû ve jiyana tê avakirin. Herkesek jiyana xwe ji nû ve avadike. Piştîre xûdeye wî wî bijîyaneka ku gelek dirêj bi xalat dikê. Ew 950 (li gor vê diroke sal çawa dihata hijmartin ji di derbare wê de ti agahî bideste me ne ketin) salî têt gotin ku jiyana dibêt.

Piştî wê tufana re êdî jiyana ji nû ve dest pê dikê. Jiyana ji nû ve avadibe. Mirov ji û ajal ji jiyana xwe ji nû ve avadikin. Rewşeke nû di jiyane de ava çêdibe. Lê belê tê gotin ku piştî wê rewşê re, êdî li ser ruyê ardê demeke dirêj ya aramîye dest pê dikê. Pevejoyeka nû dest pê dikê. Mirov ji nû ve jiyana dibe. Şênî ji nû ve şîn dibin. Ajal ji nû ve jiyane jin dikin. Daristan û çol ji nû ve avadibin. Mal ji nû ve têne çêkirin.

Nebî Nuh li Cizîre bota ya. Cihê wî li Cizîre bota ya. Piştîre ku dicê ser dilovanîya xwe ji dikê, li wir tê bicih kirin. Tirbê wî ji li wir e. Piştî ku wafat dikê li wir tê veşartin. Dihata gotin ku Nebî Nuh xwûde haşmetak dabûyêde ku 40 rimî dirêj bû. Piştîre ku dicê ser dilovanîya xwe ji tirbe wî li gor wî 40 rimî (weke dirêjîye du mirovan, zêdetir ji..) têt çêkirin û tède ew tê veşertim. Tirbe wî ji li Cizîre bota ye. Tê gotin ku Nebî Nuh bi xwe ji ne mirîyê. Tenê xwûde kirîye ku ew, piştî ku mir, êdî ji tirbe rabû ya. Rihe wî li jiyane ya. Tê gotin ku ew li jiyane ya. Xwûde jiyana jê re çêkiriya û ew di wê jiyane de jin dibê. Ew mirovan dibîne, lê mirov wî ne bînin. Her weha bawerîyeka mazin ji bo wî hebû. Lê ji bo ku mirov wî cihê wî bibîne ji divet ku mirov biqancîye xwere gelekî û gelekî mazinbê haya ku mirov wî bibîne. Herweha tê gotin. Tê gotin ku ew dimire ji, ew di nav xalkê xwe de ku tê bicih kirin, gotiya wê pêşî ewê, xalkê wî wî ji bîrnekê. Ew di nav xalke de bicih tê kirin. Ji alîyê dî ve ji ku tê gotin ku ew dijîyanede ye û ew herkesekî dibîne û ti kesek wî ne bîne ji, tê gotin ku cihê wî dise di nav xalkê wî de ya. Li serê çiyaye ku kişte wî sekinîbû li wir, xwûdeye wî ew bicih kir. Li wir jê re cihekî ku ew bi şahî û bidil jin bibe avakir. Ew li wir haya haya wê di jiyane de bê. Ew nemir e. Ew

wê li wir bêmirin jin dibe. Xûde li wir mirin bicih nekir. Ew li wir ji xwûdeye xwe re berg dikê. Ew yê ku jiyana ji nûve pê hata şînkirinbû. Tê gotin ku li cihe ku Xwûde ji Nebî Nuh re çêkiri, ku mirovek karibe û xwe bigihên wir, êdî li wir ji bo ku jîn bibe di haft rojan de di haft şartan de dibuhure. Divêt ku di wan haft şartan de bibuhurê û têkneçê, dakû winda nekê. Ku bi ser ji bikeve, êdî tê gotin ku digihê jiyaneke ku gelekî û gelekî dirêj ku dawîye wê xwûde kifş kiriye. Di wê jiyane de nan çend şikeve ya, avçend ji ne şikeve ya. Nan çend tîrşa avçend ji ne tîrşa. Hizre jiyane di nav xwe de bikifşe û ne bikifşe. Mirovê ku jiyana kifşkir, ancax(qey)kare xwe bigihên Nebî Nuh, wir, li wî cihê ku xwûdeyê wî jê re çêkirîya. Lê mirovê ku xwe gahanda wir ji, wê jiyane mazin kifşbike ku ka çawa ya. Ji bo ku xwe bigihênîyê de ji, wê di nav gelek dirihan de bibuhurê û bimeşe û herê. Ji wê kahnîye ku marekî ku mazin dibîne wê de ya, wê avake jê vexwe û piştê wê bibuhure. Ew av ava jiyane ya. Ew av ave ku jiyana dayimî çêdike ya. Ji ber ku ew jiyana xwe her dayimî herweha bijî xwûdeyê wî ew av li nig wî bicih kirîya. Mirovên ku wê xwe bigihênine wê ave ji, wê haft xatereyan derbas bikin û piştê wê di aveke mazin de bi buhurin haya ku xwe bigihênine wir...

Jiyana Nebî Nuh li kevîye Dicle yê li Cizîre bota ya. Haya i roj ji tirbe wî li wir e. Tirbe wî li wir dimêne. Ew bixwe mirovekî ku mazin bû. Ji ber vê yekê ji tirbe wî ji mazin hatîye çêkirin. Tirbe wî ji ya mirovekî ku ji yê di roja me de jiyana dibin de mazin e. Tirbe wî gelekî û gelekî mazin e. Ji ber ku têt gotin ku ew ji mazin bûya.

Cizîre bota herweha dema ku mirov bi pêşketinên re ji şîrove bike, mirov dibîne ku çend mazin e. Mirov nikare tenê Cizîre bota weke bajerekî şîrove bike û bêne ser ziman. Ji ber ku ji wê zêdetir xwedîyê wateya mazin e. Gava ku mirov li dîroke wê ji dimeyîzene mirov we mazinatîye dibînê. Wê axe, gelek mirovên ku mazin li ser xwe dana jin kirin û di nav xwe de veşertinê. Mirovek ji wan mirovan ji Nebî Nuh e. Piştê ji gelek mirovên ku mazin tede hatine û çûne. Her weha ji mazin e. Bi vî awayî re mirov kare bêje ku Cizîre bota tenê bi sere xwe weke şariştanîyekê mazin ne. Ya rastî divêt ku mirov bêje ku Cizîrebota mejî û hişê kurdîstanê ya. Di diroke de hertimî her weha rol liyistîya û kare xwe bicih anîya.

Di dema Mîr kurzan de ji ku mirov Cizîre bota şîrove dikê, mirov dibîne ku Cizîre bota her weha xwedîyê wateyê bû. Mîr kurzan mirovekî ku bi aqil bû. Mirovekî ku bi zane bû. Ew li Cizîre bota ji mabû. Her

mirovê zane û bîaqil, gava ku jin dibe, li kudere jin bibû li wir bi xwe re şîroveyeke mazin û asil dide çêkirin. Mîr kûrzan ji herweha mirovekî ku bizane bû. Ji ber vê yekê bû ku mirovên her weha pêre şîroveyeke mazin li ser Cizîre bota ji dikirin. Pêre gelek şîrove dikirin. Ew bixwe piştîre ku li Cizîre bota dizewicê û divegerihe malê ji piştîre bahsa wî û Cizîre bota bi hev re tê kirin. Weke mîrekî ku ji Cizîre bota bê bahsa wî û Cizîre bota bi hev re tê kirin.

Mîr kurzan piştî bi bave xwe re vegerehe bû malê. Piştîre bavê wî xaber dabû mazin û mîren herême ku li mala wan ji bo şahîye dawata mîr Kurzan li hevdû bicivin. Piştîre ku mîre bota ji hatibû wî êdî piştîre li wir ji şahîyeke ku haya ku ti bejê besa mazina li dar hatibû xistin. Piştîre ku şahî li wir ji li dardikeve, êdî piştîre ew şahî ji weke ya li Cizîre bota mazin û bi nav û deng li dar tê xistin. Ew şahî ji weke ya li Cizîre bota 40 rojî û 40 şevî li dar dimêne. Herweha şahîyeke mazin û xweş dibe. Bavê Mîr kurzan di dawata kure xwe de di tiştêkî de taqîr nekê. Li ber tiştêkî nexê. Merdîtîyeke mazin dikê. Ev yeka ji bi nav û deng dibe. Ne ji xwe ew mîr bû. Ji alîyekî ve ji divêt ku wilo bena. Divêt ku di tiştêkî de taqîr ne kiribena. Gava ku mîrekî di tiştêkî de taqîr kiribena, êdî wê ew ji ji wî re bûbena weke nav di nav xalkê de. Ji ber vê yekê ji divêt ku baş bûbena û baş kiribena. Merdîtîya mîren û ne merdîtîya mîren ji bi nav û deng bû. Wê demê berî ji û hingî ji, navê bave Mîr kurzan hertimî bi merdî û qancî li dora wî belev bûbû. Herkesekê ku nave wî hiskiribû, ji nave wî bi qancî bahs dikir. Ev yeka ji bo wî ti carî ne dihata bîr kirin. Gava ku bav weha bê, piştîre wê bi wî çavî li kur ji were meyîzendin. Lê gava ku di kur de ew yeka ne hata dîtin û kêmesîyeke biçûk ji were dîtin, êdî wê ji alîyê yên ku dimeyîzandin ve mazin werê dîtin. Bav merd bû û kur qasîs bê an ji bav qasîs bê û kur ne merd bê, di nav xalke de tê şîrove kirin. Bave Mîr kurzan li gor nave xwe di wê heyeme de tevgerehe bû, ji her alîye ve merdîtîyeke baş û mazin dabû nîşandin ji herkesekî re. Merdîtîyeke wilo nabû nîşandin ku haya ku mîre bota ji jê axivî bû.

Piştîre ku dawate bi ber bidawibûne ve diçû, êdî piştîre hêdî hêdî xalk ji diçû mala xwe di wê heyeme de. Mirovên ku ji deverên dûr hatibûn ji, êdî kara xwe dikirin ku herina mala xwe di wê heyeme de. Lê ji ber ku hê mîre bota li wir bû, êdî destê wan ji ji wî ne dibû. Piştîre ku qadereke têve çû û piştîre ku mîre bota ji bahsa çûne xwe ya mal kir, êdî piştîre mirovên dî ji bahsa çûna xwe ye malê kirin. Hemûk ji mîr bûn. Ji deverên dûr hatibûn.

Piştre ku mîre bota kara xwe kir û êdî piştre ku keta ser riya xwe de, êdî piştre yek bi yek mirovên dî ji, yên ku ji deverên dûr hatibûn ketine ser rê ya xwe de ku herine malê. Piştî ku mîre bota keta ser rê de, êdî ew ji ketine ser rê yên xwe de û çûne mala xwe di wê heyeme de. Piştî ku mirovan hemûkan çûn, êdî piştre Mîr kurzan û malbata xwe tenê bi tenê mabûn. Êdî wê bi hev re jîn bûbûna. Bavê mîr kurzan ji mirovekî ku baş bû. Lê gelekî û gelekî ji pîr bûbû. Êdî herkesekî hevî dikir ku wê Mîr kurzan rajê desthilatdarîya bavê xwe di wê heyeme de. Ma ne, ji xwe, ew ji ji Cizîre bota ji ber wê yekê vegerehebû. Li wir wî xwendineke ku baş hilda bû. Li wir wî eleqeyeke mazin dîtibû. Piştre mîre bota ji hertimî pêve mabû, haya ku ew ji wir hatibû mala xwe di wê heyeme de. Nahaka vêce zewicibû û li mal bû. Êdî wê li malê, bi kar û barê bavê xwe ve çûbena. Ew êdî mîr bû ji dêla(şûna) bave xwe di wê heyeme de. Piştî ku ew zewicibû û hatibû malê û piştre ku hinekî li mal ji mabû, êdî ne bi gelekî re bavê wî ji digihê rehmete xwe di wê heyeme de. Êdî piştre hemû tişt bi wî dimenê. Êdî mîrîti bi wî dimêne. Êdî ew wê li ser serê xalkê mîr bena. Wê rastî şanî xalkê bidena. De ne, mîrîti hinekî ji rastî şanî xalkê dayîn bû, zanebûn bû. Ku mîr vê yekê nekê, êdî wê mîrîti ne kiribê bê hasibandin. Her weha hinek wasfên mîrîtiyê yên ku jê hevî dihatina kirin hebûn.

Piştre ne bi gelekî re ku bave wî ji digihê rehmate xwe, êdî piştre kar hemû li ser pişte wî di mêne. Êdî ew bi kar diçê. Mîr kurzan ji û xatûna wî mirovne ku bizanebûn bûn. Zanebûna wan mazin e. Her weha xalk ji êdî wan nasdikir. Xatûna wî hertimî li nig cih digirê. Wan gelekî û gelekî hij hevdû dikir. Ji ber vê yekê ji bê hevdû tiştek ne dikirin. Bê ku bi hevdû bişewirîn ji tiştek ne dikirin. Ku tiştek dikirin pêşî ji û paşî ji bi hevdû re dişewirîn. Herweha alîkarî ji di dana hevdû di wê heyeme de.

Mîr kurzan, piştî mirine bave xwe bi demeke re, êdî piştre bitememî kare mîrîtiya bitavahî dihilde ser milê xwe û bi rê ve dibê. Êdî ew di nav mîren de weke mîrekî ya. Piştî ku Bavê wî dimire, êdî piştre mîre bota ji hertimî pistgirîya xwe ji wî re dide nîşandin. Di gelek qadan de li nig cih digrê. Ew ji hertimî bi ser mîre bota de diçê û mîre bota ji bi ser wî de tê. Herweha piştre ji navberê wan xweş dibê. Piştî ku bave wî miribû piştre, gelek caran ew çûbû Cizîre bota bi xatûna xwe re. Mîre bota ji hatibû mala wan di wê heyeme de. Di wê dema ku bavê wî miribû de di 40 rojên bave wî de, mîre bota ji hatibû malê wan. Piştre ku çilê bavê wî bidawî ji bûbû, piştre ji ew li wir mabû heya demeke. Piştre ku çil bidawî dibê û piştre ku rewş, êdî hêdî hêdî tê bi ber asayibûna ve, êdî piştre mîre

bota dikeve rê ya xwe de û diçê mala xwe di wê heyeme de. Piştire êdî ewê jiyana xwe bitenê bi rê ve bibin. Wê êdî nave mîr kurzan bihatana naskirin û ew êdî mazin bû li cihê bave xwe di wê heyeme de. Piştire ku demek têve çû û rewş asayî bû, êdî piştire jiyana wan tê weke sêberê. Piştî ku jiyana wan tê sere berê, êdî piştire ne bi gelekî xatûna Mîr kurzan dikeve halakî de ku zarokeke wan çêbibe. Piştî ku her weha tê bihîstin, êdî piştire heya Mîr kurzan ji diçê ser xatûna wî û heya xalkê ji diçê ser xatûne mîre wan di wê heyeme de. Lê di wê heyeme de di mala birayê wî Evîndar de ji herweha şahîyek hebû. Xatûna biraye wî Berfînê ji bi halaki bû. Ew ji wê zarokek ji wan re çêbû bena. Ew ji wê bûbena xwedî zarok. Lê ya wan ew ne zaroka pêşî bû. Berî hingî kurikek ku navê Hadî û kecikeke wan bi nave Biyan ji çêbû bû. Lê Mîr kûrzan ew dibû zaroka wan yê pêşî di wê heyeme de. Ji ber vê yekê ji ji wan re gelekî û gelekî bidilper dihat. Gelekî û gelekî li ser di hizirin û di serê xwe de dibirin û dianin. Di her malê de gava ku zaroka pêşî çêbû biqadr dibû. Qadrekî ku mazin didêne de. Piştire ku zaroka duyemîn çêbû, êdî piştire ji asayî bûn di nav zaroken de çêdibû. Her ku zarokên pêşî ji çav ne ketibena ji, lê dise êdî ne weke berê dibû xwedîyê eleqeyeke mazin ji aliye şênîyên malê ve.

Lê gava ku zarok yeke tenê bena ji, êdî gelekî û gelekî qadrekî ku mazin jê re dihata nîşandin. Piştire ku mazin dibû ji ku bitenê bena, ew qadritîye wî berdewam dikir. Herweha rewşek ji bo zaroken ji hebû. Lê ku zarok zaroke mîr bena û wê ji nû ve çêbûbena, êdî hinekî bi nav û deng dihata bihistin. Ji ber vê yekê bû ku gava ku hatibû bihîsitin, ku xatûna Mîr Kurzan bi halakî ya, êdî piştire heya mirovan hemûken çûbû ser wê di wê heyeme de. Xatûna Birayê wî Evîndar ji bi halakî bû. Lê bele ne weke ya wî hey dikisanda ser xwe di wê heyeme de. Ji ber ku ya wan du zarokan wan yê dîn hebûn. Ew dibû zaroka wan ye sêyemîn. Evîndar ji Mîr kurzan mazitir bû. Lê Mîr kurzan li pêştir bû. Evîndar zêde xwe ne dikira nav tiştên de. Zêde xwe ne dide pêş. Ji xwe piştî ku ew zewicî bû, êdî piştire ew çûbû ser serê herêmeke, weke mîr û piştire wilo jiyana xwe berdewam kiribû. Ji xwe ew mîr bû. Ew ji bizane bû. Lê weke ku Mîr Kurzan di zanebûne de li pêştir bû dihata xuyakirin. Hinek mirovan ji weha diçot. Ji ber ku piştî ku bave wî miribû, êdî wî cihê bavê bi dev biraye xwe Mîr kurzan ve berda bû. Lê dise weke birayekî mazin ku tişteke divîbena ku kiribana dikir. Herweha gumana ti kesekî ji qacitîye wî û mêrentîye wî ji ne bû. Lê piştî ku bave wî miribû ji her çend ku Mîr kurzan derketibû pêş ji, lê dise xalkê bi çave mîrîyê li wî

dimeyîzend. Wî ji ev yeka di dît. Dema ku bave wî miribû û piştî ku mîre bota hatibû wir, êdî piştî careke mîre bota di nav civate ji li wir zîvirî bû û gotibûyê ku ‘ez dibînê ku tê xwe daye paş, Mîr kurzan nahaka li pêş e, qey tê cihê xwe ji wî re hiştiya?’ Gava ku mîre bota herkesek bala wan diçê ser wî di wê heyeme de. Ew ji di wê heyeme de bersîve ku dide mîr herweha ya, ‘mîre min ji, birayê min qanc nasdikê ku çend bizane û bixwande ya. Ew ku were cihê wî we hêja bikê’ bû. Piştî vê gotinê re, êdî gelek şîrove derketibûne hole li ser wî û biraye wî. Hineken digotin ku wî cihê xwe ji biraye xwe re hiştiye û hineken digot ku wan di nav xwe de bes kirîya. Ew wê li dereke wê bê mîr û ewê dî ji wê li dereke dî bê mîr. Her weha hinek şîrove derdiketina hole. Lê hineken di got ku ji bixweze mafe hatine ser mîrîtiye, êdî ya Mîr Evîndar e. Lê mîr Evîndar haya wê kêlikê ji ti bersivên ku van gotin bi alîyekî de rast bikê ne de bû. Ne gotibû ezê bibim û ne ji gotibû ku ezê ne bin. Her weha bêdeng bû. Lê wî ji bi çave mîrekî li xwe dimeyîzend. Mîr Evîndar ji mirovekî ku hêja bû û biqadr bû. Xalkê qadrekî ku mazin di deye de. Ew mirovekî ku hinekî bi bêdeng bû. Zêde wilo ne aşqî staxalî bû. Wilo dihata xûyakirin û wilo dihata şîrovekirin ji. Lê ku diaxivî ji mirovan pir bi bal heya xwe di da yê de û le dihisand. Wî zanibû ku bi axivê. Gava ku diaxivî dikir ku mirovên li dora hemû lê bihey bibin. Herweha xweş gotin bû.

Piştî bi demeke re, êdî ew weke ku li şûna bavê xwe derdikeve pêş. Ew, navê wî tê gotin. Herkesek êdî nave wî têne ser ziman. Ew êdî weke mîre mazin tê bi navkirin. Navê wî tê hildan. Ji ber ku Mîr Evîndar mirovekî ku hir bû, êdî mirovan gelekî û gelekî bahsa wî dikir. Gelekî jê diaxivîn. Hertimî ji jê biqanci diaxivîn. Di wê heyeme de hinek mûskûlên wî ji hebûn li herême wî. Herême wî dikete bi ber aliyê rojhilat de. Ew ji ber ku hertimî li herême xwe weke bavê xwe û kalkên xwe yên ku buhurtibûn xwestibû ku bi serê xwe bin. Lê vê yekê hinekî mûskûl ji wan re dianîn. Rêveberiyê Sasanîyan û ya araban ji wan re gelekî û gelekî mûskûl derdixistin. Bi ser wê de, hinek asirên tûrkmenên yên ku dihatina herême ji alîye Asiye ve, hinek êrîşên xirab dianîna ser serê wan. Di dema Mîr Evîndar de heremê wî rastî dû êrîşên her weha yên tûrkmanên hatibû. Her çend ku ew êrîşên wan bi paş ve xistibûn ji, lê di ser divêt ku mirov bêje ku gelekî xesareka ku mazin dabûbûna wan di wê heyeme de. Mîr Evîndar ji êdî hêzeke mazin dabû hevdu û li ser lingan dihişt. Ji ber vê yekê ji li herême wan aramî hinekî çûbû. Lê di ser mirovên herême li ser pîyan bûn û bihêz bûn. Ji ber vê yekê bû ku Mîr Evîndar ne dixwest ku ji wê herême di wê kêlikê de were û bibe mîr li dewsa bave xwe di wê

heyeme de. Wî nêzîkatîyeke wilo dide nîşandin. Wî dixwest ku pêşî aramîyeke li cihê xwe çêbike. Gava ku aramîyek çekir, êdî piştire dibêt hizirî bena. Ku hiziribena ku were û bibe mîr ji, wê birayê wî Mîr kurzan û pêşî xalkê wê ew erê kiribena. Ji ber ku maf pêşî yê wî bû. Hijê ji dikirin. Lê wî ji xwe di wê heyeme de ne dide pêş. Weke ku ne dixwest ku di wê heyeme de bi vî awayî re derbikeve pêş ji bo mîrîtîyê. Ji ber vê yekê ji weke ku bi nêzîkatîyeka xweza re dewsa dabû biraye xwe Mîr kurzan. Mîr kurzan ji ji ber ku maf yê biraye wî yê mazin bû, êdî piştire wî ji zêde ne axivî û weke mîr xwe ne dide pêş. Her ku bavê wî rewşa biraye wî yê mazin zanibû û ew di nav xalkê de dixwest ku derxe pêş, lê dise wî di wê heyeme de ne dixwest ku derkeve pêşîya biraye xwe. Ji ber vê yekê ji bi bêdeng dima. Dengê xwe ne dikir.

Piştî ku Mîr Evîndar, bavê wî gahabû rehmete xwe, êdî piştire li wir mabû. Ew demeke dirêj bû ku ne bû male xwe di wê heyeme de. Li wir mabû û li wir pê hisehe bû ku xatûna wî berfê bi halakî ya. Piştire li wir mabûn haya ku zaroka wan çêbû bû ji. Piştire ku zaroka wan çêbû bû, êdî xwûde kurek dabû wan di wê heyeme de. Wan ji nave kurê xwe kiribû Sozdar. Sozdar navekî ku xweş bû. Piştire ku zaroka wan ji çêdibe û piştire ku hinekî dî ji li wir dimênin, êdî piştire dikin ku herina mala xwe di wê heyeme de. Piştire ku herweha kara xwe kin ku herin, êdî Mîr Evîndar birayê xwe Mîr Kurzan didêne ser serê malê û hinek mirovên ku gelekî û gelekî ji wan bi bawere li dora wî dicivenê û piştire dikeve rê de û diçê ku herê mala xwe di wê heyeme de. Piştire ku ew diçin, êdî Mîr kurzan weke mîr di nav xalkê de derdikeve pêş. Lê her ku Mîr Evîndar ew danibû ser serê malê ji, lê dise xalkê biçave mîre mazin li Mîr Evîndar dimeyîzend. Wî weke mîre mazin yê ku were dewsa bavê xwe didîtin. Ya rastî ji maf mafê wî bû ku were û bibê mîr li dewsa bavê xwe di wê demê de. Ji ber ku çand û kevneşopî weha bû. Ne di bû ku ew ji derkeve dervî wê çand û kevneşopîyan di wê heyeme de. Divîbû ku wî ji li gor wan kevneşopîyan gavên xwe biavêtine di wê heyeme de.

Mîr Evîndar piştî ku bi malîyên xwe re dikeve rê de û diçê ku here malê, êdî Mîr kurzan ji bi birayê xwe mazin hêzeke dide amedekirin û pere disenê. Ji ber ku ew ji rewşa wê derê zane û zane ku di wê heyeme de hinek xatereyên êrîşen li ser wêderê hena. Ji ber vê yekê ji ew ji hêzeke mazin amede dikê û bi wan re dişenê. Wê ew hêz wê bi wî re herê haya bi malê û piştire wê vegerehe û were wir carake dî. Mîr kurzan ji herweha tembîh li wan mirovên ku bi Mîr Evîndar û wan re şandibû dikê..

Piştire ku ew bi rê dikevin û diçin, êdî piştire ne bi gelekî ew ji bi xêr û bi selemet digihenê cihê ku wê herine de. Gava ku digihenê wir, êdî ew hinekî li wir dimênin û piştire êdî di vegerihine wir nig Mîr kurzan. Gava ku ew ji di vegerihine nig mîr kurzan, êdî piştire ji mîr kûrzan re dibêjin ku bi sax û salim em çûn û gahana wir û vegerehene vir. Hinekî li wir ji man û piştire hatina malê. Piştire ku Mîr Kurzan ji ji wan re sipas dikê, êdî piştire wan dişenê ser kare wan di wê heyeme de. Lê piştî ku ew ten û tenê hevberê Mîr kurzan û rewşê jê re dibêjin û piştire mîr Kurzan ji ku ji wan re sipasîya xwe dide nîşandin û wan dişenê, êdî piştire ne bi gelekî dibîne ku wa şîvarekê bi lezeke re wê ji aliyê Mîr Evîndar ve ku toz ji ber lingên haspê wî dirabe wê têt. Gava ku her weha dibînin ku herweha wa şîvarekê têt, êdî piştire dû mirov li haspê xwe sêwar dibin û bi ber wî ve diçin ku ka kî ya. Gava ku diçin û ku xwe digihênine de, êdî dibînin ku wa Nûçevaneka ku ji nig Mîr Evîndar wan tê ku xabere bide Mîr kurzan wan ku êriş nahaka li ser serê Mîr Evîndar û wan heya. Gava ku herweha ew xwe digihênine Nûçevan u wî nasdikin û ew ji di rê de dicihde rewşê ji wan re bilev dikê û piştire ku ew ji hisdikin, êdî piştire ne sekinin û wî nûçevanê derdixine hevberê Mîr Kurzan. Gava ku ew ji derdikeve hevberê mîr Kurzan û rewşê ji wî re ji têne ser zimên, êdî Mîr kurzan ji sêwarên xwe re dibêje ku ne sekinin û herine bi wir de. Piştire ew ji li haspê xwe sêwar dibin û biber wan ve diçin. Gava ku Mîr Kurzan çawa ku dibêjê herin, êdî bi gotine wî re bi hezaran sêwar cihde amede dibin û bi ber herêma Mîr evîndar ve diçin. Gava ku dikevîne rê de û diçin, êdî di demeke kin de xwe digihênine wir. Lê gava ku xwe digihênine wir, êdî dibînin ku wa gelek mirov ji aliyê êrişên hovan ve hatina kuştin. Mîr kurzan gava ku xwe digihenê wir, êdî tenê dikê ku xwe bigihenê biraye xwe Mîr Evîndar. Gava ku ew bi hinek mirovên ku li dora wî diçine cihê ku ew lê ya, êdî dibînin ku wa Mîr Kurzan wê li ardê dirêj kirîya. Piştire dibînin ku wa xatûna wî Berfîn ji wa li nig wî li arde dirêj kirîya. Herdû zarokên wî ji wê li nig wan dirêj kirina. Li wir gelek mirov hatibûna kûştin. Bi jin û zarokan ve gelek hatibûna kuştin. Gelek hindik mirov sax mabûn. Piştire Mîr Kurzan ku bi hêzen xwe re herême dikê bi awlakarîya xwe de. Êdî piştire mirovên ku sax mana ji wan dide hevdû û yên ku hatina kuştin ji wan bidest bicihkirine dikin. Di nav yên ku sax mana de birezîyê wî yê ku ji nû ve ji çêbû bû ji hebû. Ew ji filitîbû ji êrişan. Piştire Mîr Kurzan wî ji bixwe re dihilde û têne u dide destê xatûna xwe bistenê besnê. Hê zaroka wan ne hatibû dinyê, weke ku zarokek ji wan re çêbû bû. Xatûna wî gelekî û gelekî hije kiribû. Piştire êdî ne bi gelekî re, êdî

zaroka wan ji tê dinyeyê. Ji wan re ji kurek tê dinye. Ew ji nave kurê xwe dikina Dilsoz. Êdî wê Dilsoz û Sozdar wê bi hev re mazin bûbûna di jiyane de. Êdî wê hevdû weke bira zaniban û mazin bûban. Herweha êdî wî mazin bûbûnan.

Piştî ku Mîr kurzan, birayê xwe û malbata wî her weha winda kiribû, êdî gelekî û gelekî dile wî êşehe bû. Wî piştî di ti demê de ew ji bîrnekirin. Hertimî ew di aqle wî de jîn man. Hertimî wî ew di bîra xwe de hiştin. Her ku wî li Sozdar dimeyîzend ew dihatina bîra wî di wê heyeme de. Her ku dihatina bîra wî ji êşeke mazin di keta dile wî de di wê heyeme de û di her heyeme de.

Mîr Kurzan piştî ku birayê xwe winda kiribû, êdî piştî kurê wî Sozdar ji anîbû nig xwe û li nig xwe ew weke kurê xwe mazin kiribû. Miroven li dora wî ji li vê nêzîkatîyê gelekî û gelekî bi kêf xweş bûn. Ji ber vê nêzîkatîyê hertimî qadrekî ku mazin didenê de. Ji xwe, weke ku me pêşî gotibû, berî hingî ku her weha qadrekî ku mazin bidinede, hê hingî hinekî lê meyîzend bûn. Weke demeke her weha pêşî bala xwe bihey dabûbûne ser wî. Li kuderê bê û di kijan aste de bê, nêzîkatîye mirovan yê li zarokên ku de û bave xwe winda kirina re cûde bû. Di wê demê de ji ev yeka hebû. Ji ber vê yekê ji her ku Mîr kurzan mîre wan ji bû û ti gumanên wan ji jê ne bûn ji, dise weke demeke bala xwe dabûbûna ser wî di wê heyeme de. Piştî ku dîtibûn ku mîr kurzan mirovekî ku baş ji wilo ve, êdî piştî bela xwe jê vekiribûn.

Mîr kurzan, di demeke kin de hem bave xwe winda kiribû û hem ji biraye xwe yê mazin ku gelekî û gelekî hije fikir winda kiribû. Herdûkan êşeke ku mazin kiribû dile wî de. Lê mîr kurzan xwe li ser xwe girtibû û êşe wan rakiribû. Mirovên li dora wî ji ew biteneserê xwe ne berda bûn. Hertimî xwe li nig dabûbûna hîskirin. Piştî ku herweha demek bi ser mirine bave wî û kuştine birayê wî ve diçê, êdî piştî Mîr kurzan tê ser xwe û piştî li ser serê herême dibe mîr. Lê mîr kurzan ji kûştine biraye xwe gelek fêr derxistibûn. Wî piştî ku bi tememî bû mîr û xalkê ji êdî ew erêkir û bi tememî weke mîr naskir, êdî piştî hêzeke mazin li ser herême di bin destê xwe de dide avakirin. Hêze ku dide avakirin ji hêzeke ku mazin e. Wê hêze ku ew ava dikê, ne ew biteneserê xwe avadikê. Li herême, li hevirdore çend mîr û mazin hebûn Mîr kurzan bi wan dikeve têkilîyê de û bi wan ji di şewirê û hizre wan ji dihilde û piştî ku hêze wan ji di nav de hêzeke avadikê. Mîr kurzan ji ber ku mirovekî ku zane û bîaqil dihata zanîn, êdî piştî ti kesekî ew ne şikand û wî çî got wan ji erê û piştî û piştî herweha hêzeke herêmî dana avakirin. Mîre bota ji di wê

rewşê de Mîr kurzan biteneserê xwe ne hişt. Ew ji li nig wî cih digirê û alîkarîyeke wî ji ji wî re çêdibe, ji bo avakirine hêze herêmî. Hêze ku tê avakirin ji ji alîyekî ve, xwe bi hêze mîr ve ji dide nîşandin. Mîre bota ji pistgirîyê dide wê hêze. Piştî ew ji hertimî li nig mîr ên. Mîre bota ji weke mîrekî ku li gotine wî bihisênin û ji bo gotine wî herine mirine ji ji bo xwe dibînin. Bi vê yekê re herêm digihe hêzeke xort. Li herême Hewlêrê wan deran ji Mirovên weke Zengî hêzeke mazin ku herême bû dabûbûne avakirin. Wê hêze ji hebûna xwe berdewam dikir. Têkilîye mîr kurzan bi wan re ji hebû. Di wê demê de Mîr kurzan bûbûna weke navendeka mazin li herême bi vê yekê re. Di wê heyeme de hinek mirovên mîr yên ku hêzên xwe tevî yê mîr kurzan û wan kiribûn ku cihê êrîşkeran kifşkiribûn, êdî bitene serê xwe kiribûn ku êrîşe bibina ser wan. Lê di wê rewşê de berî Mîr kurzan, xaber digihê mîr bota û mîre bota wan dide sekinandin û dibêje wan ‘em bihevî gavên xwe bi avêjin’. Piştî ew ji li gor gotina mîr disekinîn û piştî ku ji hêzên mîr ji hinek hêz diçin û xwe digihina wan hêzen û piştî ku xaber ji mîr kûrzan re ji diçê, êdî ew ji bi hêzeke mazin dikeve rê de û diçê ku here bigihê wê hêze ku ew kifşkirine û herine ser wan de. Piştî ku mîr kurzan herweha hêzeke ku ew li ser serê wê ya dide amedekirin, êdî piştî pêre dikeve rê de û diçê û digihê wê hêze û bihevî diçine ser wan. Piştî ku herweha hêzeke mazin çedikin û diçine bi ser wan de û bi wan re dikevîne şer de û wan têkdibin, êdî piştî herêm weke ku bigiştî bêhneke ji êrîşan distene. Ku êdî dise aramî li herême çêdibe û êdî dile mirovan rehet dibê. Piştî êdî li herême, Mîr kurzan ji û li herême ku pêşî Mîr evîndar ji lê mîr bû aramî çêdibê. Piştî êdî jiyana mirovan baş û qanc dibê. Miroven herême, jiyane xwe êdî weke berê berdewam dikin.

Mîr kurzan piştî ew ji wê hêze xiraneke û haya haya dihêle. Ji ber ku gava ku hêzeke mazin hebûna, dihata bihistin, êdî ti kesekî wêratî ne dikir ku herine bi ser herêman de. Piştî êdî her weha bixweza hêzeke herêmî avadibe. Mîre bota ji bi saya serê Mîr kurzan li ser serê herême dibê bigotin. Lê bizêdeyi ji piştî wan rewşan re, yê ku zêde derdikeve pêş ji Mîr kurzan e. Ew êdî weke mirovekî ku mazin tê naskirin û zanîn. Ew êdî mîre herême ya. Bi zanebûna xwe re û bi hebune xwe re ew, êdî li berçavên mirovan e.

Di wê heyeme de ji bo Mîr kurzan gelekî û gelekî ji tê gotin ku wî ji bavê xwe ji zêdetir kirîya. Yanî wî mazinatîyeke hê mazin bi xwe re derxistîye hole. Mirovên ku wî dibînin û nas dikin ji, her weha dibêjin. Ji bave xwe zêdetir kirin, weke gotineke baş bû dihata gotin. Wate vê gotinê

ji girîng bû. Kî ji yê pêşîye xwe zêdetir dikir? Yê ku bizanebûne xwe re mazin bûn û li pêş bûn. Bi vê gotinê re ev yeka ji dihata gotin ji bo wî di wê heyeme de. Mîr kurzan her weha ji bo wî dihata gotin. Ji ber ku ew mirovakî ku bizanebû û mazin bû. Piştî hin bi hin ev yeka bi wî re derdikete hole di nav mirovan de. Mîr kurzan, piştî ku hatibû dewsa bavê xwe û bûbû mîr, êdî piştî wî li herême xwe aramîyeke gelekî û gelekî mazin çêkiribû. Mirovan her weha jê gelekî û gelekî diaxifin. Piştî li herême, nave wî mazin derdikeve. Li herêmên din ji nave wî mazin tê bihîstin.

Mîr kurzan piştî ku li herême xwe her weha mazin tê naskirin û nave wî mazin dibe, êdî piştî gelekî û gelekî mazin dibê li herême. Çûn û hatina wî û ya mîre bota bi ser hevdû de ji wî mazin dikê. Nave wî derdixê.

Mîre bota ji bi ser wî de dihat. Hertimê ji ew dewetî Cizîre bota ji dikir. Ku ew diçû Cizîre bota ji, êdî li wir bi hev re diçûn seyrenê li ber Dicle yê û neçîre kewan dikirin. Her weha bi hev re dan û standineka wan ya mazin û xurt hebû. Bi vê yekê re mîr Kurzan dibê xwedîyê navekî ku di herîme de tê bihîstin. Gelek mirov êdî herweha wî nasdikin. Navê wî dibîhîzin. Mîr kurzan, li herême xwe aramîyeke mazin çêkiribû. Weke dagara (sembol) wê aramîya herême xwe ji ji xwe re qasreka ku mazin dabû çêkirin. Qasre ku wî ji xwe re çêkiribû ji qasre mîre bota bi xweşikbûna xwe ve û mazin bûne xwe ve ne kêmtir bû. Ew ji gava ku li mala xwe di qasre xwe de dirûnişt û li dora wî gelek mirovên ku mazin û bi nav û deng dirûniştin. Civate wî ji êdî mazin bû. Civate wî ji civata mîren bû. Ji gelek deverên dûr û cûrbicûr mirovên mazin dihatin ku li civata wî rûnihên û lê bihisênin. Piştî herweha çûnûhatineka mazin li qasre wî ji çêdibe, li gor mazinatîye wî.

Di wê heyeme de Dilsoz û Sozdar ji hin bi hin mazin dibûn. Ew ji êdî navê wan dihata gotin. Hê biçûk bûn, lê belê, ew ji dihatina naskirin. Ji ber ku gava ku civatên Mîr kurzan li diketin û ew di nav mirovan de dirûnişt, êdî ew ji dihatin û li nig wî di nav civate de dirûniştin. Ew dihatin û di nav mirovên mazin de dirûnistin. Herweha gava ku dihatin û dirûniştin, êdî piştî tene naskirin. Piştî ku hinekî mazin bûbûn, êdî piştî Mîr kurzan ew danîbûbûna nig seyda ku bixwênin. Piştî ku ew hinekî çûbûbûna nig seyda ji bo xwendinê, êdî piştî Mîr kurzan li nêzikî qasre xwe ji bo xwendinê malek avakiribû û zarok hemû li wir bi seydeyê xwe re li hevdû dicivîyan. Dilsoz û Sozdar ji bi zarokan re li nig seyda dicivîyan. Gelek caran ku zarok li hevdû dicivîyan li nig seydayê xwe ku

fêren bide wan û seyda ku fêr dida wan, êdî carna Mîr kurzan ji diçû wir û li wan tamaşa dikir. Weke ku kêfe wî dihat ku herweha ku zarok bixwênin û ew li wan meyîzenê. Herweha ku li wan dimeyîzend, êdî weke qadereke li wan dimeyîzend û piştîre êdî ji dev meyîzendina xwe diqaraha û dihata mezele xwe ye rûniştinê. Gelek caran ji, piştî ku fêrên wan li nig seyda bidawî dibû û ku dihatina malê, êdî wî ew li nig xwe didana rûniştandin û li wan dihisand ku ka çend bas fêr bûna. Mîr kurzan dixwest ku bi wan ve bi mene. Ji ber ku dile wî bi wan ve bû. Hij wan dikir. Bi zêdeyi ji dile wî li ser Sozdar bû. Ji ber ku ew eme wî bû û wî de û bave xwe di biçûkatîya xwe de winda kiribûn. Ji ber ku ew xwe şevî hîsnekê, jê re bahsa wan ji ne kiribû. Wî xwe weke bave wî û Bistêne ji weke dîya wî xwe şanî wî dabû. Wî ji herweha zanî bû.

Sozdar û Dilsoz piştî ku li malê li nig seyda hinekî dixwênin û fêrî nivîsê û xwendinê dibin, piştîre Mîr kurzan dikê ku hinek seydeyên dî yên ku bizane û mazin bibîne û bêne li wir bicih bikê, dakû fêrên zaniste bidina wan. Her weha piştîre ne bi gelekî re ji vê yekê ji dikê. Piştîre hinek mirovên ku bizane dibîne û wan têne li wir bicih dikê û piştîre ew ji bidest fêrkirina Sozdar û Dilsoz dikin. Dilsoz ji û Sozdar ji dû mirovên ku bifahm bûn. Zû fêr dibûn. Aqle wan zû digirt. Ji ber vê yekê ji wan ji bala mirovan dikişande ser xwe di wê heyeme de. Di demeke kin de, wan di xwendin û ferbûna xwe de xwe gahandibû astaka herîbilind. Mirovan ji her weha ji ber vê yekê gelekî û gelekî hij wan dikir. Mirovên ku di xwendinê de başbûn û zû bi pêş diketin ji xalkê qadrekî ku mazin di dîtîn. Xalkê, gelekî û gelekî hij wan dikir. Mirovê bi aqil, hertimî bi aqile xwe re derdikeve pêş di nav xalkê de. Ew ji bîaqilbûn û hin bi hin bi aqile xwe re ji derdiketina pêş di nav xalkê de.

Dilsoz û Sozdar demeke dirêj li wir li malê dixwênin. Mîr kurzan mirovên ku bizane têne nig(ba) wan ku fêrên mazin ew ji wan bigirin. Herweha Mîr kurzan bi wan re mijûl dibû. Mîr kurzan ji miroveki ku bizane bû. Di dema ciwanîye xwe de ew ji her weha zû fêrdibû û bavê wî ji ji bo wî mirovên bizane ji derên dûr dianîn ku ew fêran ji wan bigrê. Wî ji herweha fêr ji wan digirt. Bavê wî, dema ku ew biçûk bû, ew bi xwe re dibira nav civata mazinan û li wî dide hisandin. Wî ji li wan mirovên mazin dihisand. Mirovên zane hemûkan ji di civatan de li hevdu digehena hevdu. Hizrên xwe di civatan de di anîna ser ziman. Mirov, ku xwedîyê nêzîkatîyeke ku têgihiştinê ku bi mirov re çêdike bê, ku li kudere bê êdî wê tiştan fêr bibê. Ji bo vê yekê di nav xalke de weke gotineke xalke herweha dihata gotin, *mirovê ku ji fahme re vekirî..* Xalkê

li miroven dimeyîzend û digot ku ji pêşketinê re vekirîne an ji girtîne. Her weha ku gahaban wê têgihîştina ku ew mirov ji fahme re vekirîye, êdî qadrek ji didenê de. Her ku biçûk ji bena, wê wî ew qadr hilde bena. Qadre zanebûne mazin bû. Mirovê ku bifahmbena ji, her weha digihê qadre zanebûne di nav xalkê de. Mîr kurzan ji herweha ji ber ku hê di biçûkatîya xwe de bi fahm bû û zû fêr dibû û fahmdikir, êdî di nav xalkê de hijkirineke mazin ji bo wî derketibû hole. Miroven gelekî û gelekî hije dikir. Dilsoz û Sozdar ji herweha bûn. Ew ji bifahm bûn û zû têdigihîştin. Ji ber vê yekê ji, êdî xalkê ji gelekî û gelekî hij wan dikir. Sozdar, yên ku rewşa de û bave wî zanîbû ji gava ku lê dimeyîzend, bi çavekî ku bihest lê dimeyîzend. Sozdar ji weke ku li vê yekê têdigihîşt. Lê wî fahmdikir ku ji ber tiştne dî ya. Wan ti gotin di derbarê de û bavê wî de ne digot. Ji ber ku mîre wan gotibû ku bila, êdî tiştêk ji wan li ber wî newê ser zimên. Êdî xalkê ji her weha ne tanî ser ziman. Lê geleka zanî bû û di serê wan de ew rewş hê weke ku duhû bûbû zîn û jin bû, şil bû. Ji ber vê yekê ji gava ku li Sozdar dihata meyîzendin hinekî bi hest û dil dimeyîzendin. Her weha divirde, divêt ku mirov bêne ser zimên ku li ser mirovên weke Sozdar, gelekî bawerî û hizir ji di nav xalkê de li ser wan hebûn. Hizrên di serê wan de di derbarê sêvitîya wan de bûn. Hinek bawerî hebûn ku di gotin ku mirovên weke Sozdar ferîşte(meleyîket) wan di parzêrên. Ew li kuderê ji bin meleyîket wan di parzerên. Ji ber vê yekê ji ku yekî tiştêk bi wan kiribena, wê wan meleyîketan 'nivîsand bena' û piştêre li dinye dî li ber hasêb wê ew yeka ji wan bihatana pirsin. Wekî dî ji dihata gotin ku ji bo mirovan weke Sozdar, xûde haftê(70)meleyîket bi berpîrsîyar kirîye ku wan bi parzêrên ji qaza û balayan. Bi vê yekê re, êdî mirovan li wan bi bal bûn. Wekî dî ji dihata gotin ku 'haçîye ku wan ti carî ji bîr nekê, wê xwûde ji wan ji bîr nekê'. Ji ber ku mirovên wilo ti carî xwûde wan ji bîrnekê û her timî ji pîrojîyekê li wan bibaxş dikê. Wekî dî ji ti kesekî ne dixwest ku dilgirtine wan ji bi wan re hebe. Ji ber ku ew mirovna ku baş bûn. Mirovne ku qancbûn. Mirovên weke Sozdar ne tenê mirov meleyîket ji wan di parzêrên. Haya ku saxin ji wê meleyîket wan bi parzêrên. Wê her êvarên înan, wê meleyîket wan bibîr bênin û herine nig wan. Wê xwe bikina awaye miroven de û wê herine nig wan dakû wan bi tenê ne hêlin. Ji ku dile wan şikestî ne mênê hertimî wê li nig wan bimênin. Her mirovak dû meleyîket li ser herdû milên wî ne. Yek xêrên wî di nivîsenê û yek ji xirabîyên wî dinivîsenê. Lê yê miroven weke Sozdar, yên ku xêren di nivîsenin bêhtirin û maztirin û hertimî ew bi hêzin ji bo wan. ..

Sozdar her weha di nav xalkê de bi wate bû. Wî ku gotibena çî divêt ji wê xwesteka wî re ne hatibena gotin ne. Gava ku hatibena gotin ne, êdî wê dile wî ma bena. Ji bo ku dile wî ne mene ji, her weha ne dihata gotin. Çend ku xalkê nêzîkatî li mirovên pîroj dikir, her weha nêzîkatîyek li mirovên weke Sozdar, li yê ku di rewşa wî de bûn ji dikir. Ji ber vê yekê piştî ku Sozdar bi temen(sal) hinekî di mazin dibe û piştî ku hinekî di fahma wî mazin dibe, êdî piştî li nêzîkatîyên xalk têdigihê û piştî fahmdike ku ji ber dê û bavê wî ya. Lê piştî ji ew jiyana xwe bi asayî di domenê. Memê wî Mîr Kûrzan, jê re weke bavekî bû. Memê ku mirov bû. Mîr kurzan gelekî û gelekî bi ser wî de dixûraha, ji bo ew baş mazin bibe û bibê mirovekî ku baş û mazin.

Dilsoz û Sozdar her weha demeke bi hev re dibuhurênin. Mîr kurzan wan baş dide xwandin. Lê piştî ku Dilsoz ji û Sozdar ji hinekî bitemen û bizanebûn ji mazin dibin, êdî piştî Mîr kurzan dikê ku wan bişênê Cizîre bota ji bo xwendineka hê maztir. Herweha mirovên ku wan dibînin ji vê yekê ji Mîr kurzan re ténine ser zimên. Mîr Kurzan ji vê yekê dihizirî. Lê piştî ku êdî mirovên li dora wî ji anîbû ser ziman, êdî piştî bêhtir hiziribûn li ser vê yekê. Wî ji dixwest ku wan bişênê wir, ji bo ku xwendineka mazin hildin. Ew ji bixwe ji vê yekê weke ku dixwestin. Cizîre bota ji xwe nave mazin bû. Herkesekî ku biçûk ji bena û mazin ji bena zanî bû ku çûbena Cizîre bota, wê çend mazin bûbena dixwendin û zaniste de. Mîr kurzan ji vê yekê zanî bû. Ew ji demeke dirêj li Cizîre bota mabû. Li wir wî ji xwendina xwe kilimand bû (bidawî kiribû). Piştî ku wî xwendina xwe li wir kilimand bû, piştî êdî li wir zewicî ji bû û piştî vegerehe bû mala xwe. Piştî ku hatibû, êdî piştî bû bû mîr li ser serê herême xwe di wê heyeme de. Piştî ji gelek caran çûbû Cizîre bota. Ew çûbû û bi mîre bota re rûniştibû û bi hev re xweribûn û vexweribûn û piştî bi hev re çûbûbûne nêçîr û seyrenê. Piştî vegerehe bû. Ji xwe ji ber ku xatûna wî ji wir bû û ahla wî wir bû, êdî weke zavayê mîr ji dihata hasibandin û qadrek ji ji bo vê yekê ji jê re dihata nişandin.

Piştî ku wî herweha kiribû serê xwe ku Dilsoz û Sozdar ji bişênê wir, êdî hinekî li mezele xwe ye rûniştine rûniştibû û ketibu hizaranda. Li ser demên ku buhurtibûn, hizirî bû. Ew demên ku buhurandin bûn di serê xwe de biribû û anîbû. Demên wî yê ku ew li wir bû, hatibûbûna bîra wî di wê heyeme de. Hinekî li ser wan demên xwe ji hizirî bû. Ew dema ku rastî Bistena besnê hatibû ji hatibû berçavên wî. Li ser wê ji di serê xwe de hizirîbû. Gava ku herweha kiribû serê xwe de ku wan bişene, êdî piştî hinekî hizirî bû û piştî gotibû hinek mirovên ku li mala wî sûxratî

dikiran ku hinek amedekarîyan bikin ku wê wan bişênê..Piştire êdî amedekarîyên wan hatibûbûn kirin.Lê Mîr kurzan di wê heyeme de berî ku Dilsoz û Sozdar bişênê, civate li hevdû dide hevdû û di nav civatê de dibêje ku wê wan bişênê.Lê piştire herweha ji dibêje. 'Dilsoz û Sozdar li vir haya nahaka xwandin.Yên ku havalên wan bûn û bi wan re xwandin ji gelek bûn.Ez di wê bawerîye de me ku ez tenê wan bişênim wê di dile wan de ji bimenê û wê di dile min de ji bimenê.Ji ber vê yekê ez dibêjim ku yê ku havalên wan bûn û wan bihev re xwandin û di temene(yek-Sal) hevdû de ne, bila hemû bihev herine wir û bixwênin'.Dema ku mîr Kurzan herweha dibêje, êdî piştire di nav civate de gelek deng di nav hevdû de derdikevin.Piştire hemû bihev dibêjin, 'mîre min, tê tiştêkî ku baş û mazin hizirî ya. Tiştê ku ti dihizirîyî gelekî û gelekî rast e'.Piştire êdî li wir çend ciwanên ku di xwendina xwe de di wê aste çûndine de bûn ji xwe amede dikin ku herine Cizîre bota û xwandineke bas bibînin.Bi vê yekê re kêfe gelek miroven tê.Kêfe xalkê tê.Piştire Mîr kurzan karwanakê dide amedekirin ku wan bibê û bigihenê wir û were.Piştî ku ew çûne Cizîre bota û ji rê xilasbûn û gahana wir, êdî beş bûbena.Ji wir pêde, êdî li Cizîre bota wê mîre bota bi wan ve eleqeder bûbana. Mîre bota li Cizîre bota, cihê ku ew bi wan ve eleqeder dibû dabû avakirin.Ji gelek herêman mirovên ku ji bo xwendinê dihatina wir hebûn.Ji ber vê yekê ji êdî mîre bota li ser vê yekê hizirî bû û rêyeke baş bi zanistên li dore xwe re dîtibû..

Mîr kurzan piştî ku ji mirovan re dibêje ku amedekarîyan bikin ji bo çûne,êdî piştire mirov ketibûbûna çûn û hatineka ku mazin de.Ne tenê ji bo Dilsoz û Sozdar wê amedekarî bihatana kirin.Wê ji bo hinek ciwanên dîn ji bihatana kirin.Wê nêzikî bîst(20)mirov bihev biçûyena Cizîre bota di wê heyeme de.Ev nofêk bû.Hemûkan ji wê ji ber xwendine biçûyena.Hemûkan ji wê çûbena û bixwendina.Wan mirovên ku wê biçûyena hemûkan ji li wir li nig seyda bi hev re dixwand. Hemûkan ji di temene(sal) hevdû de bûn.

Piştire ku demek têve çû, êdî piştire xaber ji Mîr kurzan re tê ku amedekarî hatîya bidawî kirin.Gava ku xaber ji mîr kurzan re tê gotin, hingî mîr kurzan bi bêdeng dimenê di cihê xwe de.Weke ku hinek tiştên di serê wî de hebin ma sekinî.Ma gelo çî di serê wî de hebû?Vê yekê ti kesekî di wê heyeme de nizanî bû.Lê belê, tiştêkî di serê wî de hebû.Serê wî,ne vala bû.Lê di wê heyeme de çî di serê wî de hebû ji ne kifşbû.Di wê heyeme de gelek mirovên ku hertimî li nig wî weke aqildanan û ku mirovên navserî xwe ku zane hebûn.Hemûkan ji bala wan li ser wî

hebû.Li bendî wî gotineke ji deve wi derketibana bûn.Lê Mîr kurzan dihazn de bû.Weke ku li ser tiştina dihizirî.An ji di serê xwe de li ser hinek tiştina dihizirî.Wan mirovên li dore wî ji bala xwe didena ser wî weke ku bixwezin ku ka li ser çi ew dihizirî fahm bikin.Lê ku mirovak ya ku di serê xwe de ku li ser çi dihizire ku ne bejê, ma mumkune ku mirov ya di sere wî de têbigihê?Ku mumkun bena, di wê heyeme de, êdî mumkun bû ku mirov têbigihê ku Mîr kurzan ji li ser çi dihizirî.Mîr kûrzan wê kurê xwe û birezîyê xwe yê ku ji kurê xwe cûde ne di dît, wê bişanda Cizîre bota.Dibêt ku di wê heyeme de biçûkatîya wan hatibû bîra wî.An ji dibêt ku dê û bavê Sozdar hatibûbûna bîra wî.Dibêt ku herdû bi hev re ji bena.Lê ne kifş bû. Ne dihata kifşkirin ev yeka di wê heyeme de.

Mîr kurzan ji li Cizîre bota xwandibû.Wî ji xwendina xwe li Cizîre bota bidawî kiribû.Ew ji mirovekî ku ji xwendina ve jîr bû.Mirovekî ku jêhatîbû.Hertimî di demên xwendina xwe de gûhê xwe dide xwendina xwe di wê heyeme de.Ji bo ku pêde here hertimî dihizirî û dixwand. Wî hizre gelek mirovên bizane yên dema xwe xwandibû.Li ser hizre wan re wî ji xwe gahand bû hizreke ku mazin bi xwe re di serê xwe de.Mîr kurzan mirovekî ku bifahm bû.Ji ber vê yekê ji zû pêde çûbû.Dilsoz û Sozdar ji mirovne ku bifahm bûn.Ew ji wê zû pêde çûban. Mirovên ku ew didîtin û fahmbûna wan têdigahan,êdî gelekî û gelekî bahsa wan dikirin.Gelek caran li nig Mîr kurzan ji bahsa wan herweha hatibû kirin.Gava ku Mîr kurzan li nig wî her weha bahsa wan dihata kirin, gelekî û gelekî kêfe wî dihat.Hê bêhtir, êdî mêhle wî diçû ser wan.Ji xwe mêhle wî hertimî li ser wan bû.Li ser wan dihizirî û li ser wan dima sekinî. Gelekî û gelekî dile wî bi wan ve bû.Hij wan dikir.

Mîr kurzan herweha bi wan ve mijûl bû.Gelekî û gelekî li ser wan dihizirî.Dile wî bi wan ve bû.Mîr kurzan dema wa ya biçûkatîye ku haya ku mazin bûbûn dîtibû.Ew hinekî mazin bûbûn û li nig seydayên xwe bizanebûn bûbûn.Vêce nahaka Mîr kurzan dixwest ku wan bişenê Cizîre bota ku hinekî dî ji fahma xwe mazin bikin.Dilsoz, mala mîr dibû malxalana wî di wê heyeme de.Lê Sozdar ne wilo bû.Sozdar dîya wî ji alîye Serdefê wanderan bû.Serdefê dibûna malxalana wî.Serdefê ji zêde ne dîr ji Cizîre bota.Lê hinekî ji hevdû dîr bûn.Lê Mîre bota ji Sozdar dîtibû.Gelekî û gelekî jê xweş mabû.Ji Dilsoz ji xweş bû.Lê ji ber ku ew rewşa dê û bavê Sozdar hebû, êdî bêhtir dile wî bi wî ve mabû.Her cara ku diçû mêhvandarîya Mîr kurzan, pêşî li Sozdar di pirsî.Wî haya ku Sozdar ne dîtibena weke ku dile wi rehet ne dibû û hadana wî ne dihat.Weha bû, mîre bota di wê heyeme de.Berî ku Sozdar û Dilsoz ji bo

çûne Cizire bota bi rê bikevin, mîr kûrzan mirovek li pêş şandibû ku herê û xabere bide Mîr û qasre wan. Ji xwe cara dawîye ku mîr hatibû mêhvandarîya Mîr kurzan, êdî wî her weha hizre xwe anî ser ziman ku wan bişenê Cizire bota ji bo xwendinê. Mîr, gotibu ku wê ji bo wan qanc bibe. Mirovên ku her weha bifahm û ji pêşiketinê re vekirî, divêt ku ji wan re derfetên xwendinê bihatana dayîn. Divêt ku wan di xwendina xwe de berdewam kiribena. Mîr ji herweha hizre ji mîr kurzan re anîbû ser ziman. Mîr kurzan ji di hizre xwe de tevî mîre bota bûbû û piştre, wî ji gotibû mîre bota ku ti rast dibêjê, ezê vê yekê bikin. Bila ew bixwenên. Bila bibina hinek zanistên mazin ji dema xwe re.

Piştî ku ji bo çûne amedekarî bidawî bûbûn, êdî piştre xaber ji mîr kurzan re hatibû. Lê belê hejî wî ti bersiv ne dabû ji bo ku ew bikevine tevgerê de dakû bi rê bikevin. Mîr kurzan ji li mezele xwe bû. Hinek amedekarîyên xwe dikirin. Ew ji, seydayên wan ji wan re ji derna peyda kiribûn û dabûbûna wan bi wan re bûn û wan ji ew li hevdû didena hevdû di wê heyeme de. Piştre ku Mîr kurzan herweha qadereke di di cihê xwe de bi bêdeng dimenê, êdî piştre deng jê derdikeve û dibêjê mirovên dora xwe 'ee de êdî em ji rabin û rêvanan bi rê bikin, da ku herin bi rêye xwe de bi xêr û silemet'. Gava ku Mîr kurzan her weha dibêjê, êdî piştre bi hev re didina xwe û dirabina ser xwe di wê heyemede. Ku rabûna ser xwe û kirin ku derkevina derve, êdî hê li deve derî ku hê derneketibûbûna derve, li deve derî lê li alîye hundir, Mîr kurzan û Sozdar tenê ber hevdû. Gava ku Mîr kurzan û Sozdar tenê ber hevdû, êdî Mîr kurzan di cihe xwe de disekinê. Ku ew di cihê xwe de disekinê, êdî piştre mirovên ku pêre ne ji di cihê xwe de disekinê. Dema ku Mîr kurzan herweha disekinê, êdî Sozdar ji disekinê di cihê xwe de û ji mîr Kurzan re dibêjê 'amo, me xwe amede kir, li hundir me hinek tiştên xwe li hevdû didina hevdû'. Gava ku Sozdar herweha got, êdî Mîr kurzan pêşî tenê li wî û li nav çavên wî meyîzend. Piştre bi hestîyar gotina ku ji deve wî derket her weha bû, 'bila kurê min' bû. Ji vê pêve Mîr kûrzan ji tiştê ne got û Sozdar ji ti gotin di negotin. Hinek mirovên ku li dora Mîr kûrzan bûn, ku mirov li nav çavên wan dimeyîzend, mirov di dît ku ji wê bersive Mîr kurzan ya ku bi xwe re hinek hestiyarî dide der bandûr li wan ji kiribû. Ev yeka di wê heyeme de baş û qanc dihata fahmkirin bi wan re. Lê wan ji ti gotin ne gotibû. Di wê heyeme de yekî ji ji wan deynekiribû. Hemûkan mabûbûna bêdeng di cihê xwe de û bala xwe dabûbûna ser Mîr kurzan û Sozdar. Piştre ku herweha hinekî li ber hevdû sekinî bûn, êdî piştre weke ku Dilsoz ji fahm bikê ku ew li deve derî sekinî ew ji derdikeve di wê

heyeme de. Gava ku ew ji derdikeve, êdî ew ji li wir li deve derî rastî wan ku li ber hevdû sekinîne tê. Dema ku ew ji her weha rastî wan tê, êdî piştê ew ji li nig Sozdar di sekinê di cihê xwe de li ber Mîr kurzan. Mîr kurzan gava ku herdûkan her weha di rax hevdû de sekinî dibîne, pêşî hinekî wilo ji li wan dimeyîzenê. Piştê hê ku di cihê xwe de sekinîne ji wan re dibêjê 'hertimî bi hev re bin û bi hev re yek bin'. Gava ku Mîr kurzan vê gotinê ji wan re dibêjê, êdî piştê ew dide pêşîye mirovên ku li dora wî ne û bi hev re derdikevina derve. Sozdar û Dilsoz ji piştê ji hinekî di cihe xwe de dimenine sekinî di wê heyeme de. Haya ku mîr kurzan û mirovên ku li dora wî bi hev re derdikevin, êdî piştê ew ji li pey wan derdikevina derve di wê heyeme de. Piştê ku ew derdikevin û piştê ji ku Dilsoz û Sozdar ji li pay wan derdikevin, êdî piştê tenê ber karwana ku wê pê bi rê bikevin û wê wan bibe haya Cizîre bota, disekinî. Piştî ku Mîr kurzan û mirovên li dora wî ne, ku bi hev re tenê ber karwane û li ber karwane disekinî, êdî piştê Dilsoz ji û Sozdar ji têne wir û li ber wan disekinî. Gava ku ew ji têne wir, êdî karwan amede dibe ku bi rê bikeve. Lê gava ku Mîr kurzan tê wêdere, êdî li wir ji hinekî disekinê. Piştê ku hinekî li wir ji disekinê, êdî piştê kare bi rê kevine dikin. Piştê yên ku wê herin sûwar dibibin û yên ku wê hinekî bi lingên xwe herin ji, êdî cihê xwe digirin û dikin ku herin. Tenê li bendî gotine mîrîn ku bêjê wan 'êdî de herin, rê ye wa vekirî bê!'. Mîr ji ku hinekî her weha dimenê sekinî, êdî piştê hinekî li dora xwe ji di meyîzenê û hinekî li ser qancîyê ji dû sê gotinan ji wan re têne ser ziman û piştê dibêjê wan, êdî de herin, bila rê ye wa vekirî bê!. Piştî ku mîr her weha dibêjê, êdî piştê karwan ji dide xwe û dikeve rê de. Mîr Kurzan ji bo wan bi paraze ji gelek mirovên ku bi şûr û mirtalin ji dana amedekirin û bi wan ku herin. Ew ji wê bi wan re herin û wan bigihênine wir û piştê wê bixêr ji wê vegehîne malê di wê heyeme de. Lê mîr her ku gotibu wan, êdî de herin ji, hê weke ku destê wî ji wan ne dibû û li wî dihat. Piştê ku karwane da xwe û keta rê de û bi rê ket, êdî piştê mîr ji bi mirovên li dore xwe re hinekî xwe da, bi paş re û piştê ku ew bi rê ji ketin haya demeke ji paş wan ve li wan meyîzend. Haya ku ji berçavan winda bûn, mîr her weha li wan meyîzend. Piştê ku qaderek têve çû û ku karwan ji êdî ji berçavan winda bû û keta piştê çîyê de, êdî piştê mîr ji bi mirovên li dore xwe re ne vegerehe hundir û li mezele xwe ye civate, civata xwe bi wan mirovên li dore xwe re li darxist di wê heyeme de.

Mîr kurzan piştî ku bi mirovên ku li dora wî ne re tê hundir û bi wan re di rûnihe û civata xwe li dar dixê, êdî piştê bihev re bidest axiftine

dikin. Axiftinên wan di wê heyeme de bi zêdeyî ji li ser Sozdar û Dilsoz û hevalên wan yên ku çûne Cizîre bota bûn. Hinekî li ser wan û fahmkirna wan diaxivîn. Di axiftinên de ji hevdû re digotin ku ew çend bifahm û jîr bûn. Piştî ku ew çûne Cizîre bota û li wir veca ku zanebûne xwe mazitir kirin, êdî piştî wê her yekê ji wan mirovekî ku mazin wê derkeve. Her weha ji bo wan dihata gotin. Gotinak her weha di nav xalkê de hebû û ji bo mirovên ku jîr û bifahm dihata gotin. Ew gotin ji herweha ev bû: *mirov di hêka xwe de kifşe*. Ew ji mirovne weha dihatina hasibandin. Wate vê gotina xalkê ji herweha jîrî bû. Fahmkirin bû. Ya rastî ji ku mirov, jîrî pêre hebe, ku here kuderê ji bê, wê dise wê jîrîye xwe bi xwe re bide der, li ber çavan. Wê mirov wê yekê pêre kifş bikin. Herweha di nav xalkê de ji weke bawerîyeke hebû. Hinek mirovan digot ku 'gava ku mirov li mirovan meyîzenê, mirov kare ji çavên wan vê yekê kifş bikê'. Çavên miroven hinekî şaxsîyete dider. Lê mirov ku mirov lê meyîzenê ji gelek alîyan ve mirov kare vê yekê pêre kifş bike. Mirovê jîr bêxîratîyê ti carî ne pejîrenê. Ma ne ji ber vê yekê bû ku mirovan ji hevdû re digot ku gava ku *mirov neke zahmat wê nexwe nehmet*. Mirov ku nekê wê bidest ji nexê. Herweha gelek nêzîkatîyên ku weke çandê dihatina pejîrendin di nav xalkê de hebûn. Ji ber vê yekê ku dihata gotin ku mirovê jîr ji hêka xwe kifşa, ji ber vê yekê ev gotin dihata gotin. Mirovê jîr karibû bikê. Ji kirinê re xwestek û zanebûne divêt. Gava ku xwestek û zanebûn ku hebû, êdî wê kirin ji pêk were. Herweha kirin ji gelek alîyan ve hinek pê divîyan dixweze.

Dilsoz ji û Sozdar ji dû mirovên ku bizanebûn. Hê her ku biçûk ji bûn, mirovan ji wan ev gotin digotin. Ji bo wan digotin ku 'gava ku ew mazin bûn, wê bine dû mirovên ku gelekî baş û qanc'. Wê mirovna qanc ji wan derkevin'. Herweha ji bo wan dihata gotin. Gava ku li wan û li kirinên wan dimeyîzendin û li fahma wan dimeyîzendin, êdî di serê xwe de xwe digihandina vê têgihîştinê ji bo wan di wê heyeme de.

Piştî ku ew çûbûn piştî her ku Mîr ku kurzan bi mirovên li dora xwe re hatibû û civata xwe li darxistibû ji, weke ku hişê wî di wê demê de ne li wir bû. Hişê wî weke ku hê li ser Dilsoz û Sozdar bû. Ew çûbûbûna Cizîre bota. Ya rastî Sozdar di wê heyeme de gelekî û gelekî di aqle wî de bû. Weke ku ew ji ji destê w çûbe dihizirî. Weke ku ew winda kiribê di hazinê. Di civatê de gelek mirovên ku mazin û navserî xwe bûn û zane hebûn. Hemûkan ji bihev li ser gelek tiştan diaxivîn. Li ser Dilsoz û Sozdar ji hizre xwe di anîna ser zimên. Lê weke ku heya Mîr kurzan ji di wê heyeme de ne li wir bê, dihata xuyakirin. Weke ku heya wî li derna dî

bê dihata xuyakirin. Heya wî li ser Dilsoz û Sozdar bû. Mirovên wêderê ji, yên ku li nig wî li civata wî rûniştibûn ji ev yeka fahm dikirin. Gava ku fahmdikirin, êdî tiştê ne digotin. Ew mîr bû. Divîbû ku di nav civata wî de heyra wî li ser mirovên li dora wî li civata wî bûn bena. Lê weke ku di wê heyeme de ev yeka ne wilo bû. Gava ku li civata mîrekî gelek mirov rûniştin û hişê wî li dereke dî bê, êdî ev yeka rast ne dihata dîtin. Weke bêhûrmetîyeke dihata dîtin. Mirovên li civate, ev yeka wilo dihasibandin. Ji ber vê yekê ji gava ku wilo bû, êdî divîbû ku mîr bixwe ev yeka bilev kiribena û anîbena ser ziman û lêbûrîna xwe ji wan mirovên xwestibena û sedeme wê çûne ji civate re anîbena ser ziman û piştê êdî tevî axiftinan bûbena. Herweha divîbû ku kiribena. Ev yeka weke kevneşopîyeke bû di nav xalkê de. Li mala mîr ev kevneşopî xurttir li ser lingan bû. Divîbû ku mîr ji ji vê kevneşopîye re rêzeke mazin dabena nîşandin. Herweha ev yeka berpirsîyarîyeke mazin bû ku li pêşîye mir bû di wê heyemedê. Lê wan mirovên ku di wê heyeme de li mîr Kurzan ne digirtin. Ji ber ku zanîbûn ku hişê wî li kudere ya di wê heyeme de. Herweha di derbare wê yekê di serê herkesekî de hizrek hebû. Ku ji ber xatire Sozdar ji bena, wê lê ne girtiban. Wê lê buhurî ban. Herkesekî rewşa Sozdar zanî bû. Ne xasim, veka, ew mirovên ku hertimî li mala mîr li civata wî rûniştibûn û hertimî pêre didan û standin. Ew ji her weha li ser wê rewşê baş waqif bûn. Baş xwedî têgihîştin bûn. Baş li ser wê rewşê xwedî zanebûn bûn. Lê di wê dema ku Sozdar li wir bû, miroveki ji ne kiribû ku wê rewşê li ber Mîr kurzan bêne ser ziman. Her weha herkesekî xwe girtibû. Divirde, divêt ku mirov tiştêkî dî ji bêne ser ziman. Herweha di wê rewşê de ne anîna ser ziman ji weke çandeka xweza bû di nav xalkê de. Ew çand ji herweha bû: gava ku mirovek gaha rahmata xwe û yen ku li pey wî man ku bê bav man an ji bê de man, êdî ev yeka her ku mirovan zanibena ji li ber wan an ji li ber ahlê wan yên ku ew li nêzîkî wan jin dibûn an ji bi wan re ji ne dianîna ser ziman. Tenê li ber wan bi rêz û hûrmert tevdi gerehan. Her ku yên ku di wê rewşê de bena û biçûk ji bena, mirovên ku ji wan maztir ji rêzek didena wan di wê heyeme de. Ev yeka weke pê divîyeke civakî an ji rewistî bû. Ev nêzîkatî, xalkê di nêzîkatîyên xwe yên olî de ji bi wate kiribûn. Miroven nêzîkatîyeke olî ji ji vê nêzîkatîye re baxş dikirin. Ji ber vê yekê ji, êdî ev nêzîkatî weke çandêke hebune xwe di nav xalkê diparast û berdewam dikir. Gava ku mirovekî ji bo mirovekî dî di nav civateke de gotibena 'tê dile yekî her weha bê de û bav hişt', êdî jê re dibu weke aybeka ku gelekî û gelekî mazin di wê heyeme de. Êdî wî mirovî şerm dikir di nav xalkê de. Di wê

kêlikê de, êdî divîbû ku rewş fahmkiribana û ji yê ku herweha jê re gotî xwestibena ku rewşê bilev bikê û piştê wî ji lêburînê di nav xalkê de jê xwestibena. Ev yeka herweha gelekî û gelekî girîng bû. Weke çandeka mirovahîyê bû ji bo mirovan. Piştê ku wî lêburîn xwest û lê bûrina wî hata erêkirin, êdî piştê wê ew hatibena erêkirin. Piştê wê êdî raxna lê ne hatibena girtin. Lê piştê ji ji ber ku herweha ji bo wî ev yeka hatîye gotin, êdî wê weke balake ji wê mirovan wê dabena ser wî di wê heyeme de. Mirovên ku kêmesîyeke wî ya wilo carake dî dîtibana û zant kiribena, êdî piştê wê gelekî û gelekî raxnên mazin û biêş wê lê hatibena girtin. Wî ji di wê rewşê de mafe wî ne bû ku bersiv bidena. Herweha ji ber ku bikêmesî bû. Divîbû ku kêmesîye xwe bidîtina û li ser sekinîbena û buhurand bena. Herweha ev yeka diketa ser milên wî de di wê heyeme de.

Mîr kurzan û mirovên li dora wî ku weke qadereke li hevdû rûniştî dimênin, êdî piştê ku dem di bê êvarî, êdî dirabina ser xwe ku herin û hinekî li ser xwe bigerihin. Yên ku kare wan hebe, wê çin û kare bikin. Yên ku divîbû ku destmêj girtibena wê çin û destmêj girin. Yên ku wê çûbena cihekî wê çûbena. Lê bizêdeyî ji li ber êvarî, kare mirovan derdiket. Ji ber ku gava ku dibû ber êvarî, êdî hêdî hêdî sawalên malan ji dihata malê. Gava ku sawalên malan ku dihata malê, êdî dohtina sawêl û êm dayîna wan dihata kirin. Gava ku ev dihata kirin, êdî piştê sawalên biçûk, yê weke kahrik û barxikan, golikan ji dihatina berdan ku herin û hinkî *maka* xwe bimêhin. Gava ku wan sawalên biçûk ji *maka* xwe hinek mêht, êdî piştê ji hevdû dihatina jev vaqatandin. Her yekê koxên wan ji hevdû cûda bûn. Sawalên mazin ji bo ku sibehê caraka dî bê dohtin, êdî li koxê ji, hinek *rêsî* û *ka* ku ser çê kirî, didana wan di wê heyeme de. Rêsî ji ber ku ji nefelê dihata çekirin û hinek ji gayayê dî ji yê ku dewlemend bû di nav de hebû, baş bû. Ji ber vê yekê ji axlabe ji di wê demê de rêşî didena wan di wê heyeme de. Rêsî di wê demên ku gaya şîn bû û bilind dibû de dihata çekirin. Ji rêsî çekirine re ji hûnerek divîya. Rêsî rêstin, gava ku baş ne hatana çekirin, êdî piştê ne divebû û piştê ku ne divebû, êdî piştê baş dibû. Ji ber vê yekê ji rêsî baş rêstin, gelekî û gelekî girîng bû. Axlabe ji di malê de mirovên ku zanîbûn ku rêsî birêsîn diçûn rêsî çekirin. Yên ku zêde nizanîbûn ji, ew rêsîyên ku dihatina çekirin dikirina bar û dianîna malê di wê heyeme de. Gava ku dianîna malê ji, êdî li male cihê ku ji bo rêsîyan hatibû çekirin hebû. Ew dianîn û dikirina wir de. Gava ku dikirina wirde, êdî ew rêsî dimana haya demeke dirêj. Piştê herweha, êdî ku dema bi karanîna wan dihat ji, êdî bi ka yê re an ji bi hinek tiştên dîn re didena sawalan di wê heyeme de. Sawalan ji hij wan

rêsîyên ku hinekî dima dikir. Gava ku rêşî di danîna ber wan, ku çend bena zû xilas dikirin. Ji ber ku kêfe wan jê re dihat. Rêşî, gava ku dixwerin ji, êdî piştire şîr ji zêde didan. Ji ber ku nefel dema ku hişk ji dibû, ew dewlemendîya xwe winda ne dikir. Kengî bena ku dixwerin weke ku hê şîn bixûn kefe wan dihat. Ji ber ku nefel herweha bimenê ji bi xosisî ji kadînên rêşîyên ji dihatina çekirin, ji xaynî yen ka yê. Ji xwe kadîna ka ya nîskê ji hebû. Kadîna rêşîyan hebû. Kadîna ka ya genim hebû. Ji xayinî van ji hinek kadînên dî ji yên ku dihatina amedekirin hebûn. Ew kadîn ji bo tiştên weha yên cûde dihatina bi karanîn bûn. Ji bo genim, ce, nîsk, nahk û hwd, tiûtên wilo kûar bi kar dihatina anîn. Kûar ji harîya sor dihatina çêkirin. Her kûarak ku çêdibû alîyên wê weke hetên malê qayîm dibûn. Hingî qayîm dibûn. Piştire gelekî û gelekî hînik ji bûn. Genim an ji nîsk an ji ce an ji nahk ,tiştên wilo ku demeke çend dirêj têde mabena xira ne dibû. Ji ber ku hînkayîye wê li gor wan tiştên dihata çekirin û li cihên ku wê hînkayîye bi paraze dihatina bicihkirin. Herweha êdî her tişt weke xwe dima..

Piştî ku Dilsoz û Sozdar bi rê dikevin, êdî pistre ne bi gelekî re bi sax û salim digihine Cizire bota. Piştî ku digihine Cizire bota, êdî piştire mîre bota wan pêşî dihilde pêşîya xwe û hinekî wan li nig xwe dide rûniştandin û piştire cihê ku ji wan re dayî amedekirin, wan dişenê wir di wê heyeme de. Mîr kurzan gava ku ew şandibûn, gelek tişt bi wan re şandibûn. Bi wan re ji mîre bota re ji gelek diyarî şandibûn. Diyarîyên ku wî şandibûn ji piştire ku ew digihine wir û piştî ku mîre bota wan dibê û li nig xwe hinekî dide rûniştandin, êdî ew ji didina de. Mîre bota gava ku diyarîyên ku wan anîne ku diyarî wî dîkin, êdî gelekî û gelekî kêfe wî tê û dile wî xweş dibê. Mîre bota berî ku ew werin cihekî ku xweş ji wan re dabû bû amedekirin. Piştî ku ew hatibûn, piştire ew şandibûna wir..

Mîr kurzan bi zarokan re ji bo ku mazinatîya xwe bide nîşandin gelek diyarî şandibûn. Ji bo ku dile mîre bota xweş bike gelek diyerî şandibûn. Ew ji mîr bû. Ji ber vê yekê ji, wî wê mazinatîya xwe şanî wî dabena. Mîre bota ji mazin bû. Gava ku ji wî re ji diyarî hatina şandin divîbû ku li gor mazinatîye wî bena. Mîre bota gelekî mazin bû. Qasre wî ji gelekî û gelekî mazin bû. Qasre wî ji bi nav û deng bû. Qasre wî bi serê xwe re xwedîye rûmeteke mazin bû. Gava ku mirov bahsa qasre mîre bota bikê, divêt ku mirov hinekî mazin bikê. Divêt ku mirov hinekî baş mazin bihizirê. Ji ber ku ew ji mazin bû. Her mîre ku dihata wê qasre, mazin bû. Lê her mîre ku dihata wê qasre, hinekî bi wê qasre ji mazin dibû. Herweha çend ku bi qasre mazin dibû avçend ji wî ji qasr maztir

dikir.Navê wê maztir dikir.Gava ku kurdan li qasre mîre bota dimeyîzend, weke ku li piramîdên Misrê meyîzênin li wan dihat.Herweha wilo mazin bû û di serê wan de û bi wate bû.Qasre mîre bota, ji qasreke zêdetir bi hebûna xwe re li kurdîstanê pergalek li ser lingan dihişt.Wê qasre, pergaleke hizrî, rêzanî, civaknasî mazin li ser lingên dihişt.Ew qasr,xwedîyê kevneşopîyeka mazin ya dîrokî bû.Qasre mîre bota ne hasanî bû.Qasre mîre bota di serê miroven de mazin bû.Bi rastî ji ew qasr mazin bû.Haya ku ew qasre li ser lingen bû, pergala kûrdan ya kurdistanê ji wê li ser lingan bena û ew ji weha wê hebana.

Qasre mîre bota,di hundirê xwe de rûmeteke mazin di parast.Gelek mirovên ku ji bo ku wê rûmete bibînin dihatina Cizîre bota hebûn.Li kurdistanê her mîrekî ku dihat wê qasre û lê dirûnişt, êdî nave wî derdiket.Jê re di gotin ku 'ew çûya qasre mazin' û lê rûnisti ye an ji di gotin ku 'ew çûya qasre mîre bota û lê bi mîre bota re rûniştiya'.Herweha nav û deng dida.Pê nave wî derdiket û serê wî bilind dibû.Miroven bêhtir, êdî ew nasdikir.Bêhtir êdî navê wî di hata bihîstin. Bi vê yekê re ji wê çûne qasre mîre bota, gelekî ji girîng dibû.Mîre bota dihat nîg Mîr kurzan û li mala wî dibû mêhvan.Gava ku mîre bota dihat wêderê û li wêderê dibû mehvan, êdî piştî nave wêderê ji derdiket.Mîr kurzan ji vê yekê zanî bû û mîre bota ji di têgihîştina vê yekê de bû.Ma kê ne dixwest ku mîre bota were û lê bibe mêhvan.Mîre bota mîre kurdîstanî yê hemûkî bû û yê her demê bû.

Navê mîre bota mazin bû.Mirovên ku nave wî hisdikirin ji mazinatiyeke di serê wan de şaq dida.Navê wî bixwe ji mirovên ji heyemekê dibira heyemeka dî di wê demê de.Herweha ew xwedîyê navekî ku mazin bû.Qasre mîre bota ne tenê li kurdîstanê li herême ji bi nav û deng bû.Ji gelek deran mirov dihatin ku wê qasre bibînin.Herkesekî zanîbû ku qasre mîre bota weke navenda şariştanîyê mazin û hamdem bû.Herweha bû, hertimî di jiyane de.Mirovên ku nave wê dibihistin ji xwe diçûn.Bi wê re Cizîre bota ji weke paytaxta şariştaneke bû.Her weha mazin û bi nav û deng bû.Ya rastî ji ev bû.Cizîre bota paytaxta şariştaneke bû.Berî hingî ji herweha bûya paytaxt ji şariştana kûrdan re.Di her demê de Cizîre bota bûya pêşkeşîvanaka ku mazin ji xalk û demê re.Ave Dicle, ew mazin dikir û hê bi watetir dikir.Riye havirîşime gelek mirov dianîna wir di her demê de.Her weha Cizîre bota mazin bû, pîremîda kurdîstanê bû.Ya rastî, ew ji pîremîdan mazitir û bi watetir bû di nav kurdan de.Bi vê yekê re divêt ku mirov bêje ku xwedîyê dîrokeke ku kevntir ji bû.Herkesekî ji ev yeka zanîbû.Ew zanebûn ji mirov

kişand.Ew ji her alîye ve mazin bû.Gava ku her kurdekî li alîye Cizire bota ve di meyîzend Cizîre bota herweha bi qasre xwe ve û mîre xwe ve li berçavan mazin û bilind dibû li azmana.Her ku bilind dibû ji di serê wan de mazin dibû û mazin dibû haya ku ti bêjê bes a.

Li gor wê mazinatîya xwe ji Cizîre bota gelek tişt û nîrx û kevnesopî di nava xwe de çê kiribûn.Mirovê ku ji dereka kurdistanê ji bena ku diçû Cizîre bota, weke ku ji heyemeke herê heyemeka dî lê dihat.Herweha jê re cude û bifarq dihat.Ji ber ku Cizîre bota bi rastî ji di hebûna xwe gelek nîrxên mazin di parastin.Wê, hin kevneşopîyên mazin dihundire xwe de di parast.Cizîre bota bixwe ji navê wê, herweha ev yeka di serê mirovan de dianî ber bîra mirov. Ji alîyê xwendinê û zanistê ve gelekî û gelekî xwe bi pêş xistibû.Mirovan ji ber ku bixwenin ji gelek deran dihatina wir.Ji ber ku zanisteka ku hê mazitir hildin.Herweha gava ku dihatin ji, Cizîre bota ev yeka dide wan.Ma ne ji ber vê yekê bû ku nahaka Dilsoz û Sozdar ji hatibûbûna wir ji bo ku zanisteka ku hê mazitir hildin.Belê, ji ber vê yekê bû.Ew ji wê li Cizîre bota zanisteka hê mazitir hilda ban.Mirovên ku dihatina Cizîre bota bi zanistê, êdî difirîn.Her weha xwe digihandina zanisteka ku mazin..

Gava ku mirov li ser Cizîre bota dihezirê, gelek tişt tenê bîra mirov di wê kêlikê hizirandinê de.Mirov gelek tiştan di serê xwe de dibîne.Ji ber ku Cizîre bota xwedîyê gelek tiştan bû.Ew xwedîyê dewlemendîyeka ku mazin bû.Dewlemendîya ku li Cizîre bota ne li ti derî bû.Hingê zêde bû û mazin bû.Mirov ku dihatina wir, ji aşqa bi heybet diman.Ji rewşekê diketina rewşeka dî de di wê heyeme de.Ji ber ku Cizîre bota gelekî û gelekî mazin li pêş li ber çavan bû.Mirovên ku dihatinê de ji ev yeka pir baş û qanc dîtin.Gava ku dîtin ji, êdî lê biheybet diman.Lê bi nezil diman.Lê biçav diman.Herweha piştê êdî dixwestin ku hertimî ew wê yekê bibînin.Ji bo ku bibînen ji hertimî li wir bin.Mirovên ku dihata Cizîre bota, êdî her weha destê wî ji wir ne dibû.Ji ber ku Cizîre bota bandûraka mazin li wan dikir.

Di wê demê de weke Dilsoz û Sozdar hê gelek mirovên dîn ji, yên ku ji hinek herêmên dî hatibûbûna wir ji bo xwendinê hebûn.Wan weke Dilsoz û Sozdar ji cih û ware xwe dabû rê û hatibûbûna wir ku zanisteka mazin hildin.Piştî ku li wir zanisteka mazin hildan û xwe her weha bi zanisteka mazin kirin, êdî piştê wê dise riya male xwe bigrin û herina malê di wê heyeme de.Ji Dilsoz ji û Sozdar ji herweha ev yeka wilo bû.Mîr kurzan ji hatibû wir û li wir xwendibû û li wir xwe gahandibû zanisteka ku mazin û piştê çûbûbû mala xwe.Piştê ku çûbû malê, êdî li

mala xwe li herême xwe bibû mîr. Mîrên kurdîstanê, hema bêja hemûkan ji li Cizîre bota xwendîya. Malmîren, derfetên wan maztir hebûn ku zaroyên xwe bişenina Cizîre bota ji bo xwendinê. Gava ku wan zaroyê xwe dişendina wir û wan ji li wir zanistaka mazin dihildan û di vegerehena malê, êdî piştire dibûna mîr weke bavên xwe di wê heyeme de. Mîre ku li Cizîre bota dixwendin, êdî li wan û li zanista wan bawerîyeka mazin çêdibû. Hineken ji bo ku bawerîye bi zanistvanîye xwe bênin û gotinen xwe bi miroven bidîna hisandin ji, êdî gava ku diaxivin, êdî pêşî di serê axiftine de digotin ku 'dema ku em li Cizîre bota bûn' an ji di gotin ku 'deme ku min li wir dixwand'. Gava ku wan ji ev gotin di serê vegotinên xwe de digotin, êdî weke mirovakî ku wê tiştêkî ku gelekî û gelekî mazin bênine ser ziman, bala mirovan diçû ser wan û li wan hisandin. Herweha nave Cizîre bota ji bo ku mirov xwe bide hisandin ji girîng bû. Navekî ku biqadr bû. Navekî ku biqiyet bû. Mîr kurzan bawerîyêke mazin li wir li zanebûne wî hebû. Ev bawerî hinekî ji ji xwendina wî ya li Cizîre bota ji dihat. Mirovên ku li dora wî bûn ji zanibûn ku ew çûya Cizîre bota. Ji ber vê yekê ji êdî bawerîyeka mazin pê dianîn. Her weha ew bûbû mîrekî ku mazin. Li kurdîstanê mîren demê, hema bêja hemûkan li Cizîre bota diman û li wir xwe bi fêr dikirin û piştire divegerehena malê û diketina nave karan de. Herweha ku dikirin ji, êdî bawerîye mirovan li wan û zanebûne wan dihat. Bawerîyeka wilo di serê mirovan de hebû ku di gotin ku 'mîrovê ku li Cizîre bota mabe û li wir xwendibê, wê ti carî ne xirab bê'. Hertimî wê baş bê. Herweha bi bawerîyêkê hêvî ji jê di kirin. Wê bi zanebûna xwe bê an ji bi çî awayên dî bê, wê hertimî wê qancîyêkê bi xalkê bikê. Ev gotin gotineke ku di deman de buhurt bû. Di her demê de ev gotin li aqlan bû. Vê gotine bawerîya mirovan ya li Cizîre bota tanî ser ziman. Vê gotinê rastîyêk ji tanî ser ziman. Ew rastî ji herweha rastîya Cizîre bota bû. Rastîya Cizîre bota ya bizanebûn bû.

Cizîre bota gava ku mirov herweha şîrove dike, mirov gelek rastîyên wê dibîne. Ji ber ku gelek rastîyên wê hena. Rastîyên wê yên dîrokî hena. Rastîyên wê yên hizrî hena. Rastîyên wê yên rêzanî hena. Rastîyên wê yên çandî hena. Rastîyên wê yên binirx hena. Herweha Cizîre bota li ser tememekî ku gelekî û gelekî mazin e. Li ser hebûneka ku gelekî û gelekî mazin e. Bi wê mazinbûna ji, gava ku mirov cizîre bota şîrove dike û têne ser ziman ji, êdî mirov gelek rastîyên wê yên ku mazin û dîrokî ne dibîne. Cizîre bota di nirx de û di kevneşopîyan de pêşketinên mazin çedikirin. Mirov divêt ku vê yekê xosisî û bi zimanakî ku mazin bêne ser

ziman. Ji ber ku ev yeka rasta û giringa. Di nava nixx û çanda kurdan de role Cizîre bota giring a. Cizîre bota ji xwe ji gava ku têt ser ziman, ji wan alîyan ve mazin xwe têne ser ziman. Ji alîyê çande ve bê an ji ji alîyê dîrokê ve bê, mazin xwe têne ser ziman. Yên ku wê tênine ser zimên, gava ku wê tênine ser zimên, wê mazin tênine ser zimên. Ji ber ku ew xwedîyê hebûneke ku gelekî û gelekî mazin e.

Di çande de Cizîre bota di nav kurdan de xwedîyê hebûneke teybet e. Xwedîyê dîrokeke teybet e. Gava ku mirov li ser vê yekê dihizirê, mirov vê yekê her weha mazin dibîne. Hizre çande û felsefa çande, li wir ji gelek alîyên sîmset ve bi wate ya. Bi dîrok e. Ev dîrok ji mazin xwe bi mirov re têne ser ziman. Herweha divêt ku mirov bêje ku çanda Cizîre bota çandeka mirovahîya. Çandeka ku bi mirov re û bi pêşketinên wî re têt ser zimên û bi wî bi wate dibe ya. Ji vî alîyê ve, gava ku mirov Cizîre bota şîrove dikê, mirov di hizir de û di hizirkirine de, digihê gelek rastîyên wê yê dîrokî yê mazin. Nixx û çandê, xwe bi Cizîre bota re dikê bi pergala. Kevneşopî û çand, xwe bi Cizîre bota re dikê dîrok. Mirov bi Cizîre bota re bi pêş di keve. Herweha divêt ku mirov rastîye baş û qanc bibîne û bêne ser ziman. Lê bê guman, gava ku mirov rastîye Cizîre bota têne ser ziman, mirov divêt ku gelek tiştan têne ser ziman. Çend, ku mirov gelek tiştan bêne ser ziman, her weha di dawiyê de ji, gava ku mirov li tiştên ku mirov anîya ser ziman, li wan dimeyîzenê, mirov dibîne ku wa tiştê kême di anîna ser ziman de. Hertimî herweha ev kêmesî xwe dide nîşandin bi wê re. Ji ber ku ew gelekî û gelekî mazin û bi nixx û bi wate ya. Ji ber ku herweha bi wateye ji, êdî ew ji li gor wate û hebûna xwe dixweze ku were ser ziman. Gava ku dixweze ku her weha bêne ser ziman ji, êdî dixweze ku gelekî werêne ser ziman. Gava ku gelek tê ser ziman ji, hingî rastîye wê tê ser ziman..

Cizîre bota çawa herweha mazin bû û bi wate bû? Bêguman bersive ve pirsê dikare bi me bi dehan pirtûkan bide nivîsandin. Ji ber ku gelekî û gelekî mazin e. Ji ber ku xwedîyê dîrokeke ku dûvdirêj e. Ji ber ku xwedîyê hebûneke pîrmazin û giringe ku were ser ziman e.

Lê divêt ku mirov bêje ku Cizîre bota ji hertimî bi awayekî xwe anîya ser ziman. Her çend ku di her demê de astang ji bo ku xwe bêne ser ziman li pêşîyê wê derketibin ji, lê dise wê xwe bi awayekî ku xwe bi mirov bide fahmkirin û têgihîştin û anîya ser ziman. Herweha hertimî ji bûya xwedîyê anînyeke ser ziman. Hertimî ji xwe anîye ser ziman. Cizîre bota bi anîna ser ziman re, li berçavan e. Gava ku mirov bahsa wê ya ku têne ser ziman bike, mirov divêt ku bahsa gelek tiştên dîn ji bikê. Her weha di

her deme de gelek zanistvan û mirovên zane, yên ku mazin li Cizîre bota bûna kom û li wir jin bûna. Bi vê yekê re herweha Cizîre bota bûya navendeke hizir. Cizîre bota xwedîyê pirtûkxayeka ku mazin ji bû. Di pirtûkxana wê de, mirov gelek pirtûken ku mazin didît. Bi wê pirtûkxana re Cizîre bota weke pirtûkxaneyeke dihata nasîn. Gelek mirovên zane, dema ku li wir diman, li wir pirtûk ji dinivîsîn û li wir ji dihiştin. Hinek sedem û kevneşopêyên ve hebûn. Li wir pirtûkên gelek zanistvanên mazin hebû. Ji ber vê yekê bû ku zanebûna wê hertimî mazin dibû. Di nav kurdan de û di nav xalkê herême de gotineke bi balkeş hebû ku ji bo vê rewşê bênine ser ziman. Her weha digotin ku *haçîka Cizîre bota nedîtî dinye bi çavên serê xwe ne dîtî ya*. Bi rastî ji haçîka Cizîre bota nedîtî dinye bi çavên serê xwe ne dîtî ya. Vê gotinê rastîye wê mazin tanî ser ziman. Ew rastî ji her weha mazinbûne wê bû. Lê gava ku herweha mazinbûnê wê dihata ser ziman, ne tenê bi ardnîgarîyeke dihata ser ziman. Bi hizir û çandî û rêveberî ji her weha ev gotin bi wate bû. Ev gotin her weha mazin bû û gelek watayan têne ser ziman. Ji alîyê rêzanî ve ji xwe berî nahaka me bi du sê gotinen hinek anîbû ser ziman. Lê divirde bi vê gotinê re, divêt ku mirov gotineke dî ji bêne ser ziman. Mîrîtî herweha mazin bû û bi mazinatîya xwe re gelek tişt û nirx tanî ser ziman. Mîrîtî xwedîye çandêke bû. Ew çand ji xwedîye hin nirx û kevnesopîyan bû. Her weha mîrîtî, dema ku dihata ser ziman, di xwe de wekhevîyek tanî ser ziman, di hizir de ji astek tanî ser ziman, di dîrokê de ji mîreteyek tanî ser ziman, di çande de ji hebûneka ku mazin tanî ser ziman û di civake de ji pergaltîyek tanî ser ziman. Hê gelek alîyên weha ku hena, pê dihatina ser ziman. Mîrîtîyê bi xwe re herweha ew di anî ser ziman. Kevneşopîya civatan bi mîr re di qasre wî de li ser pêşketina hizir û hatina hizrên nû li ser ziman avabû. Mîrîtî, gava ku tê ser ziman, bi gelek wateyan tê ser ziman. Mîrîtî di wata xwe ya pêşî de, rêvebirtinê têne ser ziman. Pêre ji hizirkirine tenê ser ziman. Bi hizirkirinê re ji çêkirine û afirandinê tîne ser ziman. Bi çêkirin û afirandine re ji aqlê civake tîne ser ziman û bi pêş dixê di demê de. Mîrîtî her weha xwedîyê dîrokeka ku mazin e..

Li kurdîstane, li kudere bê, gava ku bahsa mîr an ji mîrîtîyê bê kirin, herkesek dibê xwedîyê hizrekî. Ew hizir ji hizre ku bi pergal e. Hizrekî ku di dîroke de di demê de mazin bi pêş ketîye û bi pêş ve çûya. Ji ber ku li kurdistanê mîr an ji mîrîtî xwedîyê hebûneke ku mazin e. Xwedîyê hebûneke ku bi hzire. Hertimî xalkê mîrîtî di demê de weke mala ku jê pêşketin derdiket di dît. Ev dîtî ji di ti demê de ne hata guharandin. Ya rastî ev dîtî li ser çî tememê bi pêşket ji, gava ku mirov

şîrove dikê, hingî divêt ku mirov li dîroke mîrîtîye û hebûna wê ya di nav xalkê de heya meyîzenê. Gava ku mirov meyîzenê ji, êdî mirov wê bibîne ku çend xwedîyê hebûneke ku mazin e. Mîrîtî ku mirov hijmerekê ji bo dîroke wê bide, mirov karê bêje ku xwedîyê dîrokeke ku temenê wê heya 7 an ji 8 hezar salan diçê ya. Dibêt ku ji vê dîrokê kevntir ji bê. Lê bi kurtasî dîroke wê ya mazin ya pêşketinê evnakê ya. Mîrîtî, di demên kevn de li kurdîstanê, bi buhurtina pergala xalkîyê re mazin bi pêş dikeve. Piştê êdî her weha pergala xalkîyê ku li kurdîstanê bi mîrîtîyê re bi pêş dikeve, êdî piştê bi mîrîtîyê re mazin bun xwe berdewam dikê. Derketine mîrîtîyê, tê wata derketina pergala xalkê ji. Piştê êdî buhurtine pergala civakîyê ji li ser vê aste bi mîrîtîyê re çêdibe. Mîrîtî, di hundirê wê de, çend ku mirov dimeyîzenê, mirov çandeka bindestîyê an ji bindestkirinê ne bîne. Lê mirov, bi çandekê re mazinbûna wê û serwerbûna wê di bîne. Herweha çandeka mîrîtîyê heya. Di gelek deman de, gelek mirovên ku bûna mîr û hinek tiştên ne baş ji kirine derketina. Ew ji ji ber ku herweha tiştên ne baş kirina bi wê çande re ru bi ru hatina û têkçûna. Ji ber ku çande mîrîtîyê di serê mirovan de mazin bi wate bû û dihata nasîn. Mirovên ku mîr bena ji û tiştên ne bas kiribena, êdî ji wan re herweha 'ji mîrîtîyê derket' dihata gotin. Ev gotine 'ji mîrîtîyê derket' ji gotineke xalkê bû. Xalkê bikar dianî. Xalkê ev gotin li gor çi bikar dianî? Li gor zanebûna xwe ya di der haqê mîrîtîyê de bikar dianî. Herweha ji ve gotinê, mirov kare hinek encamên di ji derbixê. Ew encaman ji, li ser aste mîrîtîyê ye ku heya û li ser asta hebûna mîrîtîyê ye ku di serê mirovan de û hevîyên ku mîrîtîyê dihatina kirin bû.

Her weha gava ku mirov mîrîtîyê şîrove dikê mirov çandeka bi pergala bi mîrîtîyê re dibîne. Mîrîtî, di asle xwe de hêzeke mazin e. Ew hêz ji çend beşên pêk têt. Hêze ku mîrîtîyê li ser lingan digire, ne hêze leşkertîyê ya û ne ji hêzeke her weha di ya. Hêze ku mîrîtîyê li ser lingên digire, nîrx û kevneşopî, hizir û cand û mirov û zanebûne wî ya. Berî her tiştî xalka. Çend ku bi hêzên artişî diçûne ser mîren de û gelekî û gelekî têkçûnên mazin di deman jin bûna ji, lê dise wê çanda wan ew rakirîya ser pîyan di her demê de. Ji bo mîrekî, mirovan ya di bin mazinatîya xwe de dana hevdu û dana şerkirin ne tiştêkî ku zor bû. Ji ber ku rêzeke mazin ji nav xalkê jê re hebû. Mirovan bawer dikir ku gava ku ji bo mîr herin şer bikin ji bo axa xwe diçin û şer dikin. Her weha bawerî hebû. Vê bawerîyê mirov bêxûf û gûman di kira şer de. Çanda ku di temenê vê yekê de hebû, ne tene çandeka mazinatîyê bû. Bi mîren re, divêt ku mirov bêne ser ziman ku hizre çandekê çêkirî bû. Ew çand ji çanda hizir bû. Wê

çande ew mirov dikira rast. Mirovê ku rast ji hertimî mirovan rêz jê re digirt û gotine wî dikir. Mîre bota yê ku herîmazin bû. Mîre bota mîre ku herîmazin bû. Mîre ku herîzede gotine wî bê bicih bû. Mîrên dî ji karîbûn ku bikevine bi gotine wî de. Karîbûn li gor wî û gotine wî gavên xwe bi avêjin. Ji ber ku yê herî mazin ew bû di wê heyeme de. Mîre bota karîbû mîrîtîyê welat hamûkî dikir. Her weha li wî û zanebûne wî bawerîyeka mazin di nav xalkê de hebû.

Mîre bota û Cizîre bota herweha xwedîye gelek wata ne. Gelekî û gelekî bi wata ne di nav xalkê de. Ji her alîyê ve bi wata ne. Gava ku di nav xalkê de bahsa Cizîre bota tê kirin, mazintîyek bi wata xwe di serê miroven şîn dide. Ew mazinatî ji mazinatîyeye ku gelekî û gelekî jê re rêz tê girtin ne. Ku mîre bota ji navê wî tê ser ziman herweha mazinatîyek di serê mirov de şîn dide. Herweha gelekî û gelekî bi gelek wateyan Cizîre bota ji û mîre bota ji tîne ser ziman. Mîre bota her ku têt ser ziman nave Cizîre bota ji têt ser ziman. Cizîre bota ji her ku têt ser ziman, mîrîtîya Cizîre bota têt ser ziman. Divirde, hêjaye, ku mirov bêje ku mîrîtîye Cizîre bota, gelekî û gelekî girînga û bi wate ya. Gava ku li mîrîtîya Cizîre bota têt meyîzêndin, ne weke ku li mirovekî ku mîr an ji yekî ku li qasre rûniştîya têt meyîzêndin. Herweha divêt ku mirov bêjê, weke ku li saziyeye meyîzênin têt meyîzêndin. Ji xwe ku mirov ne bêje ku mîrîtîye li Cizîre bota weke sazîyeye ya, wê çaxê mirov wê tişteki ku gelekî û gelekî girîng ne anîbe ser ziman. Herweha ev yeka girînge û divêt ku ji gelek alîyên ve were fahmkirin. Têgihîstîneke mazin di der haqe xwe de dixweze ji mirov. Li kurdistanê, ku mirov mîrîtîye şîrove bikê, ji gelek alîyên ve divêt ku mirov wê mazin şîrove bikê. Ji keytîyê (kraltîye) ne kêmtir, divêt ku mirov şîrove bikê. Lê divêt ku ti carî, mirov weke keytîyeye ku hemû tişt di şaxsîyeye de wate digire ji neyêne ser ziman. Mîrîtîyê li kurdîstane, ji xaynî rêvebertîyê û hebûna xwe ya rêzanî û civaknasî (sosyoloji) mazin çêkirîya. Keyek, divêt ku ji alîye hevîrdora xwe ve newê raxna kirin. Lê belê, ku mîre bota ji bê, ku kêmesîyên wî hebin û bêne dîtin, wê newêne veşertin. Wê bêne ser ziman. Wê bi anîna ser ziman re ji, gelek raxne lê bêne girtin. Ji ber vê yekê ji mîrîtî ji alîyê xwe yê rêvebertî û rêzanî zêdetir, ji alîye xwe yê civaknasî (sosyoloji) û ji alîye kevneşopî ve derdikeve pêş di nav xalkê de. Nêzîkatîya ku mirovan ji bo wî dibê mirine ne tenê girêdeyîna bi wî ve ya. Divêt ku mirov divirde kevneşopîyan û nirxan fahmbike. Gava ku mirov fahmkir, êdî mirov wê bibîne ku di temenê wê de hinek nirx û kevneşopîyên ku temene wan heya 5 an ji 6 hezar sal diçin hena. Di vê çerçovê

de,pergaleke civakî heya û şîn da ya.Mîr vê şîndayînê ya ku mazin û derketi pêş, tênê ser ziman.

Mîre bota di van nirx û kevneşopîyan de yê ku herî li pêş e.Yê ku herî mazin e.Ji ber vê yekê li ser wî re herweha şîrovekirin ji giringa.Weke roja ku ji nîve azmana bê xuyakirin û dora xwe ya fireh rahnê bikê, divêt ku mirov mîrîtîya li Cizîre bota şîrove bikê.Gava ku mirov mîrîtîya Cizîre bota şîrove dikê û li pêşketin û kirinên wê dimeyîzenê, ji gelek alîyan ve bi hinek nêzîkatîyên xwe ve ditijbihine Sûmerîyan.Sûmerîyan ji gava ku teolojîya xwe bi pêş dixin, wê, ji teolojîyekê zêdetir weke bîrdozîyekê rêvebere bi pêş dixin.Di vê yekê de ji di pêşketine de ti kesek ne li pêşîya wan e.Minaqên weke pîremîdên Misrîyan,çend ku li ser ruyê ardê, ew, hem li ser ruyê ardê çêdikin û hem ji di hizir de çêdikin.Misrîyan piştî Sûmerîyan re bi pêş dikevin.Lê ew, pîremîdên ku Sûmerîyan di hizir de di aqil de di serî de çêkiribûn wan li ser ruyê arde çêkirin û parastin.Ev ji bi hişmendiyê re bi pêş ket.Her weha, ku mirov li wan di meyîzenê, mirov têdigihê û fahm dike.Sûmerîyan bi nivîsên xwe yên li ser *Kêvalberan*(tablet) temenê pêşketine derxistine hole û kirine bin awlakarîyê de.Piştî her xalkê ku derdikeve û dirabe, wan dixwenê û di xwe de di nava xwe de pêşketineke dide çêkirin.Misrîyan, yên ku Sûmerî herî baş xwandin bûn.Piştî wan re ji yên ku sûmerî û Misrî ji bihev re baş xwandin Grekî bûn. Ji alîyê civaknasîyê ve, ku mirov şîrove dikê, mirov dibe qey wan mîren perwerda xwe li wê demê hilda ya.Her weha tê xuyakirin.Mîrîtîyê li Cizîre bota herweha ji alîyê nirx û kevneşopîyan ve li pêş e.

Gava ku mirov li nirx û kevneşopîyên mîre bota dimeyîzenê, mirov teolojîyeka xurt ji bo rêvebertîyê û ji bo olê ji dibîne.Teolojîyê wî heya ku nêzîkatîyên olî yên her demî di nav xwe de bi sentez kirîye heya.Teolojîya wî girînga û divêt ku baş û qanc wê têbigihê.Divêt ku baş û qanc were fahmkirin.Gava ku hata fahmkirin ji, êdî ve were dîtîn ku çend kevne û kure. Teolojîyê wî ya kur heya.Ji gelek alîyan nêzîkatîyên olî ve ji bi wate ya.Wê nêzîkatîyê wî ye teolojîkî, ku mirov şîrove dikê, mirov dibîne ku di hundire xwe de xwedîyê gelek wate ne. Ew teolojî xwe tenê bi nêzîkatîyê olî neyêne ser ziman.Ji berî demên xwe heya dema xwe gelek nêzîkatîyên olî di pareze.Nêzîkatîyên olî, yên sûmerîyên bêguman di nav wê teolojîyê de hena.Birehim Xalîl xwedîyê wateyeka ku mazin û giringa.Nebî Nuh ji xwedîyê wateyekê ya. Lê, alîyên wê yên dîn ji her weha mirov divêt ku bi gelek nêzîkatîyan ku di nav hevdu de şîrove bikê.Êzîdîtî, filahîtî û piştîre musulmanetî ji herweha

xwe ténine ser ziman.Lê tenê xwe ténine ser ziman.Ew teolojî zane ku wê wan çawa bêne ser ziman û biwate bikê.Herweha ew teolojî bizanebûna.Zanebûna wê teolojîyê xort e.Gava ku mirov wê teolojîyê şîrove dikê,divêt ku mirov rêzeke jê re bide nîşandin.Herweha ji xwe dikê ku mirov rêzeke jê re bide nîşandin. Ji ber ku ew teolojî herweha pergaleka civakî li wir bi pêş xistîya û li ser lingan hiştîya.Piştî ku Cizîre bota, gelek xirakirin û şer ji dîtine ji, herweha ji wê hebûna wê di van alîyan zêde tiştek winda ne kirîya.Caraka dî karîya ku xwe rakê ser lingan.Teolojî bi nêzîkatîyeke olî re bi pêş dikeve.Lê bele, li kurdîstane, divirde di vê xalê de ku mirov şîrove dikê, mirov dibîne ku wê teolojîyê, piştî demeke re gelek olên ku derketina ji di nav xwe de bi wata kirîya.Wê teolojîyê pêşketine olan kifş û kişf kirîya.Ne êzîdîtî, ne filahîtî, ne ji musulmanetî ji vê yekê ne dûrin li kurdîstanê.

Ji ber çî her weha êm mazin li ser Cizîre bota û mire bota û mîrîtîye li Cizîre bota sekinin?Ji ber ku ev teolojîya pêre mazin e.Biqasî ku wê ev teolojî li ser lingen dihişt, wilqasî ji wê teolojiya wî û ji wî zêdetir ji pergale civakî li ser lingen dihişt.Ji ber vê yekê ji divêt ku mirov wê teoloji ne tenê bi nêzîkatîyên olî bêne ser ziman.Divêt ku mirov hinek civaknasîyên (sosyoloji) xalkê ji di nav de, weke temenekî bêne ser ziman û şîrove li ser wê yeke xurt bikê. Ev yeka weke pêdivîyekê xwe dide berçavan.

Ji ber vê yekê Cizîre bota pîrr girînge.Ji ber vê yekê mirov karê bêje ku Cizîre bota xwedîyê pergaleke ku pir kur e.Ji ber vê yekê mirov karê bêje ku ew pergale ku li Cizîre bota heya, xwedîyê teolojîyeke xort e.Gava ku mirov li wê teolojîyê dihizirê, mirov dibîne ku wê teolojîyê gelek nîrxên xalkê parastine.Ji ber vê yekê divêt ku mirov rêzeke jê re bide nîşandin. Cizîre bota navende ve teolojîyê bû.Ji ber vê yekê bû ku mîrîtîye wê ji û Cizîre bota ji û mîre bota ji gelekî û gelekî girîng dibûn.Dise ji ber vê yekê bû ku li gelek herêmên dî, ku mirovek bûbena mîr û ku ne çûbena Cizîre bota weke mîr ji ne dîtin.Xalkê, pêşî jê dixwest ku xwe bigihênê Cizîre bota.Xalkê, ku wî xwe digahanda Cizîre bota û li wir hinek dima û piştre ku di vegerehe malê, êdî piştre weke mirovekî ku mazin an ji mîr lê dimeyîzend.Bi vê yekê re mirov karê bêje ku bandûra teolojîya li Cizîre bota li kurdîstane bigiştî hebû.Piştî ku musulmanetî ji bi pêşket, ev hebû.Alîye musulmanetî yê şafîtîye li gor wê teolojîyê nêzîktir bi pêşket.Êdî di nav kurdan de şafîtî bi pêşket.Salahatî Eyyûbî bixwe ji şafî bû.Wî ew teolojî baş û qanc fahmkiribû.Ew di nav wê teolojîyê de mazin bûbû.Wê teolojîyê, çand û civaknasî mazitir derdixiste pêş.Gelek

caran, gava ku mîr xwe zêde dide kar û baren rêverbertîyê, êdî jê re dihata gotin 'divêt ku ti hinekî xalkê ji li berçavan bigrê'. Di vê gotinê ku digotine de, digotin ku 'divêt ku ti hinekî xalkê li çavan bigrê, Lê divirde, ne tenê wate ku xalkê ji tevî biryarên xwe bikê, hebu. Hinekî wê teolojîyê ew gotin dide gotin. Ji ber ku ew teolojî, bi nirx û çand ve li pêş bû. Di civatan de mazin xwe bi pêş dixist. Bawerîyeka mazin bi xalke re çêdikir. Lê ew bawerî, divêt ku ne tenê bi olê re bêne ser zimên. Divêt ku hinekî bi hizir re werê ser ziman. Gelek mirov, ku li Cizîre bota dimeyîzênin, dibêjin ku çend 'oldar' e. Ji ber ku wilo tê xuya kirin. Ne xalat e ji. Lê, ku mirov têde bimenê û rastîyên wê fahmbike û têbigihê, êdî mirov dibîne ku ew oldarî hebûna wê teolojîye ya. Wê teolojîyê, bizêdeyî xwe ol û hizir re derxiste pêş. Hinek deman di vê yekê de bi serketin çebû û di hinek deman de biserketin ji çênebû. Lê di demên ku bi serketin çebû de ji, piştî ne bi gelekî re, rastî, hin bi hin dizîvîre aliyekî dîn. Rastî dizîvirî bi aliye xalkê ve. Ji ber vê yekê ji, êdî ew nêzîkatîyê ku bi nêzîkatîyê oleke şîrove kirin ji, êdî hin bi hin di buhurî. Divirde, em gotineke gelekî û gelekî giring bênine ser zimên, ji bo Cizîre bota û rewşa wê û teolojîya wê ya ku heya. Li wir, biqasî, ku mirovekî ku oldar karakî ku mazin dikê, wilqasî ji zanistvanak ji kareki ku mazin dikê. Ol û zanistî divirde bi hev ve tê hunandin. Lê zanistvanakî ku ew teolojî fahmkirî ya, afrînereki mazin a. Gava ku mirov di bin seye fahme û têgihê de, wê teolojîyê de şîrove dikê, mirov dibîne ku di temenê wê de gelek nirx, kevneşopî, çand û dîrok heya. Zanebûn li Cizîre bota mazin e. Li wir hertimî mazin bi pêş ji ket û hertimî ji li wir temenê ku mazin bi pêş bikeve ji heya. Cizîre bota di zanebûn û pêşketin de, bi pêşketine xwe re xwedîye xêvîyeke ku xwe disiperê ve teolojîye ya jî. Ji ber vê yekê ji bû ku çend ku di deman de temenê pêşketine wê ye ardnîgarî ji hole hata rakirin ji, wê zanebûne wê, ji hole nerabû û winda nebû. Wê teolojîyê wê, hertimî ew li ser lingan hişt. Ji ber vê yekê ji, divêt ku mirov wê teolojîyê wê baş û qanc têbigihê û fahm bikê. Li Cizîre bota gava ku mirov teolojî şîrove bikê, divêt ku mirov ne tenê bi olê re şîrove bikê. Hê gelek nirxên dî ji divêt ku mirov li ber çavan bigrê û şîrove bikê. Ev yeka ji bo têgihîştin û fahmkirina wê gelekî û gelekî girînge û divêt ku ji bê kirin. Li Cizîre bota, bi çanda hizir û fahmkirinê re, divêt ku mirov bibîne ku teolojîyeke zanebûne ji di xwe de çêkirîya. Herweha Cizîre bota mazin e û bi qadr e. Cizîre bota mala zanebûne ya. Wê mala zanebûne ji, her weha divêt ku mirov mazin bi nirx, çand, kevneşopî, hizir û dîrokê xwe ve herweha mazin şîrove bikê.

Beja zanebûne, ye ku di hundirê teolojîyê ku li herême botane li jiyane bû de divêt ku ji gelek aliyan ve were têgihiştin û fahmkirin. Bi serê xwe re, divêt ku ew beja were têgihiştin û fahmkirin. Fahmkirina wê bêja zanebûne û wata wê bêje, wê bixwe re gelek rastîyan wê derxê hole û li ber çavan xê. Wê gelek rastîyên hizrî, çandî, civaknasî (sosyolojîkî), dîrokî û herweha olî derxê hole û bi me bide têdigihîştin û fahmkirin. Ji ber ku ji gelek alîyên ve her weha divêt ku mirov li ser zanebûn li Cizîre bota bisekine. Çend ku li ser mirov bisekine, mirov wê bigihê gelek tiştên di serî de. Ji xaynî vê yekê mirov wê xwe bigihenê gelek tiştên ji di serî de. Her weha bêja zanebûne ya li Cizîre bota, gelekî û gelekî mazin û girînge. Di hundirê wê de wateyeka mazin û dîrokî heya. Ew bêja bixwe ji xwedîye dîrokeke ku gelekî û gelekî dûvdirêj e. Xwedîye dîrokeke ku divêt ku ji gelek aliyan ve were têgihiştin û fahmkirin e. Ku mirov li wata ve bêja zanebûne di hizir de lê gereha, êdî divêt ku mirov ne tenê bi wateyeka re bi tixûb bimêne. Divêt ku gelek pêvejo ji werine têgihiştin û fahmkirin. Ji ber ku ew bêja zanebûne, ji wate xwe zêdetir, gelek pêvejo û *pengavên* pêşketine di hundirê pêşketina xwe de di paraze. Herweha li ser wê temenê di wate xwe de dipêşketine wate xwe de gelek pêveyoyan di parazê. Cizîre bota, ku mirov perwerde dikir, ew pêşketinên di wata de ji bi mirov dida têgihiştin û fahmkirin. Ji ber vê yekê bû ku pêşketineke mazin bi mirov re dide çêkirin. Ol, divirde divêt ku carake dî were ser ziman. Ji ber ku ol ji berê ve bi pergal bûya. Wê pergaltîya wê ji herweha di wata vê bêjê de, weke mîqaneke xwe dide berçavan. Wê pergaltîya di wata zanebûne de pergaltîyeka mazina. Herweha girîngîyeka wê hebû. Mirov ji ev yeka di dît. Li ser nêzîkatîye olî, her weha pergaltîyek di nav xalkê de ku bi sazîyên şexatîyê bê an ji bi hinek rexistinên weha yên dî ji bê, çêdikir. Şexatî temene wê li dema Medan tê avêtin biêzîdilîkê re. Piştî ji ev sazî û sazîyên weha, hebûna wan derdixina hole û berdewam dikin. Lê, ku mirov li hebûna wan sazîyan ji dimeyîzenê, mirov dibînê ku wan xwe wate zanebûne ya ku hatî pergalkirin dûr ne dikirin. Weke encameke wê bi pêş diketin. Weke ku wê wate bi sîmset bikin bi pêş diketin. Cizîre bota û herême botane, dibê navende vê yeke di demê de. Li gelek cihên sazîyên şexatîyê hena. Li Cizîre bota, li Serdefê, li Banihê, li mamolanê, li sertê, muşê, amede, li zaxo, li Hewlere; ku di nav herême botane de dihata hasibandin, hema bêja weke navende rojhilata kurdistan bû li qamişlo û hwd. Hê li gelek deverên dî ji hebûn. Hemû ji bi Cizîre bota ve girêdayî bûn. Her weha gava ku mirov herême botane şîrove dikê, mirov dibîne ku çend girîngîyê wê di pêşketina hizir de

heya. Herême botane, divêt ku mirov bi bêguman bêje ku di dîroke hizir ya ku di berî zayîne de bi pêşketîye de ji, xwedîyê girîngîyeke mazine. Iskendere Zûrqarnêyn ji dema ku têt kurdîstane, ji wê pêşketine wê gelekî û gelekî bi bandûr dibe û ji bo ku wê pêşketine, dixweze ku wê herême weke herema xwe ya navendî bide nîşandin. Her weha Cizîre bota û ew herêm girîng e. Ji ber ku li ber Dicle ya ji, hertimî li ber çavana. Hertimî tema mirovên çûya ser wê dere. Lê her ku wilqasî tema mirovan çûya ser ji ti kesekî nikarîbûya ku xwe bigihêniye de. Ji ber ku Cizîre bota û zanebûne wê, weke xaçapirseke hertimî ji mirovên ku xwe bigihênine de hinek şart xwestîya. Şarta pêşî, rêz û zanetîya. Çend ku wan karîbûya wan şartan bicih bînin, her weha karîbûna ku xwe bigihênine de. Wekî di ji xwe gahandina wê gelekî û gelekî zor bûya. Cizîre bota bi zanebûna xwe re herweha di dîroke de windabûne xwe daya berçaven xwe, lê belê bi darezore xwe gahandbûne wê û serdestbûna li ser xwe erê nekirîya. Ev yeka weke rastîyeke wê hertimî li berçavan bûya. Cizîre bota şarte gahandbûne xwe kirîbû zan û bûn.

Zanebûn, her weha di hebûna Cizîre bota de gelekî û gelekî girînge. Ji ber vê yekê ya ku hertimî Cizîre bota bizanebûne re hatîya ser ziman. Cizîre bota herweha ku tê şîrovekirin, gelek rastîyên wê tîne fahmkirin. Mirovê ku li Cizîre bota dibe mîr ji, herweha mirovê ku kare ji wê pergala wata zanebûne re kare rêvebertîyê bikê ya. Ji ber vê yekê ji mîre bota, hertimî derdikeve pêş. Di nav xalkê de gava ku navê mîre bota têt gotin, gelek tişt di serê mirovan de tîne tîgihîştin û fahmkirin. Gelek tişt bi navê wî re tenê bîra mirov. Mîre bota herweha mirovekî ku weha ya. Ew mîrîtiya navendeke dikê. Lê ew avçend, ne tene navendeke ardnîgarî ya. Ji xaynî vê yekê ji navendeke hizirî ya ji. Gava ku navend ne tenê navendeke ardnîgarî bû, êdî ji yê ku lê wê bibe mîr ji, gelek tiştên bi zanebûne wî re dixweze. Ji mîre bota ji herweha gelek tişt dihata xwestin. Mîre bota nebe ku mirov hasanî wî şîrove bikê. Nabe ku mirov wî bêzanebûn şîrove bikê.

Bi vê yekê re mîre bota li pêş e herkesekî ya. Mîre bota bi vê yekê re navê wî di serê herkesekî de ya. Yê ku navê wî bi bîr ji tînin, êdî zanin ku navê kê bikar tînin. Bi vê yekê re mîre bota mîrekî ku mazin û girîng e.

Gava ku li gor vê nêzîkatîyê û zanebûna, mirov civatan ji şîrove dikê, mirov dibîne ku ew ji xwedîyê cihekî girîngên. Ew ji xwedîyê cihekî girîngên ku were tîgihîştin û fahmkirin. Civat li hev kirine hizirên xalkê dikê. Divirde, wate wê yekê herweha ev yeka ya. Her mirovekî ku mazin û

zanistvan, li civatan hizrên xwe bilêv dikê û tenê ser ziman. Gava ku wî hizra xwe anî ser ziman, êdî ji civata haya civateka di hizrên wî diçin. Hizrên wî têne bihîstin. Li civate hizrek ku hata ser ziman, êdî wê li gelek deran di ji werine ser ziman. Bi pêşketina zanebûne re û bi çêbûne bêja zanebûna re û bi wata wê re, civat hena. Civat cihna ku ne hasanî werine şîrove kirin ên. Mîre bota ku di civate de axivî, êdî divêt ku hizreke mazin bêne ser ziman. Mirovekî ku bizane ku di civatekê de axivî, divêt ku hizreke nû bêne ser ziman. Mirovekî ku dengxweş ku di civata de got, divêt ku gelekî û gelekî xwe û bihey bêne ser ziman. Divêt ku biheybet bêne ser ziman. Ji xwe, mirovê ku karîbena di civatan de xwe bide hisandin, êdî ew mirovekî ku mazinbû. Herweha dihata hasibandin. Yê ku karîbû ku xwe di civata de mazin bide hisandin mîre bota bû. Bi wî re zanistvan bûn. Mirovê navser bûn. Gava ku ji mirovekî re gotine navsertîye hata ser ziman, êdî jê re tê gotin ku ew mirovekî ku bi zana ji ya. Gotine navsertîye di wata xwe de her weha zanebûne ji di paraze û têne ser ziman. Car bi car hinek ciwan ku hê ji nûkave balixbûbûn di nav civate de mafe xaberdane didena wan û ew ji diaxivin. Gava ku diaxivîn ji, êdî ku baş û di cih de axivîbena, êdî piştî axiftine wî ji bo wî di nav xalke de dihata gotin ku 'wî weke mirovekî ku navser axiftin kir'. Herweha ji bo wî dihata gotin. Wata vê gotinê ji herweha ew bû ku wî çend bizanebûn axiftinek kir. Piştîre êdî li wî mirovî bi bal û weke ku mazin dihata meyîzendin. Êdî ew mirovekî ku mazin bû. Wê piştîre hê gelek carên di di nav civate de, êdî wê mafe xaberdane mirovan dabena wan. Ji ber ku ew xwedî zanebûn bû. Ji ber ku zane ku bi peyîvê. Zane ku wê çî peyîvê. Mirovê ku zanebe, wê çî peyîvê, qadrekî ku mazin ji alîye mirovên ve jê re tê girtin. Her weha divirde divêt ku mirov bejê ku mazin bû bi temen(sal) dernedikete pêş. Mirovê ku wê bûbena mîre bota, lê hê ku ne bûya mîr, pêşî gelek caran lê dihata hisandin. Mirovan, piştî ku lê dihisand, êdî piştîre ji bo wî di gotin an mirovakî ku jîr e an ji digotin ku ne ne mirovakî ku jîr e. Gava ku herweha ji bo wî dihata gotin ji, êdî di nav xalkê de ji ew yeka dihata hiskirin. Berî ku Dilsoz û Sozdar ji herine Cizîre bota ji bo xwendine, gelek caran mîr Kurzan ew di nav civate xwe de dabûbûne rûniştandin. Gava ku wan di nav civate de dabûbûna rûniştandin, êdî ew ji ji mirovên civate re hizre xwe anîbûna ser ziman. Gava ku Mîr Kurzan her weha kiribû ew dabûbûna xaberdan, seydaye wan ji li nig wan rûniştî dima. Piştîre ku ew diaxivîn, êdî piştîre ku mirovên gotibena ew baş û dicihde axivîn, êdî piştîre wasfek ji seydaye wan re ji çêdibû. Qadre

zanebûna wî ji çedibû. Navê wî ji bi zanebûna wî re derdiket. Mîr Kurzan herweha gelek çaran Dilsoz û Sozdar li nig xwe di nav civate de dabûbû rûniştandin û gelek mirovan li wan hisand bû. Dana staxilandin, weke azmûnekê ji di nav xalkê de ji bo mirovê ku dixwand dihata hasibandin. Herweha dihata fahm kirin ku wî di fêrbûne de çend xwe bi pêş xistîya, dihata dîtin. Gava ku Dilsoz û Sozdar ji axivibûn û baş axivibûn, êdî miroven ji ji bo wan gotibû wan di fêrbûne de xwe gahandine asteka ku mazin di demeke kin de. Êdî ev yeka bi gotine dihata xalatkirin.

Dilsoz û Sozdar piştî ku mirovan di nav civatan de li wan hisand bû û gotina wan dîtibû ku çend bîaqîla, êdî piştî wan mirovên ku li wan hisand bû, bixwe ji mîr kurzan re dibêjin ku wan bişena Cizîre bota bo ku zanisteka mazin hildin. Mirovan ew bifahm dîtibûn. Ji ber vê yekê ji ev yeka ji bo ji mîr kurzan re gotibûn. Mîr kurzan piştî ku Dilsoz û Sozdar şandibû, piştî êdî mirovan ji wî re di civate wî de jê re digotin ku 'tê tiştêkî ku baş kirîya'. Kêfe miroven ji ji hatibû ku Mîr kurzan ew şandibûna Cizîre bota.

Mîr kurzan ew şandibûne Cizîre bota. Wê, wan ji li wir zanebûna xwe maztir kiribena. Wê li wir bûban hinek mirovên ku mazin. Herkesek ji di der haqe wan de weha dihizirî. Ya rastî ji ew bifahm bûn. Wê bûban. Wê bûban hinek mirovên mazin. Wê di xwendinê de bi pêde çûbanin. Herdû ji dê mirovên ku bifahm bûn. Wê zû ji xwe bi pêş xistiban. Herweha bawerîye herkesê li wan hwbû. Bawerîye mîr kurzan ji li wan hebû.

Sozdar û Dilsoz ji her weha piştî ku mîr kurzan wan dişenê Cizîre bota, êdî piştî bi qadereke re digihenê wir. Gava ku digihenê wir, êdî piştî mîre bota ji wan dixweze nig xwe û bi wan re hinekî di peyîvê û piştî wan dişenê cihê wê lê bi man. Mîre bota berî ku ew werine wir, xaber ji Mîr kurzan hilda bû. Ji ber vê yekê ji bi hinek miroven re hinek amedekarî ji bo wan dabû bû dest pê kirin. Hinek amedekarîyen cihê ku ew wê lê mênin dabûbû dest pê kirin. Dilsoz ji û Sozdar ji dû mirovên ku jîr bûn. Piştî ku hatibûbûna wir ji, bala xwe dabûbûna ser xwendina xwe di wê heyeme de. Mîre bota ji herweha ku dîtibu ku wan bala xwe bi tavahî da ya ser xwendina xwe, êdî ew ji bi wan ve mijûl bûbû. Li wan bûbû bibal di wê heyeme de. Sozdar û Dilsoz di wê heyeme de piştî ku diçine Cizîre bota êdî li wir demeke dirêj dimênin. Li wir xwendina xwe baş pêde diçin. Di demeke kin de xwe digihênin astaka bilind di xwendinê de. Piştî ku ew çûbûbûna Cizîre bota, êdî piştî ne bi gelekî re mîr kurzan û xatûne xwe ji bi serekî diçine wir. Gava ku diçine wir, wan ji dibînen û bêhne wan ji bi wan re fireh dibê. Mîr kurzan dile wî bi wan ve bû. Gelekî

û gelekî hij wan dikir. Bi zêdeyî ji li ser Sozdar di sekinî. Bala wî li ser sozdar bû. Wî gelekî û gelekî mêhle xwe dide Sozdar. Ji ber ku Sozdar, de û bavê xwe hê ku ew zarok bû winda kiribû.

Mîr kurzan hertimî weke kurekî xwe li wî bi bal bûbû. Weke kurê xwe lê bihey bû bû. Wî, di ti heyeme de ti farq ne xistibû naqabine wî û Dilsoz de. Hertimî wekehev li wan meyîzend bû. Ya rastî ji ev yeka bû. Ew birezîyê wî bû. Ew ji eme wî bû. Di çanda ku di nava xalkê de, eme mirov 'weke bavê' mirov dihata dîtin. Mirovan di gotin ku 'eme mirov nivê bavê mirov e'. Ev gotin, gotineka xalkê bû û li ser zimane herkesekî bû. Ya rastî ji wilo bû. Eme mirov, nivê bavê mirov bû. Mîr kurzan ji ji vê yekê ne bêrxaber bû. Wî ji ev yeka zanî bû. Gelek caran, xalkê li ru yê wî gotibûyê de ku 'ti nivê bave wî yî'. Wî ji gotibû 'erê, raste'.

Piştî ku mîr kurzan û xatûna piştî wan re çûbûbûna Cizîre bota, li wir demeke dirêj mabûn. Li wir li nig mîre bota gelekî mabûn. Mîre bota ji wê care, ku ew çûbûbûn, ne hiştibû ku ew zû vegehihin. Piştî ku demeke dirêj di mênin, êdî piştî ew ji di vegehihina malê. Piştî Dilsoz ji û Sozdar ji li wir dimênin, ji bo ku zanebûna xwe hê bêhtir mazitir bikin. Dilsoz ji û Sozdar ji di xwendinê de zû pêde diçûn. Vê yekê ji çavên ti kesekî di diravî di wê heyeme de. Mîre bota, di serî de vê yekê bala wî ji dikişand. Mîre bota bixwe didît ku ew çend ji bo ku pêde di kirineke de bûn. Dilsoz û Sozdar li wir li Cizîre bota herweha di demeke kin de xwe mazin bi pêş dixin di zanebûnê de. Piştî ku ew ji demeke li wir dimênin û dixwênin û piştî ku hinekî pêde ji diçin piştî, êdî ew ji hinek mazin dibin û piştî mîre bota ji wan ji nig xwe qut nekê. Hertimî wan li nig xwe dihêle. Hertimî wan di civata xwe de li nig xwe dide rûniştandin û dide staxilandin. Mirovên ji ku li wan dihisand, êdî bala wan diçû ser wan di wê heyeme de. Mirovên ji ku ew her weha bi zanebûn dîtin, di gotin ku ew çend bi zanebûnên. Di civatan de her weha mirov takdîre mirovan hildê û mirov ji bo mirov bêje çend bi zane ye, ne tiştêkî biçûk û hindik bû. Tiştêkî ku gelekî û gelekî mazin bû. Gava ku mirov di serê miroven de cih negire, mirov wê ji bo mirov vê yekê ne bêjê. Ji bo Dilsoz ji û Sozdar ji her weha ev yeka di hata gotin. Lê zêde ji ji bo Sozdar dihata gotin. Sozdar gelekî û gelekî bifahm bû, Serê wî dişuxûlî. Wî wilo zû fahmdikir û xwe digahanda têgihîştineke ku mirov jê şaş û mat bimênin.

Sozdar ji, ber ku herweha bifahm bû û dê û bavê wî ji hê ku biçûk çûbûbûna ser dilovanîya xwe, êdî mirovan ji gelekî û gelekî bala xwe dideyê de. Mirovên bi balaka ku di hundirê wê de hest hebû li wî

dimeyîzend. Sozdar ji car bi car ev yeka fahm dikir. Ew, weke ku ji vê yekê ne rehet bû dihata xuyakirin. Her weha dihata xuyakirin.

Dilsoz û Sozdar demeke dirêj li Cizîre bota dimênin û dixwênin. Li wir ew balixbûna xwe temem dikin. Li wir dikevina demên ciwanîye xwe de. Li wir hin bi hin mazin dibin. Balixbûn, bêjeyeka ku mirov hinekî li ser bisekine ya. Balixbûn, bêjeyeka ku girînge. Mirovan li dema balixbûna baş û mazin dimeyîzêndin. Gava ku mirovek diketa dema xwe ya balixbûne de, êdî ew mirov, mirovekî ku' mazin' û 'bizanebûn' di hasibandin. Êdî ji wî ti nêzîkatîyên bêaqil hevî ne dikirin. Gava ku hinek nêzîkatîyên ku dihatina wata bêaqilîyê dîtin ji, gelekî û gelekî bi nêzîkatîyeka tûnd û raxnekarî nêzîkî lê dikirin. Piştî miroven, hebû ku xwe jê dûr ji xistibena. Mirovên ku di dema balixbûna xwe de nêzîkatîyên ne baş kiribena û mirovan dîtibena, êdî mirovan di çûne nig wan û rastûrast ew nêzîkatîyên wan li ruyê wan didan. Nêzîkatîyên wan didena ruyên wan, daku fahmbikin û carake dî nêzîkatîyeka wilo ne dina nîşandin. Lê ku mirov bi isrêr nêzîkatîyên ne baş dabena nîşandin, êdî miroven, ji bo wan xwe digihandina qinyeteka wilo ku ew 'bi laşe xwe re balixbûna'. Lê belê 'biaqîle xwe re hê balix ne bûna'. Ev têgihîştin ku di serê miroven de ji bo wan çêbû, êdî haya haya dima. Zû bi zû ew nêzîkatî ne diçû. Gava ku ew dîtin her weha êdî lê dimeyîzêndin. Bi meyîzêndine re ew yeka bi pê didena hîskirin. Avirên mirov, ev yeka baş û qanc pê didena fahmkirin. Avir carna zimane herîmazina, ji bo gotine. Avir, mirov hem dide nîşandin û hem ji mirov bi mirov dide nîşandin. Herweha avir girîng ên. Avir carna ji gotin bêhtir zû tenê têgihîştin û fahmkirin bi mirov re. Carna bêhtir rastîye tînine berçavên mirov di jiyane de. Avirek, carna gelek rastîyan dide ruyê mirov. Cerna avirek, tîre dikê ku mirov hemûtiştî fahmbike. Di nav xalkê de gotinek heya ji bo avirên mirov. Herweha ew gotin tê gotin. 'Li avirên meyîzena ku zaxvadar bin, êdî fahmbike ku tiştêkî xirab di dil de heya, lê ku avir nezaxvadar bin wî çaxî ji fahmbike ku tiştêkî ku xirab pêre nîn e'. Avirên zaxvadar, nêteke dil ku ne baş dide der. Herweha mirov karê fahmbike.

Lê gava ku mirov li çavên mirov dimeyîzenê, avirên ne xirab ji hena. Avirên bas ji, hena ku hesteka evîndarîye ji tînine ser zimên. Hinek avir ji hena ku zanebûnekê tînine ser zimên. Hinek avir hena ku hinek zaxalîyan bi xwe re tînine ser ziman. Hinek avir hena ku bi xwe re ji xwe qayilbûnekê tînine ser zimên. Herweha hê gelek avir hena. Gelek avirên ku gelek hizir û hestên tîne ser ziman hena. Avir xwestinekê ji di nav xwe de di paraze. Ew xwestin ji, her weha xwestina dana fahmkirine

ya.Xwestina ku yê di dil de dana fahm kirinê ya.Herweha avir mazin e.Di nav xalkê de li ser aviren gelek vegotin hena.Gelek vegotinên ku xalkê li ser aviren gotine hena.Hemû vegotin ji, bahsa avirên qanc û yên ne qanc dikin.Li ser aviran bi vegotine re wêne tê çêkirin di serî de.Gava ku herweha mirov bahsa aviren dike, gelek tişt û vegotin tîne bîra mirov di wê kêlikê de.Ji ber ku avir di nav xalkê de baş dihatina fahmkirin. Avir hebûneke hebûnî ya.Lê avir zanebûna bi xwe re di pejirenê.Bê zanebûn avir, kême di mene. Avir, birih heya.Avirê mirov bizane ya.Ji xaynî wê yekê ji, her avir di hundirê xwe de hinekî hebûnekê di paraze.Mirovên di nav xalkê de gava ku bahsa aviren dikirin,ne tenê bahsa wê bi qancî an ji xirabî dikirin.Li ser avir hinek hizirên bizane ji di anîna ser ziman.Di nav xalke de her weha carna ji bi vê yekê re dihat gotin.Dihat gotin ku 'ma ku mirov ne biazîl bê wê karibê avir bide'.Bi vê yekê re avirên qanc ji û yên xirab ji tanîna ser ziman.Lê bi zêdeyî ji hizirên weke hizirên nezerê li ser aviren re dianîna ser ziman.Bi vê yekê re cerna di hata gotin ku 'mîrov karê bi avirekê mala mirov xirabikê'.Herweha li ser avirên nezerê dihat sekinandin.Avirên nezerê, bi xwe re gelek hizir di nav xalke de didena çêkirin. Bi vê yekê re divêt ku mirov bêje ku avirên nezerê,bi xwe re hinek nêzîkatîyên awlakartîye ji bipêş dixistin.

Mîr kurzan,Dilsoz û Sozdar şandibû Cizîre bota ji bo ku xwendineka bas û qanc hildin.Wan ji gava ku çûbûbûna wir, li wir guhe xwe dabûbûna xwendina xwe û xweş bi pêde çûbûbûn. Piştî ku ew diçine wir û li wir weke demeke dimênin, êdî piştîre bi demeke re ew dibina weke hinek mirovên ku zane û derdikevin.Mîre bota ji li wan û li pêşketina wan û li wê eleqeya wan ya xwendine pir bi bal bû.Gûhe xwe dide wan.Li wan û li pêşketine wan bi bal bû.Herdû li nig mîr û li qasre mîr bi qadr bûn.Qadrê wan hebû.Mîre bota qadr dide wan.Mirovê ku li dore mîre bota ji bûn her weha, êdî qadrekî ku mazin didena wan.Wan ji bi zanebûn û pêşketina bi xwe re û gotine xwe re bandûraka baş li wan miroven dikir.Ew êdî dû mirovê ku zane bûn û li Cizîre bota bûn.

Piştî ku Dilsoz û Sozdar diçine Cizîre bota, êdî li wir demeke dirêj dimênin.Li wir xwendineka baş û qanc dibinin.Qadrekî qanc ji wan re çêdibe.Piştîre ku demek têve diçê û ew ji di xwendina xwe de bi pêde diçin û bi pêş dikevin, piştîre ku hinekî dî ji mazin dibin, êdî dikin ku vegehihina mala xwe di wê heyeme de.Ew hinek salan li Cizîre bota dimênin.Li wir xwendineka baş dibinin.Piştîre ku Her weha mazin dibin û dikin ku werina malê, êdî piştîre mîre bota wan tenê nig xwe û wan li nig xwe dide rûniştandin û piştîre bi wan re dikê ku bi peyîvê.Piştîre ku mîre

bota bi wan re dipeyîvê û ew ji bahsa çûne xwe dikin, êdî piştîre mîre bota dibêje ku hinek mirovên ku li nig wî rûniştine û hertimî bi sûxratîya qasre ve mijûlin ku amedekarîya wan bikin. Mîre bota, piştî ku her weha ji mirov re dibêje, êdî piştîre amedekarîyeka mazin ji bo wan ji dest pê dikê. Çawa ku her weha bi şan û şeref hatine wir û hatina qasre mîre bota, êdî mîre bota ji dixweze ku wan wilo bişenê. Dilsoz, bi asil dibû neviyê mîre bota. Dîya wî dibû ahla mîre bota. Her weha dîya Sozdar ji wir bû. Ew ji mîre bota weke ahleka xwe didît. Bi vê yekê re ji bê mîre bota, gelekî û gelekî eleqeyeke mazin şanî wan dide di wê heyeme de. Lê mîre bota her çend ku herdû ji li nig wî bi qadr bûn, ku bahsa Sozdar û dê û bavê wî dihata hole, hineki bi bal dibû li wî di wê heyeme de. Ji ber ku wê rewşê li wî hestîyerek çedikir. Gava ku li wî û li ruyê wî dihata meyîzandin, ev yeka baş û qanc dihata xuyakirin û fahmkirin. Ew bixwe mîre bota bû. Mîreki ku mazin bû. Gelek çav li ser wî hebûn. Ku çavên wî ji li ser kê bena, çav diçûne ser wî ji di wê heyeme de. Her weha di wê heyeme de ku avirên wî çûbûbûna ser Sozdar, êdî avirên xalkê ji çûbûna ser Sozdar. Mîre bota di wê dema xwendina Dilsoz û Sozdar ji gelek caran ew dabûbûne rax xwe û biribûna neçîre bi xwe re di wê heyeme de. Piştîre ji ku wan gotibû emê herine malê, êdî pêşî weke çend rojan mîre bota ew hiştibûna nig xwe û bi wan re her weha demeke baş buhurand bû. Piştîre ku hinekî bi hev re mabûn û amedekarîyên çûne wan ji bidawî bûbûn, êdî mîre bota ji anîya wan ew maç kiribûn û bi rê kiribûn. Gava ku bi rê kiribûn ji, bi wan re gelek sûwar ji şandibûn ku wan bigihênine mal, bê qaza û bela. Piştî ku ew bi rê ketibûn, êdî piştîre weke demeke di rê de mabûn û piştîre ji gahabûbûna malê. Gava ku gahabûbûna malê ji, li male bi pêşwazîyeka ku gelekî û gelekî mazin hatibûbûna pêşwazîkirin. Piştî ku gahabûbûna malê, êdî Mîr kurzan ji bi wan demeke dirêj şahî û şeng li darxistibû. Kêfe mirovan xweş kiribû. Piştî ku ew hatibûna malê, êdî piştîre civata Mîr kurzan ji bêhtir bi lebat bûbû. Gelek mirov diçûn û dihatin. Mîr kurzan ji, ew weke dû zanistvanên di nav xalkê de dihatine pêşwazîkirin. Ew êdî bûbûna dû mirovên ku li gotina wan dihata hisandin bûn di nav xalkê de. Dilsoz û Sozdar, piştî ku hatibûbûna malê, êdî ne tîne li malê li civate xalkê diman. Li herêman digerehan. Gelek mirovên ku li wan dihisandin ji hebûn bi wan re û li herêman di nav xalkê de digerehan. Xalkê wê herême, êdî ew nas kiribûn. Her weha pîrr nave wan bi zanebûne wan re derketibû. Ew kurmîr bûn. Ji xaynî wê yekê ji xwedî zanebûn bûn. Li Cizire bota mabûn. Li wir xwendibûn. Gava ku ji van alîyan ve dihatina naskirin di nav xalkê de, êdî

bala xalkê diçû ser wan di wê heyeme de.Mirovne ku zane bûn. Xalkê ji di got ku ew hinek mirovne ku li Cizîre bota ma ne û li wir xwendina.Ew tenê têra wan û naskirine wan dikir.Ji bo ku nave wan bê naskirin û têra wan dikir.Xalkê, ku hisdikir ku ew li Cizîre bota ma ne, êdî ji xwe re di gotin ku 'em herin û hinek li wan mirovan bi hisênin. Ne ji xwe li Cizîre bota xwendina. Xwedî zanebûnên'.Herweha ji bo wan dihata gotin di wê heyeme de.

Piştî ku hatibûna malê, êdî bala mirovan çûbûbû ser wan di wê heyeme de.Gava ku ji wir vaqatahabûn û çûbûbûna Cizîre bota ji bo xwendinê, hingî biçûk bûn.Lê piştî ku çûbûn û vegerehebûn, êdî mazin vegerehebûn û bi zanebûn vegerehebûn.Ew êdî mirovne ku li gotina wan bihatana hisandin bûn.Mirovne ku mazin bû.Mirov çawa mazin dibe.Di vê xalê de ji hinek nêzîkatî hebûn ku mirov di vir de bêne ser ziman.

Mazinbûn hebû, ji alîye zanebûne ve û mazinbûn hebû ji alîye şaxsîyete ve.Di rastîye de mirov kare van hardû bêjeyan,wata wan di wateyeka de bi wan re ji şîrove bikê.Lê belê bi serê xwe ji xwedî wateyeka ne.Ew ji bi wata bi serê xwe re dihatina ser ziman.Mazinbûn, ku ji alîye zanebûne ve dihata ser ziman, bi aqil ve mazin û di têngiştinê de bi pêşketin dihata hişê mirov.Ya rastî ev mazin mazinatîyeka hizrî ya û gelekî û gelekî ji ji bo mirov girînge û divêt ku bibê ji.Herweha, ku mirov li zanebûne di vê çerçovê de dihizire, mirov dibine ku çend xwedîye kifş û kifş bûnaka ji ya di jiyane de.Zanebûn ku mazin bû, êdî kifşbûnan dide çekirin di jiyane de.Zanabûn şaxsîyete ji li ser temenekî ku mazin dide rûniştandin.Şaxsîyet bi zanebûne re bêhtir mazin dibê.Şaxsîyet bi zanebûne re xwe nasdikê.Xwe naskirin ji ji bo mirov xaleke ku herî girînge.

Şaxsîyet kengî mazin dibe?Şaxsîyet, ku xwe naskir hingî mazin dibe.Gava ku xwe naskir, êdî wê riya xwe ji bibîne.Gava ku xwe naskir, wê xwe karîbe bi paraze ji ji xatarayên ku werna ser wî de.Herweha naskirin gelekî û gelekî girînge.Di nav xalkê de gava ku mirovekî tişteki ku ne bas dikir û dile miroven dihişt, êdî ku mirov ji ji bo vê yekê jê diqaharîn û hêrs dibûn, êdî jê re digotin ku 'wî xwe nas ne kirîya'.Yan ji herweha bi vê yekê re digotin ku 'wî xwe winda kirîya'.Li ber vê gotinê ji ku hinekan bertekên xwe dide nîşandin, di gotin ku 'ma kengî xwe naskirîya ku iro nas bikê'.Her weha şîroveyeke ku giran dikirin.Ev şîrove raxneyeka ku mazin e, gava ku tê kirin.Ew şîrove wilqasî girana, ti kesekî dixwest werîyê de. Herweha giranîya vê gotinê mazin bû.Gava ku ji mirovekî re hata gotin ku ma, 'tê xwe winda kirîya', êdî gelekî û gelekî

weke ku raxneyeka mazin lê bê girtin dihata hasibandin. Mirovên nêzîkatîyên baş ku didena nîşandin ji, naskirine şaxsiyeta xwe dihata hasibandin. Herweha gotine ‘naskirin’ gelekî û gelekî girîng bû di nav xalkê de û di jiyane de. Di malê de dêyekê ji gava ku li kurê xwe hers dibû, herweha di gotiyê de ku ‘xwe winda nekê’. Gava ku dêyekê ji kurê xwe re got xwe winda neke, weke ku bêjiyê de biseknê ji. Herweha ew wate di girt. Naskirin, divirde, gava ku tê ser ziman, hinek bi zanebûne re tê ser ziman. Hinekî bi şaxsiyete re bi têgihiştine re tê ser ziman. Her weha di vir de zanebûn û têgihiştin temene naskirine çêdikir di gotinê de. Gava ku li mirov dihata meyîzandin, pêşî li nêzîkatîyên wî dihata meyîzandin. Li nêzîkatîyên wî dihata meyîzandin ku ka çend di cihê xwe de girana. Çend gotinên dicihde dikin. Herweha ev yeka ji girîng bû. Gava ku li nêzîkatîyên mirovan hata meyîzandin û nêzîkatîyeka baş hata dîtin, êdî ew mirov di dile mirovan de cih digire. Weke mirovekî ku bas tê naskirin. Weke mirovekî ku bizanebûn tê naskirin. Qancî, di nav xalke de ji zanebûne dihata zanîn. Qancî xwedîyê temenekî ku ji zanebûne ya. Herweha ev nêzîkatî bi hizreke re di serê mirovan de bicih bû. Lê divêt ku haya ku mirov neyêne ser ziman, mirov ne bûhûrê, ku naskirin bêjeyeke ku herweha di nav xalke de biqasî ku di serê wan de bi hizreke mazin hebû, wilo ji xwedîye çandeka ku mazin bû ku divêt ku were fahmkirin. Bi vê yekê re naskirin di nav xalkê de bi hizreke ku xwedîyê felsefê bû û xwedîyê nêzîkatîyên rewîst bû, bû. Naskirin bêjeyeke ku bigelek wateyan bû û di serê mirovan de hebû û bi wan bû. ‘Naskirine mirovan’, ‘naskirina hevirdore’, ‘naskirina xwûde’, ‘naskirina hizir’ hwd bi gelek nêzîkatîyên re bêja naskirine hebû. Naskirin felsefeyeke xalkê bû. Her mirovê ku di nav xalkê de filozofekî wê felsefê ya. Her mirov ji alîyekî ve nêzîkatîyeke lê dikê. Her mirov ji alîyekî ve, naskirin bi hizir re fahmdikê. Her mirov ji alîyekî ve tene ser ziman. Lê naskirin hertimî weke felsefeyekê hamdemî, xwe li ser lingên di nav xalkê de dihêle. Gava ku Dilsoz û Sozdar ji hatibûna malê, pêşî li wan û nêzîkatîyên wan hatibû meyîzandin ku ka çend bi zanebûnên û çend nêzîkatîyên bi zanebûn didina nîşandin. Ne tenê ji bo wan ev yeka hebû. Ji bo herkesekî ev yeka hebû. Her mirovakî ku di nav xalkê de û ji devereke dût ji dihata her weha lê dihata meyîzandin û di nêzîkatîyên wî de li vê yekê dihata garandin. Gava ku ev yeka pêre ne hatana dîtin, êdî eleqeye lê hêdî hêdî dimir. Eleqa ku dimir, êdî piştê zor dibû ku çêbûbûna. Ji ber ku eleqa bi xalkê re di temenê xwe de naskirin di parast û bi naskirine re ji hinek nêzîkatîyên ku bihizir û rawîst re werine şîrovekirin hebû.

Eleqeye ku li mirov ku mir, piştê hinek zor dibû ku caraka dî were cih. Ji ber ku eleqe ji li ser hinek hizren avabû. Gava ku bi eleqeyek li mirovekî dihata nîşandin, êdî bi hizire re bê an ji bi hinek nêzîkatîyên weha re bê hebû. Gava ku her weha dihata meyîzandin ji, êdî weke hêvîyek jê dihata kirin. Lê gava ku li gor wê hêvîya ku jê dihata kirin ku ew ji nêzîkatîyeke nede nîşandin, êdî hêdî hêdî mirov ji eleqeye dikeve. Ev yeka herweha ji ber ku di demên xwe de hinek hizir û hinek nêzîkatîyên bi zanebûn û rawîst bi xwe re di paraze ku hinekî girîng dibin. Ji ber vê yekê ji şîrove wê ji girîng dibe.

Dilsoz û Sozdar piştî ku hatibûna malê, êdî piştê ji bo wan rewşeke nû dest pê kiribû. Mîr kurzan ji ji bo wan rewşeke nû dabû avakirin. Gelekî û gelekî di ber wan de diçû û dihat. Gava ku ew diçûne dereke, gelek mirov didena dora wan di wê heyeme de. Ew ji herweha gava ku diçûne dereke bi gelek mirovan re diçûn. Çawa ku mîr kurzan ku mîr bû û gava ku diçû dereke bi gelek mirovan re diçû, herweha ew ji bi gelek mirovan re diçûn. Dilsoz û Sozdar ji ne tenê li wir diman di nav xalkê de. Diçûne cihên dîn û li cihên dîn ji di nav mirovan de diman û di civata wan de ji wan re diaxivîn. Mirovan bi bal heya xwe dide ser wan. Mirov eleqeyeke mazin şanî wan dide. Ji ber ku ew kurmîr bûn û li Cizîre bota mabûn û li wir xwendibûn. Her weha ev sedeman dibûne sebebe eleqeyeke mazin ji bo wan di wê heyeme de.

Lê mîr kurzan ji ber ku gelekî û gelekî hij wan dikir, êdî hertimî ew li nig xwe didena rûniştandin. Li civata xwe didena rûniştandin. Li nig xwe ew didena rûniştandin. Lê gava ku Dilsoz û Sozdar li civata wi dirûniştin ji zêde bi gotin ne dibûn. Zêde ne distaxilîn. Ji ber ku weke ku hinekî li ber mîr kurzan fihet bikirin disekin. Mîr kurzan ji ev yeka fahmkiribû. Ji ber ku vê yekê ji ji ser wan bide avêtin ji herweha bi wan ve diçû û dihat. Lê çend ku herweha di ber wan de çûbû û hatibû ji, lê ti guharandin ji ne kiribû. Wan rêzeke mazin dide mîr kurzan û nedikirin ku di ber wî de biaxivin. Divirde, hêja ya ku mirov hinekî li ser di berde axivîbûne ji bêne ser ziman. Ji ber ku ev yeka ji gelekî û gelekî girîng bû û xalkê hem civatan de û hem ji di nav xwe de gelekî û gelekî girîngî dide vê yekê di her heyeme de. Mirov gava ku diaxivî hingî, divêt ku bizanebûn biaxivîyana. Divêt ku zanîbana ku wê gotinên wî wê çî encam derxina holê û bênen. Her weha ev yeka girîng e. Ji ber vê yekê mirovên di got ku bi zanebûn axiftin girînge û hêjabûn didena zanebûne. Ji ber vê yekê ji gava ku mirov diaxivîn ji dikirin ku gotinên dicihde bikin û bizanebûn biaxivin. Biwata û dicihde gotin, hinekî girînge. Wate wê bizanebûn

xaberdan e.Gava ku mirovek bizanebûn û rast xaberda hingî, wê ber gotin ku wî dicihde xaberdan.Her weha bêja ‘dicihde’ hem zanebûne û hem ji rastbûne di temenê xwe de di paraze.Ji bo ku mirov rast xaber bide, divêt ku zanibê.Ji bo ku zanibê ji, divêt ku fêr bibê.Ji bo ku fêr bibe ji, divêt ku bixwenê û bibîne.Dîtin ji her weha mirov bizane dikê.Lê dîtin bi hizir re zanebûneka ku mazin çêdike.Xwendin dikê ku mirov di dîtine de bêhtir bi têgihîştin bibe.Her weha ev yeka girîng e.Gava ku mirov di dîtine de bi zanebûn bû, êdî di têgihîştinê de xwe gihenê encamên mazin.Zanebûn, têgihîştin, fêrbûn, dîtin û rastî ji, hinek bêjeyên ku di fêrbûne de yên ku girîngên.Wate wan mazin e.Gava ku mirov wan bêjeyên li gor hebûn û rastîye wan zanibê û bikar bêne hingî, wê karibê ku xwe ji bigihenê zanebûneke ku mazin. Zanebûn û mirov, li ser gelek temenên ku hevdû şîr didin mazin dibin.Li ser gelek temenên ku hîme wan digihê hevdû mazin dibin.Hîme zanebûne ji li jiyane ya.Jiyan herweha girînge. Zanebûn li ser hîme jiyane mazin dibê.Çend ku di jiyane de têgihîştinek çebû bi mirov re, êdî mirov kare bêje ku zanebûn çedibê.Jiyan, zanebûn û pêşketin herweha divirde hinek bêjeyên ku herdû mazin dikin ên.Di jiyane de ku zanebûn çebû, êdî jiyan bi pêş dikeve.Ku di jiyane de pêşketin çebû, êdî zanebûn mazin dibê.Her weha hertimî mazin dikin.Yek ji ya dî dûr mazin nabe.

Gava ku Dilsoz û Sozdar ji li Cizîre bota mabûn ji,hingî li wir wan li ser fêrbûne naskirine gelekî rawastahabûn.Li wir wan ji dîtibûn ku mirov çend qiymete dide naskirine.Naskirin bi xwe re zanebûne tenê.Naskirin, weke encamek ji encamê zanebûnê ji xwe dide berçavan.Her weha naskirin ku çebû, êdî piştîre têgihîştin ji mazin bi mirov re çêdibe.Ji xwe gava ku mirov zanebûnek çeneke mirov, êdî nikare bêje ku wî bi xwe re di aste zanebûnê de xwe gahandîya radeyekê ji.Her weha bi hev ve girêdeyî ya.

Mirov bi zanebûne re pêşî hevirdore xwe bidest naskirine dikê.Lê pêşî wê ji di xwe de hinek naskirinen dikê.Naskirin, divirde xwedîyê dû wate ya.Wate pêşî zanebûn e.Wate dî ji her weha dîtin e.Herdû bi hev re naskirineke bizanebûn çêdikin.Mirov, ku li dore xwe meyîzend, tiştên ku dîtin nasbikê.Li xwe û asle xwe meyîzend nasbikê.Li civateke ku rûnişt ne bê zanebûn bê.Gava ku nasnekê hingî, wê di gotinê de bêdeng bê.Ji ber ku ti dîtin an ji naskirinên wî nîn ên.

Dilsoz û Sozdar dizanebûne de bûbûna xwedîyê zanebûneka ku mazin.Mirovên li dora wan li wan dihisandin û bi wan re diketina nîqaşan de, li ser mijarên hizrî, yên ku di serê wan de hebûn.Li ser zanebûne

mazin di ketina niqaşan de. Di niqaşan de zanebûn derdikete hole. Mirov çend bizanebûn bê û xwedî zanist bê, hingî kifş dikê. Ji ber ku nîqaş zanebûneka kur dixweze ji mirov di her demê de. Di her demê de nîqaş li ser demê zanebûnê dixwezê ji mirov. Zanebûna demê, her weha ku bi mirov re hebû, êdî wê nîqaş ji bîn kirin. Her dem ji, gava ku nîqaş dibin ji, pişgîrê dema xwe têde bi nîqaş dikê. Ji ber vê yekê ji her nîqaşên ku dibin bi xwe re zanebûneke ji ji bo demê û hinek hizren ji bo pêşketine tene hole. Herweha hizir mirov karê bêje ku bi nîqaşan re mazin dibe. Bi nîqaşan re hizrên çaraserîye ji derdikevina hole. Di civatan de, gava ku nîqaş dibûn, gelekî û gelekî dirêj û mazin dibûn. Li ser gelek tişt û mijaran hizir dihatina hole di wê heyeme de. Mirovan biqasî ku di civatan de pişgîrê bi nîqaşan re tanîna hole û li ser nîqaş dikirin û herweha wilo ji li ser wan pişgîrê di nîqaşan de di hizirin û hizrên xwe tanîna ser ziman û pêre ji çaraserî ji ku wê çî bena li gor xwe digotin. Her weha civat, hinek girîng bûn. Civat, mirov hizren têde tene ser ziman. Divêt ku mirov hêjebûneke ku mazin bide civatan. Ji ber ku herweha civat, hinek kom civînên xalkê yên civaknasî û hizrî bûn. Mirovan di civatan de ji her pişgîrê xwe re çareserî di dîtin. Li civata mîr her weha ev yeka, gelekî û gelekî girîng dihat berçavan. Mîr, gava ku di civata xwe de nîqaşak dide dest pê kirin, êdî divîbû ku didawîye de di wê nîqaşê de ya rastî çibûna ji derketi bena hole û herkesekî fahmkiribena. Herweha ev yeka girîng bû. Ne dihat erêkirin ku civata mîr, de nîqaşên wê de vala bena û bê çareserî bidawî bûbena. Gava ku her weha bûbûna, êdî wê di nav xalkê de her weha bihatana gotin ku ‘I ro di civata mîr de, me ev nîqaş kir, lê ti hizrên baş an ji yên çaraserîye derneketina hole’. Gava ku herweha hata gotin, êdî wê gelekî û gelekî zor bûbûna ji bo mîr di nav xalkê de. Berî her tiştî mîr, wê bawerîye li mazinbûna xwe winda kiribena. Ji ber vê yekê ji gava ku nîqaş çêdibûn û di nîqaşan de mirovan ti hizrên çareserîye ne danîbena hole, êdî di dawiyê de, mafe xaberdane mîr dihilde û ‘gotine dawiyê’ dikê. Gotina dawiyê girînga. Gava ku mîr vegotina dawiyê kir û di vegotina wî de hizre ku derket, herkesekî ji erê dikê û di pejiyênê. Piştê çî çareserî di wê vegotina mîr de derketiba hole, êdî herkesekî erê dikir. Piştê ji gava ku mîr mijarak bi çaraser kiriba û piştê ku nîqaş li ser berdewam bîn kirin, hingî ji ne baş dibê. Hingî mîr caraka dî ji ew mirovên ku nîqaş dikirin di civata xwe de li hevdu didena hevdu û hizre wan di pirsî ji wan di wê heyeme de. Wan ji hizre xwe digot. Piştê mîr di civata xwe de li mirovên bizane dizivirî û hizre wan ji ji wan di pirsî wan ji hizre xwe digot. Piştê mîr ne dihişt ku li ser bêhtir

nîqaş bêne kirin. Ji ber ku berê li ser gelek nîqaş hatina kirin. Piştî ku mîr ji herweha axiftina xwe li ser kir, êdî piştê bidilxweşî nîqaş bidawî dibê û piştê bidest nîqaseka dî tê kirin. Her weha ev yeka girînge ku di civatan de tê kirin. Ji ber vê yekê di nav xalkê de cihê civatan, gelekî û gelekî girîng bû. Mirov gelekî û gelekî girîngî dida civatan. Di civatan de her mijar dihata nîqaş kirin. Ji xaynî wê yekê ji ‘civatên çareserkirinê’ ji hebûn. Ew civat ji gava ku pirsgirêkek li dereke dibû, êdî li wir civat dicivîya. Gava ku dicivîya ji, li ser pirsgirêkê û çareserîye wî nîqaş dihata kirin. Ev civatan, hinekî civatên awerte bûn. Gava ku civat li dar dihatina xistin ji, êdî mîr ji di serî de dihatina wir û li wir dirûniştin. Cihê ku pirsgirek lê ru dabû, dibû cihê civate. Lê gelek caran ji, her weha ew cih dihata barkirin. Dihata barkirin li mala mîr. Li wir bidest nîqaşên dikirin. Lê di wê rewşê de ji divêt ku ji cihê ku pirsgirêk lê ru de ya û ji wê rewşa wêderê ne dûr bin. Ji bo ku çaraserî bihatana dîtin û çareserîye ku bihata dîtin ji ku bihata erêkirin. Gelek bûyarên ku bi kûştina mirovan re ru didan, her weha bi civatan dihatina çaraser kirin. ‘Dibendî’ û ‘berberîyên’ ku hebûn di wan civatan de dihatina çaraser kirin. Bi vê yekê re ne dihiştin ku ti pirsgirek di nav xalkê de bêhtir maztir bibin. Her weha dihatina çareser kirin. Ji ber vê yekê divêt ku divirde mirov civatan bi rûmeteke mazin bêne ser ziman. Divêt ku mirov bi rûmeteke mazin bahsa wê bikê. Di civatan de gelek pirsgirêk her weha dihatina çareser kirin. Gava ku herweha me di civatan de bahsa çareser kirine kir, divêt ku em divirde ji aliyekî dî ve ji caraka dî bahsa mîr bikin û bahsa hebûna wî ya di wê rewşê de bikê. Ji ber ku ev yeka ji gelekî û gelekî girînge û ku mirov bêne ser ziman, mirov wê bibîne ku li ser ‘nêzîkatîya mîr’ ya ku di çaraser kirine de pergalek di nav xalkê de li ser lingen bû. Ew pergal ji, divêt bixosisî bi teybetên xwe wê ve were têgihîştin û fahmkirin.

Mîr, ku ji bo çareserkirine, civateke hata li darxist, hingî ew ji amede ya. Ew ji hizre xwe tenê ser ziman. Lê divirde, ew pêşî li miroven dihişenê. Li hizre wan dihişenê. Ku hemûkan hizre xwe got, êdî piştê mîr ji hinekî dihire bi hinek mirovên navseri xwe re yên ku di rax wî de rûniştî ne. Bi wan re xwe digihênê hizrekê. Dema ku mîr xwe gahanda hizrekê, êdî piştê wê hizre xwe di di civatê de ji bo çareserkirine bejê û bêne ser ziman. Gava ku wî hizre xwe anî ser ziman, êdî piştê civat wê hinekî hewl bide ku hizre mîr fahm bikê. Piştê wê hinekî dî ji nîqaî bêne berdewam kirin. Lê ew nîqaşên piştî xaberdane mîr re ji, nîqaşên girîng ên. Ew nîqaş nîqaşên têgihîştine û dana têgihîştine ne. Miroven ku pirsgirêk di naqabîna wan de heya, êdî wê gotine mîr ya ku di wê heyeme

de hatibû ser ziman, wê baş û qanc têbigihin û fahm bikin. Gava ku fahmkirin ji, êdî piştê di dawiyê de, mirovên di civatê de wê mafe xaberdane bidina hinek ji wan mirovên ku pirsgirek dinaqabîna wan de çêbûya. Pêşî ew ji ew pirsgirêk ji ber çî di naqabîne wan de ru da ya, wê bênine ser zimên û hinek li ser ji bi peyivîn ji. Piştê wê piştî xaberdana mîr re, hizre xwe ji li ser hizre civate û ya mîr ji bênine ser ziman û wê bêjin ku ‘qadre civate mazin e’ û piştê wê bêjin ku ‘qadre civate ne yê şikendin’ û piştê wê xwesteke xwe ya levhatine bi hev re wê bênine ser zimên. Ku herweha hata ser ziman, êdî ew mirovên ku li nav civate û geleki pîr û navserî xwe ne ji, wê hinekî dî ji mafe xaberdane hildin û wê li ser qanciyê û rastîya xalkê’û kevneşopîyan hinekî bi peyivîn. Ew mirovên ku gelekî pîr û navserî xwe ne, di ti demê de gotina wan li ardê ne yê xistin. Gotina wan ne yê şikendin. Ku gotina wan were şikendin, êdî wê weke bêrûmetekeke mazin werê dîtin û wê bêt şermazar kirin. Ew weke sereke xalkê yên xweze ne di nav xalkê de. Ti kesek nikarê bê gotina wan tiştêkî bikê. Herweha ku hata kirin, weke bêrûmetetîyeke tê dîtin. Ji xaynî wê yekê ji gava ku soz weke peymanê ji wan re li ser çaraserkirine hata dayin ji, êdî ti kesek nikarê ku ji soza xwe bi buhurê û bin pê bikê. Gava ku her weha hata kirin. wê rastî gelek bertekên ji wê were. Wê ti carî, ew yeke newê erêkirin û pejirandin. Mîr, divirde hinek berpîrsîyarên wî hena. Ew ber pîrsîyarên wî ji, ewên ku wê sozên ku têne dayîn wê bişopenê. Ew mirovên ku pirsgirêk di naqabîna wan de derketibû, ew ku li ser rastî û haqîqatê soza xwe ji bo levhatine dan, êdî piştê mîr ji wê tevî wê sozê bibe û wê bişopenê. Mîr wê nehêle ku pirsgirek di naqabîna wan de ru bidin. Gava ku piştî soz dayîne re, yekî ji ji soza vegerehe, êdî wê ew bi mîr re were ru bi ru. Wê mîr bakiyê de û pêre bi peyivê. Ku di pirsgirêke ku derketibû de ku gunahê wî hebe, êdî mîr kare ku ceza ji bide wî di wê heyeme de. Mîr, wê di wir de ru yê xwe yê hişk bide nîşandin. Her weha hinek berpîrsîyarên mîr hena. Mîr piştî soze ku tê dayin pêde, êdî ji aramîye berpîrsîyar e. Ji aramîya di nav xalkê de biberpîrsîyar e. Gava ku piştî soze re ji pirsgirek ru bidin, êdî wê bê gotin ku ‘li ber mîr û civata wî soz hata dayîn, lê winê dibînin ku çend dise ru da’. Ev yeka weke bêhûrmetîyeke tê dîtin li mîr û li civate mîr. Lê ev yeka ji mîr re weke kêmesîyeke ji derdixe hole. Gava ku piştî soze li ber mîr ev yeka ru bidin, êdî weke ku li gotina wî newê hisandin tê şîrove kirin û piştê mafe mîr ji çedibê ku here ser wan. Di nav xalkê de ji ti kesek bi wî awayî re nexwest ku bi mîr re ru bi ru were hevberê hevdû. Ji

ber ku mîr, wê çaxê wê bi hêrs bûbûna û wê heya ku çûbena ser wan ji. Mîr, her weha hertimî rûmete xwe û rûmete civata xwe di pareze.

Mîr, her weha di nav xalkê de di ru dana pirsgirêkên de û careserkirina wan de weke navendeke bû. Hertimî weyne xwe dileyîst. Xalkê ji dixwest ku weyne xwe bileyîze. Xalkê, hertimî her weha hinek hêvîyên ku ji mîr û ji mala wî dikirin hebûn. Ji ber vê yekê ji ji mala wî re di hata gotin ku 'malmazin'. Wata malmazine, gelekî û gelekî mazin bû. Gava ku bêja malmazine dihata ser ziman, weke ku pergaleka rêvebertine ya di nav xalkê de were ser ziman, dihata ser ziman. Her weha malmazin xwedîyê wateyeka girîng bû. Bêja malmazin, nêzîkatîyeka bi pergala ya di nav xalke de tanî ser ziman. Bi wê re ji hinek nêzîkatîyên ku bihizir di nav xalkê de û bi wan miroven weke mîr re têne hunandin û têne ser ziman. Malmazinî bi xwe re zanebûneke û di nav xalke de naskirineke ji, têne ser ziman. Ew bêja gelekî û gelekî girîng bû. Weke nave pergaleke, ev bêja hertimî li ser ziman û li ber çavên bû. Hertimî di serê mirovan de bû. Mîre bota ya herî ku malmazin bû. Ew mîre bota bû. Ji xaynî wê yekê ji ew xwedî hêz ji bû. Malmazinî di nav xalkê de hebûna aramîyê û mazinbûneke pîr bi bal tanî ser ziman. Yê ku ew mazinatî hê bêhtir mazitir dikir civatan bûn. Civat, li wê mazinatîyê li hevdu civandina, zanebûne xalkê bû. Her weha wateyeka wê ya mazin hebû. Civate malmazintî bêhtir mazitir dikir. Bêhtir bihêz dikir û di nav xalkê de tanî berçavan. Bêja civate bêjeyeka ku di temenê malmazinbûne de cih digirt bû. Herweha ew bêja girîng bû. Civatê mîr, bi wan mirovên ku navserî xwe ne û zanebûne û bi xalk re temene malmazinbûne çêdikir. Malmazinbûn, bi xwe re di nav xalkê de aramîyê ji tanî. Malmazinitî, ji gelek alîyan ve di nav xalkê de xwedîyê encaman ne. Wekî dî ji ji gelek alîya ve xwedîyê hêzekê ya. Di temene wê hêze de ji rêzeke mazin û hûrmeteke mazin heya. Wê rêze û hûrmete, di nav xalkê de weke felsefeyê hamdemî, her demê hebûna xwe parast bû. Xalke ji wê felsefê re gelek zanistvan derdixistin. Ji ber ku xalkê, gelekî û gelekî rêz û hûrmet dide wê felsefê. Ya rastî, divêt ku mirov bêne ser ziman, ku wê felsefê temene xwe li ser çand, kevneşopî û hizre xalkê, ava dikir. Ji ber vê yekê, mirov nikarê tenê wê felsefê weke ku ji bo rêze li mîr û li mala wî dihata ser ziman şîrove bikê. Wê felsefê, dilperîyê mazin û serbixwebûnek dikira ser û dile mirovan de. Ji ber vê yekê re girîng bû. Bi wê felsefê re, gelek nîrx û nêzîkatîyên rawistî, yên xalkê li ser lingên diman. Ku mirov gotibena ew felsefe, felsefeyê ku di naqabîna mîr û xalke de li ser temenê rêzgirtine ya, êdî mirov nikarîbû ku ew raxneyên

ku di nav xalkê de li mîr û li kemesîyên wî dihatana kirin bêne ser ziman. Ji ber ku hingî, wê şîrove bê şîroveyeke ku li ser têkilîya serdest û bindistîyê. Lê ne wilo bû. Ji ber vê yekê ji wê felsefê hinek teybetî derdixistine hole. Hinek teybetîyên wê hebûn. Ji ber vê yekê bû ku divêt ku mirov mazin û biteybetî li ser bisekinê û bêne ser ziman. Ew felsefê, ku dihata ser ziman û ku mirovan di dît, mirov karibû bêje ku di hûndirê wê de gelek nêzîkatî hena. Ji ber ku gelek nêzîkatî têde hebûn û dihatine ser ziman. Ew felsefê ji ji gelek alîyan ve birexistin bû. Ji alîye nêzîkatîyên jin û mêr ve bê û ji alîyê nêzîkatîyên dê û bav û zarokan ve bê û ji alîye nêzîkatîyên cîrantîyê ve bê û ji alîye nêzîkatîya mêhvantîyê ve bê û ji alîye nêzîkatîyên şerkirine bê, her weha ji gelek aliyan ve bi wate bû û xwedîye hebûne bû. Herweha li ser gelek nêzîkatî û hizren ava bû. Malmazintî ji li ser wê ava bû. Malmazintî ji ji gelek aliyan ve hebû. Malak ji ji nav xalkê dibû malmazin. Karibû bibê malmazin. Lê malmazintî li ser hîme parastina nirxnên xalkê ava ya. Li ser nêzîkatîyên bi rêz û bi zane ava ya. Li ser temenê ku mala ku hertimî civat lê li dar bû ava bû. Herweha ji gelek alîyan ve malmazinî bi wata bû û xwedî nirx bû. Malmazinî di hîme xwe de xwedîye hebûneka bi pergal bû. Wê pergalê bigihê pergalên weke pergalên Medîya û Mervanî ji ava dikir. Lê mirov nîkarîbû ji bi wan ji bi tememî bêne ser ziman. Wan pergalên mazin, weke encameka wê pergalê xwe didena der di wê heyeme de. Ew hîm bixwe ji, di nav xalkê de bû û di nav xalk de di male xalkê de jin dibû. Çend ku malên wan hebûn ew pergaltî ji hebû. Mal ji herweha temenek ji temenê malmazinbûne bû. Lê pêre zanebûn, hêz û kesayetî temene wê çêdikir.

Dilsoz û Sozdar piştî ku ji Cizîre bota vegerehebûn, êdî piştê ji bo wan li mala wan rewşeke nû dest pê kiribû. Piştê êdî di nav civata mazinan de dirûniştin û xwe li mazinan didena guhdarkirin. Ku diçûn dereke li dora wan gelek mirov dibûn. Mirovên ku li dora wan dibûn kom ji hemûken ji ji bo ku li wan bihişênên dihatina nig wan. Ew êdî herweha dû miroven ku di nav xalkê de li wan û gotine wan dihatana hisandin bûn.

Piştî ku hatibûna malê, êdî piştê li gelek deveran garaha bûn. Ne tenê li herême ku lê diman di garahan. Li herêmen dî ji digerihin. Li gelek deverên dîn digerihin. Her cihê ku diçine de li wir têne naskirin. Li wan deran ji li nav mirovan dirûnihin û ji wan re diaxivin. Mirov li wan dihisênin û dibêjin ku ew çend bi zane ne. Her weha nave wan derdikeve. Li gelek herêman, li civatên xalke di rûnihin. Ew mirovne hê ku ciwan bûn, lê her weha xwe gahand bûna astaka herî bilind di nav

xalkê de. Wan xwe gahandîbû astaka ku xalk rêze bide wan. Xalkê rê dide her mirovên zane. Qadre wan li ser serê xwe digirt. Dilsoz ji û Sozdar ji her weha êdî mirovne ku zane bûn. Di nav xalkê de, êdî her weha ji wan re ji weke hinek mirovne bizane rêz dihata girtin. Dilsoz û Sozdar, piştî ku hatibûn ji, her weha gelek caran bi hevalên xwe re li çole ji diman. Gelek caran li cihên ku li wan deran nêçîr ji dihata kirin ji diman. Lê axlabe ji demên xwe di nav xalkê de di buhurandin.

Rojeke herweha ku dise di nav xalkê de ne û ji mirovan ji diaxivin, tiştêk tê serê wan. Ew di wê demê de ne li mal bûn. Li herême Hêlanê wanderan bûn. Ev herêm ji ji herêmen ku li ber ava Wanê ne dût bû. Herêmeke ku gelekî û gelekî xweş bû. Li wir ji gelek mîreteyên kevn hebûn. Li wir, gava ku di nav xalkê de ne û diaxivin, li derve li ber wê hawaye xweş di heyemeke de çavên wan bi dû keçiken dikevin. Ew keçik ji Rojdê û Pelşînê bûn. Ew, gava ku li ber wan ve diçin, çavên wan bi wan dikeve. Yê keçiken berî hingî çaven wan bi wan ketîyê. Lê ji ber ku ew di nav civata mêran de bûn û heya wan li ser civatê bûn, êdî wan ew farq ne kirina. Lê wê care ji ew farq kiribûn. Çavên wan bi wan ketibû. Gava ku çavên wan ketibû ji gelekî û gelekî wan di dile wan de cih girtibûn. Weke di ferîşteyan, herdû ketibûne dile wan herdû ciwanên ku li ser xwe û bi zane ne. Sozdar û Dilsoz ji di wê heyeme de di rax hevdû de rûniştî bûn. Lê di wê heyeme de, gava ku heya wan diçê ser wan herdû keçiken, êdî piştê dikin û nakin nikarîn ku bala xwe bidina ser civata xwe di wê kêlîkê de. Herweha heya wan ji wan diçê, di wê kêlîkê de. Herdû keçikan gelekî û gelekî di dile wan de cih girtibû. Gelo ew herdû keçik kî bûn? Ma gelo dû mirov bûn an ji dû perî bûn ku ji azmana hatibûbûna xwe re, nav mirovan. Dibêt ku wilo ji bena. Lê çawa ji bena, ew herdê gelekî û gelekî xweşik bûn. Herdûkan bala Sozdar û Dilsoz pir bihey kişand bûn ser xwe de wê heyeme de. Wan êdî dikir û nedikir nikarîbûn ku heya xwe bidina li ser mirovên ku ew di nav wan de rûniştibûn. Her weha haya ku civata wan ji hevdû belev dibe, êdî weke ku bêfirşyekê di keve dile wan de di wê heyeme de. Ew bêfirşî ji di dile wan dihat. Piştî ku wan ew keçik dîtibûn, êdî wê bêfirşîya bi wan re bidest pê kiribû. Gava ku bêfirşîyê bi wan re bidest pê kiribû, êdî gelekî û gelekî mazin dest pê kiribû. Weke xwarak di laşe wan de çekiribû. Di wê heyeme de civata wan yaku ji wan re herî dirêj hatibû ji ew civata wan bû. Haya wê kêlîkê ji di ti deman de her weha li wan ne hatibû. Hertimî di nav xalkê de li civata dirûniştin û ji xalkê de diaxivîn. Xalkê ji li wan dihisand. Wan ji ku di dît ku xalk li wan bi bal dihisênê, êdî bidil vegotina xwe berdewam di

kirin.Di wan deman de,gelek mirov ji bo wan her weha di got ku 'meyîzenin ev dû mirovên ku hê çend ciwanin, lê çend ku bi zane ne'.Hineken ji di gotin ku ew li Cizîre bota mana. Mirovê ku li Cizîre bota ma, êdî wê bê xwedîyê zanebûneka ku mazin bi xwe re.Ew ji her weha ji ber ku li Cizîre bota mana, êdî bûne xwedîye zanebûneka ku mazin di serê xwe de. Wan gotinên mazin ji miroven re dikirin.Mirovên ji çend ku ew diaxivîn li wan û li gotinen wan bi aşq dihisandin. Çend ku wan li wan dihisand ji wan ji bi gotine xwe re bêhtir maztir di anîna ser ziman ji wan re.Miroven bi zane, hertimî gotinên bizane tenê ser ziman.Lê çend ku gotinên bi zane têne ser ziman ji, piştî ku wî gotine xwe ji serê xwe got, êdî piştire dixweze ku hinek gotinên ku hê maztir bêne ser ziman.Herweha hertimî dixweze ku hê maztir û biaqil bi hizire û bêne ser ziman.Mirove bizane ji aqle xwe diaxivê.Mirovê biaqil, mirove ku herî bihêz e. Aqil, hêzeke ku mazin e.Ti hêz nikarîn ku bi ser hêze aqil bikevin.Ji ber ku aqil hêzeke ku mazin e. Mazinatîye wê di hêzbûna wê de ya.Lê hêzbûna wê ji di vegotinkirine de ya.Vegotin ji aqil e. Aqil li dora xwe dimeyîzenê.Carna mirov, di têgihîştene de ya ku aqil li dora xwe di meyîzenê û di hûndirê xwe de wê meyîzendina xwe ji xwe dikê hêz.Çend ku mirov bi xwandine û zaniste, têgihîştineka mazin bixwere çêkir, êdî mirov digehê wê yekê ji ku mirov bibîne ku aqle wî hevîrdore wî ji çawa û di çi aste de dibîne.Zanebûn her weha mazin e.Aqil têgihîştina demê ya.Têgihîştina wê dema ku mirov têde dijî ya.Têgihîştina wê demê li jiyane ya wê demê ya.Aqil, hertimî xwe mazin dikê.Gava ku xwe mazin kir ji, êdî hêzbûnek bi mirov re çêdibe. Hêzbûn pêşketina aqile.Hêzbûn hebûna aqile.Hêzbûn rastî bixwe ya.Rastîya ku hatî têgihîştin ji, hêze mirov e. Herweha gava ku mirov li ser aqil diaxivê, mirov di serê xwe de digihê gelek hizrên ku bêne ser ziman.Ji ber ku, aqil, ji xwe, hebûna hizra.Aqil, ji mirov sê çar xalên girîng ji bo ku mirov xwe bigihenê rastîyan dixweze.Aqil, pêşî ji mirov dixweze ku mirov rast bê. Rastî, divirde, bi wata li gor mantiq hizirandin e.Ya duyemîn ji ku ji mirov dixweze, ewê ku mirov ji bo ku xwe bigihenê aqil, divet ku mirov hemû tişt di xweza yê de bi hev ve bi hizire.Yek ji ya dî ne qut e.Bi hev ve û bi hev re ne.Ev yeka girînge ku mirov fahmbike ji bo fahmkirine.Aqil ji mirov re dibêje ku mirov ji xweza yê ne cûde ya û ne bi serê xwe ya.Wekî dî ji aqil dibêjê mirov, ku li hebûna li dora xwe bihizira.Ji wê hebûnê, xwe gihenê hebanên dîn.Her weha ew hebun ji, tiştên ku hena.Ew tişt ji rastîyê tînina ser zimên.Rastî, tişt ku heya û ya ku di jiyane de ya û ya ku li jiyane ya.

Bêaqil mirov, nikare rê ya xwe bibîne. Mirov nikarê ku bi ser bikeve. Serkevtin ji bifahmkirine re tê. Gava ku fahmkirin çebê, êdî mirov di jiyane de ji wê karibê ku li hevberê tiştên ku derdikevine hevberê wî wê bi ser bikeve. Serketin, her weha bi fahmkirine re tê û fahmkirin ji ji aqil tê. Hertîşteq aqilekî wê heya. Hertîşteq bîaqilekîya. Gava ku mirov li wî tiştî meyîzend, êdî mirov wê aqilî têdigihê. Mirov li dora xwe dimeyîzenê, û mirov keviyekî dibînê. Êdî mirov dibêjê ev keviyekê. Gava ku mirov got ku ew kevira, êdî mirov dibêje ku ew aqile ji di wê heyeme de. Lê haya ku mirov wî kevirî nebîne, mirov wê negihe hizre wî kevirî. Herweha dîtin ji di aqil de xwedîyê hebûneka ku mazin e. Dîtin aqil bicih dikê. Rastîye vacê, ewê ku mirov sê tiştan ku bo navên 'A', 'B' û 'C' bibîne û mirov wan tiştan, li gor rastîya rêza wan têbigihê. Gava ku rêza wan, ji a, b û c yê pêk were û mirov bêje ku rastîya wan tiştan bivac her weha a, b û c ya, êdî mirov li gor rastîya vacê têvdigerehê. Lê gava ku reza wan a, b û c bê û mirov bejê, a, c û b, wê çaxê, mirov nikarê bêje ku mirov li gor nêzîkatîya vacê gahaya encamekê di wê heyeme de. Aqil, di pêşketine de xwedîyê hebûneka ku bêsinor e. Lê vacik, li gor hinek xalan bisinor e. Vacik, sînorê wê, sînorê hebûne ya. Ya rastî, ewê ku a ji u b ji û c ji, hinek aqilin. Vacik ji rastkirina wan e. Herweha hebûna aqil û vacik bi hev re heya. Aqil ku bi pêşdikeve, êdî vacikê xwe çedikê. Lê ku mirov divirde bigiştî gotineke ji bo vacikê bêne ser ziman, mirov karê bêje ku di jiyane de tiştêkî bê vacik nîne. Hertîşt xwedîye vacikekî ya. Her tişt vacikê wê yê teybet heya. Bi vê yeke re, gava ku mirov li jiyane dihizire, mirov dibîne ku gelek tişt hena. Gelek tiştên ku hatina afirandin hena. Gelek tiştên mazin û gelek tiştên ku tîne afirandin hena. 'Afirandin', gava ku mirov şîrove dikê, mirov dibîne ku bêjeke ku gelekî û gelekî girînge di hebûna aqil de. Aqil, pêşketinên xwe di hebûnên afirandine de çêdike. Vacika afirandinê, hertimî xwe 'nû' kirinê di hundurê xwe de diparaze. Li gor vacikê di hundirê afirandinê de rastî di nû kirine de ji ya. Li gor nû kirina ji, vacik dibêjê jiyane hertimî xwe nû dikê û hertimî ku xwe dikê ji, xwe ji nû ve ji çêdike. Gava ku di jiyane de xwe ji nû ve çêkirin çêbû, êdî yê kevn ji hêdî hêdî cihê xwe ji ya nû re dihêle û diçe. Ev yeka ji li gor vê vacikê, xwedîye hinek zagonên ku di jiyane de hena ya. Ev zagonan ji, zagonen seleksîyonê ne. Seleksîyon, hertimî di jiyane de heya. Lê seleksîyon, li gor vacik heya. Ew ji, li gor hebûna jiyane, xwe dide der. Aqil, di wê demê de li pêş bû. Mirovên wê demê, gelekî û gelekî li ser aqil di ser de çûn û hatin dikirin. Gelek nîqaşên mazin di nav xwe de dikirin. Mirovên ku li gor hebûna jiyane dicihde (bi vacik û

rast)axivî, lê dihata hisandin.Mirov çawa kifş dikir ku mirov dicihde diaxivî?Pêşî ku li hevirdora xwe dimeyîzend.Piştire hinek zanebûn bi xwe re çêdikir. Piştire li gor wê zanebûna ku pêre çêbû ji, li gor axiftinên ku dihatina kirin di meyîzend.Lê divirde hiş ji xwedîyê cihekî ku mazin e bi hîse re.Hîskirin, zanebûn dixwest.Bi mirovan re ji ew zanebûn hebû.Mirovên ku li civatan dirûniştin û diaxivîn, ne mumkun bû ku bêaqil ban. Hertimî ew bigotin bûn.Gava ku diaxivîn ji, hertimî ji aqil û ji hizir û ji dîroke xaber didan. Herweha xwedîye zanebûneke mazin bûn.Têgihîştina wan mazin bû.Mirovên ku li dora wan li wan di bûna kom ji, mirovên ku ne bêaqil bûn.Mirovên ku karîbûn ku ji gotinên ku dihatina gotin hinek encaman derxin bûn.Herweha ew ji mirovên ku bi zane bûn.Civat, ji vê yekê re bingeh bû.Civat,hem ji gotine re bingeh bû û hem ji ji hisandine re bingeh bû.Herweha ji herdû alîyan re ji bingeh bû.

Dilsoz ji û Sozdar ji, piştî ku vegerehebûn ji Cizîre bota, herweha ji mirovan re diaxivîn. Mirovan ji li wan dihisand.Li gotina wan dihisand.Gotina wan dicihde di dît.

Dilsoz û Sozdar piştî ku di nav koma civate de ku Rojdê û Pelşînê di ber wan de çûbûn û wan ji ew dîtibûn, êdî bala wan bitavahî çûbûbû ser wan di wê heyeme de.Aqilê wan li ser wan bû.Piştî dîtine wan re, êdî kurdikin û nedikirin hişe xwe ne didena civatê.Ji ber ku her weha di wan de newênine der ji, wan ji di cihê xwe de li ber xwe dide.Lê hinek ji wan re zor dihat.Gava ku ti di nav nîqaseke de bê û ku tê şopendina nîqasê berda, êdî piştire zor dibe ku di tevli nîqaşan bibê.Gava ku hişe tê ji ser mirovên ku nîqas dikirin ku buhurt, êdî piştire tê nikaribê ku ti gotinan bêne ser ziman.Ji bo ku mirov tevli nîqaseke bibe, pêşî divêt ku mirov fahmbike ku ka çi tê gotin û çawa tê gotin.Herweha di nav civatan de girîngî ji awaye gotine re ji hebû.Mirovan li gotinên ku dihatina gotin dimeyîzend.Lê li awayê wê yê ku çawa hatîya gotin ji dimeyîzend.Ji ber ku awayê gotine ji girîng bû.Miroven ku di civatan nîqas dikirin, li ser awayê gotinê her weha di gotin;`mirov çi gotîya girînge û çawa gotîye ji girîng a`.Awayê gotinê ji, biqasî hizra ku di gotinê ku dihata gotin de girîng e.Gava ku mirov li awayê gotinê meyîzend, mirov kare bêje ku wê dawî ji çawa wê were.Lê divêt ku mirov li ser awayê gotinê serwaxt bê.Gava ku mirov ne serwaxt bê, êdî mirov nikarê her weha dawîye kifş bikê.Divirde, kifşkirina dawîyê, gotineke weke mîqaneke me anî ser ziman.Ji ber ku awayê gotinê were têgihîştin.Ji ber ku awayê gotinê girîng e.Awayê gotinê ji di gotinê de lezeke ji dide mirov. Awayê gotinê,

aqilê hizre maztir dikê. Aqilê hizrê, hertimî li gor mantiq hebûna xwe tênê ser ziman. Aqile hizre, li gor rastîyên di jiyane de xwe bi wata dikê. Rastîyên jiyane ji, li gor hebûnên ku di jiyane de hena. Herweha xateka dîyalektîkî hebûna xwe berdewam dike. Dîyalektîk dibêje ku hemû tişt bi hev ve girêdayî ya û bi hev re di têkilîyê de ya. Kurdan evnakan hê di demên berî demên Medan de kifş kiribûn. Gotineke ku di nav kurdan de weke kevneşopîyeke ya `rastî, bi hev ve girêdayî ya`, hê di wan deman de dihata gotin. Ev gotin bi dû wate ya. Wate pêşî, her weha ji yên li pey wê yên dîn tênê ser ziman. Wate dî ji her weha ji ne cûra bûne tenê ser ziman. Lê ew ji têkilîyê tênê ser ziman.

Di civatan de li ser hizir, gava ku dihatan axiftin, pêşî li gotine dihata meyîzandin. Dihata meyîzandin ku ka gotinên ku tênê gotin `li pey hevdû ne`. Gava ku gotin hata gotin, divêt ku yek ya di vala dernexê. Herweha dihata hizirandin. Di civatan de gava ku mirov diaxivîn û her weha gotinên bi hev ve dihatina dîtin, êdî piştê bala mirovan diçû ser yê ku diaxivî. Piştê mirovên ku herweha di dît, êdî ji bo wî di gotin ku ew mirovekî ku bi zanebûna. Xweşik û teze axftin, di gotine de hevdû tememkirin dixwest ji mirov di civatan de. Gava ku her weha di gotinê de hevdû temem kirin hebû di gotinen ku mirov dianîne ser ziman de, êdî piştê hêjatî ji gotina wî re dihata dayîn. Piştê ji êdî lê dihata hisandin. Lê gava ku di cara pêşî de, ku her gotine wî bû ji dereke, êdî piştê lê hisandin ji hinek zor dibû ji alîyê civatê ve. Ji bo ku mirov di civatê de axivîbena, divîbû ku di vegotinên xwe de xwedîye hûnerêka baş bena. Divîbû ku di vegotinê de ne kêmaqil bena. Bi vê yekê re ji divîbu ku ne `kêmgotin` bena.

Dilsoz û Sozdar ji gava ku di nav civata meran de diaxivîn, her weha pêşî li gotina wan di hata meyîzandin. Gava ku di gotinê de ew baş bena, êdî piştê ji we li wan bihatan hisandin. Her cih û civata ku diçûnê de ji, her weha li wan dihat meyîzandin û hizirandin. Lê ew her cih û civata ku çûbûnê de, ku axivîban baş û dicihde axivîban, wê taqdirê her mirovê ku di civata wan de rûniştî bû kişand ban. Piştê herweha gotine wan biqadr dihata pêşwazî kirin. Gava ku her weha ne bû, êdî wan ji wê karîbena ku di nav xalkê de axivîbena. Gava ku ew ji Cizîre bota hatin û dema ku derketine pêşîya miroven di civatan de, êdî piştê ku baş ne axivîban, êdî piştê wê li wan ne hatibena hisandin. Wê piştê hinek gotin, ku hertimî di nav xalkê de ji bo wan hatibena gotin, wê bihatana gotin. Wê ji bo wan bihatana gotin ku ew şahraza ne. Lê ku ne wilo bena, êdî wê ji bo wan bigotan `li Cizîre bota man û wilqas taht dîtin, lê tiştêk

di xwe de çênekirin`, wê gelek gotin ji wan re weha bihatana gotin.Lê ew di serî de şahraza bûn.Berî ku herina Cizîre bota ji li civate Mîr Kurzan rûniştibûn û ji mirovan re axîvibûn.Wan mirovên ji, ku li wan hisand bû, gelekî û gelekî pesndeneke mazin dabûbûna wan di wê deme de.Piştî ku ji Cizîre bota vegereha bûn ji, bêhtir bizanebûn bûn.Bêhtir bi zanebûn diaxivîn û di gotinên xwe de bi zane diaxivîn.Lê piştî ku çavên herdûkan bi Rojdê û Pelşînê ketibû, êdî piştire weke hişe wan ji serê wan here li wan hatibû.Weke ku aqile wan ji serê wan bifire li wan hatibû.

Di wê dema ku Rojdê û Pelşînê di ber wan ve çûbûn,ew ji di nav koma civatê de diaxivîn. Herdûkan pêşî, Dilsoz û Sozdar dîtibû.Di wê heyeme de ji wan ew dîtibûn.Di wê dema ku berî ku di ber wan ve herin, berî hingî weke bêhneke li wan ji meyîzend bûn.Lê ne Dilsoz û ne ji Sozdar di wê farqe de bûn.Wan farq nekiribû ku wan herdûkan berîhingî li wan dimeyîzend. Lê wan li wan dimeyîzend.Weke bêhneke ji li wan meyîzend bûn.Gava ku li wan meyîzend bûn ji, cil û milên wan ji bala wan kişand bû.Cilna weke cilên cizirîyan li wan bûn.Lê ne bi tememî cilên cizirîyan bûn.Mirov nikarîbû ku bêje ku cilên cizirîye li wan bûn.Di wê dema ku li wir mabûn ji, weke wan xwe girêdabûn.Piştire ku vegerehebûn ji wilo xwe girêdabûn.Piştire ji gava ku li mala xwe girêdidan ji, bi wê giredana wir xwe girêdidan.Girêdanaka cizirîyan ya ciwana hebû ku gelekî û gelekî xweşik bû.Mirovên cawan,ew girêdan bidil girêdidan.Mirovên ku ew girêdan dîtî ji, tema wan ku ne çûbena ser ne bû.Herweha gelekî û gelekî girêdanaka sipahî bû.Cawane botîyan, pêşî weke sergirêdanaka piçûk çedikirin.Piştire ew şapikên wan yên ku hinek firah ji girêdidan li noqe xwe û li xwe diadilandin.Li ser ji gomlekikî ku weke elek li xwe dikirin.Hinekî milikên wê ji dirêj bû.Ew milikên dirêj ji li ser gûzeka dest girêdidan. Piştire *pêşî* ji li ser girêdidan.Pêşîyê ji ew girêdan bitavahî êdî diadiland.Yên ciwan, girêdana li ser serê wan, ne zêde bilind bû.Piştire ku hinek sal bi ser ciwanîye wan ve diçû, êdî weke ku hinek bilind dibû.

Dilsoz ji û Sozdar ji her weha hinekî botanî xwe girêdabûn.Ji xwe ji wê herême bûn.Lê ne ji dora Cizîre bota bûn.Lê ji wir ji ne dûr bûn.

Rojdê ji û Pelşînê ji,gava ku di ber wan ve buhurtibûn û çûbûn bi xiftan bûn.Xiftane wan ji hinek bi arde ve diçû.Li ser serê wan ji weke taceka ku dorfireh û li ser wê tace re ji hinek desmalên hevîsîmî berdabûn dihata xuyakirin.Xiftanê li wan, li wan ji xweşik bûn.Xiftanê li wan, bala mirov dikişanda ser wan.Lê gava ku li herdûkan ji dihata meyîzendin,dihata dîtî ku pora wan ji bi bal bû.Hinek kezîyên wan yên

ku biçûk hatibûbûna hunandin li ser Xiftanê wan ve dirêj û dirêj berdayî dihatina xuyakirin. Li tihêle Xiftanê wan di bin eleke wan de hinekî Xiftanê xwe li hevdû dabûbûna hevdû. Ew dayî hevdû ji, bûbû weke xûrceke li ti hêle wan. Lê ya ku herî xweşik diketa ber çavan de ji, ew zendebazên wan yên ku dirêj ku bi paş ve li ser elek ji bi hev ve hatibûbûna girêdan bûn bala mirov dikişand. Zendebazên wan, gelekî û gelekî dirêj bûn û baş ji fireh bûn. Lê gava ku bi paş ve bi hev ve dihata girêdan ji, êdî li ser wan diadilî. Bi zendebazên re Xiftan xweşiktir dibû. Xiftan heya ku digiha ardê dirêj bû. Li ser eleke ku li ser Xiftan ji, dihata dîtî ku naqşên ku bidestan hatibûbûna çekirin dihatina xuya kirin. Gava ku li ser gûzekê baz dihatina girêdan, êdî zend diadilîn. Bi adilîna zendê re ji, elek ji hinekî weke ku di bin zende û girêdana bazan de winda dibû. Ew windabûn ji xweşikatiyeke mazin derdixista hole. Girêdana Rojê ji û ya Pelşînê ji, herweha bû. Dilsoz ji û Sozdar ev yeka baş kifş kiribûn. Girêdana wan ji baş weke ya wan bal kişand bû ser xwe di wê heyeme de, dema ku li wan dihata meyîzandin.

Dilsoz û Sozdar, piştî ku ew herweha bi cilên wan yên herêmî ji ew dîtibûn û bala wan çûbû ser wan, êdî gelekî û gelekî li wan meyîzend bûn. Cilên her herêmeke ne weke hevdû bûn. Yê hinek herêmen ji yê dîn cûda bû. Gava ku mirov herweha ji herêmeke ji diçû herêmeke ew cudatî bi ber çavên mirov diket. Lê bele, di temenê xwe de ji hevdû ne cuda bûn. Wek hevdû bûn. Ji aliyê dirûtîne ve hinekî ne wek hevdû bûn.

Cilên herême botanê, hinek ji yên herêmên dîn ji cudatir bûn. Cilên wê herême hinekî bi bal bûn. Li ber çavan bûn. Cilên botîyan, yên asayî ji weke yê zêdaganan bûn. Herweha mazin bûn. Bi tiftre bûn. Gava ku yekî cilên wê herême li xwe dikirin, êdî dihata kifşkirin. Sozdar û Dilsoz ji weke yê wê herême li xwe kiribûn. Mirovan ku bi girêdana wêderê re herweha di dîtî, êdî digotin ku ya ew mirov ji wir ên, yan ji li wir mana ji bo xwendine bê an ji wekî dî ji bo tiştêkî dî weha bê. Gava ku her weha li Dilsoz ji û li Sozdar ji dihata meyîzandin, êdî dihata fahmkirin ku ew li Cizîre bota mabûn. Ji xwe mirovên li dora wan, yên ku li wan dihisandin zanibûn. Ji ber ku gava ku ew ji zanebûna xwe diaxivin ji wir ji diaxivîn. Ew gotina me ji bo yên ku wan ji dûr ve di dît.

Rojê û Pelşînê ji, ew ji dûr ve dîtibûn. Di wê heyeme de ku ew dîtibûn de ji ti derfetên wan nebûn ku herine nig wan û bi wan re bidin û bistênin. Ji ber ku li dora wan gelek mirov hebûn û ew ji ji wan re diaxivîn. Wekî dî ji derfet ji wan re ji ne bû ku ji nav waqas mirovan rabin û werina bi ber wan de û bi wan re bidin û bistênin. Ji ber ku ev yeka di

wê heyeme de rast ne dibû. Dilsoz ji û Sozdar ji ji herêmeke dûr hatibûbûna wir. Lê li wir, mirovên ku hevdû nas dikirin ji hebûn. Bi ser hevdû de ji diçûn. Mîr Avşar li ser serê wê herême hemûkî bi hêz bû. Hêzeke wî ye mazin hebû. Civate wî ji hertimî mazin li dar bû û gelek mirovên mazin ku ji wir an ji deverên dûr dihatin lê dirûniştin. Ew ji bigotin bû. Navê wî hebû. Serê wî mazin bû. Ew ji mirovak ji wan mirovên ku ti serî li ser xwe re ne di dît bû. Ew mirovekî ku mîr bû. Ji gelek deman ve li ser wir bihêz bûn. Lê ji bo mîr Avşar hinek gotin ji dihatina gotin. Di gotin ku berî wî bi çend bavikan mîre wir mîreki dî bû. Jê re di gotin ku mîr Şakil. Mîr şakil ji ji gotine di gotin ku gelekî û gelekî mazin û bitifre bû û mazin bû. Li ser herême weke hêzeke mazin bû. Ji alîyê zanebûne ve ji û ji alîyê hêzbûne ve mazin bû û di gotin ku wî ti kesek ji ji ser xwe re ne di dît. Tê gotin ku rojeke yekî wilo ew mazinatîya kifş kir û jê re got ku `ti xwe dibêt ku li ser mîre bota re ji dibînê` Dibêjin êdî mîr Şakil li ser vê yekê gelekî û gelekî hêrsbû ya û ew zilam avêtîya zindane. Piştî ku hinek mirovên mazin ketina navende de, êdî wî ew dana berdan. Ya rastî Mîr Şakil xwe ji mîre bota kêmtir ne di dît. Ji xwe ti kes ji ti kesekî ne kêmtir bû. Herkes û mirov û wekhev a. Lê ji zanebûna ve bê û ji hinek alîyên weha ve bê, hinek mirov ji hinek mirovan maztir dibin. Lê ew maztir ti car bi alîyê mirovatîye ve ne yê mûqayasa kirin. Ji ber ku herkesek mirova û wekhev hêjatîya wî heya. Bila jin ji bê û bila mêr bê. Ti gotin ku piştî rojeke, Mîr Şakil hinek êrişên mazin li ser herêma wî ru didin û ew ji ji bo ku wan êrişan bide sekinandin bi yên ku êriş dikin re dikeve şerekî ku mazin de. Tê gotin ku Mîr Şakil wan têk dibê. Lê bele piştî yên ku wî ew têk birin ji, rojeke bizîka xwe digihênina mala wî û xwerina ku ew dixwe jahre dixina navda û piştî Mîr Şakil ji dimire. Tê gotin ku gava ku ew dimire ji, dile mirovên qanc gelekî û gelekî pê dieşe. Mîr Şakil di dema xwe de aramîyeka mazin li ser herême û li herêmên li dora xwe dabû avakirin. Tê gotin ku wî gelek mîr û mazinên herême li dora xwe dabûbûn hevdû. Hemûkan ji rêz ji nave wî re digirtin û ji ber ku rêz ji navê wî re digirtin û ji ber ku ew ji miroveki ku mazin bû, êdî mazinatîye wî li civatan xwe dide erê kirin. Piştî êdî hertimî li ser wî û gotinen wî û zanebûna wî û aqile wî tê axivîn.

Lê piştî ku tê gotin ku ew herweha bi nêzîkatîyeke bixinizî tê kuştin, êdî piştî tê gotin ku jina wî, cihê wi digire. Ev yeka ji pir tê axivin. Tê gotin ku jinaka wî ya ku ji aqile xwe ve û ji zanebûna xwe ve û ji şaxsîyete xwe ve mazin bû hebû. Ew ji keçek mîreki bû. Navê bavê wê ji tê gotin ku Mîr Alî bû. Navê jina Mîr Şakil ji herweha digotin ku Xaçê

bû.Xaçê jinaka ku ji aqile xwe ve nav dabû bû.Her weha herkesekî nave hiskiribû.Aqilekî wê yê mazin hebû.Tê gotin ku mala malxalane wê, hinek li Cizîre bota diman.Ew ji bi destûra de û bavê xwe diçê nig wan û hinek demnên dirêj li nig wan dimenê.Piştire tê gotin ku di wê dema ku ew li wir di menê, ew ji alîyê xaltîka xwe ve tê xwandin.Li wir li nig wê bizanebûn dibe.Ji alîyê xwandinê ve bê û ji aliye nivîsê ve bê, ji xwe, berî hingî hê li malê li nig seyda fêrbû bû.Lê piştire ku diçê wir, êdî li wir derfetên maztir dikevina destê wê de ji ber ku bixwenê û xwe bizanbûn bikê.De ne, li kurdîstane, di wê demê de keç û kuran bi hev re dixwand.Lê belê, piştî ku keç hinekî balix dibûn û mazin dibûn û dibûna keçik, êdî piştire ku xwandina xwe ber dewam kiribena, dikete nava ‘koma keçikan’ de û xwandina xwe berdewam dikir.Her weha rewşek hebû.Lê keçik û kurik haya ku digahana 12 an ji 13 salîya xwe ji bihev re dixwandin. Xaçê ji herweha li mala bave xwe xwandibû.Li wir baş ji xwendibû.Piştire ji wê xwandina xwe berdewam kiribû. Piştire ku digihê dema balixbûna xwe, êdî piştire ku lê tê meyîzandin, êdî tê dîtîn ku jinaka ku gelekî û gelekî bizane jê derketîya.Ya rastî ji ew êdî jinaka ku bizane bû. Xaçê piştire êdî herweha ji alîyê zanebûne ve bê û ji aliye xweşikbûne ve bê, êdî navê derdikeve û êdî piştire Bavê Mîr Şakîl tê ku wê ji kurê xwe re bixweze.Piştire gava ku tê, bi gelek mirovên ku bi zane û mazin re tê.Piştire ku bave wê mîr Alî, ku ten û wê dizwezin, êdî ew ji ne bêjê ne, û piştire ji bave Mîr Şakîl re ji dibeje ku divêt ku em ji keçike ji bi pirsin. Piştire ji wê ji tê pirsin û ew ji bidil dibêje erê û piştire bidest amedekarîyên dawata wan tê kirin.Piştire ku amedekarîyên dawata wan ji tê kirin, êdî piştire ne bi geleki re, dawateka ku mazin ku li herême deng bide li dar tê xistin.Bavê Mîr Şakîl ji nave wî mir Satî bû.Ew ji ku ji hazira ne baştir bena, gelekî û gelekî mirovekî ku baş û qanc dihata hasibandin.Navê wî ji hebû.Ew, tê gotin ku hê ku 11 salî bû dibê mîr.Ji ber ku hê hingî bave wî bi êşeke dikeve û ji wê ji çend ku kêferatên mazin ji têne kirin ji xilas nabe.Piştire ji ye di malê de ku mazin û yê ku wê bûbena mîr ji ew bû.Ji ber vê yekê ji, êdî ew ji dibê mîr.Lê tê gotin ku berî ku bavê wî bimire, qey zana ku wê bimire dibê, êdî mîret(wasîyet) dikê li wan mirovên ku hertimî li dora wî ne û bizane ne ku ti carî kurê wî bitenê ne berdin.Ew ji tê gotin ku soza xwe didinê de û piştire ew dimire.Piştire ku ew ji mir, êdî piştire Mîr Satî tê ser mîrîtiyê.Piştire ew mirovên ku zane ne ji, hertimî li dora wî cih digirin û di kare wî de alî wî dikin û bi rê ve dibin.Li civatan ji hertimî, piştire ew li nig wî dirûnihin.Lê tê gotin ku ew her çend ku her wilo biçûk ji bû,lê di zanebûne de ne

biçûk bû û di civatan de ji bi mazinan re diketa nîqaşan de. Mazine wî ji, piştî vê yekê re, êdî gelekî û gelekî qadrekî ku mazin di dinê de û piştî êdî her weha navê wî derdikeve û ji bo wî dibêjin ku ew hê biçûka û dibe mîr û piştî di civaten xwe de bi gotina û hertimî ji gotina mazin û dicihde dikê. Herweha nave wî derdikeve. Li ser vê yekê ji gelek mirovên mazin û mîr ji bo ku wî bibînên tenê mala wî û li civata wî dirûnihên û piştî ew ji dibînên ku ew gotinên ku dihatina gotin çend rastin. Gotinek di nav xalkê de heya. Ew gotin ji her weha tê gotin. Tê gotin ku 'mîrovê qanc, di hêka xwe de kifşê'. Di wata wê gotinê de mirovên weke mîr Satî mînaq dihatina dayîn. An ji ew mirovên ku di derên zor de ku berpîrsîyarî diketa ser milên wan de û dikirin û an ji ew mirovên bizane bûn û ku diketina hinek rewşên xirab de ji bi şûn ve gav ne diavêtin, weke mînaq dihatina dayîn. Ji miroven weha re ev gotin dihatin. Mîr Satî ji gotine mirovekî ku şahr bû. Di kêfereteke mazin de bû. Li dereke ne disekinî. Li ser tiştê ne disekinî, hingî bihez bû û li ser xwe bû. Hertimî li ser lingên bû. Ew hebûna wî ji herkesekî re dibê weke mînaq. Herweha herkesekî wî mînaq dida. Piştî ku Mîr Satî diçe ku keçê bixweze ji ji kurê xwe re ji Mir Şakîl re, her weha qadre mazin wî ji mazin tê girtin. Piştî keçê didinê de û piştî ew ji dawata kurê xwe dikê û piştî ji qasreke mazin ji kurê xwe li nig ya xwe çêdike. Li gelek herêmên dîn karîbû ji wir re qasreke çêbike. Lê belê, wî xwestibû ku li nig ya xwe çêbike. Ji ber ku wî ne dixwest ku kurê wî ji wî dîr here. Wî dixwest ku kurê wî nêzîkî wî ba. Wî dixwest ku kurê wî li ber çavên wî ba. Ji ber ku wî gelekî û gelekî hijê dikir. Wekî dî ji dixwest ku piştî ku ew mir, êdî ew bikeve dewsa wî de. Her weha ew vê yekê ji dihizirî di wê heyeme de. Ji ber ku ew ji hinekî xwe wastahî hîs dikir. Ji ber ku ew ji weke ku car bi car nexweş diket. Piştî ku Mîr Satî dawata kurê dikê, êdî piştî wan bicih dikê. Lê Mîr Satî dawateka ku mazin kiribû. Dewet ji mîre bota re ji şandibû û ew ji hatibû. Gava ku mîre bota hatibû ji mazin hatibû. Miroven geleen dabû dora wî û hatibûn. Mîre bota ji piştî ku tê, êdî piştî dawata ku Mîr Satî ji bo kurê dikir tam dest pê kiribû.

Dawet ku dest pê dikê û piştî ku bidawî dibê û piştî ji ku mirovên ku hatibûna wir ji bo dawate ji, êdî diçine malên xwe di wê heyeme de, mîr Satî piştî ne gelekî re carake dî nexweş dikeve û piştî ji wî nexweşîya xwe xilas nebe. Piştî mirina Mîr Satî re dile herkesekî di êşehe. Mirovên ku hij wî dikirin li wî dibûna kom. Piştî ku Mîr Satî bicih tê kirin û ku 40 ê wî ji bidawî dibê, êdî piştî kurê wî tê dewsa wî di wê heyeme de. Kurê wî Mîr Şakîl mirovekî ku bizane bû û mazin bû. Mirovên

ku ew nas dikirin ji digotin ku wî ji bave xwe kêr ne kirîya. Her weha lê dimeyîzendin. Ew ji di nav xalkê de her weha dihata naskirin. Piştê ku Mîr Şakîl dibê mîr li dewsa bavê xwe, êdî piştê rewşa ku bave wî damazirand bû, ew berdewam dikê. Aramîya ku bave wî dabû çêkirin, ew ji berdewam dikê. Nehêle ku xirabibe. Nehêle ku herêm wan bêaram bibe. Mirovên bizane yên ku li dora bave wî bûn ji, alîkarîyê didinê de. Çawa ku gava ku bavê wî bûbû mîr û mirovên zane yên li dora kalke wî li dora bûbûna kom û alîkarî dabûbûne de. Ew ji herweha alîkarîyeka mazin ji wan distenê. Hem bi saya serê wan û hem ji bi saya serê zanistên wê li herêm, Mîr Şakîl, rewşeke aramîye di dema xwe de dide çêkirin. Gelekî mirov, hal û waxte wan xweş dibê. Mîr Şakîl hewl dide ku li herêma xwe ti dûbendîyên nede jin kirin. Aramî li ser temene bêdûbend bûnê û bêadûtîyê tê avakirin. Ji bo vê yekê ji zanebûn û mazinatî hinek şartên girîngên. Hêz, hertimî li ser hinek rastîyan disekinê. Li ser mazinbûne û li ser xurtbûnê û li ser temene ti kesekî ji xwe maztir û bilindtir ne dîtibûne di sekine. Gava ku hêz ev yeka ne dît, haya ku çêke hewl ji dide ku çêke. Di wan rewşan de ji hertimî haya ku şer û pevçûn ji derkevin. Mazinatî bêjeyeka ku divêt ku baş û qanc were têgihîştin û fahmkirin e. Bêja mazinbûne, dibê temenê gelek şer û pevçûnan. Bêja mazinbûne bêjeyeka ku divêt ku ji gelek alîyan ve were têgihîştin û fahmkirin e. Mazinbûn çawa yê û çî ya? Mirov, gava ku li bersiva vê pirsê digerehe, gelek bersiv ji gelek alîyan ve tênê hişê mirov. Lê belê, ya rasti, kîjan divêt ku mirov wê bineqênê ji zor dibê. Naqandin, wê li gor kîjan ast û pîlan bê? Ew yeka ji girîng e. Divêt ku baş were hizirandin. Gava ku mirov di rêvebere de bê, bêhtir divêt ku mirov bihzire. Gava ku mirov li ser rêverbe bê, wî çaxî di bin destê mirov de hêlek li hevdu digihe hevdu. Rast bikar anîne hêze ji, divirde derdikeve pêşîye mirov. Hêzek ku rast newê bikar anîn hingî, heya ku dinye xwe ji di nav de gelekî dinye xirabikê. Xirakirin ya herî hasanî û arzana. Lê çêkirin ya herî zor û baha ya. Di temenê hêze de, mazinatî ku were şîrovekirin û li ser nêzîkatîyêke rast were bicihkirin, hingî ew hêz ji wê bibe temenek ji ne ji xirakirine re ji çekirine re. Hêz bikar anin aqilekî ji dixweze ji mirov. Aqil ji bo ku di riya rast de, mirov bi meşe re riya xwe bibîne, divet. Her weha aqil xwedîyê cihekî ku mazin e. Aqil bixwe ji hêzeke mazin e, ku divêt ku were dîtin e. Aqil hêze biqasî ku çêdike wilqasî ji di meşene ji ya. Ev yeka herweha girîng e. Mîr Satî mirovekî ku mazin bû. Wî mazinatî di temene hêza xwe de bi qancîye şîrove kir û aramîyeka mazin di herêma xwe de çêkir. Vêce nahaka wê kurê wî Mîr Şakîl hatibû cihê wî û ew ji wê mazin

bûbûna.Vêce, wê ew mazinatîya çawa şîrove kiribena?Wî got ku êzê di rê ya bavê xwe de bi meşim. Riya bavê wî bi qancî şîrove kirin bû.Ji mirovên re qancbûn bû.Mîr Şakil piştire ku tê dewsa bave xwe, êdî dibêje ku ezê weke bave xwe bikin û piştire weke wî dikê.Piştire ew mirovên ku weke şewirmendan li nig bavê wî bûn, li nig wî ji bi rêz têne pêşwazîkirin.Mîr Şakil li herême xwe, piştî bavê xwe re aramîye dema bave xwe dide berdewam kirin.Mirov ji bo ku kevneşopîyeke ji bide berdewam kirin, hêz, rêz u zanebûn lazim e.Ji bo ku Mîr Şakil rewşe dema bave xwe berdewam kiribena, divîbû ku ji têgihîştina bavê xwe ne dûr bena.Divîbû ku jê ne kem bena.Her weha berdewam kirin ji, ku xwe ji asteka dide berdewam kirin,êdî ji mirov di wê aste de zanebûnê û nêzîkatîya dixweze.Wê rewşa ku aramîyê ya ku Mîr Şakil ku gotibû ezê berdewam bikin, ji wî ji her weha ev yeka dixwest.Ew ji ji alîyê aqil ve ne kêr bû.Hem bawerîye wî li wî hebû û hem ji bawerîye hevirdora wî li wî hebu.Herweha bi bawerî bû.Lê tenê bawerî mirov digihinê dereke.Ji wê pêve ji, zanebûn divêt.Bawerî ku bi zanebûn re newê ser ziman, êdî zêde jiyana nebe.Zanebûne bawerîya ji li ser lingan dihêle.Sûmerîyan bawerîya xwe li ser zanebûneke mazin avakiribû.Zanebûn,çend ku bi pêş dikêt,bawerî ji bipêş diket.Herweha pergaleke xwe avakiribûn.Wan, nivîsandin ji, weke pêdivîyekê wê bawerîyê ya xwe bicih anin.

Di dema Mîr Şakil de ji her weha qiymete zanebûne hebû.Xwandin, weke ku çawa ku di dema Sumerîyan de ji weke ku bi nêzîkatîyeka pîroj ji dihata pêşwazîkirin u berdewam kirin, her weha di wê demê de ji bawerîyeka weha li xwendinê hebû.Mirovan di nav xalka de di gotin ku 'bixwênin wê xûde ji hij wê bikê'.Herweha xwandin di asteka hijkirina xwûde de di hata dîtin.Bi vê yekê re qiymetekî ku mazin ji xwendinê re hebû.Bavê Mîr Şakil ji gelekî gotibûyê de 'bixwenê, wê xûde hij tê bikê'.Ji ber ku herweha dihata dîtin.Di nav xalkê de ji ev yeka her weha wilo bû.Herweha ev nêzîkatî li ser lingan bû.Ji xwe gava ku mirov li mîrîtîya di meyîzenê ji, hinekî xwandin û zanebûn ji, weke hinek pêdivîyên mazin dihatina dîtin.Gava ku mirovak dihata dewsa bave xwe û dibû mîr, êdî piştire ku mirov dihatina civata wî, lê di meyîzandin û lê dihisandin ku ka çend bi aqile û bi zanebûne.Gava ku di wê dema ku lê dimeyîzandin, ku ew di serê xwe de di derbarê wî de gahaban têgihîştineka wilo ku ew mirov bizanebûna, êdî ew têgihîştina xwe di nav xalkê de ji tanîna ser ziman.Piştire her weha xalkê de ew mirov wilo nas dikir.Ji ber ku ew mirovê ku her weha li wî dimeyîzandin û bala xwe didana ser wî, mirovne zane û mazin û navserî xwe bûn.Rêzeke mazin di

nav xalkê de ji wan mirovan re hebû. Gava ku wan gotinek herweha gotibena, êdî di serê mirovan de dima. Mirovan ew gotin ji bîr ne dikir. Gava ku wî gotin di derbare mîr de ji çî gotibena, êdî ew gotin herweha ne dihata ji bîr kirin. Ji ber vê yekê ji nêzîkatîya zanistan û mazinan ji mazin bû. Geleki û gelekî qiymet jê re dihata dayîn. Lê gava ku mirovan li mîre nû hisand bena û di serê xwe de xwe gahand bena têgihiştineka ku ew ne bê zanebûna, êdî wan ew hizre xwe ji li ser wî tanî ser ziman û piştîre êdî qadre wî ji di nav xalkê de kêmbû.

Mîr û mîrîtî di nav xalke de xwedîyê rêzeke ku mazin bûn. Xalkê, gelekî û gelekî li gotina mîr dimeyîzend. Lê dihisand. Gava ku mîr ji wan re gotibena ku herina mirine ji bo min, wan ne di got ku ne, wê gotiban bila. Her weha nêzîkatîyek ji mîr re hebû. Ji ber ku mîrîtî mazin bû. Mîrîtî rastîyeka Kurdistanê bû. Rastîyeka ku ji gelek demên ve hebûna xwe berdewam dikir. Ew rastî ku baş newê fahmkirin wê rastîya Kurdistanê ji baş û qanc newê fahmkirin. Wê di têgihiştinên ku bi Kurdistanê re çêbibin de ji wê di wan de wê hinek kêmesî hebin. Ji ber vê yekê ji, divêt ku mirov baş û qanc mîrîtîyê û hebûna wê fahmbikê. Fahmkirina mîrîtîye wê mirov bigihênê gelek rastîyên ku di demên paş de jin bûna. Ji ber vê yekê mîrîtî, divêt ku baş were têgihiştin. Mîrîtî li Kurdistanê, di rêveberîya rêzanî(siyasî), civaknasî(sosyolojikî), felsefî(hizr û raman), çandî, kevneşopi de û di derbare têkilîye di naqabîna jin û mêr de ji têgihiştinekê çedikê. Li ser hebûna mîrîtîyê dengeyek civakî avabû. Herweha bi vê yekê re ji divêt ku mirov dengeyê ya ku li ser lingan ji bû fahm bikê. Gelek nêzîkatîyên kurdistanî li herêmên dîn yên li dervî kurdistanê ji, bûne mînaq ji rêveber û xalkan de. Axlabe ji rêberan ew nêzîkatîyan, weke mînaq ji xwe re girtina. Li kurdistanê hertimî serwerîyek hebû. Ew serwerî ji herweha serwerîyeke hizrî û civaknasî(sosyolojikî) bû. Di ti demê de ji ew serwerî têkneçû. Her ku di deman de rêveberên rêzanî têkdiçûn ji, ev herdû alî têknediçûn. Hinek sedemên vê yekê ji yê civakî û felsefî hebûn. Bi van sedeman re, mirov kare çand û kevneşopîye ji şîrove bikê û bêne ser ziman. Dîse bi wan re, mirov kare hizir di hinek qadên dî de ji şîrove bikê û bêne ser ziman. Ewan qadan ji, herweha weke perwerdeyîti, seydayîti(pêre nivîsarîti û vebejîti) û faqatî. Her weha ewan qadan, hê bi xwe re gelek qadên dîn ji diafirenên di nav xalkê de. Gava ku mirov li rewşa ku bi Mîr Şakîl re ru dabû ji dimeyîzend, herweha mirov ev yeka baş û qanc di dît. Mîr Şakîl, ku hatibû dewsa bave xwe di wê heyeme de, di demên pêşî de, gelek mirovên ku ji deverên dûr dihatin û li civata wî dirûniştin ji bo

wî naskirin hebûn. Her weha naskirin girîng bû. Xalkê û di serî de ji mîran gelekî û gelekî girîngîtî didayê de. Bi wan re ji mirovên zane dihatin û li civata wan dirûniştin. Gava ku dirûniştin ji herweha weke ku ew di êzmûnê de bê bû. Ji ber ku mirovên ku li civata wî dirûniştin ji birastî ji ji ber ku wî nas bikin dihatin û divîbû ku wî ji her weha ti xalatî di nêzîkatîyên xwe de ne dabena der. Ku dabena der, êdî wê ew xalatî ji ne hatiban ji bîr kirin. Di çî qade bena, wê ne hatibena ji bîr kirin. Di qada hinek hanakan de ji bena wê ne hatibena ji bîr kirin. Ji ber vê yekê ji piştî ku Mîr Şakil hatibû ser mîrîtîyê, pêşî wan mirovên zane, yên ku li dora wî ne, hinek gotinên weke gotinên şîret jê re anîbûbûna ser ziman di wê heyeme de.

Piştî ku mîr Şakil hatibû dewsa bave xwe, êdî li herême ji rewşeke nû bi wî re destpê kiribû. Gelek mirovên ku di dema bavê wî de weke şewirmendan li berdestê wî bûn di wê demê de ji hebûn. Wan aqil dide mîr Şakil ji. Mîr Şakil bi aqle xwe ne kêmbû. Lê ew mirovan ji hinek mirovne ku zane bûn û dîtina wan zêde bû. Wan dinya bi çavên serê xwe dîtibû. Wan her der û herêm baş û qanc nas dikir. Mirovên ku bi wan dişewirîn û ji wan aqil dihildan ji gelek bûn. Mirovne weha ku ji wan aqil bê girtin, di nav xalkê de rêzeke ji wan re çêdikir. Ji bo Mîr Şakil herweha bû. Mirovan ji di nav xalkê de digotin ku mirovên ku li nig mîr, mirovên ku zane ne. Bi vê yekê re herweha hinek gotinên dî ji di gotin weke gotinên xalkê. Ew gotinan her weha bûn. Wî, mirovên zane li dora xwe dana hevdû. Demekî, ew mirovekî ku zane ya. Herweha dihata gotin. Divirde, ku di gotin mirovên zane li dora xwe dide hevdû, demekî, mirovekî ku zane ya, gotineke ku girîng tanîna ser ziman. Zaneti, divirde, weke bêje yeke ku di hundurê wê de wate zanistî yê di parast dihata ser ziman. Wate zanîtîyê, divirde, zanatî bû. Zanebûn, mirovên girîngîtî di dayê de. Lê di rewşên weha de bêhtir girîngiti didenê de. Herweha zanatî girîng bû. Mîr Şakil ji herweha di nav xalkê de weke ku girîngîtîyeke dide zanebûne tê zanîn. Ya rastî bave wî, gelekî û gelekî girîngîtî dida. Lê ew hê zaro bû. Hê zêde ne mazin bû, li hatina wî ya ser mîrîtîyê. Hê nû bû ji mîrîtîya wî re. Mirov ku bû mîr, êdî ku hinek dem têve çû, êdî rastîya mirov tê fahmkirin. Mirov çend bi zanebûna an ji çend xwedî huner e. Herweha hê ji gelek alîyên dî ve ji tê fahmkirin. Di nav xalkê de ji her weha ew tê naskirin. Lê ne tenê rewşên weke rewşa Mîr Şakil, ji bo her mîrî ku ji nû ve hat û bû mîr, êdî di nav xalkê de ji di wan demên peş de pir balaka mazin li ser çêdibe. Ji gelek alîyan ve bal li ser çêdibe. Ji ber ku fahmbikin ku ka mîr xwedîye çî xoslatan e û çawa ya. Her weha di wan

demên pêş de çend û çawa ew were naskirin ji, êdî wê wilo nav û şana wî wilo derkeve. Ji ber vê yekê ji di wan demên pêş de, baş xwe nîşandin hertimî weke nêzîkatîyaka mazin derdikete pêş di wê heyeme de. Lê ya herî girîng ji ew bû ku ne tenê di wê demê de wî xwe wilo dabena nîşandin. Di her demê de wilo bena. Wilo bûn, her weha girîng bû. Mîr Şakîl ji piştî ku hatibû dewsa bavê xwe, her weha ji gelek alîyan ve bala mirovan çûbû bû ser wî di wê heyeme de. Ew mîre nû bû di nav xalkê de. Herweha di nav xalkê de nêzîkatîyeke dî ji hebû. Xalkê di got ku ku mirov ji dêrîn bê; bila, haskî biçûk ji bê, wê weke dêrînê xwe mazin û bitorîn tevbigerehê. Ev gotin gotina xalkê ya ku ji bo mîran di wê demê de dihata gotin. Herweha, ku li mîr Şakîl ji dihata meyîzêndin ev gotin dihata gotin. Bi vî awayî re rastîya mirov hinekî ne di nêzîkatîyên ku wê bide nîşandin de dihata dîtîn. Di şaxsîyete de dihata dîtîn. Mirov ji de û bavê xwe şaxsîyete xwe digirê. Vêce, mîr ji bê û mirovekî dî ji bê, wê ji de û bave xwe şaxsîyete xwe bigire. Hinek xosletên şaxsîyeta mirov, ku mirov têt dinye, hingî mirov ji de û bavê xwe digire û hinekî ji wan ji hena ku piştî ku mirov hata dinyê, mirov ji jiyana wan digire. Herweha ev gotin, di nav xalkê de bi gelek avayan dihata ser ziman. Bi gelek gotinan dihata ser ziman. Bi gelek nêzîkatîyan dihata nîşandin. Vêce, ku mirov şîrova ji bo mîr an ji şaxsîyete weke şaxsîyete wî kir, divêt ku mirov van gotin û vegotinan ji ji bîr nekê. Ji ber ku van gotin û vegotinan ji hinek rastî di rastîya mîr û pêşketine wî de dida kifşkirin. Hinek rastî, berî her tiştî didanî ber çavan. Rastîya mirov çiyê? Rastîya şaxsîyeta wî çiya? Şaxsîyet bixwe çiya? Tiştên ku wê kifş dikin û bi pêş dixin çina? Her weha hê gelek pirs hena ku di vê xalê de biteybet tênê bîra mirov. Ji xwe pirsên weha ji bo mîr bê, an ji bo çî şaxsîyetê dibê dihatina pirsîn. Berî hertiştî di pirsîn ji bo ku nasbikin. Naskirin, xalaka ku girîng bû ji bo mirov û di nav xalkê de ji bo xalkê. Her weha naskirin ji bi wan pirsan ji derkete hole. Gava ku ji mîrekî pirsek hatibena pirsin, wî çend û cawa bersiv dabena, wê wilo ew hatibena şîrove kirin ji. Ku wî bersiv ne dabena ji, wê ew bersiv ne dayîna wî weke bersiveke ji şaxsîyete wî bihata şîrovekirin û bihata ser ziman. Ev yeka her weha girîng bû. Ji bo hemû kesekî girîng bû. Ji mîr re bêhtir girîng bû. Ji mîr Şakîl girîng bû. Mîr Şakîl piştî ku hatibû dewsa bavê xwe, bêhtir çav çûbûbûna ser wî di wê heyeme de. Ji kurmîrek ku were dewsa bavê xwe zêdetir bal û çav çûbûbûna ser wî di wê heyeme de. Sedema wê yekê ji hebû. Sedema pêşî her weha hê ne zêde mazinbûna wî bû. Mirovan di got ku ew mirovekî ku biçûka, hê zêde ne mazin e, ma wê karibê ku bi rê ve bibe. Bi rê ve birin

aqil dixwest.Şaxsîyetek di xwest.Lê, ku ji bo wî bi vî awayî di pirsîn ji bavê wî ji di serê wan de bû. Ew ji he ku biçûk bû hatibû ser mîrîtîyê li dewsa bavê xwe di heyema xwe de.Bavê wî, ku hatibû dewsa bavê xwe, hingî ji kurê xwe û nahaka biçûktir bû.Ew hê gelekî û gelekî biçûk bû.Hê bi tememî balix ji ne bûbû.Lê Mîr Şakil nahaka balixbû.Zewicî ji bû.Lê hê ji biçûk bû. Bavê wî, ew hê ku biçûk bû zewicand bû.Weke ku mirine xwe hîs bike û bixweze hê ku ew sax e wî bizewicenê, ew zewicand bû.Xalkê ji ev yeka fahmkiribû.Ji xwe,piştire ku ew zewicand bûn piştire ne bi gelekî re ew ji çûbû ser dilovanîya xwe di wê demê de.Piştire ji kurê wi bitanaserê xwe mabû.

Piştî ku ew miribû piştire, ne bi gelekî re, êdî mîr Şakil ji weke mîr derketibû pêş û bûbû mîr di wê demê de.Mirovên ku li dora bavê wî bun ji, alîkarîyaka mazin dabûne de.Lê çavên xalkê ji li ser wî bû.Ma gelo wê pêk anîbena? Her weha pirs di serê xalke de bû.Lê piştire ku hinek dem bi ser mîrîtîya wî ve çû û ku xalke dît ku wa ew bi rê ve dibê, êdî hêdî hêdî pê bawerî anîbûn.Mirovên li dora wî ji,yên weke şewirmendan ji alîkarî didane de.Ji xaynî wê yeke ji jina wî ji jinaka ku zana bû.Ew ji hertimî li nig bû.Wê ji alîkarî bi aqle xwe didayê de. Wê ji hizreke mazin li ber wî di danî hole.Jina wî ku ne mîre li pêş perde bena ji, ya pîşt perde bû di wê demê de.Herweha bi hev re bûn.Jina wî hij wî dikir.Wî ji hij jina xwe dikir.Dile wî bi jina wî ve bû.Dile jina wî ji bi wî ve bû.Herdû, ji xwe malxwe hevdû bûn.Herdû hevserê hevdû bûn.Nêzîkatîya wan ya ji hevdû re her weha baş bû.

Mîr Şakil, piştire bi demeke re, êdî bi tememî bûbû mîr.Gava ku xalkê lê dimeyîzend, êdî di gotin ku ew bûya çend mîrekî ku baş.Jina wî ji di nav xalkê de, ji wî bi navê xwe û aqle xwe ji ne kêmtir nav bû.Wê ji herweha navê xwe bi zanebûna xwe dabû.Mirovên geleyen dihatin û li civata wê ji di rûniştin.Li wê ji dihisandin.Li gotine wê dihisandin.Gotina ku ji devê wê derdiket ji qadr û qiymet didenê de.Ew bixwe ji hertimî civata wê li dar bû.Mirovan dihatina nig wê.Mirovan, ma gelo tenê ji ber ku ew jina mîr bû, ji ber vê yekê dihatina nig wê di wê heyeme de?Ne, ne tenê ew yeka hebû.Ji xaynî wê yekê ji hinek tiştên dî ji ji mala bavê wê hebûn.Ew, ji xaynî mîrîtîya wan seyîdîtî wan ji hebû.Miroven seyîd, temenê wan hinekî ji seydatîya wan dihat.Wan xweş dişeyîdand ji.Seydandineka wan ye xweş hebû.Mirovên ji li dora wan dibûna kom û wan ji ji wan re dişeyîdand.Miroven seyîd ji bo ku bi seyîdênin dengê wan gelekî û gelekî xweş bû. Li ne bi yekê derdiketine pêş.Pirojîyeke wan hebû û bi wê derdiketine pêş.Ev ji, lê pêre hebû.Seyîdatî her weha bi

zimanakî ku helbestî ji digotin.Lê ew gotin,her weha pîroj ji dihata dîtin.Pîroj dîtin mazin bû.Lê belê, divirde, divêt ku mirov hinekî li ser deng xweşbûne ji bêne ser ziman.Ji ber ku li ser vê dengxweşbûnê ji, hinek hizir û vegotinên ku pîroj ji dihatina gotin hebûn.Ew vegotinan ji temenê wan, gelekî û gelekî dirêj diçû.Kevn bû.Di êzîdatîyê de ku berg dihata kirin, dengêkî ku teze dihata derxistin û gelekî û gelekî xweş û bihest dihata gotin.Mirovên ku lê dihisand, dibin bandûra wê dengê de dima. Hingî xweş dihata gotin.Ev xweşgotin di nav kurdan de ji heyemên berê ve tê.Ji ber van sedeman ji, gelekî û gelekî hêjatîyeka mazin dihata dayîn ji gotine re.Gotin pîroj dihata dîtin. Her gotina xweş li gor wan pîroj bû.Bi vê yekê re seyîdatî ji derdikeve pêş.Piştire di dema Musulmanetîye de ji ev yeka berdewam dikê.Bi seyîdatîyê re, divêt ku mirov bêje ku çandaka ku xwedîye gelek demên dirêj bû pêra hebû.‘Dengexweş’ an ji ‘dengbêj’ herweha van bêjeyan, bêjeyên ku qadre wan hebû bû.Bêjeyên ku di temenê wan de çandak û dîrokaka mazin hebû bûn.Ji demên gelekî berê ve her weha van bêjeyên bi hebûna xwe berdewam kirîya.Dengbêjî,berî hingî di nav kurdan de dicihên ku têda berg dikirin ji xwûdeye xwe di kirin. Dengbêjî, weke rastîyeka olî ji hatîya dîtin.Gava ku mirov dengbêjîyê herweha ji nêzîkatîyên olî yên wan yên berê qutkê û benê ser ziman, hingî, wê bitememî newê ser ziman. Hingî wê kem were ser ziman.Ji ber ku rastî her weha bû. *‘Xweşgotin weke riyaka ku mirov xwe bigihinê xwûde ji dihata dîtin* Dengêxweş her weha ew re bû.Ji ber vê yekê ji di nav wan de qadr dayîna xweş dengîyê, mazin bû.Mirovan li mirovên ku dengên wan xweş bû di hisand.Ji wan re qadr digirt.Qadrekî ku mazin dide wan di her demê de.Cihê wan hertimî li ciheki ku bilind bû.

Ji ber vê yekê bû ku li dora xatûna Mîr Şakil ji hertimî civataka ku mazin hebû.Hertimî li wê hisandin û xwe li wê dana hisandin mazin bû.Deng li deng dihat.Deng bi deng bû.Dengê wê ji xweş bû.Dengê ku xweş bû, êdî lê baş û mazin dihata hisandin.Li Xaçê ji herweha lê mazin dihata hisandin.Dengê wê ji ber ku gelekî û gelekî xweş bû.

Jiyana Xaçê ji û Mîr Şakil ji herweha piştire dixweşîye de diçê.Piştire ji hertimî mirov ji civata wan qut nabin.Hertimî ten û diçin.Hertimî li nig wan û li civata wan mirov dibin.Piştire ku her weha jiyana wan ji li ser temene xwe dirûnîhê, êdî piştire ne bi gelekî kurekî wan ji çê dibe.Mîr Şakil dibê bav.Piştire êdî mala wan mazin dibê.Piştire êdî şabûna wan zêde dibe.Xaçê û Mîr Şakil hingî hij kurê xwe dikin û li wî li ber dile xwe dênin, êdî piştire navê wî ji dikina Berdil.Berdil, êdî berdile wan bû.Piştire

dû keça wan ji tenê dinye.Navê keçên wan ji Zahra û Nazahat ên.Herdû keçikên wan ji, gelekî û gelekî xweşik dibin.Di wê heyeme de piştire ne bi gelekî ji, êdî êrîşên li ser herêma wan dest pê dikin.Mîr Şakil hêzaka ku mazin ava dikê û diçe ser êrîşkaran.Wan di wê demê de bi çûna ser wan re têk dibê.Derbayeke mazin li wan dixê. Piştire herêma wî ji weke berê di aramîya xwe berdewam dikê.Lê piştire yên ku êrîş dianîne ser herême, çend ku têk çûbûn ji, lê heji bela xwe nevekin ji wê herême.Yên ku êrîşdikin ji, hinek komên ku ji aliyê Asya ve dihatin bûn.Tirk bûn.Wan piştî ku ji Mîr Şakil derbeyeka mazin xwerin, êdî piştire ew ji xwe digihênê hizreke ku seroke wan têk bibin,wê ew ji êdî têk herin. Bi vê yekê re, êdî biryara xwe didin ku herin û wî bikujin.Lê wê çawa wî bikujin ji nizanin.Li ser wê yekê dihizirin.Lê piştire ew xwe digihênine hizreke ku herin û xwe bidizî bigihênine hundirê qasre mîr û jahre bikina nav xwerina wî de û wî bikujin.Bi vê yekê re ew ji miroveka ji nav xwe di neqênin û dişênin.Ya ku dişênin ji jin a.Ji ber ku rêzeke mazin di qasran de ji jinan re heya, êdî ku jin tê wir, rastî ti astangîyan neyê.Piştire haya ku jin xwe digihênê hundire qasre.Piştire jin ku xwe digihinê hundure qasre, êdî piştire ew ji xwerina ku ji mîr re hatî çêkirin û ku wê bê şandin, jahre dixê navde.Piştî ku jahr dikeve nav xwerine de, heya ti kesekî di wê heyeme de jê nîn ê.Xwerin, ku diçe ber mîr û mîr ji xwerina dixwe, piştire ne bi gelekî re mîr bi êşe re li ardê dirêj dibê û piştire ne bi gelekî rih dide û dimire.Piştî ku mîr her weha tê jahrkirin, êdî piştire li qasre yên ku xwerin çêkirine, mirov xwe digihênine wan.Piştire êdî derdikeve hole ku jinak hatîya wir û xwe gahandîya cihê ku xwerin lê çêdibê û piştire jahr kirîya nav xwerine de.Piştire ev yeka tê fahmkirin.Lê jin ji piştire li hole neyê xuya kirin.Ti kesek piştire ji wê ne bîne.

Lê êşe mîr ketibû dile herkesekî de.Herkesek êdî ji wir pêde ji bo mîr digirî.Xaçê ya ku gelekî û gelekî digirî bû.Ew, mala wê viritî bû.Mala wê xirabû bû bi serê wê de.Çi dikir û ne dikir êşe wê, dile wê qet û qet dikir.Mirovan ji li hevirdore diçûn û dihatin.Ji bo karê derbast kirine diçûn û dihatin.Wê mîre xwe hê ku ciwan, wê daban ardê.Wê mîre xwe ku hê ne pîr bû, wê daban ardê.Mîre wan mîrekî ku baş bû.Hêdî hêdî xosletên wî derdiketine hole û her ku xosletên wî derdiketina hole ji, mirov jê pir xweş dibûn.Mîre wan di dile wan de cih digirt. Qadreki ku mazin didena mîre xwe di wê heyeme de.Berî wê demê, ne bi gelekî ji, ji ber êrîşên li ser serê wan bide sekinandin, mîre wan hêzaka mazin ava kiribû û çûbû ser êrîşkaran û ew bi paş va xistibûn.Li wir ji xalke mîrentîye mîre xwe dîtibû.Aqiliya wî dîtibû û fahm kiribu. Di wê dema

ku êrîş bûbûn de, mîr ku hêz dabû avakirin û çûbû ser wan de, êdî mîr gelekî û gelekî di nav xalkê de ji bûbû xwedî nav û deng di wê heyeme de. Hemû kes ji wî û ji hunerên wî û ji aqiliya wî diaxivî. Hemû kes ji mazinatîya wî diaxivî. Di qade de, çend bi huner û mazin şer kiribû, xalk ji wê diaxivî. Her weha xalkê bahş dikir. Lê nahaka ew mirovê ku weha ji bo wî bikêf bûbûn, nahaka ji bo wî dile wan bi êş bû. Dile wan diêşe. Wê nahaka vêce derbasta mîre xwe çêkiriban û wê ew xistibenê de. Piştî ku herweha xabera Mîr Şakîl li herême tê bihîstin, êdî ji gelek herêmên dîn ji gelek mîr û mazin dicihde di kevina rê de û tîne wir di wê heyeme de. Gava ku tîne wir ji, li wir ew ji hayfa xwe tînin ji bo wî mîrî. Êşe wî hemû kesî jîn dikir. Gelek mirovên ku ji deverên dîr ketibûne rê de û dicihde xwe gahand bûna wir ji, li wir, ku ew wilo dîtibûn êşe wî ketibû dile wan de. Wan ji êşe wî ji dil hîs dikir. Wan ji êşeke mazin di dile xwe de hîsdikir.

Mîr Şakîl piştî ku kare derbaskirina wî hata kirin, êdî piştî zêde dem bi ser ve neçû û ew bi derbast kirin. Lê gava ku ew biderbast dikirin dengê mirovan dihat ku ji bo wî digîrîn. Dile mirovan ji ser wî di şawitî.

Piştî ku Mîr Şakîl herweha mir, êdî piştî ne bi gelekî re di nav xalkê de ji hinek nîqaş dest pê kirin ku ka wê kî bibe mîr ji bo wan. Kurê wî ji hê gelekî û gelekî biçûk bû. Ji ber vê yekê ji di nav mirovan de çûn û hatinek hebû. Herkesekî ji hevdû di pirsî ku wê kî bibe mir li ser serê wan di wê heyeme de. Mîre wan miribû. Di qasre de ji herweha di vê xalê de hinek nîqaş hebûn. Mirovên ku berî hingî li dora mîr Şakîl bûn û berî wî ji li dora bave wî bûn ji di nav nîqaşan de bûn. Ew ji di hizirîn. Wan ji dikir û ne dikir di serê xwe de ji nav dervediketin. Di wê heyeme de ew li ser rêveberê bûn. Wan piştî wî re hemû tişt bi rê ve di bir. Lê divîbû ku wan mîre xwe hilbijart bona. Heya wê demê, hertimî ji mala mîr hilbijartibûn. Bixwezeyî zaroyên mîr derdiketine pêş. Her weha weke kevneşopîyek hebû. Lê kurê mîre wan ji, hê gelekî û gelekî biçûk bû. Ew ne di wê ast û salê de bû ku wan bi rê ve bibê. Ji ber vê yekê ji, êdî ew ji li ser wê yekê ketibûna nîqaşan de. Hineken hizre xwe tanî ser ziman ku haya ku ew hinekî dî ji mazin bibe, bila ew mirovan ku weke şewirmend bi rê ve bibin û pîstre dise ew were ser rêveberîye. Lê hineken ji, digot ku divêt ku em mîre xwe bihilbijêrin. Her weha dû hizir hebûn. Ji xaynî van hizran hê hinek hizrên dî ji hebûn. Ew hizran ji her weha li ser hilbijartine dihat ser ziman. Hilbijartin, hertimî di civatê de kurmîr derdikete pêş û xwe weke mîr yê li dewsa bavê xwe xwe dide nêşandin û mirovên mazin yê li civatê ji, ew erê dikirin û piştî ku her weha ji xalkê re dihat gotin,

piştire êdî ew her weha dibû mîr. Lê di wê dema ku ew di nav civatê de derdikete pêş ji, hem mirovên zane û hem ji yên mazin ku pîr ji li ser wî hizra xwe tanîna ser ziman. Lê dimeyîzandin. Gava ku lê dimeyîzandin li ser di serê xwe de ji digahana hinek hizran. Piştî ku digahana hinek hizran, êdî hizrên xwe ji tanîna ser ziman. Piştî ku wan hizrên xwe anîna ser ziman, êdî piştire li ser hizrên wan ji yên ku di derbare yê ku wê bê mîr de ji dihata hizirandin. Piştire ku li wan ji dihata hizirandin, êdî dihata gotin yan rasta yan ji ne rasta. Ew hemû tişt ji bo hinek tiştan dihatina kirin. Mirovê ku wê bûbena mir, ji şaxsîyete wî hinek xoslet dihatina xwestin. Ewan xosletan ji, her weha li ser temene hizir, çand û mazinbûne bûn. Divibû ku yê ku wê bê mîr bi şaxsîyeta xwe karîbena ku bersiv bidena wan xwestakan. Ewan xwestakan ji girîng bûn. Mirovê ku wê bûbena mîr, wê hertimî li dora wî civat li dar bena û divîbû ku astûpîla wî ji wê yekê re têr bena. Piştire ji tiştên ku jê dihata xwestin ew bû ku divîbû ku ew bi zanabûna xwe re karîbena ku ji pirsên xalkê re bûbena bersiv û ji pirsîgîrîyên xalkê re bûbena çareser di her demê de. Her weha ewan xwestakan hinek xwestekên ku asayî bûn. Mîr, divîbû ku zane bena, bi zanabûna xwe li pêş bena. Ji pêş meyîzand bena. Her weha ev yeka ji girîng bû û weke hinek xwestekên xalkê û yên hevirdora derdiketina pêş di wê heyeme de. Gava ku mîr ji xalkê re bi zanabûna xwe re ne bû bersiv, êdî wê ev yeka gelekî û gelekî bandûraka mazin li wî û mîrîtiya wî û xalke kiribena. Nizanîbûn, di mîrîtiyê de, weke ku dibû temen ji ne rêzgirtîne û ne hûrmet dayîne. Herweha nizanîbûn di mîrîtiyê de ne dihata erêkirin. Ji xwe ku ji yekî bihata pirsin ku di derbare mîrîtiyê de çi dihizire, wê tiştên pêşî, gotibena ku mîrîti û nizanîti ji hevdû dîr ên. Dû bêjeyên ku hevdû ne pejirênin. Herweha dihata dîtin. Ji ber vê yekê ji piştî ku Mîr Şakîl miribû, piştî wî re gelek nîqaş ji bo piştî wî dest pê kiribûn. Mîr Şakîl mirovekî ku hê ciwan bû ku mîr. Hê ji nûkava dikete dema mîrîtiya xwe de. Lê ew wê dema xwe jîn ne bû. Piştî ku ew ji bo mirovên xwe ji êrîsan rizgar bikê çûbû ser wan de û di wê dema ku çûbû ser wan de hunara ku dabû nîşandin, ew bi carake ji derxistibû pêş di nav xalkê de. Xalkê, piştî wê rewşê re, êdî her ku he ciwanakî ku serbixwe ji bû, rêzeke ku mazin jê re dida nîşandin. Piştire êdî her weha ji bo wî rêzeke mazin derketibû hole di nav xalkê de. Lê di wê demê de ne wî, êdî xer ji xwe kir û ne ji di wê dema wî de xalkê xêr jê kir. Her weha herdû alîyan ji xer ji hevdû ne kir. Lê piştî ku herweha derketibû pêş, êdî xalkê gelek hevi lê çêkiribûn. Ji bo wî gelekî û gelekî dihizirin û hizra xwe didanina hole. Xalkê di got ku ew wê bê mîrekî ku baş. Piştî ku bu mîrekî

ku baş, êdî wê xalkê ji bi xwe re bikê rewşeka ku baş de. Herweha ji bo wî dihizirîn. Bi vî awayê re di nav xalkê de ji bo wî hizir hebûn.

Mîr Şakîl piştî ku miribû, êdî ji bo wan rewseke nû dest pê kiribû. Mirovan gelekî û gelekî hayfa xwe dianî. Ya rastî ji hêja bû ku mirov hayfe bêne. Ji ber ku mirovekî ku weke Mîr Şakîl ji destê wan çûbû. Mirovên mer û qanc û zane hêja ne ku mirov hayfe xwe ji bo wan bêne. Tiştê ku were serê wan wê hayfa mirov bêne. Tiştê ku hatibû serê Mîr Şakîl ji hayfa herkesekî bi xwe re anîbû. Mirov li ser wî gelekî û gelekî dihazinîn. Bi hazinandina xwe re ji gelekî û gelekî dihizirîn. Bi hizirandina xwe re ji gelekî û gelekî diêşehan. Êşê eşe mêrekî bû. Êşê eşe mêrekî ku qanc bû. Mîr Şakîl piştî ku herweha ji nav wan çûbû, êdî ji wan re rewşeka nû bixweza bi wan nîqaşên ku wê kî bibê mîr dest pê kiribû. Herkesek di nav wan nîqaşan de bû. Lê haya wê kêlîkê Xaçê hizre xwe ne gotibû. Xaçê hê hizra xwe ne gotibû. Hizra wê ji hebû. Ew ne bê hizir bû. Lê hizra wê çi bu? Hê wê hizra xwe ne gotibû. Berî hingî ku nîqaşên weha derdiketin, li mala mir dawî li wan dihata anîn. Ji xwe derfet ji nîqaşên weha re ji ne dihata dayîn. Nîqaşên weha weke kêmnêzîkatîyek dihatina dîtîn. Weke kêmnêzîkatîyek dihatina dîtîn. Ji ber vê yekê ji herweha ne dihiştin ku nîqaşên weha bêne kirin. Lê di nav kurdan de, hertimî ku diketa nîqaşan zor de, û rewşên zor de, jine hizra xwe danîya hole û nîqaş bi dawî kirîya. Gelek caran ji nîqaşên ku bi pevçûnan derketine, lê belê, jinan ew nîqaş bi dawî kirina. Hebûna jine girînga. Divirde, divêt bê gotin û nîqaş, mirov mazinatîye jine di nav kurdan û kevneşopîyên wan de erê bikê. Ji ber ku ew yeka rast bû. Rasta ku ku jin mazin bû. Lê jin çawa mazin bû? Ew ji divêt ku mirov bêne ser ziman. Gava ku me got ku jin mazina, wî çaxî ji ew pirs girîngîyeke bi xwe re tenê hole û bersive wê ji mirov dixweze. Bersiveka ku qanc û dicihde ji mirov dixweze. Ya rastî gava ku mirov mazinatîye jine divirde bêne ser ziman, divêt ku mirov pêşî serî li kevnesopîyan bide. Divêt ku mirov wan bêne ser ziman. Ji ber ku ew yeka gelekî û gelekî girînga û divêt ku ji bê kirin. Mazinatîya jine di nav malê de û di nav civata kurdan ji xwedîyê cihekî ku mirov li ser bisekine ya. Ew mazinatî ji xwedîye dîrokeka ku mirov bêne ser ziman e. Jin, hertimî bigotin bû. Di civatan de, ku li hevdu civin çêdibûn, êdî jin ji bi mirovan re dirûniştin û weke wan çixara jidivexartin û di ketina nîqaşan de. Wan ji hizra xwe digot. Wan ji li ser mijarên ku li ser dihata nîqaşkirin hizra xwe tanî ser ziman. Wê ji çawa di dît û di çi aste de di dît hizra xwe wilo tanî ser ziman. Herweha rewşek hebû. Lê ji xaynî wê, mirov gava ku hinekî bahsa hêza wê bikê,

mirov divêt ku hinek kevneşopîyan bêne ser ziman. Hinek kevneşopîyên wê hena ku haya demên berê zayine diçin. Hinek kevneşopîyên wê hena ku mirov li wan dimeyîzenê, temenê wan, mirov weke ku li ser zagonen lipît îştar ava ne di bînê. Herweha tê ber çaven mirov. Lê ji wê ji wirdetir, hê kevntir têne xuyakirin. Aşnûna tê bîra mirov. Ew kî ye? Ew ji simboleke pêşketina jin bû. Xwûdeyaka jin bû. Kevneşopîyên jina kurd yên gelekî û gelekî kevn ên. Ji ber vê yekê ji divêt ku weke kevnbûna wê û li ser temene wê û rastîya wê werine ser ziman û şîrove bikê. Ev yeka herweha gelekî û gelekî girînga ji bo fahm kirin û têgihîştine. Di zagonên Lipît îştar de ji mafe dayîktîye tê ser ziman. Bihinek nêzîkatîyan têne ser ziman. Ji xayn, wê yekê ji, hinekî li ser hîme malbatîya tê ser ziman. Lê divêt ku mirov ji bîr neke ku wan zagonan, temenê xalkîtîyê damazirand û piştire temenê civaktîyê ji çêkir. Herweha divêt ku mirov bêje ku ew zagonên wê gelekî û gelekî girîng ên. Hinek ji wan ji ku mirov li jiyana xalkê dimeyîzenê, mirov hîme wan dibîne. Di jiyane de hebûna jine wan xalan derxista pêş. Hebûna jine bi wan xalan re haya deme Medan li pêş ma. Heya dema Mitra ji ma. Lê kengî Med ketin û Mitra ji keta destê Aqamanîşan de, êdî mitra ji di nêzîkatîya wî de gelek guharandin hatina kirin. Hinek guharandin hatina kirin ku mirov fihet dikê bêne ser ziman. Wî di wê demê de di destê aqamanîşan de, bi guharandinên ku pêre hatina çêkirin re, ketine jine ya di parastgahên wî ji hata qadaxa kirin. Herweha êdî rewşeke nû destpê kir. Piştire êdî nêzîkatîye olî ye serdest li gor hebûna nêr (mêr) şîm bû. Piştire êdî nave jine dernekete pêş. Van nêzîkatîyan gelek kevneşopî ji hole rakirin. Wan nêzîkatîyan gelek xirakirin di kevneşopîyan da anî. Her weha kevneşopîya jine gelekî xirakirin dît. Kevneşopîye dayîkê gelekî xirakirin dît. Di jiyane de kevneşopîya wê hebûna xwe berdewam kir. Lê ne serdestî xwe bû. Hebûna xwe da jiyandin. Gava ku me got ku emê li ser kevneşopîya jine axivîn, hingî me ev kevneşopîyên di jiyane de qast kir. Eme bahsa wan bikin. Ji ber ku van kevneşopîyan di jiyane de hejî jiyane kifş dikir. Hê ji bi xwe re di jiyane de kifş bûnan têne. Ev yeka weke ku hinakan di got ku ew zagonên wê (lipît îştar) ji hole rabûn, êdî kevneşopîya wê ji ji hole rabû, vala derdixê. Kevneşopîya wê hebûna xwe berdewam dikê.

Li kurdistanê herweha, divêt ku di vê xalê de mirov hinek şîroveyan ji bikê. Ji ber ku li kurdîstane, hê ew yeka hemû li ser lîngan ên. Hê jiyane kifş dikin.

Li kurdîstane jina kûrd ji ber vê yekê ji bê, divêt ku mirov bejê ku hêze wê hebû. Ne bêhêz bû. Di jiyane de xwedîye gelek nêzîkatîyên ku

jiyan kifş dikir bû. Di nav meran de, ku pevçûnenek ru dabena, hingî ku jin ketibena navê de, êdî divîbû ku wan mêran ji pevçûna xwe qaraha bena. Herweha ku ji pevçûna xwe ne qaraha ban, êdî wê ji wan re ew ne qarandin weke bêxîratîyeka an ji weke bêşerefîyeye hatibana dîtin. Her weha kevneşopîyeka mazin hebû. Sembolê vê nêzîkatîyê ji *hamawîya* serê jina kurd bû. Di her nîqaşaka zor de û di pevçûneka jidahî de, ku hamawî derketa hole û keta nava pevçûnvanan de, êdî tiştê ku dikeve ser milê wan de ji, ewe ku ew wê pevçûna ji bidawî bikin. Di nîqaşaka de ji, ku jine her weha hizra xwe anî ser ziman, ew hizre wê ji ne dihata bin pê kirin. Mirovaka weke Xaçê ji herweha ku hizra xwe ji bo wan nîqaşan bianîyana ser ziman, êdî divêt ku weke wê bihatana kirin. Xaçê jina mîr bû. Xaçê jina Mîr Şakil bû. Ma kê karîbû ku tiştêkî jê re bêjê. Berî hertiştî ji ew jin bû. Qadre jine mazin bû û gotina wê ji mazin bû. Li ber gotina wê di rewşên wilo de sekinandin hinek zor dibû. Sekinandin, wê weke bê hûrmetîyeye bihatana şîrovekirin. Ji ber vê yekê ji li ber sekinandin çenedibû. Gotina wê rêz jê re dihata girtin. Gotina wê li ser sera dihata girtin. Gotina wê mazin û bilind dihata girtin.

Xaçê piştî ku herweha nîqaş li ser mîrîtîya dest pê kiribûn, êdî mabû sekini ku ka we dawîya nîqaşan wê çawa were. Kurê wê ji biçûk bû ji bo ku bûbena mîr di wê heyeme de. Ji ber vê yekê ji ew ji dihizirî ku ka wê çi kiribena. Gelek mirovên ku li dora wê hizra xwe tanîna ser ziman. Wê li hizre wan dihîsand. Wê hizra wan di serê xwe de ji dibir û dianî. Lê wê haya wê kêlîkê, hê wê hizra xwe ne gotibû ji wan re. Lê weke ku hizreke wê ji hebû. Lê hizre wê çi bû ji hê ti kesekî ji nizanîbû. Mirovan hineken, ku li nig wê nîqaş dikirin li nav çavên wê di meyîzandin. Ma gelo ji ber çi li nav çavên wê dimeyîzandin. Wê tiştêkî ji bo wê meyîzandina ne digot û wan ji ji bo wê meyîzandine xwe tiştêkî ne digotin. Herweha meyîzandineka bi bédeng ku divîbû ku bihatana fahmkirin di nav mirovan û wê de hebû. Gelek jinîkan dihatin û li nig wê dirûniştin hizre xwe jê re tanina ser ziman. Jinîkên ku li nig wê di rûniştin ji hemûkan ji jinîkên ku jinên mazinan bûn. Jinên mirovên ku navserî xwe bûn. Jinên ku gotina wan ji giran bû. Lê gotin Xaçê di wê heyeme de girantir bû. Gotina wê ji herkesekî mereq dikir. Herkesekî mereq dikir ku ka ew çi dihizire di wê heyeme de. Ji ber ku mêre wê mirîbû û wê kure wê bûbena mîr û ji ber ku biçûk ji bû wê ne bûbena. Herweha rewşek liber we bû. Wê çi bigotana? Divîbû ku hizreka wê ji hebena. Divîbû ku wê ji hizre xwe bi anîyana ser ziman. Mirovan divîbû ku hizire wê hiskiribena. Divîbû ku hizre wê hiskiriban ku ka ew çi dibêjê di wê heyeme de. Ew ji ne bêhizir

bû.Hizreke wê ji di serê wê de hebû.Lê wê hizre xwe ne tanî ser ziman.Xaçê di rewşeke wilo de ku herkesekî li deve wê û gotineke dimeyîzend bi bêdeng bû di cihê xwe de.Haya demeke ji her weha nîqaşan berdewam kiribû.Lê ew bêdeng bû.Lê divêt ku mirov bêje ku her ku diçû ji nîqaş ji zêde dibûn û êdî bêdeng bûn ji ne dibû.Divîbû ku dengdayînek ji çebû bena.Lê degdayineka çawa û bi çi hizre?Herweha ev yeka girîng bû. Mirovan gava ku li dengdayîneka hisand wê li hizir meyîzênin.Li bendî hizrê wê di sekinin di wê rewşê de.Lê bêdeng bûn hebû.Mirovan herkesekan ji li bendî Xaçê bûn.Li bendî dengê Xaçê bûn.Ji ber ku di wê rewşê de hizre wê girîng bû û divîbû hizre wê ji bihatana hildan.Ew rewş ne rewşeke ku asayî bû.Mêre wê miribû û hê çilê wî hebû.Wê ji di wê heyeme de ne dixwest ku di gotine bêjê.Ji ber ku he çile mêre wê berdewam dikir.Miroven ku hizre xwe tanîna ser ziman, tenê yên ku li ber destê mîr bûn û di rêveberîye de bûn.Wan ji dengê xwe bilind ne dikir.Ji ber ku hê çilê mîr tişî ne bû bû.Haya ku çile mîr tişî ji ne bû bena, wê zêde ji her weha ti gotin ji Xaçê ji derneketibena.Di wê heyeme de hinek miroven ku berî hingî li ber destê mîr bûn û weke pêşengan bûn, hêzeke mazin li hevdû dabûbûna hevdû û dikirin ku herin ser êrîşkan.Wan qisasê xwe di serê xwe de zanîbûn.Piştire ku hê zêde demek têve neçe, êdî ew hêz ji dikeve hinek êrîşan de û yên ku ew plan çêkirina wan dikujin. Piştire ji êdî rewşeke dî li herême ava dibê.Mîren hevirdore wê herême ji bala xwe didina herême Mîr Şakil ku bi parazen. Ji ber êrîşan.Gelek êrîş dibûn.Herweha bixwezeyî di herême de rewşek derketibû hole.Rewş herweha haya çile mîr berdewam dikê.

Piştî ku çilê mîr derdikeve, êdî piştire rewî, êdî hêdî hêdî dikeve rewşeke dî de.Piştire êdî nîqaşên ku têne kirin bicivinan têne kirin.Di wê demê de ji Xaçê ji dihizirê.Hizreke wê ji weke ku di serê wê de heya.Ew ji di serê xwe de ne bê hizire.

Piştire ku hinek nîqaş piştî çilê mîr zêde dibin, êdî piştire Xaçê ji êdî tevî nîqaşan dibê.Xaçê gava ku tevî nîqaşan dibê, êdî bi careke re nîqaşên ku têne kirin, dibirrê.Nehêle ku nîqaş zêde ber dewam bikin.Xaçê, ku dibêje ku 'wê kurê min bibe mîr', êdî piştire mirovên ku nîqaş didomandin ji, êdî piştire jê dipirsin ku ew hê biçûka û wê çawa bibe.Ew dibêje ku 'nahaka ew biçûka ku bikê, lê belê ji nahaka pêde, ezê mîrîtiyê hildima ser xwe û ezê meşênim.Piştire haya ku ew mazin bibe.Ku ew mazin bû, êdî pêde ku karîbû ku bi meşênê, êdî ew wê bimeşênê'. Gava ku Xaçê hizra xwe weha dibêjê, êdî piştire herkesek erê dikê.Êdî ji dêla mîr Şakil wê xatûna wî Xaçê wê mîrîti kiribena.Mîrîtiyê jine di

kevneşopîyan de hebû. Lê miroven wê demê û wêderê, heya wê kêfêkê hê zêde ne dîtibûn. Haya wê demê ji, her ku mîre wan dimir mîre wan yê ku derketibena hole kurê mîr bû û ew ji mer bû. Lê nahaka êdî rewşeke di li ber wan bû. Piştî Xaçê ku her weha got, êdî ew gotina wê hata erê kirin. Piştî Xaçê ku bû mîr, wan mirovên ku li nig mîre wê weke şewirmendan bûn, li nig wê ji her weha alîkarîyê ji û hebûna xwe ji berdewam kirin. Ew ji gava ku Xaçê herweha ji wan re dibêje, êdî dibêjin bila û piştî êdî jiyana wan ji nîqaşan rizgar dibe û di keve rewşeke asayî de. Piştî, mîre bota ji ji bo pistgirîya xwe bide Xaçê, jê re li ser gelek haspan diyarîne dişenin. Ku her weha diyarî ji mîre bota tên û xalk ji dibinê, êdî piştî xalk di nav xwe de dibêje ku mîre bota ji Xaçê weke mîr erê kirîya, êdî nexwe ew mîreke ku mazin e û piştî her weha mazin tê erêkirin. Mîre bota bixwe, ji wê rewşê bêxaber bû. Ji ber ku li Cizîre bota gava ku kalke mîre bota dimire û hê ku mîre ku wê were û li dewsa wî rûnîhê ku ne li wir bû pîrka wi dikeve cihê mîrîtîye de, haya ku ew were û li mîrîtîe rûnîhê. Piştî ku her weha dibe, êdî piştî ev yeka li hêle kurdistanê deng divede. Navê pîrka mîr ji ewe ku her weha derketibû pêş Zind bû. Zindê jinaka ku weke mêrekî bû. Li ser xwe bû û gotina wê hertimî ji mazin bû. Mirovan li gotina wê dihisand. Mirovên ku wê herême ji, berî Xaçê, rewşa Zindê ji his kiribûn. Ji wê rewşê agahîya wan hebû. Gelek cerna ji di civatên xwe de li ser wê dihizirîn û diaxivîn.

Xaçê herweha piştî ku dibê mîr, êdî piştî rewşeke ku nû ji bo herkesekî dest pê dikê. Hertimî ji jinên wir li nig wê bûn. Ew bitene ne dihiştin. Mirovan ji alîkarî didane de. Mirovan alîkarî dayîn ji ji merentîyeke ji di hasibandin. Piştî ku dem hin bi hin têve diçe, êdî tê dîtîn û fahm kirin ku Xaçê çend bizanbûn e û bîaqil e. Aqilê bi aqile. Mirovan ew piştî herweha gelekî û gelekî bi hûrmet pêşwazî kiribûn. Cihê wê û gotina wê li ser serê xwe çêkiribûn. Lê hinek mirovên ku ev yeka ji xwe re erê ji ne dikirin hebûn. Ew ji di her firsande ji bertekên xwe didena ber çavan. Wan ji hizreka weha di parast. Di gotin ku haya nahaka me bi mîr mîrîtî meşand. Ji ro pêde ji eme bi mer bi meşênin. Li ser vê yekê ji hinek bersiv ji wan re dihatina dayîn. Hinek bersivên ku mînaqên weke mînaqa Zindê têde hebûn tanîna ser ziman. Lê divirde tiştêkî ku girîng heya, divêt ku mirov bêne ser ziman. Ew gava ku bersiv ji mirovan weha bihatana dayîn, ne ji deve mirovan di nav xalkê de bersiv ji wan re dihat dayîn. Axlabê ji ji deve pîren u seydayan bersiv ji wan re dihat dayîn. Gava ku seydayakî gotinak got, zêde ti kesek li ber ne disekinî. Rêzeke mazin ji seydayan re hebû. Li wir ji Seydaya wan navê

wî Kendî bû. Seydayê Kendî mirovekî ku bizana bû û li nig gelek mirovên bizana mabû. Mîre wan Mîr Şakil ji, gelekî û gelekî rêzeke mazin dide wî. Bave Mîr Şakil ji rêzeke mazin didayê de. Ew bixwe ji pir pîr bû. Ew bixwe li Cizîre bota ji mabû. Li wir wî perwerda xwe qadand bû. Piştî ku ew li wir perwerda xwe di qadenê, êdî piştîre tê wir û li wir seydatîya xwe dikê. Ji ber ku ewder ware wî bû. Ew li wir hatibû dinye û destê wî ji ji wir ne dibû.

Piştî ku ew hatibû wir, êdî piştîre mîr ji cihekî ku xweş ji bo wî û malbata wî dabû çêkirin û ew xistibûyê de. Mîr bixwe ji, hij mirovên bizane dikir. Hij seyda dikir û ji xaynî wê yekê ji rêzeke wî yê mazin û wan re hebû. Her ku xalkê ji ew bi xwe re didît û ew zanebûne wî di dît, kêfe wan ji wî re dihat. Dile wan xweş dibû. Her weha hijkirineka wî ji hebû. Xalke ji ev yeka di dît. Ji ber vê yekê ji piştî ku mîr mîrîbû, piştîre li ser gelek tiştan bi wi dişewirîn. Hizre wî ji dihildan. Ew miroveki ku zane bû.

Lê piştî Xaçê re, êdî li wir bi rastî ji rewşeke ku gelekî û gelekî cude derketibû hole. Mîre wan li ser serê wan jin bû. Di jiyana wan de li qasre, êdî axlabe ji jin derdiketina pêş. Çûn û hatina jinan ya li qasre di wê demê de ji gelekî û gelekî zêde bûbû. Çûn û hatina jinan ji ya mêran zêdetir bû li qasre. Di qasre de gelek mirov hebûn. Gelek mirovên zane ji hebûn. Ew ji li nig Xaçê di sekinîn. Wan ji li ser rewşan û li ser herêman û li ser mîran hizre xwe hertimî ji wê re tanîna ser ziman. De ne, herêmen hevirdore naskirin û mîrên herême bi xosletên xwe re naskirin weke çandaka mîrîtiyê bû. Ew ji mîr bû û divîbû ku naskiribena. Mîran ji bo ku hevdû nasbikin, gelek caran ji gava ku yek dibû mîr, diçûn û dicihde di dîtî û dihatin. Gava ku mirov mîreki ku bû mîr dicihde dît û naskir, ew dîtî û naskirin dibê zanebûneka mazin bi mirov re. Xaçê ji mîr bû û wê gelek mîr ji hatibena ku ew naskiribena ji deverên dût. Ji xwe tenê ji bo mereqe ji bena, wê hatiban ku jinaka mîr çawa ya û di çi rewşê de ya. Ji bo ku bibînin ji wê werine wir. Di wê heyeme de, her weha mîneqekek li dore Nisêbînê jîn bû bû, berî hingê. Lê di wê heyeme de zêde ti mînaq ji nebûn. Li dora Nisêbînê li ber Hazaxe li ber Çiyayê sipî li mamolanê wan deran çêbû bû. Li Deştadarê û li Girêmîra û qamislo û li dora wê bahsa hinek mînaqên weha dihatina kirin. Ew ji digotin ku gava ku mîr dimire, êdî ew ji bixweze derdiketine pêş û dibûne mîr li qasre. Li Mamolana bahsa dayîka Êstê dihata kirin. Dayîka Êstê piştî ku mêre wê Şêbaz diçe seferekê û ne vegehe, êdî piştîre ew li dewsa wî dirûnihê. Li deştadarê ji bahsa Begî dihata kirin ku mêre wê Eyazê hasê digihe rahmata xwe û

piştire ew li dewsa wî dirûnihê. Li Girêmîra ji bahsa Dêlale dilo dihata kirin ku piştî ku mêre wê Dilşanê Erdeşêr dimire ku çawa ku ew tê dewsa wî di wê heyeme de. Li ser van mînaqan û hê ku yên ku mirovan zanîbûn li ser wan pîrr dihata axiftîn. Di jiyana mîrîtîyê de, her weha jin xwedîyê hebûneka bû. Lê bele, ne xwedîyê hebûneka ku mazin bû. Hertimî ji di mîrîtîyê de mer li pêş bû. Hertimî mer derketîya pêş. Lê li cihên ku jin ne mîr ji bena ji, jin li nig mêre xwe hertimî xwedîyê hebûneka ku mazin bû. Hem ji alîye aqile xwe ve û hem ji ji alîye jinîtiya xwe ve, hertimî li pêş bû. Ji gelek alîyan ve, divêt mirov bahsa kada wê bihata kirin. Di jiyane de çend ku jin xwedîyê kifşkirineke ku bi balkeş bû, herweha mer ji weke mîr xwedîyê biryardayîneka ku kifş bû. Lê herweha jinên weha yên ku derdiketina pêş ji hebûn. Ew ji herweha ji bo ku derketiban pêş, kevneşopîyek hebû. Lê tiştê ku mirov divirde, di hazinand ji, ew bû ku ev kevneşopî zêde weke ku ne dihata ser ziman. Mêr hertimî li pêş bû. Mêr hertimî li pêşîya hêzeka mazin bû û diçû şeran û diçû mêhvandarîyan û diçû herderî. Jin ji carna li nig wî bû. Carna di rax wî de bû. Lê yê ku kifşdikir ji ew bû. Bala mirovan li ser Xaçê bû. Navê wê dihata nîqaşkirin. Li gelek deveran dihata gotin ku li filan derê jinaka bi navê Xaçê ya, herweha mêre wê mir û ew li dewsa mêre xwe bû mir. Bi vî awayî re gelekî û gelekî li ser diaxivîn. Li ser gelek hizir dihatina ser ziman. Xaçê herweha li gelek deverên nîqaşak di nav xalkê de bi hebûne xwe re dabû kirin. Lê gelekên ji li hevberê wê bûn ku jin bûbena mîr bûn. Lê gava ku mirovên weke seydayan ev yeka xalat ne diditin û rast diditin û nêzîkatîyeka ji kevneşopîyê di dîtîn, êdî ew ji di cihê xwe de dimana sekinî. Li ber ne sekinandîna seydayan rewş ji wê re baştir dikir. Gava ku seydayan li ber ne disekinîn û hinek nêzîkatîyên ku weke pistgirî ji vê nêzîkatîyê re ku jin mafe wê heya ku bibê mîr didana nîşandin, êdî mirovan ji di got ku nexwe ne xirab e. Êdî li ber ne disekinîn. Her weha rewşek di wê heyeme de hebû. Hebûna seydeyan û gotinên wan, xwedîyê kifşbûneka mazin bûn di nav xalkê de. Gava ku ew li ber ne sekiniban, êdî wê ti kesekî nikarîbena ku li ber bisekinê. Herweha piştî ku Xaçê bûbû mîr, piştî wê re ji gelek mirovan li deve seyda meyîzend bû. Lê gava ku dîtîbûn ku seyde xwedîyê nêzîkatîyeka ku ji Xaçê re dibe pistgirî, êdî di mane sekini di cihê xwe de. Êdî deyndikirin û denge xwe dernedixistin.

Xaçê piştî ku dibê mîr û piştire ku hinek dem di buhurê, êdî piştire di dialimê (fêr). Piştî ku dialimê, êdî piştire hêdî hêdî jiyana wan dibê asayî. Mirovan ji êdî mîra xwe pejirand bû. Di çanda wan hebû ku jin

bûbûna serek ji wan re. Jin ku bûbana mîr ji wan re. Di gelek dem û devranan de her weha di nava wan de bûbû. Gelek devranên ku buhurand bûn, di wan devranan de, jin bûbû mîr ji wan re. Mîrîtî ji dema Medan ve weke sazîyaka ku bizanabûn bi pêş diket. Ji dema Medan û virde, hinek devranên nû ji bo mîrîtîye dest pê kiribûn. Medan, mîrîtî kiribû astaka bilind de. Zanebûn bûbû weke asteke di mîrîtîye de. Jin ji di wê demê de ne dûrî rêveberîyê bû. Di parastgahan de bê an ji wekî dî di gelek deran de bê jin li pêş bû. Li pêş bûna jine, hertimî di jiyana wan de rewşeke asayî bû. Ji ber ku haya wê demê, jinan çand û kevne şopîyên wan afirandbûn. Jinan bipêş ve biribû. Mirovên weke Manî ji ku derdikevin û bixwere ev çand tanîna ser ziman. Lê rêveberên li ser serê kurdan, yên ku ne ji wan bûn, weke Manî gelek mirovên dî jî bi dar ve kiribûn. Manî, Behreme Îranî serê wî jê dikê û bi devê derîyê bajêr ve dikê. Manî bixwe ne Iranî bû. Kurdekî ku malbata wî hê zû bûbû xiristiyan bû. Wî hij çanda xwe û dîroka xwe dikir. Li ser hizre wî nivîsên wî hena. Hizrên wî hizre civakatîyê ne. Wî xwandibû û hizreke wî ya mazin hebû. Bi wê zanabûne xwe re hingî xort bûbû, êdî wî ji bidest nivîsê kiribû. Gava ku bidest nivîsê dikê, hê hingî ne zêde mazin e. Hê hingî biçûk e. Lê aqle wî mazin e. Li ser Zerdûşt xwedîyê têgihîştineka mazin e. Neveroka ola Zerdûşt û hîme çanda xwe zanî bû. Wî hizir dikir ku nêzîkatîya xiristiyanîye û ya Zerdûşt nêzîkî hevdû ya. Wî, de hizre xwe de nêzîkkirina xiristiyanîyetê û Zerdûştîyetê tanî ser ziman. Hizra xwe li ser vê yekê bi pêş xist. Hizre wî biratî bû. Hizreke ku mazin ji anî hole. Manî, rengê xwezeyê li jiyane dihizirî. Ew bixwe ji xweza bû. Ji ber vê yekê bû ku xweza dihiziri. Çanda jine ya ku ji dema Medan ve berdewam kiribû û bi wî re digihê astaka dî. Her weha Manî xwe biwate dikê. Manî ji çanda xwe, gelekî û gelekî dinivîsê jî. Piştîre ji jî xaynî nivîserên ku ew dinivîsê vegotinên ku ew dikê ji tenê nivîsandin. Herweha piştîre gelek nivîs jê dibin. Hem nivîsên ku ew dinivîsê û hem ji vegotinên ku ew dikê, di nav xalke de tîne zanîn û fahm kirin. Ew bixwe li bajêr bakûre Kurdîstan ê li Merdo ye derdikeve. Wî qiymetîyeka ku bi hizre xwe re bi wate dikir û bi keçikeke ku navê wê Danaq bû re tanî ser ziman. Bi vê yekê re mirov karê bêje ku çanda jine li pêş bû. Manî, hinekî dî ji ew çand bi pîroz kiribû.

Jin, xwedîyê çandaka ku mazin e. Ew çand li Kurdistan ê, piştî Manî re ji, herweha yên ku weke wî anîna ser ziman derketin. Yên ku ji wê çande di jiyane de bi wate dikirin û tanîne ser ziman hebûn. Di nav kurdan de, yê ku piştî Manî re, vê çandê bêne ser ziman Weysel qaranaî ya. Hingî, piştîre li gelek deveran tê naskirin. Ew ji herweha bi vê candê re

tê ser ziman.Ew li ser mafe dayîktîye bi vê yekê ve girêdayî têne ser ziman.Wî rêzeke ku gelekî û gelekî mazin li ber dîya xwe dide nîşandin.Mirovên ku ew rêza wî ya li hevberê dayîka xwe di dit, gelekî û gelekî jê bi bandûr dibûn.Jê gelekî û gelekî bi bandûr dibûn.Ew mirovekî ku hertimî li ber dîya xwe amede bû.Bi wê re navê wî ji derdikeve.Ew bixwe li herême Botane bû.Tê gotin ku bi Êlime rim Kesk re ji demeke dirêj dimenê.Êlime rim kesk mirovekî ku mazin bû.Navê wî û hêza wî hebû.Li ser herême botane bi hêz bû û di dema wî de ji ti hêzî xwe bi ser hêze wî re ne didit.Wî bixwe ji Hz Muhammed dîtibû.Bi wî re mabû.Piştî ku musulmantî derdikeve û bi pêş dikeve, êdî piştire ew ji musulmanetîye erê dikê.Piştire ji bo musulmanetîye dikeve hinek şeran de ji.Di şerekî ku li dora Cizîre bota lê hinekî jê dûr li girê elim ê û li wir tê pakrawankirin. Piştire herweha li cihê ku ew lê tê pakrawankirin, li wir cihê wî çêdikin û li wir bicih dikin.De ne, li kurdistan ê, di nav xalkê de weke çandake ya ku yek li devereke mîr an ji ket, li wir li wî cihê ku ket tê bicih kirin.Ji xwe mirovên ku bû pakrawan ji ku ji cihê ku lê bûya pakrawan ku ji bihatana labitandin ne dibû,Wilqasî xalkê girîngî dida mirovên ku li cihekî mîr û li wir bicih bihata bicihkirin.Ev yeka her weha girîng bû di nav xalke de. Weysel qaranî herweha wî dîtibû û pêre mabû.Weysel qaranî gotinên ku li ser tene gotin, gelek hena. Gotinên ku tenê gotin ji dev ên.

Weysel qaranî mirovekî ku mirov divêt ku li ser bisekine ya.Hinekî li ser bihizirê.Ew bixwe mirovekî ku bizane bû.Xwenda bû.Piştî ku musulmanetî derdikeve, êdî piştire ew ji musulmanetîye erê dikê.Ew mirovekî ku hê di serî de yê ku musulmanetî erê kiribû bû.Her weha dihata naskirin.Weke ku dihata gotin ku Hz Muhammed ji hingî hijê kiribû, *xirqaq* xwe jê re şand bû.

Weysel qaranî jiyaneke wî ya ku li kurdistan ê bi bandûr heya.Hizre musulmanetîye, dema ku tê kurdistan ê û li Kûrdistan ê belav dibe, di deme wî de ya.Ew bixwe ji ji vê yekê re dibe temenekî ku mazin. Hz. muhammed hê ku sax e di jiyane de weysel qaranî nasdike.Berî ku wafat bikê xirqaq xwe ji wî re dişenê û wî pîroz dikê.Ev yeka, Weysel qaranî di nav xalkê de dikê xwedî wasf û rade.Li ser vê wasf û radeyê re Weysel qaranî, di nav xalkê de mazin dibe û dibê xwedî bandûr.Bi wê bandûrîya xwe re, li Kurdistanê ola musulmanetîye mazin bicih dibe û belav dibe.Miïrov êdî musulmanetîye li Kurdistanê ji deve Weysel qaranî fêr dibin.Bi vê re, musulmanetî, li Kurdistane bidest bicih dibê.Weysel qaranî, ku were şîrove kirin, divêt ku bi gelek xal û mijaran re were

şîrovekirin.Yê ku di Kurdistane de Musulmanetî pêşî erê kirîya û musulmaneti daye erêkirin ew ê.Mirov kare vê yekê li ser wî tesbît bikê.

Gava ku li ser Weysel qaranî şîrove tenê kirin, tenê li ser welîtîya wî tê sekinandin.Ev yeka ne xalat e, lê belê ne têr e ji.Miroven weke Weysel qaranî di nav xalkê de, ku werine şîrove kirin, divêt ku rastîye wan bê zanîn û piştî werine şîrove kirin.Weysel qaranî ji bo hizre wî mazin bê zanîn ti dokument di dest me de nîn ên.Lê hinek gotinên ku di nav xalkê de li ser nave wî tenê gotin hena û bizedeyî ji ev gotin li ser mafe dayîkîtiye tenê gotin. 'Ku de mafe xwe li mirov halal nekê, wê rihe me ne rehet bê û wê xwûde ji mirov afû nekê.Mirovê qanc, di nêzîkatîya xwe ya li hevberê dayîka xwe de kifş ê.Têgihîştina mirov bi dayîkê re dest pê dike. Bila mirov bêjê çend ez oldarim an ji başim,ku di nêzîkatîya xwe ya li hevberê mirov û dayîka de ne baş bê û safî bê, we ti wate vê yekê ne mêne.Wate rastîyê, xwe bi mirov re bi wate û cism dikê.Mirov, divêt ku jîyana xwe baş fahm bikê.Divêt ku di emele xwe de baş bê û divêt ku qadr û qiymete jîyane zanibê, ji ber ku xwûde jiyan çekirîye û danîye pêşîye me ji bo jîyandinê.Mirov nikarê berê xwe ji jîyane bi zîvîrenê û ji jîyane bixayîde, ji ber ku rastîyeke xwûde têne ser ziman.Divêt ku mirov bala xwe û gûhe xwe bide hevirdora xwe da ku mirov rehet bibe û di emele xwe de baş bê.Jiyan ji bo alimandinê rêyeke ku xûde daya pêşîya me ya, di jiyana me de'.Her weha li ser qancîye û rastîye gelekî û gelekî di peyîvê.Gelek gotinên wî yên ku di nav xalkê de hena û her weha têne ser ziman hene.

Weysel qaranî, di nav wê çanda ku Manî di nav de mazin dibe, de mazin dibê.Herweha di xaleke de weke ku hevdû temem ji dikin.Çanda jînitîyê derdikeve pêş.Manî jinaka bi navê Danaq derdixe pêş û weysel qaranî ji dayîka derdixe pêş..

Di wê dema ku Xaçê her weha bûbû mîr de ji, her weha gelek nîqaş bûbûn.Xaçê jinaka ku mazin bûn êdî.Ew, ji xwe jinaka ku bizane bû.Hebûna bave wê û malbata wê, jiwê mazinbûna wê re dibê temen.Mirovên ku Seyîd bêne, di nav xalkê de rêzeke mazin ji wan re dihata girtin. Mala bavê wê ji wilo bû.Vê yekê di nav xalkê de rêzek ji wê re dide çêkirin.Ew di nav xalkê de derdixiste pêş.Di nav seyda û aliman de ji, ew her weha dibû xwedî hêz û rêz. Bi vê yekê re, êdî ti kesekî li hevberê wê ne disekinî.Xaçê,bi vê yekê re li pêş bû.Ew,êdî mîreke ku mazin bû.Ji gelek deveren ji mirovên ku dihatina nig wê hebûn.Ji gelek deveren ji miroven ku di hatina nig wê û ew naskirin hebûn.Piştî ku ew mirov di vegerehen ji, êdî bahsa wê dikirin li cihê ku

diçûne de.Li wanderan ji, her weha navê wê dihata bihistin.Ew, êdî li her derî weke jinaka ku ji dêla mêre xwe bûya mîr dihatan zanîn û xalkê xwe bi rê ve dibir bû.Herweha nave wê hebû.Mirovên ku ew şîrove dikir digotin ku 'jina qanc hertiştî haq dikê'.Gava ku Xaçê tanînine bîra xwe, her weha digotin.Xaçê piştî ku herweha weke demeke li mîrîtiye demene piştire, êdî ne bi gelekî re hin bi hin kurê wê ji mazin dibê û ew ji wî dixweze derxe pêş.Her weha êdî ew ji wî derdixe pêş.

Xaçê piştî ku demek têve diçe, êdî piştire ku kurê wê Berdil hinekî dî ji mazin dibê, êdî piştire dikê ku wî derxe pêş.Ew ji her weha ji bo vê yekê hawl dide.Mirovên ji,êdî wî nasdikin. Berdil, çend demek ku bûbû, bûbû gûle ber dile de û bave xwe, her weha xalkê ji hijê dikir.Ji ber ku hê ku biçûk ji bû ku bavê xwe windakiribû, êdî miroven gelekî û gelekî li ser disekinîn. Bala xwe didenê de.Lê dimeyîzandin.Gotineka wî ne dikirine du..Herweha li ber wî bûn.Dîya wî ji, piştî bave wî re mîrîti dimeşand.Wê, êdî civata mîrîtiyê ya mêre xwe bi rê ve dibir. Pêşî, gava ku ew hatibû ser mîrîtiyê, gelek mirovan bawer ne dikirin ku wê karibe ku ew bi rê ve bibê.Lê belê, piştî ku hatibû û bûbû mîr û piştire ku hinek dem ji têve çûbû, êdî piştire dîtibûn ku çend ku jinaka ku bizane ya.Xaçê bi rastî ji jinaka ku bi zane bû. Mirov bi aqle xwe re şaş dihişt.Mirovên ku li dore wê bûn, ku li wê û li vegotinên wê dihisandin, lê dimana şaş û mat.Gava ku lê dihisandin, êdî hama wilo tenê bala xwe didena ser wê û lê di hisandin. Miroveka ku weha di nav mirovan de bi zanebûn û dirêj ku diaxivî, di nav miroven de dibû mijara nîqaşan ji.Herweha hinek nîqaş ji li ser wê dibûn.Hinek nîqaş li ser şaxsîyete wê di hatina kirin.Lê ew nîqaşên ku li ser şaxsîyete wê dihatina kirin ji, ne nîqaşna ku wê bi paritênin an ji bi viritênin bûn.Hinek nîqas, ji de û bave wê, ji bo wê dikirin.Mirovên di nav xalkê de di got ku 'ew keça seyîdekî ya.Her weha, ji ber vê yekê ji xwûde ji aqilekî mazin kirîya serê wê de ku biaxivê'.Bi vê yekê re, êdî bêhtir rêz jê re dihata girtin.Mirovên seyîd *secere* wan hebû.Her weha dihata zanîn.Bêja *secere*, divêt ku baş were ser ziman.Bêja *secere*, bi xwe re ji mirov re rêzeke ku bi piroj çêdikir.Bi wê rêza piroj re ji mirov ji bêhtir di nav xalkê de mazin dibû.Ev *seceretî*, ditiybaha çawa ku di dema Medan de hinek mirovên ku kurmîr an ji keçmir ji alîye oldaran ve dihatina piroj kirin û ku dihatina pîroj kirin ji, êdî qasre kral ji ew pîroj ilan dikirin û piştire di nav xalkê de dibûna xwedîyê rezeke ku mazin.Bi vê yekê re, êdî *ocaxa* wan çedibû.Ocax bêjeyeka ku piştî pirojbûne re bû û piştire weke 'hêzeke pîroj'bi rêz tanî ser ziman.Mirovên wê demê, ji ve hêza piroj re rihek ji baxş dikirin. Lê

ev herdû bêja ji yên dema musulmatîye ne.Di gotin ku ocax karê hemû tiştî bi mirov û ji mirov re bikê.Herweha weke hêzeke bêsînor û bitêgihiştin di anînina ser ziman.Bêja *secere* ji û bêja *ocaxê* ji, yên dema musulmanetîye ne.Birehim xalîl, di hizre olîtîyê ya li Kurdistan ê de, di yên demên berê de ji heya.Ev herdu bêja ji, nêzîkatîyeke ténine ser ziman.Ji xayinî vê yekê, nêzîkatîya pergaleke hizre bi xwe re di nav xalke de tanî ser ziman.Piştî ku her weha ev nêzîkatî di musulmanetiye li kurdîstan ê de ji têne ser ziman, êdî piştire ew ji hebûna xwe berdewam dikê û piştire musulmanetî ji bêhtir û zûtir li Kurdistane bi pêş dikeve.Her weha ev herdû bêja, di pêşketinên di Kurdistan ê de xwedîye hebûneka ku girîng ên.Di her pêşketinên olî yên dema musulmantîye de, ev herdu bêjê, divêt ku werine dîtî û werine ser ziman.Di dema Medan de ji bo bêja *secere* û bêja *ocaxê* ji hinek nêzîkatî hebûn, Ew her weha bûn.Piştî ku mirovek bû xwedî *secere*, êdî mala wî mirovî ji bixwe ji bi berpîrsîyar e ku wê *secere* bi paraze.Êdî her weha mala wî mirovî ji dibû 'mala ku *secerê*' di paraze.Mala ku 'secere' di paraze ji, mala ku bi 'ocax ê'.Her weha dihata dîtî.Ew mala ku *secere* di parast, mala ku xwedî hêz bû.Ew di nav xalkê de ji dibû xwedî hêz.Di nav xalkê de ji dibû xwedî hebûn.Mirovan rezeke ku mazin jê re dide nîşandin.Bi vê yekê re her mala bi *secere* ji bo wê mazin bûne xwe bêne ser ziman,ji xwe re ji bo ku *secere* xwe hinek sembol ji kifş dikir.Ew sembol ji di nav xalkê de dihatina nîşandin.Sembola *secere* kesk a.Piştire ji ku malak bû bi *secere*, êdî ew mala, haya ku hebena wê bi *secere* bena.Lê di hinek rewşan de ji hebû ku *secere* xwe ji mala wînd kiribena.Ew rewş ji her weha li ser temene ne baş nêzîkbûna li xalên ku ji bo olîtîyê hetibûna kifşkirin bû.Bi vê yekê re divêt ku mirov bêje ku biqasî ku mêrekî karibû ku *secere* hilde her weha jineke ji karibû ku hilde.Ew yeka ji hebû û bi temen bû.Ev nêzîkatîyan hemûkan ji di çerçoveyeke de pêk dihatin.Di çerçova pergaleke de pêk dihatin.Di vir de gava ku mirov bahsa wan nezîkatîyan dike divet ku mirov bêje ku di temenê gelek xalan de dihata ser ziman.Her weha di serî de çand û kevneşopî û hizre ku di nav xalkê de hatibû pergalkirin hebû.Hizre ku di nav xalkê de hatibû pergalkirin, xalaka sereke ye ku were têgihiştin û fahmkirina.

Xaçê, gava ku mirov wê şîrove dikê, mirov ji vê rewşê divêt ku dût şîrove nekê.Ji ber ku ya ku wê her weha derxistibû pêş û hebûna wê dabû erêkirin ji ew kevneşopî bû.Ji vê kevneşopîye divêt ku mirov dût wê şîrove nekê.Ya ku wê di nav xalkê de her weha hê zû ji dide erêkirin ji ev

yeka ya.Bi vê yekê re hê gelek hizir û nêzîkatîyên ku hê werine kifşkirin û werine ser ziman hena.

Xaçê, rast bû ku nêzîkatîyeka ku ew çend sal bûn bikar ne dihata anîn bikar anîbû.Lê belê ne ku tişteki ku nû wê ya ku kifş kiribû bû.Ew piştî ku hetibû ser mîrîtîyê, her weha van nêzîkatîyên, dibina temen ji wê re ku bêhtir mazin bibê û were ser ziman. Bi vê yekê bû ku zêde mirovan ji li hevberê wê ne disekinîn.Hinek mirovên ku kiribûn bertekên xwe bênine ser ziman ji, lê rasti hinek bertekên xalkê yên ku di têgihiştine van nêzîkatîyan de bûn.Piştire wan ji dengê xwe danîbû.Piştire êdî dengê xwe ne kiribûn. Bêdeng mabûn.Ji xwe, di çanda xalke de hebûna jine,her weha xwedîyê nêzîkatîyeka ku mazin bû.Herkesek di vê têgihiştinê de bû.Piştî ku musulmanetî derdikeve, êdî kurd ji dikin ku musulmanetîye li gor nêzîkatîyên xwe jin bibin. Lê bele, bi vê yekê re gelekî û gelekî rastê bertekan tên.Piştire êrîşên mazin ji ji bo vê yekê ji dikin.Nêzîkatîye jine di nav kûrdan de li pêş bû.Ew yeka ji hinekî ji li pêş bû.Ji gelek nêzîkatîyan re dibû bingih.Xalîfe Abasîyan Muttasîm, li hevberê kurdan ku ser dikê, ku nikare wan, êdî dibêje ku di der haqe wan de bejin ku 'gava ku win çûne ber derîye malake ku di deve derî de kumekî mirov dalaqandî hebe, êdî yek bi xatûna male re di nav nivînan de ya'.Ev gotina xalife, belav dibe û piştire li hevberê kurdên ku Elevî di serî de, li hevberê kurdan hemûkan şerekî ku mazin ku bi gelek kom kujîyan pêk tê dibê.Piştire êdî Kurdistan ê ji wî şerî, bi hindik mirov û wastahî derdikeve.Lê ev yeka ji di nav kurdan de dibe temene gelek bertekan. Ev bertek dibina temene çêbûna dewleta Merwanî ya kurd ji.Berî Merwanîyan ji dewleta kurdan heya.Lê belê ne serwerî e.Lê ew bertekan, di Kurdistan ê de rêveberîya kurdan ya Kyrdistanê, hemûkî hema bêja dike yek û serwer dikê.Dema Merwanî, her weha demeke nû ya li Kurdistan ê ji bo kurdan.Bi vê yekê re gava ku mirov pêşketinên li Kurdistan ê şîrove dikê, mirov tenê nikare bi hinek bertakan re bêne ser ziman.Divêt ku mirov bi çandake û hizreke bû pergala bûyî re şîrove bike û bêne ser ziman.Gava ku her weha bertek derketibena ji, ku temene wan bertekan û rexistin bena, êdî wê tenê weke hinek bertekan maban.Lê wilo tenê weke hinek bertekan ne mênin.Di demeke kin de bi rexistin dibin.Piştire ew rexistin ji bi sazî dibin.Yê temene ve rexistine û sazîbûne ji çêdike, ew çand û hizra ku hebû ya ku bi pergala bû.Wê hizra bi pergala, mirov nikarê tenê bi vegotineka pergale re ji bêne ser ziman.Di gelek deman de, pergala kurdan yên weke dewletê tekdiçûn.Lê bele ji xaynî wê yekê ji, di karîbûn ku xwe bi rexistin bikin û bi sazî bikin.Her pergaleka dewlete ya ku di nav kurdan

de hatibû avakirin, tenê weke têgihîştineke ku anîna wê hizra bi pargala ya xalke ya di wê demê de ya. Her weha mirov divêt ku bibîne û bêne ser ziman. Ew hizra bi pergal ji, li ser hinek temenen ava ya. Ew temen ji, çine û çawa ne, ku mirov li wan dimeyîzenê, dise bêja secere û ocaxe derdikeve pêş. Her weha hinek bêjeyên dîn ji hena. Lê yên ku sereke ku mirov bibîne û bêne ser ziman, evnaka na. Bi wan bêjeyan re, mirov divêt ku hizreke ku bi pergal ya ku di nav xalke de ya û xwedîyê civaknasîyeke (sosloyojîyeke) xurte bêne ser ziman. Ew hizir ji, di hundurê xwe de ji pirojîyê bigire, haya ku digihe gelek hizrên felsefê, di paraze. Li gor her demê ji, vê hizrê karibûya ku xwe çêbikirina. Temene vê yekê her weha xorta. Di dema Medan de û berê wan ji, divêt ku mirov dîroke bixwene haya ku mirov ve hizra wan têbigihê û fahm bike. Ji ber vê yekê ji, hem dema Medan û hem ji demên berî wan, ji bo têgihîştin û fahmkirine, bi temen, divêt ku baş û qanc werine fahmkirin û têgihîştin. Têgihîştina ku divirde mirov bikê, wê mirov di gelek pêşketinên dî de ji mirov derxe astaka herî bilind. Wê mirov kê xwedîyê têgihîştineke ku mirov mazin dikê û hertimî ji dema wî bi wî dide fahmkirin. Bi vê yekê re têgihîştina li ser wan deman girîng e. Ji bo ku rastîye Xaçê û mîrîtye wê ji bê fahm kirin ev yeka girîng e. Xaçê mîreke ku jin bû. Jinaka ku bizane bû. Ji malaka mazin dihat û xwedîyê kevneşopîyeke ku xwedîyê dîrokeke kevn û xwedîye têgihîştineka ku mazin bu.

Rewşa Xaçê her weha weke demeke di mîrîtyê de berdewam dikê. Piştî Xaçê bixweze derdikeve pêş di nav xalk de. Xalke ji rêzeke ku mazin didayê de. Ew, di nav xalke de bi hebûna xwe re xwedîye hebûnekeka ku mazin bû. Mala Xaçê û mala bavê Xaçê û xalkê ji nêzîkatîyeke mazin lê fikir. Ew ji ji xwe mazin bû. Mîr bû. Jinaka ku mîr bû. Ew herweha jinaka ku di nav xalkê de ku gelekî û gelekî li ser dihata axfitin bû. Hinek kevneşopîyan ku heya wê demê berdewam kiribûn hebûn. Bi wan kevneşopîyan re hinek dem ji bi pêş ketibûn. Di wan deman de ji hertimi mer bûbû mîr. Mîrîtî ji, her weha bi mîr re bi hebûna mîr re bûbû yek. Lê Xaçê ev yeka şikand bû. Wê hinek kevneşopîyên nû yên dîn, yen ku ji berê de hebûn û haya wê demê ji kêm bikar hatibûne anîn bikar anîbû. Ew kevneşopîyan ji, hinek kevneşopîyên ku gelekî û gelekî kevn bûn. Jina mîr, an ji jina ku mîr, dû bêjeyên ku di nav xalkê de bêhtir di hatina ser ziman bûn. Kî jina mîr bu? Kijan jin mîr bû? Gava ku dihata gotin, jina mîr, weke bi hatana gotin ku jina ku bi mîr re zewicî bû. Lê Jina ku mîr, ku dihata gotin, êdî weke ku ew jina ku bûbû mîr dihata ser

ziman. Her weha hinek bêjeyên ku di wê wate de wek hevdû bûn ku bihatana fahmkirin, di nav xalkê de baş li ser dihata hizirkirin û paşê ji weke wate dihata gotin. Mirovan êdî her weha di nav van herdû bêjeyên de ji hizreke mazin di meşandin. Bi Xaçê re hizreke mazin di serê mirovan de çêbû bû. Herkesek ji yê biçûk haya ku digaha mazinan li ser wê yekê hizir dimeşandin. Hinek nêzîkatî, di serî de, ku tenê kirin, gelekî û gelekî biçûk ên. Lê piştê ku ew nêzîkatî tenê kirin û bi ser dikevin, êdî piştê li ser wan nêzîkatîyan re bê, an ji li ser encamên wan re bê, hinek kevneşopî ku ji berê ku hebûn caraka di tenê bîra mirov û dikevîne rojava mirov de. Di wê rewşê de ji her weha bûbû. Lê Xaçê ne tenê hinek kevneşopî bi bîr xistibûn. Ji xaynî wê yekê ji, di wê demê de dabûna jin kirin ji. Ya herî girîng ji ev yeka bû. Ya ku baş li ser bihata sekinandin ji ev yeka bû. Di nav xalkê de ji mirovan, weke ku caraka di di serê xwe de, êdî li demên ku buhurand bûn dimeyîzandin û di hizirîn. Ne tenê dihizirin, di pirsîn ji. Pirsandin bi xwe re tiştê ku herî girîngin tînet hole. Di serê mirov de, gelek tiştan ji tenê bîra mirov. Her weha pirsandin girîng e. Pirs pirsîn, gelekî û gelekî girîng e. Gava ku li ser mijarake mirov di serê xwe de xwe bigihenê pirsêka rast, weke ku xwe bigihenê bersivaka ji bo wê pirsê li ser wê mijara ku li ser dihizirî ji. Her weha pirs ji girîng e.

Piştî ku Xaçê herweha hatibû û bûbû mîr, êdî li ser gelek mijaran ji nîqaş ji di serê mirovan de dest pê kiribûn. Ya rastî, di serî de ku mirovan li ser hatina ser mîrîtiyê ya Xaçê ku dihata pirsîn, weke ku bixwezî ku wê çawa wê yekê ne rast bidîna nîşandin, hinek nîqaş dihatina meşandin. Lê piştê, ku rewş baş hatibû fahmkirin, êdî piştê mirovan ji li ser bidest hizirandine kiribûn. Piştê dîtibûn ku êdî xwedîyê mîreke ku jin in, êdî bêhtir li ser hizir di kirin. Bi vê yekê re ne tenê li wê herêmê, li hineke herêmên din ji, çûna nîg seyda û zanistan û hizirên wan hildan ji, zêde bû. Piştê ku mîrîtiyê jine pêk hatibû, êdî piştê li cihê wê mîrîtiyê di nav kevneşopîyan de lêgerî dest pê kiribû. Herweha rewşêke dest pê kiribû. Piştê serî li seydeyan û li zanistan dayîn zêde bû. Ji wan dihata xwestin ku têgihîştîneke li ser vê yekê bi wan re bidîna çêkirin. Seydeyan li ser vê yeke bihizir bûn. Li ser kevneşopîyan, yê ku bêhtir bihizir re xwedî zanebûn bûn. Bêhtir serî li wan dihata dayîn. Wan ji ji wan re digot ku cihê jine di kevneşopîyên me de heya. Lê, ku bi hinek nêzîkatîyên hizirî û olî ji, ev yeka tanîna ser ziman, êdî piştê mirovên ku di serî de deyn dikirin, êdî dengê xwe qut dikirin. Dengê xwe di birrîn. Piştê êdî ti gotin ne digotin. Li ser wê yekê hinek vegotinên ku ji mantiq ne dûr ku dihatina kirin, êdî wan vegotinan ji ew di cihê xwe de dida

sekinandin.Mirov, ku hertiştî li gor xwe hizir kir, êdî wê li gor xwe hizir çêbike.Berî hingî, di gelek deman de, hertimi mêr bûbû mîr û jin ne bûbû mîr.Vê yekê bi wî re di demê de nêzîkatîyek û hizrek û bihebûneka rêveber birinê bi wî re derdixistibû hole.Lê Xaçê di nêzîkatîyê de gotibû ku ev yeka ne wilo ya û pêre ji gotibû ku ne rast e.Li ser vê yekê mîrîtîya Xaçê, ne tenê weke mîrîtîyeke mabû.Bi xwe re gelek nîqas dabûbûna dest pê kirin.Bi xwe re gelek nîqasên girîng dabûbûna dest pê kirin.Bi xwe re li ser nirxan û adeten hinek nîqas dabûbûna dest pê kirin.Bi xwe re hinek nîqas li ser kevneşopîyan dabûbû dest pê kirin.Her weha mîrîtîya Xaçê, ji mîrîtîyeke zêdetir weke nêzîkatîyeka nû bû û bi xwe re weke ku pêvejoyeke nû ji di nav xalkê de bi nîqasên re dabû bû dest pê kirin.Her weha ev yeka girîng bû.Xaçê, tenê jinak bû.Mêre wê mîr bû û mêre wê miribû.Piştî ew hatibû dewsa mêre xwe di wê heyeme de.Wê di serî de hizir dikir ku were ser mîrîtîyê?Ne, ti hizrên wê yên wilo ji ne bûn.Tenê li gor nêzîkatîyan ku haya wê demê hati bû. Wê kurê wê bûbena mîr. Lê ji ber ku ew biçûk bû, wê ew ne bûbena mîr di wê heyeme de. Wê ji kiribû ku haya ku ew bê wê dema ku wê bê mîr, li cihê mêre xwe rûnihê.Piştî her weha ev pêvejo ji bo wê dest pê kiribû.Lê divêt ku mirov bêje ku ne tenê hatina Xaçê ya li mîrîtîyê, ev nîqas her weha dabûbûna dest pê kirin.Hinek bertekên zileman ji ji wê re bûbûna bingeh. Zileman,di wir de xwestibû ku zilemtîya xwe bide nîşandin.Gava ku wan xwestibû ku zilemtîya xwe bide nîşandin, êdî piştî nîqasên dest pê kiribû.Lê gava ku zileman kiribû ku zilemtîya xwe bide nîşandin, hingî, ew jina ku hatibû û bûbû mîr ji, wê ji xwestibû ku jinîtîya xwe bidê nîşandin.Dabûbû nîşandin ji.Ji aliyekî dî ve ji mala bave Xaçê, ji ber ku seyîd bûn, êdî bêhtir rewşeke ku mazin derketibû hole.Her weha êdî di nav xalkê de nîqasên dest pê kiri bû.Mala bava Xaçê seyîd bûn.Vê yekê ji hinek nêzîkatî bi xwe re dianîn.Piştî ku musulmanetî derketibû, êdî sazîya seyîdîtîyê(şexîtîyê) bixweza di nav xalkê de di musulmanetîyê de ji cih girtibû.Ku seyîd musulman bûbûn, êdî di musulmanetîyê de ji her weha bi hêz bûbû.Xalkê li wan dihisand.Ji ber vê yekê ji gava ku ew bûbûna Musulman, êdî xalk ji li duv wan dibû..Her weha ew gava ku buhurtbûn, êdî xalk ji bi xwe re buhurand bûn. Bi vî awayî rewşek derxisti bûne hole.Di êzîdîtîyê de ji, Sazîya şexîtîyê hebû.Hêdî hêdî weke wê sazîye ku navê wê ji li xwe bikê sêxîtî, di musulmanetîye de ji derdiket.Bi vê yekê re, êdî musulmanetî li Kurdistanê serwer bû.Herweha bi vê yekê re divêt ku mirov vê pêvejoyê weke pevejoyeke mazin şîrove bikê.

Musulmanetî li Kurdistan ê bi du alîyan bi pêş dikeve. Alîyek her weha bi ol guharandina sazîyan û ji alîyekî dî ve ji bi hatina hêzên islamê. Lê divêt ku mirov bêje ku hatina hêzan zêde bi bandûr nebe di bûhûrandina musulmanetîye de. Bi zêdeyî ji kurd, gava ku bi darezorê ku hinekan xwest ku tişteki bi wan bide kirin, wê bi sernekevin. Ji ber ku hertimî li hevberê zorê sekinîna. Gava ku yekê got ku bi zorê ji bê, divêt ku kurd vê yekê erê bikin, êdî ew çî bê ji di serî de bi serneketîya. Bi hêze, divirde bi ser nekevin. Lê bi rêya sazîyan weke seydatî û sêxîtyû bi ser dikevin. Ji bo vê yekê ji, divêt ku mirov bêje ku bi sazîyan re kurdan, zor buhurandina. Yên ku xwestin ku bi darezorê ji bikin, li hevberê xwe raperîneke ku mazin dîtin. Her weha gava ku mirov li dîroka kurdan ya ji piştî hatina musulmanetîye meyîzenê, mirov wê bibîne ku çend raperînen kurdan hena.

Mala bavê Xaçê malaka ku ji kevneşopîyeke ku weha dihat bû. Rêz û hûrmete ku li hevberê wan mazin bû. Xalke çawa ku hij zarokên xwe dikirin û gelekî û gelekî hij wan dikirin û bi wan ve bûn, herweha weke wan bi Şêxîtye ve ji û ji seyîdîtye ve ji bûn. Ji ber vê yekê ji nêzîkatîyên wan ji, di nav xalkê de girîng bûn. Xalkê, girîngîyeke ku mazin ji wan re dide nîşandin. Wan hertimî herweha di nav xalkê de mazin cih girtina. Şêxîti, temenê wê digiha êzîdîtyê. Sazîyeke ku ya êzîdîyan bû. Şexan di êzîdîtye de bêjeke di vê temenê de ku girîng e. Piştî musulmanetîye di musulmanetîye de ji tê damazirandin.

Mala bavê Xaçê her weha xort bûn. Êdî piştê ew ji piştî ku tê ser mîrîtye, ji gelek alîyan ve mirovên weke seyda û sofî wê di parazên. Ew sofîyên ku bi arbana xwe re di nav xalke de yek dihatina dîtin, ku arbana xwe dikirine destê xwe de û lê dixistin dikirin gelek mirov li dore wan kom bibin. Wan, ew di parast. Ji ber ku ji mala seyîd bû. Sofîyan mîrîdîtî ji wan re dikir. Di her demê de her weha sofîyan mîrîdîtî kir. Di nav xalkê de weke mîrîde sêx û seyîdan dihatina dîtin. Ji alîye zanebûne ve ji ji seydeyan ne kêmtir bûn. Ku ketibena derbe xwe de, wan karibû ku seydatî ji bikirana. Wan, hertimî li mala şêx an ji seyîdan hizirên xwe mazin dikirin. Lê gava ku mirov di vir de bahsa sofîyan kir û mirov got ku mirîd bûn, divêt ku mirov divirde vegotîneke ji jê re bêne. Ji ber ku pêdivî bi vê yekê heya. Sofî karibû ku bibe mirîd. Lê di nav xalkê de karibû wilo ji jin bibê. Weke xwe bi teneserê xwe jin bibê. Xalkê ji bo vê yekê ji tişteke ne digot. Lê ji wan dihata pîrsîn ku bi kijan şêxî ve girêdayîna. Lê mirîd, bi ser xwe ji, bêjeke ku divêt ku were ser ziman. Hinek mirovên ku tenê li mala sêx bûn û li mala seyîdan û ji wan re mirîd dihata gotin. Ew mirîdan

safîbûn. Her ku li sofîyen ji weke mirîdan dihata meyîzandin, her weha divêt ku mirov bêje ku ew ne tenê mirîd bûn. Ew hinek mirovên ku bi hizre xwe ve girêdayî bûn. Herweha dihatina naskirin ji. Qasîde ji ji devê wan dihata hisandin. Xalkê ji deve sofîyan qasîde dihisandin. Qasîde, bi zimanakî helbestî re, vegotinên dîrokî, çandî, hizirî û bûyarên ku dibûn û vegotin û nêzîkatîyên olî bûn. Qasîdetî di êzîdîtîyê de ji heya. Lê piştî tenê ya ku di musulmanetîyê de bû û derkete pêş.

Xaçê her weha bi hebûna xwe re di nav xalkê de gelek guhrandin çêkiribûn. Lê piştî ku demek têve diçe, êdî piştî bûyareke ku mazin tê serê wê. Kure Berdil ji tiştêk tê ser wî û dimire. Gava ku diçe nêçîre bi hevalên xwe re, li wir qazayeke dibuhurêne û piştî jiyana xwe ji dest dide. Berdil, ku bi hevalna xwe re diçe çole ku hinekî nêçîrtîye ji xwe re bikin. Hinek nêçîre dikin ji. Piştî ku nêçîre wan baş diçe, êdî piştî tene ber avaka ku gelekî û gelekî mazina û kur e. Lê deve wê zêde ne fireh e. Li wir ji xwe re agirekî ji bi pêdixin û li ser ji nêçîrên xwe hinek tiştîna ji xwe re amede dikin û çêdikin û dixwun. Piştî, ku Berdil diçe ser devê wê ava, êdî li devê wê zûxorên bin lingên wî di harikin û piştî ew ji pêre dixişiqê û dikeve wirde. Piştî dikin ku wî xilas bikin. Lê haya bi pêve tîn û wî ji wir xilas dikin, êdî piştî ew di wir de rih dide. Gava ku her weha xabare wî digihe dayika wî, êdî dile wê gelekî û gelekî diêşehe. Êşeke ku mazin dikeve dile wê de. Piştî ku mirov diçin û xwe digihine wî û laşê wî tînine malê û piştî kare definkirine dikin. Dîya wî ji, gelekî û gelekî dile wê diêşehe. Berdil, mirovekî ku hê nû li ber bidawikirina xwendina xwe bû li nig seyda. Piştî wê jê mirovekî ku mazin derketibena. Herkesekî herweha di got. Hêvîyeke mazin pê bi xalkê re hebû. Ji aqle wî xalkê bawer dikir. Mirovên ku ew di dîtin, di gotin ku hişê wî heya û bifahma. Herweha di nav xalkê de jê dihata staxilandin. Jê dihata axivîn. Piştî ku xabera wî her weha digihe hevirdore, êdî ji hevirdore gelek mirov tene wir di wê heyeme de. Ji gelek herêmên dûr ji, ku mirov hisdikin tenê wir. Ji herêmên li dore wir ji, gelek mirovên mîr û mazin û zanist tenê wir. Mirovên herême hemûkan ji hema bêja hevdû nasdikir. Ermenî ji bena ku kurd ji bena û fileh ji bena, rêz û hûrmeteke wan ya mazin li hevberê hevdû ji bo hevdû hebû. Çend ku ji hevdû cuda ji bena bi hev re bûn. Di wê demê de li wê herême cuhû ji hebûn. Ew ji weke xalkên wê herême bi xalke re bûn. Çandaka mazin, xalkê di xwe de rûniştand bû. Li herêmeke, ku mirov jê diaxivî, divêt ku mirov bêje ku ne tenê musulman hebûn, ne tenê êzîdî hebûn, ne tene fileh hebûn, ne tene ermenî hebûn. Hemû ji hebûn û bi hev re bûn. Gava ku şerek bûbena û

gelek mirov miribena û ji zarokan yê ku sax mabena û bê de û bav bana ji, ahlên dî ji herweha lê xwedî derdiketin. Êdî yê ku li paş diman, weke zarokên xwe mazin di kirin. Her weha jiyana û nêzîkatîyên bixweza hebûn. Wan xwe ji hevdû ne cûde di dîtina û ne ji xayrî di dîtina.

Gava ku bavê Berdil miribû, mirovên herême hema bêja hemûkan ji bi hev re hatibûna wir li nig malbata wî. Malbata wî bi tenê ne hiştibûn. Li nig wan cih girtibûn. Piştî ku ew bicih kirin bû bûn ji, weke demeke mabûn. Mirovên ji wê herême, yê gelekî nêzîkî wir bûn, zêde ji li wir diman û alîkarî didena wan. Ji ber ku piştî ku Mîr Şakîl miribû piştî, haya çilê wî temem bûbana, her roj mirovên ku dihatina şersaxîye hebûn. Ji gelek deveran mirov dihatin di wê heyeme de û diçûn. Mirovên ku hatiban ji, wê mirovên mazin ban. Ji ber ku mirovekî ku mazin miribû. Gava ku dihatina şersaxîye ji hemûkan ji bi xwe re tişt dianîn û didena mala ku êşe wan hebû. Di deme ku Mîr Şakîl miribû de, her weha bûbû. Wê vêce nahaka dise wê hatiban mala wî. Vêce wê carê, ji bo kurê wî wê hatiban. Kurê wî ji miribû. Ketîbû nav ave de û xaniqî bû. Mirovan di gotin ku ewe bê mîr. Her weha bi vî çavî lê dimeyîzandin. Ti kesekî ji her weha tiştê hevî ne dikir. Ti kesekî hizir ne dikir ku wê tiştê her weha qawimî bena. Herkesek di hizirî ku wê ew piştî bi demeke re we mazin bibe û were û li dewsa bavê xwe wê bê mîr û di nav xalkê de bê mirovekî ku her weha mazin. Lê çend ku hevîyên weha hebûn ji, her weha pêk ne hatibûn. Ew ji piştî bave xwe re her weha bilezeke re çûbû. Dîya wî bi dil êş bû. Dile wê gelekî û gelekî diêşeha. Gava ku li ruye wê dihata meyîzandin, êdî dihata fahmkirin ku çend ew bi êşe di hundurê xwe de. Kezebe wê di şawitî. Agir bi dile wê diket. Agire dil mazin e. Agire dil êşeke ku mazin dide mirov. Agire dil êş ku dide êşeke ku neye mivirandin e. Êşeke ku hertimî weke agirekî ku pêxistî ya di dil de.

Piştî ku xaber digihê hevirdore ku Berdil kure mîr Şakîl ê ku mirîye, êdî piştî miroven li hevirdore ji, ne sekinin û tenê wir di wê heyeme de. Mirovên ku ji malmazin bûn wan bi tenê ne hêlen. Têna û bi wan re êşa wan hevpar dikin. Ji herême gelek mîr û mazin û zanistvan têne wir di wê heyeme de. Dîya wî Xaçê ji, xwedîyê êşeke ku mazin bû. Wê kurê xwe ji winda kiribû. Nê tenê ev yeka ji bû. Berî hingî wê mêre xwe ji herweha winda kiribû. Vê yekê di nav xalkê de dilêşîyeka mazin dabû çêkirin. Mirovan, gelekî û gelekî li ser wê dihizirin. Gelekî û gelekî di hizre xalkê de bû. Miroveka weke ku demeke kin de, hem mêre xwe winda bike û hem ji piştî bi demeke re kurê xwe ji winda bikê, bêbaxt dihata dîtina. Li jiyana bêbaxt di hatina dîtina. Xaçê ji her weha dihata

dîtin. Ji xwe, ku mêre wê miribû, her weha di nav xalkê de mirovna ev hizir tanî ser ziman. Lê bele, piştî ku xabera kurê wê ji gahabû wê, edi xalkê bêhtir li ser wê her weha hizrên ku di serê xwe de hebûn tanînina ser ziman. Mirovên, weha hizra xwe tanîna ser ziman. Hinekan di gotin ku hineken lê bêbergî kirîya. Hinekan ji di got ku hinekan lê afsûn lê kirîya. Herweha ji gelek hizir derdiketina hole. Di nav xalkê de, dihata gotin ku çav ji li wê û li malbata wê ketina, ji ber ku wê hê ew çav ji ser xwe ne, êdî her weha tişt têne ser wê û malbata wê. Xalkê di nav xwe de her weha gelek hizir tanîna ser ziman. Lê çend hizir hati ban hole ji, her weha, ku mirov dihizirî rastîyek derdiketa ber çavên, ew ji her weha mirine pêşî mêre wê û piştî ji nahaka kurê wê bû.

Piştî ku Berdil ji cihê ku ketibûyê de hatibû derxistin û ji alfyê mirovan hatibû malê, êdî piştî li malê bidest derbaskirine wî dihata kirin. Ew hê ciwan bû. Hê ne gahabû miredê xwe û çûbû. Ew wê hê mazin bû bena û piştî bûbena mîr li ser serê xalkê. Lê ev yeka ne bû bû. Ji dêla wê, her weha êşa wî derketibû hole û mirovan dîtibu. Mirovên ku her weha hê ciwan bena û tiştêk hatibena serê wan, êdî di nav xalkê de ti carî ji ne dihatina ji bîr kirin. Mirovan bi hev re êş wan hevpar dikir. Hê ew ne gahabû miredê xwe. Li ser vê yekê nêzîkatîyê ji gelek vegotin dihatina gotin. Mirovên ku ne di gaha miredê xwe û dîmir, êşe wan mazin bû. Hertimî êşe wan di dilên de zin û şil dima. Mirovên ku kurkiribena ji ji bîr ne dikirin. Ji ber ku li wan weke êşeke ku ne dihata ji bîr kirin bu. Êşa Berdil ji herweha bû. Êşa wî di dile dîya wî de û di dile herkesekî de bû.

Piştî ku kare derbaskirine dest pê kiribû, êdî piştî ne bi gelekî re bi ber bidawîbûne ve dihat. Kare derbastkirine, mirovan ne dihişt ku zêde berdewam bibê. Ji ber ku gunah dihata dîtin. Gava ku mirovak miribena û kare derbastkirina wî hatibena dirêj kirin, êdî jê re weke azabekî dihata dîtin. Weke ku ew mirov piştî mirina xwe li dinye di azêb de bê dihata erê kirin. Ji ber vê yekê ji piştî ku laşe wî anîbûna malê, êdî piştî jinan li hevdû bûbûna kom û bidest kare bicefnkirina wî kiribûn. Herweha zêde ne dihiştin ku dem bi ser ve herê. Mirovên ku miribena li dinye herweha kare derbastkirine lê hatibena dirêj kirin, êdî piştî di rastîya vê nêzîkatîyê de weke hizreke ku gûhên wî gelekên, dihata erê kirin. Êdî ev yeka jê re bûya baxt. Wê ji wir bidest kişandina êşe bikirina, haya ku çûbena berdeste farîştayên ku wê pêve hatibena. Her weha bawerîyek ji hebû. Ji ber vê yekê ji qancîya ku pê hatibena kirin ew bû ku çend zû ew bi derbest hatibena kirin û bicih hatibena kirin bû. Herweha ev yeka girîng bû. Lê ji bo mirovên ku weke Berdil ji, hinek bawerî hebûn. Ev hizirên ku

me anîna ser ziman weke bawerîyan ji bo mazinan bûn. Ji bo yê weke Berdil ji, her weha dihata ku çend ew zû bena bicihkirin, wê halqasî ji wan re baş bê. Dihata gotin ku ew dimirin, ew bi pîrr(bask) dibin û difirin. Piştî ku mirin ji, êdî wê yê weke xwe û ku bi pîrr(bask) bûna, wê bibînin. Bi vê yekê re ji gava ku ew dîtin, êdî piştî wê dile wan bimenê. Ji ber ku hê bicih ne hatina kirin û nikarin, weke wan bifirin û herin. Ji bo ku ew ji bişa bin, divêt ku ew ji, êdî zûkane bicih bêne kirin. Xwûde ji mirovan weha re ku dimirin nêzîkatîyeke biteybet bi fariştayan re dikê bidina nîşadin ji wan re. Qadre wan heya. Ew azêb ne bînin. Wê çine cihên ku ji wan re hatîya kifş kirin. Ji bo mirovên weke Berdil ji, her weha hinek bawerî dihatina ser ziman. Cihê zarokên biçûk, ciwan ku ne gahana miredê xwe û keçikên ku xaberên ne rast li nave hatina gotin hatina gotin û bêbaxtî li wan hatîye kirin pîroj bû. Ji bo wan xalkê, gelekî û gelekî dia dikirin. Piştî ku dimirin, gelekên ji tirbên wan ji zîyeret dikirin û berg ji wan re dikirin. Ji ber ku bawer dikirin ku ew êdî dibina riyek di naqabîna mirov û wê dinya di ya pîroj de. Ji bo vê yekê ji hertimî li ser wan mazin dihizirîn. Bi vê yekê re divêt ku mirov bêne ser ziman, ku Keçikên ku bêbaxtî li wan hatîbu kirin û tiştên daru li ser navên wan hatibûna gotin, di wê nêzîkatîye de, ew ji mişahîxakî kêmîtir pîroj ne di dîtin. Ew mirovên ku xwûde ji her gunehên wan afû kirina û yê ku hatina afû kirin ji qanc bûn. Ew, yê daruyeye ji wan ji destê wan kirîya..

Piştî ku bi demeke re darbesta Berdil hata amede kirin, êdî piştî kiribûn ku wî bibina cihe ku wê wî bicihbikin. Di wê heyeme de ji qêrînên jinan li arş disekinîn. Deng gelek hebûn. Mirov di wê heyeme de li hevdu bi kom bûn. Dayîka wî Xaçê ji li nig wî bû. Ew ya ku dile wê herî biêş bû. Wê çî kiribena ji êşe dile wê ne disekinî û kê mî ji ne di bû. Ma wê çî ew êşe wê ya ku mazin bû wê kem kiribena? Tiştêkî êşe wê kê mî ne dikir. Êşe ku ew jin dibû, êşeke ku mazin bû. Êşeke ku gelekî û gelekî mazin bû. Wê kezebe xwe wîndî kiribû. Êşe wê ji kezebe wê bû. Êşe ji kezebe ji, gelekî û gelekî mazin bû û ne dihata hasibandin e. Ne rê bi pîvandîne xilas dibin û ne ji êş ji bi hasibandinê bidawî dibin. Hingî, êşe Xaçê ji mazin bû. Êşe dile Xaçê ji bi ti awayî xilas ne dibû.

Piştî ku karê darbestkirinê bi dawî bû, êdî piştî rahiştina de û birina cihê ku wê wî lê bicih bikin. Gava ku ew birin, dîya wî ji ku jin ne pêre ban dimeşî. Bi zoreke dimeşî. Bizoreke xwe li ser xwe digirt. Hingî biêş bû. Gotinak heya, dibejin ku ew di dile kê de bê ancax ew karê ya dile xwe fahm bike. Êşe di dile mirov de ti kesek wek mirov fahm nekê. Ev gotin gotinaka ku rast a. Ancax, wê karibena ku ewê dile xwe

fahmkiribena. Ti kesekê ku li nig wê ku di nig wê de dimeşîn, wê nikarîban ku biqasî wê êşe dile wê fahm bikin. Ji ber ku êş wê jin dikir. Êşe dile wê di paritand.

Piştire ku bi hev re têne cihe ku wê wî bicih bikin, êdî li wir êşe Xaçê mazitir dibe. Ji ber ku dibînê ku wa kurê wê bicih dikin. Ji bo dêyeke, ya herî biêş ji ev yeka ya. Ti êş ji dêyake re ji wê yekê biêştir nîn ê. Bicihkirina kurê xwe dîtîna êşeke mazin e. Xaçê ji di wê heyeme de li wir, ku bicihkirina kurê didît, ne tenê êşek jin dikir. Êşeke ku di hundurê wê de gelekî dişawitand. Berî hingî, bi demeke re dise li wir ji bo mêre xwe heman êşe jin kiribû. Gava ku hatibû wir, ew ji hatibû bîra wê. Ji ber ku tirba kurê wê ji li ba ya mêre wê hatibû çêkirîn. Gava ku wê li kurê xwe dimeyîzend, êdî mêre xwe ji di dît. Her weha êşeke ku mazin bû di wê heyeme de jîn dibû. Gelek jin di rax wê de digirîn û bi girîye xwe re di gotin ku ev çi baxta ku herweha êşeke mazin çêkir. Geleka ji ji êşe dile xwe di avêtina ser wê. Geleka ji di avêta ser kurê wê û mêre wê ku baxtê wan bûya yek di wê heyeme de. Geleka ji di avêta ser Xaçê bixosîsî. Li ser bêbaxtîya wê di gotin.

Piştire ku li wir demeke dirêj man û ku ew bicih kirin û li ser tirbe halalkirin ji hata xwestin, êdî piştire, hinek dia ji hatina kirin ji aliyê yên ku li wir bûn ve û piştire kirin ku werina malê. Piştire di wê hafteyê de, her roj bihatan ser tirba wî û hinek dia kiriban. Piştire êdî wê her şevên înan wê nanê xêre bihatana dayîn. Her weha wê, êdî hatibena kirin. Piştî ku yek dimir, êdî piştire her êvarên înan nanê xêre ji male derdiket. Wata wê nanê îne, ku êvarên înan didan ji gelekî û gelekî girîng dihata dîtîna. Dihata gotin ku her êvara îne wê ew were devê derî û wê li bendî dayîna nane êvara îne bê. Piştî ku nanê êvara îne hata dayîn, êdî piştire ew ji wê bidil xweş ji wir vaqataha ban û çûban. Lê dihata goti ku nanê êvara îne ku ji malê derneketana, êdî ew ji wê bi dil êş ji wir vaqatana. Piştire ji, êdî wê gelekî û gelekî dile wî şikeştibena. Herweha dihata gotin û bawerkirin... Li mala Xaçê haya wê kêlikê nanê îne hatibû dayîn. Piştî ku ku mêre wê miribû û piştire ji wê rojêke ji ji bîr nekiribû.

Di malê de berî hingî ji, berî ku ji mala wê hinek bi mirin ji, nanê îne ji malê derdiket. Her weha ev yaka weke xêreke an ji qancîyeke dihata dîtîna. Gava ku yekî nanê êvara îne ji mala xwe derxist, wê li dore xwe meyîzenê ku ka rewşa kê di wê demê de kême, wê herê deve derîya wan û nanê xwe yê îne bide wan. Piştire ku nanê xwe da, êdî piştire wê were mala xwe û bi zarokên xwe re şîve xwe bixwe. Berî ku şîv bihatana xwerin nanê îne dihata dayîn. Ev yeka ji her weha weke pêdivîyeke dihata

dîtin. Gava ku dem bi ser ve çûbena, êdî piştî wê xêre wan heya ku erê ne bûbena. Herweha ji dihata gotin. Ev nêzîkatîyan, ji gelek heyemen berê ve berdewam dikirin. Piştî dema musulmanetîye ji û di dema musulmanetiye de hêbû. Êdî di wê demê de ji bicih dihatina anîn.

Rewşa Xaçê piştî ku wê kurê xwe ji windakiribû, gelekî û gelekî xira bûbû. Êdî wê xwe di jiyane de bitenê hîs dikir. Weke ku ti kesekî wê ne mabê wê xwe hîs dikir. Ya rastî ji êdî ti kesekî wê ne mabû di jiyane de ji malbata wê ji zarokên wê yên dî pêve. Kurê wê mabû ew ji êdî ne li nig wê bû. Dile wê diêşehe. Cerna wilo lê dihat ku dile wê tê gûvaştin. Ma çawa dile wê dile wê newê gûvaştin, wê malbata xwe hemû dabû arde. Ma wê çawa ji êşe dile wê newê gûvaştin.

Ew mabû li mala xwe bitenê bi herdû keçikên xwe re di wê heyeme de. Li nig hertimî wê gelek jin ji û mêr ji rûniştî bûn. Lê heya wê ne li wan bû. Heya wê li çûna mêre wê û çûna kurê wê bê. Herdû di bîra wê de bûn. Ew wê hinekî dî mazin bûbena û piştî wê bûbena mîr. Lê nahaka êdî ti kesekî ku bibê mîr ji ne bû. Wê kî bûbena mîr, êdî? ti kesek. Piştî wê re, êdî wê dewsa wê ji vala bûbena. Ji malbata wê êdî ti kesek ne bû ku mîrîtiya xwe berdewam kin. Wê ahlên wan derkatan ku berdewam kin. Lê kî ji hatibena wir û rûniştina, wê êşek di dile xwe de hîskiribena. Wê Mîr Şakîl û kurê wî hatibena bîra wî. Wê hatibena bîra wi ku Xaçê ji bo ku wê kevneşopîya mala xwe berdewam kê bûbû mîr. Piştî Xaçê re, her weha wî bûbena mîr. Wê êşek di dile mirovan de çêbû bena. Wê di ti demê de tiştên ku hatibûna ji jin kirin, wê ne hatiban jin kirin. Jinan ew helbestên ku li ser wan ji dev çêkiribûn, wê ji devan hatibena gotin di demê de. Mirovan ku helbestek herweha ji dev dihat gotin, êdî ji bîr ne dikirîn û piştî ji di gotin. Wê her weha gotibenan. Wê li ser Mîr Şakîl ji û kure wî ji bihatana gotin. Wê bahsa wan bi êş bihatana kirin. Lê hê bêhtir bahsa Xaçê bihatana kirin. Wê bahsa êşe wê bihatana kirin. Wê bahsa zanabûna wê bihatana kirin. Wê bahsa wê û ku çawa bûbû mîr wê hatibena kirin. Wê bahsa jina mîr bihatana kirin. Mirov, biaqilê xwe re li ser serê mirov e. Vêce Xaçê ji bi aqile xwe re hatibû ser serê mirovan û bûbû mîr di wê heyeme de. Her weha aqil mirov derdixê astaka ku bilind. Aqil zanabûna. Lê aqil carna heya bi têngihiştin û carna heya ku bêtêngihiştin ji. Aqlê bêtêngihiştin, hertimî êşe bi xwe re tenê. Lê aqlê bitetêngihiştin ji hertimî rastîyê u pêşketinê bi xwe re tenê. Ya tastî divêt ku aqil ne bêtêngihiştin bê, divêt ku hertimî bitêngihiştin bê. Wî çaxî mirov wê karibê bêje ku aqil biaqila. Xaçê, xwedîye aqilekî ku bitêngihiştin bû. Ya ku ew di wê heyeme de kiribû mîr ji herweha ew aqile wê yê ku bitêngihiştin bû. Li

ser aqilê bitêgihiştin, di nav xalke de ji gelek gotin û vegotin hebûn. Herweha gelek caran di gotin ku 'bila aqil tê ne bêtêgihiştin bê'. Lê hinekna ji, ji dêla(şûna) ku bejin bila aqilê tê ne bêtêgihiştin bê, di gotin ku 'bila aqilê tê ne bêzanabûn bê'. Di jiyana rojana de hertimî ev gotin dihatina gotin. Li ser van gotinan û li ser cihê ku têde di gotin de, gelek gotin û vegotin ji pêre di gotin. Herweha hinek bizanabûn di gotin. Hinekna ji, ji dêla ku herweha bejin ku bila aqilê tê ne bêtêgihiştin bê, di gotin 'ne bialqê bêzanabûn bê'. Aqle bêzanabûn çawa ya? Aqil çawa bêzanabûn e? An ji mirov divêt ku herweha bi pirsê, aqile bizanabûn çawa ya? Aqil çawa bizanabûn e? Bersiva van pirsan hemûkan ji cuda cuda heya. Gava ku mirov li gotinên xalke yên ku di nav xwe de di gotin, ku mirov li wan dimeyîzend, mirov di dît ku hinekî li ser van pirsan û wata wan ji xwedî têgihiştin bûn. Ku têgihiştinek li ser wan bêjeyan û wata wan ne bana û xalkê wê nizanibena ku 'aqilê bizanebûn' an ji 'aqilê bizanebûn' çîya an ji çawa ya, wê her weha ne anîban ser ziman? Gava ku hinek mirov dicivata xwe de diaxivin û mijara axiftina ku dihata ser Xaçê, êdî di gotin ku 'ew xwedîye aqilekî ku bialqilê'. Xaçê, herweha li gor wan xwedîye aqilekî ku bialqil bû. Ma ku ew ne xwedîye aqilekî ku bialqil ban, wê her weha bûban mîr? Mîrîtî aqilekî ku bizanebûn dixwest. Gava ku aqilekî ku bizanebûn bi mirov re ne bana, wê herweha bi mirov re mazin bûn ji çênebûbana. Mazinbûn bialqile ku bizanebûn re çêdibe. Aqilê bizanebûn mirov çêdike. Mirov ji bialqilê bi zanebûn re mazin ji dibe. Têgihiştin, gotineke bi serê xwe re divêt ku were fahmkirina. Divêt ku baş û qanc were fahmkirin û were têgihiştin. Têgihiştina têgihiştine, xosletekî zanebûne ya ji. Zanebûn bixwe ji bi gelek xosletan re têgihiştine tenê ser ziman. Zanebûn, ku mirov li ser dihizirê, mirov dibîne ku di hundirê wê de gelek nêzîkatîyên ku werine fahmkirin hena. Hemû ji zanebûne ténin. Hemû ji zanebûn çê dikin. Hemû ji bihev re têgihiştina mirov mazin dikin û bi pêş dixin. Zanebûnê divêt ku mirov li ser têgihiştineke bas u qanc bikê.

Divirde, hêjaya ku mirov hinekî li ser têgihiştine bisekinê. Ji ber ku ev bêja, bi serê xwe re gelekî û gelekî giring e. Ji gelek alîyan ve ji, divêt ku were fahmkirin. Gava ku têgihiştin ne bê, wê zanabûn weke mirovekî ku bi çavakî, destekekî û lingekî bê. Zanebûn wê nikarîbe ku zêde xwe bi bi pêş ve bibê. Zanebûn, ji ber vê yekê ye ku gava ku di dema pêşketine xwe de di gelek pêvejoyan de dibuhurê u gelek pêvejoyan bicarake re bihev re jin dikê. Ew pêvejoyan hemûkan ji pêvejoyan ku divet ku werine fahmkirin ên. Têgihiştina xalkê di nava xwe de wan pêvejoyan dide

fahmkirin bimirov.Gava ku mirov lê dihizire,mirov bitêgihiştinere zanebûneke bi xalke re dibîne.Fahmkirine wê zanabûne bitêgihiştin ji bi xwe re hinek pêşketinên mazin tenê..

Bi vê yekê re mirov kare Xaçê şrove bikê.Xaçê jinaka ku xwedîye gelek zanebûna na. Têgihiştineke wê ya mazin heya.Ya ku wê derdixê pêş ji, ev yeka yê.Gava ku di nav civata li dora xwe de diaxive û ku mirov lê dihisênin, wan gotinên wê, li ser yên ku dihisandin di serê wan de têgihiştineka ku mazin çedikir.Xaçê bi vê yekê re mazin dibê.Dema ku mêre wê sax bû ji, ew bîaqile xwe re li pêş bû.Hertimî li nig mêre xwe bû bîaqile xwe re.Wê hinek gotinên ku bifahm bi mêre xwe ji didana fahmkirin.Ew gotinên ku bifahm ji di serê mêre wê de ji, ew derdixiste astaka bilind di zanabûne de.Gava ku dû mirov hij hevdû dikin, êdî heya wan bi bal diçê ser hevdû.Gava ku herweha heya wan çû ser hevdû, êdî piştê her gotinên wan di serê wan de diman.Piştê her gotinên wan di sere wan de têgihiştinek çêkirir.Bi vê çêkirinê re,li ser temene evîne hinek pêşketin ji bi wan re çêdibin.Lê bele, gava ku ya ku hij dikê ku mirovaka ku weke Xaçê bê û evîndarakî ku wê Mîr Şakil bê, wî çaxî di zanebûne de ji bêhtir pêşketin derdikeve hole.Hesta evîndarîyê, hestîyarîyeke ji bo fahmkirine ji çêdike.Di serê mirov de ew cihê ku evîna mirov bi pêşdixê, êdî hin sûxratîyan ji têgihiştine ya zanebûna mirov re ji dikê. Gava ku mirov li pêşketine Xaçê dimeyîzene, mirov dibîne ku hinek pêvejoyên weha ji pêre hena.Bi Xaçê re her weha têgihiştin, bizanebûn û kevneşopîya malbata û hizra xalkê ya di dîroke de bi pêşketî re û bi nirxên xwe re derdikeve pêş.Bi vê yekê re Xaçê çêdibe.Bi vê yekê re çêbûn, piştê ji hebûna mirov dide berdewam kirin.Ji ber ku herweha mazinbun, bi xwe re hinek nirx êdî derdixê pêş.Ew nirx ji, wê li ser lingên bimenin.Xaçê, weke sembola wan nirxan û wan kevneşopîyan derdikeve pêş.Êdî wê ew hebûn, her weha hebûna xwe berdewam bikê.Bi vê yekê re Xaçê xwedîyê hebûneka ku mazin bû.Xaçê xwedîye hebûneke ku bi hizir bû.Xaçê, xwedîyê hizreke ku bitêgihiştin bû.Bi vê yekê re derdikeve pêş.Weke gotineke xalkê, ku dihata gotin ku 'aah ew çiqas(çend) bizanbûn di peyîvê'.Wê gotinê bi xwe re hinek hizir û têgihiştinak ji tanî ser ziman.Bi vê gotinê re hem têgihiştina ku bi xalkê re, asta wê derdikete hole û hem ji asta zanebûn û têgihiştina Xaçê derdiket hole.Derdikete hole ku Xaçê çend bi zanebûn ji tanî ser ziman,ji alîye xalke ve dihata fahmkirin.Wekî dî ji dihata fahmkirin ku astaka zanbûne bi xalkê re ji hebû û Xaçê ne li binê wê zanebûne bû.Li dahma wê zanebûne bû û hinek ji weke ku jê di buhurt.Bi

vê yekê re Xaçê xwe di nav xalkê de bi zanebûne xwe re xwe kiribû weke astakê di têgihîştinê de. Xaçê, herweha ew mazin bû. Ji alîyê zanebûne ve mazin bû. Lê di wê heyeme de ew bi zanebûne xwe re bi tenê mabû. Gava ku malbata mirov ji mirov çûbê û mirov bitenê bê, êdî mirov xwe bi tenê hîsdikê. Zanebûn ji di mirov de ku hinek hevalên xwe ne bîne, weke xwe di asta xwe de xwe bitenê hîsdikê. Xaçê bi çûna mêre xwe û kurê xwe xwe wilo hîsdikir. Lê wekî dî ji herweha xwe bitenê ji hîsdikir. Mirovên li dore wê, gelekî ji bizanebûn bûn. Lê belê, zanebûn hinek têkilîyan bihizir û hêstîyarî dixweze ji mirov ji bo ku xwe benê ser ziman. Xaçê, di wê heyeme de, divirde, hinekî kêmbû. Bi mêre xwe re li hizire xwe û hesta xwe û li evîna xwe di têkilîye de bû. Bi kurê xwe re ji herweha bi hizire xwe û hêstîtîya xwe ya dayîktîyê di têkilîyê de bû. Bi vê yekê re xwe bi tenê hîs nedikir. Mirov çend ku bi zanebûn ji bê ku tenê têkilîyeke bi hizir di naqabîna mirov û yên li hevberê mirov çêbû, êdî ew têkilî, bitêgihîştina. Mirov karê weke têkilîyeke bitêgihîştin şîrove bikê. Bi vê yekê re zanebûn bi wê têkilîyê re ji, êdî tê nîqaşkirin. Têgihîştin ji hestan ne dûr ê. Zanebûn, bi têgihîştin re ji hîme xwe ve ji hestan ne dûr e. Xaçê bi wî awayî re di hizre xalkê de û di kevneşopîyan de hebûna pêşketineke ji bû.

Pîstî ku Xaçê mêre xwe û kurê xwe windakirin pêde, êdî ji bo wê di jiyana wê de rewşeke nû dest pê kir. Piştî êdî ew çend ku mirovan xwe li nig wê dide nîşandin ji, piştî êdî nikaribû ku were ser xwe ji wê rewşa xwe. Rewşa wê, ji wê re giran dihat. Xaçê bi vî awayî re jiyana xwe berdewam dikê. Haya ku pîr ji dibe, herweha jiyana xwe berdewam dikê. Lê çî dikê û nakê ji, êdî piştî nebê weke sêreberê bi xwe re. Hertimî bi pêre weke valabûneke derdikeve hole. Jiyana wê hertimî piştî bi êş di meşê. Ew ne kurê xwe û ne ji mêre xwe ji bîr dikê. Herdû ji hertimî di aqile wê de dimênin. Piştî ku kurê wê dimirê, êdî ew mîr ê. Lê ne weke berê bi dil bû. Berê her çend ku mêre xwe ji wîndî kiribû ji, kurê wê li nig wê bû. Vê yekê ji hinek şahî pêre dide çekirin. Hinekî dile wê xweş dikir. Êşe ku bi mêre xwe re jinkiribû, bi kurê xwe hinekî bena ji, di buhurand û hinekî bi dil jin dibû. Piştî di nav xalkê de diketa nîqaşan de. Bi mirovên zane re di rûnişt û bi wan re diketa nîqaşan de. Ew ji bi pêre diketine nîqaşan de. Lê piştî ku wê kurê xwe ji wîndî kiribû weke ku ev yeka hinek bi wê re û di jiyana wê de hatibû guharandin. Êdî wê di xwe de ne didît ku weke berê herê û bi mirovan re bi keve nîqaşan de. Hestên wê, derdiketina pêşîya hizra wê û ew di xwe de di birin û dibirin, haya dera ku di birin. Wê ji di wê çûne de li berxwe ne dide. Wê xwe li

bayê wê çûnê diberda.Wê birina ku di hestan de ku ew dibir, ku haya kuderê ew dibir, ew diçû.Weke mirovaka ku dihizirî ku çend ku 'ez herim ezê bigihime wan'.Herweha xwe berda bû.Mirovan dora wê ji li ser vê yekê pêre didan û distandin.Di gotinê de, xwe ne berda.Wan di gotîye de xwe berda, ne tiştêkî ku baş a. Ya rasti ji ne tiştêkî ku baş bû.Mirov, di jiyane de, divêt ku li berxwe dabena.Lê êşe dile mirov, tenê mirov kare baş û qanc fahm bikê.Ji ber vê yekê ji, ku di wê rewşê de gotin jê re dihatina gotin, êdî bi gotineka ku di nav xalkê de ku dihatina gotin bersiva wan dida.Herweha di got, 'ma winê çawa zanibin ku êşa dile min çawa ya',Rast bû.Kê zanîbû ku êşa dile wê çawa ya? Ti kesek êşa dile ti kesekî ji wê baştir û çêtir ne zane û ne ji fahmdikê.Êşa dile Xaçê ji wilo bû.Ti kesekî ya dile wê ji wê baştir û çêtir nizanibû û fahmnedikir.Wê, pêşî bi mêre xwe re û piştêre ji bi kurê xwe re, weke ku jiyana xwe bi tavahî windakiribê lê hatibû.Ew hizir bi hesta xwe ve bi pêre jin dibû.

Xaçê, herweha di êşeke ku mazin de jin dibû.Lê ew hê ji jin dibû.Li jiyane bû.Di jiyane de bû.Lê çawa jin dibû.Ew di rewşa xwe de jin dibû.Êdî weke berê bi mirovan re ne diketa nîqaşan de.Mirovên ku berê hingî pêre diketina nîqaşan de, êdî de wê demê de ji dikirin ku pêre bikevina hin nîqaşan de.Bi haman awayê, pêre nîqaşan bikin.Lê wan ji, êdî dikirin û ne dikirin ku ew bi keve nîqaşna de, ew ne diketa nîqaşan de weke berê.Weke berê, ji xwe, zor ji bû ji bo wê ku ketibena ji nîqaşan de.Ew di serê xwe de xwedîyê hizreke ku mazin bû. Xwedîye têgihîştinekê ku mazin bû.Lê belê ya ku bi wê re bû tenê, êdî di serê we de bû.Wê rewşê êşek ji di da yê de.Wilo sekinandin bêhtir ew biêş dikir.Lê ku diketa tevgerê de ji,bêhtir biêş dibû.Wilo biêş dibû û wilo ji biêş dibû..

Xaçê, haya ku pîr dibe, êdî her weha dimenê.Di jiyane de xwe piştêre, êdî di ti demê de ne ken ê.Hertimî di hundure xwe de biêş dibû û dile wê bigirî dibê.Dile xwe de hertimî digirî. Êşeke ku mazin jin dikê.Jinên ku li dora wê bûn ji, ev yeka baş û qanc pêre didîtin.Di dîtin, lê ma ka wê çi kiriban? Çi ji destê wan wê hatiban?Tiştêk ji destê wan ne dihat.Wan çi kiriban ji wê ew êşa di dile wê de wê kê m ne kiriban.Wê êşa dile wê kem ne kiriban.Tenê li nig wê bûn. Tenê êşa wê dîtin.Jin, bêhtir êşa dile jinê dibîne.Ji mêr bêhtir ji dibîne.Mêr, di serê xwe de, jine ji van alîyan ve zêde ne binê.Di hebûna jine de, ji bo vê yekê mazin bibîne, ji mêr bêhtir pêşketîre.Lê jin, kare bi mer re ji bide çêkirin(fahmkirin).Ji ber ku hesta wê mazin e.Hesta wê ji dil mazin e.Hesta wê, hertimî dihizirê.Hesta ku

dihizirê û hizre mazin çêdike ji, bi wê re ya. Ji ber vê yekê ew kare bi wî re ji bide çêkirin. Jin, herweha mazin ê. Gava ku dibê dayîk ji bêhtir di van nûqtan de bi xwe re pêşketineke dide çêkirin. Hebûna dayîtîye xwedîyê hinek têgihîştinên ku divêt ku bi serê xwe re werine fahmkirin ên. Gava ku dayîktî baş newê fahm kirin, wê jin ji baş û qanc newê fahmkirin. Dayîktî, gelekî û gelekî hebûneka ku girînge ku divêt ku were fahmkirin. Gava ku ew newê fahmkirin, wê êdî ji temem jin newê têgihîştin. Xaçê ji ji bo ku were fahmkirin û êşa dile wê were fahmkirin, divêt ku ev yaka pêre baş û qanc were dîtîn û fahmkirin.

Xaçê, piştî ku kurê xwe ji winda dikê, êdî piştire demeke dî ji li mîrîtîyê dimenê. Piştire haya ku saxa ji li mîrîtîyê dimenê. Lê bele, mîrîtîyê wê, êdî jê re weke barakî tê. Jê re giran tê. Çi dikê û nekê ji, êdî wilo ya jê re di wê heyeme de. Xaçê, êşên mazin jin kirina. Êş bi jin kirinê re, gelekî û gelekî giran dibe. Ew, xwe, bi kîjan alîye ve didîyê de û xwe bi kîjan alîye ve di qûlûbenê, êdî êşe wê li ber çavên wê ya. Mîre wê û kurê wê li ber çavên wê ne. Gava ku ew wan dibîne ji, êdî ne kare tiştêkî ku bikê û ne kare xwe bide tiştêkî ku bikê. Herweha jiyana wê ya piştî mirina kurê wê re hebûna xwe giran pêre dide berçavan. Xaçê, haya ku pîr ji dibêt herweha jiyana xwe berdewam dikê. Di mîrîtîyêde ji jiyane wê diçê. Di mîrîtîyê de ew pîr dibê.

Li dorê wê ji gelek mirovên ku zane ne hena. Ew ji gelek caran ji ji wan re di peyîvê. Ji wan re tenê ser ziman. Lê ne weke berê ya. Li dore wê ji mêran zêdetir gelek jin hena. Ew di nav wan de gelek caran dirûnihê. Ku gotinek ji deve wê derdikeve derdikeve, ku dernekeve ji dernekeve. Herweha di rewşeke de ya. Lê divêt ku mirov bêje ku bala mirovan li ser wê ya. Tenê, ne ji ber ku ew mîre bala mirovan li ser wê ya. Ji ber ku ew jina ji bala mirovan li ser wê ya. Ji ber ku herweha gelek êşên wê hena ji bala mirovan diçê ser wê. Mirov dihizirîn ku 'ma gelo mirov divêt ku xwedîyê baxtakî çawa bê ku haya ku her weha bê ser mirov. Haya ku her weha êşeke ku mazin jin bikê. Mirovan, herweha ku li wê dimeyîzend, li ser baxte wê di hizirîn. Ya rastî ji ewê ku divêt ku mirov bêjê, ku ew çî baxta û çawa ya ku haya ku her weha jiyana ku biêş ji mirov tenê. Xaçê bişahî bidest jiyana xwe kiribû. Gava ku bi Mîr Şakîl re zewicî bû ji, gelekî û gelekî bişahî û dil bû. Hîç ne wê û ne ji ti kesekî baxtekî ku weha ji bo wan di dît. Lê piştire baxte wan gelekî û gelekî biêş bûbû. Jiyana wan, gelekî û gelekî biêş bûbû. Wê hê di ciwanîya xwe de herweha êşeke ku mazin jin kiribû. Ew hê ku ne pîrbû, pîrbû bû bû. Jiyana wê biêş bûbû.

Piştre ji her weha jiyana xwe berdewam dikê. Mirovan ku ji wê di peyivîn ji, biêş dipeyîvî. Gelek mirov ji ji wê û ji baxtê wê di peyîvîn. Mirov di nav hevdû de û bi hevdû re dipeyîvîn li ser wê. Ji hevdû re dibêjin ku wê çend êşeke ku mazin jin kir. Ji hevdû re dibêjin ku wê çend êşeke ku mazin di jiyana xwe de dît. Carna di nav xalkê de dihata gotin ku divêt ku mirov gunahakî ku mazin kiribê, haya ku xûde baxtekî ku weha bêne serê wan. Ji bo wê ji, her weha mirovan digot. Ji bo wê digotin ku ma gelo wê çi gunah kirîya. Mirovan, piştî ku weha digot, êdî piştî ji di gotin ku 'ne ne wê ti gûneh ne kirîya'. Lê dise ji xwe di pirsîn ku ka ma ka çima ewqas êş û êlêm hatina serê wê. Bersiva vê pirsê, bi ti keseki re ne bû. Ji xwe, zor ji bû ku mirov bersiveke bide pirseke ku weha ji. Ji ber ku mirov bersivekê ji perseke weha re bide, divêt ku mirov baxtê wê ji zanibê û tiştên ku kirina ji zanîbê. Ev yeka ji hinekî di wê heyeme de gelekî û gelekî zor bû. Gelek mirovan, vegotine wê rewşê bibaxt herweha tanî ser ziman. Lê hinek mirovên ku zane ji ne tenê bibaxt tanîna ser ziman. Wan digot ku ev yeka ne baxta. Lê gava ku di gotin ku ne tenê bi baxt re divêt ku were ser ziman, êdî ew ji weke hinek di mana sekinî. Weke ku ew ji dimana sekinî di cihe xwe de û di serê xwe de. Di serê xwe de dimana sekinî, ji ber ku bersiveke ji dêla wê bersive bidin, weke ku di serê wan de ne bû. Ji ber vê yekê di mana sekinî. Ji xwe, herkesek li ber wê rewşê di cihê xwe de dimana sekinî. Pirseke ku bêbersiv an ji bersiveke ku bipirs di wê heyeme de hertimî li hole bû. Cerna, mirovan, fikir ku ne ji xwe bipirsîn û ne ji dora xwe bi pirsîn di wê heyeme de. Pirsîn ji zor bû. Êşek dide mirov di wê heyeme de. Êşeke ku mazin bi mirov re çêdikir. Êşeke ku mazin dide mirov. Mirov fikir ku ji bin derkeve. Lê derketin hineki zor bû. Derkevin, tenê bi ne jinbûna wan rewşan re bû. Ma ew ji mumkun bû? Ew ji ne mumkun bû. Mirov nikarîbû ku demê bi paş ve bide jin kirin. Dem û zaman hertimî bi pêş ve weke bestekê diharikê û diçê. Di rê ya xwe de diçê. Di cihê xwe de diçê. Di nîve(cihê ku av harikê) xwe de diçê. Di harikê û diharikê. Li ti der û merî ne seknê, haya cihê ku wê çiyêde. Cihê ku çûye de ji, li wir, êdî li hevdû dibê kom. Jiyana hemû li wir di bine kom. Ku mumkun bena ku mirov dem û zamên bi bi şûn ve bide jînkirin, wê çaxê ji ew rewşên ku hatina serê mala Xaçê ji, mirov karîbû ku bide ne jînkirin. Weke ku hîç jin ne bûyî mirov rewşeke derxê hole. Ma gelo ew ji mumkun bû? Di wê demê de ew yeke ne mumkun bû. Tişta ku hatîbû jînkirin jinbûbû. Ew êdî dîrok bû. Ew êdî tişta ku jinbû bûbû.

Mrovan gelekî li ser wê û rewşa wê di hizirîn. Gelek mirovên ku zane ku li wir li nig wê dirûniştin, li nav çavên wê dimeyîzandin. Dixwestin ku li nav çavên wê meyîzênin. Lê ji wan re hinekî zor dibû. Gava ku wan mirovan ji li nav çavên wê dimeyîzend, tiştên ku hatibûna jîn kirin di ber çavên wan de dibuhurtin. Gava ku her tiştên ku jîn bû bûn ji, di berçavên wan de ku di buhurt ji, weke êşeke mazin bi wan re çêdibû. Êşeke ku gelekî û gelekî mazin bi wan re çêdibû. Zanebûn li ber êşe çend xurt e? Çend kare êşe bide sekinandin. Zanebûn ji li ber êşe cerna bê çare ya. Li ber êşa ku jîn bûyî, zêde ti çare wê ji di wê deme de ne bû. Zanebûn, hebûneke têgihîştine ya. Têgihîştin ji hebûneke hiş e. Hiş ji xwe digihenê bîr ê. Bîr ji, di mêjî de hê xwe digihenê gelek deverên dîn. Hemû ji hevdû temem dikin. Hemû ji rêyeke didina çêkirin bi mirov re. Hemû ji rêyeke zanebûne didine çêkirin bi mirov re. Zanebûn, têgihîştin, hiş û bîr, her weha hinek bêjeyên hizirin ku di serê mirov de. Di serî de çêdibin û bi pêş dikevin. Lê gava ku çêdibin ji, ne tenê di serî de, di jiyane de bi êncam dibin. Di jiyane de biwate dibin. Mêjî, wan, di jiyane de bi wate dikê. Mêjî, wan, li jiyane têne ser ziman. Çend ku di jiyane de hatina ser ziman ji, her weha jiyane ji bi xwe re bi wate dikin. Jiyane ji bi xwe re ténine ser ziman. Têgihîştina wan her weha çêdibê. Gava ku têgihîştin çebû ji, êdî piştî pêşketin hem bi mirov re û hem ji di jiyane de derdikeve hole. Ji xwe, pêşketine ku bi mirov re derkete hole, herweha ew pêşketine jiyane ji ya. Bi vê yekê re ji çend ji jiyane bi pêşket ji, her weha bi xwe re bêhtir pêşketine di aqil de û pêre ji di têgihîştinê de û bi wê re ji di zanebûne de çêdikê. Herweha, jiyane û mirov, hevdû çêdikê. Jiyane û mirov, dû bêjeyên hebûn wan hertimî bi hev re ne. Mirov bêjiyane nebe. Jiyane ji bi mirov re heya. Jiyane, ya rastî bi hertiştî di jiyane de re heya. Herweha jiyane, mirov û hebûn dihiginê hevdû.

Hertiştî ku jîn dibe, di jiyane de ya. Mirov di jiyane wê jîn dibe. Êşên ku dibin ji her weha mirov di jiyane de jîn dikê. Jiyane her weha hebûneke ku mirov têde jin dikê. Mirov têde mazin ji dikê. Mirov jiyane ji jin dikê.

Xaçê ji di jiyane de her weha gelekî û gelekî jîn kir. Ya ku wê jin kir dibêti kesekî jîn nekir. Lê jiyane hemû tiştî bi mirov dide jîn kirin. Herkesek ku di keve derbe xwe de êşek an ji tistekî ku wilo dikê. Lê ji bo Xaçê ew mazin bû. Gava ku mirovekî ku ti gelekî û gelekî hije bikê û ti kurê xwe ku kezebe tê ya ti wî ji winda bikê, hingî, êşe tê dibê êşeke ku haya wê kêlikê ti kesek weke wê jîn nekirî ya. Ji terê wê wilo were. Lê belê mirovên dore ji, wê wilo bîbînên? Herkesek li gor xwe

dibîne.Herkesek xwedîye dîtineke ya.Herkesek xwedîyê nerîneke ya.Mirovên li dore Xaçê, her weha xwedîyê dîtine xwe û nerîne xwe ne. Ew ji wê ya ku dibînin, wê bibinin.Lê dîtin û nerîne wan wê ti carî ji nebê weke ya Xaçê di wê heyeme de. Ji ber ku Xaçê, ji êşe xwe dibinê.Lê ew wê ji dîtina xwe bibînên.Her weha hinek wê ji hevdû cude bêt.

Lê gava ku mirov êşeke jin dikê û mirov di wê êşe xwe de bi tenê bê, çend zor e.Mirovên li dore mirov,çend bêjin ku em ji li nig wê ne ji, wê ti carî ew êşa ku ew jîn dikin wê jîn nekin. Wê ew li gor xwe fahmbikin û ya ku jin dikê ji wê li gor xwe mazin jîn bikê.Her weha wê ji hevdû cude bê.Herweha wê ne bi hevdû re bê jiyandin.Ji ber ku ne weke hevdû ya.Gava ku ne weke hevdû bû, êdî wê herkesek ya xwe jin bikê.Gava ku hata jin kirin û êş hat û keta dil de, êdî wê ti bêjeyên zanebûne û aqil ji ne karibin ku bibîne alîkar û ne ji wê karibin ku bibina derman. Dermanê dil nîn ê.Dermanê êşe dil nîn ê.Ku êş keta dil de, êdî wê ti derman ne bê derman jê re di wê heyeme de.Ma gelo ji Xaçê re çi dibû derman?Çi wê bûbana derman?Çi wê êşe dile wê karîbana ku bidana sekinandin?Ne tişteki.Wê tişteki ne dabana sekinandin. Êş êdî di dile wê de bû.Wê êdî ew êş haya ku ew hebû wê pêre xwe daban jînkirin.Wê ti kesekî ji di wê heyeme de, wê nikarîbana ku wê êşe wê ya ku di dile wê de bide sekinandin.An ji wê karîbana ku hindik ji bana êşe dile wê kêmbikirina.Êşe dile wê mazin bû.Êşeke wilo di dile wê de bû ku dile wê di kira qatûqat.Êşeke wilo ku dikê qatûqat, wê ti carî ji ne çûbana.Xaçê ji weke ku vê yekê zanîbû, xwe bi derde xwe re bitenê berde bû.Di serê xwe de û di dile xwe de xwe bitenê kiribû.Her ku çend gelek mirov li dore wê ji ban, wê her weha xwe bi tenê berde bû û hiştibû di wê heyeme de.Gelek mirovên li dore wê yên ku dijîn, ku ne weke wê ji bena, wan ji hinekî weke ku ev yeka bi wê re fahmkiribûn.

Jin yên ku herî baş hevdu fahmdikin ên.Hesta jine mazin e.Ew bêhtir hîs dikin.Hîskirina wan li gor wan û hevirdore wan xorttir e.Ji ber vê yekê ji ku dore wan bê an ji di rewşên weha de bê, ew yên ku herî baş fahmdikin ên.Jina ku bûya dayîk hê behtir bifahma.Ew bêhtir têdigihê. Ne tenê li ser rewşên weha, li ser gelek rewşên ku cûde ji ew bifahma.Ji ber vê yekê bû ku gava ku li Xaçê dimeyîzandin, hinekî ew ji di cihê xwe de dimana sekinî di wê heyeme de.Ji ber ku wan ji hinekî hîsdikir.Gelek mêr ji li dore wê hebûn.Yên ku hebûn ji gelek ji wan zane ji bûn.Lê belê, tenê fahmdikirin ku ew di dile xwe de êşeke di paraze.Ji wê pêve tişteki dî ne dihizirîn.Fahmkirin, ne tenê bihizir e.Fahmkirin, gava ku bihizir ji

dibê, hesta mazin jîn dikê. Mêr ji ber k tenê li ser zanebûne dihizire, êdî ji hestan dût dikeve. Hestan zêde jiyane nekê. Ji bo ku ew weke dayîkeke jîn bikê, divêt ku ew ji careke bibê dayîk. Ji ber ku ew ne bûya dayîk di têngihîştinê de tenê dimeyîzenê û di meyîzendine xwe de tiştê ku bîne, têne ser ziman. Her weha zanebûneke zûwa jîn dikê. Lê jin zanebûneke zûwa jin nekê. Ku Hammûrabî jinek bana, ma gelo wê bûbana koledarak? Hammûrabî rastîyeke mêr ya mazin û pêşketî ya.

Rastîya mêr, bi vî awayî re xwedîye dîrokeke ku mazin ê. Rastîya mêr, ji nêzîkatîyê jine dût, tenê bixwe, tenê zor e. Rastîye mêr, çend ku bi zanebûnê ji bê ku ji rastîye jine dût bê herweha hertimî we zor bê. Jiyane li ser dengeyeke ava ya. Jin û mêr, wê dengê di jiyane de ténine ser ziman. Di xwezeye de ji, her weha nêr û me weke dengeyeke ne. Ji ber ku mirov aqle xwe bi pêşxist u li jiyane serwer girt, êdî bêhtir rastîye mêr û jine weke dengeyeke bi nav derdikeve pêş. Zanebûn bi vê dengê re wê jiyane bêne ser ziman. Zanebûne di wê dengê de ku wekhevî kir û bi pêxist, êdî wê pêşketinê çêbike.

Di jiyane de, gava ku mirov dihizire, mirov gelek tiştan tenê bîre xwe di hizirandine de. Her tiştê ku tê bîre mirov ji bi mirov re hizreke dide çêkirin. Her hizre ku çêbû ji, bi xwe re hizreke dî ji tenêt. Herweha di hizirê de pêşketinê çêdibe. Lê hizir hertimî ji cewherê herweha hebûna xwe berdewam dikê. Cewherê ku hizir di jiyane de hebûne xwe jê berdewam dikê, çend ku bi arîşeyeke hizirî tê ser ziman, her weha weke wê bûjenîyeke (pêzevî) hizirî ji tenê ser ziman. Cewher, her weha ji herdû alîyan ve bi wate ya di jiyane de. Ji xaynî wê yekê ji, cewher, weke cewherê jiyane, hebûna xwe tenê ser ziman. Mirov, gava ku wî cewherî dibîne û nas dikê, pêre mirov xwe digihenê hinek hizirna. Gava ku me xwe gahande hinek hizirna, êdî piştê pêre mirov digihê têngihîştineke ji. Ew têngihîştinê ji, têngihîştina wê cewherê ya. Lê di aslê xwe de têngihîştina jiyane ya. Ji bûjenîyê buhurîne arîşeyê û ji arîşeyê ji buhurîna bûjenîyê, herweha jiyane, divirde bi mirov re di hizirê de pêşketinê dide çêkirin.

Jiyane herweha xwedîye hinek pêşketinan ne. Di xwe de gelek pêşketinan dide çêkirin jiyane. Bi vê yekê re mazin bûne dide çêkirin. Mirov ji di nav wan pêşketinên de ya. Mirov ji, wan pêşketinan jin dibê. Mirov, çend ku jin dibe ji, bi mirov re pêşketinê dide çêkirin. Çend ku bi mirov re pêşketinê da çêkirin ji, her weha mirov mazin dikê. Mirov, çend ku mazin dibe, her weha avçend ji li jiyane bi hizir û serwerîye xwe re mazin dibê. Mazinbûna wî di rastîye de mazina li jiyane ya. Mazinbûna li jiyane ji, mazinbûneke ku bi hizire û bi aqilê. Mirov, bi aqil li jiyane

mazin dibêt. Gava ku mirov li jiyane mazin bû, êdî piştî mirov bêje ku bi mirov têgihiştin û zanebûn çebûya. Ji ber ku ev mazinbûn di aslê xwe de mazinbûneke ku bi têgihiştinê ya û mazinbûneke ku biaqilê. Ew mazinbûn ji, mazinbûneke bizanebûnê ya. Mazinbûna bizanebûn ji, di jiyane de xwedîye têgihiştineke ku rast e. Têgihiştin ji çawa tê kifş kirin ku rast e? Li jiyane û li êncemên wê mirov meyîzene mirov, hinekî tebigihê. Lê gava ku mirov fahmkir ku di jiyane de di naqabine jin û mên de li ser dengeyêke têgihiştin bûya, êdî mirov karê bêje ku ya rast e. Têgihiştine rast, ti carî li ser temenê zor û bizore dayîn kirine ne ava ya. Hertimî bi xwe re û di temene xwe de xwezebûneke tene ser ziman. Têgihiştine rast ji, ev yeka ya. Têgihiştina rast, ji mirov û ji pêşketinên wî ne dût e. Hertimî wan di hundurê xwe de di paraze. Ji wate mirov û jiyane, dût xwe neyêne ser ziman. Ji çand û hestan ne dût. Hizir bi hestan heya. Ne hizir û ne jî hest, bi ser xwe re ji zorê ne dût.

Bi vê yekê re mirov kare hinek li ser Xaçê ji bihizirê. Gava ku bi vê yekê re mirov li ser Xaçê hizirî, êdî mirov wê bibîne ku ew ji çend di zore de ya. Hizir bi serê xwe re bi mirov bi xwe re ji zore dide jîn kirin. Her weha mirov karê ji bo hestan ji bêjê. Hest j, i bi serê xwe re zoreke bi mirov re didina jin kirin. Xaçê ji, gava ku mirov lê dihizirî mirov vê yekê pêre dibîne. Xaçê di jiyane de tenê xwe di serê de jîn dikir. Çend ku gelek mirov li dora we hebûn ji wê bitanaserê xwe re xwe jîn dikir. Wê di serê xwe de kurçikak çêkiribû û xwe kiribû wir de. Di wê kurçikê de jin dibû. Di wê kurçike de jiyane xwe didomand. Mirovne li dore wê, caran ku jê hinek pirs ji dikirin, weke ku wê hisnedikir lê dihat. Ya rastî ji, divêt ku mirov bêje ku wê hingê di serê xwe de diçû, gelek caran dengên li dora xwe ji his nedikirin. Ji wê re piştî ku kurê wê ji miribû, êdî zor dihat jiyane.

Xaçê piştî ku merê wê û kerê wê miribû, piştî bi demeke dirêj re ji herweha mabû. Mirovan ku qey hinek dem bi ser ve herê, êdî wê ew ji hinekî baş bibê. Lê belê, wilo ne bûbû. Bêhtir êşe wê zêdetir bûbû. Bêhtir êş di hundurê xwe de jîn dikir. Bi ser mirina mêre wê û kurê wê re demeke dirêj ji di buhurê, lê belê, wê heji herweha weke xwe dimenê. Mirovên li dore wê ji herweha gava ku ew wilo didîtin, êdî gelekî û gelekî dile wan ji diêşeha. Axlabe ji, piştî wê rewşê re, hertimî mirovên ku li nig wê bûn hebûn. Xaçê, piştî ji, civatên ku li dore avadibûn hebûn. Ew di nav wan civatan de dirûnişt û di peyîvî ji. Gava ku di peyîvî ji, her gotinê ku di got, ji xaynî wê gotinê, gotineke dî ji di serê wê de hebû ku yan ku mêre wê û yan ji kurê wê tanî bîra wê di wê heyeme de. Herweha

wê di serê xwe de hertimî ew jin dikirin.Hertimî bi wan re bû.Ew bixwe li jiyane bû.Lê hişê wê ne li jiyane bû.Hişê wê li derna dî bû.Hişê wê li mêre wê û kurê wê bû.Lê wê ya di serê xwe de herweha ne tanî ser ziman.Ew hebûna wan tenê bi xwe re dihişt.Wê tenê di xwe de jîn dikir.

Xaçê, herweha haya ku pîr ji dibe jîn dibê.Haya ku pîr ji dibê, tiştên ku wê bixwe jinkirine, ji bîr nekê.Êşe wan kêm nebê.Hertimî bi wê êşa di dile xwe de jin dibe.Piştî ku pîr dibe, êdî piştire bêhtir di serê we de dimenê.Piştî ku pîr bûbû, êdî piştire car bi car gava ku ji mirovên li dore xwe re di peyivî, ji wan re bahsa mêre xwe û kerê xwe ji dikir.Li ser wan ji herweha piştire dû an ji sê gotin tanîna ser ziman.Lê zêde nikarîbû ku bêne ser ziman.Gava ku bidest vegotine dikir, dicihde qirika wê tişt dibû û piştire êdî nikarîbû ku bêne ser ziman.Piştire ku êdî nikarîbû ku bêne ser ziman, êdî bixwe dev ji vegotine diqara.Mirovên ku di wê heyeme de lê dihisandin ji, fahmdikirin ku hestîyarîye ew girt.Êdî piştire wan ji di cihê xwe de dihisand. Gava ku wan dihisand, êdî piştire car bi car wê dikir ku wê bêdengîye xira bikê.Lê çend ku wê ji her weha dikir ku xira bikê, ji wê re ji zor dihat.Ji xwe re ji her weha giran dihat.Piştire êdî ew ji tenê bi we hewldana xwe re dima li hole.Gotineke ku bihest û ji dil, di dile mirovên ku lê bihisênin de ji, hestîyarîyeke ku biêş dide çêkirin.Di wê heyeme de, her weha weke ku wilo li wan mirovan ji dihat.Ew ji herweha piştî vegotinên hestîyar dibûn.Ew ji weke ku bi wê re qirika wan tişt dibû li wan dihat.Gava ku mirov li wan ji dimeyîzend, mirov ev yeka baş û qanc fahm dikir û têdigihişt.Miroven ku li dore Xaçê di rûniştin ji, ne mirovên ku nezan bûn. Hemûkan ji mirovên ku bizane bûn.Hemûkan ji yên ku ji dinya xwe û ji dore xwe û ji mirovan fahmdikirin bûn.Hem yên ku jin û hem ji yên ku mêr, her weha bûn.Xaçê ji, gava ku li wan dimeyîzend, fahm dikir ku ew ne mirovna ku ne nezan ên.Wê ji herweha fahmdikir ku ew mirovna ku zane ne.Ew jinaka ku mîr bû.Li dore wê jina mîr ji, wê ne mirovên ku nezan rûnihên.Ku jin bin ji, wê mirovên ku zane bin.Wê mirovên ku ji rewşan fahmdikin û têgihîştine wan mazin bû ban.Xaçê ji, wilo bû.Ew bi zane bû.Lê ne piştî mêre xwe û kurê xwe, êdî karîbû ku li civate xwe baş û mazin bi peyivî bana.Wê ji her weha xêr ji xwe ne kir. Wê hertimî di dile xwe de êşek jin dikir.Hertimî kûlek di dile wê de hebû.Wî kulî,hertimî xwe pêre da jîn kirin.Xaçê jiyane wê, her weha bû.Wê her weha hertimî jiyaneke ku mazin û biêş jin kir. Piştî ku herweha pîr ji bûbû, wilo bû.Mirovê ku pîrbû, hinekî serwaxtî xwe dibe.Ji di nava salan de diçê.Ew ji wilo bû.Lê di nav salan de ji çûyîn, ma wê derde mirov bi mirov bide ji bîr kirin?Ne, derde mirov bi mirov nede

ji bîr kirin.Tenê mirov tenê asteka wilo ku mirov karibê, ku bi derde xwe re, bi derde dile xwe re jîn bibe, an ji wê nebe.

Xaçê, gelekî û gelekî êşên mazin dikişene.Bi êşên xwe re herweha mazin dibê.Bi êşên xwe re pîr dibê.Piştî ku ew pîr bûbû, êdî piştîre car bi car herweha li ser rastîye kurê xwe û mêre xwe dipeyîvî.Lê bele, ne zêde di peyîvî.Gava ku di peyîvî ji êş di kişand.Miroven li dore wê ji ew yeka baş û qanc fahm dikirin.Bi xosîsî ji jinan ew baş û qanc fahmdikir.Jin, hertimî pêre bûn.Pêre di çûn û dihatin.Wekî dî ji li dore wê gelek mirovên ku zilem ji hebûn.Ew li nig wê di rûniştin.Ew ji yên ku zane û navserî xwe bûn.Xaçê di nav wan de di rûnişt.Li wan dihisand û wan ji li wê dihisand.Xaçê, piştî ku pîr dibe ji, weke ku bêhtir dile wê tenik dibe lê tê.Bêhtir êdî dil tenik dibe.Bêhtir peljen(zîz) dibe.Wilo di nav mirovan de ji bo demên wê yê pîrîtiye dihata gotin.Piştî ku pîr bûbû ji carna ku ji xwe re di rûnişt, haw tê dît ku wa hêstir ji çavên wê hatina bi xwere de.Her weha lê dihat.Lê gelek caran weke dihata ber çavan dixwest ku li berxwe bide, dixwest ku hê ji li ser lingan xwe bimenê.

Piştî ku pîr dibe, êdî piştîre di demên wê yê dawiyê de êşeke ku mazin wê digirê.Êş li kezebe wê dixê.Êş kezebe wê digre.Gelek mrovan di gotin, ku dikuxî ji qirika wê xwûn dihat.Her weha, êdî lê hatibû.Mirovan piştî vê yekê re, êdî bi çavên çûne li wê ji dimeyîzandin. Lê gava ku li wê dimeyîzandin ji, êşeke dile wan digirt.Dile wan hinekî diêşehê.Êşên ku wê kişand bûn dihatina bîra wan û ber çavên wan.Xaçê gelek êş kişand bû.Mirovan bixwe ji, ku êşên wê tanînîna ser ziman, weke zarokan li wan dihat.Ku tê destê xwe bidana wan wê, hema hêsir ji çavên wan wê werina xwere.Herweha li wan dihat.Mirovan ku li dore wê bixwe bûn, hema bêja hemûkan ji rewşa wê û êşên ku wê jîn kiribûn zanîbûn.Gelek ji wan ji ku Xaçê ew êş jîn kiribûn, li nig wê bûn.Ji ber vê yekê ji gava ku ew êş tanînîna bîra xwe û an ji tanînîna ser ziman, gelekî û gelekî bi êş dibûn.Dile wan diêşaha.Ku hinekan ji wan re ayip ne dîtibena wê girîban.Herweha li wan dihat.

De ne, di wê heyeme de ji bo mêr, her weha bawarîyek hebû ku mêr bikêz ê.Bi vê yekê re ji girî an ji tiştêkî ku wilo ji bo wî ne dihata ser ziman.Girî ji bo jinan bû.Her weha dihata ser ziman.Gava ku merek di rewşeke ku weke di girîbûnê de bihatana dîtîni ji,êdî jê re dihata gotin ku 'ne ti zilemî lo'.Gava ku wilo ev yeka jê re dihata gotin, êdî weke ku jê re bejin ku ne girî li tê neyê.Divêt ku di negrî.Bi vê gotinê re ne ku girî rast ne dihata dîtîni ji mêr re.Gava ku ev gotin dihata ser ziman, êdî hinekî weke ku hêza mêr dihata ser ziman.Mêr hinekî bi hêstir dihata dîtîni.Gava

ku mêr herweha bihêztir dihata dîtin ji, êdî hevîya girî jê ne dikirin. Tenê hêvîya ku tiştekan jê re divîbena divîbû ku wî bixwe çûbana û kiribana ji berdêla ku wê bigrî. Her weha bi vê wate dihata gotin. Lê divêt ku mirov bêjê, ku girî ji hêstîyarîye tê. Gava ku hêstîyarî hebê, êdî heya ku girî ji bibê. Di wê demê de, divêt ku mirov bêje ku mêr ji ne bê hêstîyar bû. Gelek mînaq li ser girîbûna wî ji dihatina ser ziman. Axlabe ji ew mînaqên ku dihatina ser ziman ji, di nav xalkê de ne mînaqên ku ji bo ku mêr girî bû ku an ji hêsir ji çavên wî hatibûn dihatina raxna kirin bûn. Herweha hinek mînaqên ku baş û qanc ji dihatina dîtin bûn. Lê di kîjan rewşê de ne baş dihata dîtin an ji di kîjan rewşê de ne baş dihata dîtin ji, ew ji kifş bû. Gava ku mêr keta rewşeke ku xirab de û ji wê rewşê herweha tiştekan bibe, wê çaxê rast ne dihata dîtin û dihata raxna kirin. Lê belê, ku ji bo ku qancîyeka li yekî ji bû, herweha ew ji baş dihata dîtin. Ji bo vê yekê ji carna di gotin ku 'qancî çavên mêmên qanc ji şîl dikê'. Ev gotin, weke gotineke ku di nav xalkê de bû. Gelekî û gelekî ji dihata gotin. Lê her weha bi vê gotinê re, gotineke dî ji hebû ku dihata gotin. Ew gotin ji herweha li ser mêm bû. Ew gotin ji her weha bû, 'mêm ku ji tirsê ji çavên wî şîl bûn ji, êdî ew mêm ji mêmên ketîya'. Herweha dihata gotin di nav xalkê de. Gelek mirovên ku li dore Xaçê bûn mêm bûn, hemûkan ji yên ku bi mêmê wê re çûbûbûna şeran û ketibuna şeran de. Hemûkan ji di nav xalkê de wilo dihatina naskirin. Yê herî pîr ji herweha ji alîyê tirsê ve bêxiratî lê ne dihata erêkirin. Bêxiratîya ji weke tirsê, mêm dikê rewşeke ku xirab de. Lê divêt ku mirov bêje ku gelek ji wan mirovan ji mirovên ku zane bûn. Gotine wan bizane bû. Mirovên li dora wan li gotine wan dimeyîzend. Li wan di hisand. Herweha ew mirovên ku karîbûn ku xwe bidina hisandin. Ew mirovên ku hertimî di civate mîr de bûn û bi gotin bûn. Li gotin û vegotinên wan baş û qanc dihata hisandin. Ne dihata ji bîr kirin. Di nav xalkê de ji gelek caran di nav hevdû de ji hevdû re herweha di gotin ku 'îro, filankes her weha peyîvî'. An ji 'tê gotin ku filankes ev gotin kirîya'. Herweha ku hata gotin, êdî piştê wê li ser gotina wî were axiftin. Wê bi wê gotinê re hizrê wî di serê xwe de bi fahmkirine re zelal bikin. Mirovên ku li dore Xaçê hemûkan ji yên ku wilo bûn. Lê mirovekî ku wilo mazin û navdar ku gotineke ne baş ji an jî nêzîkatîyeka ne baş ji wî bihatana dîtin, êdî ew yeka ji ti carî wê ne hatana jibîrkirin. Wê ew tiştê ku wî kirî wê weke nişanayekê pêre bi mana.

Her weha ji bo mîr ji wilo bû. Gava ku mîrekî ji kêmesîyek kiribana an ji li ser navê wî bihatan hiskirin, êdî di ti carî wê ew ne hatana ji bîr kirin. Ji ber vê yekê bû ku cerna mirovne di got ku 'ji şûna ku wê navê tê

derketibena, bila rihê tê ji laşe tê derketibena û firîbena û çû çûbena, çêtir bû, ji derdiketina nave tê Her weha gelek caran ji dihata gotin.

Xaçê ji herweha nave wê derketibû. Lê Xaçê navê wê biêşa wê re derketibû. Mirovan êşa wê hiskiribû û li ser di peyîvîn. Êşa dile Xaçê, di nav xalkê de deng dabû. Mirov, gelekî û gelekî jê di axivîn. Nave wê gelekî û gelekî derketibû. Di dema ku mêre wê miribû de, navê wê derketibû. Hê hingê, di gotin ku ew çênd bi kul û êşê. Piştêre ji di gotin çênd bi bêbaxî e. Her weha ji bo ku ew rewş hatibûna serê wê dihatina ser ziman. Hingê, li gelek deveran êşe dile Xaçê hatibû bihîstin. Mirovên ku bihîstibûn ji, gava ku lê dihisandin, di gorin ku 'aaaww ma çênd êşêke ku mazin e'. Di gotin ku ma mirov çawa karê bi wê êşê re bijî. Bi vê yekê re ji di gotin ku ji bo ku mirov bi wê êşê re jin bibe, divêt ku xwedîye dilekî qayîm ku ji pola bê. Ya rastî ji, Xaçê ewqas êş û kul û êlêm ragirtin. Dile wê ji pola bû. Ma ku dil wê ne ji pola bena, wê karîbena ku ewqas êş rakiribena. Êş ji êşa dil mazitir û biêştir nîn ê. Êş ku ket dil de, hingê, dil divêt ku ji pola bê, haya ku karibê ku di nav wan êşan de jin bibe. Ya herî zor ewê ku mirov di êşê de jin bibe. Êş mirov ji rihê mirov dûr dikê. Êş mirov ji dinyê ji dûr dikê. Mirov dikê dinye mirov de. Di hundirê mirov de, dinyeyekê çedikê û mirov dikîyê de. Mirov ku êş erê kir, êdî ji bo zor ji dibê ku li berxwe ji bide. Piştêre tiştê ku wê serê wî ji, weke baxte xwe erê dikê û serî li ber ditawenê. Êş ku zor da mirov, bi dû awayan bertekê dide. Awayê pêşî herweha erêkirina hertiştî ya. Bi hertiştî jinkirin ê, Tiştê ku were serê wî ji erêkirina. Lê awayekî dî ji her weha 'ji êşa dile xwe li berxwedan ê. Êş hinekî mirov perwerde ji dikê. Gava ku mirov ve bêja perwerde kirine bi gotine pêşî ya ji bo êşê ku me anî bû ser ziman re, ku mirov şîrove dikê, mirov dibîne ku hertişt li ser hîmê erê kirine tê avakirin. Mirov ku êşa wî hebû, ku mirov êşa wî hinekî dî zêdetir kir, an wê li berxwe bidê û an ji wê xwe berde. Herweha du êncemên şafi hena. Lê gava ku mirov li berxwe dide ji, êdî êşa mirov ji hinekî kêmtir dibê. Mirov ku di nav êşê de berde, bêhtir biêş dibê. Bêhtir êşa wî mazitir û zêdetir dibe.

Xaçê, xwe di hundirê xwe de ne berde bû. Ji ber vê yekê ji, êdî li berxwedida. Êşa wê çênd ku mazin û biêş ji bû, wê xwe ne berde bû. Gava ku mirov di hundirê xwe de bê an ji dervî xwe bê ku li ber xwe da, dervî wê, mirovên li dore wê ji vê yekê kifş dikin. Lê ew mirov ji mirovên ku hertimî di jiyana wê de ne. Gava ku kifşkirin ji, êdî di nêzîkatîyên xwe de wê yekê ji didina ber çavan. Miroven ku li dora Xaçê ji bûn, herweha hem êşa wê fahmdikirin û dî dîtin û hem ji li berxwedana wê ji di dîtin. Xaçê

herweha li berxwe dide. Wê hertimî di hundirê xwe de weke ku şerek da meşand bi xwe re. Ev yaka herweha hertimî bi wê re dihata berçavan. Mirovên ku li wê û li nava çavên wê dimeyîzandin, ev yeka baş û qanc kifşdikirin. Gava ku lê dimeyîzandin û ev yeka herweha bi wê re kifş dikirin ji, êdî hertimî bal heya wan li ser wê dibû. Li berxwedan ku di hundirê mirov de ji, balê dikişenê ser xwe. Li berxwedan hêzeke dixweze ji mirov. Gava ku hêza mirov nebe, wê mirov nikaribe ku li berxwe bidê. Li berxwedan hêzeke ku mazin di şaxsiyete de dixweze. Berxwedan, xosletekî şaxsiyetên bihêz ên. Berxwedan, ne xosletê şaxsiyeteke bêhêza. Ji ber vê yekê li berxwedan ne tenê hêzeke di hundirê xwe de di paraze. Pêre ji gelek xosletên şaxsiyete bi xwe re diparaze. Ji ber ku berxwedan, xosletekî ku xosletê şaxsiyeteke bihêze, bi vê yekê re ji gava ku di şaxsiyete de ev yeka xwe da nîşandin, êdî piştre şaxsiyeta ku berxwedan ji, xwe dide nîşandin. Herweha mirov kare ji şaxsiyeteke ku li berxwedide bêje ku şaxsiyeteke berxwedan. Wate vê gotina şaxsiyeta berxwedan, hertimî xwe mazin têne ser ziman. Bi Xaçê re xwe mazin têne ser ziman. Mirov nikare bêje ku ya Xaçê ne li berxwedan bû. Wê berxwedanaka ku mazin bixwe re dikir. Wê berxwedanaka ku mazin di jiyana xwe de dikir.

Şaxsiyete Xaçê, herweha ji bo ku mirov fahmbike, divêt ku mirov hinekî baş û qanc karibe ku bihizrê. Ji ber ku hinek xoslet qey(ancax) mirov karê bizanabûne û têgihîştine têbigihê.

Piştî ku Xaçê, herweha jiyana ku dirêj bi êşê xwe re jîn dikê, piştre ku pîr dibe û piştre ji ku nexweş dikeve, êdî piştre dikeve ber mirine. Êşê ku ew girtibû, ne êşeke ku biçûk bû. Êşeke ku mazin bû. Wê êşê hin bi hin ew dihaland. Ji xwe, ew di dile xwe de dihalaha. Êşa dile wê hertimî ew dihaland. Piştî ku mêre wê û kurê wê mirin, piştre ji xwe jiyana wê ji weke ku bi wan re mir. Herweha li wê hatibû. Lê wê li ber xwe dide. Ew jinaka ku mîr bû û berî hertiştî ji jina mîrekî bû. Divibu ku li berxwedaban. Gava ku jin ban an ji mîr ban, ku li wê di meyîzandin mêre wê ji û kurê wê ji di ruyê wê de didîtin. Ji ber vê yekê ji divîbû ku wê li berxwedaban. Ji xwe, ku mirovekî ew bêhêz dîtiban û dîtibana ku ew li berxwe naxê, êdî wê gotibenê de ne ti jina filankes ê û di dîya filankes ê. Wê wilo gotiban. Herweha ku gotibene de, êdî wê bêhtir jê re bûbana êş di wê heyeme de. Ji ber vê yekê ji li berxwedida. Li berxwedan herweha ji wê giring bû. Mirovên ku li jiyane wê dimeyîzandin û li berxwdana wê dîtibana, wê gotibana, meyîzenên, ew jina mîr bû, mêre

xwe windakir û kurê xwe ji windakir, lê disa ji bo rûmete wan vêne xwe winda nekir.

Xaçê, piştî ku herweha nexweş ketibû,êdî piştire zêde nemene.Ew dimire.Ew ji digihe mêre xwe û kurê xwe.Wê jiyanaka ku baş û qanc bi mêre xwe re û kurê xwe re li dinyê jîn ne kir. Wê hertimî êşek jin kir.Êşeke ku mazin ji kir.Lê piştî waqas êşên ku wê jin kiribû re ji, divêt ku mirov bêje ku wê jiyanak jîn kir û jinayaka ku gelekî û gelekî li ser di nav xalkê de di axivîn jin kir.Gelekî mirovan bahsa wê dikir.Bahsa jiyana wê dikir.Bahsa mazinatîye wê dikir.Ew jin bû û mazin bû.Ew jin bû û biaoqil bû. Ew jin bû û bidil êş bû.Ew jinaka ku bi aqilê xwe re aqil dide mirovan bû.Herweha mazin bû.Ew jinaka ku bûbû mîr ji bû.

Piştî ku ew mir, êdî piştire,piştî wê re,dile gelek mirovan pê êşaha.Dile gelek mirovan li ser wê êşaha.Piştî ku ew mir,êdî piştire,ji gelek deveran mirov hatina ser derbaste wê di wê heyeme de.Ji herême mirov hatin.Mîre bota ji hata wir.Mîre bota ji dile wî bi wê gelekî û gelekî êşaha bû.Bi mîre bota re gelek mirovên ku hatibûn hebûn.Piştire, ji herême ji, gelek mirovên ku mîr û mazin û zanistvan bûn, hatibûna ser derbaste wê.Li herême, dema ku ew sax bû, gelek mîrên ku hebûn, bi wê re di têkilîyê de bûn.Hertimî di hatina nig wê û diçûn.Gava ku dihatin ji,demên dirêj diman û piştire diçûn.Gava ku dihatin ji ne bi tenê bi malbatên xwe re dihatina. Xaçê ne tenê di qasre xwe de, bi xwe re, yên ku dihatina bi ser wê de di qasrên wan de ji jin derxistibû pêş.Gava ku ew dihatina nig wê divîbû ku jina wan li pêşîya wan ban.Ji ber ku Xaçê jin bû û wê ew bi pêşwazî dikir.Vêce, gava ku dihatina hevberê hevdû, êdî bi hev re pêşî jin dihatina hevberê hevdû.Bi vê yekê re ji, êdî jin derdikete pêş.Bi vê yekê re,mirov kare bêje ku Xaçê rewşeke ku nû û mazin li herême afirand bû.Piştî xatûna kralê Med Astîyag Aryanis re, ya ku herî zêde derketibû pêş bû.Aryanis jina Astîyag bû.Astîyag ji Kralê Med bû.Di dema wî de pêşketinaka mazin çê bûbû.Aryanis ji di dema xwe de li pêş bû.Xaçê ji di dema xwe de, nave wê mazin li pêş bû.Navê wê mazin bû.Mirovan rêzeke ku mazin dide navê wê.Xaçê jinaka ku di nav xalkê de, gelek kevneşopîyên nû bi hebûna xwe re çê kiribû.Mirov kare bêje ku gelek nêzikatîyên çandî û kevneşopî yên demên berê, wê, di dema xwe de bi awayekî dî anîbû ser ziman û bi nirx kiribû.Wê di nav xalkê de gelek nêzikatîyên nû afirand bûn.Wê ji gelek aliyan pêşketinek dabû çêkirin.Xalkê, piştire gelekî û gelekî lê dimeyîzend. Piştî ku Xaçê miribû piştire, êdî weke ku mirovan miroveka ku gelekî û gelekî mazin û girîng windakiribê li wan haribû.Wan Xaçê ji herweha didît.Xaçê dema

ku hatibû mîrîtyê, êdî piştî mirovan ji ew naskirbû û fahma wê têgihîşt bûn. Zanîbûn ku Xaçê xwedîyê çî fahme ya. Dîtîbûn ku Xaçê jinaka ku çawa ya. Mirovan piştî ku her weha ew naskiribûn, piştî gelekî û gelekî rêzeke ku mazin dabûbûne de û piştî hertimî li ber wê sekinîbûn. Li ber wê û gotina wê disekinîn. Ji ber ku girîngî didana wê û gotina wê di wê heyeme de. Ew jîyanaka mîr bû. Mîre wan bû. Ma wê çawa gotina, wê ji bo wan girîng ne bena. Mirovan, piştî ku ew ji xwe re weke mîr erê kiribûm piştî, êdî wê çî gotibena wê ji bo wan girîng bena.

Xaçê, piştî ku gaha rahmata xwe piştî, êdî li wir di nav xalkê de rewşeke ku nû dest pê kir. Gelekî û gelekî dile mirovan pê êşaha. Mirovan, piştî ku ew gaha rehmeta wê pêde, êdî ji bo wê cihêkî ku xweş dana amedekirin û ew xistinê de. Piştî ji gelek caran diçûne ser tîrbe wê. Herşev her malê ji bo xwe kiribû weke adeteke ji bo wê nanê îne derdixist. Herweha ji bo kiribûn. Piştî ku ew gahabû rahmata xwe, piştî ji mirovan di nav xwe de digot ku ew li nig me ya. Wê me ji qaza û balan xilas bike. Hertimî ku tiştê were serê me, wê ew li nig me bê û wê nehêle ku ew tiştê were serê me. Her weha dihizirîn û ji bo wê digotin û bawer dikirin.

Lê piştî ku Xaçê gahabû rahmata xwe, êdî li mîrîtye ji valabûn derketibû hole. Mirovan ew hizir dikir. Hizir dikirin ku ji nahaka pêde wê kî bibe mîr li ser serê wan. Xaçê, piştî ku gahabû rahmata xwe, êdî nîqasên herweha dest pê kiribûn. Piştî ku Xaçê gahabû rehmeta xwe pêde yekî ku şûna wê dagirê li hole ne bû. Xaçê, bixwe ji, gava ku hatibû û bûbû mîr, ji ber ku kurê wê hê biçûk bû û nikaribû ku bibê mîr ew bûbû. Lê nahaka piştî ku Xaçê gahabû rehmeta xwe, êdî pêde nîqas zêdetir bûbûn. Ya rastî ji divîbû ku mirov hinekî hiziribena. Piştî ku Xaçê ji miribû, êdî ji mala mîr yekî ku bûbena mîr ne mabû. Her weha rewşeke ku nû derketibû hole ji bo wan di wê heyeme de. Wê çî kiriban? Ew ji ne kifş bû. Çawa ku di wê dema ku Xaçê hatibû ser mîrîtye de, hinek nîqasên ku mazin hebûn, herweha piştî ku ew miribû ji hinek nîqasên ku bi wî awayî re hebûn. Wê naqle, vêce, ne tenê mirovan ku zane û mêr di nîqasê de bûn. Gelek jin ji di nîqasên de bûn. Jinên ku di nîqasên de ji bûn, hemûkan ji jinên mîran bûn. Wan ji dixwest ku piştî Xaçê re, ji ber ku ew jin bû jinak dewsa wê bigrê. Herweha hinek hizirên dîn ji derketibûna hole di wê heyeme de. Lê di wê heyeme de, gelek miroven ku zane di nîqasên de bûn. Piştî Xaçê re, ku civatên xwe li dar dixistin ji, her weha ew mijar bi zêdeyî ji nîqas di kirin. Di civatan de, mirovên ku zane li ser mîrîtye hinek nîqasê ku mazin dkin. Hinekan di got ku êm karin yekî ji

nav xwe bineqênin û bikina mîr li ser serê xwe.Lê hinakan ji digot, divêt ku mirov xabere bide hinek ahlên wan ji û bi wan re ji nîqaş bikê.Ji ber ku di wê heyeme de Xaçê bû mîr, êdî di gotin ku divêt ku malbata wê û malbate Mîr Şakil li hevdû rûnihin û di nav xwe de kifşbikin.Ji ber ku Xaçê bû Mîr.

Piştre ji her weha dibe.Ahlên Xaçê û yên Mîr Şakil li hevdû dihgina hevdû û di nav hevdû nîqaş dikirin û piştre di nav xwe de yekî ji kifs dikin ji bo mîrîtiyê.Lê tê gotin ku yê ku ji bo mîrîtiye hatiya kifşkirin ji, ahlê mala mîr Şakil û wan bû.Lê belê, dihata gotin ji hinekî ji wan dût bû.Ye ku tê kifşkirin ji Mîr Arûng bû.Mîr Arûng ji kurê Mîr Ar bû.Mîr Ar ji ji gotina di gotin ku miroveki ku mazin bû û xwedîye malbataka ku mazin bû.Malbata wî herweha gelekî û gelekî mazin bû.Mîr Arûng ji bave Mîr Avşar bû.Mîr Avşar ji bavê Rojdê û Pelşînê bû.Her weha piştre rewş tê rastkirin.Lê piştre ji nîqaş bidawî nabin.Piştre ji gelek nîqaş berdeyam dibin.Nîqaş, ji ber hebûna Xaçê berdeyam dibin.Xaçê jin bû û ew mîr bû û piştre ew miribû û piştre mêrek li dewsa wê bûbû mîr.Herweha li ser vê yekê ji nîqaşan hebûna xwe berdeyam dikirin.

Mîr Arûng piştî ku tê mîrîtiyê, êdî rewşeka dî ru dide.Ew mîr bû, lê mîr bû.Di dema ku Xaçê mîr bû de axlabe ji jin diçûna qasre û li civate di rûniştin bi mîrên xwe re bi Xaçê re.Lê piştî ku Xaçê gahabû rahmata xwe û piştre ku Mîr Arûng ji hatibû dewsa wê, êdî piştre jinan ji dile wan ne dixwest ku herin.Dile wan weke ku bû eş bûbû.Herweha dihata xuyakirin.Gava ku li wan dihata meyîzandin ev yeka baş û qanc dihata fahmkirin.Lê piştî ku mîr Arûng bûbû mîr, êdî ji bo wî ji hinekî weke ku zor dibû.Ji ber ku berî wî Xaçê bû û hemû tişt li gor wê hatibû avakirin.Jin, ji ber ku gelek diçûne nig wê, êdî li gor vê yekê avakirin çebû bû.Mîr Arûng ji, piştre xwestîbû ku li gor hinek guharandinan bide kirin.Lê hinekî zor dihat.Tiştên ku Xaçê danîbûn û bi wê re hatibûna danîn, bûbûna weke hinek nirxna di nav xalkê de.Gava ku di wan de Mîr Arûng kiribû ku hinek guharandinan çebikê, êdî piştre ji alîye jinan vê rastî hinek berteken hatibû.Herweha bûbû.Piştî ku Xaçê bûbû mîr, wê bi xwe re hinek pêşketin dabû bûna çêkirin.Xalk ji, li gor wan jin dibû.Lê axlabe ji ji ber ku ew pêşketin li gor jinan bûn, êdî gava ku Mîr Arûng kiribû ku hinek guharandinan bide çêkirin, êdî pêşî rastî bertekên wan hatibû.Xatûna wî bixwe ji li ber wî rabû bû.

Mîr Arûng, piştî ku tê ser mîrîtiyê, êdî bi wî re ji pêvejoyeke nû dest pê kiribû.Pêvejoyeke asayî pêre dest pê kiribû.Ji ber vê yekê ji, piştî Xaçê re, hinek bertek derketibûn.Xaçê jin bû. Gelek tişt dikir û dide kirin.Bi vê

yekê re, êdî mirovan ji dikir.Lê piştî Xaçê re bi Mîr Arûng re pêvejoyekek nû dest pê kiribû.

Mîr Arûng, demeke li ser mîrîtîye dimenê.Di wê demê de ji tiştê ku ew dikê, di jiyana mirovan de, mîrîtîyeke ku bi mêr re bi pêş dixê.Her weha wê baş ji dide rûniştandin.Berê wî jin bû.Lê nahaka ew bû û ew ji zilem bû.Vê yekê, weke guharandinaka mazin xwe dide ber çavan.Herkesekî ji ev yeka baş û qanc didît û fahm dikir.Mirovên li dora mîr, yên ku zane bûn, hemûkan ji ev yeka baş û qanc didît.Li dora mîr li civata wî hertimî mirovan zane di rûniştin. Bi vê yekê re ji yên ku dirûniştin ji ji ber ku zane bûn ti nêzîkatîyên ku dibûn û derdiketine hole ji heya wan ne diravî.Wan baş û qanc kifş dikir.Di nav civata mîr de her weha ev yeka bêhtir û maztir dihata kifşkirin bi mîr re.Lê divêt ku mirov weke rastîyeke ji bêne ser ziman, ku pisti Xaçê re, herkeskî valabûnak kifşdikir.Lê kifşkirin, ne anîna ser ziman bû.Mirovan kifş dikir, lê bele ne di anîna ser ziman.Ne ku hinek tirs an ji herweha sahw di dile wan de hebû.Ji xaynî vê yekê ji, hinekî, weke ku wan ji didît ku çî hatibena kirin ji wê cihê Xaçê ne hatibena tiştî kirin.Bila, haskî deh caran ji anîban ser ziman.Ma wê çî guharandin dabena çekirin? Wê ti guharandin ne dabena çekirin.Lê belê, gava ku mirovan kêmesîyek ji didît, weke xosletekî mirovahîye hertimî dixwezê ku tiştê ku dît bêne ser ziman.Ev ji ne tiştêkî ku xirab bê.Tiştêkî ku qanc ê.Lê tiştê ku di cih û dema xwe de hatakirin, wê wî çaxî wê rast bibe.Rastî, ji cih û demê ne dûr ê,

Mîr Arûng, piştî ku hatibû ser mîrîtîyê, êdî piştêre bi xwe re pêvejoyekek nû dabû dest pê kirin.Mîr Arûng mirovakî ku mazin bû.Li herême wî hêza wî hebû û mazin bû.Li ser herême xwe xwedî gotin bû.Gelek mazin û mîrên herême li gor gotina wî, gavên xwe diavêtin.Ji bo mîrekî ku çend zor bê ku li gor yekî dî gava xwe biavejê, bi vî awayî, ji bo wan ji zor bû.Lê dise ji li gor wî gavên xwe diavêtin.Ew mirovekî ku mazin bû.Wî, piştî ku hatibû ser mîrîtîyê, êdî piştêre li dora xwe, li herême hêzeke mazin dabû avakirin.Her kurekî wî li ser herêmeke bûbû bûna mîr di wê heyeme de.Bi mîr Arûng re her weha rewşêke ku nû ava bûbû.Ji herême dûr ji, mirov dihatina nig wî, ku wî bibînin.Ji Amede, Hewlêrê, Hekmetenê, Dinwerê, Qamişlo, Sêrtê û hwd ji gelek deverên mirov dihatin û lê dibûna mêhvan.Mirovên ku dihatina ji hemûkan ji mîr bûn, zanist bûn, kurmîr bûn û seyde bûn.Ji herême *Badînan* ji, gelek mirov dihatina nig wî.Herême *Badînan*, herêmeke ku xosletên wê hebûn.Divêt ku mirov li ser hinekî sê çar gotinen bêne ser ziman, da qana bê fahmkirin.Herême *Badînan*, herême ku mazin bû.Di nav xwe de gelek

herêm bicih dikirin.Hema bêja nîve başûrê Kurdistan ê di keta nava herême Badînan de.Herême Zaxo, dohûk û hê gelek herêmên dîn ji di nav de bûn.Berê hingê di bin destê mîre werde bûbû yek.Mîre Badînanê, yê ku ew herêm hemû dibin destê xwe de kira yek mîrekî ku mazin bû.Yekî ku bi nave Badînan ji nave wî dihata hildan bû.Malbata wî ji ji ber ku Sêx bû, êdî gelek mirên herême pêre bûna yek.Piştre ew herêm hemû bûna herême Badînan´.Lê piştî wî mîrî re mîrên ku hatina ser serê herêma Badînanê ji, çend ku mazin û bi nav û deng ji ban, zêde ti tiştên mazin ne kirin û ne ji dana kirin.Navê xwe dernexistin.Lê Mîr Badînan weke,Mîr Zengî ku navende wî herêmê Hewlêrê bû, xort bû û mazin bû û bi zanebûn bû avakiribû.Ew ji weke wî xwedîyê hêzeke ku mazin bû.Mîr Zengî, Salahattinî Eyyûbî ji li mala xwe xwedî kiribû.Salahattinî Eyyûbî di dema biçûkatîye xwe de bi dê û bav xwe re demeke ku gelekî dirêj ji li qasre Mîr zengî mabûn.Nav û dengê mîr Zengî hebû û mazin bû. Mirovên herême ew nasdikir.Mîr Zengî û mîrê bota ji gelekî û gelekî bi ser hevdû de diçûn.Lê gava ku mirov bahsa mîr Zengî bikê, divêt ku mirov hinekî mazin li ser bisekinê û navê wî mazin û bi rêz bêne ser ziman.Mîr Zengî ne tenê bi hêz û mazin bûna xwe re navê xwe dabû. Mîr Zengî, ji xaynî wê yekê ji bi zanebûne xwe re ji xwedîye navekî ku mirov bêne ser ziman bû. Mîr zengî di qasre xwe de pirtûkxaneyeka ku ne bin sadhazar pirtûkî re têde bû ava kiribû. Salahattinî Eyyûbî ji gelekî û gelekî fêreke ku mazin ji wê pirtûkxaneyê girtibû.Wî ji li wê pirtûkxaneyê, zanabûna xwe mazin kiribû.Salahattinî eyyûbî, bavê wî serleşkereki ku mazin bû.Bavê wî Eyûb gava ku bahsa wî dihata kirin,ji mêrentîya wî dihata axfitin.Bavê wî di dema xwe de hêzeke ku mazin di bin destê xwe de ava kiribû.Amê wî Mîr Serkoh ji mirovekî ku mazin bû.Mîr Serkoh xwedîyê hêzeke ku mazin bû.Wî gelekî u gelekî hij Salahattinî Eyyûbî ji dikir.Amê wî li ser herêmeke ku mazin ku ji sinore Kurdistan ê ji derbas dibû serwerî dikir.Di nav wê herême ku wî li ser serwerî lê dikir de Qahîre ji hebû.Piştre ku Salahattinî Eyyûbî mazin dibê, êdî ew ji bave xwe ji û ji amê xwe ji zêdetir dikê, ew ji Kurdistan ê haya ku digihe Misre, dikê bin destê xwe de.Herweha demeke wan ya mazin û dirêj hebû.Ji Salahattinî Eyyûbî re hêza bavê wî, amê wî Serkoh, mîr Zengî u Sitanê Şam ê Nûrettin dibe bingehê ku mazin.Hê ku ew ciwaneki ku 25. 30 salîya rêveberîya Şam ê kirîya destê xwe de.Siltan Nûrettin ji mirovekî ku hertimî bi malbata Salahattin re gavên xwe diavêtin bû.Ji ber vê yekê ji di nava wan de xweşbûnek ji hebû.Piştre ku ew di mire, êdî ji ber ku kurê wî hê biçûka û nikarê siltantîye bi meşenê,

êdî Salahattin bixwe siltantîye hildide dest û li ser herêmê hemûkî gava xwe ya peşî ya mazin di avêje. Her weha piştire Salahattin li ser herêmên li Kurdistanê û pêre li dora wê dibê xwedî hêz. Salahattinî Eyyûbî li nig Mîr Zengî di dema xwe ya biçûkatîye de dimenê. Li wir li nig wî xwe bi pêş dixê. Piştire ku li wir dibe ciwan, êdî piştire ji wir tê nig Amê xwe Mîr Serkoh û li nig wî dimenê. Salahattinî Eyyûbî, Car bi car ku derfet ji didît, di rahişta penûsê û di nivîsa ji. Herweha mirov karê bêje ku hinek nivîsên wî ji hebûn ku di nav xalkê de bi rêz dihatina xwendîn.

Mîr Zengî li herême xwe aramîyeke ku mazin dabû çêkirin. Di dema wî de gelekî û gelekî bahsa wî û herême wî û zanebûne wî dihat kirin. Li ser wî ji di nav xalkê de gelek vegotin dihatina gotin. Ew ji miroveki ku mazin bû. Xalkê, gelekî û gelekî bahsa wî ji dikir. Navê wî ji her weha hebû. Mirovekî ku her weha navî hebû, divêt ku mirov nave wî weke ku tê zanin bêne ser ziman.

Piştî Mîr Zengî ji gelekî û gelekî bahsa wî dihat kirin. Wî rewşeke ku mazin û bi aram avakiribû. Xalk, jê gelekî û gelekî dilxweş bû. Li ser wî di nav xalkê de, ji bo zanebûne wî hinek gotinên ku mazin tenê ser ziman. Tê gotin ku ew gelekî û gelekî zana bû. Wî bizanebûn gavên xwe diavêt. Miroven li dore wî ji, miroven ku bizanebûn bûn. Ew ji bixwe ji herweha hertimî di nav mirovên ku zane de dima û di peyîvî. Mîr Zengî, di qasra xwe de pirtûkxaneyeke ku di gotin ku nêzîkî sad hezar pirtûkî tê bû ava kiribû. Her weha wî bi hevirdora xwe re girîngî dide zanebûnê. Wî bi ve nêzîkatîya xwe re ne dixwest ku ji mîrên dîn, yê herême kê mimenê. Mîre bota ji her weha wilo mazin xwedîye pirtûkxaneyeke bû. Gelek mîrên dîn, yê li herême ji çav li wî kiribûn û di qasra xwe de hinek pirtûkxaneyên mazin avakiribûn. Mîr divîbû ku ne bin ti kesekî re bêne. Ku ew mîr ji bena.

Mîre bota, gava ku mirov bahsa wî dikê, gelek tişt tene bîra mirov. Ji ber ku ew mazin bû û zane bû. Dora wî ji bizane bû. Mirovên ku xwe li dora wî ji didana hevdu ji zana bûn. Her weha ew mazin bû. Ew mîrê mîra bû.

Mîr Zengî, li herême xwe di dema xwe de her weha rewşeke ku mazin di damazirenê. Lê piştî ku ew mir piştire, êdî herême wî weke ku rahnîye xwe ya mazin winda kir lê hat. Piştî wî re li wir hinek şer ji ru dan. Lê piştire carake dî herêm keta rewşa aramîye de. Ji ber ku di nav kurdan de temene şerkirina bi hev re hinekî zor bû. Pergalaka hizrî di nav wan de hebû. Di wê demê de, şex û seyda ew pergala bi rê ve dibir. Ew pergala, bi hzir hatibû avakirin û bihizir mazin bû. Ew pergala, xwedîye

têgihiştineke ku mazin bû. Têgihiştine di nav xalkê de mazin bû. Her weha divêt ku mirov vê yekê ji bêne ser ziman. Têgihiştin di nav xalkê de mazin bû. Ji ber ku her ku mirovên ku bihizir bûn hertimî di nav xalkê de bûn. Mirovên bizane ji li dervê li ber hetan hizra xwe taninîna ser ziman. Wan, hizra xwe di nav civatan de ji taninina ser ziman. Di civatan de mazin li wan dihata hisandin. Her mirovê ku bizane bû ku dihat û li civata di rûnişt, êdî di civata de hizre xwe tanî ser ziman. Gava ku hizre xwe tanî ser ziman ji, êdî herkesekî hizra wan fêr dibû. Bi wê fêrbûna re, êdî navê wan ji derdiket. Navdar dibûn di nav xalkê de.

Di dema mîr Badînan de ji, her weha mirov karê bêje ku rewşek hebû. Wî ji di herême de aramîyeke ku mazin dabû avakirin. Gelek mirovên ku mazin li dora wî bûbûn kom û li di civata wî de hizra xwe danîne ser ziman. Wî ji li dora xwe civataka mazin dide avakirin. Mirovên ku li civata wî ji dirûniştin ji, hemûkan ji mirovên ku mazin bûn. Hemûkan ji mirovên ku zane bûn. Bi vê yekê re, êdî Herême wî her weha, dibê weke herêmeke ku navendî di herême de. Gelek mirovên ku zane lê xwe dididina hevdû. Ji herême wî ji hinek mirovên ku şêx ji hena. Li dora wan ji gelek mirov li hevdû digihenê hevdû. Bi vê yekê re, êdî ew ji û navê wî ji û herême wî ji tê naskirin. Bi vê yekê re ew ji bihêz dibê. Piştî ew ji li herême xwe hêzeke ku mazin avadikê. Di nav wê hêze de, gelek hêzên herême hena. Hemû hêz ji bi hev re hêzên xwe dikin yek. Lê her hêzek li herême xwe ji bi nav û dengê. Li herême xwe bi hêz e. Lê gava ku tiştêkî ku mazin diqawimîya ji, êdî wan bihev re hêze xwe dikira yek û bihev gavên xwe diavêtin. Herweha rewşek ji hebû di nav wan de. Piştî ku ew yeka her weha dibê, êdî herêm ji mazin bi navê wî ji tê binavkirin. Êdî herême Badînan' derdikeve hole.

Mîr Arûng ji, wan rewş û dîrokan zanîbû. Wî ji li wan fikir û dixwest ku li herême xwe ji hêzeke ku mazin avabikê û ew ji li ser serê wê bibê mazin. Bi vê yekê re ji navê xwe ji mazin bikê. Mîr Arûng herweha ji xwedîye hizreke bû. Di dema Xaçê de herweha temene hev girtineka ku mazin ji hebû. Lê Xaçê nekiribû. Xaçê, ku kiribena, wê li herême hêzeke ku mazin avakiribena. Ku wê herweha hêzekê ku mazin ava kiribena ji, wê di herême de gelek hêz tevî wê bûbena. Ji ber ku gava ku wê gotibena wan werin û tevî hêze me bûbûn, wê wan ji ji wê re ne gotibena ne. Her weha hinek sedemên vê yekê ji hebûn. Sedema pêşî ew bû ku ew jin bû. Sedema dî ji, her weha seydatiya malbata wê bû. Ev herdû sedem, gelekî û gelekî mazin bûn û afrînar bûn. Gava ku bi nêzîkatîyeke baş re nêzîkatî li wan sedeman hatibena kirin, wê wî çaxî gelek encamên mazin

derdixtibena hole.Xaçê bi nêzîkatî û hebûna xwe re, xwe di nav xalkê de û di nav civatan de dabû erêkirin.Ev ji sedema sêyemîn bû, ku mirov bêne ser ziman. Wekî dî ji gava ku wê tiştêkî ku wilo kiribena, wê malbata wê ji li nig wê cih girtibena.Mirov karibû ku vê yekê ji weke sedemeke mazin ji wê re bêne ser ziman.Malbata wê,bi hebûna xwe re di nav xalkê de, xwedî gotin bû.gava ku tiştêk gotiban karibûn ku bidina kirin.Herweha xwedî hêz û rêz bûn.Xaçê ji bi vê yekê re pêşî mazin dibe.Piştêre ji li ser wî temenê mazin dibe. Erêkirina wê ji di nav xalkê de, li ser vê yekê dibe.Lê piştêre ew bi hebûna xwe re mazin dibe û derdikeve pêş di nav xalkê de.Xaçê, piştêre bixwere weke kevneşopîyeke derdikeve pêş di nav xalkê de.Ji bo ku her weha Xaçê derketibena pêş ji,temen hebû.Temen di kevneşopîyan de hebû.Di demê de ji hebû.Le divîbû ku mirov wan kevneşopîyan zanîbena.Xaçê ji, bi nêzîkatîyên xwe re gelekî û gelekî bi zanebûn tevgerêhe.Gelekî û gelekî bi zanebûn gavên xwe avêtibûn.Piştêre ji herweha li ser wan gav avêtinên xwe, ew mazin bûbû û di nav xalkê de hatibû naskirin û nave wê derketibû û hatibû hiskirin.Xaçê, her weha mazin bûbû.Herweha hatibû naskirin.Herweha nave wê derketibû.Xaçê, bi hinek nirx û kevneşopîyan re ji derketibû pêş. Gava ku di temene gav avêtinên mirov de, hinek nirx, weke çand, kevneşopî û hizir hebe, wî çaxî, gavên ku bêne avêtin ji, wê bi temen bin û gava ku hatina avêtin ji êdî wê cihê xwe bigrin.Herweha bi vê yekê re ji zanebûn û bizane gavavêtin ji girîng e.Bi Xaçê re, ku mirov li wê dimeyîzenê, ew hemû derdîketina pêş di wê heyeme de.Ji ber vê yekê ji her nêzîkatîyên wê di nav xalkê de mazin cih û wate digirt.Piştî wê re gava ku Mîr Arûng jihatibû ser mîrîtîyê, êdî xalkê peşî li nêzîkatîyên wi meyizendbû.Ew ji ne ku mirovekî ku bêzan bû.Ew ji mirovekî ku bizana bû.Lê wi ji bi wê zanabûna xwe re ji nêzîkatîyên ku di nav xalkê de bi Xaçê re derketibûna pêş, fahm ne kiribû. Weke mirovekî ku çawa ku dema ku bavê wî mir e û piştêre ku bavê wî di mir e, êdî ew ji tê dewsa wî û weke wî tevdigerehe, herweha ew tevgerêhe bû. Wî di nêzîkatîyê de, divirde, windakiribû di nav xalkê de.Ji ber vê yekê re piştî ku ew hatibû dewsa Xaçê zêde bipêş ne ketibû.Weke mirovekî ku tiştê ku hatibû kirin û nirxên ku derketi bûna hole, ku ew ji parast bana,wê di nav xalkê de hêzeke ku mazin bidest xistibana. Pistre êdî ew xwestaka wî ya ku dixwest ku li ser herême bi xwe re hêzeka mazin bide avakirin ji, êdî wê kiribana.Lê li ber vê yekê kê mabû.Gava ku kê mabû, êdî piştêre zêde ti bandûra wî ji çênebû bû.

Mîr Arûng, weke ku berê ku çawa hatibu, weke ku wilo herê tevgerehe bû. Ji ber vê yekê ji, êdî zêde ti bandûra wî li ser xalkê çenebû bû. Mîr Arûng, bixwe ji ji mala mîran bû. Herweha ji bi wasf û nav bû. Xalkê ew ji û malbata wî ji nav dikir. Navê wan ji hebû. Piştî ku hatibû ser rêvebertîye, êdî tenê li ser vê yekê hebûna xwe berdewam kiribû.

Lê divêt ku mirov bêje ku Mîr Arûng ji ne mirovekî ku vala bû. Mirovekî ku bizanabûn bû. Zanabûna wî ji li gor kevneşopîyan bû. Li gor wê ji her weha tevdigerehe. Ew di zanabûna xwe de xwedîye tegihîştineke bû ku kevneşopîyên ku hebûn hinekî dî ji bizanabûn bi rê ve bibe bû. Herweha ji bi nêzîkatîyên xwe re derdikete pêş. Xalkê ji di nav xwe re ne ku rêz ne dide vê nêzîkatîyê. Xalkê ji rêz didayê de. Lê belê, di wê rewşê de, gava ku her weha nêzîkatî dihata kirin ew rewşa ku bi Xaçê re çêbû bû û bûbû weke kevneşopîyeke ji ne dihata fahmkirin. Li gor wê yekê ji, nêzîkatî ne dihata kirin. Gava ku nêzîkatî ne dihata kirin ji, êdî nîqaş û hizir derdiketina hole di wê heyeme de. Gava ku herweha nîqaş û hizir derdiketina hole ji, êdî pêre Mîr arûng dihata nîqaşkirin. Mîrek di rewşeke wilo de were nîqaşkirin ji, herweha ne tiştêkî ku baş bû. Bi vê yekê re mirov karê bêje ku di nîqaş û hizrên ku dihatina nîqaşkirin de bizêdeyî ji mîrîtiya Mîr Arûng dihata nîqaşkirin. Di rewşeke ku wilo de nîqaş ji, mirov di nav xalkê de ji mîrenî(hêze û rêze) dixê. Ji bo Mîr Arûng her weha bû. Ji bo Mîr Arûng herweha hinek piştî rewş zor diçê. Mirov di nav xwe de li ser wî ji nîqaş dîkin. Di her nîqaşê de ew dihata rojevê. Gava ku ew dihata rojevê ji, êdî her weha divîbû ku wî ji xwe û mîrîtiye bi parastina. Mîrek ku keta rewşa ku mîrîtiye xwe de, êdî mirov karê bêje ku ne di rewşeke ku baş de ya. Mîr Arûng ji her weha di wê rewşê de diketa rewşeke ku ne baş de.

Piştî Xaçê re, herweha rewşek derketibû hole. Rewşa ku bi Xaçê re derketibû, êdî di nav xalkê de rûnişt bû. Mirovan hemûkan ji erê kiribû. Bi vê yeke re, êdî gava ku bi rewşeke dî derkatiban hole, weke ku ji wê rewşê bi paşva bê kişandin ji, rewşek derdikete hole. Ew yeka ji her weha dihata berçavan. Mirovan didît. Gava ku didîin ji, her weha êdî bidest nîqaşan dikirin. Gava ku bidest nîqaşan dikirin ji, êdî her weha rewşên ku ne baş ji derdiketina hole di wê heyeme de. Mîr Arûng, mirov karîbû ku bêje ku bitememî ew rewşa ku bi Xaçê re çêbû bû, fahm ne kiribû. Gava ku ew hatibû dewsa wê ji, weke yekî ku herîmazin xwedîyê zanabûne hatibû naqandin. Mirovan di nav civatê de, li ser wî xwe gahand bûna hizreke wilo ku ew yê ku herîmazin di zanabûne de û yê ku herî baş û qanc bifahma. Bi vê yekê re ji ew yek ku wê herî qanc mîrîti kiribena û

rewşa xalkê fahmkiribena.Di rastîye de ji, ew bifahm bû.Xwedîye zanabûnaka mazin bû.Wî salên xwe yên xwendine li Cizîre bota buhurand bûn.Ew rewş ji di serê mirovan de ji bo wî weke bawarîyeke bû.Dibû temenê bawarîyeke ku mazin.De ne, mirovek ku çûbena Cizîre bota ji bo xwendine,êdî ew mirov gelekî û gelekî bîaqil û bizanabûn dihata zanîn.Ew ji herweha wilo dihata zanîn.Lê belê, carna ku mirov,ji jor de ku li xwere di meyîzenê, di fahmkirin û têgihîştina de ji, her weha ji jor de bi xwe ve, dibê weke mirovekî ku bi lingên xwe ve bi ser serê xwe ve hatibê dalaqandin..

Mîr Arûng, herweha mirov kare wî şîrove bikê.Herweha mirov karê wî bêne ser ziman.Ya rastî ji, ku mirov herweha têne ser ziman, tiştta ku mirov di bîne ji her weha ji zanabûna demê dûrbûnak dibê.Gava ku mirov, dema xwe fahm nekê, mirov wê nikaribê ku ji dema xwe re pêşkeşîyeke bikê.Ji bo Mîr Arûng ji û ji bo herkesekî ji ev yeka wilo bû.Mîr Arûng her weha di fahmkirin û têgihîştina wê demê û xalkê de di serê xwe de kê m bû.Wî di serê xwe de di demên ku hatibû ser mîrîtîye de hizir kiribû ku wê nêzîkatîyeke bixwaza, wê êdî wê bes bûbana. Lê bele. Ji bo dema piştî Xaçê re, ti carî ji herweha nêzîkatîyek ne dibû bes.Wê tere ne kiribena.Wî di serî de ev yeka fahm nekiribû.Piştî ku hatibu ser mîrîtîye, êdî hingî fahm kiribû. Lê hingî ji, êdî dereng bû.Hinek pêvejo,di dema xwe de mafê xwe serêrastkirine didina mirov.Lê hinek pêvejo ji, herweha weke pêvejoyên piştî Xaçê re zêde nadin.Ew pêvejo ji dixwezin ku bi zanebûn û têgihîştineke ku li gor wan pêşketinan tede ne, werine fahmkirin û di dema xwe de pêş bi kevin û jê re pêşkeşî bêt kirin.Lê gava ku li gor pêvejoyê mirov, ne bifahm û tegihîştin bê ji, êdî herweha pêvejo mirov bi binxwa dixê û mirov ji xwe dide bi paşva.Mîr Arûng herweha bûbû.Wî li gor hinek pêvejoyên dîn nêzîkatî kiribû û ew nêzîkatîyên wî ji, ew ji pêvejoya mîrîtîya wî dûr xist.Lê ew mîr bû.Lê belê, di têgihîştinê de weke ne di ast û pile mîrîtîyê de ew di dema xwe de dihata xuyakirin.

Mîr Arûng,ya rastî ku mirov bêje ku mirovekî ku ji mala mîran bû.Mirovekî ku ji *malmazin* bû.Lê belê, li ber pêvejoyê kê mabû.Ji ber vê yekê ji, êdî di demê de mîrîtîye wî di nav xalkê de bûbû mijara niqaşan.Bi vê yekê re mirov karê bêje ku di pêşketine de dem gahabû astaka dîn ku bilinda.Gava ku mirov herweha rewşa mîr Arûng şîrove dikê, mirov dibîne ku wa mîr Arûng bi mazinbûna têgihîştina deme re ji deme ketibû.Mîr Arûng, her weha mirov kare şîrove bikê.Lê belê, mirov kare ji vê yekê ji gav ji bi avêje û hinekî şîrove ji li ser wê demê bikê.Ji

ber ve ku ev yeka hinekî girîng dibe. Ew dem demeke çawa bû û di pêşketine de gahabû astaka çawa di xwe de. Me hinek di şîrove yan de ani ser ziman. Lê belê, ku mirov di meyîzenê, êdî mirov dibîne ku divêt ku mirov hinekî dî ji li ser şîrove bikê. Ji ber ku ev yeka girînge. Ji ber ku bas were fahmkirin, ev yeka divêt ku mirov bikê.

Ew dem, gava ku mirov şîrove dikê, mirov dibîne ku Xaçê di dema miritiye xwe de, bi xwe re gelek nêzîkatîyên nû anîbûn. Ew nêzîkatî ji herweha di nav xalkê de xwe didina rûniştandin û piştire digihênine têgihîştineke ku mazin. Gava ku herweha têgihîştin ku derdikeve hole, êdî piştire ji aliye gelek nirxan ve ji pêşketin pêre derdikevin hole û têne ser ziman. Pêşîka divêt ku mirov bêje ku di zanabûne de her weha pêşî pêşketineke mazin derdikeve hole. Gava ku her weha di pêşketine de zanabûneka mazin derdikeve hole, êdî piştire bi zanebûne re ji çandaka ku bi zanabûna re ji hêdî hêdî derdikeve hole. Gava ku her weha çand ji derdikeve û hêdî hêdî tê fahmkirin û astaka ku bilind ji derdixe hole, êdî piştire di kevneşopîyan de hinek pêşketin û hinek kevneşopîyen nû bi hev re derdikevina hole. Herweha êdî mirov karê bêje karê ku pêvejoyeke ku nipûnû bi Xaçê re derdikeve hole û jiyan dibe. Bi vê yekê re divêt ku mirov bêje ku pêvejoyên ku nû derdikeve hole, li ser pêşketinên berê ku bûna, derdikeve hole. Bi wan re wata xwe distenin. Lê wê pêvejoye di demê de astaka mazin di demeke ku kin de derdixista hole. Ya ku bihatana fahmkirin ji di serî de avnaka bû. Ya ku di serî de ne hatafahm kirin û Mîr Arûng ji herweha ji li paş ma ji ev yeka bû. Xaçê bi xwe re bi rastî ji pêvejoyeke ku nipûnû derxist bû. Herweha di zanabûne de û di kevneşopîyan de û bi wan re ji di çande de ev yaka bu wata bû.

Xaçê, di wê demê de ku baş û qanc bihatana fahmkirin, wê bixwe re demeke nû dabana dest pê kirin. Ji xwe, wê bi xwe re dabû dest pê kirin. Lê belê, piştî wê re herweha ji ber ku di serî de, ne fahmî û zanî derkete hole, êdî piştire ji ew pêvejo ji li hevberê pêvejoyên ku bi pêşketin, hêdî hêdî bi paşket. Çend ku bi paşketin çebû ji, êdî her weha weke ku pirsgirek derketina hole. Bi mîr Arûng re hinek nêzîkatîyên ku weke ku dixwest ku wê dema ku berê wê dihata jin kirin caraka dî her weha wê jin bikê. Lê bele ji ber ku dem û zanabûne wî ne ya wê demê bû, êdî nîqaş û pirsgirêk derketibûna hole bi wî re û di nav xalkê de. Mîr Arûng ji şûna ku bûbûna mîrekî wê dema li pêş, di wê demê de ne bû bû. Ev yeka ji bi wî re bûbû sedeme ku ji demê ew bikeve. Piştî ku demek bi ser hatina Mîr Arûng û ser mîrîtiye di buhurê, êdî piştire ji ber ku nîqaş ji zêde dibin, êdî piştire hinek pirsgirêk ji ber wan nîqaşan di nav xalkê de

ru didin. Bi vê yekê re, êdî bi aramî hin bi hin dest pê dikir. Mîr Arûng dema ku hatibû ser mîrîtyê, hingî hinek hizir ji di serê wî de hebûn. Ew hizir ji, di temene ku wî xwe di herême de kiribena mîrekî ku mazin. Wî di herême de dixwest ku hêza gelek mîran di bin mazinatîya xwe de bide hevdû û hêzeke heremî ava bikê. Ji bo vê yekê ji bi hinek mîrên herême re dan û standinan ji dikê. Lê belê, piştî ku herweha ev yeka derdikeve hole, êdî piştî ew ji pêk neyê. Ew ji êdî çênebe. Lê mîr Arûng, di wê demê de he ji li ser ya xwe ya. Dixweze ku wê yekê bikê. Demeke dirêj bi vê yekê re diçê û tê. Lê belê, ew xwesteke wî di dile wî de di menê. Piştî ku hinekî pîr ji dibê, êdî piştî nexweş dikeve. Gava ku nexweş ji dikeve, êdî piştî zêde nikare ku mîrîtye bikê. Bi vê yekê re, êdî piştî hêdî hêdî ew ji mîrîtye dûr dikeve. Gava ku ew dûr dikeve, êdî piştî bi pistgirîya gelek miroven zane, yên ku li dora bavê wî ji bûn Kurê wî Mîr Avşar ji mîrîtye re derdikeve pêş. Mîr Avşar mirovekî ku zane bû. Mirovekî ku di zanabûne xwe de xwe bi pêş ve biribû bû. Her weha bawarîye xalkê ji lê hebû. Bawarîye wan mirovên ku bizane û li dora wan ji li wî hebû. Wî li Cizîre bota perwerde xwe hilda bû. Li qasra mîre bota mabû û di civata wî de ji rûnişt bû.

Mîr Arûng, piştî zêde ne mene û digihe rahama xwe di wê heyeme de. Piştî ku ew digihe rahama xwe, êdî piştî kurê wî bi tememî derdikeve pêş û dibû mîr li qasra bave xwe di wê heyeme de. Mîr Avşar, piştî ku tê ser mîrîtyê, êdî piştî ne bi demeke zêde dirêj re tê fahm kirin ku ew xwedî zanebûne. Ew bixwe re, weke ku pêvejoyeke nû dide dest pê kirin. Piştî bavê wî re, mirovan ji nav xalkê, her weha di gotin ew mirovekî ku zane ya. Wî bi zanabûna xwe re, bi xalkê da gotin ku ew mirovekî ku zane ya. Piştî ku demek têve çû, êdî piştî xalkê bi rastê ji dît ku Mîr Avşar mîrekî ku çawa ya. Ew mîrekî ku qanc bû û bizanabûn bû. Wî, her weha mirov karê bêje ku bi hebûne xwe re çavên didagirt. Xalkê, gava ku li wî dimeyîzend di got ku ew çend mirovekî ku bizane ya.

Mîr Avşar, gava ku mirov wî şîrove bikê, divêt ku mirov ji bîr nekê û bêje ku ew ji piştî dibê xwedîyê malbata ku mazin ji. Piştî ji, ew xwesteka bave wî ya ku dixwest ku hêza mîrên herême di bin mazinatîye xwe de bide hevdû ji, wî hawl da ku bikê. Ew mirovên ku bizanebûn û pêşî ku li dora bave wî bûn, piştî li dora wî li hevdû gahabûbûna hevdû bi alîkarîya wan ji, êdî weke ku hêdî hêdî pêvejoyeke wilo ku pêk were derdikeve hole. Mirov ku bizanebûn bê, wê mirovên zanist ji li dora xwe li hevdû bide hevdû. Lê belê, ku mirov ne bizane bê û mirov bizane gavên

xwe ne avêje, mirovên bizane, yên ku li dora mirov ji ji mirov piştre diravin. Her weha di wê demê de ev yeka baş dihata didîtin. Piştî bave wî re gelek mirovên ku bizane li dore wî digahana hevdû. Mîr Avşar mirovekî ku qanc bû. Mirovan qancîti ji di wê demê de ji zanabûne di hasiband. Mirov ku ne bizanebûn bana, wê nizanibena ku çawa tevgerê bena. Ku ne bizanebûn bana, wê qanc û xirabîjev ne vaqatand bena. Gava ku mirovek nikaribe bi aqilê xwe re qanc û xirabîye ji hevdû biqatenê, êdî wê nikaribe qanc ji bibê. Herweha hizreke ku mazin bi xalkê re ji hebû. Bi vê yekê re gava ku qancîye wî ji didîtin, ew ji ji zanabûna wî di hasibandin. Qancî, hinekî zanabûne ji di temene xwe re dipareze. Zanabûn, dikê ku mirov qancî û xirabîyê ji hevdû biqatenê. Ev yeka ji dibê temene hinek pêşketinên şaxşî, yên ku piştre ji di demê de bi mirov re çêdibin.

Piştî ku Mîr Avşar bi tememî li mîrîtiye bicih dibe, êdî piştre hêdî hêdî pêvejoyeke nû bi wî re dest pê dikê. Xalk, gava ku derdikeve ber wî, ji wî dixweze ku Xaçê ji nasbikê û rêze jê re bigrê. Ew ji vê yekê re bi rêz dibêjê erê.

Gava ku mirov bi vî awayî re li wê demê dimeyizeneê, mirov dibîne ku ew dem demeke ku mazin û bizana bû. Mîr Avşar di dema xwe de, mirov karê bêje ku kare bibe mîrekî ku wê demê. Her weha ne bitememî li gor wê demê Xaçê ji bena, lê belê, divêt ku mirov bêje ku ne kêma ji bû. Ew dema xwe hinekî dixwenê. Mirovê ku dema xwe bixwenê, wê karibê ji dema xwe re pêşvanîyê bikê. Herweha mirov ji bo wî ji karîbû ku bêjê. Piştre ku bi ser mîrîtiye wî re demek di buhurê, êdî piştre ew, êdî li herême bi tememî weke mîr tê naskirin. Ew êdî weke mîrekî ku mazin û bizanebûn tê naskirin. Mîre bota ji gelek caran tê mêhvaniya wî di wê heyeme de. Piştî ku mîre bota tê mêhvaniye wî, êdî ev yeka ji bo wî dibe şerefeke ku mazin di wê demê de. Piştî ku mîre bota ji tê mêhvandarîya wî û ev yeka li herême tê bihîstin, êdî piştre nave wî ji derdikeve. Ew ji dibê mîrekî ku mîre bota tê mêhvandarîya wî di wê heyeme de. Her weha tê naskirin û nave wî derdikeve. Bi vê yekê re ji, êdî piştre ji gelek deveran ji mirovên ku zana û mazin tên û li civata wî dirûnihin û lê dihisênin. Mirovên ku ku ten û lê dihisênin, piştre ku divegerihin ji, êdî bi xwe re navê wî ji dibin û belev dikin. Her weha gava ku diçina herême xwe, êdî li ser wî û zanebûna wî û qancîye wî diaxivin. Gava ku her weha diaxivin, êdî piştre ew di serê mirovan de dibe weke mereqeke û piştre li ser wan mereqen ji gelek mirov ji derevên dûr tên ku wî bibînin. Di serî de, divêt ku mirov bêje ku gava ku yek bû mîr, êdî piştre ji herême mîrên

ku hebûn ji bo wî nasbikin careke dihatin û lê dibûna mêhvan.Ew ji bo her mîrî ku ji nû dibû mîr dibû.Ji bo Mîr Avşar ji herweha ev yeka bû bû.Mîr Avşar, gava ku bi tememî bû bû mîr,herweha ji gelek deveran ji mirovên ku mazin û mîr hatibûna mêhvandarîya wî di wê heyeme de.Piştê herweha ji ber ku bi Mîr Avşar re herem hinekî navê wê derdikeve, êdî piştê çûn û hatina lê mazin dibe.

Mîr Avşar, herweha di dema xwe de mîrîtiyeke ku mazin dikê.Ji bavê xwe zêde dikê.Di nav xalkê de ji herweha ji bo wî dihat gotin.Di nav xalkê de ji bo wî dihat gotin ku wî ji bavê xwe zêdetir kirîya.Xalkê, ji bo wî digot ku wî ji bavê xwe zêde kirîya.Herweha ji bo wî gotin, serê wî ji mazin dikir û ew di nav xalkê de bêhtir ew mazintir û bitifratir dikir.Bêhtir serê wî di nav xalkê de mazin dikir.

Lê divêt ku mirov bêje ku Mîr Avşar,her ku bi tememî ew dema ku bi Xaçê dest pê kiribû û piştê ku bavê wî piştî wê demê re bûbû mîr ku bi tememî têngiştibê ji, li dervî wê demê ji nêzîkatîyên ku bihatana raxnekirin ne dikir.Bi qancî tevdi gerehe.Di nav xalkê de bêhtir li wan dihisand û li gor vegotinên wan li wan nêzîkatî dikir.Ev yeka ji ew ji ketina hevberê wan wî xilas dikir.Ve wî dikira mirovekî ku ew dem û ew fahmkirîya û mirovekî ku têngiştina wî mazine.Herweha xalkê ji piştê di nav xwe de ew şîrove dikir.Gelek mirovan gava ku pêre di peyîvîn, bi zêdeyî ji li ser demên Xaçê pêre di peyîvîn.Gelek zanistên ku li dora wî ji her weha gava ku pêre dipeyîvîn li ser wê demê pêre di peyîvîn.Xaçê, jinaka ku mazin bu.Jinaka ku bizana bû û jinaka ku ji nav kevneşopîyeke derketibû bû.Wê nixê ku hebûn bi xwe re mazin anîbûna ser ziman.Ji xaynî wê yekê ji wê bi xwe re ew nix li gor demê mazin şîrove kiribûn.Mazinbûna wê her weha ji vir dihat.Piştê, gava ku Mîr Arûng hatibû dewsa wê, ji ber ku ew şîrovekirina wê ya li gor demê, ji ber ku fahm nekiribû, her weha di nav xalkê de bûbû mijara nîqaşan.Bi vê yekê re mirov karê bêje ku Xaçê jina dema zane bû.Mirov, dibû ku wê wilo şîrove kiribena.Ew dem ji, her weha demê ku zanebûne wê mazin bû.Xaçê,ew dem her weha bi hinek nix, weke çand û kevneşopîyan re dabû rûniştandin.Herweha piştî we re, êdî dem, wê wilo meşibena.Ji ber ku demê herweha ji alîye çand û kevneşopîyan ve ji hizire xwe di nav xalkê de dabû çekirin, êdî piştê ji mirovê ku dihat ser mîrîtiye, ji wan heman nêzîkatî dixwest.Di vir de, ne têr bûna mîr Arûng mirov karîbû ku fahmbikê.Piştê ji gava ku ew çûbû ku kurê wî hatibû dewsa wî, êdî piştê hinekî li gor rewşa ku hebû li gor wê tevgerê bû.Bi vê yekê re êdî ew derketibû pêş

Mîr Avşar, herweha piştî bavê xwe re pêvejoyeke ku nû dabû dest pê kirin. Ew pêvejoya nû ya ku bi wî re hatibû dest pê kirin ji, ji aliye xalkê ve li ser asta dema Xaçê hatibû erêkrin. Dema Xaçê, ji ber ku ya ku piştê ji herî mazin li ser dihata sekinandin bû. Li ser xabardan çedibû bû. Li ser danûstandin çedibû bû. Ji ber vê yekê, êdî piştê gava ku Mîr Avşar her weha nêzîkatîyeke wilo dabû nîşandin, êdî hatibû erêkirin. Nêzîkatîyên wî, bi mazinatî hatibûna pêşwazî kirin. Mîr Avşar, her weha weke mirovê ji dema berê fahmkiribû dihata pêşwazî kirin. Di nav xalkê de, bi vê yekê re ji rêzeke mazin ji bo wî derdikete hole. Gava ku xalkê her weha rêz jê re digirt, êdî ew ji bêhtir mazin dibû û dihata naskirin. Mirov ku ji aliye xalkê ve her weha ku bi rêzeke ku mazin dihata pêşwazî kirin, êdî di herêmên dîn de ji, navê wî dihata hiskirin. Navê Mîr Avşar, bi vî awayê li herêmên dîn dihata hiskirin. Gava ku navê wî dihata hiskirin ji, êdî naskirin û mazin dîtin ji mazitir çêdibû. Bave wî her weha ev yeka hizirkiribû ku ji bo xwe kiribana. Lê bele, Mîr Avşar kiribû. Wî pêkanî bû. Bi vê yekê re li ser vê yekê ji hinek şîrove dihatina kirin. Ew şîrove ji, her weha li ser mazin bûna wî bû. Xalkê, gava ku bi wan şîroveyên ku di nav xwe de dikir, di got ku wî ji bave xwe zêde kirîya, her weha pêre ji di got ku ew mirovekî kui mazin ê û ji dema xwe fahmkirîya. Piştî ku hinek caran mîre bota ji hatibû nig wî, êdî piştê bêhtir her weha ev şîrove zêdetir dibûn. Mîr Avşar, haya ku digihe dema xwe ya ku ber pîrîtîya, xwe her weha jin dikê. Pêre ji li herême bixwezeyî hêzeke ku herêmî hatibû avakirin. Piştî rewşa ku hatibû serê birayê Mîr Kurzan piştê, êdî li herêmê, her weha hinek tedbîrên awlakarîye bi xalkê re hatibûbûna girtin. Mîrên herême, haya wan ji hevdû hebû. Bi hev re danûstandinên wan mazin bûn. Piştê li wê herîme ji hêzên bihev re hatibûbûna çêkirin. Mîr Avşar ji, bûbû serekê wê hêza herêmî. Mîre bota ji piştgirî ji di dayê de. Piştgirîya mîre bota, ya ji Mîr Avşar re, wî her weha li herême ji derdixê pêş. Mirovan hinek ewlakariyên ku mazin li gor xwe girtibûn. Piştî ew rewşa ku hatibû serê birayê Mîr Kurzan, êdî piştê li herême êşeke ku mazin çêbû bû bi wan re. Piştê ji bo ku bûyarên weha hineka dî ji ru nedin hêzeke herêmî ji aliyên mîran re bi hev re hatibû avakirin. Wê hêze, li herême, kudere bûyarak mazin ru dabena, karîbû ku xwe bigahanda wêderê di cih de. Herweha li gor vê yekê hatibû avakirin.

Mîr Avşar, her weha li herême mazin dibe. Tiştê ku bave wî xwestibû ku bi xwe re kiribena ne kiribû, lê belê, ku kurê wî kiribû. Herweha pê navê kurê wî mazin bûbû. Bi wî re ji navê wî ji derketibû. Li dora wî gelek

mirovên ku bi zane civiya bûn. Mîr Avşar her weha di nav gelek mirovên ku bi zane de dima û mîrîtî dikir.

Piştire, herweha nave wî derdikeve. Li herême baş tê naskirin. Ji herême, ji gelek deverên dîn û ji herêmên dîn ji, gelek deveran wan, gelek mirov dihatina nig Mîr Avşar ku wî bibînîn û nas bikin. Mirovên ku dihatin ji, mirovên ku mazin û bizane bûn û xwedî nav bûn. Mirovên ku di nav xalkê de qadre wan hebû. Her weha êdî mirov karibû ku bêje ku Mîr Avşar êdî mîrekî ku mazin û navdar bû di Kurdistanê de.

Li herême, mîr Avşar bi xwe re rewşeke ku mazin di deme de da avakirin. Hin bi hin nêzikatîyên wî yên ku di nav xalkê de deng vedan derketina hole. Bi wan nêzikatîyên wî re, êdî ew bû mirovekî ku mazin. Li herême, gava ku wî mîrên herêmên dîn di qasre xwe de dana hevdû û bi wan re li ser ku hêzeke herêmî ku avabikin ku levkîrin, êdî piştire hin bi hin navê wî derkete hole û hata naskirin. Bi vê yekê re, êdî ew mazin bû. Ew xwedî hêz bû. Ew xwedîyê hêzeke ku mazin bû. Li herême wî, herweha piştire ew hêze herêmî ya ku dana avakirin, nav da. Piştire êdî ku nav da, êdî piştire ji herêmên dîn ji, gelek mirov û zanist, rê digirtin û dihatina wir ku wî û rewşa wî û rewşa herême bibînîn. Ji gelek herêman mirov, her weha dihatin ku wî û herême wî bibînîn. Mirov, gava ku dihatin û didîtin ji, êdî di gotin ku ew mirovekî ku mazin e û bi zane ya. Her weha êdî ew weke mirovekî ku mazin û bi zane nave wî derket. Li hêla Kurdistanê, navê wî hata hiskirin.

Çawa ku mirovan ji bo xwendine û dîtine, rê digirtin û diçûna Cizîre bota, her weha êdî piştire, ku ne çûban herême wî ne dîtiban, ne dibû.

Dilsoz û Sozdar ji, gava ku ji Cizîre bota hatibûna malê û li malê di nav xalkê de di peyîvîn, êdî gelekî û gelekî ji wan herêman ji di bihistin. Dilsoz û Sozdar kurê mîr bûn û navê wan mazin bû. Piştî ku çûbûbûna Cizîre bota, êdî piştire zanabûna xwe maztir kiribûn û piştire vegerehe bûbûna malê. Piştî ku vegerehe bûbûna malê, êdî piştire ji bo hevîrdore bibînîn, êdî li herême digerehan. Piştî ku digerehin, êdî piştire rê ya xwe haya bi wê herême ji dirêj dikin. Li wir ji hinekî weke demeke dimênin. Di wê dema ku dimênin de, li gelek deverên wê herême digerehin. Bi gelek mirovan re di peyîvîn û didin û distenin. Herweha piştire ku didin û distenin piştire heya wan ji wanderan çedibê. Piştire ku heya wan ji wanderan çedibe, êdî piştire li wanderan bidest gendine dikin. Ji xalkê re, weke mirovne bizane û zanist di peyîvîn. Gava ku di peyîvîn ji, her weha bala mirovan mazin di kişandina ser xwe di wê heyeme de. Ji ber ku hê zêde ne mazinên. Hê gelekî ciwanên û herweha

xwedî zanebûnên.Di nav xalkê de herweha bi zanebûne wan re aqlê wan tê axiftin.Gelek mirov ji nizanin ku ew mirovne kurê mîran bûn.Lê bele ji girêdana wan ji dihata fahmkirin ku ne mirovne ku ji reze bûn.Li gelek herêman, gava ku diçina nava xalkê û ji wan re di peyîvîn ji, ji xalkê ti kesek nizanê ku ew mirov kîna û ji kuderê ne.Hingî xweşik di peyîvîn û qanc di peyîvîn,êdî piştire bala mirovan diçê ser xabardan û axiftina wan di wê heyeme de.Piştî ku her weha li wan herêmên di gerihin, êdî piştire rê ya wan bi wê hereme ku Rojdê Pelşînê ji lê bûn, bi wir dikeve.Gava ku têne wir,êdî pêşika diçina nav xalkê û piştire ji xalkê re diaxivin.Mirov ji, gava ku dibînin ku hingî ew gelekî û gelekî xweşik dipeyîvîn, êdî piştire di wê heyeme de hiş nakin ku ji wan bipirsin ku ka ew kîna û ji kuderê ne.Piştire ku di wê heyeme de hinek di nav gotinê de ji wan di pirsin ji, ew bersiveke ji reze didin.Mirov ji ji wê bersive wan fahm nekin ku ew kurmîr ên.Lê gava ku li wan dihata meyîzandin, êdî ev yeka dihata fahmkirin.Piştire bi hinekî re,êdî ew gava ku ji wan tê pirsîn ku ji kurmîr ên, êdî ew ji dibêjin erê.Di wê heyema ku ew rastî Rojdê û Pelşînê tên de, di wê heyeme de zêde hê ti kesekî herweha nizanî bûn ku ew kurmîr ên.Lê bele, gava ku li cil û milê wan tê meyizandin, êdî tê gotin ew an kurmîrên an ji her weha zaroyên hinek mirovên ku mazinên.

Dilsoz û Sozdar dû mirovên ku li ser xwe bûn û bizane bûn.Mirovên ku li ser wan dihisand, bi bal heya xwe didena ser wan.Ew ji xweş gotin bûn.Zanîbûn ku biaxivin û bênine ser ziman. Mirov, gava ku zanîbû ku bêne ser ziman, êdî piştire miroven li dore wî ji bêhtir bi bala li di hisênin.Bêhtir bala xwe didinê de.Bêhtir gûhê xwe didinê de.Mirovên weke Dilsoz û Sozdar ji, mirovne weha bûn.Gava ku ji herême xwe hatibûbûna wir û ketibûna nav xalkê de û ji xalkê de bidest axiftine kiribûn, xalkê ji pir bala dide ser wan.Ji ber ku hem bi gotin û vegotinen xwe û hem ji bi hebûn û seknandina xwe re ne ji rêze dihatina xuyakirin.

Piştî ku Disoz û Sozdar hatibûbûna wir, êdî piştire ku ketibûna nav xalkê de û ji xalkê de bidest axiftine kiribûn, êdî piştire bal geleka çûbûbûna ser wan.Lê belê, bala wan ji di wê heyeme de, piştî ku Rojdê û Pelşînê dibînin, êdî diçê ser wan.Ew di aqile xwe de gelekî û gelekî li ser wan dihizirin.Piştire ku wan ew dîtibûn, êdî piştire gava ku ji nav xalkê derdikevin, êdî piştire di kin ku wan keçikan bibînen û nas bikin.Ji ber ku di dile wan de gelekî û gelekî cih girtibûn.Wan ji xwestibû ku wan keçikên ku halqas xweşik û ji dil nas bikin û bi wan re bidin û bistênin.

Piştî ku herweha Dilsoz û Sozdar Rojdê û Pelşînê di bibînin, êdî piştire ku di nav koma civata li dora wan de ku axiftine wan ji bidawi dibe û

dimenine sekinî, êdî piştire ji mirovek ku li nig wan runiştîya wan di pirsin. Ew mirov ji Mirovekî ku pîr bû. Navê wî ji herweha Şerko bû. Şerko, mirovekî ku pîr bû û gelek caran ji li Cizîra bota ji mabû. Li wir, wî ji xwendina xwe kiribû. Weke Sofîyekê lê dihata nerîn. Herweha bizanebûn bû ji. Mirov ku li dora wî ji di rûniştin, wî ji bi gotine û bi vegotinan pêşkeşîyeke xweş ji wan re dikir. Dikir ku mirov li nig wî xwe ji bîr bikin. Her weha bû. Li nig mala Mîr Avşar ji mabû. Weke demeke li wir mabû û kar ji kiribû. Bavê wî bixwe Hisê lamo ji weke mirovekî ji mala mîr jiyana xwe anî bû ber qadandine. Ew ji gava ku tê ber dema xwendina xwe û hinekî dixwenê ji, êdî bavê wî piştî ku hinekî li nig seyda ew xwendina bi pêş ji dixê, êdî piştire wî dişenê Cizîre bota ji bo xwendinê. Şerko, li Cizîre bota weke demeke ku dirêj dimenê. Li wir xwe bi zanebûn dikê. Piştire ku li wir dixwendinê de hinekî mazin dibê, êdî piştire bi hinek karwanan re di vegerehe malê. Gava ku divegerehe malê, êdî ew di dile bavê xwe de û di dile mîrê xwe de ciheki ku mazin çêdike. Ew ji, gelekî û gelekî hijê dikin. Di civatan de, êdî hertimî ew di nav wan de dirûnihê û ji wan re ji zanebûne xwe û dîtînen xwe di peyîvê. Her weha êdî piştire bala mirovan diçê ser wî. Şerko hinek nivîsên wî ji hebûn ku di nav xalkê de dihatina zanîn û xwendin. Her weha ew weke zanistakî ji bû. Mirovan gelekî û gelekî qadr û qiymet didayê de. Li gotina wî ji di meyîzandin. Lê dihisandin. Gava ku li civata mîr ew ji di peyîvî, êdî bala mirovan diçû ser wî. Gava ku mîr ji û bavê wî ji ew di dîtî, ku her weha gelekî û gelekî bala mirovan mazin diçê ser wî, êdî wî ji ew xweş vegotine xwe berdewam dikir û mirovan lê dihisand.

Di wê dema ku Dilsoz û Sozdar ji di nav xalkê de bûn û di peyîvîn, ew ji li wir li nig wan bû. Wî ji li wan hisand bû. Ew di nav salan de çûbû. Gelekî û gelekî pîr bû, êdî. Mirovên li dora jê ji ber vê yekê ne bi navê wî gazî wî dikirîrn. Bi navê 'pîro'ji gazî wî dikirin. Her weha di gotine de. Ji xwe ji ew êdî pîro bû. Ew êdî pîr bû. Ew êdî sofîyekî ku pîr bû. Gelek caran wan sofîyên herême ku li hevdû digahana hevdû û bi hevdû re bi dengekî ku xweş didana ber hevdû, ew ji di nav wan de bû. Sofîyan dirahiştina arbanên xwe û dihatina nig hevdû bi hev re di gotin û di vegotin. Herweha gava ku ew dihatina nig hevdû û di gotin û di vegotin ji, gelek mirov ji xalkê de li nig wan di rûniştin û li wan dihisandin. Yê wan, hertimî diwanaka wan ya xweş hebû. Lê axlabe ji, ku diwana xwe wan li dardixist, li nig mîr li mala wî li civata wî li dar dixistin. Her weha gava ku dibû, êdî piştire bêhtir êdî mirovan guhê xwe dide wan û li wan dihisand. Wekî dî ji, gelek mirov li wir li civata mîr li

wan dibûna kom.Wan ji gelek qasîde û vegotin di wir de ji hevdû re digotin.Dengê wan xweş bû.Her sofîyek çend ku bi zanebûna xwe re navê wî derdiket avçend bi dengxweşîya wî û arbana wî re ji navê wî derdiket.Bi vê yekê re, divêt ku mirov bêje ku ji bo wan rêzeke ku mazin ji hebû.Xalkê, rêzeke ku mazin ji dide wan.Li gotin û vegotinên wan baş û qanc dihisandin.Wan ji, gava ku herweha di dîtin ku li wan tê hisandin, êdî ji alîyê gotin û vegotinê ve, êdî ti qasîsî ne dikirin.Êdî wan ji gelekî di got.Ji mirovan re gelek tişt dianîna ser ziman. Wan zanîbû.Ji ber ku jiyana wan ya ku bi garandine ji hebû.Li gelek deveran ji digerehan.Li wan deverên ku diçûnê de ji, li wanderan ji ji mirovan di gotin û vegotin û ji wan ji dihisandin.Herweha bidan û standine dema xwe derbas dikirin.Li ser sofîyan ji gelek gotin di nav xalkê de ji dev dihatina gotin.Her weha gotinek ji ji wan gotina ev bû.Di gotin ku 'gava ku di bixwezê tişteki baş û qanc û bidil his û hîs bikê, herê û li nig sofîyekî rûniha, ewê, ji terê bejê û bêne ser ziman'.Sofî mirîde hizra xwe bûn.Herweha jiyana wan ya di nav xalkê de hebû.Bi vî awayî ji dihatina naskirin. Mirovan, ku li dora Şerko ji di rûniştin, car bi car jê dixwestin ku bêne ser ziman.Ji sofîyekî ti ne xweze ku bêne ser ziman, ew wê bixweze ku bêne ser ziman.Ew herweha bûn.Di nav xalkê de ji bizanebûne, dengbêjîyê(dengxweşîyê) û vegotine û dilsafîtye û hiritîya xwe ve dihatina naskirin.Hiritîya wan, biqasî arbana wan, xosletekî ku wan yê ku ji wan dihata naskirin bû di nav xalkê de.Gava ku Dilsoz û Sozdar ji di nav mirovan rûnstibûn û ji mirovan re di peyîvîn, ew ji, li nig wan di rewşê xwe de bi bêdeng sekinî bû.Ti deng û sahl jê dervediket.Wî her weha tenê li wan dihisandin.Dilsoz û Sozdar, dema ku di nav mirovan de rûnştî bûn û ku di axifin, êdî yekî mafê axiftine didanê û yê dî ji dihilda.Herweha di nav wan de dem buhurî bû. Şerko ji li nig wan rûniştîbû û li wan dihisand.Gelek mirovên dîn ji, weke Şerko, li nig wan rûniştî bûn û li wan dihisandin.

Dilsoz û Sozdar ji xweş gotin bûn.Ji ber vê yekê ji pêşî, ku bidest axiftine kiribûn di nav xalkê de, hinek mirovan ji bo wan gotibu ku 'ew hinek mirovên ku xwendina û ji nûve bidest buna sofîtyê kirina'.Her weha ji bo wan hizra xwe anîbûbûna ser ziman.Lê ne wilo bû.Ew ne sofî bûn.Ew biqasî sofîyekî bi zanebûn û xwedî aqil bûn.Karîbûn ku di nav xalkê de bi axifin.Lê belê, ne sofî bûn.Wan ji li Cizîre bota xwendibûn.Wan ji hizreke mazin di xwe de dabûbûna rûniştandin.Lê bele, ew kurmîr bûn.Lê bele, haya demeke ji ev rastîya wan ne dihatina zanîn.Piştî ku Şerko ji wan pirsî bû, êdî piştî ew fêr bûbû.Piştî wî ji

hinek mirovên li dora xwe re ji gotibû.Lê belê, hê gelek mirovên ku li wir, ev rastîya wan nizanî bûn.Nizanî bûn ku ew ji mala Mîr Kurzan ên.Nizanî bûn ku Sozdar malabata wî, tiştên ne baş hatibûbûna serê wan di wê heyeme de.Lê bele, divêt ku mirov bêje ku wan mirovên ku di wê heyeme de li dora wî rûnişt bûn, hema bêja hemûkan ji tiştên ku hatibû serê malabata wî hiskiribûn.Lê hê ne wan bahs kiribû û ne ji hatibû aqlê yekê ji wêdere.

Şerko, piştî ku ji wan pirsî bû ku ka ew kîna u ku rastîya wan fêr bûbû, êdî hinek bi wan re rûnişti bû û dabû û stand bû.Hinekî bi wan re li ser herêma wan û dora wan û mala wan axivî bû.De ne, sofiyek, hertimî zêde bi mereq ê,Gava ku tiştêkî ku pirsîne dît, edi hadana wî neyê. Haya ku ya di serê xwe de safî nekê, wê ne qarihê.Şerko ji di wê heyeme de wilo kiribû.Wî ji ji wan pirsî bû û pirsî bû.Lê, di wê heyema ku ew di axivîn de, ew ji bêdeng bû.Bi bêdeng di cihê xwe de mabû sekinî.Weke di serê xwe de çûbûbê dereke dî, lê hatibû di wê heyeme de. Ya rastî, sofiyek di serê xwe de hertimî cihekî herîye de heya.Hertimî hizrek di serê wî de hebû. Şerko ji her weha bû.Lê Şerko gava ku mirov lê dimeyizend, mirov di dît ku çend pîr bûya.Ew gelekî û gelekî pîr dihata xuya kirin.Rihaka sipî li ser ruyê wî bû.Dilsoz û Sozdar ji her weha gava ku ew dîtibûn, gelekî û gelekî rêzeke ku mazin jê re girtibûn.Ew ji piştire li nig wan mabû.Ew ne berda bûn ku herne bi derne dî ve.Wî ji hizir kiribû ku ew mirov mirovne ku xarîbin.Li vir cihekî ku hernede ji nîn ê.Bi vê yekê re ji wî hizir kiribû ku li nig wan bimenê haya dawîyê.Piştire ji her weha bû.Piştire ku ew ji mabûn û ku wan ji xafitina ji bidawî kiribû, êdî hêdi hêdî xalk ji jev bela dibû.Hindik mirov, li wir mabûn.Yên ku mabûn ji hinek mirovên ku pîr bûn.Yên ku navserî xwe bûn.Piştire ku hinek ji wan mirovên ku li wir ji diçin, êdî piştire Dilsoz û Sozdar ji bi Şerko re dimênin.De ne, gava ku ti li dereke xarîb bê, êdî cihê ku ti herîyêde mala mîr bû.Li wir, her dayîmî mirovên ku ji deverên dût dihatin û lê diman habûn. Dilsoz ji û Sozdar ji vê yekê zanî bûn.Piştire ku kar kiribûn ku herin, êdî piştire Şerko ew ne berda bûn.Ew bi xwe re hiştibûn.Piştire Şerko ew bi xwe re biribûbûna mala xwe û li mala xwe dabûbûna rûniştandin.Piştire, li malê, Şerko kiribû ku gelek tişt werine ber wan di wê heyeme de.Gava ku herweha bi azimandineke ku baş û qanc Şerko ew azimand bûn, êdî piştire ew ji wan re hinekî li malê bidest axifine kiribû.Dilsoz ji û Sozdar ji bi bal li wî dihisandin.

Şerko, gava ku ew axivibû, li ser mala xwe û herêma xwe û li ser çûna xwe ya li Cizîre bota û bahsa bave kiribû.Li wir bahsa mîre xwe ji

kiribû. Bahsa mala mîr ji kiribû. Li wir çî di qawimî û çî ne qawimî bû, berî hingî, wî ji wan re yek bi yek anî ser ziman. Wan ji bi bal heya xwe da wî li wî hisand. Şerko ji, wê hereme, berî hingî Xaçê ji çawa derketibû hole u çî hatibû serê wê û malbata wê û piştî çî hatibû serê wê û piştî wê re rewşeke ku çawa derketibû hole, ji wan re anîbû ser ziman. Gava ku Şerko her weha ji wan re anî bû ser ziman, êdî bala wan bêhtir çûbû ser wî û li wî hisand bûn.

Ku li ser rewşa Xaçê û dema wê axivibûn, bala Dilsoz ji û Sozdar ji kişand bû. Ji ber vê yekê ji, gava ku Şerko anîbû ser ziman, pir bihey lê hisand bûn. Ji xaynî wê yekê ji, li ser mîre wan yê wê demê û berî wî, bavê wî ji, ji wan re axivîbû. Şerko mirovekî ku bi bizane bû. Ji rewşan fahmdikir û zanîbû ku wê çawa bêne ser ziman. Şerko, ku ji wan re bahsa her weha rewşan kiribû, êdî wan ji bigûh û hey lê hisand bû, haya ku wi axiftina xwe bidawî kiribû. Piştî ku wî axivîna xwe bidawî kiribû, êdî ew ji hinekî ji wî re axivîbûn. Gava ku ew ji axivî bûn, êdî wî ji li pirr bal hisand bû, haya ku wan ji vegotina xwe bidawî kiribû.

Wê şevê, Şerko bi wan re li mala civateke xweş dabû avakirin. Piştî ji ku bû şev, êdî piştî li hevdû rûniştibûn û ji xwe re axivîbûn. Piştî, gelek mirovên ku weke Şerko ku mirov li wan dimeyîzend, weke ku sofî bûn, dihatina xuyakirin hatina wir di wê heyeme de. Gava ku hatin, êdî bi hev re li hevdû rûniştin û bi hev re ketine axiftine de. Gava ku bi zêdeyî axivin ji, her vegotina wan di dawiyê de dihat, û dihat û digiha Cizîre bota. Lê, ku vegotina xwe di gahandina Cizîre bota ji, gelekî û gelekî xweş digahandin. Hemûkan ji mirovên ku zanîbûn ku bi axivîn. Mirovê ku zanîbê ku ka wê çî bi axivî, dizane ku wê çî bêne ser ziman. Bi Şerko re, mirovên ku li wan bûbûna kom bûn, hemûkan ji yê ku navserî xwe bûn û ji alîyê gotinê ve têra xwe hebûn. Dilsoz û Sozdar di wê heyeme de di nav hinek mirovên weha de rûniştî bûn. Gava ku ew mirov hatibûbûna wir û ketibûbûna axiftinê de, êdî piştî Dilsoz ji û Sozdar ji pir bibal heya xwe dabûbûna ser wan di wê heyeme de. Pir qanc li wan dihisandin. Her gotina ku ji deve wan derdiket, Dilsoz û Sozdar qanc gûh didayê de. Wan ji her weha ev yeka di dît. Di dîtî ku ew herdû ciwan pir bi bal wan dihisênin. Gava ku her weha kifşdikin, êdî piştî heya wan ji diçê ser wan. Dilsoz ji û Sozdar ji her weha pir bi zanebûn tevdi gerehan. Heya xwe didena dora xwe û dixwestin ku wan mirovên ku li wan di axivin fahmbikin û gotinên ku ji deve wan derdiketin têbigihin. Bi vê yekê re di serê xwe de di tevgereke de bûn. Ji xwe divêt ku mirov bêjê, ew mirovên ku li dora wan û li mala Şerko li hevdû gahabûbûna hevdû, bi xweşgotin

û zargotina xwe re zanîbûn ku mirovan li xwe bidina hisandin. Her weha divêt ku mirov bêjê, ku ew weke ku xwedîyê hûnerê ji bûn. Şerko, piştî ku her weha li mala wî li wan, li civata ku mazin avabûbû, piştê ku hinekî axivî ji ji mirovên li civatê re, êdî piştê kiribû ku mafê xaberdane bide Dilsoz û Sozdar di wê heyeme de. Lê Dilsoz ji û Sozdar ji, ji xwe, ji dev hisandinê berda bûn. Piştê ku Şerko nave wan hilda piştê hatibûbûna xwe di wê heyeme de. Piştê ku Şerko nave wan hilda bû, piştê wan ji hiskiribû û weke ku bêne xwe li wan hatibû. Lê Dilsoz ji û Sozdar ji, weke ku heya wan li dereka dî bê dihata xuyakirin. Ma gelo heya wan li kudere bû? Dibêt ku heya wan li ser Rojdê û Pelşînê bû. Dibêt ku heya wan li ser tiştêna dî ji bena. Lê dibêt ku heya wan çûbê malê ji. Ti kesekî nizanî bû ku heya wan li kudere bû. Lê ya rastî ew bû ku heya wan di wê heyeme de ne li wir li ser miroven ku li civata wan bûn. Şerko, her weha fahmkiribû ku heya wan çûya derna dîn. Lê wî ji nizanî bû ku çûya kudere. Ji xwe, ku wan ne gotibena ku heya wan li ser çî bû, ma wê kê zanîbena?. Ew ji bi bêdeng bûn. Di cihê xwe de bi bêdeng bûn. Şerko, vê yekê di wê heyeme de baş û qanc fahm kir. Şerko fahmkiribû ku ew di serê xwe de li ser tiştêna di hizirîn. Di hizra wan de hinek an ji tiştên hebûn. Şerko, çend ku her weha kifs kiribû ji û heya xwe ji dabû ser wan ji, lê hizre wan di serê wan de ji hevdu bele nekiribû. Tenê ku fahmkiribû ku her weha ew di cihê xwe de di serê xwe de li ser tiştêna di hizirîn, êdî deyne kiribû. Wan bi hizra wan re berda bû. Wan bi hizra wan re hiştî bû.

Piştî ku her weha Şerko fahmkiribû ku ew di hizir de ne di serê xwe de û ku ne kiribû ku ew hizire wan ji hevdu bela bikê, piştê heya wî ji çûbû bû ser wan. Şerko, ku Dilsoz û Sozdar di nav mirovan de di peyîvîn û piştê ku Rojdê û Pelşînê di ber wan ve çûbûbûn û bala wan çûbû bû ser wan, ditibû. Piştî ku herweha wî di wê heyeme de kifşkiribû, piştê tiştê ne gotibû. Lê ew yekê ji di serê wî de ma bû. Di wê heyeme de ev yekê di serê de ne di hişê wî de bû. Piştê ku hinek bi ser hizirkirina wan ve diçê û dibîne ku gelekî û gelekî bi hizirîn û ku bala wî diçê ser wan, êdî piştê ev yekê di wê heyeme de tê bîra wî. Gava ku hata bîra wî ji, weke ku dilopek bi niqûte dile wî lê hetibû.

Şerko, Rojdê ji û Pelşînê ji nasdikir. Wî zanîbû ku ew kîna û keça kê ne. Her weha ji wan bi xaber bû. Gelek caran ji bi wan re bi ru bi ru ji hatibû.

Rojdê û Pelşîne keçên mîrê wî bûn. Di demên ku diçû mala mîr ku li dîwana wî rûnihê, hingî rastî wan tê. Gava ku rastî wan tê ji, êdî wan nasdike. Mîrê wî Mîr Avşar ji gelekî û gelekî hij wî dikir. Şerko ji hij mîrê

xwe dikir û gelek caran bi hinek qasîdên xwe re avêtibû ser wî ji.Di qasîde de, dema ku mirov avêta ser yekî, êdî ev yeka tê wê wate ku ew mirov mirovekî ku gelekî û gelekî biqadr û qiymet ê.Di nav xalkê de bi vî awayê dihata zanîn.Şerko di dema bave xwe Hisê Lamo de, gelek caran li wir li nig mîr rûnişt bû.Mîr ji ew li nig xwe dide rûniştandin.Gava ku mîr ew li nig xwe dide rûniştandin ji, ew di nav civata xwe de dide axiftin ji.Ne hasanî bû ku mirov di nav civata mîr de biaxivê.Gava ku mîr bixwe, herweha yek di civata xwe de rûniştand û da axiftin, êdî di nav xalkê de ji we li ser wê yekê bê axiftin.Wê bêjin ku 'mîr ew di civata xwe de rûniştand û da axiftin'.Gava ku herweha ji bo wî hata gotin, êdî piştê ji bo wî dibe rêzeke mazin ji.Ji bo Şerko ji her weha bûbû.Mîr ew gelek caran li nig xwe dabûbû rûniştandin û dabûbû axiftin.Dema ku mîr her weha pê kiribû ji hê ku ew biçûk bû.Hê dema ku li nig seydeye xwe dixwand bû.Piştê ku herweha mîr wî di nav civata xwe de dide axiftin, êdî piştê li ser wî di serê xwe de digihe wê têgihîştine ku ew mirovekî ku jîr ê û bifahma. Piştê ku ew li nig seydeyê xwe xwendina xwe ya bingeh bidawî dikê, êdî piştê mîr ji hinek sûwaran dide amedekirin û wî bi wan re dişênê Cizîre bota ku xwendina xwe mazin bikê.Ew ji her weha piştê diçê Cizîre bota û li wir gelek salan dimenê.Di dema ku li wir dimenê de xwe bi pêş dixwe.Zanebûne xwe û fêrbûna xwe mazin dikê.

Li Cizîre bota, di wê dema ku Şerko li wir dimenê de ji, bi navê Şerkê hisê Lamokê tê naskirin. Ew bi navî li wir di nav xalkê de tê naskirin.Li wir Şerko, di wê dema ku dimenê de, hinek nivîsan ji di nivîsenê.Hinek nivîsên wî yên ku li ser *Benatan* bûn bebûn.Piştê li ser 'Axîretê û dinyê mirov' ji dihata gotin ku hinek nivîsên wî hebûn.Piştî ku demeke dirêj Şerko li Cizîre bota dimenê, Piştê di vegerehe.Li Cizîre bota Şerko, li Mizgevtâ Nebî Nuh ji hinekî sofitîye dikê.Li wir li Mizgevtâ Nebî Nuh tê naskirin.Li wir, zanebûnaka mazin bi wî re çêdibe.Li wir, di wê dema ku ew dima de li ber tirba Nebî Nuh dirûnişt û dixwand.Herweha demeke xwe ya ku dirêj bi xwendine re di buhurand.Cizîre bota,divirde,divêt ku mirov hinekî dî ji li ser bisekinê.Ji ber ku ev yeka divirde girîng dibê.Cizîre bota, Ji ber ku Nebî Nuh ji têde veşartî bû, hinekî bêhtir bi qadrekî ku pîroj bû.Ewder weke 'ware Nebî Nuh' ji dihata zanîn û dîtîn.Ji xwe, ewder ware wî ji bû.Ew, li wir jîn bû bû.Li wir, wî jiyana xwe berdewam kiribû. Piştê ku ew digihê rahmata xwe, êdî li wir li cihê wî tê vesartin.Ji ber ku tirba wî li wir bû, gelek mirovan, ku ne her dem ji bena, di jiyana xwe de xwe careke digahandina wir û ew di dîtîn.Herweha weke kevneşopîyeke ji hebû di nav xalkê de.Şerko di

dema ku li wir mabû de bi vê yekê re li wir gelek mirov naskiribûn. Gelek mirov ji mirovên herêmên dîn naskiribû. Ji ber ku ew li wir li Mizgevtî Nebî Nuh dima. Ji ber vê yekê ji her mirovê ku dihata wir, wî ji di dît. Di nava xalkê de çûna dîtina Nebî Nuh û li wir hinekî mayîn jî, weke kevneşopîyeke bû. Bi vê yekê re mirov karê bêje ku çanda Nebî Nuh li wir bi vê kevneşopîye re li ser lingan bû. Cizîre bota her weha ku dihata şîrove kirin, dihata dîtin ku zanistî û pîrojî bi awayekî ku teybet bi hev ve hunand bû. Bi vê yekê re zanebûne li Cizîre bota girîng bû. Zanebûne li Cizîre bota, xwedîye hinek xosletên teybet bû. Ew xosletên teybet ji divîbû ku bihatana zanîn. Cizîre bota, zanebûn, bi vî awayî re bi nirxên ku bi xwe re mazin dikir. Wan nirxan jî, zanebûna Cizîre bota biwate û bihêja dikir. Her weha hevdû temem dikirin.

Şerko, piştî ku divegerehe malê, hinek tişt ji tenê serê wî di wê heyeme de. Gava ku mirov bahsa wan nekê, wê bi tememî ew ji newê naskirin. Ji ber ku her tiştî ku mirov jin dikê bi xwe re mirov ji tenê berçavan. Her weha ew ji tistên ku jin dikê, wî di denê bercavan. Şerko mirovakî ku zane bû. Di dema ku li Cizîre bota dimenê, di wê heyeme de ew pir baş êdî mirov karê bêje ku tê naskirin. Lê belê, asil naskirina wî gava ku tê mala xwe hingî çêdibe. Li malê li civata mîrê xwe tê naskirin. Ew yeka ji wî baş û qanc dide naskirin. Dema ku mirov bahsa wî û demên wî yên ku tê naskirin dikê, ku mirov bahsa van dikê, mirov gelek tistên ku ew jîn bûya mirov dibîne. Şerko di mirovekî ku asîl ji bû. Bavê wî di dema xwe de mirovekî ku navdar bû. Di nav xalkê de bi hunara xwe dihata naskirin. Bavê wî mîrekî ku mîr. Di asle xwe de bavê wî mihacir bû. Mihacire dora Qamişlo wanderan bû. Piştî ku di şerekî ku mazin de ew malbata xwe hemûkan winda dikê, êdî piştî barî wir dikin. Li wir ji ew ji xwe re jiyana ku baş ava dikin. Dema ku tenê wir, hingî mîr Arûng hebû. Hingî Mîr Arûng wan li nig xwe bicih dikê û tiştî ku ji wan re lazima dide wan û piştî dev ji wan dibe. Piştî ji Hisê Lamo xwe li hevdû dide hevdû. Jiyanaka nû ji xwe re dide avadikê. Piştî dikê herê herême xwe. Piştî diçê ji, li wir dimenê ji. Cihê bave wî û dîya wî, ew lê dimenê, li wir ji xwedî derdikeve. Ji ber ku Mîr Arûng êdî piştî wî ya, êdî ti kesek zêde nikare bi ser wî de ji herê. Her weha ew ji êdî mazin dibê. Li nig Mîr Arûng hingî dema ku jiyana xwe ji nû ve ava dike, hingî mîr kifs dike ku wa Hisê Lamo gelekî û gelekî bi aqîla û zane ya. Piştî qadrekî ku mazin di dîyê de di civata xwe de. Her weha êdî Hisê Lamo derdikeve pêş. Jiyanaka wî li wir li nig mîr li ber destê wî dibuhurê. Mîr, ji ber ku lê xwedî derket di serî de, êdî ew ji hertimî li

nig wî ma.Jiyana xwe wilo derbas kir.Li wir, wî, hertimî qadre mîre xwe mazin kir.

Di mala mîr de Hisê lamo bi aslê xwe re dibê xwedî nav di wir de.Piştire li herême gelek mirov wî nasdikin.Ew êdî hertimî li nig mîr dimenê.Kurê wî Şerko ji li wir mazin dibe.Li wir bidest xwendine xwe ya bingeh dikê û li wir bidest mazin bûnê dikê.Her weha di dema ku Şerko li nig bavê xwe diçê û li nig mîr dirûnihê, êdî mîr careke li wir dihisêne di digihê wê qinyatê ku ew mirovekî ku bifahma û wê bi pêş bikeve. Êdî ji bo ew bi pêş bikeve li ser disekinê.Di wê demê de ji hingî Mîr Arûng ne dima.Kurê wî Mîr Avşar dima.Bavê Şerko li nig Mîr Arûng dest pê kiribû û li nig Mîr Avşar berdewam dikir.Lê di wê deme de ji Hisê lamo ji pîr bûbû.Êdî zêde ew ji ne li ser xwe bû.Lê di wê heyeme de, êdî Şerko lê digaha.Ew êdî mazin dibû.Hisê lamo gelekî û gelekî hij kurê xwe dikir.Piştire wilo kiribû ku mîr ji hije bikê.Hisê lamo dû keçên wî ji hebûn.Keçên wî ji nave wan Kajê û Nazik bû.Navê Xatûna wî ji Besê bû.Jê re Besa Silê ji dihata gotin.Di ciwanîya xwe de Besê ti xweşik li ser xwe re nas ne dikir.Hingî xweşik û şipahî bû.Gelek mirov ji wê û xweşikatiya wê diaxivîn.Navê wê bi xweşikatiye wê re derketibû.Her weha ew ji li ser xwe bû.Hisê lamo li wir di dema ku dimenê de ji xwe re jiyana weke jiyana mîran ava dike.Ji xwe re malaka wilo bi seyiserê Mîr Arûng çêdike, ku mirov diçû ber, di got ku qey li ber qasra mîr ê.Her weha xwe mazin kiribû. Ji xwe ew hertimî li nig mîr bû.Mirovên ku dihatina nig mîr ew ji nasdikirin.Ew weke şewirmendekî mîr nasdikrin.Mirovê ku li nig mîr bê û nêzikî wî bê, her weha divêt ku xwedîye hinek tiştan ji bê.Ev yeka ji şan û şerefe mîr dihata hasibandin.Hisê lamo, herweha xwe mazin kiribû.Piştire ku kurê wî ji mazin bû, êdî hêdî hêdî ew derkete pêş di nav xalkê de. Piştî ku kurê wî Şerko hinek li wir mazin bû û di xwendina xwe de xwe gahanda astaka bilind, êdî piştire Hisê lamo ji û mîr ji hinek sûwar dana amedekirin û ew bi wan re şandina Cizîre bota ku zanebûna xwe maztir bikê.Her weha ew ji êdî diçê Cizîre bota û li wir dimenê.Li wir ew, di zanebûne de xwe digihenê astaka ku bilind.Weke mirovekî ku zanist di nav xalkê de tê naskirin.Ew li wir li Cizîre bota bidest softîye dikê.Piştire her weha di wan demên ku bi pêş dikeve de ji, li Cizîre bota li Mizgefte Nebî Nuh dimenê.Li wir hinekî softîye dikê.Piştire êdî di vegerehe malê nig bave xwe.Gava ku Ew ji tê malê, êdî di bîne ku wa bavê wî ji li ber mirine ya.Piştire ku tê û li ber serê bavê xwe hinek ji di rûnihê, êdî piştire bavê wî digihe rahmata xwe û ew ji li malê dimenê bitenê.

Piştî bavê xwe re, êdî jiyana nû ji bo Şerko li malê dest pê dikê. Ew êdî malxwe malê ya. Yê ku li malê meyîzenê ji, êdî ew ê. Her weha ji dibe. Piştîre bixweze ew li nig mîr cih digirê. Li nig Mîr Avşar ew, êdî li dewsa bave xwe dimenê. Lê hê ciwanê. Lê di nav xalkê de di civata mîr de xwe dide ber çavan. Dikê ku xwe jê re bêjin ku 'meyîzênin ku ka ew çend zane ya'. Ew herweha êdî di nav xalkê de tê naskirin.

Şerko di wê heyeme de hê ciwanê û li ser xwe ya. Di nav xalkê de diçê û tê. Ji wan re di axivê û tenê ser ziman. Ji dîtî û nerînên xwe tenê ser ziman ji wan re. Ew ji her weha çend ku têne ser ziman, xalk ji lê bihey dibê û lê dihisênin. Bi vî awayî re mirov karê bêje ku navê wî derdikeve. Her weha ew êdî mazin dibê di nav xalkê de.

Şerko, divêt ku mirov bêje ku wî gelek دنیا dîtibû. Li gelek deveran garaha bû. Gelek dever, wî bi gere dîtibûn. Gava ku ji xalkê re ji mirovan re di peyîvî ji ji nerîn u dîtînen xwe ji di axivî. Gava ku tanî ser ziman ji xalkê pir bal heye xwe dibira ser wî di wê heyeme de. Li gotin û vegotinên wî pir bi bal di hisandin. Şerko mirovekî ku bizane bû. Gava ku tanî ser ziman, ew zanebûna xwe ji li nav dixist û tanî ser ziman. Her weha êdî ku tanî ser ziman, hê bi zanatir û bi baltir ji mirovan re tanî ser ziman. Mirov, gava ku tiştek anî ser ziman, ku mirov ji zanebûne xwe ji pêre axivî, êdî hizir bê an ji vegotin bê, ku derkete hole, wê hê bi rengtir dibê. Bi Şerko re ji her weha dibê. Ew mirovekî ku li Cizîre bota mabû bû. Ev yeka tenê ji ji bo wî dibê navekî ku mazin di wê heyeme de. Gava ku mirovan lê di hisand, di serê xwe de ji xwe re di gotin ku 'em li mirovekî ku zane ku li Cizîre bota mayî dihisênin'. Her weha ev hizir bi mirovên ku li wî dihisandin re hebû.

Cizîre bota, di serê mirovan de xwedîye cihekî ku teybet bû. Mirovan li wir baş mazin di hizirîn. Cizîre bota gava ku navê we dihata ser ziman, weke ku ji dil dinyeyek were ser ziman dibê. Her weha Cizîre bota mazin bû. Navê wê mazin bû. Hizre we mazin bû. Aqlê wê mazin bû. Mirovên ku diçûnê de mazin dibûn. Her weha di serê mirovan de bû. Mirovên ku di wê heyeme de li Şerko di hisandin ji, di serê xwe de xwe careke bi gotinên wî re digahandina Cizîre bota. Ji gotinên wî, di serê xwe de wêneyek ji bo Cizîre bota çêdikirin. Gava ku Şerko tanî ser ziman, ji hizire wir ji tanî ser ziman. Wan ji hizir bi wir re di serê xwe de çêdikir. Şerko li Nebî Nuh diaxivî, wan ji ji bo wî û di der haqê wî de di serê xwe de hinek hizir çêdikirin û li ser di hizirîn. Gava ku Şerko tanî ser ziman, ji çemê Diçlê tanî ser ziman. Seyrankirina li ber ku mîre bota dikir û bi mîre bota gelek mirov derdiketina seyrane û nêçîre kewan, tanî ser ziman. Gava ku Mîre

bota derdikete seyrane, hinekî nêçîr ji dikir. Axlabe ji derdikete nêçîre kewan. Mirovên ku li wir dixwendin ji her weha derdiketine seyrane li ber Dîçle yê. Çemê Dîçle çemekî ku bi nav û deng bû. Ew ji weke mîre bota bi nav û deng bû. Şerko, bixwe ji dema ku li wir bû derketibû seyrane. Lê gava ku ew derdiketina seyrane ji, bi gelek mirovên ku weke wî xwendevan re derdiketin. Ew ne di çûna neçîre. Wan nêçîr ne dikir. Wan tenê li ber çem li kêfa xwe dimeyîzend. Li ber çem li kêfa xwe meyîzandin ji bi nav û deng bû. Ji gelek deveran ji gelek mirov dihatina ku li wir bi mênin an ji herna hinek nêçîrên kewan. Nêçîra kewa, gelekî û gelekî bi nav û deng bû. Ew nêçîr, weke ku tanê nêçîreke ku mazin û mîran dikir. Her weha mazin bû. Nêçîra hewa ne di tijbaha ti nêçîrên dîn. Ew hinekî bi teybet bû. Piştîre ku nêçîr dihat kirin, êdî piştîre ji berdana kewan li hevdû hebû. Hemû kew ji kewên qaqa (gozel) bûn. Kewê qaqa (gozel) ji kewekî ku di nav kewên de yê herî asîl bû. Bi vê yekê re nave wî kewî hebû. Li ser Kew, gelek çîrok û çîvanok hebûn. Ew çîrok û çîvanokên ku li ser kew ji, hema bêja hemû ji baş bidawî ne di bûn. Ji ber ku bi hinek xosletên ku bi kew re dianîna ser ziman re neyertî dihat ser ziman. Xalkê ji hemûkan ev yeka zanî bû. Mirovên ku diçûna nêçîra kewan, pêşî kewek digirt û li dora wî ji xafk di veda. Piştîre Ew kew ji di danî devê wê xafkê. Piştîre her kewa ku dihatina nig wî kewî, wî kewî bixwe ew dikirina xafkê de. Ji ber vê yekê di nav xalkê de li ser kew, weke gotineke xalkê, her weha dihat ser ziman. Dihat gotin ku herkes neyerê kew ê, kew ji neyerê tuxmê xwe ya. Ew gotin gotineke xalkê bû. Di nav xalkê de dihat gotin. Di nav xalkê de tê ji kê ji pirsî bana wê ew gotin zanîbena. Ji ber ku herkesekî zanibû.

Lê kew bixwe ji gelekî û gelekî xweşik bû. Bi xweşikatiye xwe re dile mirov di bire ser xwe. Mirov gava ku ew xweşikatiye kew di dît, dile wî dima. Ew xweşikatiye kewê dibû naqş ji, weke tayrê tawis, di destê keçikan de. Dema ku dibû naqş ji, êdî pê mal dihat xamilandin. Pê der dihatina xweşik kirin. Di her mala Kurdan de, hertimî sê wêna dihatina dît. Wênayek, wênaya kew bi naqş bû. Wênaya duyemîn ji, wênaya tayrê tawis bû û wênaya sêyemîn ji, her weha wênaya Şahmaran bû. Ev hersê wêna, weke sembolên asiltiye û mazintiye ji dihatina dît. Ji xaynî vê yekê ji, li ser van hersê wênayan ji gelek gotin û vegotinên olî ji dihatina gotin. Bi vê yekê re Kew di nav xalkê de weke sembola kaçkanîye ji bû. Her bavekî ku keça xwe zewicand bena, pêre kewek ji dide zavayê xwe di wê heyeme de. Ev nêzîkatî, weke nêzîkatîyeke biasîl

dihata dîtin. Gava ku zava her weha pişt dawata xwe bi hafteyeke re ku diçû mala bavê keçîke bi keçîke re û ku kewê xwe distand, êdî serê wî bilind dibû. Wî herweha êdî xwe ji malê û bihêja hîs dikir.

Kew, her weha hêja ji bû. Kew di destê meran de bû. Wan di parast. Mîrek xwedîyê hinek kewên ku qaqaba bû. Ti kew ji, ne li ser wê kewê qaqaba re bûn. Bi vê yekê re, ti kesek ji ne li ser mîr re bû. Mirovê ku kew kiribena xalat ji, her weha ji kewê qaqaba dikira xalat û dide. Kewê qaqaba, mazin bû, hêja bû û bi nav bû. Mîr bixwe ji kewê qaqaba weke xalat dihilda û dide. Weke xalatê ku dihilda, hingî mazin bûna wî maztir dibû. Gava ku weke xalat dide ji hingî weke mazin bûna xwe yê ku didayê de ji ew mazin dikir. Ew bi rûmet dikir. Ew bi şan dikir. Her weha mazin dikir. Li Cizîre bota, ku mirov dima hingî ev nêzîkatîyan bêhtir di dît. Li wir, kew gelek hebûn. Li dora wê ji, gelek kew hebûn ku mirov herê û wan neçîr bikê. Lê kewê qaqaba ne hasanî bû ku mirov bigirta. Ew hinekî zor bû. Geleken ji kew kedî dikirin. Li mal her weha xwedî dikirin, weke kevokan. Weke hinek ajalên dîn ji..

Ji bo ku mirov wan kedî bikê, divêt ku hinekî xwedî zanebûn ji bê. Divêt ku wê çawa bêne kedîkirin zanîbena. Kedîkirina kewan, karekî ku teybet dixwest. Hinek mirov, bixusîsî bi wan ve mijûl dibûn. Hinekan bi teybet kare kedîkirina kewan dikir.

Li mala Şerko ji, bavê wî xwedî kew bû. Bavê wî ji, kew weke xalat ji mîr hilda bû. Piştê ji ku ew miribû, Şerko li kewên wî meyîzend bû. Karê meyîzendina kew hinekî ji mîr dihata pirsîn. Her weha ew wilo bû. Mêr, gava ku ji kew û ji meyîzandina wî fahm ne kiribena hinekî weke ku weke kêmesîyeke ji dihata dîtin. Ku mîr gotibena ez ji meyîzendîna kewê fahm ne kim, hingî jê re dihata gotin ku 'ma ti ne zilemî'. Her weha ev gotin dihata gotin. Ew gotin ji gelekî û gelekî giran bu. Mirov, tenê ji bo ku ev gotin newîyêde, xwe ferî meyîzendina kewan dikir. Demeke bi wan ve mijûl dibû.

Lê mirovê ku nêçîrvan bû, di naskirinê de ti kesek li ser xwe re ne di dît. Wî di zanebûna wan de weke zanistekî li xwe dimeyîzend. Ya rastî ji ew her weha di wir de zanist bû. Ew ne tenê nêçîrvanak bû. Ji xaynî vê yekê ji weke ku wê piştê çawa bi wan ve mijûl bibe xwe xwedî zanebûn bû. Ev zanebûn ji divîya. Gava ku wî nizanîbena, wê çaxê, wê di nêçîrkirina xwe de ji kem mabena. Ji xaynî vê yekê re her xosletê kewan ji wî zanî bû. Kew çawa û di çi rewşê de jin dibe ji wî zanî bû. Gelek caran ji, nêçîrvan hemû ji, li hevdû kom dibûn û di zanebûna xwe de bi hev re di ketina ber hevdû de. Ji hevdû re didana nîşandin ku ka zanebûna kê ji

ya kê maztir ê. Di dana ber hevdû de ji, ti kesekî xwe di bin ti kesekî re ne di dît. Her yekê ji ji xwe û zanebûna xwe êmin bû û qayîl bû. Gava ku di dana ber hevdû, ku yek ji wan di bin de mabena û her weha hatibena hiskirin, êdî ew ne dihata ji bîr kirin. Gelek caran li ber sibehe ku roj derketîya, lê ku hê tava wê zêde germ ne bûya, li hevdû digahana hevdû û bi hev re kew di kirina pevçûnê de. Di wê demê de dem xweş bû. Hem di civata xwe de bi hev re ji xwe re diaxivîn û hem ji her weha dikirin. Ev kirin ji ji biwasfbûna wan dihat. Ji bi nafsbûna wan dihat. Ji mazinatîya wan dihat. Hinekî ji ji xwe qayîlbûna wan dihat. Mirovên ku her weha bûn ji xwe qayîlbûn. Nafsa wan mazin bû. Nafsa wan li ser zanebûna wan re mazin dibû. Kew ji di wê rewşê de ku bi wan re dibû, êdî behtir maztir dibûn. Di civate de ji her weha ew yê ku herî zêde xwedî gotin bûn. Mirov li wan û li kirine wan di hisandin. Wan ji hem bahsa xwe dikir û hem ji bahsa kirin û dîtînen xwe dikirin di civate de ji mirovan re.

Şerko, dema ku li Cizîre bota mabû, ev tişt hema bêja hemu dîtîbûn. Li wir her weha jîyanaka ku xweze hebû. Bi wê jîyane re ji ev tişt hemû bi hizre xwe re û hebûna xwe re di jinane de dibûn. Çandaka ku mazin li ser wan kirinan re hebû. Mirov, ku li wir dihizirî, mirov di dît ku çend xwedîye hebûneka ku mazin bû. Cizîre bota navenda şariştaniyekê bû. Ew navendeke ku mazin bû. Bi hzir re bi çand û kevneşopîyan re mazin bû.

Şerko li wir mabû û di nav waqasan de jîn bû bû. Piştî ku hatibû mala xwe ji hizre wî li wir mabû. Wî di dema ku li wir mabû de ewder ji xwe re weke maleke kiribû. Li ser tenê bi pêşketine xwe ve mijûl bûbû.

Piştî ku hatibû malê û dîtîbû ku wa bavê wî ji li ber mirine ya, êdî ew li malê mabû. Dibêt ku bavê wî ne li ber mirine bena, caraka dî çûbena Cizîre bota. Lê piştî êdî li mal li ser serê malê mabû. Li mala xwe divîbû ku bûbena xwedî. Piştî ku vegerehe bû, hingî Mîre mazin ji ne li ser mîrîtiye bû. Mîr Avşar bû li ser mîrîtiye. Ew ji her weha piştî êdî li nig wî mabû. Li mala mîr wî, dewsa bave xwe vala ne hiştîbû. Şerko, piştî ku vegerehe bû, weke mirovekî ku zane vegerehe bû. Piştî di civata mîr de li nav mirovan di rûnişt û ji wan re di peyîvî. Mirovan ji li wî pir bihey dihisan. Şerko ji xaynê zanebûna xwe, mirovekî ku ziman xweş ji bû. Gava ku di peyîvî, mirov hama wilo dixwest ku li wî bihisenê. Hingî xweş û xweşik di peyîvî. Hingî zanibû ku bi peyîvê. Mirov ku xweşgotin bû, êdî piştî di vegotinê de ji we karîbe ku xwe bide erê kirin. Ji xwe xweşgotin ji zanebûne tê. Gava ku mirov ne bizane bê, mirov wê çawa xweş gotin bê? Di temenê xweşgotinê de hinekî zanebûn ji heya. Bê

zanebûn xweşgotin çênebe. Bi vê yekê ji mirov karê bêje ku Şerko mirovekî gelekî û gelekî zane bû.

Di wê dema ku Şerko di nav civata ku li mala xwe de di peyîvî ji, bala mirovan pir li ser wî hebû. Ji xwe, ew mirov hatibûn ku li wî bi hisenin. Dema ku ew di peyîvî ji, mirovan pir bi bal heya xwe didena ser wî û li wî dihisandin. Li gotine wî bihey dima. Li vegotina wî pir dihizirî. Ew bizanebûn û ji dîtînen xwe diaxivî. Dilsoz ji û Sozdar ji dema ku ew di peyîvî pir bi bal lê dihisandin. Wan, weke ku Şerko behtir fahmdikir. Ji ber ku ew ji li Cizîre bota mabûn û li wir xwendibûn. Mirov ku di pêvejoyeke ku hinekî ji wek hev de bi buhurê, weke ku hinekî bêhtir ji hevdû fahmdikê. Hinek hizir wan dikişandina nêzîkî hevdû. Ji xaynî vê yekê ji hinek hestê, wan dikişandina hevdû. Her weha nezîkîti bi mirov re di naqabîna mirovan de çêdibe. Bi Dilsoz û Sozdar re ji her weha hinekî ev yeka weke çebû bû. Lê di wê heyema ku di civata li mala Şerko de bûn, weke di serê xwe de çûbû bûna derna dût ji wir. Şerko ev yeka di wê heyeme de di serî de fahm kiribû. Ji ber ku ew mêhvanên wî bûn û heya wî li ser wan bû. Ji ber vê yekê ji wî fahmkiribû ku ew di serê xwe de çûna derna. Lê ka çûbû bûna kudere. Kê zanî bû. Rewşa ku bi wan re bû, ne weke wê dema ku di nav mirovan de di peyîvî bûn. Hinekî weke ku ji xwe ketibûn. Mirov ku li civateke bê û heya mirov ne li wir bê, êdî mirov ji xwe dikeve. Ji xwe ketin, hinekî di hizir de wate ne guhdar kirin bû. Gava ku hiş mirov li derne dibe, ji xwe, mirov nikarê ne hevirdora his bike û ne ji mirov kare guhdar bike. Her weha hiş û his bi hev re diçê heyemeke di ji mirov. Di wê heyeme de, her weha li Dilsoz ji û li Sozdar ji hatibû. Di serê xwe de ew ne li wir bûn. Hiş wan di we heyeme de ne li wir bû. Piştî ku Rojdê û Peşînê di ber wan ve çûbûn, êdî piştî her weha li wan hatibû. Ma gelo wê caraka di ew dîtiban? Ew ji weke hizreke û pirseke di serê wan de bû. Ku caraka di wan ew dîtiban, wê çi kiriban? An ji pirsê ku herî girîng ew bû ku we carake di ew dîtiban, ma?. Li ser vê yekê ji weke hinek hizir di serê wan de hebûn. Li ser wan hizran ji di serê xwe de dihizirin. Ew kurmîr bûn. Nahaka li wir bûn. Gelek mirovan ji ev rastîya wan nizanî bû. Lê Dilsoz ji û Sozdar ji li ser vê yekê ne dihizirin. Li ser wan herdû kevokan dihizirin. Li wan dihizirîn ku caraka di ew dîtiban. Bi vê yekê re, di serê xwe de di wê heyeme de çûbû bûn. Bi vê yekê re, di serê xwe de ji wir dût ketibûn. Li dora wan gelek mirovên ku mazin û navserî xwe hebûn. Gelek mirovên ku navserî xwe hebûn. Ew ji ji xwe re û ji hevdû re di axivîn. Ji hevdû re di civata hevdû de hizra xwe taninina ser ziman û li hevdû dihisandin. Lê Dilsoz ji û Sozdar ji, hiş

wan weke ku ne li wir bû. Wan, çend gotinên ku di civatê de ji deve wan mirovên ku bizane hatibû bûna ser ziman, di serê xwe de girtibûn? Gava ku wan her weha bersive vê pirsê dabana, wê çi bersiv daban? Dibêt ku hîç bersiv ji ne daban. Ji ber ku hiş wan ne li wir bû. Gava ku hiş mirov li dereke bê, wê çaxê aqle mirov ji li wir ê. Li dora mirov çi bi qawimê ji wê heya mirov zêde jê ne bê. Tenê, weke kalaxakî, mirov wê li wir bê û hwd. Ji we pêve wê heya mirov û hiş mirov wê ne li wir bê. Gava ku heya mirov û hiş mirov ne li wir bû, êdî mirov wê weke ku ne li wir bê, wê li mirov were. Dora mirov ji ku heya xwe da ser mirov wê vê yekê fahmbikê.

Dilsoz û Sozdar, gelekî û gelekî hizir bûn. Ew hizir kirina wan, li ser Rojdê û Pelşinê bû. Gelekî û gelekî dihizirin. Di nav civata ku li dora wan de bi hizir bûn. Ev yeka ji ji çavên Şerko ne ravî bû. Wî, heya wî çûbû bû ser wan ku di hizir de ne. Herweha rewşa wan berdewam dikê haya ku civat tê ber ji hev dû belavbûnê. Di wê heyeme de, berî hingî di civatê de Dilsoz û Sozdar ji car bi car hinek gotin ji di gotin. Lê ne weke wê dema ku di nav xalkê de di gotin. Ne weke hingî bi gotin bûn. Ji ber vê yekê ji ew li ber çavan bûn. Şerko, her ku ev yeka fahmkiribû ji, tiştê ne gotibû. Tiştê ji deve wî derneketibu. Bi bêdeng ma sekinî di cihe xwe de. Di wê heyeme de mirovên ku li wan ji bûn, di nav axfitine de bûn. Ew, ji xwe re, gelekî û gelekî diaxivîn. Gava ku mirov li wan dimeyîzend, mirov di dît ku gotinek wî ji an ji gotinek ji yê dî dipeyîvîn. Bê gotin ne diman. Lê Dilsoz û Sozdar ne wilo bûn. Ew bi bêdeng bûn. Di serê xwe de weke ku li derne dîn bin dihatina ber çavan. Tê di got ku qey, ew di kîştê de xwe li ber ba yê ku jidahî dihat berdan bûn û diçûn. Lê ka diçûna kudere ji ne kifş bû. Lê weke ku di serê xwe de diçû ku ka diçûna kudere. Mirov ku li dereke bê û heye wî ne li wir bê, tê kifş kirin. Dihata dîtin ku heya wan ne li wir ê. Di wê heyeme de ji haya ku ew ne bêjin ku di serê xwe de li kudere ne, an ji çûna kudere, wê ne hatibena zanîn. Her weha ji wan ji wilo bû. Ew ji di serê xwe de ne li wir bûn. Lê ti kesekî ji nizanî bû. Wê ti kesekî weke ku nizanî bena, haya ku wan ne gotibena. Kengî, wan got, ku di serê xwe de li kudere ne, hingî wê bihatana zanîn. Hingî, wê mirovan fahmkiribena ku ew di serê xwe de li kudere ne, an ji çûna kuderê. Mirov ku di serê xwe de li ser tiştêkî ku zêde hizirî, êdî ew tişt mirov di serê mirov de dibe û dibe. Ku haya kuderê mirov bibe, wê mirov bibe. Her weha wilo Sozdar û Dilsoz ji hatibû. Ew ji di serê xwe de ji wir dîrketibûn. Di civata ku di nav de bûn weke ku ne di nav de bûn heya wan li dereke dî bû. Lê ti kesekî nizanî bû

ku heya wan li kuderê bû. Dilsoz û Sozdar, dû mirovên ku ciwan bûn. Li ser xwe bûn. Çavên mirovan li ser wan bû. Her ku ew mirovên ku li dora wan ku ji xwe re di nav xwe de axivîbena û ketibanan axftinê de ji, lê dise ji alfyekî ve weke ku heya wan li ser wan ji bû. Ji ber ku di civateke de ku mirov rûniştî bîn û di nîqaşan de bê, wê heya wan ji hevdû ne dûr bena. Dema ku heya wan ne li ser hevdû bana ji, ma wê çawa di nav hevdû de axivî ban? Wê nikarîban ku bi axivîn. Herweha ji bo Wan mirovan ji wilo bû. Ji bo Dilsoz û Sozdar her weha wilo bû. Ew ku heya wan ne li ser dora wan bena, wê ne karîban ku nîqaş kiriban. Wê nikarîban ku tevî nîqaşan bûban. Ji ber ku mirov tevî nîqaşan bibê, divêt ku mirov ku di civatê de çî tê nîqaşkirin û li ser çî tê qisakirin, divêt ku mirov jê bihey bana. Dema ku mirov jê ne bihey bê, wî çaxî ji mirov wê nikarîbê ku li ser mijarên ku tenê nîqaşkirin hizre xwe bêne ser ziman. Hizir, ji bo ku were ser ziman, divêt ku xwedîye têgihiştin û fahmkirineka ku mazin bê. Dema ku hizir hata ser ziman, divêt ku mirov zanîbê ku li ser çî tenê ser ziman. Ji ber ku zanîbê ji, divêt ku xwedî hey bê li ser mijarên ku tenê nîqaşkirin. Her weha, wî çaxî êdî wê karîbe ku hizre bêne ser ziman. Dema ku mirov zanîbê, ku mirov wê hizre xwe li ser çî bêne ser ziman, hingî, wê karîbê hizre xwe bêne ser ziman. Lê dema ku mirov, ku nizanîbe ku wê hizre xwe li ser çî bêne ser ziman, hingî ji, wê nikarîbe ku hizre bêne ser ziman. Herweha, karîbûn, hinek nêzîkatîyan dixweze. Ew nêzîkatî ji her weha, di temenê zanebûne de li dora xwe û li ser tişt û mijarên ku tenê nîqaşkirin, li ser wan û hebûna wan têgihiştineke dixweze ji mirov. Dema ku mirov her weha ne xwedîye têgihiştinek bê, wî çaxî ji wê nikarîbe, ne tiştêkî fahmbikê û ne ji wê karîbê ku bêne ser ziman. Fahmkirin û vegotin, di hebûneke de hevdû temem dikin. Ew hebûn ji, her weha vegotin ê û anîna ser ziman ê. Di civata li mala Şerko de dema ku mirov li Dilsoz û Sozdar dihizirî, her weha gelek tiştên ku bi wan re û li ser dihatina hişe mirov hebûn. Hemû tiştên ku dihatina hişe mirov ji her weha hinek tiştên ku girîng bûn. Di civateke de, mirov rûniştî bê û hişe mirov ne li wir bê, ne rast bû û ne ji mirovên ku li wir bûn ji, rast di dîtin. Weke bêhûrmetîyeke ji dihata dîtin. Piştê ji, wan mirovên ku ne hisandin, ji wan re rez kêmbû. Piştê wan çî ji kiriban ji, wê ew nêzîkatîya wan ne hatibana ji bîr kirin. Her weha, êdî wê rewşak derketibana hole di wê heyeme de.

Di wê heyeme de, dema ku Dilsoz û Sozdar li civate rûniştî bûn, tenê yê ku dîtibû ku heya wan ne li wir ê, Şerko bû. Lê Şerko ji di wê heyeme de tiştêk ne dabû der. Wî ji dibêt ku di serê xwe de li ser wan hizir dikir

ku ka ma ka ew li ser çî wilqasî hizir dikin û bihizirin. Berî hingî biçend kêlikan re ne wilo bûn. Gelekî û gelekî li ser xwe bûn û di nav xalkê de di axivîn. Dema ku di axifîn ji mirovan bi hey bala xwe û heya xwe dide ser wan di wê heyeme de. Lê nahaka ne wilo bû. Hişê wan li derne dî bû. Lê ka ma ka li kuderê bû. Ka ma ka li ser çî dihizirîn.

Şerko, her weha hinekî di serê xwe de li ser wan ji hizirî bû. Şerko, di serê xwe de xwestibû ku sedema wê bêdeng bûna wan fêr bibe. Lê ma ka ku wan ne gotibana, wê ew çawa fêr bûbana. Ew ji weke pirseke bû. Dema ku wan ne gotibana, wî çaxî, ne Şerko û ne ji ti kesekî dî wê nikarîbana ku fêr bûbana. Şerko, dema ku li ser wan dihizirî di serê xwe de, gelek hizir di serê xwe de çêdikirin. Hinek hizir ji wan hizran ji her weha ew bû ku ma gelo li mala wî ne rehet bûn. Her weha hizreke di serê wî de çêbû bû. Bi wê hizrê ji hinek pirs li xwe dikirin. Dema ku mirovek bi mêhvanî li maleke bê û li wir ne rehet bê, wî çaxî xwedîye malê ji wê ne rehet bana. Zagonaka mêhvantîye ji ew bû ku mirovê ku mêhvan bû, li mala ku lê mêhvan bû, li wir xwe rehet hîs bikê. Xwedîye malê ji herweha divîbû ku ji bo vê yekê pêdivîyên ku ketibana ser milên wî de bicih bianîyana. Lê dema ku mêhvan ne rehet bana û wî ji pêdivîyên ku ji bo wî yên ku di ketine ser milên wî de ku bicih ne anîyana, êdî we ne weke mirovekî ku baş lê hatibana nerîn (meyîzendin). Ji ber vê yekê ji, divîbû ku wî pêdivîyên ku diketine ser milên wî de bicih bianîyana.

Şerko, di wê heyeme de dema ku hizreke weha di serê wî de çêbûbû, êdî ew ji di serê xwe de kûr û kûr çûbû bû. Ew ji di wê heyeme de hema bêja bi qasî wan di serê xwe de çûbû bû. Şerko mirovekî ku asîl bû. Dema ku mirovek ji mala wî ku vaqataha bana û gotibana ku ez ne memnun mam, êdî ji wî re ev yeka weke ku bi mirina wî bû. Her weha wê jê re giran bana. Wê jê re giran hatibana. Mirovekî ku rêz xwe û mala hizirî, tişteki ku weha jê re gelekî û gelekî giran e. Ku tişteki ku wilo ji Şerko û mala wî hatibana gotin, wê navê mîrê wî ji ketibana navda. Ji ber ku ew li nig mîr bû. Ew weke şewirmendekî mîr bû. Ji ber vê yekê re ji dema ku tişteki ku weha hatibana gotin, wê gelekî û gelekî giran bana. Şerko, di wê heyeme de hinek li ser vê yekê di serê xwe de hizirî. Hinekî bi vî awayî ji di serê xwe de bir û anî. Lê her ku çend herweha di serê xwe de di bir û di anî ji, lê dise di serê xwe de weke ku ne êmin bû ji wê hizra ku bi vî awayî di serê xwe de li ser dihizirî. Lê dise dihizirî. Wê di serê xwe de gelekî hizir çêdikirin, ji bo ku xwe bigihenê hizra ku di serê wan de. Lê dema ku mirovek hizra ku di serê xwe de ji mirov re ne bêjê, wî çaxî, ku mirov di serê xwe de li hizirkirina wan xwe bigihenê hinek hizrên rast ji,

mirov wê nikaribe ku di serê xwe de êmin bê. Ji ber vê yekê re mirov karê bêje ku Şerko ji di serê xwe de her weha ne êmin bû. Lê weke ku dixwest ku êmin bibe di serê xwe de gelekî û gelekî tevdigerehe di wê heyeme de. Bi vê yekê re, çavên xwe dibirina ser Dilsoz û Sozdar di wê heyeme de. Li wan dimeyizend. Li ser wan dihizirî. Ji bo wan di serê xwe de hizir çedikir. Her weha gelek tişt wî fikir di wê heyeme de di xwe de. Dihizirî, lê di serê xwe de ji hertimî we xwe bû. Ti guharandin di serê wî de di hizra wî de çenedibû. Ew di serê xwe de her weha bû. Civat, li mala mirov bê û mirov her weha di serê xwe de herê, wî çaxî, wê ew ji rast ne bûbana. Şerko weke ku her weha bi Dilsoz u Sozdar re di serê xwe de cûbû bû. Lê ev yeka ji bû wî ne baş bû. Divîbû ku ew di civata ku di mala xwe de yê ku herî li ser xwe bana. Ev yeka ji bo wî di wê heyeme de weke pêdivîyeke bû. Weke pêdivîyeke ku divîbû ku bikirana. Şerko ji civat li mala wî bû. Jê re ne dibû ku ew di dema ku civat li mala wî li hev bû de her weha ji xwe çûbana. Wê raxne lê hatibana girtin. Ji xwe, ji wî her weha ji wê ne hatana hevîkirin. Wê ji wî hatibana hevîkirin ku ew di mala xwe de ku civat hebû, ew li ser xwe bana û ji nîqaşan re pêşkeşî kiribana. Wê di nîqaşan de li pêş bana. Mirov ku li maleke li civate bê, ji xwedîye malê ji hinekî eleqeyek û zîrekbûna hêja dixwezê. Her weha ji Şerko ji di wê heyeme de ev yeka dihata xwestin di civatê de.

Şerko her weha di serê xwe de di nav hinek hizran de bû. Ji ber ku Dilsoz û Sozdar her weha bi hizir dîtibûn. Dema ku wî ew her weha bi hizir dîtibûn ji, êdî ew ji di serê xwe de çûbû bû. Lê civat li mala wî bû. Ne tenê ew li mala wî hebûn. Hê gelek mirovên dîn ji li mala wî hebûn. Ew ji li civata wî bûn. Ew ji ji bo ku li civata wî rûnihên hatibûn. Divîbû ku bi wan re bi eleqeder bûbana.

Her weha ku weke qadareke rewş berdewam dike, êdî piştê Şerko weke ku were xwe serê xwe dirabê û xwe disilkenê. Gava ku her weha li xwe dikê ji, piştê li dora xwe li mirovên ku dora dimeyîzenê. Weke ku wan ji nû va bibîne lê tê. Dema ku wî serê xwe rakir, êdî piştê dît ku wa mirovên ku li dora wî ne, wê ji xwe re di nav hevdû de wê nîqaş dikin. Wê ketine nîqaşaka ku gelekî û gelekî germ de. Li ser hizir û Cizîre bota diaxivîn. De ne, berî hingî, dema ku Şerko hinek li peşîye wan axivî bû, li ser Cizîre bota hinek axivî bû. Hinekî li ser Nebî Nuh ji wan re Axivî bû. Li wan demên xwe yên li ma bû, ji wan re axivi bû. Bi vê yekê re, êdî li ser wan hizrên ku Şerko di nav wan de anîbû ser ziman, nîqaşak dest pê kiribû. Şerko ji, car bi car bi hinek gotinan tevî nîqaşan dibû. Her cara ku bi hinek gotinan tevî dibû, hizreke nû ji wan re di got û ew ji êdî di nav

xwe de li ser diketina nîqaşan de. Di her civatê de dema ku nîqaş dihata ser Cîzre bota, êdî mirovan ji di hevdû de di nîqaşan de di nîqaşên bi hev re xwe winda dikirin. Cîzîre bota ku nave bixwe ji dihata ser ziman, di serê mirovan de hizre dide çêkirin. Navê wê bixwe ji hizir bû. Navê wê bixwe ji hizreke mazin bû. Hizreke ku dîrokî bû. Navê bixwe ji xwedîye hizreke ku mazin bû û dirokî bû. Di her demê de li Cîzîre bota û li dore wê gelekî tişt di qawimîn. her tiştta ku diqawimî ji, di dirokê de cih digirt. Cîzîre bota bixwe, tiştên ku pêre û tede jîn dibûn dikira dîrok û di anî pêşîye mirovan.

Cîzîre bota, di serê Şerko de weke herkesekî xwedîye cihekî ku teybet bû. Lê bi wî re hinekî hê biteybettir bû. Ji ber ku ew li wir mabû û wî ewder jin kiribû. Wî li wir gelek mirovên ku zane û zanist dîtibun. Li wir ew bi gelek mirovên ku navdar re mabû. Bi wan re rûniştibû û dabû û stand bû. Bi wan re xwendî bû. Ji wan gelek xwendibû. Ji ber vê yekê re ji bi wî re hinekî bi teybettir bû. Wî gelek jin kiribû li wir. Wî jiyana ku mazin û zana li wir dîtibû. Ji yana Cîzîre bota, jiyana ku bizana ya. Ji yana ku temene wê li ser zanebûnê hatiya ava kirina. Di serê gelek mirovan de û di hizre gelek mirovan de Cîzîre bota, hebûneke ku mirov xwe bigihênîye de ya. Her weha jiyana ku mazin e. Ji yana ku bifahma, ji yana Cîzîre bota. Li wir herdemî, ji gelek deverên dîr mirovên zane dihatin û li wir dibûna kom. Li wir bi hev re dan û standineke ku bizana dikirin. Li wir ji xwe dan û standin bi zane ya. Lê li wir dan û standina Mirovên bizane, hê mazitir û bizanatir ê. Cîzîre bota ne tenê bajarakî ku her weha mazin bû. Ji bo herkesekî xawn bû. Ji bo herkesekî xiyelek bû. Şerko li wir mabû. Di nav wan mirovên ji cih û deverên dîr dihatin de dirûnişt û bi wan re di da û distand. Şerko her weha dema ku ji mirovan re bahsa xwe dikir, bahsa wan mirovên zane dikir û bahsa Cîzîre bota wê bixwe dikir, mirovên li dora wî ji bi bal heya xwe didenê de û li wî dihisandin. Dema ku Şerko tanî ser ziman, deng û sahl ji ti kesekî dernediket. Herkesekî bi bal li wî dihisand. Dema ku dihisandin ji di serê xwe de weke ku herine wir li wan dihat. Şerko ji, dema ku tanî ser ziman, gelekî û gelekî xweş û xweşik tanî ser ziman. Dikir ku mirov ji gotinên wî Cîzîre bota nas bikin. Dikir ku mirov bi gotina wî re ji xwe herin. Dikir ku mirov bi gotina wî re bi wê ji xwe çûnê herine Cîzîre bota. Her weha li mirovan dikir. Ji ber vê yekê bû ku herdemî, civat li mala wî çêdibû. Ew mirovekî ku bi zana bû. Ew mirovekî ku mazin bû di zanebûna xwe de. Dilsoz û Sozdar ji li Cîzîre bota mabûn. Dema ku Şerko di peyivî li ser Cîzîre bota, wan weke ku baştir fahmdikirin ji gotinên wê di wê heyeme

de.Şerko ji her weha di xwe de hîs dikir.Wî her weha di dît.Dema ku civat li mala wî li dar ketibû ji, di nîqaşên xwe de axlabe ji li ser Cizîre bota u her weha hebune wê ya zane di axfîn.Li ser mazinên ku têde diman di axifîn.Di nîqaşan de mirovên ku li civatê rûniştî bûn ji her weha di serê xwe de bi vegotinan re diçûna Cizîre bota di wê heyeme de.Wan ji di serê xwe de di bir û di anî, ku ka Cizîre bota herweha weke ku hata ser ziman çawa ya.

Di civata li mala Şerko de, Dilsoz ji û Sozdar ji her weha hebûn.Ew herdû mirov ji li Cizîre bota mabûn.Şerko her weha dema ku li ruyê wan dimeyîzend, ev yeka hîs dikir.Ew hîs kirin ji, bi wî re dibû sedeme ji xwe biewlabûneke di wê heyeme de.Her weha hebûna Dilsoz û Sozdar, her weha bi wî re ji xwe bi bawerbûnak dide çêkirin.

Her weha ew rewşa wan û rewşa civata wan, haya demeke dereng ku di şevê de mabû. Mirovên ku hatibûbûna civata wan haya demek dereng li nig wan rûniştî mabûn.Piştre ku dem bi ber derengîye diçê, êdî ew ji kara xwe dikin ku ji civatê rabin û herina mala xwe di wê heyeme de.Piştre her weha ku demek têve diçê, êdî mirovên ku li civatê rûniştî bûn ji, hêdî hêdî bidest rabûne kirin û kirin, û kirin ku herine malê.Piştre her weha ku ew ji rabûn û çûna malê êdî pistre, Şerko û Sozdar û Dilsoz bi tenê li malê li hundur dimênin.Dema ku her weha bi tenê dimênin ji, her weha Şerko hinekî heye xwe dide ser wan û li wan dimeyizenê. Hêjî, weke ku di serê xwe de li ser wan xwedîye hinek hizrên ku bi pîrs bû.Weke ku dixwest hinek bersivan ji wan ji bo wan pîrsên di serê xwe de ji wan bigre li wan dimeyizend.Lê bi bédeng bû.Ne deng ji wî derdiket û ne ji deng ji wan derdiket.Her weha weke qadareke ji di nav wan de bédengî çêdibe.Lê ew bédengî ji zêde berdewam nekê.Şerko xwedîye malê bû û yê ku pêşî cegertî kiribû û ji wan bidest axftinê kiribû ew bû.Pişti wî re, Dilsoz ji û Sozdar ji, êdî bidest axiftinê kiribûn.Dema ku bidest axftinê kiribûn bi Şerko re, hingî ji weke ku di serê xwe de bihizir bûn dihatina xuya kirin.Herweha mirov li wan dimeyizend, ev yeka baş û qanc fahm dikir. Hêjî, di serê wan de hizir hebû.Hinek pîrsên ku wan ji di serê xwe de ji wan re bersiv dixwestin hebûn.Şerko ji her weha di serê xwe de xwedîye rewşeke bû.Ew ji weke wan bû.Lê ya serê Şerko ji û ya serê Dilsoz û Sozdar ji ji hevdû cûda bû.Lê di rewşeke de dihatina xuya kirin.Di rewşeke ku wek hev de xuya dikirin.

Şerko di serê xwe de ji wan û hizirkirina wan, di serê xwe de gelekî û gelekî hizir kiribû.Lê wî di serê xwe de xwe ne gahand bû encamaka ku baş.Her weha, hêjî, ew hizrên di serê wî de xwedîye hinek pîrsên ku

bêbersiv bûn. Wî di serê xwe de ti bersiv ne dîtibû. Dilsoz ji û Sozdar ji her weha ji wî re tiştek di derbare hizrên di serê xwe de ne anîbûbûna ser ziman. Ji ber vê yekê ji, wî ji tiştek nizanî bû. Lê mirovekî ku di serê xwe de li bersivan bigerihê, ew mirov mirovekî ku gelekî û gelekî dixweze ku bizana bê, di derbare ew hizir an ji rewşên ku hena. Şerko ji, mirovekî ku hertmî dixwest zanîbana. Ji ber vê yekê ji, hertimî bihizir bû. Di serê xwe de bi hizir bû. Tiştekî ku biçûcik ji bena, li ser di serê xwe de di keta hinek hizrên ku mazin de. Ew mirovekî ku weha bû. Ew mirovakî ku bizana bû. Mirovên bizane, hertimî di serê xwe de dixweze xwe bigihinê gelek hizran. Ew, rê ya têgihîştina jiyane û fahmkirina jiyane, her weha di gahandina hizran de dibîne. Li Cizîre bota, gelek mirovên ku bizane hebûn. Di nav wan mirovan de ji hertimî nîqaş dibûn. Gelek nîqaşên mazin di nav wan de dibûn. Dema ku Şerko li wir bû, û ku xwe gahand bû astaka zanebûnê di serê xwe de, êdî ew ji tevî wan nîqaşan dibû. Nîqaşak di we demê de dibû. Ew ji nêqaş ji her weha hizra têgihîştine jiyane bû. Gelek zanistan, di gotin ku mirov dikare ku bi aqle xwe re xwe bigihenê têgihîştina jiyane. Lê gelek zanistan ji, her weha di gotin ku mirov dikare tenê xwe bigihinê 'hinek rastîyan'. Ji wê pêde, mirov nikare ku zêde herê. Li ser van herdû hizran hertimî nîqaşak hebû. Nîqaşaka ku bêdawî bû. Şerko bixwe ji ketibû nava wan nîqaşan de. Wî ji, hizir fikir ku mirov dikare xwe bigihenê 'hinek rastîyên' jiyane. Lê, li gor wî ji ne mumkun bû ku mirov bi tememî xwe bigihenê hizrên jiyane. Wî ku di got, di got ku 'jiyan, ya rast ê, ya ku em jîn dikin ê. Mirov dikare di derbarê wê de bibe xwedî hizir û xwe bigihenê têgihîştinekê. Lê belê, ne mumkune ku mirov ji we pêde, tişta ku jin ne kirî an ji ne hatî jin kirin, xwe bigihenê hizir û têgihîştinê we'. Divirde, Şerko di nav nîqaşan de kûr dibû. Hizra xwe tanî ser ziman. Şerko, dema ku her weha hizre xwe tanî ser ziman, wilo xweş û xweşik tanî ser ziman, fikir ku mirov lê bihey bimenên. Fikir ku mirov pir lê bihey bin. Di vegotine de ji, Şerko mirovekî ku xort bû. Mirovekî ku zimanê wî hebû. Zanîbû ku wê çî û çawa bêne ser ziman. Her gotine ku di got, fikir ku di serê mirovan de mazin cih bigre. Di gotine de deng girîng bû. Wî dema ku di got, wî dengê xwe de li gor gotine hizir fikir. Li vegotine û awayê vegotine, ew xwedîye hinek têgihîştinan bû. Di dema ku ew li Cizîre bota mabû de, zanistvanak hebû. Ew Zanistvan ji Elî Herîrî bû. Elî Herîrî zanistvanekî ku pir girîngî dide awayê vegotine. Ew li ser xweşikaxiftîne pîrîr disekinî. Elî Herîrî, zanistvanekî ku mazin bû. Bandûra wî û hizra wî, di wê demê de li ser hizir û zanistvanên mazin û navdar hebû. Li Şam ê ji, di dema ku Eyyûbîyan serwerîya wê kiribû

destê xwe de mabû. Piştire çûbû Baxdayê ji. Li wir ji weke demeke mabû. Piştire caraka dî vegerehe bû Cizîre bota û li wir mabû. Şerko, ew ji naskiribû. Bi wî re ji mabû. Ji hizra wî ji hinek fêr girtibû. Dema ku Şerko di nav civata li dora xwe de axivî bû, her weha bahsa wî ji kiribû. Li ser wî ji sekinî bû. Kiribû ku mirov, carake dî hizre wî hizir bikin. Dema ku wî her weha ji hizra hinek zanistvanên ku mazin anîbû ser ziman, bala Dilsoz ji Sozdar ji çûbû bû ser wî di wê heyeme de. Ji ber ku ew ji li ser hizra zanistvanên weke Elî Herîrî xwedî hizir bûn. Ji ber vê yekê ji, dema ku Şerko hinek ji hizra wan anîbû ser ziman, êdî weke ku ew ji ji xeweke ku şêrin rabina ser xwe li wan hatibû. Lê çend ku her weha li wan hatibû ji, lê dise ji hizirinên di serê xwe de mabûn. Ew di serê xwe de pir dihizirin. Hizra wan li ser Rojdê bû û li ser Peşînê bû di we heyeme de.

Şerko, her weha ku ji wan re anîbû ser ziman, mirovan hemûkan lê bi hey hisand bû. Şerko ji ber ku mirovakî ku xweş di got bû zanîbû ku xwe li mirovan bide hisandin. Her weha di we heyeme de wilo bş. Dilsoz û Sozdar ji her çend ku heye wan li derne dî ji bana, li wî hisand bûn û hinek gotinên wî bas di serê xwe de girtibûn. Piştire ku civat jev belavbû bû ji, ku nîqaş berdewam dikir, li ser wan vegotinên Şerko re nîqaşê berdewam dikir.

Lê Dilsoz û Sozdar, pistre ji her weha weke berê gelekî û gelekî bi hizir bûn. Hizra wan li ser wan herdû keçikên ku der ber wan ve çûbûbûn bû. Li ser wan dihizirîn.

Pistre ku civat ji mala Şerko ji hevdû belavbû, pistre êdî Dilsoz û Sozda ji li mala Şerko dimênin. Şeve xwe li wir di buhurênin. Lê bihizir bûn. Di serê xwe de weke ne li wir bûn di hatina xuya kirin. Her weha dihata ber çavan. Piştî ku civat jev belav bû, êdî Şerko kir ku cih ji Dilsoz û Sozdar re ji bê danîn. Piştî ku cihê wan hata danîn û piştire ku ew cih ji wan re hata danîn û ku ew ji çûna ser cihên xwe, êdî pistre kirin ku razihin. Dema ku kirin ku razihin ji, dikirin û ne dikirin xawe ew ne digirt. Her weha we şeve Dilsoz û Sozdar bi hev re weke ku di nav nivînên xwe de bi xwe re şer dikin li wan tê. We şeve haya ku her weha dibe sibeh li wan tê. Dema ku dibê sibeh, Dilsoz ji û Sozdar ji hinekî hê zûtir ji nav cihên xwe dirabina ser xwe di we sibehe de. Dema ku di rabina ser ji, ji xwe re derdikevine derve ku hinekî ji xwe bêhn bistênin. Dema ku dirabina ser xwe û derdikevin ji, hê sibeh zû ya. Hê zêde ti kesek ne rabûya ser xwe ji nav nivînan. Hinek mirov ji rabûbûna ser xwe, ji bo sawalên xwe ji koxan derxin û bibina çolê. Wekî dî hê ti kesek neyê xuya kirin. Lê ev rabûbûna ser xwe di wê heyeme de. Dema

ku ew rabûbûna ser xwe ji derketibûbûna ser xwe ji, derketibûbûna derve û li derve ji xwe re hinekî digerehen. Li ser xwe ji xwe re digerehen. Ji xwe re hinekî bêhne xwe distandin. Di we hawaya sibehe ya hînik de, mirov ku bêhnê distenê, bêhne mirov xweş dibê, weke pîrpirîkeke li mirov tê. Ew her weha di sibehe de derketibûn. Lê hê ji, ji wê hizirkirina êvarî xwe xilas nekiribûbûn. Di êvarî de çawa dihizirîn, her weha hê ji wilo dihizirîn. Hê ji wilo di hizirand de bûn. Hê ji, weke ji hizirkirinê weke ku ne li xwe bûn.

Bi vî awayî re di we hînkayîya sibehe de ji xwe re digerehen. Ji xwe re hawa distandin. Ji xwe re bêhne xwe derdixistin. Piştî re ku her weha dirabin û hinek li ser xwe ji digerihin ji, êdî piştî hêdî hêdî mirovên dîn ji ji xwe xwe ya şêrîn di rabûna ser xwe di wê heyeme de. Şerko ji di we heyeme de bi piştî wan bi hinekî re dirabê ser xwe di wê heyeme de. Şerko dema ku derketibû derve, wan zan kiribû ku ew ji nûkava rabûbû ser xwe. Lê belê heye wan jê ne bû. Şerko hê zûtir rabûbû ser xwe ji xawe. Şerko hertimî hê zû dirabû ser xwe ji xawe. T kesekî ne di dît ku ew çawa di rabê. Her weha ne di dîtî ku ew çawa dirazihê ji, Ew berî wan rabûbû ser xwe û hinekî destmêj û mêja xwe kiribû piştî, hinekî ji xwe re bidest xwendine kiribû. Wî hij xwendinê dikir. Kêfe wî gelekî û gelekî ji xwendine re dihat. Hertimî ku firsand di dît dixwand. Li qasra mazin ya mîr ji li nêzikî mezele rûniştinê, mezeleke di ku gelekî û gelekî mazin hebû û ew mezel ji tişî pirtûk bû. Ewder weke pirtûkxana qasre ji bikar dihata anîn. Li wir gelek caran mîr bixwe ji dirûnşt û dixwend. Wî ji hij xwendine dikir. Lê heye Şerko ji wir hebû û hertimî ji ku fersanda wî çedibû ji, diçû û li wir dirûnişt û dixwend. Gelek caran dema ku her weha diçû wir û ku dixwand. Mîr ji ew di dît û dihata nig wî û wan bi hev re dixwandin. Herdûkan her weha bi hev re gelek cara li wir bi hev re rûniştibûn ji xwe ku bi hev re bi axifîn. Lê her weha di qasre de li nêzikî mezele rûniştinê mezelek ku tişî pirtûk weke çandaka civate bû. Hema bêja di her qasrên mîran de pirtûkxaneyek hebû. Lê belê, ku cihê ku weke pirtûkxane bi kar diata anîn ku durî mezele rûniştinê bana, êdî li nêzikî mezele rûniştinê mezelek dihata kifşkirin û her weha pirtûk di xistinê de. Dema ku gelek mirov dihatin û li civata wî di rûniştin ji, her weha ew mezele di dîtî. Xusîsî ji her weha mirovên ku zanist ewder di dîtî. Dema ku di dîtî bala wan diçû ser. Dema ku bala wan diçû ser ji her weha êdî nîqaşên ku bi mîr re an ji bi mirovên zanist yên li civate rûniştibûn bi wan re nîqaş di buhurtina ser zanistê. Her weha êdî li ber mîr li civata mîr

herkesekî çî di serê wî de hebû di danî hole di nav mirovan de di civate de.

Di nîqaşan de bi zêdeyî ji bi mîr re û bi zanistên li dora wî re di wê heyeme de nîqaş dibûn. Divêt ku ne mîr û ne ji ew mirovên ku hertimî li dora wî dibûna kom ne kêmbûna. Divêt ku têra xwe hebene. Divêt ku di nîqaşan de di bin de ne bana. Her weha ne man ji, ji şan û şerefe mîr dihata hasibandin. Mîrek çend ku bizane bê û çend ku mirovên ku bizane li dora xwe li hevdû bide hevdû, her weha yekî ku mazin ê. Her weha yekî navdar ê. Her mîrî ji ev yeka zanîbû. Her weha li dora xwe mirovên ku bizane didana hevdû. Her mîrî her weha ji deverên dur ku mirovên dût dihatina nig wî, wî ew mirov demeke dirêj li nig xwe dihiştin û bi wan re dima û hizir ji wan digirt û li ser navên wan civatên mazin li dar dixistin û ew bi zanistan re tanî ber hevdû. Zanist ku hatina ber hevdû. Êdî ne mumkun bû ku zanebûne xwe ne denine hole hevdû re. Her weha êdî wê zanebûneke mazin ji hev re bi hev re danîbanan hole li qasre mîr li civata wî. Mirovên ji deverên dur dihatin ji ku dihatina wê civate û li wê civate dirûniştin ji her weha di dîtîna ku çend mirovên zane hene. Her weha piştî ji, navê mîr bizanebûn derdiket. Navê ji deve xalkê û yê ku di anîna ser ziman, bi zanebûn dihata ser ziman. Wan mirovên ku ji deverên dur dihatin û li civata mîr dirûniştin û halqas mirovên bizanebûn di dîtîna û ku piştî ji wir diçûn û diçûna deverne dî ji, li wanderan ji her weha ew rewş dianîna ser ziman ji mirovan re. Mirovan ji ku hisdikir êdî nave wî mîrî û qasra wî mazin û binav hisdikir. Divirde, divêt ku mirov beje ku yê ku herî bi nav bû mîre bota bû. Mîre bota navê wî gelekî û gelekî derketîbû. Herkesekî nave wî mazin hiskiribû. Qasra wî û her weha civata wî ji mazin binav bû. Ti nav ne ser nave mîre bota re hebû. Ti civat ne ser civata mîre bota re bû. Ti qasr ji ne ser qasra mîre bota re bû. Lê herkesekî ji bo ku xwe weke wî bi nav û deng bikin ji gelekî û gelekî tevdigerehen. Di nav xalkê de dihata gotin ku 'xwûda li ser xûda re nîn ê', 'lê mîr li ser mîr re heye, lê ti mîr li ser mîre bota re nîn ê'. Her weha weke gotineke ku di nav xalkê de dihata gotin. Ji ber ku mîre bota mazin bû her weha ji bo wî dihata gotin. 'Mîre bota mîrê mira bû'. Her weha dihata gotin. Şerko bixwe ji gelekî caran li ser mîre bota vegotin kiribû û her weha anîbû ser ziman. Di wan demên ku diçû û li wê pirtûkxaneyaya mîr de dirûnişt, hingê gelek caran ku ne mîr ji bana, hinek mirovên ku hertimî li nig mîr bûn û weke zanista bûn û her weha dihatina zanîn, ku bi wan re dirûnişt ji her weha nîqaş dikir. Di qasra mîrekî de li ser mazinatîya mîrekî axiftin, ji wî mîrê ku di qasre wî de ku nîqaş tê kirin,

divêt ku ewe ku nîqaş li ser tê kirin û ku mîr ê, divêt maztir bana. Her weha mazin bana haya ku li ser di qasra mîr de nîqaş bihatana kirin. Li ser mîre bota hasanî dihatan kirin. Ji ber ew mazin bû û ti kesekî ji mazinatîya wî ne dikira mijara nîqaşan di ti demê de. Ji ber ku ew mazin bû, her weha mîr ji li ser wî û mazinatîye wî nîqaş dikirin. Ji mazinatîye wî mazinatî fêr dibûn. Her weha di civatan de dihata kirin. Şerko dema ku dihata wir û dirûnişt, gelek demên xwe bixwendine re di buhurand. Ji ber ku wî hij xwendine dikir û aşqî xwendine bû. Her weha hertimî dihata wîr û dixwend. Dema ku dihat ji ew mirovên ku weke zanist û li dora Mîr bûn, weke ku çavên wan li deve derî bana li bendî wî bûn. Dema ku ew diçû ji êdî di cih de diçûn û dora wî digirtin û pêre diketina nîqaşan de. Nîqaşên ku bi wî re dikirin di serê mirovan de diman. Piştî ji ku li civatên mîr li hevdû digahana hevdû ji, êdî ew nîqaş bi bîr dihata xistin û piştî ji wan nîqaşan an ji ji vegotinên di wan nîqaşan de ku hatina kirin, gelek nîqaşên dîn dihatina kirin. Her weha nîşqa dirêj dibû û diçû. Lê xosletekî Şerko hebû. Ew ji hertimî wî dikira mijara nîqaşan. Hertimî gotin û vegotinên wî dikira mijara nîqaşan. Hertimî her weha ew dikira mijara nîqaşan. Ew xoslet ji weke ku mê berî nahaka anîbû ser ziman, mayîna wî ya li Cizîre bota bû.

Şerko ji ber ku li Cizîre bota mabû, guhdarkirina mazin ji gotin û vegotinên wî re hebû. Dema ku ew li ber mîr di civata mîr de bi zanistan re di kete nîqaşan de pîr lê dihata hisandin. Ew zanistên ku li dora mîr bûn, ne mirovne hasanî bûn. Herkesekî nikarîbû ku bidana ber wan di nîqaşan de. Ew mirovna ku xurt bûn. Gelek mirov ji deverên dur dihatina û bi wan re diketina nîqaşan de. Gelek mirov, tenê ji bo ku bi wan re hinek nîqaşên bizane bi wan re bikin ji deverên dur dihatina. Dema ku dihatin bêamedekarî ji ne dihatin. Hineken ji wan li ser haspan tişî pirtûk dikirin û bi xwe re tanîn û li ser wan diketine nîqaşan de. Her weha rewşek ji bo zanistan ji hebû. Lê divêt ku mirov ji bîr nekê û bêne ser ziman ku rewşa zanistan divêt ku di jiyana Kurdan de li Kurdistan ê bi xûsîsî bê hildan li dest. Ji ber ku jiyana wan ya teybet hebû. Ew xwedîye gelek wasfan bûn. Xwedîye temenêkî ku mazin bûn. Li wan pîr dihata hisandin. Jiyana zanistan, jiyana ku birûmet bû. Her weha di nav xalkê de ji dihata dîtin. Xalkê dema ku li wan dihizirî. Ji bo wan di serê xwe de gotin ne di dît ku bêne ser ziman û bêjê. Hingî cihekî ku mazin her weha dide wan di jiyane de. Di jiyana xwe de ji cihekî ku mazin dide wan. Ev yeka her weha girîng bû. Jiyana wan û gotinên wan re şanî xalkê didan. Wan karakî ku mazin dikir. Ew xosletên wan yê heri mazin ew bû

ku jiyān, cand û kevneşopîyên baş û qanc zanibûn û hertimî ji bizanbûn tanîna ser ziman. Her weha ew hertimî birêz bûn. Jî wan re rêz hebû. Rêze ji wan re tenê ji mîrekî re hebû. Ji xaynî wî ji ti kesekî re dibêt ku ne bû. Lê gava ku me bahsa bêja 'zanist' kir, divêt ku mirov hinekî bixûsîsî li ser bisekinê. Ji ber ku pêdivî bi vê yekê heye. Kî weke zanist dihata dîtin? Ev pirs pirsaka ku girîng bû. Mirov li ser vê pirsê divêt ku bi hizire û bêne ser ziman. Li ser bêja 'zanist' re bi zanistan re pergalek hebû. Pergalek hatibû avakirin. Wan jiyān bi re ve dibir. Di qasre de ji bê wan gav avêtin ne dihata kirin. Di qasra mîre bota de ji her weha bê gotina wan gav ne dihata avêtin. Ew hertimî her weha bi xwe ve û jiyāna xwe ve li pêş bûn. Li nîrx û hizrên xalkê xwedî derdiketin. Wan ji bo pêşketinê re divekirin. Rê şanî wan didan. Bi re ve dibirin. Her weha ew hebûn. Bi vê yekê re divêt mirov bêje ku zanist xwedîyê gelek xosletan bû. Jiyāna wî bixoslet bû. Wî jiyānaka bixoslet jin dikir.

Bi vê yekê re divêt ku mirov bêje ku zanist, dema ku weke nav dihata gotin gelek kom dikira nava xwe de. Bi qasî ew mirovên ku salên xwe dabûbûna xwendine û xwendibûn wilqasî weke wan hinek mirovên ku di nav xalkê de ku jiyāna bi xwendine bû, bi zane bûn û piştre ku digihenê demên xwe yê pîrîtîye êdî ew ji dibina zanist. Ew ji ji wan re dihata gotin ku 'ew mirovna zane ne. Li wan ji mazin dihata hisandin. Bi xûsîsî divêt ku mirov bêje ku di nav xalkê de li mirovên ku li wan dihata hisandin, ji wan re dihata gotin zanist. Bi ve yekê re dema ku mirov cihana Kurdan şirove dikê, mirov dibîne ku ji berî hingî dibêt ku bi çend hezar salan berê, hinek kom di nav xalkê de dihatina ava kirin. Di serî de 'koma pîran' hebû. Ji demên berî Meden bigrê, haya ku digihê wan û ji demên wan bivirde, piştre ji her weha ev kom hebû. Kî dikete nav vê komê de? Ew mirovên ku bizanebûn di nav salan de çûyî û ew mirovên ku bi xwendinê salên xwe buhurand bûna. Bi wan re her weha hê gelek kom hebûn ku di nav wan de dihatina ser ziman. Lê ew mirovê ku weke endamê 'koma pîran' dihata dîtin ji, jê astak ji dihata xwestin. Divîbû ku karibana, re şanî mirovan bidana. Bi vê yekê re divîbû ku karibana ku 'şîret' bidana mirovan. Divîbû ku şîretên wî bi 'zane' bana. Her weha weke ku xalkê di got, divîbû ku wî an wê 'şîretên bizane' ji mirov re kiribana. Her weha ku kiribana, êdî ewe endamê 'koma pîran' bana. Her weha endamatîye koma pîran hinek rade jî ji mirov dixwest. Hinekî zanebûn dixwest. Hinekî mazinatî dixwest. Di dema Meden xosletên ve komê, bixûsîsî hebûn. Di serî de 'qahîntî' ji di wê demê de weke xosletekî wan bû. Bi vê yekê re 'oldarî' weke xosletekî wan ku mazin bû. Oldarî ne

tenê weke mirovên ku bi olê ve mijûl dibûn bû. Ji xaynê vê yekê re mirovên ku di jiyane de şewirmend ji bûn. Bi vê yekê re divêt ku mirov bejê ku bi serê xwe re 'zanistî' ji bi wan re hebû. Piştê êdî di demên piştê de, qahîntî bi hinek guharandinan re tê jiyana kirin. Hebina xwe qahîntî weke xwe berdewam nekê. Qahîntî, piştî ku rêveberîya Medan dikeve piştê bi hinekî re, ku bi qahînen Medî re raparînekê ji bo Medîya bi Magûyan ra bi Cesîmê Gomata re çêdibe û ku bi wê raparîn re hemû tê parçiqandin û piştê ku Qahînen Medî hamû tene kuştin êdî piştê ji hole dirabe.

Beja zanist, mirov divêt ku ji gelek alîyan ve şîrove bike. Ji ber ku di nav xalkê de û di diroke de de bi gelek avayan jîn jîn dibê. Mirov nikarê li Kurdîstan ê, bêja zanistîyê bi alîyekî şîrove bike. Ji ber ku bi gelek alîyan jîn dibê. Ji dema Medan pêde, ku rêveberî dikeve êdî hinek pîrsgirêkên zanistîya kurdî derdikevin. Pîrsgirêkên ku derdikevin ji, her weha weke rewşa qahînen Medî, ku piştî raparîndikî û hamû ji tene kuştin. Bi vî awayî re gelek pîrsgirêkên wan di diroke de û di demên piştê derdikevîn.

Lê zanistî, divêt ku mirov bêne ser ziman, ku di her demê de ji mazin bi pêş ketîya. Piştî Medan re demeke Zanistên kurd ku girîng ê, haya dema musulmanetîye çêdibe. Di vê demê de, bi zêdeyî ji hinek pêşketênên mazin derdikêvin. Mirovên ku mazin weke Manî derdikevin. Ew hizre xwe di dênina hole û di nav xalkê de dibina bingehê pêşketinê. Hinek xosletên vê demê yê ku girîng hene. Her weha her hizra ku ji nûve derdikeve, bi xwe re pêşketineke hevpar derdixe hole. Ew pêşketin ji, her weha rengdayîna 'pergala civakî' ya. Hizrên mirovên weke Manî di Kurdîstan ê de, ji hizra civakatîye re dibe bingeh. Ji xwe divêt ku mirov bêje ku hizrê civakatîye berî wî bi Zerdûşt re mazin derketibû hole. Hizra Zerdûşt bi xwe re gelek pêşketinan ji tenê. Lê bele hizra Zerdûşt dibê hizra rêveberî û kurd ji ne rêveberîye xwe ya rêzanî de ne. Ev ya ji wî û hizra wî bi awayekî ku xweze cuda dikê. Lê di nav xalkê de hizra wî mazin jîn dibe. Xalkê wî jîn dikê. Divirde ji divêt ku mirov bêne ser ziman ku dema ku her weha xalkê bi awayî xweza wî di nav xwe de jîn dikê ji û ku rêveberîya rêzanî ku ne kurd ê û li wî hizrî weke hizra xwe xwedî derdikeve êdî wan ji bixweze pêve dide girêdan. Her weha mirov karê bêje ku ji bo rêveberîya Sasanîyan serwerîyeke ku bixweze li ser kurdan ji bo wan bi wan re derdikeve hole. Kurd rastîya xwe jîn dikin. Rêveberî ji we rastîya ji xwe re dikê bingeh. Her weha mirov karê bêje ku rêveberîyek ku ne kurd, lê belê weke ya kurdan lê ne di destê kurdan de, li ser serê kurdan derdikeve hole. Ew rêveberî tî carî li

hevberî kurdan ne rabê ku nirxen xwe yêñ weha jin bikin.Ji ber ku bixwezeyî nirxên kurdan ne bina li hevberê wan.Wan her weha bi hizre kurdan li ser serê wan rêveberîyek dana avakirin û bi re ve dibin.Kurd, li gor xwe û nirxên xwe xwajin dikin.Ji alîyê çandî û hizrî ve mirov kare bêje ku re serdestin.Serdestên dema xwe ne.Dema xwe û rêveberîye we ya Sasanî ji bi rê ve dibin.Di qasre Sasanîyan de zêdeganên kûrd xurtin.Mîrên kurd gelekê ji wan li nig wan ne.Bi hev re jiyanaka wan heye.Bi vî awayî re mirov karê bêje ku ji alîyê çandî û hizrî ve kurd çedikin, lê belê ji alîyê rêzanî ve ne ew lê xwedî derdikevin.Yên ku lê xwedî derdikevin ji her weha rêveberîya Sasanîya.Bi vê yekê re li ser vê nêzîkatîyê pergalak hatîya avakirin.Ew pergal jî xweş bi re ve diçe.Piştî raparîna qahînên magû û ku têne kuştin tevde, êdî ev rêveber we rewşa qahînan ji ya ku hebûn, caraka dî di qasra xwe de bi hinek zêdeganên kurd avadikê. Lê ve naqlê ku tê avakirin ji, tenê armancak ji bo vê derdikeve pêş bidestê kralê Sasanî.Ew ji her weha ji bo xwe û mazin bûna xwe dibe.Ev yeka her weha piştire derdikeve hole.Pistre caraka dî ew dem, dema Med, kurd dirakina ser pîyan.Lê belê ji bo rêveberîya xwe ya rêzanî ne di destê wan de ye, êdî pêşketinên we ji ne ji bo wan dibin.Her weha mirov kare we rewşê bêne ser ziman.Ev dem, demeke ku ji gelek alîyan ve her weha divêt ku were têgihiştin ê. Dema ev dem hata fahmkirin, we pêşketinên piştire yêñ gelek deman ji werina fahmkirin.Ji ber ku pêşketinên vê demê, ji bo demên piştire ji weke yêñ bingihî ne.Dema ku mirov hinekî li diroke dimeyîzenê, mirov vê yekê baş û qanc dibîne.Dema Sasanîyan demeke ku ji gelek alîyan ve divêt ku were fahm kirin e.Dema ku hata fahm kirin ji, wê pêşketinên piştire bi mirov bide fahmkirin.Ji ber vê yekê ji hinekî girîng dibin.Bi vê yekê re hewcetî pê heye ku pers ji dîroka xwe ji nûve nivîsênin û bixwênin.

Li kurdîstan ê, dema ku mirov dihizirê, mirov dibîne ku gelek pêvejo di nav hevdû de jîn bûna.Lê dema ku mirov li Kurdîstan ê dimeyîzenê û şîrove yeke dikê, mirov di waqas pêvejoyan de dibîne ku kurdan xwedîyê civaknasîyeke ku xort bûna.Her pêşketin ya li Kurdîstan ê. Ku bi kurdan re bana an ji ne bi kurdan re bana, divîbû ku kurdan hinekî zanîbe û weke wan têvbigerehe, haya ku bi serbikeve li Kurdîstan ê.Rêveberîya Sasanîyan ev yaka baş û qanc kir.Bi vê yekê re ji li ser Kurdîstan ê di gelek deman de serdest bûn.

Kurd, hertimî girîngîyeke didine civaknasîya ku di nav xwe de.Civaknasîya xwe di her demê de ji li ser lingan girtina.Di her demê de, ku li ser xwe û axa xwe ji alîyê rêzanî ve ku ne serdest ji ban, lê belê ji

alîyê hizrî û çandî ve hertimî serdest bûna. Vê yekê ji, ew hertimî li ser lingen hiştîya. Vê yekê hertimî, ew di rêveberîyan ku li ser serê wan bûna xwedî hêz de ji wan kirîya xwedî hêz. Her weha mirov karê bêje ku ew xort bûna. Ji ber ku bi çandî û hizrî serdest bûna. Vê yekê ji ew serdest kirina. Zanebûn. li Kurdîstan ê, hertimî bi dû xosletan bi re ve çûya. Ew herdû xoslet ji her weha çand û hizir bûya. Ji ber vê yekê bûya ku hinek rêveberên ku li ser kurdan kirina ku bibina serdest, xwestina ku we hizir û çandê ji bi nave xwe bênina ser ziman. Xosletê kurdan yê hizirkirinê mazin ê û bi bingîhê. Di dîrokeke ku dirêj de ew bingîhê buhurtîya û çebûya. Bi vê yekê re mirov nikarê bêje ku di demên xwe yên ku jîn kirina de ne xwedîye kifskirinan bûn. Hizir û çand ji ber ku ji wan bû, wan re û ber kifşê dikir. Di nav van pêşketinan de Cîzîre bota divîbû bihatana ser ziman. Ji ber ku ya ku pêşketinên ku dibûn bi pergala hizrî û çandî bi bingîhê dikir ji Cîzîre bota. Cîzîre bota di her demê de dû xosletên wê yên herî girîng hebûn. Cîzîre bota bi wan herdû xosletên xwe re mirov nikarê hasanî şîrove bikê. Divêt ku gelekî û gelekî mazin were şîrovekirin. Ew herdû xoslet ji her weha çand û hizir bû. Ji van herdû alîyan hertimî xort û li ser lîngan ma. Bi vê yekê re ji li Kurdîstan ê, hertimî li giştî bû xwedîye kifskirinê. Ji ber ku Cîzîre bota bi navê xwe re ne tenê weke herêmekê an ji weke cihekê derdikete pêş. Cîzîre bota, nave wê di demê de bûbû navê pergala hizrî û çandî. Li Kurdîstan ê ku rastî, hebûn û pêşketinên Cîzîre bota newêna fahmkirin, wê bi rastî ji, di fahmkirina kurd û Kurdîstan ê kêmesî hebe. Ji ber vê yekê ji divêt ku Cîzîre bota baş û qanc were zanîn û xwendin bi hebûn û dîrok û nave xwe re. Ji ber vê yekê ji, ku çend mirov li ser Cîzîre bota bisekinê di cihê xwe de ya. Dema ku mirov xwe gahanda Cîzîre bota di hizir de, mirov xwe digihenê pergala. Ew pergala ku mirov xwe digihenê de ji, pergala hizir ku mazin û çandê ya. Cîzîre bota, di nave xwe de pirtûkxaneyek veşartîya. Dema ku mirov xwe digihenê wê pitûkxaneya wê ji, mirov xwe digihenê rastîya wê. Rastîya wê diwirde veşartîya. Ew rastîya wê ya veşartî, mirov divêt ku ji pêşketina Kurdîstan ê fahm bikê. Dema ku mirov fahm kir ji, mirov we bibîne ku ne tenê ji bo Kurdîstan ê, wekî dî ji ji bo herême bigiştî ji girîngê. Cîzîre bota, bi vê yekê mirov karê bêje ku hizra pêşketina herême ji di xwe de veşartîya. Nebî Nuh, gotinên xwe li Cîzîre bota anînina ser ziman. Ew ji li wir di wir de jîn bû. Piştî ku gaha rehmeta xwe ji ji wir nehata vaqatandin. Hizra wî ji di cîzîre bota de ya bi wî re. Bi vê yekê re mirov karê bêje ku Cîzîra bota bi navê xwe re û hebûna xwe re û hizre xwe re

weke manîfetoyeke ya.Manîfestoya hizir û çandê û rastîya diroke ya.Cizîre bota hebûnaka û rastîyaka ku hê bi tememî û li gor rastîya ne hatîya ser ziman ê.Cizîre bota bi zanebûn heya. Li ser temenê zanebûna ava ya.Cizîre bota paytaxta şariştanîyaka ku di hazar salan de derbes bûya.Her weha mazin û ser bilind ê.Bi nav û deng ê.Bi zanûbûn ê.Bi vê yekê re Cizîre bota hertimî hewceyê anîna wê ya ser zimanê ji bo mirov di jiyane de.Lê ji xaynê hemû hebû û rastîyên wê, divêt ku mirov ji bîr nekê ku hebûna mirovekî ku bizana di cih kirîya.Ew mirovê bi zane ji bi hizir bûya.Ew hizir ji, weke mirovekî nahaka têde dijînê.Lê li bendî mirov ê ku mirov xwe bigihenê wê.Her weha bi vê yekê re mirov karê bêje ku Cizîre bota di xwe de saxsîyeye ku bi zanebûn daya rûniştandin.Dema ku mirov bikê ku xwe gihenê Cizîre bota, mirov wê xwe bigihenê wê saxsîyeteke mazin, wê saxsîyete ku bi zana, we saxsîyete ku xwedî hizir û çand û dirok.Her weha ku mirov xwe digihenê Cizîre bota, mirov xwe digihenê gelek rastîyên mirovhahîye yê mazin hatina jin kirin.

Cizre bota, dema ku mirov her weha lê dihizire. Mirov dibîne ku çend girîn ê.Şerko ji dema ku li Cizîre bota mabû ji wê gelek tişt fêr kiribû.Ji wê gelek zanebûn hilda bû.Ji wê ilmekî ki mazin hilda bû.Bi vê yekê re ji dema ku ji mirovan di peyîvî û bahsa Cizîre bota dikir ji, gelekî û gelekî xweşik û bi zanebûn bahsa wê dikir.Ji Cizîre bota, weke mirovekî ku gelekî bi zanebûn û ku xwedîyê têhihiştinê tim deman bê bahsa wî dikir.Çend ku ji bo Şahmaran di gotin ku ew xwedîyê zanebûna deman hemûkan ê, her weha ku wî bahsa Cizîre bota ji dikir wilo xweşik û ji dil û bi dil bahs dikir.

Ji ber ku ew li mizgevte Nebî Nuh mabû, her vegotine xwe, bi hinek hizrên ku li ser wî û an ji bi hinek vegotinên ku li ser dihatina ser ziman, dest pê dikir.Her weha ku dikir ji êdî bala miorvan ji bi hey diçû ser wî di we heyeme de.Di êvarê de dema ku di civatê de ku axivî bû, her weha axivî bû.Mirovên li dora wî bi hey lê hisand bûn.Her ku heye Dilsoz û Sozdar ne li wir ji bû, wan ji li wî û vegotina wî hisand bû.Wan ji di serê xwe de girtibû.Wan ji his dikiribû ku ka wî çî got an ji anî ser ziman.Şerko, ji ber ku wî hinekî baş û qanc Cizîre bota naskiribû û hizre wê xwendibû, êdî baş û qanc li ser bûbû xwedî hizîr û raman.Wî hizir û ramanê Cizîre bota baş û qanc girtibû.Divirde hêjaya ku mirov bêne ser ziman ku mirovek jê re hatibana gotin ku zanistvan û ku wî gotibana ku ´ez ne çûma Cizîre bota´,êdî ji di pirsîn ku ka ´çawa zanistvan ê´.Her weha ev gotin gotineke ku xalkê bû û girîng ji bû.Bi vê gotinê re, hinek

hizir ji dihatina ser ziman.Minaq, weke ku dihata hizirkirin ku 'zanistvanak xwedî hizir ê'.Bi vê gotinê re, dihata kifş kirin ku ew 'zanistvan xwedî hem hizrek û hem ji têgihiştineke mazine an ji ne xwedîyê hem hizrek û têgihiştineke mazin'.Divirde, 'kifşkirin', di anîna hizir ser ziman û bersivdayina xanist ya li xalkê de dibû.Dema ku zanistaki ku jê hatibana pirsîn ku li Cizîre bota maya an ji ne maya, ku wî gotibana 'erê',hingî ew weke zanistvanekî ku mazin dihata dîtîn, lê ku wî gotibana ku 'ne' ji hingî ji ew ne weke zanistvanekî ku mazin lê dihata meyizendin.Bi vê yekê re li Cizîre bota mayîn û ne mayîn, weke ast û pîlekî dihata dîtîn. Bi vê yekê re mirov karîbû bêje ku di serê her mirovî de li ser Cizîre bota hizrek hebû.Ew hizirê ji, her weha ji aliyê têgihiştinê ve çend mazin bû an ji piçûk bû ji dihata ser ziman.Ji bo ku mirov dihizir de, di serê xwe de, astaka hizir çêbike, divêt ku mirov di serê xwe de xwedîyê têgihiştinekê ji bê.Dema ku ne xwedî têgihiştinekê bê, wî çaxî ji wek nikarîbe, her weha di serê xwe de asteke di hizir de çebikê.Ast ku bihizir di serê mirov de hata çêkirin, divêt ku mirov bêje ku zanebûna bi mirov re ku heyî ji mazin ê.Ast li ser zanebûne re çêdibe.Mirovan dema ku di pirsîn ku 'ma ti li Cizîre bota mayî', ji mirov, hingî wan di serê xwe de weke asteke ji tanî ser ziman.Hingî, weke ku ji mirov re bêjîn ku 'em ne bêzana ne.Heye me ji zanebûne heya.Cizîre bota ji çend bi hizir û têgihiştin em ji zanîn.Ku ti li wir mabê, ew hizir û têgihiştine mazin ku em zanin, hingî em zanîn ku bi terê heya.Lê ku ti li wir ne mabê ji, hingî ji, emê zanibin ku ti ne di wê têgihiştine ku heyî de yî'.Her weha bi vê gotinê re ev dianîna ser ziman ji mirov re.Bi vê yekê re mirov re, mirovên ku bizane ji bûn, zanebûna ku tanîna ser ziman bahsa Cizîre bota dikirin.Ji xwe re, her weha bahskirina Cizîre bota weke pêdivîyeke di dîtîn.Dema ku bahsa Cizîre bota dikirin, êdî mirovan ji ji bo wan hizir fikir ku ew mirovne ku xwedî zanebûn ên.Mirov her weha baş û qanc ji bo bahsa Cizîre bota kiribana, divîbû ku ewder bi hebûne wê re dîtibana.Mirovê ku her weha ewder dîtibana ji, ew mirov ne mirovekî ku bê zanebûn bû.Mirov çûbana Cizîre bota, hingî wê bizanebûn bûbana.Her weha hizir kirin.Li rewşa mirovên ku her weha bahs dikirin ji dimeyizendin.Dema ku li rewşa wan dimeyizandin ji, têdigahan ku ew çend bi zanebûn ê.Ji gotina wan ji ev yeka dihata têgihiştin. Wan mirovên ku li wan dihisandin ji têdigahan.Divirde, divêt ku mirov binî xat kê û bêne ser ziman ku hiş û hîs bi mirovan re pêşketî bû.Hiş û hîs, cerna ne bi hisa mirov re tê têgihiştin. Carna ji, bi vegotin û gotina mirov re tê têgihiştin.Lê divêt ku mirov bêje ku hiş û hîs, bi xwe re hinekî

nîşanakên saxsîyete ji di pareze.Bi vê yekê re dema ku li mirov tê meyizandin, weke ku li saxsîyete mirov wer nerîn dibê.Bi vê yeke re ji, di serê yê ku li mirov dimeyizenê an ji li ber mirov sekinîye de, Hinek hizir ji li ser mirov ru didin.Ew hizir bi re ya hiş û hîs ru didin. Her weha hiş û hîs ji girîng ê.Wan mirovan ji, dema ku li wan mirovên ku zane ne, ku li wan dimeyizandin ji, bi hiş û hîs ê xwe re ji digahana hinek hiziran li ser wan di wê heyeme de.Bi vê yekê re hizir bi wan re çedibê.Temenê hiş û hîs çîya?temenê hiş û hîs dîtin ê.Dema ku dîtina mirov hebû, êdî wê hiş û hîs ê mirov ji çêbibe.Lê hiş û hîs, di serî de, ne tenê bi dîtîne re dibin.Bi dîtîne re hinek rastîyên mêjiye mirov ji dikeve navde.Mêji, divirde di serê mirov ji bo hiş û hîs ne çebikê, bi dîtînan re di xwe de hinek afirandinan ji dide çêkirin.Ew afirandin ji bi mêji bixwe re dibina temen ji hiş û hîs re.Bi vê yeke re mirov karîbû bêje ku ew mirov li ser wan zanistvanên li ber wan di peyîvîn dibûna xwedî têgihiştin û hizir.

Şerko ji her weha bi vê yekê re divêt ku mirov wî hinekî şîrov bikê.Ew ji dema ku derdikete peşîya mirov ku li civatê û li ber wan di axivî, hingî wan mirovên li wî dihisandin, di der haqe wî de dibûna xwedî hizir.Dema ku li wî û li gotina wî dihisandin ji, her weha êdî hizir dikirin ew çend bi zane ya.Lê ji ber ku ew wilo bêjin ji divîbû, divîbû ku ew ji diserê xwe de xwe gahand bana hinek hizran.Bi vê yekê re dema ku di gotin, êdî ew dihata wê wate ku ew ji di serê xwe de gahana hinek hizran di wê heyeme de.Wan mirovan ku li ser wî her weha di serê xwe de xwe digahandine hinek hizran û di wan hizran de ji di dîtin ku ew çend mazin û bizane ya, êdî li ser bi bal di sekinîn.Bala xwe didenê de.Şerko ji her weha bû.Ew ji her weha mazin bû.Ew ji her weha mirovekî ku xwedî hizir bû.Mirov dema ku bala dide ser yekî, ku wî fahm dikê, êdî bêhtir bala xwe dide ser wî.Hijkirina evîneke ji, di temene xwe de naskirineke û hizreke di pareze.dema ku mirov nasnekê ma wê çawa hij bikê?Lê hijkirin di aslê xwe de xwedîyê têgihiştin û matiqê xwe ya.Ji ber vê yekê ji, divêt ku mirov wê bi ser xwe re şîrove bikê û bêne ser ziman.Mirovên ku li Şerko ji dimeyizandin, di serê xwe de bi hizrên wî re ku ew nasdikirin, êdî bêhtir mêle wan diçû ser wî û vegotinên wî di wê heyeme de.Dema ku mêl çû ser yekî ji, êdî divêt ku mirov bêje ku ew mirovê ki mêl çûya ser, gelekî û gelekî di serê mirovan cih girtiya.Ev yeka her weha divêt ku mirov baş û qanc fahm bikê.Mirovên li Şerko bi hey dihisandin û hertimî ji li dora wî dibûna kom, mirov karê vê yekê bêne ser ziman. Lê bi vê yekê re mirov kare hinek tiştên dîn ji bêne ser ziman.Her weha bi hizran re mirov kare hinek hebûna wî û xweşgotina

wî ji bêne ser ziman.Lê ku mirov ne bi hizir bê, mirov wê çawa xweş bêne ser ziman?Ji ber ku mirov xweş gotin bê, divêt ku mirov xwedî hizir ji bê.Dema ku mirov xwedî hizir bû, êdî mirov kare xweş û lezîz bêne ser ziman.Ku mirov bi hizir bê, çawa ku ji xwerinaka xweş leze digire, her weha hizîr ji leze bigirê.Leze xwerina di aslê xwe de di serê mirov de ya.Meji di lezkirine de yê herî mazin ê.Şerko ji her weha dema ku tanî ser ziman, dikir ku mirovên ku li dora wî, ji gotin û vegotinên wî lezeke bigirin.Dema ku mirovan lez digirt, êdî hertimî bi xwe re qasta wî hizre wî dikirin.Wan mirovan ji, her weha lez ji hizrên wî dikirin.Ji bo ku mirov lez bikê hizir, hinekî deronî divêt ku hebê.Ew deronî mirov kare bejê ku deronîya zanist a.Deronîya hizir ê ku bi mirov re.Deronîya hizir, bi hizre çandaka hizir re heya.Hizre çanda hizir ji, bi mirov re li hinek xosletên têgihîştinê ya. Bi vê yekê re mirov kare bi civatan re wê deronîya hizir û hizirkirinê mazin bêne ser ziman.Ji ber ku gelekî û gelekî mazin hebû.Di civatan de mirov di serê xwe de xwe dide hizir û hizirkirinê. Bi vê yekê re mirov xwe dide fahmkirinê.Fahmkirin ji mazin çedibû.Fahmkirinn di civatan de mazin derdikete hole.Li civata Şerko mirov di rûniştin, bi xwe re xwe dide li wî hisandinê.Bi vê yekê re wî di anî ser ziman.Haya ku jê dihat dianî ser ziman.Wî bi vegotinê lezek ji hizir dikir û yên lê dihisandin ji, bi hisandine re ji hizra wan wî lezek di xwe de dikirin.Her weha di herdû aliyên de ji lezek çedibû.Mirov bi zanebûn her weha bêne ser ziman, mirov wî çaxî weke ku bi xwe re hem lezeke dikê û hem yên ku lê dihisênin ji bi wî re lezeke ji hizir dikin. Leze hizir, xwe bi civaknasîya mirov re û bi wê re ji bi deronîya mirov re xwe bi wate dikê. Her weha hizir mirov mazin dikê.Hizir bi vî awayî re çend ku xwe mazin dikê, her weha mirov ji mazin dikê.Bi hev re mazin her weha çêdibe.Şerko her weha, dema ku mirov lê dihisand, hizrek bi mirov re dide çekirin.Ji ber ku hizre wî gelekî di serê wî de.Wî di serê xwe hizreke mazin dabûbû rûniştandin.Ev yeka ji ji çavên mirov ne diravî.Ji ber vê yekê ji, êdî mirov tema wî dikir.Hertimî dixwestin ku li wî bihisênin.Di serê wî de hizreke mazin hebû ku bi mirovan re hevpar dikir.Ji ber vê yekê ji, ew havparkirin, mirov dikişanda nig hevdû li nig wî di wê heyeme de.

Di wê şeve civatê de, Şerko her weha, dema ku axivî bala mirovan bi hey kişand bû ser xwe di wê heyeme de.Dilsoz û Sozdar ji her weha bi lê hisand bûn.Piştîre ku civat ji hevdû belev bû, êdî piştîre herkesek çû mala xwe di wê heyeme de.Lê di serê mirovan de, her weha ew nîqaşên ku kiribûn hebûn.Ew hiskirinên ku kiribûn di serê wan de bûn.Bi vê yekê re

ji wir ji nig Şerko di vaqatahan û diçûna mala xwe. Piştî ku ew çûbûn ji, êdî li malê ji, Şerko kiribû ku nivîn ji Dilsoz û Sozdar re ji bêne rastkirin. Bi vê yekê re, piştî ku Şerko her weha dibêjê û cih ji wan re tê rastkirin, êdî piştê ew ji piştî ji wî re bi 'şev baş' kişandinê re, êdî diçina ser nivînên xwe. Piştî ku çûbû bûn ji, hê ew hiskirinên ji Şerko hiskiribûn û Ew hizrên wan yên ku di serê wan de bûn, hê ew dihizirandin. Bi vê yekê re hatibûbûna ser nivînên xwe ku razihin. Lê ma ka wê ew çawa razahaban? Mirov ku di serê wî de hizreka ku wî dihizirinê ku hebe, wê bi wê hizre re çawa serê xwe deynê û razihê. Her weha ew ji wilo bûn. Wan ji çi kiribana û ne kiribana ji, xawe ew ne digirtin. Hişê wan li ser wan herdû keçikan bû. Ew wan hizirin. Wan gelekî û gelekî li ser wan bandûraka ku mazin çêkiribûn. Bi vê yekê re ji weke du mirovên ku aqlê wan ji serê wan biravê û hişê wan ji wan herê li wan hatibû. Dema ku ketibûbûna nav nivînên xwe de ji, her weha xawe ji ber vê yekê çavên wan ne digirt. Kirdikirin û nedikirin xaw bi çavên wan ne diket. Mirov, ji xwe, bi wan hizrên di serê xwe de wê çawa razahabana? Ew wê bi hizrên di serê xwe de wê çawa razahabanan? Ji ne dirazahan. Kirdikirin û nedikirin xaw bi çavên wan ne diket. Ji ber vê yekê ji, ew herdû ji, haya nîveşevê ji di nav nivînên xwe de şiyar dimênin. Piştî nîveşevê ji şiyar dimênin. Ji ber vê yekê bû ku hê di wê sibihe tarî de rabûbûna ser xwe ji nav nivînên xwe. Piştî ku rabûbûna ser xwe, êdî xawe ji ew ne girtbûn, êdî derketibûbûna dervê û li dervê hinekî ji xwe re bidest gerehendinê kiribûn. Dema ku mirov hê di sibihê de dirabê ser xwe ji nav nivînan û derdikeve û ji xwe re hinekî li dervê digerehe di bin wê hawa ya sibihê ya xweş de, hinekî bêhne mirov ji derdikeve. Ew ji herweha di wê sibihê de derketibûn. Di wê hawaya xweş de derketibûn û li ser xwe ji xwe re digerehen. Dema ku ew rabûbûna ser ji cihên xwe, hê ti kesek ne rabûbû. Tenê hinek şivan rabûbûna ser xwe ji bo sawalên xwe ji koxan derxin û bibina çole. Ji wan pêve hê ti kesek xuya nedikir. Herkesek hê di nav nivînên xwe de di xawa xwe ya şerîn de bûn. Dilsoz ji û Sozdar ji, ya ku ew ji nav nivînên wan rakiribû ser xwe û derxistibû, ne ew hawa ya serê sibihê bû. Ya ku ew ji nav nivînên wan, ji cihên wan yên xweş rakiribû ji, ew hizrên wan yên ku di serê wan de bûn. Di serê xwe de di wê rewşê de bi wan hizran re ne rehet bûn. Dema ku mirov di serê xwe de bi hinek hizran an ji her weha bi hinek tiştina ne rehet ban hingî, mirov çi bikê ji, mirov wê ne rehet bê. Ew ji her weha wilo bûn. Ew di serê xwe de ne rehet bûn. Mirov ku serê xwe xwe de ne rehet bû, hingî mirov di xwe de ne rehet ê. Ji bo ku mirov di jiyane xwe de an ji di rewşan de rehet bê,

divêt ku mirov di serê de ji rehet bê. Dema ku mirov di serê xwe de ne rehet bê, hingî mirov çî bikê û nekê, mirov wê nikarîbê ku xwe rehet bikê. Rehetkirin, peşî di serî de dest pê dikê. Ew di serê xwe de ne rehet bûn. Ew di serê xwe de bi hizir bûn. Ji ber wê yekê ji wan çî fikir û ne fikir rehet ne dibûn. Weke ku çî kiribanan ji wê rehet ne bûbû bana, haya ku wan ew keçik ne dîtibana. Kengî wan ew dîtin, hingî wê di serê xwe de hinekî rehet bin. Her weha ji bo wan bû. Lê ew di wê heyeme de, vê yekê ne dihizirin. Tenê ew dihizirin û weke pirseke di serê wan de ku ji xwe di pirsîn ku ka wê caraka dî kengî wê ew wê bi bînên. Di we heyeme de dema ku di bin hinkayîya sibehe de ji xwe re digerehen ji, her weha ew di serê wan de bû. Piştî ku ew ji nav nivînan rabûbûn û derketîbûbûna dervê û li dervê hinekê ji xwe re her weha bihizir digerihi, êdî piştî bi qadareke re Şerko şiyar dibe û derdikeve û tê dervê û li dervê ji ew xwe digihîne wan di gerê de. Şerko her weha dema ku ji xawe dirabe û tê dervê ji, êdî ew ji wî di bînin û piştî digihîna hevdu. Lê divêt ku mirov bêje ku Şerko hertimî hê zû dirabê. Di wê rojê de ji ew zû rabûbû ser xwe. Lê piştî ku rabûbû ser xwe çûbû bû û destmêja xwe girtibû û piştî mêja xwe ji kiribû û piştî li ber nivînen xwe li ser çokên xwe rûnişt bû û ji xwe re dixwand. Di mala Şerko de beşek hebû ku hemû ji pirtûkan pêk dihat bû. Wî hertimî dixwand. Wî hertimî fahmê xwe dide ser xwendinê. Bi vê yekê re ji, hinekî ji, nave wî ji derketibû ku hertimî demên bi xwendinê dibuhurê ne. Ew yeka rast ji bû. Wî hertimî, demên xwe zêde bi xwendinê re di buhurand. Ew mirovekî ku xwandavan bû. Hertimî, mêle wî li ser xwendinê bû. Mirovên ku hertimî mêle wan li ser xwendinê bê, êdî hertimî dixwenên. Ew ji wilo bû.

Ew xwandavanekî ku baş bû. Tiştî ku di xwand ji bi mirovan re di civatan de hevpar dikir. Civat cihê hevpar kirinê bûn. Ne tenê ji bo wî her weha bû. Ji bo herkesekî civat xwedîyê vê wate bûn. Mirovan hizra xwe di civata de tanî ser ziman. Hizra ku di civata de dihata ser ziman ji her weha êdî ne dihatina ji bîrkirin ji.

Şerko di her sibihê de hinekî dixwand. Ku her sibeh ku zû ne rabûbûna ser xwe û hinekî ji xwe re ne xwendibana wê xwe rehet hîs ne kiribana. Wî xwe her weha wilo alimand bû. Bi wê alimadinê re ji berdewam dikir. Di dema ku di wê sibihê de ku Dilsoz û Sozdar ji rabûbûn ser ji nav nivînen xwe û derketibûn ji, wî ew dîtibûn. Lê wî ti deng û sahl ne kiribû ji wan re. Ew di mezele xwe de hinekî dî ji li ser xwendina xwe mabû. Piştî ji hinekî dî ji berdewam kiribû. Dema ku ew ji derketibûn û hinekî ji xwe re gerehe bûn êdî piştî Şerko ji xwendinê

qaraha bû û derketibû û kiribû ku xwe bigihinê wan di we heyeme de. Dema ku Şerko derketibû ji, rojê serê xwe derxistibû. Êdî dinya wê hinekî dî ji her weha xweş mabana û piştire wê êdî germ bûbana. Mirovên mazin ku mêj ji dikirin hê ku roj derneketî divîbû ku rabûbûna ser xwe û çûbana û destmêja xwe girtibana û piştire mêja xwe kiribana. Lê ku roj derket, êdî wê mêj ne bûbana. Şerko hê zû dirabû. Ti kesek berî wî ne dirabû. Ew her weha hertimî wilo bû. Piştî ku di rabû ku li malê hinek kar û bare ku wî kiribana ku hêbana wê kiribana û piştire wê çûbana û xwe gahand bana hinek mirovên weke xwe di we heyeme de. Lê axlabe ji, ku derfeta wî çedibû, wê ne di buhûrand, wî cihde ji bo hinekî bixwenê diçû mezele xwe ya xwendinê. Şerko, her weha ew xwedîye jiyaneke bû.

Piştî ku Şerko derketibû dervê û kiribû ku xwe bigihinê Dilsoz û Sozdar û ku wî xwe gahand bû wan ji, êdî piştire hersê bi hev re bidest gerandinê kiribûn. Piştî ku gahabû bûna hevdû, êdî piştire Şerko ji ji wan re 'roj baş' kişand bû û wan ji ji wî re 'roj baş' kişand bû û piştire êdî dabûbûna rax hevdû bi bi hev re bidest gerinê kiribûn. Dema ku her weha dana rax hevdû bihev re bidest gerinê kirin, êdî hinekî ji xwe re bidest axiftinê ji kirin. Piştî ku hinek her weha Şerko û ew bi hev re ji xwe re gerehen, êdî piştire ku hinekî dinye ji germ dibe, piştire divegerihina malê ku taştêya xwe bikin. Êdî dema taştê bû. Wê taştê bihatana amedekirin û wan ji wê bixwarana. Dema ku taştê hata amedekirin ji, hingî taştêyeke xwe dibû. Lê axlabe ji, taştê haya ku malîyan dewe xwe ne keyend bana, wê ne hatana kirin. Ji ber gelek bi nîvişk taştê dikir û nîvişkê rojê ji, kengî keyendin dibû, hingî bi keyendinê re dibû. Ew nîvişkê ku hê ji nûkava bidest dihata xistin, ku dihata xwerin ji, ji leze wê mirov têr ne dibû, hingî xweş û bilez bû. Mirovan ku dixwer, ji leze wê têr ne dibûn. Gelek mirovan ji, Her sibeh ku ne nîvişkê rojê bana ku pê tastê bikin, taştê ne dikirin. Her weha alimandineke wan ji ya nîvişkê rojê hebû. Zarok ji, dema ku dayîka wan bidest keyendinê dikir li bedî wê bûn ku haya ku ew keyandinê xilas bikê. Ji ber ku dema ku diya wan keyandin xilas kir, êdî wê hinekî nîvişk denê ser nên û wê bide wan. Wan ji ji wê yekê kêf û lezeke ku gelekî û gelekî xweşik digirt. Dema ku wan hinek nîvişk li ser nan dihilda û pêre ji zerikek dew ji dilhildan, êdî weke dinya bibe ya wan li wan dibû. Piştire êdî we malî ji xwe re taştê ya xwe amede bikin û bikin. Şerko bixwe ji alimî bû Nîvişkê rojê. Ku wî her sibeh nîvişkê rojê ne xweribana, weke hadana wî ne dihat. Bi hineken re weke çixerê girêdan çedikir. Mirovek ku hertimî nîvişk weke rûnemalê hertimî bi kar anî, êdî wê zû bi zû nikarîbana ku tema xwe jê kiribana. Rûnemalê,

ji alîyê tendûristîye ve ji yê herî baş bû. Mirov pê xurt û li ser xwe dibû. Şerko ji herweha mirov karîbû ku bêje ku alimî bû. Bi wê alimandinê re jiyana xwe wî berdewam dikir. Ji xwe dema ku ew û Sozdar û Dilsoz gahabûbûna hevdû û piştire ku kiribûn ku bi hev re vegehihin ji, hingî wî ji wan re gotibû ku 'ez dibe qey wan karê keyandinê bidawî kir, Êdî em ji vegehihin, ji bo ku em ji taştêya xwe bikin'. Dema ku Şerko her weha gotibû êdî piştire berê xwe dabûbûna malê û hatibûbûna malê di we heyeme de. Ji xwe hin bi hin ji, dinye ji germ dibû. Ji ber vê yekê ji êdî vegehindin divîbû. Di wê demê de axlabe ji mirovan li ser taştê dirûniştin. Ew dem dema taştê bû. Taştê ku hê sibihê û hê di hinkayîye de ku hata kirin, hingî xweşa. Mirovan hinekî girîngî didana dema taştê. Dema taştê, weke demeke kêfe ji bû. Gelek mirovan di malên xwe de an ji di ber malên xwe de xûsîsî cihê ku lê taştê bikin, çêdikirin. Çawa ku ji di şevê de li dervê razihin ji xwe re 'arzêl' çêdikirin. Weke arzêlan mirovan ji ku di şevê de li ser bi malî li ser razihin ji 'taxt' ji çêdikirin û dora wê bi perde dikirin û tede ti razahan. Gelek mirovne ji, sibahan digehene hevdû ku bi hev re taştêya sibehê bikin. Çawa ku di êvaran de ji bû civatan li hevdû dicivîn, her weha di sibehen de ji, gelek caran tenê ji ku bi hev re taştê bikin li hevdû digehene hevdû. Taştêya sibehen hinekî bikêf bû. Mirov, jê gelekî û gelekî kêf digirt. Kêfa taştê ne weke kêfe tiştêkî dî bû. Ew bi serê xwe de bû. Ne di tijbaha ti kefên dîn.

Piştî ku Şerko bi Dilsoz û Sozdar re hatibû malê, êdî li malê ji, wî dîtîbû ku wa ji nûkava bidest amedekirin taştê tê kirin. Lê piştî ku bidest pê hatibû kirin, êdî piştire ne bi gelekî re hatibû amedekirin. Piştî ku raştê hata amedekirin, êdî piştire ew ji hev re çûn ku li ser rûnihin. Dema ku çûn ku ser sofrê rûnihin, hingî Şerko gote Dilsoz û Sozdar 'em herin û li ser sofrê rûnihin û taştê ya xwe bikin, de kerem kin! Piştî ku Şerko her weha gote wan, êdî ew ji bi hev re dana rax hevdû û çûna dora sofrê û li ser rûniştin. Dema ku rûniştin ji, hê Dilsoz û Sozdar bi hizir bûn. Ew yeka ji çavên Şerko ne diravî. Şerko bala da ser wan. Lê Şerko tiştêk ne got. Wan ji tiştêk haya wê kêlikê ji wê re ne gotibû.

Şerko, her ku fahmkiribû ku ew hê ji bi hizirin ji wan tiştêk ne pirsî bû. Mirovek ku di malê mirov de bi hizir bû, divêt ku mirov jê bi pirsê. Ji ber çî Şerko ne di pirsî? An ji wî hinek tişt fahm dikirin? Ew ne kifs bû. Ne wî dide der û ne ji wan dide der. Lê belê weke zagonekê bû ku dema ku mêhvanek li mala mirov bê û bi hizir bê demek kî derdekî wî heye û divêt ku mirov ji wî bi pirsî û derdê wî fahm bikê û ku ji destê mirov were, mirov ji wî re bibe alikar. Her weha ev yeka weke nêzîkatîyeke ku

birêz bû. Dema ku xwedîyê malê weha ne kiribana û mabana sekinî li ber wan, êdî we rast ne bûbana. Şerko ji heye wê kêlîkê ne dabû der ku ji wan hinek tişt fahmkirîya. Lê dibêt ku fahm ji kiribê ku ka ma ka çi derde wan heya. Ji xwe dema ku Dilsoz û Sozdar û rojê û Pelşînê çav bi çav hatibûn, ew ji li nig wan bû. Dibêt ku hê hingî hinek tişt çûbû bin ber dilê wî û fahmkiribê. Lê wî ji tiştê ne dabû der. Dema ku tiştê herê ber dil mirov, hingî mirov hinekî ji wê yekê di nêzîkatîyên xwe de dide der. Lê wî ne dabû der di wê heyeme de. Ji ber ku wî her weha tiştê ne dabû der, êdî ti kesekî ji tiştê fahm nekiribû. Ti kesekî ji nizanîbû ku ka çi heya an ji Şerko tiştin çûna ber dilê wî heye û wî ji hinek tiştin fahmkirîya, ew ji ne kifs bû. Dema ku mirov li wî dimeyizend mirov ev yeka kifs nedikir. Lê belê ew ji li ber wan bi bêdeng bû. Hê êvarî, di civatê de mêla wî çûbûbû ser wan. Lê piştê ji wî ji tiştê ne gotibû. Şerko bi bêdeng bû. Ti deng an ji sahl ji wî dernediket. Dema ku li ser taştê rûniştibûn ji, her weha bi bêdeng bûn. Tenê, car bi car ku hinek gotin ji hevdû re dikirin, ji wê pêve tiştêkî di ne dikirin. Lê Şerko weke ne bê hey ji bû li wan. Heya wî ji li wan bû. Wî di dît ku ew bi bêdengên. Ti deng ji wan dernekeve. Dibêt ku her weha bêdeng sekinandina Şerko ji, ji ber ku wî hinek tişt fahmdikirin û bi vê yekê re ji, wî hevî dikir ku ew ji wî re hinek tiştina bînina ser ziman. Ma gelo wan wê tiştêkî ku wilo wê kiriban? Dema ku di wê heyeme de mirov li wan dimeyizend, ji wî alî ve, ti hevî bi mirov re çenedibûn. Lê ew ji mirovne ku zana bûn. Wan ji, helbet wê nêzîkatîyeke ku bi zana wê dabanana nîşandin. Ya rast çi bû û çawa bû, wê wan ji anîbana ser ziman. Mirovê derdê xwe ne gotibana, wê dermanê wê ji ne dîtibana. Wan ji wê derde xwe gotibana û dermanê wê dîtibana. Di nav xalkê de dihata gotin ku 'mirov ne bê derdê', Lê dise di gotin ku 'mirov ne bê dermana ji'. Lê ji bo ku derman bê dîtîn ji, divêt ku çi derd hebû bihatana zanîn. Dema ku derdek, newê zanîn, wê çawa jê re derman bihatana dîtîn. Ti dema ku pirseke ji di pirse ku tî pirse bi tememi fahm nekê, tê nikaribe ku bersive tam û rast bidîye de. Ev ji wilo bû. Ji bo ku mirov ji derdekê re derman bibênê, divêt ku mirov zanibe ku derd çi an ji ne çiya. Ev yeka girîng bû. Şerko ji ev yeka baş û qanc zanîbû. Ew mirovekî bizana bû. Zanabûna wî mazin bû. Mirovekî ku zanabûna wî her weha mazin ne mumkun bû ku fahm ne kiribana.

Piştî ku Şerko, Dilsoz û Sozdar bi hev re li ser sofere taştê rûniştin, êdî bi hev re biafiyet bidest taştê kirina xwe kirin. Dema ku taştê dikirin ji, deng di wê heyeme de ji yekê ji ji wan dernediket. Herkesek di cihê xwe de bi bêdeng bû. Lê carna hinekî lavz ji devên wan derdiketin. Lê ne zêde

ji dirêj bûn. Dilsoz û Sozdar di serê xwe de weke heya wan li derne dî bê dihatina xuya kirin. Şerko ji hem heye wî li ser wan bû û hem ji taştêya xwe dikir. Haya ku taştêya xwe kirin ji, her weha wê rewşê berdewam dikir. Piştî ku taştêya xwe kirin, êdî piştî di pêşengtîya Şerko de çûna mezele mazin ku têde dihata rûniştin. Dema ku çûna wir, êdî li wir hinekî li hevdû ji xwe re rûniştin. Di wê demê de ji bi hizir bûn. Dilsoz û Sozdar, ji xwe hertimî, piştî dîtina wan re, êdî bi hizir dihatina xuyakirin. Weke ne li wê dinye bin dihatina xuyakirin. Weke ku di serê xwe de di çûna derne dur. Ku ka di çûna kuderê. Lê Şerko ji heye wî li ser wan bû. Wî weke ji wan hizir vegotin dixwest li nav çavên wan dimeyîzend. Dema ku di meyîzend ji, her weha bi bala li wan û li nav çavên wan di meyîzend. Lê dema ku di meyîzend ji, ti gotin an ji her weha deng jê derndiketin. Bi bêdeng bû. Bi bêdeng li wan dimeyîzend. Bi wê bêdeng bûne re li na çavên wan dimeyîzend.

Şerko û ew bi hev re ku hatina mezele ku wê lê hinekî ji xwe re rûnihin ku hatina, êdî li wir weke qadarekê ji xwe re li hevdû rûniştin. Dema ku ji xwe re rûniştin ji, Dilsoz ji û Sozdar ji dikirin ku haya xwe bi zêdeyî bidina ser wî di wê heyeme de. Ji ber ku piştî ku hatibûbûna wir, êdî li wir ji xwe re di nav xwe de bidest axiftinê kiribûn. Şerko ji ber ku ji wan gelekî û gelekî maztir bû, wî axiftin dikir ji wan re. Ji wan re bahsa gelek tiştan dikir di axiftina xwe de. Lê bahsa wê ji hizir kirina wan ne dikir ji wan re. Ji wan re, di wê rewşê de hinek hizrên ku wê hinek tiştên weha bi bîra ji bixe ne di got. Di rewşên wilo de mirov divêbû bi hey bana. Ew ji her weha bi hey tevdigerehe. An wan wê jê re hinek tişt ji wê hizirkirina xwe ji wî re bianîyanan ser ziman di dema xwe de û an ji ku dema wê hat Şerko bixwe wê hinek pirs ji wan pirsîbana. Ya rastî ev bû. Ya ku makûl bû ev bû. Ya ku rast dihata dîtî ji ev bû. Dema ku wan ne gotibana û Şerko an ji hinekan dî hatibana hevberê wan û ji wan pirsî bana rast ne dihata dîtî. Di nav Xalkê de rast ne dihata. Şerko, vêce mirovekî ku zana bû. Wî ti carî her weha ne dikir. Ew ji wê li gor edetê çûbana. Xalkê zanabûn li edetên xwe di rewşên weha de baş dabûbû xwarin. Nezîkatîyên bêaqil zanîbûn ku çawa ne û ne dikirin. Mirov ku zanîbû ku nêzîkatîyên bêaqil çawa ne û wan nêzîkatîyan ji bikê, wî çaxî gelek raxne ji lê digirtin. Ji xaynî wê yekê ji, pêkenok pê dikirin. Ji wan rewşên nezan nav çêdikirin û li wan dikirin. Dema ku di rewşên weha de hinek nezanî dihatina kirin, êdî ji xalkê ji mirov dihatina ber wî û jê di pirsîn ku ka 'ma ka tê dinye ji ne dîtîya'. Ev gotin, gotinaka xalkê bû û di hundurê xwe de gelek nêzîkatî û raxna di parastin. Ji ber vê

yekê ji, nêzîkatîyeke bi bal dihata kirin.Xalk, di nav xwe de û di serê xwe de ne bêaqîl bû.Bi aqîl bû.Di rewşên weha de navên bihenek li mirov dikirin. Ti kesekî ji ne dixwest ku di nav xalkê de her weha navek lê bê kirin.Ji ber ku dema ku her weha navek lê hata kirin, êdî weê ew nav di ti demê de ne hatibana ji bîr kirin.Piştfî ku mir ji wê ne hatibana ji bîr kirin.Piştre ku zarokên wî dihatina dîtin, di gotin ku ´ev zarokên filankes ên´.Ew filankes ji, her weha ew mirovê ku nav lê hatibû kirin bû.Dema ku di wê rewşê de nave wî ji dihata hildan, ne bi navê wî yê ji dayîke, gelek caran bi wî nave ku lê hatibû kirin dibakirinê de.Vêce, Şerko ji her weha ne mirovekî bêzan bû.Ew mirovekî ku bizan bû.Ji ber vê yekê ji dema ku li nava çavên Dilsoz û Sozdar di meyizend ji, her weha bihey dimeyîzend. Wî hê ku di civatê de di şevê de têgihîştibû ku bi wan re tiştê hebû.Berî hingî ji dema ku li hevdû di nav mirovan de li dervî rûniştibûn ji, her weha bi gotin bûn.Heye wan li ser gotinên wan bûn.Heye wan li ser gotin û vegotinên ku dihatina kirin bû.Lê piştre her weha guharandin bi wan re çêbû bû.Piştre ku çend dem têve çûbû bû ji, her weha bi wan re guharandinê hebûna xwe berdewam kiribû.Piştre li civatê ji û piştre li malê di dema ku bi tenê ji mabûn û piştre ji di roja dî de ji her weha wê yekê hebûna xwe bi wan re berdewam kiribû.Di dema ku Şerko û ew li ser taştê rûniştibûn û taştê dikirin ji, her weha wê bêdeng bûna wan hebûna berdewam dikir.Tiştê ji devên wan dernediket.Şerko weke ku li bendî wan vegotinê sekinî bû.Her weha rewşa hebûna xwe berdewam dikir.Di wê dema ku hatibûbûna mezele rûniştinê û ku li hevdû rûniştibûn ji û hinek bi hev re bidest axiftinê ji kiribûn ji wê rewşê bi wan re hebûna xwe ber dewam dikir.Şerko ji, piştî ku hatibûbûna mezele rûniştinê, êdî tenê careke li nav çavên wan meyizend bû.

Piştî ku Şerko û Dilsoz û Sozdar, bi hev re hatibûbûna mezele rûniştinê, êdî hinekî ji xwe re bi hev re rûniştibûn.Weke qadarekê li wir her weha ji xwe re dirûnihên.Di wê demê de ne Dilsoz û Sozdar her weha bahsa ya di dile xwe de dikin û ne ji Şerko her weha ji wan tiştêkî di pirsê.Bi vî awayî re hinekî dema xwe li hevdû bi rûniştinê di buhurênin bi hev re li mezele rûniştinê.Li wir Şerko û ew ji ji xwe re weke qadarekê li hevdû dirûnihên.Ji hev re di peyîvîn. Ji Cizîre bota û tiştên ku di der haqe wê zanîn û ku hê ji hev re ne anînina ser zima ji hev re tînina ser ziman.Bi hev re her weha demêke xwe ya xweş bi hev re di bihurênin.Piştre, ku hinekî her weha bi hev re di axivîn û ku li dervê ji dinye hinekî dî ji germ û xweş dibe, êdî ew ji dikin ku rabin û herina

dervê û hinekî ji xwe re bi gerihin.Di wê heyeme de Şerko ji bi wan re, bi hev re hinekî derdikevina dervê ku ji xwe re hinekî bigerihin.Lê hê ji bi hizirîn.Dilsoz û Sozdar hê ji bi hizirîn.Şerko ji wê yekê dibîne.Lê Şerko tişteki ne bêjê.Haya wê demê ji tişteke ne gotîya.

Piştê ku derdikevin, êdî hersê bi hev re tenê dervê û digihinê hinek mirovan bi hev re rûnihên û ji hev re bi axivin.Dema ku digihina hinek mirovan ji, êdî bi hev re ku tevlî hevdû dibin, êdî weke qadarekê ji li hevdû dirûnihên û ji hevdû di axivin.Şerko ji û Dilsoz ji û Sozdar ji mirovna ku zane ne.Aqlê wan heye.Mirov ku li wan dihisêne, ji wan û aqlê wan tişteki digre.Aqlê wan mazin e.Her weha mirovne ku mazin ên.Di nav xalkê de ji her weha bi nav êdî têne naskirin.Hersê ji li Cizîre bota mana.Hersê li Cizîre bota xwendina xwe kirina û qadandina.Bi vê yekê re bawerîya mirovan ji li wan heye.Mirov di serê xwe de dihizirîn 'ku li wan bihisênin wê tişteki ji wan ji alîyê aqil bigrin'.Her weha hizrek ji heye.Ev hizir, ya rastî ku mirov bêjê, her mirovê ku xalkê zanîbû ku çûya Cizîre bota û li wir xwendîya û an ji ji wir hatîya di derbarê wî de di serê wan de bû.Ji ber ku êdî bawerî ji wan bi wan re çêdibû.Navê Cizîre bota bi mirovan re her weha bawerîyek ji dide çêkirin.Mirovê ku lê dixwend û an ji jê dihat ji, ji bo wî ji qadraq dide çêkirin di nav xalkê de.Bi wan mirovên ku li Cizîre bota diman û piştê ku dihatina nav xalkê, di nav xalkê de ji bo wan zanabûnaka bi qadr çêdibû.Zanebûn ku bi qadr re yekîti çêkir bi mirov, êdî pêşketin ji zûtir dibe.Ji ber ku mirov, hertimî mirovê ku qadr û qiymet didîyede hizra wî di serê xwe de digirê.Dema ku hizir di serê xwe de girt ji, êdî ew ji bi wan hizran di serê xwe de hinek hizrên dî ji di serê xwe de çêdike.Ev yeka ji, êdî hin bi hin dibê temenek ji pêşketina wî re û bi wî re ji dibê temenek ji pêşketina xalkê re.Qadr û zanebûn ku gaha hevdû, bi hev re hinekî hevdû mazin dikin.Zanebûn wî çaxî bêhtir biqadr dibe.Qadr ji wî çaxî mazin çêdibe û bizane dibe.Qadr ku bizane bû, yanî mirov êdî zanîbû ku çi û çawa bi qadre, êdî bêhtir li ser sekinandin çêdibe.Bi vê yekê re maztir ji hizirkirin ji derdikev hole.Maztir hizirkirin, bi dîtineke ku bihêja re dest pê dikê.Piştê êdî berdewam dikê. Bi vê yekê re pêşketin derdikeve pêş.Ji bo Dilsoz û Sozdar û Şerko ji her weha mirov karê bêne ser ziman.Ji ber ku bi vê yekê re qadraqî wan di nav xalkê de heya.Ew mirovne bi zana ne.Ew mirovne ku li Cizîre bota mana.Ew hizir di serê mirovan de di nav xalkê de dibe temenê ku bêhtir li ser li wan bê hisandin.Bi vê yekê re hizra wan di ser de tê girtin.Hizir her weha ku di ser de hata girtin, êdî qadrê wan ji mazin çêdibe di nav xalkê de.Ji ber ku ew hizrê ku mirovan

di serê xwe de bi qadr girtîya hizra wan ê. Bi vê yekê re ew ji bi qadr dibin. Ew ji mazin dibin. Mirov her weha ku di nav mirovan de bi gotina xwe biqadr bû, êdî gotina wî bêhtir bi bandûr û pêşketinê dide çêkirin. Qadr û zanebûn ku bi hev re bûna yek di serê mirovan de, êdî mazin çêdikin. Êdî mazin derdixina hole. Êdî mazin bi pêş dixin. Bi vê yekê re mirov kare bêje ku hizre Şerko di nav xalkê de di serê mirovan de pêşketinên mazin çêkirîya. Wê Hizra Dilsoz û Sozdar ji her weha mazin çêkiribana di nav xalkê de di serê mirovan de. Ji ber ku ew ji li Cizîre bota mana û ew ji her weha xwedîyê wê rûmetê nedi nav xalkê de di serê mirovan de. Dema ku Şerko û ew bi hev re tene nav mirovan, êdî hemû ji ber wan dirabina ser xwe di wê heyeme de. Her ku Dilsoz û Sozdar ji wan biçûktirin ji her weha ji bo wan dirabin. Ji ber rabûn qadr dayînekê tene ser ziman.

Dema ku ew hatin û di nav mirovan de rûniştin êdî piştê bi hev re bidest axiftinê kirin. Di we heyeme de ji ber ku Şerko yê herî mazin û zana bû, yê ku herî zêde ji axivî bû di wê kêlîkê de ew bû. Mirovan demeke dirêj lê hisand bûn. Li hizra wî hisand bûn. Piştê êdî Dilsoz ji û Sozdar hinekî di axivin di nav mirovan de. Her weha hinekî piştê dan û standin ji çêdibe, êdî mirov ji dikin ku ew civata xwe ya ku bixweze di wê heyeme de li dar xistibûn bele bikin. Êdî wê hinekî bi malên xwe ve ji çûbanan. Li malên xwe ji ku kar û baren wan hê bana wê kiribanan. Piştê ku her weha dibe, êdî Şerko ji û Dilsoz û Sozdar ji bi hev re ji wir dirabin ku herin. Şerko di wan demên ku hinekî germ bûn de, li malê ji xwe re cihek çêkiribû û li wir dirûnişt û hinekî ji xwe re dixwend. Dema ku tene nêzikî malê ku herina malê, êdî Dilsoz ji û Sozdar bi hev re ji Şerko re dibêjin ku 'emê herin hinekî ji xwe re bigerihin û piştê werine malê'. Şerko ji ji wê yekê re ne bêjê ne û ew ji êdî berî ku werin û bigihina malê di rê de ji hevdû divaqatihin û diçin û ku hinekî ji xwe re bigerihin.

Piştî ku Dilsoz û Sozdar, êdî bi hev re ji Şerko diqarihin û diçin ku hinekî ji xwe re bigerihin, êdî Şerko ji re ya malê digirê û tê malê. Dilsoz û Sozdar hinekî li ser xwe bûn û ciwan bûn. Mirovna ku zane ji bûn. Piştî ku ji Şerko di vaqatihin, êdî ew ji xwe re haya bi ber navende bi meşe re dimeşin û diçin. Di we heyeme de ji, di serê wan de hizrên wan yên ku berî hingê li ser dihizirîn ji hebû. Ew di serê xwe de dihizirîn ji. Dema ku ew tene haya bi ber navede li alîyê dervê, êdî li wir li bin siha daran ji xwe re hinekî bi hev re dirûnihên ji. Ew ji di nav xwe de zêde ne axivin. Weke ku ya di serê hevdû de zanîn li hevberê hevdû tevdiqerihin. Ya rastî ji wan ya di serê hevdû de zanibû. Her ku li ser ya di

serê xwe de bi hev re zêde ne dabin û ne standibin ji, her weha di der haqe ya di serê hevdû de xwedî hizir bûn. Carna mirov ku li nav çavên hevdû dimeyizenê, ya di serê hevdû de fahmdikê. Wan ji her weha di wê heyeme de li nav çavên hevdû meyîzend bûn û ya di serê hevdû de fahm kiribûn.

Piştî ku têne ber navende, êdî li ser li bin siha daran hinekî ji xwe re bi hev re dirûnihin. Hinekî bi hev re weke du sê gotinan ji dikin. Lê zêde ne kin. Zêde bi hev re nedin û ne stênin. Weke ku bi çav bêjina hevdû 'em ya serê hevdû zain, êdî ne hewceye ku em li ser zêde bi peyîvîn' li hevdû dimeyîzandin. Ew her weha bi çavên xwe bi hevdû re diaxivîn. Bi çav bi hev re axiftin, hinek hestan dixwest. Ew hest ji di wê heyeme de bi wan re hebûn. Dema ku mirov li nav çavên hevdû meyîzend, hingî tişta ku mirov bêjê, çavên mirov bi hestên mirov têne ser ziman. Her weha bi reya çavan, hest di bina ziman ji mirov re di wê heyeme de. Ji bo wan ji wilo bû. Wan ji bi hestan di têkilîyê de bûn bi hev re di wê heyeme de. Di wê dema ku li wir li bin daran ji xwe re rûniştibûn û bêhne xwe ditandin de, bi wan re hinek nivîsên wan ji weke ku bi wan re bûn. Yê Dilsoz weke ku bi li dahma dêxûna xwe bi şapîka xwe re ji xwe re weke tûrikek çêkiribû ji xwe re. Wî hinek tişt ji xwe re dikirina wirde. Dema ku her weha dema wî ji çêdibû, êdî wî ji li wan dimeyîzand. Kêfa wî ji xwendinê re dihat. Sozdar wilo bû. Lê Dilsoz tişteki dî ji bi xwe re di wê heyeme de zêde kiribû. Ew ji her weha ew bû ku wî cerna dikir ku hizrên ku di serê wî de çêdibûn bikê nivîsê de. Her weha hinek nivîsar ji bi xwe re çêkiribûn. Lê divîrde, divêt ku mirov ku neyêne ser ziman mirov ne buhurê ku Şerko xwedîyê hinek nivîsan ji bû di wê heyeme de. Wî hizra dikira rûpel de. Berî hingî hizreke wilo hêdî hêdî bi Dilsoz re çebû bû. Lê belê, piştî ku hatibû wir, êdî hêhtir çav Şerko kiribû û hizre xwe dikir ku bikê rûpel de. Tiştên ku di nivîsandin ji, carna ew û Sozdar bi hev re li ser di ketina nîqaşan de. Hizre hevdû ji her weha dihildan. Ew di nîqaşan de alimî hevdû bûn. Ku bi hev re nîqaş nekiriban hadana wan ne dihat û ku nîqaş ji dikirin, êdî carna diketina qirika hevdû de û nîqaşên wan dirêj dibûn. Her weha ji dihata serê wan. Lê ew hê ciwan bûn. Mirov bi jiyankirinê re fêr dibe. Ew ji her weha jiyankirinê re fêr dibûn. Wê hê gelek tişt fêr kiriban. Wê hê gelek tişt dîtibanan. Ji ber ku ew hê ciwan bûn û jiyankirinê ku dirêj li pêşîya wan wan bû. Jiyan di xwe de di jiyane de hertimî fêr bûnekê bi mirov dide kirin. Çend ku mirov jîn dibe, her weha mirov fêr ji dibê. Xosletekî jiyankirinê ji her weha ev bû. Jiyan weke dayîkaka ku mazin û bifahme ji mirov re. Jiyan wate wê hebûn

ê.Dema ku hebûn hebû, hingî jiyan ji heya û xwedîyê wateyeke ku mazin ê.

Sozdar û Dilsoz, piştî ku hatibûbûna bin daran û li bin wan rûniştibûn, êdî piştî hinekî weke ku bi hev re di dan û distandin ji.Hinekî her weha ji xwe re di axivîn ji.Di wê heyeme de hinekî ji wan wirde li pêşîya wan ji weke hinek mirov hebûn.Divêt ku hinek jîn bûn.Divêt ku dihatina ber deve kahnîyê ku ji xwe re hinekî rûnihin û bi peyîvîn.Ber deve kahnîyê ji bo wan û rûniştinê û nîqaşkirinê carna cihekî ku gelekî û gelekî ku xweş û baş bû.Gelek caran her weha ji xwe re li deve kahnîyan di rûniştin û ji xwe re di axivîn.Kêfa wan ji wê rewşê re dihat. Ya rastî, ew rewş rewşeke ku xweş ji bû.Ji ber ku ewder hinek bûn.Demên tavik hebû ji, hingî li wir li ber ave ji xwe re dirûniştin.Kahnîyê ne dihişt ewder zêde germ bibe.Bi germbûnê re hinkayîyek ji li wir çêdibû.Dema ku dem zêde germ dibû, hingî rojê tava xwe dide avê ji. Dema ku têhna tava rojê dide wir, êdî ava dikahnîyê de ji hinekî bihilm dibû.Dema ku bihilm dibû, êdî wê hilmê ji, ewder hinekî hînik dikir.Vêce ku ava di kahnîye de ji di harikî û dervûdayîm dibû, bi wê re ji ew hilm ji germ ne dibû ku mirov aciz bikê.Bi vê yekê re ji, êdî hawayaka hînik li wir çêdibû.

Ji ber vê yekê ji, êdî jin li wir dibûna kom bi hev re.Li wir henek li hevdû dikirin.Di wan deman de li wan deran jiyan germ dibû.Bi vê yekê re divêt ku mirov bêje ku jiyan li wan deran di wan deman de gelekî û gelekî germ dibû.Jinên ku hê bi sibehe re ku mastê xwe kiribûna kîşan de an ji kiribûna stilan de û danîbûbûna ber kêzînen kahnîyên ji di wê demê de dihatina wêderê ji bo mastê xwe hildin.Dema ku dihatin ji hinekî li wir li nig jinên dîn dirûniştin ji xwe re bi hev re.Dema ku bi ev re dirûniştin ji, êdî di nav wan de gotin ji germ dibû.Dema ku di gotinê de germ dibûn, êdî carna demeka ku dirêj diman li nig hevdû bi hev re.Her whea jiyanaka wan ya xweş û xweza hebû.

Dilsoz û Sozdar her weha hinek mirov ji dur ve di dîtin.Ew ji her weha hizirin.Wan ji hizir ku jinên ew û li deve kahnîyê li hevdû gahana hevdû.Ji dîr ve dengê wan dihat wan.Dilsoz û Sozdar derîngê wan hisdikir.Dema ku dengê wan hisdikir ji êdî weke ku tema wan ji bi heya wan re diçû ser wan.Ma gelo ew çî diaxifin?Ew di nav xwe de diaxivîn.Henek li hevdû dikirin.Bi hevdû şa dibûn.Ji hevdû re tişt di gotin.Bi hevdû re didene ber hevdû.Her weha gelek tişt wan di nav xwe de dikir.Jiyana wan ji xweza bû.Mer li ber wan zêde nikarîbû ku tevî wê jiyana wa bûbana.Lê mêr ji car bi car hebû ku tevî wan di wan rewşan de

dibû. Lê mêr zêde li wan daran ne di bûna kom. Yê wan ji civatên wan hebûn. Jin ji tevî civata dibûn. Hinek jin ji di jiyana hizir de xwedî gotin bûn. Ji ber vê yekê ji, di civatan de di rûniştin û wan ji hizra xwe tani ser ziman. Li wan ji dihata guharkirin û hisandin. Qadrekî wan ji hebû. Jina ku tevî civata dibû û diaxivî ji di nav xalkê de nav ji lê dihata kirin. Ew ji bi wan navên ku lê dihata kirin dihata naskirin. Jina ku hertimî di civatan de dibû, ji wê ji di gotin ku 'jina civata'. Ew gotin di nav xalkê de ji bo wê dihata ser ziman. Axlabe ji ew jina ku her weha hertimî di nav civatan de dirûnişt û dibû jina civatan, jinên ku navserî xwe bûn. Jinên ku pîr bûn. Jin ku pîr dibû, her weha êdî di nav xalkê de ji û di nav civatan de dibû xwedî gotin. Weke miroveka ku 'zanist' lê dihata meyîzandin. Xalkê weke jinaka zanist lê dimeyîzend. Gotina wê ji dicihde bû. Ew ji mazin bû. Li gotine wê ji dihata hisandin. Qadrekî wê ji û gotina wê ji hebû. Mîr ji bana, ti kesekî nikarîbû ku gotinaka ne baş li hevberê wê gotibana. Her weha ew digaha rewşeke di jiyana xwe de. Hinek jin ji. Piştî ku navserî xwe bûn û ne zêde pîr bûn, mêrê wan dimir. Bi vê yekê re êdî ew derdikete pêş bi gotina xwe di anv xalkê de. Ew ji dibû jina civatan. Lê ew jin, bêhtir divêt ku mirov bejê ku weke mêrekî mazin bû. Di nav civatan weke mêr bû. Weke çixare ji dixwar. Gotina wê ji ya ti kesekî ne kêmtir bû. Qadrekî wê û gotine wê ji hebû. Di rewşên xirab de li ber mer disekinî û destê miç dikir û li singa wî dixist û gotina xwe bi wî dide erê kirin. di nav xalkê de, jin hinekî dî mazitir bû. Di gelek qadan de xwedî gotin bû. Jina civatan gotina wê ji ya mêr ne kêmtir bû. Gotina mêr ne li ser ya wê re bû. Mêr nikarîbû ku bi darezorê gotina xwe pê bidê erêkirin. Ew xwedîyê saxsîyeteke bû. Jina civatan saxsîyete wê hebû. Têgihîştina wê hebû. Têgihîştina wê di derhaqe şaxsîyete wê de hebû. Ew di derhaqe şaxsîyete mirovên dora xwe de ne bê hizir bû.

Dilsoz û Sozdar, di bin daran li hevdû rûniştibûn. Ji xwe re hinekî weke di nav xwe de di axifîn. Lê piştî wan dengên qalabalix kifş kiribûn êdî piştî heya wan çûbû bû ser wan. Di wê heyemde wan di dît ku hinek jin dihatin û hinekî ji diçûn. Weke ku hinek dihatin ji xwe re av ji kahnîyê dibirin û diçûn. Cihê ku Dilsoz û Sozdar lê bûn, ne li navende bû. Hinekî jê wirde bû. Cihêkî ku bêdeng bû. Zêde wilo ne li ber çavan ji bû. Mirov ku haya ku ne hatibana nêzikî wir, wê ew li wir kifş nekiribana. Lê ji wir mirov hevirdora baş û qanc kifş dikir. Her weha cihekî ku xweş ji bû. Li wir ji ku mirov dirûnişt bi hinekî têhna tava rojê re ba ji dihat û li mirov dixist. Bi wê yekê re bêhne mirov derdiket. Bi wê têhne tava rojê ku bi ba re li mirov dixist, dikir ku mirov ji xwe herê. Hingî xweş bû. Hingî li dilê

mirov dixist. Dema ku ba dihat. Hinekî têhn ji bi xwe re dianî. Ew têhn ji ku dihat li mirov dixist û mirov hinekî germ ji dikir. Lê ew germbûn ne germbûneke ku mirov bêrewş dikir bû. Ew germbûn germbûneke ku mirov ji dilê mirov şa dikir bû. Ew germbûn bi ba yê ku bi pêre weke ku li dilê mirov dixist. Dile mirov her weha xweş dikir. bêhne mirov derdixist. Rehetîyek di kira dilê mirov de. Li wir xweş ku mirov ji xwe re rûnihê. Li wir xweş bû ku mirov ji xwe re bi hev re rûnihê û bi hev re bi nêqaşan de. Li wir xweş bû ku mirov rûnihê û ji xwe re di serê xwe de bihizirê û di hizre xwe de xwe li ber wî ba yî dihat berdê û herê. Li wir xweş bû ku mirov tenê rûnihê û li xwe bihisêne. Mirov ku pêdivîya wî bi li xwe hisandina wî bû, hingî cihekî wilo ji mirov re cihekî ku gelekî û gelekî ku xweş ê. Mirov di her rewşê de hertimî hewceyîye wî bi li xwe hisandina wî heya ji wî re. Dema ku mirov li xwe dihisenê hingî di xwe de gelek keşfan dikê. Di xwe de dinyeyekê kifş dikê. Di xwe de bi hebûna xwe re gelek wateyan dibîne. Dema ku her weha dibîne ji, êdî bêhtir xwe nas dikê. Bêhtir naskirinekê di derbarê xwe de bi xwe re çêdikê. Mirov ku xwe naskir, hingî wê karibe ku dora xwe ji baştir nasbikê. Mirov pêşketina dora xwe ji xwe dide dest pê kirin. Mirov pêşî pêşketinê di xwe de çêdikê. Dîtinek ji bo dora xwe ku dikê, pêşî wê dîtinekê di xwe de dikê. Pêşî xwe dibîne. Dema ku xwe dît, hingî çêtir dora xwe ji û rastîyên dora xwe ji dibîne. Mirov çend karê rastîyên ku li dora mirov hene bibîne? Mirov çend karê di serê xwe de kifş bikê? mirov çend kare berî hertştî xwe kifş bikê? Ku mirov xwe kifş neke, wê çend karibe dore xwe kifş bikê? Her weha bi vê yekê re mirov karê gelek pirsan bi pirsê. Ew pirsên ku mirov wê bi pirsê ji, wê tenê tiştêkî derxina hole. Ew tişt ji mirov bixwe ya. Rastîya mirov bixwe ya. Rastîya me bixwe ya. Mirov çend rastîya xwe dît, wê rastîyên dore xwe ji bibîne. Rastîyên dora mirov ji rastîya mirov ne dur ên. Rastîya mirov ji ji rastîyên li dora mirov ne dût ên. Her weha di di nûqteyekê de hevdû temem dikin. Ew nûqte ji jiyane bixwe ya. Dema ku mirov li jiyane dihezirê, gelek rastî têne bîra mirov û ber çavên mirov. Mirov hingî xwe di nav rastîyan dibîne. Lê mirov di derbarê wan rastîyan de ne xwedî têgihîştin bê, hingî mirov tenê wê di nav de bê. Wê ew rastî dibê ku jiyane mirov ji kifş bikin û mirov bi xwe re haya dera ku wê herin bikişênin ji, lê mirov wê nikaribe ku tiştêkî ku bikê. Kirin bi têgihîştin û zanebûnê re tê. Dema ku mirov bû xwedî têgihîştin û zanebûn, hingî mirov di jiyane de xurt ji û bihêz e ji. Zanebûn ji û têhihiştin ji di dereke de hêzên jiyane ne ji. Dema ku mirov xwe bigihebe wan, hingî mirov wê xwe bighenê hêzbûnekê ji di jiyane de di

xwe de. Hêzbûn bi naskirinê re dest pê dikê. Naskirin ji bi mirov re dest pê dikê. Dema ku mirov xwe nasnekê, hingî wê nikaribê xwe ji tiştên werinê ser wî ji xilas bikê. Naskirin hêze mirov ji ya. Mirov kare her weha ji bêne ser ziman. Naskirin ji wekî dî ji ji xwezeyê ji ne dur ê. Bi xwezeyê re ji heya. Mirov ku dikeve nava xwezeyê de, çend mirov xwe bi xwezeyê re bi hêz hîsdikê, di wê dema ku Dilsoz û Sozdar ji li wir rûnştî bûn, wan ji xwe wilo hîs dikir. Wan li wir di serê xwe de fireh bûnek di dît. Wan her weha firehbûnek di xwe de hîsdikir. Her weha ew xwezayê ku di nav de bûn rehetîyek ji dide wan di wê heyeme de. Dilsoz û Sozdar di cihê xwe de rûniştî li pêşîya xwe dimeyîzandin. Di wê dema ku dimeyîzênin de, dîtîna ku wan bi alîyên wan vê du jin wê tîn. Herdû ji ji dûr ve dihatina xuyakirin. Hê zêde ji alîyê wan ve ne dihatina kifş kirin. Lê tenê dîtîna ku wan dî jin bi ber wan ve ten. Dema ku hatina û hinekî nêzîkî wan ji bûn, êdî wan ji dûr ve farq kirin ku ew weke ku haya wan ji tiştêkî ne bê ji xwe re di gerehen û ber wan ve dihatina. Wan ji dema ku her weha kifş kirin, êdî weke ku di serê wan de bêsedep awartebûnek çêbû. Wan her weha di xwe de hîs kir.

Piştî ku çend Dilsoz û Sozdar dîtîna ku wa hinek mirov bi ber wan ve tîn û di serî de ku hinekî weke ku hinek awartebûnek çêbû, piştî êdî wan di serê xwe de ji xwe re got ku 'dibêt ku hinek jinên ku di nava rojê de ku kare xwe xilas kirina êdî bi bi ser hevdu de diçin ên'. Ku ew her weha hizirîn di serê xwe de êdî weke ku di serê xwe de li wan bê eleqe bibin li wan hat. Lê dise divêt ku mirov bêjê, ku bala wan li ser wan bû. Li wan di meyîzandin. Çend ku dîtîna ku wa ew bi ber wan ve tîn, êdî bala wan ji ser wan qut ne bû. Ku demek têve çû, êdî piştî hinekî dî ji ew nêzîkî wan bûn. Di wê heyeme de Dilsoz ji û Sozdar ji ji xwe re rûniştîbûn di bin daraka tuyê de. Dema ku wan li ser xwe re dimeyîzandin ji, tuyên bi dare ve di dîtîna. Tuna ku dema ku li wan dihatina meyîzandin, ku gelekî û gelekî sor bûn. Tuyên sor bi şîranîya xwe re miz dibin. Hinek tuyên ku sipî ne ji wilo ne. Lê belê yên sor cihêkî wan yê teybet heye di leze de. Dilsoz û Sozdar dema ku hatîbûbûna wir, di serî de kiribûn ku bigihêne serê dare ji, Xwestîbûn ku wan tuyan xwe bigihênê de û hinekan ji wan bixwûn. Ji xwe ve dema ku li wan dihatina meyîzandin, gelekî û gelekî xwaş dihatina xuya kirin. Dema ku wan xwe gahand bana serê dare û li ser dare lingê xwe li çiqilakî dare xistibanan, wê hingî bi careke re gelek tu ketibanan xwere de. Ji ber ku gelekî û gelekî gaha bûn. Lê çend ku her weha hewldabûn ku xwe bigihînine serê dare û piştî dengê mirovan hatîbû wan, êdî ew ji di cihê xwe de mabû bûna sekinî di wê heyeme

de. Lê weke cavakî wan ji li wir li wan tuyan bû. Bi rastî ji tuna ku xweş bûn. Hinekî mazin ji dihatina xuyakirin. Ji xwere ve dema ku mirov li wan dimeyîzend mirov her weha kifş dikir. Bi vê yekê re ji divêt ku mirov bêje ku tuyên mazin ku sor ji bin an ji sipî ji bin, gelekî û gelekî bi av ên. Ew ji her weha wilo bûn. Lê ma ka çî, wan nikarîbû ku xwe bigahandina wan di wê heyeme de. Piştî ku hinekî bala wan ji her weha çûbûbû ser dangan ku xwedîyê dangan, êdî di cihê xwe de mabûbûna sekinî. Li ser tuyan weke ku çawa ku li ser kozaqare di gotin ku 'di serê wê de ku mirov xwe bigihenîyê de kûfek zêr haya. Dema ku mirov çû û xwe gahand, êdî mirov wê bibîne ku wa li dora kûfa zêr marakî ku mazin û bi stirh xwe pêça ya. Lê ku mirov xwe gahandîyê de êdî wê ew mar xwe ji dora kûfe weke ku wê ji wir herê û wê kûfe zêr li mirov re bihêle. Lê divêt ku mirov di dema ku kozaqar derket mirov li ber serê wê bê, da ku mirov karibe xwe bigihenê kûfe. Nexwe wê mirov nikarîbe ku xwe bigihêne de. Ji ber ku bi afsûn e. Bi vî awayî hinek vegotin li ser tuyan ji dihatina gotin. Ew vegotin ji her weha di gotin ku di hundirê hinek tuyan da Cinan mala xwe çêkirîya. Dema ku mirov zirere bide wan hingî ew ji zirere wê bidine mirov. Lê di gotin ku cinê tuyê ne bi zirerê. Hinekan ji di gotin ku wan nave tuyê li xwe kirîya.

Dilsoz û Sozdar ji her weha van vegotinan zanibûn. Di serê wan de ji hebûn. Lê wan zanîbûn ku mirov çawa bikin. Di gotin ku mirov zirere nedê dara tuyê, hingî çend tuya hilde ji wê ew zirere ne dina wan.

Dilsoz û Sozdar piştî ku dîtîbûn ku wa bi ber wan ve hinek mirov tîn, hingî zêde kifş ne kiribûn ku ew kîna. Lê piştî ku ew hinekî hatîbûbûna nêzîkî wan, êdî kifş kiribûn ku ew hinek jinên. Lê hê kifş ne kiribûn ku jinên çawa ne. Ew jinên ciwan bûn, keç bûn an ji jinên ku pîr bûn, kifş ne dikirin. Lê çend ku bi ber wan ve dihatina êdî wan ji hin bi hin ew kifş dikirin. Lê ew ji hê ne di wê masafa ku ew wan bi tememî kifş bikin de bûn. Lê Dilsoz ji û Sozdar ji weke ku dixwestin ku heya xwe ji wan ne ênin. Bi vê yekê re berê xwe didana hevdû di nav xwe de ji xwe re diaxivîn. Li ser tiştina di nav xwe de diaxivîn. Weke ku hinek tiştne ku di serê wan de hebûn ku dixwestin ku bi hev re wan safî bikin. Hevdû ji mirovna ku zana bûn. Her yekê ji wan ji bi serê xwe re karîbû ku her weha bixwe kifş bikin. Ew her weha mirovne ku zane bûn. Mirovne ku di nav xalkê de bi aqlê xwe re hêdî hêdî deng di dan bûn. Ew mirovne ku kurmîr ji bûn. Lê ev rastîyan hê ji alîyê gelek mirovan ve ne dihata zanîn. Wan ji ji ti kesekî re zêde her weha bahs ne dikir. Di rewşa xwe de jiyana xwe berdewam dikirin. Çend ku hingî bi aqil ji mirovan re

axivîbûn û mirovan ji bi vê yekê re di serê xwe de xwestibûn ku wan fêr bibin ku ka kîna, lê ne wan zêde tiştek gotibû û ne ji Şerko her weha zanîbû ji tiştek gotibû. Her weha bi bêdeng mabûn.

Piştî ku demeka wan li wir têve diçê, êdî li wir ew ji hinekî xweza dibin. Weke mirovne ji wir tenê dîtî. Bi vê yekê re li wir jiyana xwe berdewam dikirin. Dibêt ku çavên wan bi Rojdê û Pelşînê ne ketibana naha ji zû de çûbû bûn. Lê piştî ku her weha çavên wan ji bi wan dikeve, êdî weke li wir bi lingên xwe ve werina girêdan, li wir dimênin. Piştî ji her weha li wir êdî jiyana xwe berdewam dikirin. Ew mirovne ku ciwan bûn. Li ser xwe bûn. Aqlê wan hebû. Êdî nave wan ji hêdî hêdî dibû.

Dilsoz û Sozdar, piştî ku hatibûbûna bîne dara tuyan û li bin rûniştibûn piştî êdî ji xwe re li bin wê hawaya xweş ku dihata di rûniştin. Hinekî ji dare wirde germîyeke mazin hebû. Lê li binê dare ji hînkayîyeke ku xweş hebû. Hînkayîyeke ku dile mirov xweş dikir hebû. Bêhne mirov derdiket. Mirov di xwe de xweş dibû. Dile mirov rehet dibû. Wastandinaka dil ji heya. Dema ku dil, evîna wî ne li nig wî bê û gelekî bîra wê bikê û bîrkirinê re gelekî û gelekî bihizirê, êdî çend ku bi hizirkirinê re mêjî di wastehê her weha dil ji di xwe de di wastehê. Wastandina dil hinek giran ê. Laşe mirov girantir dikê. Dikê ku mirov xwe dibin barakî ku giran de hîs bikê. Mirov ku bi wastandina bû, hingî mirov gelekî û gelekî giran ê. Laşe mirov ji xwe ve diçê. Mirov ji xwe ve diçê. Mirov ji dora xwe ve diçê. Her weha li mirov tê. Ew ji weke ku hinekî wastahî bûn. Lê ne tenê wastandina ji hizir an ji ji meşe weke bi wan re hebû. Weke ku wastandineke dil ji bi wan re hebû. Ew ji dema ku wan Rojdê û Pelşînê dîtibûn ve gelekî û gelekî di dile xwe de di çûn û hatinan de bûn. Wan çûn û hatin ji ew pir wastandibûn. Wan weke ku ji xwe ve biribû. Ji ber wê wastandinê bû, dibêt ku xwestibûn ku hinekî bi xwe re bi tenê bimenên. Mirov di rewşên wilo de mûtace li hisandina dile xwe ya. Dema ku li dile xwe hisand hingî wê di serê xwe de di aqlê xwe de di mêjîye xwe de hinekî biryarên rast ji bide. Dema ku mirov bidil evîn bû, hingî dû mantiq di mirov de lev dixin, bi hev re pevçûnan dikin. Di nav wan lev xistin de dibêt ku zor ji bibe ji bo mirov ku hinek hizirên baş ku xwe bigiheniye de. Ji ber vê yekê ji divêt ku li xwe bihisêne. Li xwe hisandin ji, hinekî zanebûne dixwezê. Her mirov ku hewl bide kare li xwe bihisêne. Lê her mirov nizane ku wê çawa kur bibe. Kurbûna di mirov de bi mirov re mirov digihenê gelek zanebûnan ji. Evîn her weha heya ku bibe temene gelek zanebûnên mazin ji bi mirov re. Evîn di hebûna xwe de xwedîye hizreke mazin ku mirov fahm bikê

ya. Evîn xwedîyê hizreke ku bi pergal ê. Di civaknasîya mirov de hizra evînê hizreke ku afrîner ê. Lê ji bo ku hizre evînê bibe hizreke afrîner ji, divêt ku mirov xwedîye hinek têgihîştinên ku di mirov de rûniştî bê. Divêt ku bi wan têgihîştinan re mirov karîbe wê hizra evînê bibê û bêne. Hizre evînê, mirov ku weke nêzîkatîyaka hizir bêne ser ziman, mirov wê bibîne ku hizre evînê hizreke ku di mêjî de xwedîye civaknasîyeke hizre ya. Ew civaknasîya hizrê ji her weha di mirov de hinek hestan derdixe hole. Derketina wan hizran di serî de weke ku mirov li ber sênîkek şeker rûnihê bixwe li mirov xweş tê. Lê mirov di evîne xwe de ne meşî ji ew hest wê di mirov de êşeke ji çêkin. Hest ji mêjîye ser zû dikevina mêjîye bin. Ji ber vê yekê di mirov de car bi car zû hinek guharandinan çêdikin. Lê bele di serê mirov de winda nebin. Tenê di mêjîye bin de, li bendî hinek gotin an ji nêzîkatîyên ku ew wan weke haspakî ku lê sûwar bibin li bendê ne. Bi vê yekê re wê êdî derkevîne mêjîyê ser û serwer bin. Wê serwerî laşe mirov hemûkî bin. Dema ku dise serwerî mirov bûn ji, hingî mirov re weke çawa ku di serî de çêbûn û serwerî mirov bûn û di mirov de hinek guharandin kirin, hingî ji her weha hinekî guharandinan dikin. Ew hest di rastîyê de rastîya mirov ên. Rastîya mirov di xwe de di parzên. Ji ber vê yekê ji mirov karê bêje ku ew hest xwedîyê hizreke ku mirov baş û qanc nas dikin ên. Her weha hizreke ji di xwe de di parzên. Hest bi hebûna xwe re xurtin. Ji ber vê yekê ji bi mirov re di demeke ku kin de gelek pêşketin û guharandinan karin çebikin. Karîn di bêhneke de di mirov de mirov bi serûbin bikin. Her weha xortin. Bi veyekê mirov karê bêje ku hest afrêner ên. Hestên jinan xurttirin. Ji ber ku di hebûna wan de ji bo ku ew hest xurt bibin temenekî ku mazin heya. Dema ku jine bi rastî û ji dil hijkir hingî mirov karê bêje ku di hijkirina xwe de gelekî û gelekî xorta. Hingî bi wê re çawa ku jê re zarok çêdibe û bi zaroka ku çêbû re gelekî pêşketin û guharandinan ji di xwe de dikê, hingî ji her weha bi xwe re çêdike. Evîn hingî ji bo wê dibê saxsîyeteke nû di jiyane de. Li jiyane bi çavakî dê dimeyîzenê. Mêr ji ku hijkir ji dil û rast wilo ya. Lê ya jine maztir ê.

Dilsoz ji û Sozdar ji di xwe de xwedîye hizreke bûn. Lê hizre wan di serê wan de çawa bû, wan zêdetir zanîbû. Lê bele rastîyek li ber çavan bû ku ji bo dile xwe xwedîyê hizreke bûn di wê demê de.

Dilsoz û Sozdar di bin dara tuyê de her weha demeke dirêj bi hev re dirûnihên û ji xwe re bi hev re nîqaşdikin û bi hev re dihizirîn. Di serê hevdûyan de ji weke ku hizreke wekhev hebû bi hev re di axivîn û bi hev re di sekînin. Dema ku bi hev re di wê demê de ti gotinên yekî yê dî di

serê xwe de ne dikira nîqaşan de, An ji ne di hişt ku ew di serê xwe de an ji bi wî re bi kevê nîqaşan de. Her weha di wê demê de bi hev re bûn. Weke ku di serê xwe de weke hev di hizirîn. Her weha wilqasî bi hev re dihizirî. Tê di got ku qey herdû bi mêjîyekî bi hev re di hizirîn. Di wê dema ku li binê dara tuyê ji bûn her weha bi hev re bûn. Gelekî û gelekî bi hev re bûn. Ji gelek alîyan ve bi hev re bûn.

Di wê demê de ku bêhnek di buhurê, êdî piştire ew mirovên ku bi ber wan ve tên ji hinekî dî nêzîkî wan wan dibin. Dema ku her weha hinekî dî nêzîkî wan dibin, êdî Dilsoz ji û Sozdar ji ji dur ve li wan di meyîzênin ku hinekî fahm dikin ku wa hinek jinên ku ciwanên. Dema ku her weha dîtîni êdî serê xwe de ji wan ne anîn. Ew bi hev re her ku nîşqas dikirin an ji bi hev re hizirî dikirin her weha her ku çî dikirin ew kirina xwe berdewam kirin. Rewşa xwe di wê heyeme de xira ne kirin. Li binê dara tuyê ya ku li bin bûn di rewşa xwe de bûn. Di wê demê de carna ji xwe re di axivîn û carna ji di sekinîn bi bêdeng. Her weha di nav wan de rewşeke wan ya asayî hebû. Bi vê yekê re li pêşîya xwe ji dimeyîzendin. Li pêşîya wan şinatîyaka ku xweş û xweşik hebû. Hinekî ji wan wirde hinek raz û warz hebûn. Lê ne çûbû bina zêde nêzîkî wanderan. Ew hinekî ji navende derketibûn, ne zêde derketibûn. Ji ber vê yekê ji dema ku wan xwestibana ku herina nav wan raz û warzan divîbû ku hinekî dî ji biçûyanan. Lê ew ne çûbûn. Wilo dihata dîtîni ku nîyete wan ji ne bû ku zêde ji herin. Cihê ku ew ji lê bûn, ewder ji xweş bû û li ber çavan ji wir, herêmên hevîrdore ji hinek dîmênin xweşik di dana ber çavan. Her weha ji wir ji herêm baş û xweşik bû. Ewder xweş ji bû. Dema ku ji wir bi ber navende de dihata meyîzendin dihatina dîtîni ku wa hinek jin û mîrên ku bi kar û bare xwe diçûn. Hinek zarok ji dihatina dîtîni ku li ber hinek sihan ji xwe re bi hev re di leyistin. Lê di wê demê de zêde mirov ne li dervê bû. Ji ber ku hinekî zêde ji germ bû. Dema ku dem dibû ber êvarî hingî mirov ji êdî hêdî hêdî ji malên xwe derketin û bi kar û barê xwe ve diçûn. Lê di wê demê de ji, yên di hatina dîtîni hebûn. Bi xûsîsî ji li deve kahnîyê jin hebûn. Ewder ji ber ku deve kahnîyê bû, zêde acizî bi mirov re çênedikir ji germ ê. Hînkayîyek bi mirov re dide çêkirin. Dilsoz ji û Sozdar ji ji cihê ku lê rûniştî bûn, ji wir dengê wan dikir û ew ji di dîtîni. Lê zêde ew ji hevdû kifş ne dikirin ku ka ew kîna. Lê baş û qanc dengê wan ji dihat. Li hevdû henek dikirin. Dengê kenê wan dihat. Her weha di xwezebûnekê de bûn. Di nava xwezebûnekê de bûn. Jiyana wan ji xweze bû. Di nav hizre jiyana xwe de weke ku ne li xwe bûn bûn. Her weha dihatina xuyakirin. Lê mirov bi hev re û bi hevîrdora xwe re şa bû. Di serî de di xwe de şa

bûn.Mirov ku di xwe de şa bû, êdî hingî wê mirov bi dora xwe de ji şa bê û wê li hevîrdora xwe bi şa meyîzenê.Lê mirov di xwe de û bi xwe re ne bi şa bê, hingî wê bi dora xwe de ne şa bê.Her weha hinekî şabûna mirov û nêzîkatîya wî ya li dora wî ji bi hundurê wî ve girêdayîya.Mirov ku di hundurê xwe de ne şa bû, hingî di hundurê xwe de ne rehetê ji.Dema ku mirov di hundurê xwe de ne rehet bê, hingî wê di hundurê xwe di zorê de bê.Dema ku di hundurê xwe de di zore de bû jî, hingî wê bi dora xwe re ji di zorê de bê.Bi vê yekê re mirov karê bêje ku ne rehetîye hundurê mirov, bi mirov re di jiyane de gelek ne rehetîyan ji bi xwe re tenêt.Bi vê yekê re dise divêt ku mirov bêje ku dema ku mirov di hundurê xwe de ne rehet bê, mirov wê ti demê de ji ne bi aram bê.Dema ku mirov ne rehet bû û aram bû, hingî wê vê yekê bide hevîr dora xwe ji.Mirov tiştê bi xwe re dide hevîrdora xwe.Ev yeka ji bo her mirovî wilo ya.Li wir ji dema ku mirov li mirovên diçûn û dihatin dimeyîzend mirov di dît ku çend bi şahî bûn û rehet bûn.Bi vê yekê re wan şahî û rehetî dide hevîrdora xwe di wê heyeme de.Roj germ bû.Nava wan ji weke wê rojê germ bû.Nava wan xweş bû.

Dilsoz û Sozdar li cihê ku lê rûniştî bûn b pêşîya xwe ve dimeyîzendin.Di wê dema ku li pêşîya xwe dimeyîzendin ji di serê xwe de bi xwe re dihizirîn.Di hizirandinaka ku bi hazn de bûn.Kî zanê ku çi di wê heyeme de di serê wan de hebû.Kî zanê ku di wê heyeme de çi di serê xwe de dibirin û di anîn.Di hizirandineke ku mazin de bûn.Dema ku mirov li wan dimeyîzend, mirov fahmdikir ku di serê xwe de çûna derna dî.Car bi car ku hinek gotin ji hevdû re di gotin û bi hev re diaxivîn ji, her weha ew hizirandina wan, ew rewşa wan ya ku li ser wan bû hebûna xwe berdewam dikir.Wan weke ku di serê xwe de di xwe de bi şa bûn. Ne di hiştin ku ew rewşa wan xira bibe.Ne di hiştin ku hişê wan her ku di hundurê wan de li ser çi bû ne di xwestin ku ji ser herê ser tiştina dî di wê heyeme de.Her weha di hatina xuyakirin.Rewşeke weha li ser wan bû.Bêdengîyê di wê heyeme de weke perdeyeke xwe bi ser wan de berda bû. Ew di serê wan de ji wir biribû derna dî ku ka kuderê.Dema ku mirov li wan dimeyîzend, ku mirov fahm ne kiribana ku hizre wan li ser çîya ji, mirov fahm dikir hizre wan li ser tiştêkî ya. Li tiştêkî ku ew di serê xwe de gelekî û gelekî li ser dihizirîn bû.Lê ma ka li ser çi bû? Çibû ku ew wilo ji xwe biribûn?Ew mirovne ku zane ji bûn.Her weha ku mirov li wan dihizirî ji, mirov di hizra xwe de digaha hizreke ku ew di serê xwe de li ser tiştêkî ku gelekî û gelekî girîng an ji ku dilê wan girtîya dihizirîn.Ya rastî dibêt ku herdû ji rast bana.Lê rewşa wan bêhtir alîyê

duyemîn derdixista pêş. Her weha derdixista pêş ku di dile wan de tiştêk heya. Lê wan haya wê kêlikê ne hevdû re li ser ya di dile xwe de bi hev re axivîbûn û ne ji ji hineke dî ji her weha li ser ya di dile xwe de bi wan re axivîbûn.

Dilsoz ji û Sozdar ji tenê di hundurê xwe de bixwe bi xwe re dihizirîn. Mirov ku di serê xwe de xwedîyê hizreka ku mirov dide hizirandin bê, carna wî çaxî pêdivîya mirov bi hinek mirovên ku mirov ji wan bawer dikê û ku mirov karê bi wan re li ser ya di dile xwe de biaxivê heya. Kî yê wilo di wê heyeme de li nig Dilsoz û Sozdar hebû? Ew haya wê kêlikê bi ti kesê re li ser ya di dile xwe de ne axivîbûn. Ev ne dihata wê wate ku her weha pêdivîyaka wan nîn ê. Lê ne dihata wê wate ku mirovne wilo bi bawer li nig wan ji ne bûn. Şerko hebû. Herdû ji li wî germ bûbûn. Herdû ji di dile xwe de ji bo wî bawerîyek di parastin. Lê ew ne di peyîvîn. Ma gelo ji ber çî? Ji ber çî ew ne diaxivîn? Ji ber çî her weha tenê xwe bixwe tenê re dihiştin. Mirov cerna bi tenê ji bimenê di rewşên wilo de ji mirov zore. Ji mirov re weke zoreke ku mirov li xwe dikê ya. Her weha hinekî zor e. Lê wan her weha di hundurê xwe de diman. Bi xwe re di man. Carna vegotin, çareserîyeke ji ji mirov re bi xwe re tenê. Carna dile mirov rehet dikê. Carna mirov digihenê hinek biryarna di serê mirov de. Her weh axiftin ji girîng ê. Axiftin di serê mirov de ji bi mirov re hinek hizrên dîn ji dide çêkirin. Ji ber ku dema ku mirov diaxivê mirov hebe ji û nebe bi wan axiftinan re digihê hinek hizrên dî ji di serê xwe de. Her weha dibe. Dilsoz ji û Sozdar ji her weha ku hinekî bi hinekna re axivîbanan wê di serê xwe de gahabanan hinek hizirna ji. Dibêt ku ji wan hizran wê derxistibanan ku çawa hê rasttir bû ku pê gav avêtibanan. Dibêt ku hingî têgahabanan ku tenê di hundurê xwe de hizirkirina cerna û di rewşna de ne bes ê. Mirovê zane, ji axiftinên dore xwe ji xwe digihenê hinek hizrên ku mazin û rast. Her ku hinek hizirna ne rast ji li gor wê demê û rewşê ji hatibana ser ziman. Ji ber vê yekê ji bana divîbû ku hinekî weke ku hewceyîyê wan bi hinekan re û axiftinê hebû. Lê hinekî zore ji ku mirov li ser hinek meselên ku di dile mirov de bi axivê. Di rewşên wilo de carna mirov hinek hêvîkirinan dikê. Mirov hinek hêvî kirinên ku mirov xwe nêzîkî mirov bikê û were û bi mirov re bi peyîvê dikê. Ji ber ku di rewşên wilo de gelek hest derdikevine pêş. Hestên qadrîtyê, hestên fêzê û hwd gelek hest derdikevine pêş bi mirov re. Zanebûna mirovan ji ku li pêş bû, hingî rewşên weha xwe maztir didine pêş. Mirov di nav xalkê de were naskirin ji, êdî bêhtir hestên weha derdixê pêş. Mirov ku li wê naskirinê û li nave xwe hizirî hingî maztir

derdikeve pêş.Hingî hizreke mazin a felsefê divêt ku bi mirov hebe û mirov pê di xwe de hinek nîqaşne bikê.Dilsoz ji û Sozdar ji ne bê felsefe bûn.herdû ji ne bê hizir bûn. Herdû ji hizreke ku mazin bi wan re hebû ku pê dihizirîn.Herdû ji her weha di serê xwe de mazin bûn. Herdû her weha mazin ji dihatina naskirin ji.Bi vê yekê re li pêş bûn.Ew ne demeke ku dirêj ku hatibûbûna wir, lê hema bêja ku mirovên wir hemûkan ew nasdikirin. Hizra wan zanîbûn. Wan di serê wan de û di dile wan de cih girt bû.

Dilsoz û Sozdar ji li binê dara ku li bin bûn û li binê wê dare ji ji xwe re rûniştibûn.Heya wan ji hinekî li dora wan bû.Lê di serê xwe de heya wan weke ku ne li dora wan bû.Her weha dihata xuyakirin.Ew mirovên ku bi ber wan ve ji dihatina êdî hin bi hin ji nêzîkî wan ji dibûn. Ew kî bûn?Wan nizanîbû.Tenê fahmdikirin ku ew hinek jinên û bi ber wan ve ten.Her weha di dîtî.Ya rastî ku mirov bêje, ku çend ku çavên wan li wir ji bû, lê aqlê wan ne li wir bû.Carna ku di nav xwe de diaxivîn ji bi hinek vegotinên kin di gotinê de di dana ber hevdû û piştî caraka di ji êdî di mana sekinî di cihî xwe de.Her weha bû rewşa wan di wê heyeme de.Dem ku hin bi hin têve diçû û ew mirovên ku bi ber wan ve dihatina nêzîktirî wan dibûn.Piştî ku demek têve çû êdî hama beja gelekî û gelekî ew nêzîkî wan bûn.Piştî ku ew nêzîkî wan bûn êdî bala Dilsoz çû ser wan.Weke ku hinek di serê wî de jê re bêjin li pêşîya xwe meyîzene lê hat.Wî ji her weha ew yaka di serê xwe de ne şikand û bi ber wan ve meyîzend.Dema ku meyîzend ji, êdî dît ku wa hinek keçikên ku bi ber wan ve tîn.Dilsoz dema ku her weha dît hinekî dê di serê xwe de xwest bi alîyê wan ve meyîzenê.Lê piştî weke ku ji wê meyîzendinê hinekî fihet bikê lê hat.Piştî çavên xwe ji ser wan birrîn û kirina ber xwe de.Wî her weha xwe bixwe hîs kiribû.Ma qey rast dibû ku wî her weha hema wilo çavên xwe raq kiribana ser wan?Wan piştî kifş kiribana û ku nêzîkî wan ji bûbana wê çî ji wan re gotibanan?Piştî Dilsoz ji her weha hinekî hizirî û piştî avirên xwe ji ser wan birrîn.Piştî ku avirên xwe ji ser wan birrîn û hinekî li ber xwe li ardê ji meyîzend piştî çavên xwe birina ser Sozdar.Wî dît ku Sozdar ji wa weke ku heya wî ne li wî bê bû.Ew ji heya wî li derna di bû.Lê ka ma ka heya wî li kudere bû.Dilsoz, dema ku wî avirên xwe birina ser Sozdar û dît ku wa heya Sozdar ji ne li wir ê, êdî wî ji caraka di avirên xwe ji ser wî qut kirin û dana dora xwe.Lê fikir ku avirên xwe nede bi alîyê ku keçik têve dihatina.Piştî ku wan kifş kiribana wî hem wan fihet kiribana û hem ji wê Dilsoz û Sozdar herdûkan bi hev re fihet kiribana.Dilsoz vê yekê ji di serê xwe de hizirî.Ji

ber vê yekê ji dikir ku bi wî alfyê ve ne meyîzenê. Lê di serê wî de weke ku tiştne di hundurê wî de zor dide wî ku meyîzenê. Wî her weha xwe hîs dikir. Lê wî weke ku ew dakirinên ku pêre dihatina kirin weke rast ne dît ku di xwe de bi xwe re weke ku bi keve fihetîyeke de lê hat. Ew tişteki ku ne rast bû. Divîbû ku wî wilo ne kiribana. Di serê xwe de her weha hizir kir. Lê hizreke wilo ketibû mejîye wî de. Êdî ma mêjî ku hizreke wilo kete têde êdî ma bihisenê? Mejîye wî ji li wî ne dihisand. Mêjîye wî weke ku di wê heyeme de pêre şer bikê tevdigerehe. Zor dide wî di wê heyeme de. Lê wî li ber wê zore li ber xwe dide. Mirov li ber zore mêjîye xwe bixwe, bixwe bi xwe re dikeve zore de di rewşên weha de. Ew ji her weha di wê heyeme de di rewşeke wilo de bû. Wî xwe wilo hîsdikir. Lê li ber xwe dide. Weke ku heya Sozdar ji di wê heyeme de ji wê yekê ne bû. Weke ku ew di serê xwe de, ji xwe ne li wir ji bû. Dilsoz di wê heyeme de wilo hîs dikir. Ew mirovên ku bi ber wan ve dihatin ji her weha nêzîkî wan dibûn. Hin bi hin dihatin û nêzîkî wan dibûn. Weke qadarekê dî wê di ber wan ve çûbanan. Dilsoz her weha di serê xwe de hizir kir. Lê cerna ku mirov di xwe de her weha hinek pêçûnan bixwe û mejîye xwe re bikê, mirov xwe di zore de ji dibîne. Ku heya mirovan ne li ser mirov ji bê, mirov di bê qey heya herkesekî li ser mirov ê. Mirov wilo hîs dikê. Dilsoz ji di wê heyeme de xwe wilo hîs dikir. Ew hîskirin ji, hîskirinaka ku gelekî û gelekî ku zor ê ji mirov re. Mirov di demên wilo de weke ku xwe nas dikê. Vêne xwe nas dikê. Ew xwedîyê wêneyeke ku çend xurte hingî fahm dikê. Weke ku mirov di azmûneke de bê li mirov tê. Dilsoz her weha di hundurê xwe de li ber xwe dide. Di serê xwe de li ber xwe dide. Di avirên xwe de li ber xwe dide. Berî hertiştî di nerîna xwe de li ber xwe dide. Mirov ku kete rewşeke ku mirov ku di nerîna xwe de li ber xwe bide, hingî mirov dikeve rewşeke ku gelekî û gelekî xirab de. Her weha li mirov tê. Rewşa ku Dilsoz di wê heyeme de xwe têde hîs dikir ya di serê wî de ji wê yekê ne cudatir bû. Wî di serê xwe de li ber xwe dide. Wî di serê xwe de bi li berxwedanaka ku mazin li berxwe dide. Di wê demê de ji axlabe ji car bi car avirên xwe dibirina ser Sozdar ku ka ma ka ew li wî dimeyîzenê an ji ne. Mirov di rewşên wilo her weha bi xwe re dikeve şikê de ji. Ew ji her weha wilo bû. Bi xwe re dikete şikê de ku ka Sozdar li wî dimeyîzenê an ji ne. Sozdar weke birayakî wî bû. Ew bi hev re mazin bûna. Mirov ji mirovekî bi hev re mazin bûna bi şik di meyîzenê? Ew êdî jev re ji bira zêdetir in. divêt ku wilo ji bana. Wî haya wê kêfîkê wilo hîs dikir. Lê ma gelo çî hest an çî hizir di serê wî de çêbû ku ew her weha di serê wî de da guharandin? Bi rastî ji ew guharandîn ku guharandinaka

ku ji dil bana ne rast bû. Dilsoz bi xwe ji di vê têgihîştinê de bû. Lê her weha li ber meyzendinê li bi alîyê keçikan ve her weha di serê xwe de gahabû hinek nêzîkatîyan. Her weha nêzîkatî di temenê xwe de hinek hizran di pareze. Bi wî re ji hinek hizir hebûn. Lê hinek hizirna çawa û li ser çi pêre hebûn? Ji nêzîkatîyên wî hinek dihatina fahmkirin. Ew bixwe ji zilamak bû. Zilemekî ku ciwan bû. Hinek keçik bi ber wî ve dihatin û di serê wî de mêjîye wî zor dide wî ku li wan li alîyê wan meyzênê. Bi vê yekê re weke ku tiştêkî ku xirab bikê xwe di deronîyeke de hîs dikir. Bi vê yekê re avirên xwe didana ser Sozdar ji ku ka ma ka ew ji li wî dimeyzênê an ji ne. Bi vê yekê re di serê xwe de bi xwe re dikete nîqaşan de. Di serê xwe de mêjîye wî di gote wî meyzênê û ji ber vê yekê ji zor dide wî. Wî ji ne dikir ku meyzênê. Wî ne ku rast ne di dît ku meyzênê. Wî hinekî di serê xwe de bi alîyên dî vê ji hizirî bû. Wî hizir kiribû ku dema ku keçik gahana dehma wan û fahmkirin ku ew li wan dimeyzênin. Vêca wî hizir kiribû ku piştî ku wan her weha kifş kir êdî wê çi hizirîbanan ji bo wan. Ew her weha di serê xwe de dihizirî. Nexwe ne ku wî rast ne di dît ku li wan meyzênê.

Dilsoz her weha çend ku di serê xwe de bi xwe re diçû û dihat, her weha Sozdar ji di serê xwe de weke ku ne li wir bû. Carna ku Dilsoz avirên xwe dibirina ser ku ka ma ka ew li wî di meyzênê. Dema ku avirên xwe ku dibirina ser wî û di dît ku wa avirên wî ne li ser wî ne, êdî weke ku di xwe de hinekî rehet bibê lê dihat. Wî di serê xwe de xwe di rewşeke de hîs dikir û wî hîs dikir ku wî li wî meyzend bana, hingî wê wî ew wilo di wê rewşê de kifş kiribana. Wî wilo hizir dikir. Wî hizre ji ew her weha li ber wî kiribû rewşeke de. Wî kiribû rewşeke nû de. Lê ku di dît ku heya wî ne li ser wî ya, êdî weke ku ew hinekî di xwe de rehet ji bibe lê dihat. Ya rastî ji ew hingî baş û qanc di xwe de rehet dibû. Weke ku mirovek gunahakî bikê û mirovek li ber wî bê û li wî mirovî ji meyzênê ku ma ka ew li wî dimeyzênê û gunahê ku dikê ku ka di bînê. Her weha tevgerehe bû. Di deronîya gunahbarakî de tevgerehe bû. Bi wê deronîyê ji çavên xwe biribûbûna ser Sozdar. Dema ku wî dîtibû ku heya Sozdar ne li wî ya, êdî ew ji di xwe de weke ku hinekî rehet bibê lê hatibû.

Ew keçikên ku bi ber wan ve ji dihatin ku di ber wan ve bi buhurin ji dihatin. Hin bi hin nêzîkî wan dibûn. Lê hê ji hinkî weke ku durî wan bûn. Rastûrast ne dihatin. Carna di cihê xwe de disekinîn û piştire dimeşîn. Carna ji hinekî dimeşîn û bi hev re li dahma hevdû disekinîn û weke ku ji hevdû re tiştêkî vebêjin diman û piştire dise rê ya di domandin. Lê haya cihê ku hatibûn ji weke ku hinek keçikên ku ji

qayîbûn.Hinekî weke ku yên nafsê wan hebû.Her weha dihata kifş kirin.Ji dur ve dema ku mirov li wan dimeyîzend weke ku di wan cilên ku têde ne, weke kû pir reng li ser hevdû li xwe kiribûn dihatina xuyakirin.Ji vê yekê ji dihata xuyakirin ku ew keçên hinek mirovên ku mazin bûn.Ji rewşa wan her weha dihata xuyakirin.Lê hê ne wilqasî nêzîk bûn ku mirov bi tememî wan kifş bikê.Dilsoz ji ew bi tememî kifş ne dikirîn.Lê wî ew baş kifş dikirin ku ew keçik bûn.Ji wir ew baş dihatina xuyakirin.Ji cihê ku keçik lê sekinî bûn û ku wê bi ber wan ve hatibanan ji ew baş dihatina kifşkirin ku mer bûn.An ji dû ciwan bûn.Her weha ji herdû alîyan ve ji ku li wan û li cihê wan dihata meyîzandin ji dihata kifş kirin ku kîna û cihê wan çawa ya.Dilsoz ew di dîtî.Carna avirên xwe bi ber wan ve dikir.Le wî hê hê ji kifş ne dikir ku ew kîna.Lê ku ew hatibanan niş wî ji wê ew nas kiribanan?Ew li wir weke mêhvan bû.Wî li wir zêde ti kesek ji nas ne dikir.Yê baş nasdikirin Şerko bû û hinek mirovên dîn ku ji nav civatê bûn.Mirovên ku li civatê di rûniştin, pêşî xwe bi hevdû didana naskirin.Wan xwe bi mirovan dabû bû naskirin.Mirovan ji xwe bi wan dabû bû naskirin.Lê tenê ev bû.Ji vê pêre tiştê di di derbarê naskirin û wan de ne bû.Her weha ku ew hatibanan ber wan ji wê ew wan nasne kiribanan.Lê hema wilo Dilsoz di xwe de belesebep ketibû rewşeke de.Ew rewşa wî hê ji bi wî re xwe di domand.Dema ku di wê heyeme de mirov li wî dimeyîzend mirov ev yeka fahm dikir.

Piştê ku her weha weke demeke buhurt, êdî piştê keçik ji cihê ku lê bûn, riya xwe girtin û kirin ku cihê ku wê herinê de daqana herinê de.Piştê dema ku ew her weha ketina rê ya xwe de, êdî hinekî ve care weke ku gavên xwe zûtir kirin.Dema ku gavên xwe zûtir kirin, êdî piştê hin bi hin bi ber wan ve dihatin.Lê her weha bi ber wan ve dihatina êdî bala Dilsoz weke zêdetir dibû li wan.Di dile wî de xwestekeke ku meyîzandine mazin hebû li wan.Wi xwe wilo hîs dikir.

Piştê ku ew hinekî nêzîktirî wan bûn, êdî weke ku Dilsoz di serê xwe de ji xwe re bêje ku ew kîna.Piştê ku ew hinekî dê ji hatin, êdî Dilsoz ku ew hinekî dî nêzîktirî wan bûn, êdî weke ku ew yek ji wan tijbahanda ew keçika ku berî hingî dîtibû.Ew tijbahandibû Pelşînê.Dema ku her weha di serê wî de bû bû, êdî ku ne ew ji bana wê wî bala ji ser wan qut ne kiribana. Mejîye wî her weha jê re gotibû.Mêjîye wî berî hingî kurdikir û ne dikir bala wî ji meyîzandina wan ne divekir.Nahaka ji mêjîye wî her weha dibêjîye de.Dibêt ku mêjîye wî piştî dîtina wan keçikan re êdîdi serê wî de pêre dileyîst.Ma ku ne leyîstibana wê her weha nahaka ji wilo li wî kiribana?Ji dur dema ku careke avirên xwe biribûbûna ser wan û êdî

ku her weha hizirî bû, êdî mejîye wî ve care bele xwe ji wî ne divekir. Êdî haya ku wî ew ne dîtibana wê ne rehet bana. Wê mêjîye wî bele xwe ji wan ne vekiribana. Berî hertiştî wê mêjîyê wî bele xwe ji wî ne vekiribana. Ji ber ku ew wan ji nêzîk ve bibîne, wê zor dabana wî. Bi vê yekê re ji êdî haya ku hatibanan nig wan û ji wan buhurtîbanan, wê li wan meyîzend bana. Her weha êdî wê nikarîbana xwe ji wî ne vekiribana. Mejî mirov di rewşên weha de xwedîyê deronîyeke ku teybet ê. Bi careke re weke ku ti çirayake pêbixe tevde şîyar dibê û bi bal dibe. Bi wê balbûne re ji mirov dikeve hinek rewşên nû de di xwe de. Di jiyane de ji mirov dikeve hinek rewşên nû de. Di wê demê de ji haya ku mirov di serê xwe de ku pirs an ji ne kifşbûn hêbin, haya ku mirov wan ne buhurenê mirov wê ne rehet bê.

Piştî ku hinek dem têve çû û keçik ji hinekî dî bi ber wan ve hatin, êdî hin bi hin dihatina kifş kirin. Dema ku her weha kifşkirin zêdetir dibû, êdî Dilsoz ji di serê xwe de ew hizre ku gahabûyêde xurttir dibû. Çend ku ew nêzîktirî wan dibûn wî her weha bêhtir ew di tijband. Çend ku her weha di tijband ji, di serê xwe de bêhtir xwestaka meyîzandinê li wan çêdibû. Her weha her ku çend kifş dikir ji, pêre dilperî di dilê wî de çêdibû. Weke ku wê bixwe re bifirê lê dihat. Wî xwe wilo hîs dikir. Bêhtir di xwe de êdî diçû û dihat. Bêhtir di serê xwe de diçû û dihat. Bêhtir di xwe de di kete wê xwesteke meyîzandinê de. Her weha ew wilo lê hatibû. Piştî ku wî her weha di serê xwe de kifş kiribû êdî piştî avirên wî li pêşîya wî bûn. Bi alîyê wan ve dimeyêzend. Di serê xwe de xwesteke meyîzandine êdî xurt bûbû. Di serê xwe de wî dixwest ku serêrast bikê ku ka ma ka ew hizre ku di serê xwe de gahabûyêde rast bû. Êdî wê mêjîye wî haya ku ew hizir her weha rast an ji ne rast bûna wê kifş ne kiribana, wê bela xwe ji wî ne vekiribana. Wê rehetî ji ne dabana wî di wê heyeme de. Piştî ku wî her weha ew hizir ne dabana kifşkirin ku rasta an ji ne rasta, wê ku ji wir çûbana ji êdî wê ne rehet bana. Wê rehetî ji wi re ne bana. Lê di wê heyeme de ku hinekî dî ji ew nêzîk bûbûn, êdî ew di serê xwe de weke ku di wê hizre de bêhtir xurt bûbû. Her weha çend ku xurt bûbû ji dilperîyek pêre çêdibû û laşê wî germ dibû. Çend ku ew nêzîk dibûn ji, weke ku ew di dereke de bê û baranak bi ser de were û piştî baran bisekinê û piştî ji awr ji bela bibin û hawa bibe sayî û xweş bibê di dile wî de li wî hatibû. Bi vê yekê re ji dilperîyeke xwe dide dervê pêre di we heyeme de. Bi wê dilperîya ku bi pêre, avirên xwe birina ser Sozdar û li wî ji meyîzend. Dema ku meyîzend ji dît ku wa ew weke ku di hazn de bê bû. Her weha rewşa wî dihat xuyakirin. Her weha ew li ber çavan

bû. Her weha rewaşa wî li ber çavan bû. Piştî ku ew hinekî dî ji nêzik bûn êdî Dilsoz di serê xwe de ji xwe re got ku ew ew ên. Piştî ku wî her weha di serê xwe de ji xwe re got, êdî bala xwe bira ser Sozdar. Li nava çavên wî xwest ku meyîzenê. Weke ku bi çavên xwe ji wî re bejê ku ew keçik keçika di dema ku di nav mirovan de rûniştibûn û di ber wan ve çûbûbûn, ew bûn. Lê heya Sozdar ne li wir bû. Ew di serê xwe de ka li kuderê bû. Ka çûbû bû kuderê di wê heyeme de. Ka di serê xwe de çi dihizir. Lê ku mirov li wî dimeyîzend di dît ku ew ne li wir bû di serê xwe de di wê heyeme de. Bala Dilsoz her weha hem bi bal li hatina keçikan bû û hem ji li ser Sozdar bû. Dema ku keçik hinekî dî ji nêzik bûn, êdî Dilsoz dît ku bi rastî ji wa ne tenê herdû ji ne. Ew herdû keçik bûn. Dema ku Dilsoz her weha dît ku kifş kir, êdî bi tememî hişê wî hata wir û dilperiyeye pêre dest pê kir û dile wî bidest zû avêtinê kir. Bi vê yekê re kir ku bi axivê bi Sozdar re. Lê ma sekinî di cihê xwe de. Weke zimanê wî di devê wî de ne gerihê lê hat. Piştî ku her weha hinekî di xwe de û di tevgerên xwe çû û hat, êdî piştî bi dengê hinekî bilind ku Sozdar ji his bikê û wî bêne xwe got ku 'ew ew ên'. Piştî gotin ji devê wî derneketin. Piştî ve gotina wî re Sozdar weke ku hatibû xwe. Lê hê di bin wê bandûra hizirkirina xwe de bû. Bala wî hê ne çûbû ser Dilsoz. Piştî ku ew ji hinekî ma û çavên xwe birina ser Dilsoz, êdî dît ku ew Dilsoz li wî ne meyîzenê. Wa çavên wî li pêşîya wî ne û li pêşîya xwe ve dimeyîzenê. Dema ku wî ji her weha ew kifş kir êdî wî ji aliyê ku Dilsoz di meyîzend ve meyîzend. Dema ku meyîzend êdî çi meyîzenê, hingî dît ku wa ew keçika ku berî hingî dîtibû wan bi ber wa ve ten. Çawa ku Sozdar ji her weha kifşkir, êdî xwe li hevdû da hevdû û hinekî dî weke ku xwe nêzikî Dilsoz kir.

Sozdar ji dema ku her weha kifş kiribû haya wî bi careke re çûbû bû ser pêşîya wî di wê heyeme de. Her weha wî tenê li pêşîya xwe dimeyîzend. Dilsoz ji û Sozdar ji ji cilên li ser wan dihata têgihiştin ku ew mirovne ku kurmîrên an ji kurê mazinne ne. Her weha baş û qanc dihata kifş kirin.

Dilşinê ji û Rojdê ji bi hev re ji hevberê wan ve bi ber wan ve dihatina ku ka wê çûbûbana kudere. Ew ji bi cilna ku gelekî û gelekî xweşik bûn. Cilên ku li xwe kiribûn bejnûbala wan dide ber çavan. Ew ji di wan cilên li ser wan bûn de gelekî û gelekî xweşik û bi bal bûn. Bala mirov bixweze diçû ser wan û wê girêdana wan. Girêdanaka wan ya xweşik hebû. Wan her yekê kitenek li xwe kiribûn. Kitenê xwe ji li ser xwe gelekî û gelekî baş adilandibûn. Wilo kiribûn ku xweşik bê

dîtin. Dema ku di meşîn ji, her weha xwe dihajandin û dimeşîn. Ev ji ji çav ne diravî.

Pelşînê û Rojdê ji ku hinekî dî hatina nêzîk, êdî wan ji ew kifş kirin. Wan ji dema ku ew di nav mirovan de dibûn bi bal li wan meyîzend bûn. Bala xwe biribûbûna ser wan di wê heyeme de. Piştî ku hinekî baş li wan meyîzend bûn êdî piştîre ji wan buhurtibûn. Dema ku buhurtibûn ji, herdûkan ji li nav çavên hevdû meyîzend bû û piştîre buhurî bûn.

Pelşînê û Rojdê ku hinekî dî hatina nêzîktir êdî wan ji ew baş kifş kirin. Piştî ku ew hinekî baş nêzîkî wan bûn êdî piştîre wan bala xwe weke ku da ser wan. Ji xwe bala Dilsoz û Sozdar bi hey li ser wan bû. Wan ji wan çavên xwe ne vqatandin. Bi heyeye mazin wan berê xwe dabû bû wan. Ev yeka ji ji bala Pelşînê û Rojdê ji ne ravî bû. Dema ku wan ji her weha kifş kiribû ku bala wan bi hey li wan ê, êdî wan ji bala xwe dabûbû ser wan û ku hinekî nêzîkî wan bûbûn, êdî gavên xwe ji sivik kiribûn. Êdî weke berê gavên zû ne diavêtin. Gavavêtinên wan sivik bûn. Dilsoz ji û Sozdar ji dema ku ew yeka weha kifş kirin, êdî weke ku hinekî dî ji xwe bidina pêş li xwe kirin. Ev kirin ji ji hinek avîrên keçikan ne ravî. Wan ew yeka baş û qanc kifşkir. Piştî ku wan ji her weha kifş êdî wan ji bi hey li wan meyîzend. Lê weke ku gelekî û gelekî bi fihet ji bûn. Ji xwe dema ku mirov li wan dimeyîzend mirov kifşdikir ku ew mirovne ku ji xwe bi fihetin. Her weha dihata kifşkirin. Her weha mirov karîbû ku ji bo Dilsoz ji û Sozdar bêjê. Ew ji mirovne ku ji xwe bifihet bûn. Her weha bala hevdû ji kişand bûn. Piştîre ku hinekî dî dem têve çûn û ku keçik ji bi meşê hatin û nêzîkî wan bûn, êdî li nêzîkî wan weke pênc an ji şeş gavan li pêşîya wan gavên xwe bitememî hêdîka kirin. Piştîre ku hinekî dî hatin êdî ew ji herdû ji li nig hevdû bi wê bêjûbala re li ber wan sekinîbûn. Herdû ji ji xwe li ser bûn. Berî hingî rabû bûna ser pîyan. Dema ku her weha hatin û li ber hevdû sekinîn êdî her çar ji bi bédeng man. Deng wê heyeme de ji ti kesekî ji wan dernediket. Tenê hema wilo li hevdû di meyîzendin. Keçik bi fihet bûn. Dema ku avîrên xwe dibirina ser wan zêde ne dikirin ku li wan meyîzênin. Dema ku serê xwe dirakirin û bi wan re çav bi çav dihatin êdî piştîre dicihde piştîre carake dî serê xwe di tawandin û dikirina berxwe da. di wê heyeme de weke ku Dilsoz kiribû bi peyîvê. Lê ne peyîvî bû. ew ji mabû sekinî. Keçik ji li ber wan sekinî bûn. Piştîre Sozdar hêze xwe li xwe da hevdû û li wan meyîzend û gote wan 'silav ji we re win xweşikên bibêjnûbal. Em gelekî û gelekî kêfxweş bûn bi dîtina we re. Em ne ji wir ên. Em ji dûr ên. Lê ev demeke ku em li vir ên. Berî nahaka ji çavên me bi wa ket û me win ji bîr ne kirin'. Sozdar dema ku weha

axifi, êdî Rojdê ji li ber wî axivî û gotîyê de, 'me ji piştî win dîtin me win ji bîr nekirin'. Piştî vê gotina Rojdê re êdî li ber hevdû bi bêdeng man û bi dilekî ku xweş li hevdû û li nava çavên hevdû meyîzandin û êdî piştîre keçikan ji xwe bi wan da binê dare û bi hev re li wir man. Lê di wê heyeme de deng ji yekî ji wan dernediket.

Piştî ku wan bi hev re xwe dana binê dare, êdî bi hev re hinekî li wir man. Hinek li wir bi hev re danûstandin. Di wê heyeme de dile Dilsoz ji û yê Sozdar ji gelekî û gelekî xweş bû. Dema ku keçik bi wan re buhurtibûbûna binê dare, êdî di dile wan de weke ku fûrandin bibe li wan hatibû. Weke ku şeleyek di dile wan de bi harikê li wan hatibû. Wan di wê heyema ku hatibûbûna wir, hizir ne kiribûn ku wê li wir rastî wan werin û wê wan bibînin. Bi vê yekê re bi xwe re di wê heyeme de nizanîbûn ku ka wê di xwe de di serê xwe de çi hizir bikin. Wan tiştêkî ku hizir ne kiribû jin dikirin. Ev yeka ji ji wan re gelekî û gelekî xweş dihat. Rojdî di wê heyeme de li nig Sozdar mabû sekinî. Lê her çar ne rûniştê bûn. Her çar ji li ber hevdû li ser lingan bûn. Keçik ji dema ku li wan dihata meyîzandin dihata dîtin ku di dile wan de dilperîyek hebû. Her weha dilperîyekê xwe bi wan re dide der. Ji sekinandina wan û ji meyîzandina wan û berî her tiştî ji ji ru yê wan ev yeka baş û qanc dihata fahmkirin. Keçikan ji ber hingî dema ku ew dîtibûn ew ji bîr ne kiribûn. Li ser wan hizirîbûn. Ew ji ji xwe li ser wan gelekî û gelekî hizirîbûn. Piştî hevdû dîtina wan ya pêşî re, jiyana wan hatibû guharandin. Dema ku mirov li wan dimeyîzend mirov ev yeka baş û qanc fahmdikir. Bizêdeyî ji di wan demên piştî dîtina wa ya hevdû de dema ku mirov li Dilsoz û Sozdar dimeyîzend mirov bêhtir ev yeka fahmdikir. Piştîre, demên ku hatibûn û li nav civatan ji rûniştibûn ji heya wan ne li ser nîqaşan bûn. Heya wan li ser keçikan bû. Ya rastî di wê demê de ji dema ku mirov li wan dimeyîzend mirov fahmdikir ku çend jiyana wan hatîya guharandin. Rewşa keçikan ji piştîre ji ya kurikan ne cudatir bû. Ew ji hema bêja weke wan bûn. Ji wan xirabtir ji bûn. Wan piştîre hişê xwe ne dide tiştêkî dî ku bikin û bêjin. Her weha ji xwe çûbû bûn. Wilo li wan hatibû. Vêce nahaka her çar ji li ber hevdû di binê daraka tu yê de li ber hevdû sekinîbûn. Li nava çavên hevdû dimeyîzandin. Li hevdû dihizirîn. Dema ku ew li ber hevdû sekinîn êdî tenê li nav çavên hevdû meyîzandîn. Ji wê pêve tiştêkî dî ne dikirin. Her weha weke qadareke li ber hevdû man. Di wê dema ku li ber hevdû ji bûn, tenê li hevdû li nava çavên hevdû dimeyîzandin. Ji wê pêve tiştêkî dî ne dikirîn. Ji xwe di wê heyeme de weke ku hişê wan ji ji wê pêve ne dihişt ku ew tiştêkî dî

bikin.Mirov di wê rewşê de tenê dixweze ku hişê mirov li ser ya li hevberê mirov bê. Ji ber vê yekê ya ku hişê mirov di rewşên wilo de na xweze ku li ser tiştne dî bihizrê.Hişê wan ji her weha ne dixwest ku li ser tiştêkî dî bi hizirê.Bi zêdeyî ji di wê demê de dema ku mirov li kurikan dimeyîzend mirov di dît ku weke ku di wê heyeme de li dinyeyeke dî bin dihatina ber çavan.Her weha rewşêk bi wan re xûya dikir.Her weha rewşekê xwe bi wan re dide xûya kirin.Bi wan re rewşeke weha xwe xuya dide kirin.Dilsoz û Sozdar di wê heyeme de li ber wan mabûbûna sekinî û tenê hama wilo wan û li wê bêjnûbala wan dimeyîzengin.Di wê heyeme de her gotin bi dîtîne bû.Dîtîni di wê rewşê de gotina herî mazin bi dil re di nava wan de tanî ser zimên.Dîtîni gotineke ku mazin bû di wê heyeme de.Dile Dilsoz de, di dile Sozdar de, di dile Peşînê de û di dile Rojdê de.Her weha mirov kare bêne ser zimên.Di wê dema ku li ber hevdû sekinîbûn Sozdar ji û Dilsoz ji weke ku car bi car xwe amede dikirin ku hinek gotinan bêjin.Lê wan ji her gotina ku di mêjîye wan de çêdibû ji, dema ku di hata ser zimanê wan, li ser zimanê wan dima.Ji wir pêde dervediket.Ne dixwest ku derbikeve û were ser zimên.Wan her weha weke ev yeka ne dixwest.Wan ji ne dixwest ku werina ser ziman.Peşînê ji û Rojdê ji li ber wan li ser lîngan û bi ro fihet sekinî bûn.Ku di wê heyeme de ji wan pîrsek ji hatibana pîrsîn dibêt ku wan bersiv ji ne dabana.Dibêt ku wan bersiv dayîn di xwe de ne dîtibana.Her weha ew ji di rewşeke de bûn.Heya wan ji li ser kurikan bûn.Wan ji cerna serê xwe ji ber xwe dirakir û li nav çavên wan dimeyîzend.Lê wan zêde serê xwe ji ne dirakir. Hinekî fihêtokî tevdi gerehen.Ew her weha di rewşeke de bûn.Kurik ji ji wan cedatir bûn.Ew ji weke wan bûn.Wan ji di wê heyeme de tenê li wan û li nav çavên wan dimeyîzend. Meyîzengin di wê rewşê de ya ku harî dibû bû.Ji wê pêve tiştêkî dî ne dibû.Ji xwe wan ji ne dixwest ku bikin ji.meyîzengin weke ku afsûneke di nava xwe de bi pareze bû di wê heyeme de.Wê afsûne ji di wê heyeme de xwe dide der.Bandûra xwe dide der.Her weha dihata xuya kirin.Her weha dihata dîtîni.

Piştî ku her weha weke demeke li ser lîngan li ber hevdû dimênin, êdî piştî keçik ji weke ku werine xwe li wan tê û serê xwe dirakin.Her weha ew li xwe tînin.Her weha li ser tînin ku kara xwe bikin ku ji wir herin.Wan her weha di wê heyema ku li xwe anîbûn bûn de hizir kiribûn.Lê ew ji bi bêdeng bûn û ew ji bi bêdeng bûn.Deng ji ti kesekî dervediket.Deng ne ji kurikan dervediket û ne ji ji keçikan dervediket.Piştî ku her weha weke demeke dirêj li ber hevdû di sekinên êdî piştî Rojdê

di wê heyeme de destê xwe di ber xwe de berdan ku desmalka xwe ya
 dest berda destê Sozdar de. Bi wê re Pelşînê her weha kir. Wan ji di wê
 heyeme de gûstîlkên xwe ji telîyên xwe kirin û berdana destê wan
 de. Piştîre ku her weha wan ji kir, êdî bi hev re Rojdê ji û Pelşînê ji kirin
 ku ji wir herin. Piştîre ku wan her weha kir ku ji wir herin êdî piştîre zêde ji
 li wir ne man. Ji xwe dema ku xwe karkiribûn û wan kiribûn ku qavza
 xwe bi paşva bi avêjin û herin. Her weha li hamane bûn. Lê mabûbûna
 sekinî. Weke ku destê wan ji ji wan ne dibû. Lê ya ku ew rewş di wê
 heyeme de xirakiribû ji dengê ku ji dûr ve hatibû bû. Ew dengê ku ji dûr
 hatibû weke ku dengê jineke bû. Weke ku bake yekê deng dabû. Her weha
 wan ji hiskiribû. Wan her çaran ji dengê baş hiskiribû. Lê ya ku deng
 derxistibû ji ne nêzîkî wan bû. Ji wan dûr bû. Li nêzîkî wan ti kesek ne
 dihata xuyakirin. Ji xwe dema ku yekê ku li nêzîkî wan sekinî bana, dibêt
 ku ew ji her weha zêde li ber hevdû ji ne mabana. Lê li dora wan ti kesek
 ne bû. Tenê dar hebûn. Ji daran ji ser daran ji dengê çîvçîvka çûkan
 dihat. Bi wê re ji hinekî ba ji dihat. Ew ba ji ku dihat bi xwe re çiqilên dare
 dihajandin. Her weha ew ji ku dihajin dengê derdixistin. Ji wan pêve
 dengê mirovan ne bûn. Deng ji wan ji dervediket ku mirov bêje ku
 dengê mirovan hat. Wan ji ti deng dervedixist. Ew ji bi bêdeng bûn. Tenê
 wan li nav çavên hevdû dimeyîzend. Ji wê pêve tişteki dî ne dikirin. Ji cihê
 ku ew lê sekinî bûn ku mirov li aliyê çolê ve dimeyîzend mirov hinek
 mirov ji dûr ve di dîtîn. Lê ew ji dûr ji bûn. Ku mirov deng dabana wan ji
 wê dengê mirov hisnekiribanan. Wan ji ku deng dabana mirovên li bana,
 wê dengê wan ji ne hatibana hisikirin. Her weha rewşek hebû. Rewşeke ku
 xweş hebû. Ji bo Dilsoz, Sozdar, Pelşînê û Rojdê ji her weha rewşeke ku
 xweş hebû. Dile wan xweş bû. Di dile xwe de ew xweş bûn. Her weha ku
 mirov li wan dimeyîzend mirov ev yeka di wê heyeme de baş û qanc
 fahmdikir. Lê divêt ku mirov bêje ku di wê heyeme de ku mirovek di wir
 ve çûbana û li wan meyîzend bana, wê dibêt ku haya wan jê ne bana
 ji. Her weha dihata xuyakirin. Her weha di nerîna li hevberê hevdû de ya
 bi hev re ji xwe çûbû bûn. Dema ku li wan dimeyîzend tenê hema wilo
 dixwest ku li wan meyîzenê. Wan her weha bi hev re dîtîna ku xweş ji
 didana ber çavan. Mirov tenê dixwest li wê dîtîne meyîzenê. Meyîzandin
 di wê heyeme de ya ku herî zêde hebû bû. Dema ku mirov her weha li
 wan dimeyîzend, mirov di serê xwe de bi xwe re bi wê xwezayê ku di
 nav de ji bûn têkilî ji dil çêdikir. Xwezayê ku xweş hebû. Hevirdor xweş
 bû. Di havînê de ku ba hat û li mirov xist, mirov xweş dikê. Di wê heyeme
 de ji her weha rewşek hebû. Xweza û mirov di wê rewşê de weke ku di

hizir de û di dil de di têkilîye de bin bûn. Her weha li mirov dihat. Dil di wê heyeme de di wê rewşê de bi xweza yê re rehet dibû di nerînê de. Nerîn di wê heyeme de hebûneke ku xweş bû. Di rewşa wan de ji her weha bû. Di w rewşê de bêdengî bi xwezayê re dibû yek û di dile mirov de rehetîyek çêdikir. Wê rehetîyê ji bi mirov hebûneke ku xweze diafirand. Bi di wê afirandinê de xwe diafirand. Mirov wilo hîsdikir. Afirandin bi xwezayê re mazin heya. Mirov ku di nav xwezayê de bê ji, xweza bi mirov re mazin diafirinê. Wan ji her weha di wê heyeme de xwe li bayê wê xwezeyê berda bûn. Bi bêdeng di cihê xwe de sekinî û li nav çavên hevdû dimeyîzandin. Vê yekê di wê heyeme de bi wan re rewşêk afirand bû. Wan ji weke ku ne dixwest ku wê rewşê xira bikin di sekinîn di cihê xwe de di wê heyeme de. Lê piştî ku keçikan karkiribûn ku herin her weha weke ku ew ji werina xwe li wan hatibû.

Piştî ku keçikan xwe karibû ku herin êdî piştê di seknên xwe de weke ku bêrih bin di cihê xwe de mabûbûn sekinî. Her weha piştê ji weke qadareke mabûbûna sekinî di cihê xwe de. Lê piştê êdî weke ku dise werina xwe li wan hat û piştê hinek qavzên xwe weke ku bifihet û hinekî ji serê wan di ber wan de avêtin. Dema ku keçikan qavzên xwe avêtin ti deng û meng ji wan dernediket. Bi bêdeng bûn. Dema ku wan hinek qavzên xwe avêtibûn ku herin ji, kurikan weke ku tiştêkî bejina wan an ji tiştêkî ku ew ji wan re bêjin li wan meyîzandin. Lê dema ku meyîzandin ji tenê hêma wilo li wan herdû xezalan meyîzandin. Wan ji bi wan qavzên xwe yên ku ne zêde dirêj kirin ji bin dare derkevin û herin. Dema ku ew di çûna xwe de gahana ber dare kevîya siha dare li alîyê dervê êdî kirin ku herin. Piştê dema ku keçikan kirin ku herin tenê piştê her yekê bi avîrekê li wan meyîzend û piştê piştê xwe dana wan û çûn. Dema ku ew diçûn ji ji paş wan ve Dilsoz û Sozdar li wan dimeyîzandin. Bi bêdeng hema wilo di cihê xwe de sekinî tenê li wan dimeyîzandin. ew ji hin bi hin diçûn û ji wan dîrdiket. Çend ku ew çûn ji paş wan ve ji kurikan li wan meyîzend. Her weha wan meyîzend haya ku ew ji ber çavên wan winda bûn. Piştê ku ew ji ber çavên wan winda bûbûn ji, ew hê di cihê xwe de sekinî bûn û bi alîyê ku ew bi wir ve çûbûn ve di meyîzandin ji paş wan ve. Ew êdî çûbû bûn. Dilsoz û Sozdar ji bi teneserê xwe mabû bûn. Hê li bin dara ku li bin bûn.

Di wê heyeme de ku demek têve çû êdî piştê Dilsoz û Sozdar weke ku hinekî werina xwe li wan hat û li nav çavên hevdû meyîzandin. Dema ku li nav çavên hevdû meyîzandin ji ti deng û meng ji wan derneket. Tenê hama li hevdû meyîzandin û hwd. Ji wê pêve tiştêkî dî ne kirin. Tiştêk ne

gotin ji. Tiştekan ji deve wan derneket. Weke ku di wê heyeme de ne dixwestin ku bi axivin. Weke ku axivîbanan wê ew afsûna wê rewşê ji ser wan herê li wan dihat. Ji ber vê yekê re weke ku dixwestin ku bi axivin di cihê xwe de disekinîn. Tenê di sekinîn û li pêşîya xwe dimeyîzêndin. Meyîzêndîn di wê demê de çend ji wan re xweş û baş dihat. Rihê wan rehet dikir. Ew di rihê wan de difirand.

Piştî ku demek têve diçe êdî weke ku bêne xwe li wan tê. Her weha li dora xwe di meyîzênin. Ma gelo ew xewnek bû ku wan dît. Dile wan weke ku difirî. Wan weke ku ne dixwest ku ew rewş xilas bibe. Ji ber vê yekê ji cihê ku lê sekinîbûn ji wir ne di labîtin. Wilo hîs dikirin labîtibanan wê afsûna wê rewşê xirabûbana. Wan ti carî ji ew yeka ne dixwest. Wan ne dixwest ku ew rewş di serê wan de xilas bibe. Ji ber wê yekê di cihê xwe de mabûbûna sekinî di wê heyeme de. Ew ji cihê xwe ne diîabitîn. Weke ku labîtibanan wê ew rewş afsûna wê xirabûbana. Wan wilo hîsdikir. Ji ber wê yekê tenê di cihê xwe de sekinîbûn û li pêşîya xwe bi alîyê ku ew bi wir ve çûbû bûn ve bi hey dimeyîzênd. Ma gelo ew wê caraka dî ji wir ve derketibanan û bi ber wan ve hatibanan? Ev yeka di wê heyeme de weke ku ne mumkun bû. Lê dise dimeyîzêndîn bi wir ve.. Çend ku dimeyîzêndin ji di serê xwe de diçûn û diçûn ku ka di çûna kuderê. Ew di serê xwe de di wê heyeme de wan dihizirîn. Di serê xwe de tenê wan di hizirîn. Tenê ew bêjnûbala wan tanîna ber çavên xwe di wê heyeme de. Ji wê pêve di serê xwe de tiştekan ne dikirin. Weke ku di serê xwe de ne dixwestin ku tiştekanî dî ji bikin di sekinîn. Her weha di rewşeke de bûn. Di rewşa xwe de bûn. Di rewşa xwe de bi xwe re bûn di serê xwe de di wê heyeme de. Berî hingî ji li ser wan dihizirîn. Lê nahaka li ser dû keçikên ku hatibû bûna nig wan û bi wan re li hevberê hevdû sekinî bûn di hizirîn. Di serê wan de her weha êdî tenê ew herdû hebûn. Hizra wan di serê wan de tenê li ser wan bû. Ji wan pêve di serê xwe de li ser tiştekanî êdî ne dihizirîn. Her weha bi careke re weke hatibûbûna guharandin di wê heyeme de. Bi rastî ji ew hatibûbûna guharandin. Weke ku bûbû bûna dû mirovên dî. Her weha di cihê xwe de disekinîn. Ew berî hingî bi şevûroj li ser wan dihizirîn bê ku ew dîtibanan. Hingî tenê careke ew dîtibûn û wilqasî wan di dile wan de û di serê wan de naqş kiribû. Nahaka vêce ew bi wan re hatibûbûna nig hevdû û li ber hevdû sekinî bûn. Ma veca wê çawa êdî karîbanan ku li ser tiştekanî dî hizirî banan. Ji xwe wan di wê heyeme de çûna malê û Şerko ji weke ku ji bîr kiribûn. Her weha ne di aqlê wan de ji bû. Mal ji her weha ne di aqlê wan de bû. Divîbû ku çûbûban malê di wê heyeme de. Şerko wê mereqe wan kiribana. Divîbû di

wê heyeme de çûbûban.Ji ber ku berî hingî ji weke demeke li wir mabûn.Piştire ew ji dîtîbûn êdî bi wan re li wir weke demek mabûn.Her weha weke qadareke bû ku ji mal dûr bûn.Lê mal di wê heyeme de bi Şerko ve ne di hişê wan de bû.Her weha dihata xuyakirin.

Dilsoz û Sozdar her weha di cihê xwe de weke demeke dirêj dimênin.Di wê dema ku dimênin ji tenê berê didina bi alîyê ku ew têve çûna û bi wir ve dimeyîzênin.Piştire ku ew diçin bi hinekî re êdî weke ku werina xwe li wan tê.Lê belê ew hatina li xwe hinekî piştire dibe.Demeke dirêj wilo tenê di cihê xwe dimênin û bi wî alîyê ku ew têve çûna dimeyîzênin. Piştire ku tenê ser êdî li hevdû dimeyîzênin, li nav çavên hevdû dimeyîzênin.Dema ku li nav çavên hevdû meyîzenên ji her weha tenê dimeyîzênin.Di wê heyeme de ti gotin an her weha lavz ji devên wan dernekeve.

Pelşînê û Rojdê bi hatina xwe ya wir re li wan bandûraka mazin çêkiribûn.Wan di dile wan de cih girtibû.Wan di dile wan de cih girtibû.Her weha di dile hevdû de cih girtibûn.Wan di dile hevdû de mazin ji cih girtibû.

Dilsoz û Sozdar piştire ku tenê xwe her weha êdî hewl didin ku xwe lev bidina hevdû.Dema ku her weha hewl didin ji êdî li hevdû dimeyîzênin ku ka wê çî bikin.Di wê heyeme de divîbû ku ew çûbûban malê.Wan, dema ku ji Şerko vaqatahabûn, gotibûn ku emê hinekî li ser xwe bigerihin.Her weha ew ji hinekî li ser xwe gerehebû bûn.Piştire di wê gerina xwe hatibûbûna haya bi bine wê dara tu yê ji.Piştî hatibûbûna wir, êdî li wir hinekî ji xwe re li hevdû rûnişti bûn û piştire her weha ku Pelşînê û Rojdê ji di wir ve hatibûn û çûbûn li wan sekinîbûn. Piştî kiu li wan sekinîbûn êdî bi hev re ku zêde ne axivin ji, bi nêzîkatîyên re ji hevdû re ji dile xwe gelek tiştan tenina ser zimên.Keçik berî ku ji wir ji wan bi vaqatihin desmalka xwe ji didina destên wan.Ew ji gûstîlkên xwe ji didina wan.Her weha wate vê yekê ji gelek bû. Desmalk û gûstîlk dayîn hevdû, weke kevneşopîyeke ku gelekî û gelekî kevna.Berî wê demê ji şûna gûstîlk mer hinek tiştên xwe yên dî ji di dan.Lê di wê demê di wê rewşê de her weha hinekî ew derketibûbûna pêş di nav xalkê de.Berî hingî bi mêran re ji desmalkên destan hebûn.Ew desmalk weke nîşanayaka mazinatîyê bû.Mirovên ku bitifra û ji xwe maztir di kirina berxwe da.Pêre hinekî zanebûn ji dihata ser ziman.

Mirovên weke Dilsoz û Sozdar ji her weha bi wan re desmalk ji hebû.Lê di telîyên wan de ji gûstîlk ji hebûn.Wan ji her weha ew derxistibûn û dabûn.Ew wate wê ji tiştêkî ku mazin bû. Wate hijkirinê

her weha di wan dayîna li hevdû de hebû. Wan ji her weha bi vê yekê re hestên xwe anîbûbûna ser zimên. Wan ji hev re hestên xwe yên evîndarîyê anîbûbûna ser zimên. Bi vê yekê re êdî ji hevdû re gotibûn 'dilê me yê hevdû ya'. Ji xwe wate desmalk û gûstîlkê ji her weha ew bû. Ew wate tanî ser zimên. Wan ji ew yeka zanibû û bi wê zanebûne re destmalk û gûstîlkên dabûbûna hevdû di wê heyeme de. Dilsoz desmalka Pelşînê hilda bû. Sozdar ji her weha ya Rojdê hilda bû bû. Wan ji gûstîlkên her weha dabûbûna wan. Bi vê yekê re êdî weke ya dile xwe ji hevdû re anîbûbûna ser zimên ji hevdû re di wê heyeme de. Bi wê hestê di wê heyeme de di cihê xwe de li wir di cihê xwe de disekinîn. Li paş wan ve li wan meyîzend bûn. Piştîre haya ku ew ji ber çavên wan winda bûbûn ji pas wan ve li wan meyîzend bûn. di wê heyeme de bi hestên wan re dile wan xweş bû. Lê bi çûna ya ji nig wan ji çavên wan li paş wan mabû. Her weha ew ji nig wan çûbûbûn û ew bi tenê li cihê mabûn. Destê wan ji ji wir ne dibû ku ji wir herin. Weke ku ewder wan zant fikir li wan dihat. Weke ku wêderê ew ne di berdan li wan dihat. Weke ku ji wir çûbûban wê gelek tiştan winda bikin li wan dihat. Her weha di xwe de hîs dikirin. Di xwe de jin dikirin. di wê heyeme de hestne xurt bi wan re jîn dibûn. Ew di bin bandûra wan hestan de bûn. Bi wan hestan re şa bûn û dil xweş bûn. Bi vê yekê re êdî weke ku di cihê xwe de asê mabûbûn li wan hatibû di wê heyeme de. Hest cerna weke werîsekî ku xurt û jidahî ya bi mirov re. Mirov dide zant kirin. Ne hêle ku mirov ji cihê xwe bilabitê. Her weha li mirov dikê. Mirov ji dema ku wê girêdane jin dikê di xwe de jê ne bêarama. Ji xweş e, Bi wê xweşbûnê re gavên xwe diavêje. Bi wê xweşbûnê re li dinyê di meyîzenê. Lê di wê rewşê de ji hin bi hin ew evîna ku di dile xwe de jîn dikê êdî derdixê têgihîştinê. Têgihîştina evîne mirov ji demeke di buhurêne demeke dî. Di serê mirov de gelek tiştan dide jin kirin. Her weha xwedîyê hebûneke ku mazin ê.

Dilsoz û Sozdar ku hinekî her weha li nig hevdû û li ser lingan man, êdî piştîre weke ku werina xwe li wan hat. Piştîre hinekî li dora xwe meyîzandin. Dema ku li dora xwe meyîzandin ji di wê heyeme de ti kesek li hole ne dîtin. Ew tenê li ser bûn û li nig hevdû sekinî bûn. Piştîre ku hinekî li dora xwe meyîzandin, êdî piştîre bi hev re berê xwe dana hevdû. Di wê heyeme de ru bi ru hatina hevberê hevdû. Dema ku ru bi ru hatina hevberê hevdû êdî hema wilo tenê li hevdû li nava çavên hevdû meyîzandin. Di wê heyeme de ne Dilsoz û ne ji Sozdar ti gotin ji dev gotin. Herdû ji li hevberê hevdû sekinî bûn û di wê heyeme de li hevdû li nava çavên hevdû di meyîzandin. Ma gelo di xewneke de bûn? Di wê

heyeme de hatibûbûna xwe û keçik ne li ngi wan bûn. Piştire ku her weh hatina xwe êdî hinekî dî ji di cihê xwe de mana sekinî û li hevdû meyîzêndin. Dema ku li hevdû dimeyîzêndin ji weke ku ji hevdû re hinek tiştne bi nerîne re ji hevdû re bêjin li hevdû dimeyîzêndin. Her weha dimeyîzêndin. Di wê heyeme de hamû tiştê wan meyîzêndin bû. Li hevdû meyîzêndin bû. Li dora xwe meyîzêndin bû. Li pêşîya xwe meyîzêndin bû. Lê tenê û tenê meyîzêndin bû. Li pêşîya xwe dimeyîzêndin ku dibêt ku caraka dî çavên wan bi wan ketibana. Her weha weke hizreke hevî bi wan re hebû. Lê ew çûbû bûn. Ew ji ber wan çûbû bûn û ji wan dur ketibûn û piştire ji ji ber çavên wan dûrketibûn. Wan her weha ew hamû dîtibû. Piştî ku ew her weha ji nig wan çûbû bûn êdî ew bi tenê bi hev re mabûn. Li nig hevdû mabûbûna sekinî û li pêşîya xwe meyîzênd bûn. Li cihê ku ew di wir ve çûn bi wir ve dimyîzêndin. Piştire her weha bi tenê mabûn. Piştî waqasan re her weha êdî dise bi tenê mabûn. Di wê heyeme de divîbû ku çûbûban malê. Çûbûban mala Şerko di wê heyeme de. Ji ber ku li bendî wan bûn. Lê tiştê ne di aqil û hişê wan de bû. Piştire ku her weha hinekî bi teneserê xwe mabûbûn êdî hêdî hêdî ev hatibû hişê wan. Piştire hatibû bîra wan. Lê piştire her çend ku hatibû bîra wan ji, lê dise ji wir ne diçûn. Dest û lingên wan ji wir ne dibû. Weke ku ne dixwestin ku ji wir herin. Wan li wir ew dîtibûn. Li wirli ber wan sekinîbûn. Li wir desmalka wan ji destê wan hildabû bûn. Wan ji li wir gûstîlkên xwe dabûbûna wan. Her weha di hişê wan de bû. Her weha di aqlê wan de bû.

Piştire her weha ku li cihê xwe hinekî ku tena xwe mabûn. Ku tena xwe mabûn ji, hinekî dî ji bi vî awayî dimênin, êdî piştire di keve aqlê wan de ku herina malê. Wan piştire ku ketibû aqlê wan êdî ji hatibû hişê wan ku wê Şerko li bendî wan bimenê û wê mereqe wan bikê. Piştire her weha hatibû bîra wan. Piştî ku hatibû bîra wan, êdî dikirin ku herina malê. Lê çend ku dikirin ku herina ji wir, lê dise destê wan ji wir ne dibû. Weke ku ji wir herin wê wan winda bikin di hestekê de bûn. Her weha li wan dihat. Her weha di kete aqlê wan de di wê heyeme de. Ji her ku her weha di kete aqlê wan de êdî ji wir ne dikirin ku herin. Êdî li wir di cihê xwe de diman. Li wir weke ku her weha werina girêdan li wan hatibû. Weke ku bi cihê ku lê bûn ve werine girêdan li wan hatibû. Di wê heyeme de dema ku li ru yê hevdû li nav çavên hevdû di meyîzêndin ji her weha weke ku ji hevdû bi nerînê di gotin. Wan di wê hjęyeme de her weha tenê bi nerîna li hevdû bi hev re danûstandin dikirin. Zimanaê wan di wê heyeme de weke ku ne di gerehe li wan dihat. Weke ku dema ku di kirin ku bi axivin dialiqî li wan dihat. Weke ku axivîban wê bêjêyên wan

ji deve wan wê dernekatibana. Her weha li wan dihat. Her weha piştî keçikan re weke demeke dirêj mabûn di cihê xwe de mabûn. Piştîre ku li hevdû ji meyîzend bûn gotin ji deve wan derneketibû. Her weha li wan hatibû. Lê her ku diçû dem ji di buhurî. Êdî divîbû ku ji wir çûban. Di wê rewşê de ku mirov di wir de çûban û ew di wê rewşê de dîtiban êdî wê ji bo wan ne baş bûbana. Wan ji wê yekê zanîbû. Piştîre her weha ku weke demeke dimênin û di serê xwe de ji dihizirîn êdî piştîre carake dî li hevdû dimeyîzênin. Vê cara ku li hevdû meyîzêndin, êdî weke ku bi avirên xwe re ji hevdû re bêjin 'de êdî em herin' li hevdû meyîzend bûn. Her weha dema ku li hevdû meyîzênin, weke ku ji hevdû û ji wê avira hevdû fahmdikin. Piştîre êdî di wê heyeme de piştî waqasan yê ku tenê gotinek ji deve wî derdikeve Sozdar. Sozdar ji di wê heyeme de berê xwe dizîvîrenê li Dilsoz û dibejîyêde 'êdî em herin'. Dema ku Sozdar her weha dibêje, ti lavz an ji mavz ji deve Dilsoz dernekeve. Ew bi nerînê re wê gotina Sozdar erê dikê. Dema ku li nava çavên Sozdar di meyîzenê di wê heyeme de, êdî weke ku bêjîyêde bila lê dimeyîzenê. Sozdar ji ji wê meyîzendina wî vê yekê têdigihê di wê heyeme de..

Piştîre her weha ku di çûnê de dibine yek, êdî piştîre xwe li hevdû di dina hevdû û hinekî weke ku xwe bi xwe ve bênin destên xwe ji bi ser ru yên xwe ve tînin û êdî piştîre berê xwe di dine wê rê ya ku berî hingî tere hatibûbûna wîr û carake dî di wir ve di kin ku herina malê. Piştî ku di kevine rê de ji di dile wan de weke ku qêrîn hebin li wan tê. Weke ku di dile xwe de biêşihin li wan tê. Piştîre ku sê an ji çar qavzan ji wir diavêjin û diçûn piştîre weke gîzlonêk bi laşê wan de tenê xwere li wan tê. Her weha li wan tê. Di hundurê wan de hizir û hestên wan bûbûn dualî. Alîyekî di gote wan bi paşva wegerihin û caraka dî herine wir û alîyekî di gote wan ne divêt ku win herine malê. Her weha di xwe de dualî bûn. Wê dualîbûne di wan de bi hev re û di asas de bi wan re şerek dimeşand.

Piştî ku di kevine rê de ku werine malê, êdî di wê heyeme de ne di demeke dirêj de digihine malê. Dema ku digihina ber malê, li wir li ber malê rastî Şerko tînin. Şerko ji dema ku digihê dahma wan êdî ji wan re dibêje ku 'min mereqe we kir, ji ber vê yekê ji min kir ku nahaka li pey we werim'. Dema ku ew her weha ji wan re dibêjê, êdî piştîre ne bi gelekî re Sozdar dise mafe xaberdane li berî Dilsoz di hildê û dibêjê Şerko ku ew hinekî ji xwe re li ser xwe gerehen û hinekî ji haya bi ber zevîyên bînya navende çûn. Dema ku Sozdar ji her weha dibêjê, êdî Şerko tişteki dî ne dibêjê û ne ji ji wan di pîrsê. Her weha êdî tenê di dina rax hevdû bi hevdû re dimeşin û tene malê. Dema ku tene malê ji, êdî dibînin ku wa

sofra şîve ji hindik maya ku amede bibe. Piştre ku ew ji tene malê êdî piştre ku hinekî ji xwe re bi hev re dirûnihin êdî piştre sofrâ şîve ji tene amede kirin ji wan re û piştre ku tene amede kirin ji êdî ew ji bi hev re diçin û li ser sofrê dirûnihin û bidest şîve xwe dikin. Piştî ku bidest şîve dikin êdî piştre li ser sofrê Şerko ji dikê hinekî biaxivê. Car bi car hinekî gotin an ji gotinên ku weke pirsan ji li wan dikê. Carna ji hinek gotinên ku asayî dikê û di dawîya gotina xwe de ji di bêjê 'ma ne wilo ya'. Dema ku her weha di dawîya gotina xwe de di gotê ew gotin bixweze dibû pirs li wan. Wan ji bersiv ne daban ji çenedibû. Êdî her weha wan ji bersiva Şerko dide û di nav wan de bi vî awayî re xaberdan dibû. Şerko mirovekî ku bi aqil bû. Zanibû ku wê çî bêjê an ji wê çî bide gotin. Dema ku di axivî ji di gotinên de hizir fikir ku yê hevberê wî wê çî bersive ji bide wî. Ew her weha hertimî bi hasab tevdigere. Di nêzîkatîyên xwe de bi hesab bû. Li dora xwe ku dimeyîzend û di axivî û di kete nîqaşan de û diçû devereke ji her weha bi hesab bû. Mirovên ku li dora wî bana an ji yên ku ne li dora wî ku ew nas ji dikirin ev nêzîkatîyên wî zanibûn. Bi vê yekê re wan ji cerna ku li derekê rûniştî ban, ji hev re 'di gotin 'haxta Şerko were, wê were hinekî bi menê û bi me re ji hinekî bide û bistêne û piştre wê here. Ew her weha ya. Ew mirovekî bi gavên xwe dihasibinê ya'. Her weha ji bo wî di gotin. Ya rastî ji divêt ku mirov bêje ku ew wilo bû. Ew mirovên ku weha di gotin ji yên ew nas dikirin bûn. Yên ku ew baş û qanc nas dikirin bûn. Ew her weha li naskirina ya di derbarê wî de diaxivîn. Wan mirovên ku her weha ji bo wî axiftin dikirin ji hemûkan ji yên ji rêz û hûrmete wan ji Şerko re hebû bû. Wan li gotina wî bi rez dihisand. Gotina wî paşgûh ne dikirin. Şerko ji mirovekî ku zane bû û giranîya xwe zanibû. Zanibû ku di kuderê de wê çawa tevdigere. Zanibû ku li kuderê wê gava xwe çawa biavêje. Her weha mirovan ji ew nas fikir. Mîr ji her weha ew nas fikir. Mîr bixwe ji rêzeke ku mazin dide Şerko. Ew weke mazinekî ji xwe re di dît. Ew dema ku diçû civate mîr, ku mîr li wir bana bixwe li ber wî dirabû ser xwe. Dema ku mîr dirabû ser xwe, êdî mirovên ku li dora mîr bûn hemûkan ji bi mîr re li ber wî dirabûna ser xwe di wê heyeme de. Di wê heyeme de ji ber wî rabûn, wî di nav xalkê de ji her weha mazin dikê. Êdî piştre tene gotin ku 'de ne, mîr ji li ber wî rabû ser xwe ji bo ku wî buhurî hundir bikê'. Ev gotin dema ku dihat gotin bi xwe re hizrek tanî ser ziman. Ew hizir ji her weha ew bû ku 'ew mirov mirovekî ku bi rez ê, mazin ji jê re rez digirin û divêt ku em ji jê re rêz bigirin û li ber wî bi hûrmet bin. Her weha hizrek, wê gotinê di nav xwe re di parast. Ew hizir hinekî girînge, ji ber vê yekê ji

divêt ku mirov hinekî li ser bisekinê. Ev hizir di nava xwe de nêzîkatîyeke ku bi pergala di parast. Ew nêzîkatîya bi pergala ji bi xwe re nêzîkatîyeke hizrî, çandî û kevneşopî tanî ser ziman. Her weha hinekî girîng bû. Weke nêzîkatîyeke felsefeyeke bû. Bi vê yekê re hinekî divêt ku mirov baş wê hizrê fahm bike û têbigihê. Gelek zanistên wê hizrê hebûn di nav xalkê de û li qasre mîr. Li ser wê nêzîkatîyê hizirdikirin û mirov dihizirandin. Mîr bixwe ji weke filozofekî wê nêzîkatîyê yê mazin bû. Mîr dema ku di axivî ji nêzîkatîyê bidest axiftinê dikir û piştî bi hizir berdewam dikir. Her weha ji bo wê nêzîkatîyê ji ew nêzîkatî girîng bû. Wê nêzîkatîyê mirov her weha li hevdu dide hevdu û hizrên di nav wan bi vî awayî bi pêş dixist û pêre ji hebû di nav wan de li ser lingan digirt. Bi vê yekê re mîr mazin dibû. Bi mîr re xalkê ji mazin dibû. Çend ku hizrên mazin derdiketine hole û di nav xalkê de ji belav dibûn, êdî pêşketin ji çêdibû. Bi hizrên ku derdiketin re di xalkê de hizrên nû ji derdiketine hole. Her weha her hizrek bi xwe pêşketinek bû.

Mîr dema ku di nav xalkê de axivîban, hingî divêt vala ne axivîbana. Divêt ku bi zanebûn axivîbana. Ji bo bizanebûn ji biaxivê, hingî divêt wan hizrên ku derdiketine hole ji bihistibene û hiskiribana. Divîbû ku li ser wan hizrên ji xwedî hizir bene. Her weha ji mîr dihata xwestin. Ji ber wê yekê civatên wî hem ji bo wî û hem ji ji bo mirovên li dora ku hizra wî zanibin girîng bû. Mîr di civatên xwe de hizrên derdiketine hole fêr dibû. Di bihîst. Bi vê yekê re zanîbû ku çî hizir di nav xalkê de heya. Her hizir di civatên mîr de derdiketine hole. Mîr bixwe ji gelek caran li civatên xalkê rûnîtîya. Li wan bûya mehvan û hizrên di nav wan de ji wan fêr kirîya. Bi vê yekê re mirov kare bêne ser ziman ku mîr ne tenê ji civata xwe fêr dikir. Divîbû di civata xalkê de ji mabana. Ku ne mabana, ji xwe êdî wê ne baş lê hatibana meyîzandin. Ti mîr ji ne xwest ku lê ne baş bê meyîzandin. Di wê demê de têgihîştine bi mîr re hinekî diroka xwe ji di xwe de di parast. Dema ku mîr ne baş hatibana naskirin, êdî wê hatibana gotin ku 'ne ew kurê filenkes bû'. Dema ku ew gotin dihata gotin, êdî ku di demên pêş de ku bave wî an ji yên li dora hinek tiştên ne baş kiribin, ew ji tenê bîra mirov di wê heyeme de. Bi wî re ew ji caraka dî tene ser zimên. Lê ku bave wî an ji yên li dora wî tiştne ne baş ne kiribin, êdî wê carê, wê bê gotin ku 'ne bavê wî û yên li dora wî baş bûn, wî çawa ew kir'. Wê her weha ji bo wî bihatana gotin. Her weha wê mîr bihatana şîrove kirin.

Mîr di nav xalkê de weke nirxekê dihata şîrovekirin. Ji ber wê yekê ji ji aliyê hizir ve bê, ji aliyê çandê ve bê, an ji ji aliyê kevneşopîyan ve bê

weke navendeke û asteke dihata dîtin. Bi vê yekê re bala mirovan hemûkan li ser wî bû. Biqasî qancîyên ji zêde dihatina ber çavan her weha ne qancîyên wî ji ku dibûn dihatina ber çavan. Dema ku her weha bi mîr tiştêk qanc ji bana û xirab ji bana ku dihata dîtin, êdî zû bû zû ji ne dihata ji bîr kirin. Di serê mirovan de dima. Mirovan di nav xwe de nîqaş dikir. Her weha nîqaş kirin ji weke kevneşopîyeke bû di nav xalkê de. Ew kevneşopî di nîqaşên di nav xwe de biqasî ku qancî ji di nav xwe de mazin tanî ser zimên, her weha ne qancî di nav xwe de mazin tanî ser ziman. Tiştên ku dibûn diketine ser zimanê xalkê de û êdî dernediketin. Divirde divêt ku mirov bêne ser ziman ku ew qancî ji û xirabî ji dibû 'helbest' û di deve dengbêjan de dima. Li civata mîr weke mirovên zane dengbêj ji hebûn. Dengbêj ji bitifratîyeka wê hebû. Hertimî ew di nav xalkê û li civatan bûn. Bê wan civatek tehma wê tinebû. Dema ku mirov bahsa nîqaşên di nav xalkê de kir, divêt ku mirov dengbêjan ti carî ji bîr nekê. Yê ew kevneşopî li ser lingan digirt ji bi zêdeyî ji ew bûn. Wan di nîqaşan de weke mêjîyê xalkê yê ku ti carî ji bîr nekê hebûne xwe di danîna hole ji xalkê re. Nîqaş li herêmen gerandin wan dikir. Bi vê yekê re divêt ku mirov bêje ku çend ku di wan deman de mirovan zane di nivîsandin û hizir nqas dikirin, her weha wan bi di aqil girtinê de nav dabûn. Di aqil girtina wan de nav dabû. Her weha divêt ku mirov ji wê di aqil girtine wan bi rez nahaka bêne ser ziman. Wan her weha çandê parastin. Berî her tişî divêt ku mirov bêje ku wan çandak li ser lingan hişt. Bi vê yekê re ji aliyê pergalê ve ji divêt ku mirov bêje ku ew bûne yên rê li ne qacîyan digirin ji. Dema ku wan her weha tanî ser ziman, bi zimanakê ku raxnakirî ji tanîna ser zimên. Bi vê yekê re ji, ti mirovan ku zane bana an ji mîr bana û an ji di nav xalkê re bana, ne dixwest ku her weha bikeve deve wan de. Dema ku diketine deve wan de êdî ji deve wan xilas ne dibûn. Êdî wê li ser zimên ban. Êdî wê hertimî ji wan bihatana bahskirin bikirinên wan re. Dema ku her weha ji wan dihata bahskirin ji, êdî navê wan derdiket. Mirovan ne dixwest ku nave wan bi xirabî derkeve. Bi vê yekê re dema ku em her weha tenine ser zimên, em zanîn ku em çandaka mazin ya dirokî tenînine ser zimên. Her weha ev nêzîkatî ruyek ji ruyê pergala di nav xalkê û di qasre mîr de bû.

Şerko ji zanistvanakî vê hizrê bû. Ew ji di nav wê hizirê û çande de mazin bû û gaha. Piştî ku gaha, êdî ew hizir ji di xwe de hê bêhtir gahand. Her weha mirov karê bêje ku ew mirovekî ku pir gahayî bû. Bi wê gahabûna xwe re di nav xalkê de diaxivî û disekinî û dihata naskirin. Mirovekî weke wî her weha mazin hertimî rêz jê re hebû. Di nav xalkê de

mirovên weke wî û weke wî pîr ji weke zanistvanên wê hizrê, çande û kevneşopîyê dihatina naskirin. Her weha ew dihatina dîtîn. Şerko ji her weha dihata dîtîn.

Ji xwe piştî ku ew ji Cizîre bota hatibû wir, her weha hertimî li dora wî mirov dibûna kom û ew ji wan re di axivî û aqil dide wan di wê heyeme de. Aqilê wî zêde hebû. Ji ber vê yekê ji karîbû zêde ji bide. Mirovên bizane û yên weke Şerko ji zanistanekî zêdetir xwedîyê hinek nirxan bûn. Hinekî wan bandûra wan zêdetir hebû. Ji ber ku ew li nig mîr ji di sekinin. Êdî li wan hisandin û li ber çavan girtin mazintir çêdibû. Şerko ji her weha maztir dihata naskirin û li ber çavan dihata girtin. Ji wê herême mirovên ku ew nas ne kiribana weke ku ne bû. Herkesekî ew nasdikir. Her mirvê ku ew nasdikir ji rêzeke ku mazin dideyê de. Mîr ji rêzeke ku mazin di deyê de. Mîr qadre wî li ser serê xwe digirt. Ew hertimî li civata xwe dirûnand û lê dihisand û dide hisandin. Mirovên ku li civate mîr dirûniştin ji hemûkan ji mirovên ku mazin û zane bûn. Ji ber vê yekê ji dema ku di civata mîr de dihata rûnadin û lê dihata hisandin, êdî weke ku li mirovakî mazin bê hisandin dibû. Weke ku li zanistvanê zanistvanan bê hisandin dibû. Ya rastî ne ku gelek mirovan ji ew wilo ne di dît. Gelek mirovan ji ew wilo di dît. Mîr ji ew wilo di dît. Wî dinya dîtibû û xwendibû. Piştî ku ji Cizîre bota di vegerehê malê, êdî piştîre ji ku tê bihîstin ku li Cizîre bota li mizgevtê Nebî Nuh maya û li faqatî û softî ji kirîya, êdî hinekan di nav xwe de jê re di got ku 'ew softîyê Nebî Nuh ê. De ne, di wê demê de her weha hinek nêzîkatî ji hebûn ku mirov bahsa wan bikê. Li mizgevtê Nebî Nuh gelek sofê diman. Ew softî ji gelek mirovên zane bûn. Di nav xalkê de baş û qanc dihatina naskirin. Ji wan re 'softîyên Nebî Nuh' dihata gotin. Bi vê yekê re mirov divêt ku bêje ku nav û deng û qadr û zanebûnan wan softîyan ji ji tixûbê Kurdîstan ê ji buhurtibû. Ew xwedîyê bandûraka mazin bûn li herême. Berî ku musulmanetî derdikeve her weha hinek alîgirên Nêbî Nuh bi komî hebûn. Lê piştî ku musulmantî ji derdikeve êdî hingî ji hebûne xwe berdewam dikin. Jî ber ku di Kur'an ê de ji bahsa Nebî Nuh hata kirin, êdî bandûra wan bêhtir ji xwe ji maztir bû. Dihata gotin ku Hz. Mûhammed ji ew nasdikirin û bi wan re ji rûniştibû. Piştî Hz. Mûhammed re, êdî ku Omer bin xatab ji tê Kurdîstan ê û diçê wê mizgevtê û nav wan de dirûnihê û piştîre dixweze ku xwe weke yekî wan ji bide nîşandin. Piştîre her weha hinekî navê wî ji tê gotin ku derdikeve. Xalkê ewên li mizgevtê Nebî Nuh, weke yên wî dihasibandin û girîngî ji dana yên li wir bûn. Her weha hizre bawerîyê weke felsefeyê li wir bi pêş

dikêt. Bi vê yekê re û kirinan mirov karê bêje ku bandûra wê hizrê li hizre musulmantîye ji dibê. Lê piştî ew bandûr hin bi hin tê kêr kirin. Hizre wê felsefe, xwedîyê nêzîkatîyeke civaknasî ya xurt bû. Di wê hizrî de bawerî, mirov û xweza digaha hevdû. Navende wê gahandina hevdû ji Cizîre bota bû. Lê bi vê yeke re divêt ku mirov bêje ku hizre yek-xwuda bi vê nêzîkatîyê re li Kurdîstan ê bi pêş dikeve. Li ser vê pêşketinê ji di nav xalkê de pergalaka xalkîti û piştî civakî tê ava kirin. Di bingehê pêşketinên li Kurdîstan ê de divêt ku ev yeka baş û qanc were dîtin. Bi vê yekê re divêt ku mirov bêje ku li Kurdîstan ê, çî hizir û nêzîkatîyên olî ku derdikevin jê vê pêşketinê dur pêşnekevin. Vajî wê, bi vê hizrê re bipêş dikevin. Ev yekîti ya ku bi Nebî Nuh re hatibû çêkirin, êdî hemû pêşketinên piştî kifş dikir. Her weha ku rastîya hizre Nebî Nuh û hizre ku bi wî re bi pêşket ku newê fahmkirin, wê di têgihîştinên Kurdîstan ê yê hizrî û olî de ji wê kêmesîyek hebê. Ji ber ev hizir û pêşketinên wê, xwedîyê kifşkirinên bingehî ên. Weyselê qaranî ji hinekî di nav wan de mabû. Di wê dema ku di wan de mabû ji bizêdeyî navê wî derketibû. De ne, mirovê ku li wir seydatî dikir û li wir dirûnişt weke li li dewsa cihê Nebî Nuh rûnihê dihata dîtin. Her weha qadrek ji di denê de. Bi vê yekê re berî hingî yê ku herî zêde weke yê ku li cihê wî rûniştî navê wî derdikeve ji Êlime rim kesk bû. Ew piştî dema ku dibê pakrawan, weke mişahîxakî tê dîtin. Êlime rim kesk piştî ku digihê rehmeta xwe, piştî êdî ji bo wî bi navê wî zêw hersal tê dayîn. "Zêwaêlim" ji ew ê. Her sal ji bo wî tê dayîn. Bi vê yekê re mirov karê bêje ku bi Êlime rim kesk re û bi zêwa ku ji bo dihata dayîn re çandak û kevneşopîyek dihata berdewam kirin. Êlime rim kesk tê gotin di dema Hz Mûhammed de jîyan bû. Berî ku musulmanetî derkeve ji ew bi hêz û nave xwe re hebû. Piştî ku musulmanetî derdikeve êdî ew ji saxsê xwe û sazîya ku li ser serê wê bû dibe temen ji hatina wê re.

Şerko bixwe ji dema ku mirov bahsa wî dikê, divêt ku mirov ji bîrnekê û bêne ser zimên ku hinekî bandûraka wî ya ku ji vir ji dihat hebû. Ew li li mizgefte Nebî Nuh sofî bû. Li wir mirovê ku dima bixweze di nav xalkê de bandûraka wî çêdibû. Her weha piştî ji bo Şerko ji wilo dibê. Şerko dema ku li Cizîre bota dimenê ji her weha dibe xwe nav. Hingî bi zanebûna xwe re her weha dibê xwedî nav. Lê piştî dema ku divegerehê herême xwe êdî ji xwe ji zêdetir bi şaxsîyet û malbata xwe ji wî navê xwe mazitir dikê. Her weha divêt ku mirov bêje ku gelek tişt dibina temen ji wî re di wê mazin bûna wî de. Ji xwe divêt ku mirov bêje ku hinek nirx ji di nav xalkê de hene ku ji vê yekê re dibina bingeh. Hinek

kevneşopî hena. Ew kevneşopî ji dibina bingeh. Bi vê yekê re divêt ku mirov ji bîr nekê û bêne bîra xwe ku Birehim xelîl ji her weha di nav wê kevneşopîyê de dihata ser zimên. Bi wî ji kurdan kevneşopîyek ava kiribû. Kevneşopîya Birehim xelîl hinekî mazina. Bi wî re divêt ku mirov bêje jiyana dibê yek. Aqlê mirov divirde hinekî ji dema wî û haya wê dema ku têde jîn dibûn ji xwedîyê têgihîştineke ku mazin bû. Gelek nêzîkatîyên ku bi birehim xelîl dihatina ser zimên hebûn. Pêşdarîyên ku bi wî re dihatina kirin gelek bûn. Nêzîkatîya kurdî ya olê her weha mazitir dihatina ser zimên.

Şerko ji ber ku li Cizîre bota mabû her weha têgihîştina wî ya di derbare van nêzîkatîyan hebû. Ew di dema ku li Cizîre bota mabû hingî demeke rê ya xwe bi riha yê ji dixê. Li wir ji dimenê. Deverên kurdan yên ku di nav wan bi nav û deng bûn li wan deran hema beja hemûkan digerihe. Ew ji bi sedema ku wir bibîne û gotinên ku di derbarê wan deran de di hatina gotin di serê xwe de bicihtir bikê diçê. Di wê demê de, divêt ku mirov bêje ku piştî weke zanist hata naskirin êdî li herêman garan ji weke kevneşopîyê bû. Her zanistên kurdan ev yeka ji di jiyana xwe de dikirin. Ku ji Cizîra bota dest pê dikiirin, piştî gara xwe di dawîyê de li wir bi dawî dikirin. Lê ku ne ji wir dest pê dikirin ji, piştî çûna cihê wan ya dawîyê ji ewder bû. Her weha weke kevneşopîyê ev hebû. Bi vê yekê re dema ku mirov li jiyane dimeyîzênin, mirov dibîne ku pergalaka mazina hatibû avakirin. Wê pergalê ji bi awayakî bi balkêş hebûna xwe ne bi şûr û mirtal diprast. Wê hebûna xwe bi êqil diparast û berdewam dikir. Bi vî awayî re divêt ku mirov nêzîkatîyê kurdan bi rez bêne ser zimên. ew nêzîkatî ji her weha hertimî aqlê xwe bi kar anîna wan ne. Wan bi têgihîştina xwe re aqlê dikirina şûna şûr û mirtal de. Her ku xwedîyê hêzeke mazin ji bûn, ev yeka bi bal di nav xwe de û di dervî xwe de dikirin. Bi vê yekê re mirov karê bêjê, wan ne bi şûr û mirtalê xwe, lê bi aqil serwerîya xwe li gelek deveran ji kirina. Sahahattinê Eyyûbî, dema ku li misre dibe melik ne bi şûre xwe dibe. Ew bialqê xwe dibe. Her weha hê gelek minaqên wan hena. Kurd xwedîyê pêşketin û têgihîştinaka aqilî ku ji demên berî Sûmerîyan ji hebûna xwe berdewam dikê. Bi vê yekê re di xwe de pêşketineke çedikin. Ew dem û pêvejoyên ku buhurandina di mejî û rastîya wan de weke hinek nirxên ku bihizir, çand, kevneşopîyê re têne ser zimên hebûna xwe di parezên. Her weha mirov karê bêne ser ziman. Her weha mirov karê şîrove bikê. Lê dema ku mirov herweha rastîya kurdan zanibe û bixweze şîroveyeke bikê, wê gelek tişt bi careke re werin aqil û hişê mirov. Her weha dema ku mirov li diroka wan ji

dimeyîzenê, mirov wilo dibîne. Ya rastî ku mirov divirde hinek pêdandinên zanist bikê, mirov van bêne ser ziman: mirov di rastîya kurdan û kevneşopîyên wan de dîrokeke ku haya berî demên Sûmerîyan ji diçê mirov dibîne. Her weha mirov kare wan bêne ser ziman. Ev dîroka wan, gelek pêvejoyên ku têne zanîn û nayêna zanîn di hundurê xwe de di pareze. Di serî de dema ku di nav wan pêvejoyan de mirov tenê pêvejoya olê hilde dest û şîrove bike mirov wê bibîne ku çend mazinatîyek heya. Nêzîkatîya olî bi wan re di temenê hizir û kevneşopî de dimeşê. Bi vê yekê re mirov mirov kare dîroke ji hilde dest û şîrove bikê. Di nêzîkatîyên xwe yên olî de di her demên ku jîn dibin de karin ku sentezekê çêbikin di hizra xwe de. Her weha ev xosletê wan ne tenê wan hizrên wan yên olî di pareze, bi wê re ji wan ji di pareze. Di gelek deman de mirov karê bêje ku ew parastîya.

Di nêzîkatîyên olî de hizrên xwe bi dû awayan di parezên. Awayê pêşî ku dirokî ya ji bo wan di kevneşopî û nivîse de di parezên. Kevneşopîya xwe karin weke mûrakebe ku ji pênuşe dikeve û li pel bicih dibe, di jiyana xwe de bi kar bênin. Xoslete wan duyemîn ji her weha ewê ku bi vegotin û anîna ser zimên ê. Van herdû xosletan karin bi hev re û bi hev ve girêdayî û ku bi hev ve hunandî bi kar bênin.

Şerko di demên ku li Cizîre bota bû, hingî dema ku aqlê wî bi pêş dikeve, bi aqlê xwe re kare hizre dirokeke di vê temenê de bêne ser zimên. Her weha ew mazin dibe. Ew ji hizre olî ya ku di serê xwe de bicih kirî di serê xwe de di buhurê hizre felsefî di nav xalkê de. Her weha bi vî awayî re Şerko hinek xosletên hizrê yên pêşketinê û hizre kurdan têne ser zimên. Dema ku Şerko hizre xwe têne ser ziman di nav Xalkê de ne tenê bi hinek hizrên teolojîkî têne ser zimên. Pêre felsefeyeke tînê ser zimên. Li gor me ji ev yeka girînge ku were fahmkirin û têgihîştin. Dilsoz û Sozdar hê ciwan bûn. Lê bele dema ku li wan vegotinên wan dihata meyîzandin dihata dîtin ku hizreka mazin tînina ser ziman. Mirov dema ku li wan dihisand her weha mirov ev yeka baş û qanc têdîgihîşt. Mirovên ku li Cizîre bota ma bê û heya wî ji Nebî Nuh ne bû di wê demê de nebû. Dema ku li wir diman ji hingî ew ji û hizre wî nasdikirin. Bi vegotinên ku li ser dihatina gotin hizre wî digirtin. Ev yeka ji bo Dilsoz û Sozdar ji her weha wilo bû. Ew ji dema ku li wir bûn di derbarê wî hizre wî de xwedî hizir dibin. Bi vê yekê re mirov karê bêje ku ew dibina xwedîyê hizreke ku mazin ji.

Piştî ku Dilsoz û Sozdar hatibûbûna malê. Li malê bi wê zanebûna ku di xwe de rûnandibûn di nav mirovên ji xwe maztir de ji di rûniştin û

hizre xwe tanîna ser ziman. Her weha mirovan ji li wan dihisand. Qadrakî ku mazin ji didana wan. Ne tenê ji ber ku re kurmîr bûn her weha qadr didana wan. Ji ber ku ew li Cizîre bota mabûn û li wir xwendibûn ji her weha qadr ji wan re hebû di nav xalkê de. Bi vê zanebûna xwe re ji ku ew dibûna xwedîyê rêzeke ji mirovên li dora xwe re ji êdî maztir qadr ji wan re dihata dayîn. Êdî bêhtir bal diçûna ser wan. Ew bêhtir li ber çavan dihatina girtin. Bi vê yekê re di nav xalkê de diaxivin û bi axiftina xwe reze hildidin. Piştê her weha di nav xalkê de axiftin bi wan re berdeyam dikê. Ya wan têne nig Şerko ev yeka bû. Li wir ji di nav xalkê weke mirovne bi zane axivîbûn. Xalkê bi wî awayî ji rêzeke dide wan. Mirovê zane bizanebûna xwe re rêze hildide. Wan ji her weha bi zanebûna xwe re rêz hildida. Di wê dema ku li nig Şerko diman ji her weha ew wilo bûn. Piştî hatibûbûna wir û li nig Şerko mabûn êdî mirovan çûbû mala Şerko û dora wan girtibû. Ew ji hê ciwan bûn. Ciwanna bi zanebûn bûn. Vê yekê ji bala mirovan dikişanda ser wan. Di wê dema ku ew li wir bûn de her weha ku çend bala xalkê li ser wan ji bana di wê heyeme de weke ku bala wan ji li ser hineka dî bû. Bala wan li ser Pelşînê û Rojdê bû. Wan hertimî ew hizirî bûn. Piştî rastî wan hatibûn û çavên wan bi wan ketibû û piştê bi wan re hatibûbûn nig hevdu êdî bi tememî di serê wan de wan cih girti bû. Di wê dema ku ew di nav civata li mala Şerko de di serê xwe de ne li wir bûn hingî aqlê wan li ser wan bû. Wan di aqlê xwe de pir li ser wan danûstandin fikir di serê xwe de di wê heyeme de. Piştê weke ku hişê wan ne li serê wan bû tevgerêhe bûn. Şerko di wê heyeme de ev yeka bi wan re baş û qanc fahm kiribû. Lê wî fahm nekiribû ku her weha di serê xwe de çûna wan li ser çîya. Ya rastî dibêt wî ew ji fahmkiribê, lê ne dabê der. Ji ber ku dema ku cara pêşî ku çavên wan bi keçikan dikeve hingî Şerko ji li nig wan rûniştî bû. Bi wan alîyê ku wan lê dimeyîzend ve wî ji dimeyîzend. Di wê heyeme de tişte ku wan di dît wî ji di dît. Lê dibêt ku di wê heyeme de ew ji weke Dilsoz û Sozdar çawa cerna piştî dîtina wan ji xwe çûbûn, dibêt ku ew ji di wê heyeme de her weha ji xwe çûbê. Ku her weha wilo ji xwe çûbê êdî dibêt ew hingî kifş ne kiribin. Ji ber ku di wê rewşê de ji wê hişê wî ne li wir bana. Dema ku mirov hişê mirov ne li cihekî bê, hingî mirov lê meyîzenê wê di serê mirov de ne li bîra mirov bê û ne keve hişê mirov de. Mirov ji wê ne keve hişê wê de. Her weha wê bûbana. Ma gelo weha bû bû? Ew ne kifş bû. Lê Şerko piştê tişte di derbarê wê rewşa wan de di xwe de ne anîbû der. Ve yekê bi me ev yeka dide têgihiştin.

Piştî ku Dilsoz û Sozdar hatibûbûna mala Şerko û li wir mabûn piştire her weha Şerko çawa ku dibînê ku hişê wan ne li wir e êdî ew ji li ser wan di hizirê. Êdî bala wî diçê ser wan. Lê dişe Şerko tişteki ne der. Weke ku tişteki fahm ne kirî tevdişerihê. Ya rastî divêt ku mirov bi pirsê ku wî tişteki fahm ne kiribû? Ew mirovekî pir zane bû. Ma ji bo mirovekî weha zane ev yeka mumkun bû? Divêt ku fahm kiribû, lê li demeke pirsînê ya baş digerehe. Dibêt ku her weha ji bo wî ne ketibû derba xwe dê, di wê heyeme de.

Piştî Şerko û Sozdar û Dilsoz bi hev re li malê dimênin û piştire ku bi hev re derdikevin û piştire dema ku caraka di dikan ku veşerihina malê û dema ku ew herdû ji Şerko divaqatihin û tene binê dara tuyê û li wir ku rastî Pelşînê û Rojdê tene û piştire ku ew ji ji nig wan di vaqatihin û ew ji ji wir diveşerihin û tene malê û di rê de rastî Şerko tene û piştire ku bi hev re diveşerihine malê û li malê ji, ku weke bêhneke piştire ku şive wan amede dibe û ew bi hev re li ser sofrê şive ji dirûnihên û ku Şerko ji bi wan re û li nav çavên wan ji dimeyîzend ji, lê tişteki ne di got. Şerko piştî ku her weha li hevdû li ser xwerina rûniştibûn ji tenê car bi car bi hinek vegotinên ku kin diaxivî. Havokên xwe ji dirêj ava ne dikirin. Ew ji her weha bihizir bûn. Lê dişe her weha car bi car bersiva wî didan. Lê weke ku ne li xwe bûn û di dile wan de şahîyek ji hebê wê carê li ber Şerko bûn. Ev yeka ji ji çavên wî ne rabû. Piştî ku li ser şiva xwe rûniştin û şiva xwe xwerin piştire êdî ji ser sofrê bi hev re rabûn. Dema ku rabûn ji êdî bi hev re buhurtina cihê ku wê lê rûniştibanan. Herkesek li cihê ku wê li rûniştibana rûnişt. Şerko ji her weha li cihê xwe rûnişt. Dilsoz û Sozdar ji li nig hevdû rûniştin di wê heyeme de.

Piştire ku her weha herkesek li cihê ku lê rûnişt ku rûnişt piştire êdî hêdî hêdî mirovên wê bihatana civata wan ji dihatin. Di demeke kin de piştire bi qadarekê re gelek mirov hatin. Hemû mirovên ku hatin ji mirovên ku navserî xwe bûn û yê ku zane bûn. Yê di nav xalkê bawerî li wan û li zanebûna wan hebû bû. Piştî demek têve çû û mirovên ku hatin êdî ku hatin êdî di nav xwe de bidest nîqaşên xwe kirin. Di wê dema ku bidest nîqaşan kirin weke her carê Şerko pêşî hinek gotin di nav wan de pêşî got û piştire êdî wan di nav xwe re bixwe bidest nîqaşên xwe kirin. Dilsoz û Sozdar ji her weha li wir bûn. Ew ji dema ku li wir bûn dihisandin. Ew ciwan bûn. Yê ku ji wan maztir ji hebûn. Divêt pêşî wan xaber dabana. Piştire ku mafê xaberdane hata wan êdî wê ew axivî bana. Bi vê yekê re wê rêz ji wan mirovên bi zane re ji hatibana girtin. Ji zanebûna wan re ji hatibana girtin. Ew ji mirovne ku gelekî û gelekî bi zana bûn. Ew

ji xwedî hizir bûn. Bawerîye xalkê li wan û hizre wan hebû. Ew ji weke Şerko hinek şewirmendê xalkê bûn. Şewirmendê di nav xalkê de bûn. Wan rastîyên xalkê bi rê ve dibirin. Mirov ku ne xwedî rastî bê wê mikarîbê ku rastîyên xalkê bi rê ve bibê. Ji ber ku ew xwedî rastî bûn êdî her weha karîbûn rastîyên xalkê bi rê ve bibin. Rastî bi rê ve birin, hinek serwerî di hizrên xalkê û nirx û kevneşopîyên wan de dixwest. Rastîyên xalkê ji her weha di serî de ji hizre we haya ku digihê çand û kevneşopî û her nirxa we ya ku heyî ne. Bi vê yekê re mirovan her weha zane ji ji wan nirxan re dibine zanist. Zanistî ji bi naskirin, fahmkirin, têgihîştin û her weha bi hizre re dibe. Bi Şerko re û ew mirovên ku weke wî re ev yeka dihata ser zimên. Bi vê yekê re rêz û bawerîya li wî û li yên weke wî mazin bû. Dilsoz ji û Sozdar ji her weha hêdî hêdî dibûna zanist. Dema ku mirov her weha li civatê li dora wan ji di bûna kom êdî balak diçû ser wan ji di wê heyeme de. Wan ji ev yeka fahmdikir. Di wê demê de dema ku li dora mirov lev gahabû bûna hevdû, êdî bi hev re bidest nîqaşan kiribûn. Lê vê naqlê Dilsoz û Sozdar ji weke şeva berî wê şeve di cihê xwe de ne mabûn. Ew ji piştire ku hinek mirovên ku mazin û ku rêz ji wan re mazin bû, ku axivîbûn piştire mafê xaberdane wan ji hildebû û bidest axiftina xwe kiribûn. Ji wê zanebûna xwe ya ku ji cizîre bota girtibûn bidest axiftinê kiribûn. Dema ku wan her weha bidest axiftinê ji kiribû, êdî bala mirovan bi hey çûbû bû ser wan. Hinekan bi hey çavên biribûbûna ser wan û raq kiribûn. Di serê xwe de bi wan re bûn di nav hizir de bûn. Mirov ku xweş axivî, hingî bi gotinên xwe re dora xwe ji bixwere dikîşenê. Lê ji bo vê yekê ji bi vê yekê re hêstirandin û hizirandin her weha girîn e. Dema ku her weha hêstirandin û hizirandin bi hev re bû, hingî bi gotinên xwe re bi rê ve birin derdikevê holê. Hest di axiftinê de ji weke di demên evîndarîyê de dixweze bê bakirin jê ra. Dema ku ev yeka pêk hat ji hingî li duvçûn ji derdikeve hole. Hest, di gotinê de di dengê ku derdikeve de xwedîyê cihekî teybetên.

Civata wê şevê ya ku li mala Şerko hinekî baş çûbû bû. Mirovên ku li wir bûn bikêf û şahî bûn. Di nav xwe de bi bikêf û şahî bûn. Bi zêdeyî ji mirov karê ji bo Dilsoz û Sozdar her weha bêjê. Ji ber ku yê ku bi zêdeyî ji bikêf û şahî bûn ew bûn. Ew di dilê xwe de bikêf û şahî bûn. Ji ber vê yekê ji wê şevê di nav nîqaşan de xwe dabû bûna nîşandin. Wan ji hizre xwe gotibû. Mirovên ku li wan dihisandin ji bi bal li wan dihisandin.

Lê dilsoz û Sozdar her çend ku her weha di nav civatê de wilo xwe dabûbûna nîşandin ji her weha lê dise di serê xwe de hişê wan li ser Pelşînê û Rojdê bû. Herdû di aqlê wan de bûn. Ew ji hingî ve bidest

hizirandina sibehê kiribûn. Wan hizir kiribû ku bû sibeh êdî dise rê bigirin û herine wir û wan bibînên. Lê hizir ne dikirin ku ka wê ew werin an ji wê newin. Bi wî dilî re her weha şeve xwe dibina serî. Piştî ku dibê şev û hinekî dem dibe dereng ji êdî mirovên ku hatibûbûna civatê ji êdî kara xwe dikin ku rabin û herina mala xwe di wê heyeme de. Piştî ku her dibê û ew ji kara dikin û diçin piştî Dilsoz û Sozdar û Şerko bi teneserê xwe dimenên di hundurê de. Lê êdî ew ji wê razaha ban. Her weha wan ji kara xwe dikir. Ji bo vê yekê ji çûn û hatin hebû. Şerko di wê heyeme de ji fahmdikê ku Dilsoz û Sozdar hinekî bihizirîn. Lê belê fahm dikê ji ku ew hinekî di dile xwe de ji bikêfin. Ev yeka her weha bala Şerko dikişenê. Ya rastî hê ku civat li dar bû, her weha vê yeke bala Şerko kişand bû. Lê Şerko tiştê ne gotibû. Ji xwe di wê rewşê de ku wî tiştê bigotana, wê wan kiribana rewşeke ku ne baş de. Şerko ji vê yekê zanibû. Ji ber vê yekê ji li ser wan deve xwe ne vekiribû. Lê bala wî ji li ser wan bû. Wî di wê dema ku bala wî li ser wan bû de, êvare berî wê êverê ji anîbû ber çavên xwe di wê heyeme de. Wê êvare berî wê êverê ji ew di cihê xwe de sekinîbûn. Ti deng û meng ji wan dernediket. Herweha Wê şevê ji vê yekê bala Şerko kişand bû. I şev ji her weha vê yekê weha bala Şerko kişand bû. Şerko di serê xwe di der haqe vê yekê de farqe pir dihizirî. Şerko ew weke mirovne ciwan di dît. Lê weke mirovan ku zane ji di dît. Her weha dema ku ew weke mirovna zane di dît ji êdî vê yekê bala wî di kişand. Wî êdî di serê xwe de ji xwe re di got ku 'ew mirovna zane ne, ku her weha dibin demekî tiştê bi wan re heya'. Dema ku her weha di hizirî ji êdî bala wî diçû ser wan. Wî haya wê kêlikê di serê xwe de hewl dabû ku wê yekê ku her çî bû fahm bikê. Lê fahm ne kiribû. Ji ber ku wan di der haqe ya di serê xwe de ji wî re tiştê ne anîbû ser ziman. Ji ber vê yekê ji ma wê çawa fahm kiribana.

Piştî ku civata wan jev belavbûbû êdî piştî wan kara xwe kiribû ku razihin. Dibê ku Sozdar ji û Dilsoz ji fahm kiribû ku bala Şerko li ser wan ê. Lê wan ji di der haqe vê yekê de tiştê ne dabû der. Ku dabibin der ji ji wan dihata têgihîştin ku weke şevê di tevdiğerihin. Wan dibê ku xwe de hizir dikir ku wî kifş kiribê wê tiştê ji me ne pişê. Ji xwe wa amedekariya razanê dihata kirin. Di wê heyeme de dema ku Sozdar çavên wî çûbûn ser Şerko hingî di serê xwe de gahabû vê hizrê. di wê demê de çend wan kara xwe dikir û razihin û di serê xwe de hizir kirin ku wê di wê kêlikê de rabina ser xwe, Şerko berê xwe da wan û gote wan 'zarokno ku win bivin em hinekî di ji li hevdû rûniştî bimênin û bi hev re hinekî di ji xwe re bi axivin'. Dema ku Şerko weha got, êdî wan ji ji rêze xwe ku

wastahî ban ji gotin bila û di cihê xwe de rûniştî man. Dema ku wan ji her weha got bila êdî di cihê xwe de man.Şev ji hinekî dereng bû.Ji wan pêve ji dibê qey ti kesek şîyar ne mabû.Ew tenê li ber hevdû man.Çira wan ji pêxistî di nav wan de bû.Hinek çirayên dîn ji pêxistî bi hêt ve li ser hinek tiştên ku hatibûna zaliqandin bûn.Çira ji wilo hatibûbûna danîn.Ji cihên li hatibûbûna danîn hevîrdor li hunduru baş dikirina rahnî.Li hundurû bi seyeserê wan çirayan rahnîyeke xweş geş hebû.Di bin wan rahnîyan de ji li ardê li ber hêten ji doşekên ku hatibûbûna danîn û balgihên ku li ser wan hatibûbûna bi wan naqşên ku li kevîya wan re bala mirov dikişandin.Şerko ji weke mirovakî ku mîr li ser doşekê rûniştibû û li pêşîya wî ji Dilsoz û Sozdar ji li ser doşekeke li nig hevdû rûniştibûn.Şerko ew di dîtin û wan ji ew di dîtin.Her weha hevdû di dîtin.Şerko dema ku gotibû wan em hinekî ji xwe re em biaxivin êdî bala Dilsoz û Sozdar ji bi mereq çûbûbû ser wî di wê heyeme de.Şerko ji piştî wilo gotibû êdî cihê xwe ji xweş kiribû û gotibû wan cihê xwe xweş kin.Wan ji her weha cihê xwe xweş kiribû.Lê bi mereq ji heya wan li ser Şerko bû.

Şerko piştî ku cihê xwe kiribû êdî piştî berê xwe dabû wan herdûyan û kiribû bi wan re bi peyîvê.Lê Şerko wê li ser çî bi wan re peyîvî bana ji wan nizanîbû.Di wê heyeme de her weha ti hizir di derbarê wê yekê de di serê wan de ne bû.di wê heyeme de ne hatibû aqlê wan ku wê ser li wê hizirkirina wan bi wan re bi peyîvê.Ji xwe ev yeka ne di aqil û hişê wan de ji bû.Wan hizir dikir ku li ser tiştê ku qawimî ya.Yan ji li ser hinekî mijaran wê ew hizran wan hildê. Ew her weha di serê xwe de dihizirîn.Şerko ji haya hingî, di derbarê ku wê li çî bi wan re bi peyîvê ji tiştê an ji nîşanayak şanî wan ne dabû.Ji ber vê yekê ji wan tiştê nizanîbû. Wan bi bal heya xwe di dana Şerko.Wan li wî dimeyîzend.Çavên wan li ser wî bû.Çavên wan li ser lêvên wî bûn ku gotinek jê derbikeve.Her weha heya wan li ser wî bû.

Piştî ku hinekî weke bêhneke her weha dimênin, êdî piştî Şerko dikê ku xwe bêdengîya xwe xira bikê.Hinekî bi bêdeng bû.Piştî ku gotibû wan cihê xwe xweş kin êdî piştî ew ji mabû sekinî di cihê xwe de di wê heyeme de.Ti deng û meng jê dervediket.Ew ji bi bêdeng bû.Heya wî ji di wê bêdengbûna wî de cerna diçû ser Dilsoz û Sozdar.Dema ku her weha heya wî diçû ser wan, êdî çavên xwe dibirina ser wan û hinekî li wan dimeyîzend û piştî carake dî heya dide pêşîya xwe bi hizir.Di serê wî de weke ku gelek hizir hebûn.Ji ber ku gelekî û gelekî bi hizir dihata xuyakirin.Ma ku mirovak her weha gelek hizir di serê wî de ne bin ma

wê halqasî bi hizir û hazn were ber çavan?Ew ji wilo bû.Kî zane ku ka çi di serê wî kalî de hebû.Ew ne mirovekî ku dinya ne dîtî bû.Wî dinya gelek dîtibû.Gelekî xwendibû.Ji ber vê yekê ji mirov karê bêje ku di serê wî de gelek hizir û raman hebûn.Mirov ku serê wî her weha tişibê, wê keve hiziran de û haznanda ji.Ew ji wilo.Ev yeka rasta.Lê tiştêkî dî ji hebû ku mirov weke rast bêne ser zimên û fahm bikê.Ew ji her weha ku ew hizirandina wî bû.Gelekî dihizirî. Gelekî bi hizir dihata xuyakirin.Mirov karîbû ku vê yekê bêne ser zimên.Lê mirov nikarîbû ku bêne ser zimên ku di wê heyeme de çi hizir di serê wî de hebû.Haya ku wî ne gotibana an ji ne anîbana ser zimên wî ne hatibana ser ziman.Tenê bê ku ew bêne ser zimên, ku mirov hizir bi meşêne, mirov tenê ji dîtî û ji tiştên ku mirov zane ku hatina jiyankirin mirov wê hizir bi meşêne.Ew ji çend ku mirov bigihenê rastîyê wê wilqasî ji emê gahabana rastîyê.Rastî her weha ev bû.Ji ber vê yekê bû ku bala Dilsoz û Sozdar bi hey li ser Şerko bû.Ka çi di serê wî de hebû ku bêne ser zimên ji wan re di wê heyeme de. Ma gelo wê wî çi bianîyana ser zimên? Her weha pirsêk bû û gelekî caran di hata hişê mirov ku mirov car bi car bi pirsê.Ku mirov bi lev bikê.Lê ya rastî ew bû ku her pirs bersiveke dixweze.Ew pirsê ku mirov pirsî û ku bersiv ne hata dayîn ji bi mirov weke ne rehetîyeke dide çêkirin.Her weha mirov karê bêjê.Dilsoz û Sozdar ji piştî ku Şerko ji wan re gotibû ku cihê xwe xweş kin piştê êdî wan ji cihê xwe xweş kiribû û di cihê xwe de rûniştibûn û berê xwe û bala xwe bi hey dabûbûna ser wî di wê heyeme de.Berê xwe dabûbûna ser wî û dohnê xwe dabûbûna ser lêvên wî ku ka wê çi gotin jê derketibana li wan.Her weha ew ji bi vê hizrê bûn.Bi dohn bûn.Bi dohnê xwe yê li ser Şerko bûn.Şerko piştî ku gotibû wan cihê xwe xweş bikin, êdî ew ji weke di hizran de çûbê di cihê xwe de mabû bi bêdeng.Ti deng ji wî ji dernediket.Dibêt ku ew ji di serê xwe de hizir fikir ku ka wê çawa hizra ku di serê wî de heya bêne ser zimên.Dibêt ku zanîbû ku wê çawa bêne ser zimên, lê hizir fikir ku ka dema ku wî anî ser zimên ew wê çi berteke bidina wî di wê heyeme de.An ji dibêt ku ser wê yekê dihizirî ku di wê kêlikê de bêne ser zimên an ji nê. De ne, Şerko gotbû wan ku 'de ka rûnihin em hinekî dî bi hev re bi peyîvîn'.Piştî vê gotinê re ku Şerko tiştêk ne gotibana ji çenedibû.Divîbû ku wî tiştêk bi gotina.Şerko dema ku wilo gotibû, dibêt ku di serê xwe de safî bû.Dibêt ku zanîbû ku wê çi bi peyîvê.Dibêt ku hingî biryara xwe ya ku bi wan re axiftinê ya bi wan qanc dabû.Lê bele medem ku wilo bû, ji ber çi di wê heyeme de her weha bi bêdeng dima sekinî di cihê xwe de û dihizirî di wê demê de?Her weha

dema ku di wê heyeme de mirov lê dimeyîzend hizir û pirs di serê mirov de çêdibû. Şerko tenê mabû sekinî di cihê xwe de. Di hizirî di wê heyeme de. Weke ku carake dî tişte ku wê bi wan re li ser axivîbana di serê xwe de dibir û dianî. Dema ku mirov li ruyê wî di meyîzend mirov digaha vê hizrê...

Piştê ku her weha Şerko ji û Wan ji cihê xwe di cihê xwe de xweş kir, êdî piştê ku weke bêhneke ji bi bêdeng mabû sekinî piştê êdî kir ku bi axivê. Dema ku ku her weha da xwe di wê heyeme de hinekî ji ser balgih xwe bi pêş ve dayê de. Dema ku xwe bi pêş ve dayê de êdî piştê her weha li Dilsoz û Sozdar meyîzend û gota wan: 'ev demeke ku dohnê min li ser herdûya ya, weke ku derdekî wa hebê win tevdigerihin, ji min re ji ku derdekî we hebe bêjin, da qana ku tiştê ji destê min werê ez alî wê bikin. Ti derd bi xwe hiştinê re nayê çareser kirin. Her derd ne bi xwe hiştinê dixweze ji bo çareserîyeke. Derdê we ku hebe derdê dilê an ji derdê çûna malê ya, an ji derdekî çawa ya? Min weke mazinekî xwe erê bikin û ji min re bêjin. Bêjin da qana ku ez ji bi we re em rêyeke û çareserîyeke bibînin. Duhû di civatê de min kifş kir ku win di ponijîn. Min kifş kir ku win di serê xwe de li dîyarekî dî ne. Lê win li kijan dîyarî ne, ez ji nizanîm'...

Piştî ku Şerko her weha hinekî li ber Dilsoz û Sozdar axivî, êdî Dilsoz ji û Sozdar ji weke ku fihet bikin hinekî sor bûn û serê xwe kirina ber xwe de. Li ser vê yekê Şerko gotineke dî ji gota wan di wê rewşê de. Fihet ne kin ji min, min weke mazinekî xwe û kalakî xwe bibînin. Û ji bîr ne kin ku *sê ahd* li min ketibin ku tiştê ku ji min werê, ez ji bo we teqşîr nekim'. Piştî ku Şerko her weha got, êdî ev gotina dawîya ya Şerko bi gotinên wî yên dîn re di serê Dilsoz de û Di serê Sozdar bûna temene hinek hizaran. Her weha ji ruyê wan dihata têgihîştin. Di wê heyeme de ji Şerko ji piştî wan herdû gotinên xwe re bi bêdeng mabû û dohnê xwe biribû ser wan di wê heyeme de. Ew ji piştê kuu weke bêhneke man û hizirin êdî piştê Sozdar kir ku li ber Şerko bi axivê. Piştê ku Sozdar ku li ber Şerko bi axivê, êdî pêşî di cihê xwe de weke ku cihê xwe baş girt û her weha ji Şerko re axivî.

'Ya rastî ne ez ne tenê, em herdû ji tê weke mazinekî xwe dibînin. Êm tê weke kalakî xwe yê ku gelekî û gelekî zane dibînin. Ti ji bo me her weha yî. Ji ber vê yekê ji emê li ber tê ne ji gotinê û ne ji ji hûrmete teqşîr ne kin. Haya nahaka ji me ji xwe teqşîr ji ne kirîya. Divêt ku tê ev yeka ji me û ji nêzîkatîyên me fahm kiribê. Di rastîya me de li ber mazinekî rêz li ser ham tiştî re tê. Ev yeka weke çandaka mazin bi me re û ji demên kevn

tê.Ji ber vê yekê ji dema ku em mazin dibin ji pêşî ev bi me tê hîn kirin.Mirov di nav me de vê yekê ne tenê li cihên xwendinê hîn dibê.Pêşî li mala xwe ji dê û bave xwe vê yeke hîn dibê. Mirovê biasil bê divêt ku vê yekê ji di serê xwe de bigrê'.De ne, di mala mirov de rastîya mirov yê ku herî baş û qanc zanîn De û bave mirov e.Ew pêşî ji mirov re bi zanebûne xwe dibine temenek di jiyane de.Yê me ji wilo ya.Me ji mazinê xwe rastî û mirov hîn kir.Bi vê yekê re çend ku em bizanebûn ji bûn emê rastîyê û mirov bidina mirov.Her weha ev yeka girînge.Dema ku min ev gotin anî ser zimên, hingî min çanadaka me û kevneşopîyeke me anî ser ziman.Ti ji vê yekê ji me bêhtir zane.Ti bizanetir î. Nahaka ez li ser nave xwe û Dilsoz di peyîvîm.Divêt ku ti ji her weha gotinên min erê bikê.Gotinên weke rastîyeke me erê bikê.Gotin ji deve mirovê ku têne ser zimên, rastîyeke tenê ser zimên. Ew rastî ji rastîya wî yê ku têne ser zimên ji ne dût e.Her weha ez karî li ser gotinê ji te re bêjim.Her weha ez karîm gotinê ji te re benime ser zimên. Gotin, deme ku têt ser zimên, bi xwe re gelek hizrên têne ser zimên.Lê divêt ku ez bêjim ku bare ku her weha li gotinê, ne tenê barakî ku bi hzirê tenê ya.Ji xaynî wê yekê ji barakî wê gotinê heya ku bi hizran re têt ser zimên.Hest ji her weha barakî wê ya.Di gotinên min her weha ev ji heya.Dema ku ti baş dohnê xwe bide gotinên min, tê wê hestê ji kifş bikê.Ew hest ji bi mirov re ya.Hesta mirov e.Vêce nahaka dema ku min hinek gotinên ku bi hizir ji anîna ser zimên, wê bi xwe re hinek hestan ji bînine ser zimên.Ev yeka ji dema ku bû, êdî wê rastîyekê bi me re bêne ser zimên.Wê rastîyeke dî bêne ser zimên.Divêt ku ez bêjim dema ku ti li me meyîzenê tê ji vê yekê baş û qanc têbigihê.Hizir û hest bi hev re bi me re ya.Dema ku mirov li xwe û rastîya xwe meyîzenê, wê vê yekê baş û qanc fahm bikê.Dema ku ti ji li me meyîzenê tê vê yekê baş û qanc fahm bikê.Di jiyana me de berî ku em bi hev re herina Cizîre bota û bixwênin, hingî xwestekeke me û hizreke me hebû.Ew ji her weha bibina xwedî zanebûn bû.Piştîre ku em di jiyana xwe de bi rê ve çûn û piştîre ku ew rê bi Cizîre bota ket û di wir ve ji çû, piştîre caraka dî vegerehe malê û piştîre ji hat û hat ku haya vir ku nahaka em li vir ên.Ev gotin rastîyeke me têne ser zimên.

Em bi hizir mazinin.Kalkên me ku xwûde ji wan razî bê! Zanebûnaka mazin ji me re çê kirin. Em ji me re ji wasîyat ji kirin ku em hertimî wê zanûbûne ji di serê xwe de ji bigrin. Ev ji bo me ji rast dîtin.Piştîre ji gotina me, ku wê di serê xwe de girt ji tenê bi xwe re ne hêlin. Bi hevîrdora xwe re ji havpar bikin.Ev ji xwestekeke wane ji me.Piştî ku em çûna Cizîra bota û me li wir zanebûna xwe her weha maztir kir êdî me

kira serê xwe de ku di nav mirovan de ji wê bênine ser zimên. Bi vê yekê re ji em nahaka bi yekê û bidil li vir ên. Li vir ji em di nav mirovan de rûniştin û me anî ser ziman. Me xwe li camêrên weke te ji da hisandin. Ev ji dide xuyakirin ku zanebûnaka me heya. Li vir, lê biqasî hizira û hizir û hesta ku me bi mirovan re hevpar kir, dile me ji bi hest bû û û serê me ji bi hizir bû. Lê ezê nahaka ji vir pêde ew hesta ku ku ketî dilê me de ji terê bênime ser zimên. Ew hest bi me re mazina. Bi me re ew hest, navê wê evîna. Her weha li vir navê wê bû evîn.

Ne ti ji tê bîra tê ku dema ku roja pêşî çawa ku em hatina vir me ti dît û me bi hev re hevdû nas kir. Piştî di nav mirovan de ji em hinekî ji hizre xwe axivîn. Lê di wê heyema ku ti ji li nig me ku em di axivîn dû keçik di ber çavên me ve buhurtin. Piştî ku her weha herdû di ber çavên me ve buhurtin. Piştî ku buhurtin, êdî ti demî piştî me ji dil ji bîr nekir. Hertimî mana di aqil û hişê me de. Dema ku me ew dîtî, êdî dinye me weke li me hata guharandin. Di serê me de ew bûna hebûnek bi me re. Bêhn bi me re bi wan re hat û çû. Her weha li me hat. Dile me ji her weha dema ku ew di bîra me de bûn zû bi zû diavêt. Dema ku em dirûniştin di bîra me de bûn. Ji ber vê yekê ji me ji ber wan nikarîbû ku aqil û hişê xwe bidina tiştêkî dî. Her weha li me hat. Her weha wan gelek tişt di me de çekirin. Wan gelek tişt di me de dana çekirin.

Piştî ez karimi bêjim ji duhû ve xew ji ne kete çavên me de. Piştî duh êvarî civat li wir jê belavbû û piştî herkesek çû mala xwe piştî ku em ji çûna ser cihên ku razihin, lê me kir û nekir xew bi çavên me ji ne ket. Hişê me hertimî li ser wan bû. Li wê bêjnûnala wan bû. Ew her weha hertimî bi wê bêjnûbala xwe re hertimî di aqil û hişê me de man. Ez karim bêjim ku haya ku bû sibeh xew bi çavê yekî ji ji me ne ket. Piştî ku bû sibeh êdî bêxewhildin, em ji ji nav cihên xwe hê bi fechrê re rabûna ser xwe û bi hev re hinekî li ser xwe garahan û hinekî li ser wê hizre wan ya di serê me de em hinekî hizirîn ji. Hizirkirin ku bi dil bê, mirov di nav xwe de dibe û dibe. Ji vê dinyê dûr dixê. Mirov dibe dinyeyeke dî. Mirov her weha di xwe de dibe. Em ji her weha di wê demê de di xwe de bûn. Piştî ku em hinekî li ser xwe garahan û piştî ku ti ji rabûyî ser xwe û hatî derve û gayayî me û me bi hev re hinek gav avêt piştî êdî em bi hev re hatina malê ku em taştê ya xwe bikin. Piştî ku me taştê ya xwe kir ji, êdî em her sê bi hev re çûna nav civata derve û hinekî em bi hev re di nav wan de rûniştin û me bi hev re hinek danûstandin kir. Piştî ne ti ji zane ku êdî civat bi ber jê belav bûne ve çû, êdî me ji kir ku em werine malê di wê heyeme de. Piştî ku her weha me kir ku am werin û ku em

hatin ji, êdî di rê de me herdûkan gote de, em hinekî dî ji ser xwe di navende de bigerihin. Piştê em herdû bi hev re çûn û ti ji bi bi teneserê xwe hatî malê. Piştê ku em çûn, êdî em hinekî ji navende derketin û çûna bernavende û hinekî li wir li bin daraka tu yê ku gelekî û gelekî mazin û kevn û stûr li binê wê ji xwe re rûniştin. Dema ku em her weha hinekî ji xwe re li binê wê rûniştin, êdî em hinekî ji xwe re li wir li bin wê dare rûniştin û ji xwe re hizirî. Ew der devereke ku xweş û xweşik bû. Bêhne mirov li wir derdiket. Dile mirov li wir xweş dibû. Mirov di dile xwe de rehet dibû. Hevîrdorên wêderê ji dile mirov bi nerîne xweş dikir. Her weha li me ji hat û dile me ji xweş bû. Lê belê ez ji terê bêjim ku di wê xweşbûne de ji hişê me ne li wir bû. Wilo dihata xuyakirin. Hişê me di serê me de li ser wan keçikan bû. Em li ser wan dihizirî. Wan mazin di dile me de cih girtibû. Wan dile me qanc girtibû. Carna ku ez bixwe li ser wê dihizirîm û piştê ku dihatima xwe û ku min ew li nig xwe ne di dît, êdî dile min weke ku ti bikê destê xwe de û bigûveşê li min dihat. Gûvaştinaka mazin di dile min de çêdibû. Wê gûvaştinê ez ji rewşeke dibirim û dikirima rewşaka dî de. Her weha li min dikir. Ez bi bawerim ku wilo li Dilsoz ji dikir. Ji ber ku ya dile min ev bû û ya dile wî ji ji ya dile min ne cudatir bû. Bi vê yekê re ez karim bêjim ku ya dil ji dil pê ve ti kesek fahm nekê. Her weha ê karim bêjim. Ez karim bênime ser zimên. Piştê ku em her weha hinekî li binê wê dare man û hinekî ji xwe re bi hev re rûniştin û hinekî ji ji xwe re di serê xwe de hizirî û piştê di wê rewşê me dît ku wa ew ji wê li hevberê me ve tenê bi ber me ve. Ti ne bê, rêya wan di wir ve diçû û em ji li binê dare bûn. Dema ku ew her weha di wir ve hatin ku herinê cihê ku wê çûbane de her ku kuder bana, me ji ew di cihê xwe de dîtî.

Lê ya rastî ku ez bêjim, hingî dema ku me ew dîtî, di serê me de gelekî û gelekî bandûrak li me kirin. Di wê demê de dema ku me ew dîtî, hingî di serê me de mazin cih girtin. Piştê ku ew ji bi ber me ve hatin û dema ku gahana dahma me û li dahma me sekinîn ji, êdî weke ku nû ve wê kêlikê pêşî êm jin bikin li me hat. Piştê ku ew hatin û hatina dahma me û li dehma me sekinî û me hinekî ji bi hev re danûstandin kir, piştê wan ji desmalka da dest me. Bi vê yekê re me ji fahm kir ku ne tenê wan di dile me de cih girtîya. Me ji her weha di dile wan de cih girtîya. Êdî piştî vê yekê re piştê me ji her weha li gor ya dile xwe û adete xwe gûstîlkên dana wan li ber desmalkên wan yên ku dabûbûna me di wê heyeme de.

Piştî vê yekê re êdî ku hinekî dî ji li dahma me man, êdî piştîre ji nig me çûn. Lê ez ji terê bêjim ku di wê heyeme de ti gotin ne ji deve me û ne ji deve wan di wê heyeme de derket. Zêde her weha ti danûstandin di nav me de ne bû. Lê di dile me de danûstandinaka ku mazin hebû. Me ev hîs dikir di wê heyeme de. Piştîre ku ew ji nig me vaqatahan çûn ji piştîre dile me wilo xweş bû êdî neyê gotina, hingî xweş bû. Wan her weha bandûraka ku mazin li ser me kir. Li ti der û deveran tişteki weha em jin ne bû bûn. Ev dibêt di baxte me de hebû. Dibêt ku di baxte me de nivîsandî bû. Piştîre ku em ji wir hatin ku werine malê ji, di rê de ez û Dilsoz hinekî bi hev re axivîn ku em vê yekê ji terê ji bêjim. Lê me ne nehaka hizir dikir ku em ji terê bêjim. Me hizir dikir ku sibe an ji roja dî. Lê tê nahaka ji me weke mazinekî me ji me pirsî. Êdî ne di bû ku me bersive tê ne dabana. Ya rastî ji ew bû em bi hev re bi axivîn. Lê ez gotineke dî ji terê bêjim. Ew her weha evê ku navên wan Pelşînê û rojê bû. Ew ji cil û berê wan dihata têgihiştin ku ji malaka ku asîl bûn´.

Piştî ku Sozdar her weha axivî bi Şerko re, êdî Şerko ji di cihê xwe de hinekî weke ku ma sekinî di wê heyeme de. Hinekî bi hizir bû. Di serê xwe de weke hinek tiştin di hizirîn. Sozdar ji piştî ku vegotina xwe her weha gotibû, êdî piştîre mabû sekinî bi bêdeng di cihê xwe de di wê heyeme de. Ti deng ji wî ji êdî dernediket. Ew ji di cihê xwe de mabû bi bêdeng. Dilsoz ji xwe ne berî Sozdar û ne ji piştî Sozdar ti gotin gotibû. Her weha ew ji di cihê xwe de mabû sekinî di wê heyeme de. Piştî Sozdar mabû sekinî Êdî piştîre heya herdûkan bi hev re çûbû bû ser Şerko. Lê Şerko ji bi bêdeng li ber wan û li hevberê wan bû. Şerko piştî ku Sozdar vegotina xwe bidawî ji kiribû êdî mabû bi bêdeng di wê heyeme de. Ti deng ji wî dernediket. Di serê xwe de dibêt ku tiştên ku Sozdar ji wan anîbû ser zimên dibir û di anî. Lê ber ku di serê xwe de di bir û di anî û an ji her weha n´hinekê hizirna dî di hizirî ku çî di hizirî ew di serê xwe de di nav de bû û li ber wan bi bêdeng bû. Lê Sozdar ji û Dilsoz ji gotina pêşî ya Şerko mereq dikirin. Her dayîmî, gotina pêşî di rewşên weha de girînge. Ji ber vê yekê bû ku di nav xalkê de hertimî di gotin ku ´gotin gotina pêşîya û gotina pêşî gotina mîr ê´. Her weha gotin. Gotina pêşî hertimî girîng bû ji bû dile mirov. Gotina pêşî mîra gotinana. Her weha hertimî girînge. Dilsoz ji û Sozdar ji vê yekê zanîbû. Şerko ji vê yekê zanîbû. Dibêt ku ji ber vê yekê ji di ma sekinî bi bêdeng di wê heyeme de. Ji ber ku gotina ku wî pêşî gotibana, ku çî gotina wê di serê wan de mazin cih girtibana. Wan xwe ji vê yekê re weke ku amede kiribûn. Şerko ji di serê xwe de dihizirî ku ew gotina pêşî çî bana. Şerko, Dilsoz ji û

Sozdar ji nas kiribû. Wî Pelşînê ji û Rojdê ji nas dikir. Wî gelek caran ew dîtibûn. Li gelek deveran rastî wan hatibû. Şerko gelek demên xwe li qasre di buhurand. Li qasre ji gelek caran rastî wan hatibû. Şerko di wê heyeme de ku dihizirî de dibêtu ku ew hamû di serê xwe de dibir û di anî. Dibêtu ku Pelşînê û Rojdê ji tanî hişê xwe caraka dî. Dibêtu ku bi wan re Dilsoz û Sozdar di serê xwe de dibir û di anî. Weke ku rewşaka ku mazin hebe ew dima sekinî di wê heyeme de. Piştî ku Şerko hinekî her weha ma sekinî di cihê xwe de, êdî piştî serê xwe ji ber xwe weke ku rakir kir û li nav çavên herdû ciwanan meyîzend. Hinekî her weha rastûrast li nav çavên wan meyîzend. Piştî kir ku bi wan re bi axivê û bersiveke bide wan di wê heyeme de.

Şerko ku serê xwe rakir û li nav çavên wan meyîzend. Dema ku li nav çavên wan meyîzend ji, tenê hema wilo li nav çavên wan meyîzend. Piştî ku li nav çavên wan meyîzend ji, êdî her weha li ber wan ji wan peyîvî;

‘Win zarokno, biqasî ku ez di bînim, ku win bi keçkên mîr re gahana hevdû. Ew keçkên ku win bi wan re gahana hevdû û hatina nig hevdû keçkên mîre me ne. Navên wan ji her weha Pelşînê û rojdê ne. Ew gelekî û gelekî xweşik û bi aqilîn. Hişê wan heya. Wan ji perwerdeyeke mazin hilde ya. De û bave wan, wan baş û bîaqil mazin kir. Ez ji were bêjim ku ew ne mirovne asayî ne. Ew bîaqilê xwe re bê, û bi hebûna xwe re bê, ne mirovne asayî ne.

Ew keçkên ku wa navê wan ji min re got gelek caran min ew dîtina. Hema bêjin her car ji ez wan dibînem. Cerna ji ku ez li qasre bûm min ew dî dîtin.

Vêce nahaka ez ji wa re bêjim ku wa rast kir ku wa nahaka ji min re got. Ji wa ya ku ji wa hêvî dihata kirin ji ew bû. Vêce nahaka, em çi bikin? Ya rastî ku win ji dil hij wan dikin divêtu ku win vê yekê bidina nîşandin. Xabere ji dê û bavê xwe re bi şênin û bila werin û li nig mîr rûnihin. Mîre me, ne mirovekî ku nafsaka ku xirab li serê, heya. Ew mirovekî bizane ya. Ewê ji rewşê evinê û evindaran fahm bikê. Ew ji rewşa bavkalkê xwe bê, an ji ji rewşa xwe bê wê wa fabikê. Werin sibeh xaberê bidina de û bavê xwe û wan. Bila werin ku wan bixwezî. Dema ku wa xaber da de û bavê bêjine wan bila bi amede kari werin. Lê bila adet û kevneşopîyên me ji bîr nekin. Bila li pêşîya xwe hinek mirovne ji bo ku werin û li qasre xaberê bidina mîr werin. Bila bêjin ku wê werina mêhvandariya te ji bo tiştê ku bixêr. Wî çaxî, piştî, ku ew ji hatin û li nig mîr rîniştin êdî ez ji ezê li nig mîr bim. Wî çaxî ev dil ji ku win ji rastî hij wan xezalan dikin wê alî we bikê’.

Piştî ku Şerko her weha axivî, êdî ma sekinî di cihê xwe de. Piştire deng ji Dilsoz û Sozdar ji derneket. Piştire Sozdar ew bêdengî xirakir ku gote Şerko 'bila, ya ku te got raste, Emê nahaka bi rê kevin û çina malê û rewşê ji de û bave xwe re bêjin û piştire ku wan ji rewş fahm kir, wê xwe amede bikin û wê werina vir'. Sozdar ji vê gotinê ve dirêj ne peyivî. Piştire hinekî bêdengî çêbû di nav wan de. Şerko ji di serê xwe de weke ku hinek tişt dihizirî. Ew ji ka çi dihizirî di serê xwe de dihizirî. Piştire Şerko zêde bêdeng ne ma. Piştire carake dî li Dilsoz û Sozdar zîvirî û her weha gote wan. 'Sibe, werina bi min re, ezê we bim û li civata mîr dima rûniştandin. Mîr wa nas nekê. Dema ku mîr wa dît, hingî wê heya wî were ser we. Hingî wê kê ku bi wê re bide û bistêne. Ez ji ezê li wir bim. Wî çaxî di nav civata mîr de win ji winê axivin. Mîr wê li we ji hisenê. Hingî ku li wan hisand, wê fahmbikê ku win mirovne bizane ne. Wî çaxî winê di dilê wî de cih bigrin'. Piştî ku Şerko ev gotin ji gotin û ma sekinî êdî piştire hinekî mana sekinî û piştire dise Sozdar mafe xaberdane hida û tenê got 'bila, ti rast dibêjê, gotina tê ji rast e'. Piştire ji Sozdar her weha got êdî ma sekinî û li Şerko ma şaq. Lê Şerko weke ku di serê xwe de dise ketibû hizaranda. Di serê xwe de dihizirî. Dise ku hinekî weke demeke dirêj mabû piştire berê xwe dabû wan û bi wan re axivî bû. Şerko wê naqlê dema ku hizirî bû, hingî di serê xwe de malbata Dilsoz û Sozdar biribû û anibû. Wî ew bihistibûn. Lê ne zêde. Tenê ji hinek vegotinên wan yên di nav xalkê de. Hingî ew gotinên ku wan li ser malbata xwe kiribûn ji, ne gotinên ku rastûrast di derbarê malbata wan de bûn. Lê wî ji wan gotinan rastî weke ku hinekî fahmkiribû. Lê hê ji weke ku di serê xwe de xwedî hizir bû. Xwedî hinek hizirna ku weke ku pirs bûn. Wî her weha hinek bersiv di serê xwe de dixwestin. Lê di wê demê de hê ji wan ne pirsî bû. Ma bû sekinî di wê heyeme de. Piştire ku her weha hinekî ew ma sekinî û piştire ku hinekî dî axiftin di nav wan de çêdibe piştire êdî di dawîyê de Dilsoz ji mafe xaberdane dihilde û di derbarê malbatên xwe de vegotineke ku dirêj ji Şerko re bi zimanakî ku xweş dikê. Weke ku ji wî re helbeteke bi xwenê her weha dema ku di axivê gotinên xwe de derbarê hevdu de û li ser malbata xwe dikê. Piştire li ser malbata mala Sozdar ji dikê. Çi hatiya serê wan ji ji wî re yek bi yek têne ser zimên. Di wê dema ku Dilsoz tanî ser zimên de Şerko ji bi bal heya xwe dabû ser wî û gotinên wî. Şerko her gotina ku wî gotibû di serê xwe de naqs kiribû. Piştire her weha baş û qanc ew ji her alî ve ew naskiribûn. Wî ji xwe zan dikir ku li mala wî hinek kurmîr hena. Lê piştî vegotina Dilsoz de êdî ti guman di serê wê de ne ma bûn. Şerko ew rewşa ku hatibû serê

malbata Sozdar berî higî bihîstibû. Di derbarê wê rewşê de gelekî û gelekî di nav civatan de dihata axiftin. Wî ji ji wan axiftinan bana an ji her weha ji mirovên ku li ser wê rewşê xwedî zanebûn bana li wan hisand bû. Bi vê yekê re di serê xwe de di derbarê wê rewşê de xwe gahand bû zanebûnaka ku mazin. Di wê heyeme de, ew rewş ne li bîra wî bû. Lê piştî ku Dilsoz ji axivî bû, êdî piştî heya wî bi bal çûbû ser Sozdar. Bi çavna ku biêş li Sozdar meyîzend bû. Sozdar ji di wê heyeme de ev yeka baş û qanc fahm kiribû. Şerko, bi vêgotina Dilsoz re dile wî êşehe bû. Agirek weke ku bikeve dile wî de lê hatibû. Di wê heyeme de piştî ku Dilsoz vegotina xwe ya ji wî re bi dawî kiribû ji ew piştî ne axivî bû. Tenê mabû sekinî û li wan û li nav çavên wan meyîzend bû. Bi zêdeyî ji li Sozdar meyîzend bû. Bala bi hey piştî vegotina Dilsoz re bi hey çûbû ser Sozdar di wê heyeme de. Ew piştî bi hey bû bû li wî. Lê piştî ku Dilsoz vegotina xwe bi dawî kiribû êdî heya wî ji û ya Sozdar ji çûbû ser wî ku gotinekê ji wan re bêne ser zimên. Lê mabû sekinî di wê heyeme de. Hinek tiştne ji heyemên berê ji dibêt ku di wê heyeme de hatibûbûna hişê wê. Ew piştî ku hatibûbûna hişê wî li ser wan dihizirî. Li ser wan di serê xwe de diçû. Lê ti kesekî li wir nizanîbû ku ka ew di serê xwe de li ser çi di hizirîn. Piştî ku hinekî her weha mana ser xwe piştî Şerko ti gotin zêde ne kir. Tenê bi gotineke ku bi îşk gote wan 'min berê nahaka ew rewş bihistibû. Tiştî ku hatibû serê malbata Sozdar min his kiribû. Tiştêkî wilo ku newê zanîn ma dibê?' Piştî ve gotine re Şerko ti gotinên di ne got. Ma sekiniî hinekî di û piştî wî gote Dilsoz û Sozdar êdî rabin em herina ser nivînên xwe û hinekî razihin. Dema ku wî ji wilo got, êdî piştî bi hev re zêde ne man û rabûna ser xwe û çûna ser nivînên xwe ku razihin di wê heyeme de. Lê Şerko weke ku bi hizir bû. Di serê xwe de ew weke ku çûbû ku çûbû kuderê. Piştî wê vegotina Dilsoz ya di derbarê malbatê de û ya li ser malbata Sozdar gelekî û gelekî ketibû hizir de. Weke ku wê vegotinê mazin li dile wî xistibû. Gotin ku li dile mirov xist, êdî zor dibê ku ji bandûra wê lê xist bûne xwe rizgar bikê. Ew di wê heyeme de zor dibe. Di rewşeke wilo de, êş mazin di dile mirov de cih digirê. Şerko ji mirovekî ku mazin bû. Mirovekî ku zane bû. Ji xaynî vê yekê ew mirovekî ku pir hestîyar bû. Rewşan pir mazin li ser wî bandûra xwe dikir. Ji ber ku wî ji dil hîs dikir. Ji ber ku wî ji dil hîs dikir, êdî pir di dile wî de dima. Dile wî di êşand. Êş, cerna wilo li mirov dikê ku mirov ji kal dikê. Mirov di dile mirov dide ardê. Ketina mazin ji ew ketina. Êş dil miir dikê. Ji êşe mirr ketin, mirov ku hê saxa, lê weke ku mirî bê lê tê. Bi vê yekê re hinek gotinên xalkê ji li ser vê yek hena. Ew her weha ne, 'mirî

dimirê, lê haya ku serê wî li haft haja ne keve bixwe nizane'. Her gotineke xalkê ji li ser ve rewşê mirr bûne heya. Carna mirovne hinek ji êş ketina dil ji kal ketî di dîtin, êdî di gotin ku 'aaaww meyzênin ew çiqas miir ketîya'. Her weha ew gotin ji bo ku ew êşe ji dil ku çend dihata dîtin tanî ser zimên. Şerko ji di wê heyeme de her weha ku mirr ketibû. Dema ku Dilsoz her weha bahs kiribû bi rastî ji weke ji mirr bikeve lê hatibû. Çend êşehe bû. Mirov dema ku li wî dimyîzend ev yeka fahmdikir. Piştî ku rabû ku herine ser nivînên ku razihin ji, êdî Dilsoz û Sozdar ji çûna ser nivînên ku razihin. Şerko ji Berî herê ku razihê, pêşî ji wan re şev başî kişand û piştî ji dêla ku herê ku razihê çû cihê ku lê dixwend. Piştî ku wî şev başî kişand, êdî wan ji ji wî re şev başî kişand û piştî çûn ku herin û razihin. Piştî ku ew çûn û ketine mezelexwe de, êdî piştî Şerko hinekî dî ji şîyar mabû. Wî hinekî dî li cihê lê dixwend li wir rûniştibû û ji xwe re hizirî bû. Piştî ku Dilsoz bahsa malbatan kiribû piştî weke ku xawa wî ji çûbû. Êdî mêtîye wî hişyar bûbû. Êdî weke ku çî kiribana ji wê xewe wî ne hatibana. Şerko piştî wan re ji her weha weke demeke di menê şîyar. Lê piştî ku dem zêde bi derengîye dikeve, êdî ew ji diçê ser nivînên xwe ku hinekî ji xwe re razihê. Lê piştî ku çûbû ser nivînên xwe ji demeke li wir ji mabû şîyar. Piştî ku dem hatibû ber nêzikî sibehe êdî hinekî weke ku çavên wî çûbûbûna ser hevdû. Piştî hinekî xew ketibû çavên wî de. Lê Şerko haya demeke ku gelekî û gelekî dereng mabû. Ji ber ku wan gotinên ku ji deve Dilsoz derketi bûn bandûraka mazin li ser wî kiribû. Dile wî êşend bû. Êşek kiribû dil wî de. Ew di xwe piştî her weha demeke bi wê êşê mabû. Êş ku kete dil de, ku çawa ji bê êşe wê heya. Êşeke wê ya mazin heya. Her weha di wê demê de ev yeka wilo bû. Bi Şerko re ji her weha ev yeka wilo bû. Wî ji dil ew êş hîs ikiribû. Ji dil jîn kiribû di wê heyeme de.

Piştî ku ew ji her weha hinekî razaha piştî êdî ne bi gelekî re dibê sibeh û piştî êdî di rabina ser xwe. Şerko hertimî berî hemû kesekî di rabû ser xwe ji nav cihan. Wê sibehê ji her weha zû ne razaha bû ji wilo bû. Lê Dilsoz û Sozdar weke wan rojên dîn hê bi fecre re rabûna ser xwe ji nav cihên xwe û derketina derve ku hinekî ji xwe re li ser xwe bi gerihin di wê hawaya sibehe ya hînik de. Piştî ku ew rabûna ser xwe êdî piştî cilên xwe li xwe dikin û xwe di adilênin û piştî derdikevin. Piştî ku derdikevin êdî ji xwe re bidest garandine dikin. Di wê fecre sibehê de hê zêde ti kesek ji ne rabû bû ser xwe ji nav cihên xwe di wê heyeme de. Lê hinek ji rabûbûn. Ew ji yên ku sawal ji koxan derdixistin bûn. Ew ji şivan bûn. Wê paz derxisti ban û biriban çole. Ji wan pêve hê zêde ti kesek

ne rabûbû.Di wê demê de hê jiyayî tavizî bû.Lê êdî hêdî hêdî wê mirov rabûbûnan û jiyayî ji wê geş bûbana.Ji ber ku ber sibehê bû û mirovan ji kar û barê wan hebû.Dilsoz û Sozdar ji piştî ku hinekî li ser xwe li derve bidest garandine dikin, di wê heyeme de Şerko ji şîyare û wan dibîne.Wî hinekî dixwend.Piştî ku wan dibîne, êdî ew ji zêde li hundurê ne menê û derdikeve û digihê wan di wê heyeme de.Ew ji di bin wê hawaya hînik de bi wan re digerihe.Piştî ku demeke her weha ji xwe re bi hev re digerihe, êdî piştî roj ji derdikeve û dinye ji êdî xweş dibê.Ew ji piştî ku hinekî ji xwe re digerihe,êdî piştî divegerihina malê ku taştê ya xwe bikin.Ji xwe dema taştê ji hatibû. Piştî ew ji her weha di xwe de dihizirin êdî piştî zêde li derve ne mênin û di vegehihina malê. Piştî ku divegerihina malê, êdî dibînin ku wa taştê ya wan ji li ber amedekirinê ya.Wan jinan ji dewê xwe ji keyandî ya.Dewê xwe ji maşkan ji vala kirina û nîvîşkên xwe ji ji maşkan derxistina û kirina sênîkan de.Wê nîvîşkê ku wê sibehê bihatana xwerin wê cuda kiribanan û yê dî ji wê şor kiribanan û wê kiribanan *denerûn* de,Denerûn ji bo rûn baş bû.*Dene* ji dar dihatina çêkirin. Darak ku xweşik dihat birrîn, piştî xweşik hundurê wê ji xweşik di qawartin û piştî hundurê wê ji xweşik çêdikirin û piştî destîyê wê ji xweşik dihat çêkirin û pêve dihat kirin û piştî ku her weha dihat amedekirin ji, êdî piştî demeke ji ji bo ku qayîm bibe û qayma xwe bigrê, di nava ave de dihat hiştin û piştî bikar dihat anîn.Weke, çawa ku şilên şiv yê ku dikirina salik û şilik ji di nav ave de dihişt, her weha ew ji wilo dikirin.Rûne ku kete denan de, êdî demên dirêj ji dimenê û xira nebê.Piştî ku çend demî bi mênê ji her weha weke xwe dimenê.Bi çendî ji rûne ku kete denan de ji bo demên dirêj bimenê dixistinê de.Den, ku tiştî rûn dibû, êdî weke cêrên panîr ku dihat bin ardkirin û dihat hilandin, ew ji her weha dihat hildandin.Lê ew weke cêrên panîr ne dihat bin ard kirin.Ew bi hinek avayên dîn dihat hilandin.Ji bo wê û hilandina wê xûsîsî hinek kûar dihatina çêkirin.Ew ji her weha di wan kûaran de dihat danîn û hilandin.Kûar ji li hinekî cihên hînik dihatina bicih kirin.Divîbû ku dicihê kûarê ji alîyê hînik bûne ve, ne kemî cihê ku ji tivran û tiştên wilo di arde de dihat çêdikirin ji bo ku ew demeke dirêj weke xwe bimênin bana.Her weha ev yeka ji girîng bû.Ji ber ku hîniktîya wan bê rastkirin ji hinek mirovên ku xûsîsî ji vî karî fahm dikirin hebûn.Wan rê şanî mirovan dide. Lê di malê de ji jina malê hertimî di derbarê van nûqtan de xwedî zanabûn bû.Wê ji zanebûna xwe bikar dianî.Her weha tiştên xwe êdî di parastin.Ji jineke re ev tişt parastin weke kevneşopîyeke dihat dîtin.Wê mal li ser lingan dihişt.Ji ber vê yekê

ji tiştên malê ji wê di parast.Bi vê yekê re divêt ku mirov bêje ku çandaka mazin li ser temenê zanebûne parastinê û avakirinê pêre hebû.Ew di jiyane de ya ku li malê li destê wê dihata meyîzandin bû.Her weha ew mazin bû.Wê jiyana li malê li ser lingan dihişt.Li malê ji mêr zêdetir ji wê dihata pirsîn.Her weha rewşek hebû.Ew rewş dema ku mirov şîrove dikê, mirov dibîne ku di hundure wê de gelek kevneşopîyên ku wê li ser lingan di girtin li malê bi jin re hebûn.Jin bixwe ji kevneşopîyeke mazin bû.Kevneşopîyeke ku jiyana li malê û bi malê dimeşand bû.Hizre wê û rastîya wê ji tere wê yekê dikir.Di rastîye de divirde, divêt ku mirov li gor vê nêzîkatîyê qasre mîr carake di şîrov bikê.Ji ber ku li gor vê nêzîkatîyê ji hinek rastîyên ku divêt ku werina ser zimên hebûn.Ew rastî ji her weha pêşî divêt ku mirov bêje ku bi jine re dihatina ser ziman. Vê rastîyê, rastîya mîr û mazinatî ji ku mirov pêve şîrove dikê, mirov dibîne ku ne li ber hevdû bûn, hevdû temem dikirin.Li qasre hertimî jin an ji dîya mîr ku dihata dema xwe ya pîrîtîyê, êdî jê re hertimî bi awayaka ku mazin nêzîkatî dihata kirin. Gotina wê, di nav civata mazin bû û lê dihata hisandin.Bi vê yekê re mirov karê bêjê jin di qasre mîr de û di civate wî de bigotin bû.Xalkê dora wî ji, rêz û hûrmet ji vê yekê re digirt.Ji ber di nav wan de ji wilo bû.Temenê vê yekê ji, her weha ew nêzîkatîya ku ku weke kevne şopîyeke mazin bi pêşketibû çanda pîrîtîye çêdikir.Çanda pîrîtîyê xwedîyê pergaleke bû.Bi rastîya xwe re ji di nav xalkê de pergalek li ser lingan dihişt.Her weha mirov divêt ku pîrîtîyê mazin bêne ser zimên.Divêt mirov bêjê, ew bêja pîrîtîyê ya di nav kurdan de hinekî ji xwe maztir ji şîrove bikê.Wê bêjê, gelek nirx û hebûn, yên ku di nav xalkê de li ser lingan dihişt û diparast.Şerko ji vê yekê re divêt ku mirov bêje ku mirovekî ku mazin bû û mirovekî divêt ku mirov wî mazin bêne ser zimên e.Bêja pîrîtîyê, cerna wate bêja zanebûne li dihata kirin û dihata ser zimên ji.Bi vê yekê re hinekî mazin bû.Ku ne wilo ji bana, ma wê karîbana ku halqasî bi hêz û mazin bûbana.Bi vê yekê re mirov divêt ku ew çand û nirxên ku pêre ne ji baş bi bîne û şîrove bikê...

Şerko û Dilsoz û Sozdar, piştî tenê malê, êdî piştîre diçîna hundurû.Li hundurû wê ji wan re sofraya taştê ye sibehe hatibana amedekirin.Dema ku tene hundur, êdî di bînin ku wa softa taştê hema bêja hatîya amedekirin.Jinan ji karê xwe yê keyandinê û her weha karên ku wê sibehe kiribanan kiribûn.Piştîre êdî bidest amedekirina sofraya taştêkiribûn.Hawa ji di wê demê de hînik bû.Di wê hînakayîye de taştê kirin ji dile mirov xweş dikir.Her weha mirov weke ku ji nû ve were dinyê li mirov dihat.Hingî xweş û lîz bû.

Piştî ku ew hatina hundur. Êdî ne bi gelekî re sofraya taştê ku ji wan re hata amedekirin ji, êdî ew ji bi hev re çûn li ser sofraya taştê rûniştin. Lê di wê heyeme de deng ji ti kesekî ji wan dernediket. Di serê Şerko de ji şevê dî bigre haya digaha wê sibehe tiştên ku dîtîbûn di serê wî de bûn û ew dihizirandin. Şevê dî, wî gelek tiştên ku wî dil êşandî kiribûn his kiribû. Haya sibehe ji bandûra wan li ser wî hebû. Ji xwe ew wê şevê ji zêde xaw ji ne ketibû çavên wî de. Haya ku bû bû sibeh her weha di serê xwe de li ser tiştên di ponijî. Mirov ku bi hizir bê û bi hestîyar be, mirov tiştên ku his dikê ku ji dev ji bin zêde bandûraka mazin li mirov dikin. Her weha mirov kare ji bo wî ji bêjê. Ew ji mirovekî zane bû û hestîfîya wî ji hebû. Bi vê yekê re mirov karê bêje ku ew xwedîyê şaxşiyeteke ku hestîyar ji bû. Ma ku ne wilo bana wê ew wilqasî di bin bandûra wan gotinên ku hiskiribûn de ma bana? Hest her weha li mirov dikê. Mirovên hestîyar hizra xwe ji bi hestîyarî çêdikin û ténine ser ziman...

Piştî ku hersê hatina hundur û dîtîn ku wan sofraya taştê hatiya amedekirin û ku piştî li ser rûniştin, êdî piştî bidest taştêkirina xwe kiribûn. Piştî ku taştê ya xwe bidawî dikin, êdî piştî bi hev re têne ber devê derî û li ber devê derî li ser wê arzêla ku hebû hinek ji xwe re dirûnihin. Piştî bi hev re hinekî ji xwe re dirûnihên êdî piştî bi hev re dikin ku herine derve û hinek li ser bigerihin û bi hinek mirovan re rûnihên. Şerko, dema ku her weha biryara xwe didin êdî piştî bi hev re dirabin û dide pêşîya wan û derdikevin. Piştî ku derdikevin, hinek ku diçin li derve, êdî rastî hinek mirovên dîn ji tên û bi hev re dikin ku herina qasra mîr û hinekî li civata wî rûnihin. De ne, civata mîr serê sibehe ku piştî taştê re û êvarî ku piştî şîve re mazina. Mirov di van deman de pir li wir kom dibin. Piştî ku dem bi ber nîvro ve tê, êdî ku mîr biryara xwe bide bi hev re hinekî ji xwe re bi hev re derdikevin. Cerna her weha biryara xwe dîdin û diçina neçîra kewan ji. Mîr pir hij neçîra kewan dikin. Neçîrkirina wan neçîkirineke ku asîla. Nave wê heya. Mirov ji di wê çûna neçîrê de dikevina rax mîr de û diçina neçîrê. Axlabê ji, mirovên ku bi mîr diçina neçîrê yên ku baş xwedî zana na. Yên navê wan heye ne. Lê axlabê ji mîr li mal dimenê. Ji ber ku hertimî civata wî li dar a. Mirovên ku ji deverên dûr têne nig wî hena. Ew ji di nav wan de dirûnihê. Bi vê yekê re civata wî hema bêja hertimî li dar dimenê. Şerko, ku Dilsoz û Sozdar pêre û di rax de digihine hinek mirovên dî ji di riya xwe de û bi wan re dibina yek û hemû bi hev re dikevina rê de û di kevîne rê ya qasre de. Wê çûbûban qasre û li civata mîr ji rûniştiban. Lê Dilsoz û Sozdar ji ew cara

wan ya pêşî bû ku wê çûbûbanan civata mîr. Her weha vê yekê bi wan re hinekî di wê heyeme de hilma wan bi ser dile wan xistibû. Hilma wan, ne ku ji ber ku wê ew çûbana civata mîr bi ser dile wan xistibû. Ji xwe ew ji kurmîr bûn. Lê gotinên Şerko yên şevê di ji di serê wan de bûn. Ji ber vê yekê ku hinek di dile xwe de li ser xwe bûn.

Pişti ku hinekî mesşîn êdî piştî ne bi gelekî tenê ber qasre mîr. Dema ku nêzîkî qasre dibin êdî dibînin ku wa hinekî çûn û hatin zêde ya. Ji wê yekê ji dihata fahm kirin ku li qasre mêhvenên mîr hena. Mîr hertimî mêhvanên wî hebûn. Ji ber ku ew mazin bû. Ji ber ku ew mazin bû, êdî mirovan ji xwe lê digirt. Dema ku dihatina wîr riya xwe bi qasrê ji dixistin. Ji xaynî mîr û mirovên her weha, hinek mirovên zane ji hertimî dihatina qasre. Mirovên zane ji hinekî tîfratîye wan hebû. Haçîka zanist bûn bi zanebûna xwe re bi dev û lêv bûn. Dema ku her weha di civatan de di rûniştin, êdî bi zanebûna xwe re xwe mazin dikirin û didana erêkirin. Her weha mirov kare ji bo mirovên dengbêj ji bêjê. Ew ji ji aliyekî xwe zanist dihatina hasibandin. Nave wan ji hebû. Dengbêjî ji tîfratîyek bû weke zanistîyê. Her weha ew ji mazin bû. Ew ji biaqlê xwe û dengê xwe de re hebû. Bi vê yekê re di nav xalkê dihata naskirin. Dengbêjî, xwedîyê dîrokeke ku kevna. Ji heyemên berê ve, her weha heya û li pêş a. Di civatên mîr ji dengbêjî ji weke xosletekî civatê li ser lingan bû. Mirovên zanist çend ku bi zanebûna xwe re xwe tanîna ser zimên, her weha wan ji xwe bi dengê xwe re xwe tanî ser ziman. Ya wan bi rastî ji li ser mirovan bi bandûrtir bû. Wan bêhtir li ser mirovan bandûrak dikir. Wan bi dengê xwe re xwe di kirina ser û dile mirovan de. Bi vê yekê re mirov karê bêje ku ew ji mazin bûn. Li qasre mîr ji cihekî wan yê teybet hebû. Li civata mîr ji her weha cihekî wam yê teybet hebû. Mîr ji qadrek dide wan. Bi vê yekê re ew ji mazin dibûn. Her weha ew hem bi deng û zanista xwe re mazin bûn û hem ji bi qadritîya ku mîr dida wan re mazin dibûn. Bi vê yekê re mazin derdiketina pêş. Bi vê yekê mirov karê bêje ku bandûra wan ji li ser mirovan li ser xalkê mazitir bû. Wan di nav xalkê xwe de rêyeke pêşketine bi xwe re li ser lingan digirt û bi pêş ve dibir. Her weha mirov divêt wan ji bi qadr bêne ser zimên.

Li civata mîr Dengbêjî ji, weke zanistîyê bi qadr û mazin bû. Her weha mirov dema ku dengbêjî şîrova kir, divêt ku mirov cihekî ku teybet di şîrove de jê re cûda bikê. Bi rastî ji pêşketine ku dengbêjan dide kirin ne hindik bû. Wan karakî ku mazin dikir. Wan bi zargotina xwe re diroka xalkê tanîna ser ziman. Li ser mîr û kirinên wî wan xweş tanî ser ziman. Bi vê yekê re mîr ji mazin dibû. Bi vê yekê re mîr maztir di nav

xalkê de di serê mirovan cih digirt. Her weha mirov divêt ku bêne ser ziman. Mîr dema ku ji herêmeke diçû herêmeke dî ji her weha zargotin ji li ser hebû. Dema ku di kete şerekî de mêrenî û mîrenîya wî û yên ku pêre ne mazin ji deve wan dihata ser ziman. Xalkê ji deve wan, ev yeka dizanî. Her weha di xale de dengbêj bixwe yê ku tanî ser ziman. Ew ji dema ku mîr diçû şer pêre bû. Dema ku ew diçû ji êdî wî ji tiştê ku di dît tanî ser ziman. Mêrenî, bi zargotina xwe re tanî ser ziman û bi zargotina xwe re dikira malê xalkê. Her weha ku kemesî an ji têkçûn ji çêdibûn, wî tanî ser ziman û bi anîna xwe ya ser ziman re dikir ku mirov kêmesîyên wê bibîne. Her weha xwediyê hinek xosletan bû. Bi vê yekê re dengbêjî, di wan dema de bi gelek awayan pêş ketibû. Awaya olî qasîde, bi awaya devxalk dengbêjî û her weha awaya ku jiyan û kirin û destanên xalkê bizargotin dihata ser ziman. Her weha gelek awa hebûn. Bi vê yekê re mirov bêje ku ew weke rehge jiyanê bûn. Ew rengîti ji hertimî xwe li civata mîr an ji her weha li civata hinek mazinan xwe dide jin kirin. Nahaka veka dema ku Şerko, Dilsoz û Sozdar ku çûna nig mîr û li nig wî rûniştin ji êdî wê bibînin ku li civata wî çend mazin hena. Wî ji xaynî wê yekê ji bibînin ku li civata mîr çend mirovên zane û dengbêj ji hebûn. Ew ji wê bi dengê xwe re gelek tiştan bînin ser ziman. Ew ji wê li wan hisênin û wê gelek tiştan ji deve wan his bikin. Rastî bi wan re mirov karê bêje ku li ser ziman. Evin bi wan re mirov li lev bû. Ji xaynî wê yekê ji dema ku mirov bahsa wan û anîna evinê ya ser zimên kir, divêt ku mirov ji bîr nekê û bêje ku wan hizreke evînê her weha xwe re di nav xalkê de di serê mirovan bixweza çêdikirin. Hizre evînê her weha divêt ku di nav kurdan de û bi dengbêjan re mazin were ser ziman. Wan, biqasî evîna ku dihata jin bi mirovan re bi gotin û zargotinê de di serê mirovan de ji evînek bihizir didana çêkirin. Dengbêj, filozofên hizre evînê ya ku di nav xalkê de ji devê wan dihata ser ziman bûn. Her weha bi vê yekê re mirov kare wan bêne ser ziman. Wan bi anîna ser ziman re bi mirovan re rehetîyek dide çêdikirin. Her weha rehetîyeke ku ji mêjî didana çêkirin.

Şerko ji hinekî dengê wî hebû. Lê belê wî bizêdeyî ji ji alîyê olî ve tanî ser ziman. Hizra olê her weha anîn ser ziman, mazin bû. Lê Şerko dema ku mirovan bahsa wî dikir ne ji van alîyan wan bahsa wî dikir. Bi zêdeyî ji ji alîyê zanistîya wî dihata ser ziman. Yanî bi zêdeyî ne bi awayê zargotinî dihata ser ziman. Her weha bahsa wî dikirin. Dema ku ew li civata mîr dirûnişt hingî ew di axivî, dema ku diaxivî ji mazin tanî ser ziman. Dikir ku ne tenê mîr, mirovên ku li dora ku rûniştibûn û lê dihisandin ji lê şaq diman. Her weha ew mirovekî ku mazin bû. Nahaka ji ew mirovê mazin di

rê de bû û diçû qasra mîr.Wê li civata mîr ya ku li dar rûniştibana.Her weha piştî ku rûniştibana ji ne mumkun bû ku wî ne anîyana ser ziman.Ew mirovekî ku bi zanebûna xwe re nav dabû bû.Mirovan wê lê hisand bana.Mîr wê lê hisand bana.Her weha herkesekî wî lê hisand bana.

Piştî Şerko û Dilsoz û Sozdar û mirovên ku bi wan re, ku hinekî dî ji dimeşîn, êdî digihina qasre.Dema ku digihina nêzîkî qasre êdî ew bixwe fahmdikin ku hatina nêzîkî qasre.Ji ber ku li dora qasre çûn û hatinaka mazin hebû.Ne tenê li hundure qasre. Li dervî qasre ji her weha çûn û hatinaka mazin hebû.Şerko ji û Sozdar û Dilsoz ji dema ku hatina ber qasre bi mirovên ku bi wan re ne ev yeka dîtîn.Piştî ku hatina nêzîkî qasre, êdî piştîre ne gelekî re ku hinekî dî ji meşîn êdî ketina hûndûrê qasre de.Dema ku ketina hundurê qasre de êdî Dilsoz û Sozdar pêşî çavên xwe li dora garandin.Piştîre dîtîn ku wa ji Şerko çi qasrekî ku mazin dana nîşandin.Ew mazin bû.Ew ne tenê bi salên ku buhurand bû mazin bû.Ew bi zanebûna xwe re ji mazina bû. Bi vê yekê re mazin dihata nas kirin.Dema ku ew ketina hundurê qasre de, êdî ev yeka hê baştir hata têgihîştin.Dilsoz ji û Sozdar ji her weha kurmîr bûn.Ew ji tişt û jiyana weha ne dûr bûn.Wan jiyana mîrîtiyê baş û qanc nasdikirin.

Piştîre ku hatin û çûn û buhurtin ku ketina hundurê de û ku di hundurê de ji hinekî meşîn êdî piştîre hatina beşa ku mirov tede rûniştî bûn.Ji xwe dema ku ew nêzîkî wir bûn êdî ji dengên zêde yên ku dihatina fahmkiribûn ku ewder mezele rûniştinê ya.Piştîre ku hinekî dî ji meşîn, êdî piştîre ketina mezele de û dîtîn ku wa mezel ji mirovan hema bêja tişî ya.Hingî mirov tede hebûn.Hemû ji li hevdû rûniştibûm.Mîr ji li ser cihê xwe rûniştibû û ji mirovan di axivî.Piştîre ku Şerko ji bi mirovên ku pêre ne, ku kete hundur de, êdî mirov ji ber wî rabûna ser xwe di wê heyeme de.Mîr ji ji ber wî rabû ser xwe.Piştîre ew li cihekî ku xweş û ku li ber çav dana rûniştandin.Dilsoz ji û Sozdar ji di rax wî de rûniştin weke dû zarokên wî.Ev yeka ji ji çavên mirovên ku li wir bûn ne ravî.Wan ev yeka kifşkir.Lê ti kesekî di wê heyeme de tiştek ne got.Tenê bala wan bi hey li ser wan bû.Bala mîr ji bi hey li wan bû.Mîr ji ew ji nû ve di dîtîn.Piştîre ku herkesekî cihê xwe xweşkirin, êdî piştîre mîr caraka dî li Şerko û yên pêre hati bûn zîvirî û li gor adete civate bi xer hatina li wan kir.Wan ji xweşbûn û xweş dîtina xwe anî ser ziman.Her weha piştîre navendeke germ di nav wan de çêbû.Piştîre ku Şerko û yên ku pêre bûn ku cihê xwe xweş kirin êdî piştîre di naqabîna mîr û Şerko de hinekî weke danûstandinaka kin çêbû.Piştîre êdî hêdî hêdî di naqabîna wan nîqaş hin

bi hin derkete hole. Şerko ji ber ku mirovakî ku mazina bû û zane bû, bala mirovên li civatê bihey çûbû ser wî di wê heyeme de. Piştî ew danşstandina di naqabîna mîr û Şerko de bû temenê nîqaş kirinê. Piştî hin bi hin hinek mirovên di ji ku zane bûn tevî wê rewşa nîqaşê bûn û nîqaşê di nava wan de mazin bû. Dilsoz ji û Sozdar ji Di cihê xwe de bi bédeng bûn. Lê bala hinek mirovan ji bi hey li ser wan bû. Ew mirovên ku bala wan bi hey li ser wan bû ji, mirovne ku berî hingî dema ku ew herdû di nav xalkê de rûniştibûn û axivîbûn û wan ew dîtibû bûn. Dema ku wan li wan di meyîzend, dibêt ku ew dem dihatina bîra wan. Dibêt ku ew dem dihatina ber çavên wan. Dibêt ku wan di serê xwe de dibir û dianîn ku wê di wê demê de ew axivîbana ji wan re. Mirovê ku zane diaxivê. Mirov ku axivî ji ji zanebûna xwe diaxivê. Ew ji wilo ku axivîn, wê ji zanebûna xwe axîbanan. Ew xwedî zanebûn bûn. Ew mirovên ku di wê demê bi Şerko re hema bêja hemûkan ji yên xwedî zanebûn bûn. Ji xaynî Dilsoz û Sozdar, ew mirovên dîn ji yên ku di rê de gahabûbûna wan û bi wan re hatibûbûna qasre. Ew ji mirovne ku navserî xwe bûn û aqlê wan hebû. Ji wan ji weke mirovên ku biaqil dihat bahskirin. Lê di wê heyeme de hemûkan ji bi bédeng bûn û li danûstandina di naqabîna mîr û Şerko de dihisandin. Dilsoz û Sozdar ji her weha wilo bûn. Wan ji bi wî awayî li wan dihisand.

Mîr û Şerko weke demeke di kevina danûstandinê de di nav xwe de di civatê de. Mirovên li wir ji hemûkan ji bala wan li ser wan bû. Wan mirovan hema bêja hemûkan ji Şerko nasdikir. Hinek ji wan mirovên k di wê heyeme de li civate mîr rûniştibûn, ji hinek deverne dût hatibûn. Lê wan ji Şerko bihistibû û nasdikirin. Her weha li wir di wê heyeme de yên ku Şerko nas ne kiribana ne bû. Şerko ji ji wan mirovan yên ku nas ne dikir ne bû. Hemûkan ji wî ji nasdikirin. Rêza hemûkan ji bi mîr re ji li hevberê wî hebû. Dema ku di wê heyeme de bi mîr re ketibû danûstandinê de her weha ew ji pir bi guh bûbûn li wan. Pir bi bal li wan dihisandin. Şerko dema ku di kete nîqaşan de, carna weke ku xwe di nav nîqaşan de winda bikê lê dihat. Her weha hingî di nav de diçû. Mirovên li li wî ji bûn wî bi xwe re dibirin. Her weha ew mirovekî ku weha bû. Di wê heyeme de ji her weha ew xoslete de dabû nîşandin. Mirov pir li xwe bi hey kiribûn. Mîr ji piştî ku hinekî pêre ketibû nîqaşê, êdî piştî Şerko bidest axiftinê kiribû wî ji her weha weke wan mirovên li dora heya xwe bi bal dabû ser wan. Ew ji li wî bi hey bûbû di wê heyeme de.

Şerko piştî ku her weha hinekî ji wan axivî û bala wan ji kişanda ser xwe êdî piştî mabû sekinî. Piştî wî re mîr ji mafe xaberdane hilda û

hinekî axift.Lê ew zêde ne axift weke Şerko. Şerko hinekî zêde dirêj axiftibû di wê heyeme de.Bi axiftina kiribû bala mirovan hemûkan çûbû ser wî û deng ji ti kesekî dernekeve.Ya rastî ji ku mirovekî ku zane axivî, ji xwe wê her weha kê ku mirov wilo lê were.Mirovê zane bi aqlê xwe re diçê û diçê.Dema ku diçê ji bi xwe re yên li dora xwe ji dibê.Şerko ji her weha mirovekî ku zane bû û mazin bû.Di zanebûna xwe de mazin bû.Di zanebûna xwe de gelekî û gelekî kur bû.Mirovên ku di wê heyeme de li dora wî ji mirovên mazin û navserî xwe bûn.Ew bi aqlê xwe ve mazin bûn.Bala mirovan qanc wan ji ku cihê xwe dihat dikişandina ser xwe di her heyeme de.

Şerko ku piştî ku her weha hinekî axivî bû, êdî piştire mabû sekinî.Piştire ku mîr ji hinekî du sê gotin axivîbû êdî ew ji weke ku mabû sekinî.Lê car bi car gotin bi gotin ji devê wî derdiket. Her weha ew di rewşeke wilo de bû.

Lê hinekî piştî axiftina wan re êdî di nav wan mirovên ku li dora wan de ji hêdî hêdî gotin derdiketin.Hêdî hêdî wan ji weke ku bi gotinên xwe tevî nîqaşan dibûn.Ew ji zanebûn û ew ji di civate de rûniştibûn û gotinên ku ew ji bêjin weke ku hebû.Her weha tevdigerehen.Piştire ku demek têve çû êdî piştire ne bi gelekî re ew ji bi deng ketina vegotinê de.Dema ku ketina vegotinê de, êdî bala hevdû kişandina ser hevdû di wê heyeme de.Dilsoz û Sozdar ji di wê heyeme de di nav civate de bûn û li nig Şerko bicih bûn û bi bêdeng bûn.Wan tenê heya di dana dora xwe di wê heyeme de.Lê hinek mirovên ku heya wan li ser wan ji bû hebûn.Ew ji ew mirovên ku berîhingî di nav xalkê de ku ew axivîbûn û wan ji ew dîtibûn û li wan hisandî bû bûm.Piştire ku hinek dem her weha têve çû. Êdî mirovên kuu tevî nîqaşan dibûn û hizra di gotin ji derketibûbûna hole.Mirovên li wir hemûkan ji navserî xwe bûn û hemûkan ji karîbûn ku hizra xwe bênine ser ziman.Her weha ji xwe û ji hizre xwe bi bawer bûn.Lê Dilsoz û Sozdar hê tevî nîqaşan ne bûbûn.Ew di cihê xwe de bi bêdeng bûn.Bala xwe bi hey didana dora û li wan mirovên ku diaxivîn di meyîzandin.Wan xweş tanî ser ziman.Dema ku tanîna ser ziman, di kirin ku mirov bi bal li wan bihisenê.Dilsoz û Sozdar ji bi bal li wan dihisandin. Heya wan bi bal diçû ser wan.Her weha ku weke demeke nîqaş û bal dana ser hevdû ber dewam kir.Piştire ji nav wan mirovên ku navserî xwe û ku li wir rûniştibû, yek ji wan ku navê Hasê Lorzan bû mafe axiftinê hilda û kir ku bale bi kişenê ser Dilsoz û Sozdar.Wî berî hingî ew dîtibûn û zanîbû ew çend bi gotinên û zanin bi axivin.Dema ku wî mafe xaberdane hilda êdî wî berê xwe da Şerko û gote Şerko 'ew

herdû ciwanên li nig tê ji di gotinê de qancin, lê deng ji wan dernekeve, çima? Dema ku wî wilo got, êdî di wê heyeme de Şerko serê xwe zîvirand û li wan meyîzend. Dema ku mayîzend dît ku wa herdû ji li nig wî bi deng bûn. Piştî, piştî ku wê mirovî her weha gotibû, êdî piştîre bala mirovên li wir hemûkan ji çûbû ser wan. Bala mîr ji çûbû ser wan di wê heyeme de. Mîr dema ku bala wî çûbû ser wan, êdî hema wilo li wan meyîzend bû. Mîr di dema ku ew hatibûn de zêde ew wilo mazin kifş ne kiribûn. Lê di wê demê de dema ku bala xwe bira ser wan, êdî weke ku ew mirovne ku ji malên mazin ên. Dema ku li wan meyîzend ji cilên li ser wan û girêdana wan û ji rûştin û sekna wan her weha mîr digaha wê têgihîştinê. Mîr ku her weha bala wî çû ser wan û hinekî li wan ji meyîzend piştîre êdî ku hinekî li wan bi bêdeng ji ma, êdî piştîre wî ji got ku 'ka bila ev ciwan ji gotineke bikin'. Dema ku wî wî wilo got, êdî piştîre Sozdar mafe xabardane hilda û bersiv da mîr. Dema ku bersiv da ji her weha got. Mîrê min, va li civata gelek mirovên mazin ku navserî xwe û zane hena. Li pêşîya wan mafe xabardane hildan û axiftin heya ku ji wan bêhûmetî bê, êdî me ji mafe xabardane ne hilda. Li wan ji hisandin mirov bi aqlê mirov re mazin dikê'. Sozdar piştî her weha got, êdî piştîre mabû sekinî. Lê piştî vê bersiva wî ya kin re êdî bala mirovên li mazin çûbû ser wan. Piştîre hinek mirovên ku li bûn û navserî xwe bûn û berî hingî ku ew dîtibûn ku li wan hisand bûn, di wê heyeme de mafe xaberdan û di derbarê wan de ji wan dîtînên xwe, nerîn û dîtînên xwe anînina ser ziman. Her weha weke qadareke li wan hizre wan ya ku ji aliyê wan ve dihata zanîn hata axiftin. Her yê ku axivî ji di derbarê wan de baş û qanc axivî. Yên ku axiftin dikirin ji diaxiftinên xwe de digotin ku ew nahaka li nig Şerko ji dimênin. Her weha ev tanînina ser ziman. Piştî ku her weha weke qadarekê li ser wan hata axiftin êdî piştîre mîr ji mafe xabardane hilda û got ku 'da ka bila ew hinekî ji mere bi axivîn, em hinekî li wan û hizre wan û zanebûna wan ji bihisênin'. Piştî vê gotina mîr re êdî bal çû ser wan di wê heyeme de. Piştîre ku bal çû ser wan, êdî wan ji mafe xabardane hilda û ji wan re bidest axiftinê kirin. Ji demên xwe yên xwandine yên li Cizîre bota û berî hingî li kuderê mana û li nig kê bidest xwandine kirina û piştîre ji hizrên di serê xwe de bi zanistên xwedîyê wan hizran re bi nav wan re anînina ser ziman. Her weha hinekî dirêj û dirêj anînina ser ziman. Dema ku wan anî ser ziman, hingî wilo xweşik û baş axivîn, ew mirovên ku li wir û zane û navserî xwe bihey heya xwe dana ser wan û li wan hisandin. Hemûkan ji bi çavna raq li wan dimeyîzendin. Hinekan di wê heyeme de di serê xwe de di got ku ew çend mirovne

halqasî ciwan û zane na. Her weha heya wan bi bal li ser wan bû. Dema ku axivin, pêşî Sozdar axivî. Piştê Dilsoz axivî. Herdû ji jev xweştir û xweşiktir xaberdan. Heya mirovên li wir baş û qanc kişand bûbûna ser ser di wê heyeme de. Şerko ji di rax wan de tenê hema wilo li wan dimeyîzend. Mîr ji cihê xwe hema wilo li wan dimeyîzend. Mirovên ku li dora wan ji hema wilo li wan dimeyîzengin. Her weha heya herkesekê li wir tenê li ser wan bû di wê heyeme de. Dema ku herdû ji diaxivîn, di vegotina xwe de, wilo xweşik xaberdidan dikirin ku mirov hema wilo li wan bihisêne. Gotinên xwe wilo xweşik lev dianîn, tê di got ku di wê heyeme ne ewin yên di axivîn li ber tê, tê di got ku di wê heyeme de yê ku li ber tê di axivê Elî herîrî ya. Her weha ew wilo xweşik û teze xaberdidan. Şerko ji di wê heyeme de li nig wan di rax wan de rûnştîbû weke mazinekî wan. Wan yek bi yek dema ku bidest axiftinê kiribûn û ku axivîbûn, êdî di xwe de ji xwe çûbûn û di axivîn. Di xwe de bi gotina xwe re dibûna yek di wê heyeme de. Di têngihîştina gotina xwe ya ku digotinde bûn. Ew ji dema ku di axivîn wilo bi gotinên xwe re di hundurê xwe de dibûna yek, wan di got ku qey ew ji bi gotinên xwe têne ser ziman. Her weha weke di xwe de hîs di kirin didana der di wê heyeme de. Mirov ku di gotina ku tenê ser ziman de çend xwedî têngihîştin be, tê kifş kirin. Dema ku têne ser ziman, hingî baş û qanc tê kifş kirin. Di wê heyeme de dema ku mirov li wan û li wan gotinên ku bi vegotina xwe re tanîna ser ziman, ku mirov li wan dimeyîzend mirov fahmdikir ku di têngihîştina wê de ne. Her weha ji wan û ji nêzîkatîyên wan dihata fahmkirin. Şerko, dema ku ew diaxivîn ji wî bi bal li wan û li nava çavên wan dimeyîzend û diponijî di wê heyeme de. Piştê ku weke demeke ew mana sekinî êdî piştê civat hinekî weke ku bi bêdeng bû. Lê mîr piştê ji bo ku wê bêdengbûne xira bikê tevgerehe. Piştê ku mîr dû sê gotin li ser wan jidil û qanc kirin, êdî piştê weke li nav çavên Şerko meyîzend. Şerko ew nerîna mîr kifşkir. Lê berî ew deng bikê ji hinekî ma sekinî. Mîr di vegotina xwe de li wan û çend bi zane û xweş xaberdana wan sekinî. Piştê hê ku Şerko li ber wê nerîna mîr bidest axiftinê ne kirî, mîr caraka dî mafê xaberdane hilda û weke pirseke li wan kir. Li Sozdar û Dilsoz kir. Pirsî ku bi aslê xwe kîna û ji kuderê ne. Lê di wê heyeme de Şerko weke ku xwest ku ew bersive vê pirse bidest lezkir û mafê xaberdane hilda. Mîr ji û yên li dora wî ji ev nêzîkatîya wî kifşkir. Lê deynekirin. Şerko piştê ku bidest axiftina kir, êdî piştê hinekî li ser Cizîre bota û wê herême sekinî. Piştê hinekî li ser hinek bûyaran ji sekinî. Piştê Şerko gotin anî ser rewşa mala bave Dilsoz. Dema ku gotin

anî ser mala bavê wî, êdî piştire hinekî li ser kalkê wî vegotin kir û piştire hinekî li ser Mîr Kurzan kir. Piştire rewşa birayê Mîr kurzan anî ser ziman. Çawa û çi hata serê wan anî ser ziman. Dema ku wî anî ser ziman ji, mirovên ku li wir bûn ji bi bal û bi hey dihisan. Di wê demê de yên rewşa wan nizanîbû û ne bihîstîbû ne bû. Piştî ku Şerko her weha anî ser ziman, êdî piştire herkesekî Dilsoz ji û Sozdar baş û qanc naskir. Piştire balaka ku mazin çû ser wan. Mîr, êdî piştire çavên xwe ji wan qut nekir. Piştire her weha di wê demê de ku civat bi ber jev belavbûnê çû, êdî Dilsoz ji û Sozdar bi hev re kirin ku rabin. Piştire ku mîr ji rabû ser xwe êdî civat ji bi wî re rabû û jev belav bû. Mîr ji kara xwe kir ku herê derve. Dilsoz û Sozdar ji di rax Şerko de dimeşin. Piştire mîr li wan zivirî û li nav çavên Şerko meyîzend û gote wan 'win li nig mîn bi menên'. Rewşa bave Sozdar û wan ya ku Şerko anîbû ser wan bandûraka mazin li mîr kiribû. Li mirovên di ji kiribû. Lê mîr di wê heyeme de ew bandûra li ser xwe da der. Piştire ku mîr her weha got êdî piştire Ji dêla ku ew bersivê bidin. Şerko dise mafê xaberdane hilda û ji mîr re axivî, 'Mîre min, ew ji nahaka pêde wê xwe li ser rê kin û wê çina malê. Lê ku xwûde bê erê, wê carake di wî werina mêhvandarîye tê. Lê wê naqla ku werin heya ku wê bava wan Mîr kurzan bi serekê û bi karakî xer wê werina mala tê. Nahaka destûre bide wan bila herin û piştire her weha dise werin'. Piştî vê gotina Şerko re mîr ji bi kêf got ku 'bila ser serê min, bila werin. Piştire Şerko û Dilsoz û Sozdar bi hev re ji wir ji nig mîr vaqatahan û hatin ku werina malê. Piştî ku hatina û hatina malê êdî piştire Şerko li malê bi wan re rûnişt û gote wan, 'nahaka ji vir bi rê kevin û harina malê. Ji mîr bavê xwe re bêjin rewşa xwe. Piştire ku wa jê re got êdî ew ji wê xabere ji mîre me re şenê û wê were mêhvandarîya wî. Piştî ku hat êdî piştire wê keçikan bi xwezî. Lê win ji zanîn ku bi careke re ji malê dernekevin. Divêt ku pêşî yek ji wa û piştire ji yek ji wa. Vê gotinê weke ku hinekî dile wan eşand bû. Lê dise li xwe ne anîna der. Piştire êdî ew ji wir bi rê ketin û harina malê ku rewşa xwe ji bave Mîr kurzan re bejin û piştire Mîr Kurzan ji were û rewşa wan çareser bikê.

Dilsoz û Sozdar piştî ku bi Şerko re ji nig mîr di vaqatihin, êdî piştire tenê malê û li mal ji hinekî li hvdû dirûnihin û piştire bi rê dikevin ku werina malê. Wê hatiban malê û rewşa xwe ji Mîr Kurzan re bigotan û piştire wî ji wê rewş li gor mazinatîya wê bi mazinan re çareser kiri bana. Dilsoz ji û Sozdar ji piştî ku di kevina rê de, di rê de gelekî û gelekî bikêf û şahî bûn. Ew weke ku di dile xwe de difûrîn bûn. Her weha di dile xwe de û di xwe de di rewşeke de bûn. Piştî ku ew dikevîne rê de êdî ne

bi demeke dirêj re digihina malê di wê heyeme de. Piştî ku digihina malê êdî piştire ku hinek dem ji dimênin û bêhne xwe derdixin piştire derdikevine pêşîya Mîr Kurzan û rewş ji wî re têne ser ziman. Ji dema ku ji malê derketibûn û çûbûbûn kudere û rastî çî hatibûn û kî dîtibûn û cawa dîtibûn yek bi yek tenina ser ziman. Mîr Kurzan ji li wan bibal dihisenê. Mîr Kurzan dile wî bi wan ve bû. Bi zêdeyî ji dema ku wî li Sozdar di meyîzend dile wî diêşehe. Dema ku wî li wî dimeyîzend birayê xwe û malbata wî di dît. Dema ku wî ew di dîtî ji her weha dile wî diêşehe. Piştî ku Sozdar û Dilsoz bi hev re vegerehe bûn, êdî piştire ku ji wî re bahsa rewşa xwe kiribûn û bahsa ya dile xwe ji kiribûn, êdî ew ji gelekî û gelekî bikêf bûbû. Dile wî xweş bûbû. Dilsoz ji û Sozdar ji êdî dû ciwan bû. Êdî wê ew ji bûbana xwedî mal û piştire ji zaro. Her weha Mîr Kurzan ji di serê xwe de dîbir û anî. Piştî ku wan ji wî re bahsa rewşê kiribû, êdî piştire Mîr Kurzan ji nema bû sekinî û dicihde xaber dabû mirovên ku wê amdekarîyê bikin ku bidest amedekarîyan bikin. Piştî ku Mîr Kurzan her weha gotibû ku amedekarîyan bikin, êdî piştire mîr Kurzan bi xwe re hinek mirovên ku li pêşîya wan herin û xabere çûna wan ya wir ji Mîr Avşar re bibin ji ketibûbûna rê de û çûbûn. Ew ji wê çûbûbana û xaber ji wî re biribana ku wa ew têne malê wî bi mêhvanadarî. Mirovên Mîr Kurzan bi rê ji kiribûn ji mirovne ku navserî xwe û zane bûn. Zanîbûn ku di rewşan wê çawa gav biavêjin û çawa bikin. Dema ku bi serê xwe ji mabanan wê zanîbanan ku wê çî û çawa bikin. Her weha mirovna ku zane bûn. Mirovên ku hertimî li nig Mîr Kurzan bûn. Mirovên ku li nig wî weke şewirmendan di sekinîn bûn.

Mîr Kurzan bixwe ji mirovekî zane bû. Mirovekî bîaqil bû. Ew ji her weha mirovekî ku ji aqlê xwe ve mazin bû. Mirovên li dora wî û yên ku ew nasdikirin ji her weha wilo di gotin. Li herême hema bêja yên ew nasdikirin hemûkesek bûn. Piştî wê rewşa ku hatibû serê mala birayê wî, êdî herkesekî ew naskiribûn. Nave wan ji bi wê re rewşê hatibû bihistin. Mîr Avşar ji her weha nave wan bihistibû. Ji xwe dema ku Dilsoz û Sozdar li wir li nig mîr li civata wî rûniştibûn, hingî ku ew hinekî ji zanebûna xwe axivîbûn û ku piştire mabûbûna sekinî, êdî piştire, Şerko ji mafê xaberdane hildabû û hinekî li ser rewşê ji wî re û ji civate re axivîbû. Hingî Şerko hinekî dirêj ji anîbû ser ziman. Piştire ku her weha Şerko di wê heyeme de anîbû ser ziman. piştire bala Mîr ji bi hey çûbû bû ser wan di wê heyeme de. Piştire ji mîr ew xwestibûn li nig xwe. Lê belê Şerko ji bo ku ew herin û xaberê bidina bavê xwe, ew li wir ne hîştibûn. Ew bi xwe re anîbûn û piştire bi rê kiribûn ku herina malê û

piştre ku xabere bidina Mîr Kurzan û piştre ew ji were û Pelşînê û Rojdê ji wan re bixwezê..Piştre ew ji her weha êdî hatibûbûna malê wî û ji wir bi rê ketibûn û hatibûbûna malê..

Mîr Kurzan ji li malê piştî amedekarîyên xwe dabûbûna dest pê kirin û ku hinek mirovên ku xabera wan li pêşîya birin ji ku bi rê ketin êdî piştre Mîr Kurzan û ew ji amedekarîya xwe kiribûn û dikirin ku bi rê bikevin û herin.Lê dema ku amedekarîya xwe kirin ku bi rê bikevin û herin, pêşî Mîr Kurzan caraka dî Dilsoz û Sozdar xwestina ber xwe û bi wan re hinekî dî ji axift.Vê naqlê ji axiftina wî ya bi wan re li ser xwestina yekê bû.Li gor edet û kevneşopîyan di careke de ji malake du bûk dernekevin.Divîbû ku yek ji wan mabana piştre.Lê kijan wê mabana ji ne zor bû.Yê ku biçûk bû wê mabana.Lê dise Mîr Kurzan aqil kir ku bi wan re her weha bi peyîvê, da qana dile wan ji ne mene.Sozdar yê ku mazin bû.Ew divîbû ku pêşî ya wî hatibana xwestin.Piştre ji ku bi ser wî ve demek buhurt, êdî piştre wê ya Dilsoz ji hatibana xwestin.Pişti ku her weha Mîr Kurzan ji kira serê xwe de ku bi wan re ji bi peyîvê û piştre ku bi wan re piyîvî êdî piştre ku wan ji got bila bidil, êdî piştre bi rê ketin.Dilsoz ji û Sozdar ji her weha bi wan re bi rê ketin.Mîr Kurzan bi xwe re li ser 40 haspî dîyarî dana amedekirin û bi xwe re bir.Piştre, bi wî re gelek sûwar ji ketina rê de.Mîr Kurzan li gor mazinatîya xwe tevgerhe.Ew mîr bû û wê çûbana mala mîrekî dî ku keça wî bixweze ji Sozdar re.Sozdar birazîyê wî bû.Lê wî ew weke kurê xwe mazin kiribû.

Piştre ku her weha amedekarîyên xwe bidawî dikin êdî piştre ne bi gelekî re dikevîne rê de ku werina wir.D wê heyeme de ji hinek pêşengên dî ji li pêşîya wan derketibûn.Wan ji rê ya ku wê tere çûbana di dîtin.Wan ji karakî ku weke kare awlakarîye ji dikirin.Her weha ew bikar bûn.Pişti ku ew dikevîna rê de, êdî di rax Mîr Kurzan de ji gelek mirovên ku zane ji hebûn.Pişti ku her weha Mîr Kurzan bi gelek sûwaran de û mirovên zane re dikeve rê de, êdî piştre ne bi gelekî re digihina wir.Dema ku her weha digihina wîr lê hê ku ne ketina nava navende de Mîr Avşar ji bi gelek sûwaran û şewirmendên re tê pêşîya wan di wê heyeme de. Mîr Avşar ji bo wan amedekarîyeke mazin dide dest pê dide kirin.Piştre ku ew ji tèn û her weha diçê pêşîya wan ji, êdî dile Mîr Kurzan ji xweş dibe.Ew ji gelekî û gelekî kêfxweş dibe. Piştre ku ew ji digihina wîr, êdî piştre ku Mîr Avşar ji tê pêşîya wan, piştre ku digihina hevdû ji êdî Mîr Kurzan ji û Mîr Avşar ji ji haspên boz û manaq bûn paya dibin û tene ber hevdû û diçina ruyê hevdû û piştre ji êdî bi hev re didina rax hevdû û bi mirovên li ser xwe dimeşin û tene mala Mîr Avşar.Dema ku tene wîr, êdî

bi hev re diçina mezele rûniştine û li wir dirûnihin. Di wê heyeme de, Şerko ji li wir di nav civate de bû. Sozdar ji di rax Mîr Kurzan de rûniştibû û Dilsoz ji di rax wî de bû. Di wê heyeme de, piştî ku rûniştibûn çavên Şerko çûbû bû ser wan. Yê wan ji hatibû ser wî. Weke ew bi çavên silav û rêze xwe jê re bidina nişandin lê meyîzend bûn. Wî bi çavakî ku bidil li wan meyîzend bû. Şerko gelekî û gelekî hij wan kiribû. Wan di dile wî de cih girtibû. Ji ber vê yekê ji Şerko çavên xwe ji wan û Mîr Kurzan qut ne dikir di wê heyeme de. Bi hey li wî û li wan dimeyîzend. Piştî ku her weha li hevdû runiştin, êdî piştî ne bi gelekî re, êdî xwerin ku hatibû amede êdî kirin bênina ber wan. Di wê heyeme de gelek mirov li hevdû rênîştibûn. Lê deng di wê heyeme de ji ti kesekî dernediket. Herkesek bala wî li ser Mîran bû.

Piştî ku xwerina wan hat êdî wan ji bidest xwerina xwe kir. Dema ku ew çûn û li dora sofraya xwerine rûniştin, bi wan re gelek mirov hebûn ku rûniştûbûn. Şerko ji bi wan re li ser sofraya wan rûniştibû. Lê Şerko di wê heyeme de bi bêdeng bû. Deng ji mirovên li wir bûn derdiket. Lê ne zêde derdiket. Hindik derdiket. Mirovên ku di axivîn ji di nav xwe de diaxivîn. Bala wan bi zêdeyî ji li ser mîran bû. Çavên wan li ser mîran bû. Wan ji li gor wan gavên xwe diavêtin. Ew mîr bûn. Bi nêzîkatîyên xwe re di wê heyeme de pêşeng bûn. Mirovan li wan di meyîzend. Li ser xwerine ji car bi car hinek lavz ji deve Mîr Kurzan ji û ji devê Mîr Avşar ji derdiketin. Lê ne zêde bûn.

Li ser xwerine, bi hev re gelek mirov hebûn. Sofra xwerine dirêj hatibû danîn. Di wê mezele civatê ya dirêj de ji serî haya ku digaha dawîye sofreyê dirêj hatibû danîn. Bi wan re gelek mirov li wir hebûn. Sofreyê dema ku di hata danîn li pêşîya mirovan hemûkan cih digirt. Her weha sofreyê mazin ava bû. Dema ku sofraya hata danîn, êdî ku danîn bidawî bû piştî mîrê xwedîyê malê, bi dana kerem kirina wî re û bi wan re herkesek xwe dide dora sofraya xwerine di wê heyeme de. Dema ku xwe dana dora sofraya xwerine ji êdî bi hev re wê bidest xwerina xwe bikin. Piştî ku bi hev re bidest xwerine kirin ji, piştî li ser xwerine, car bi car hinek lavz ji ji deve mîr derdikevin. Lê mirovên di ji yê ku li dora sofraya xwerine bûn ji bi hev re ji car bi car di axivîn. Ew ji mirovne ku mazin û zane bûn. Wan ji hizre xwe li ser wan gotinên dihatina gotin ji hev re tanîna ser ziman. Piştî ku wan têr xwar ji, wê xwe ne daban bi paş ve. Haya ku mîran û wan ji xwe ne dabana bi paş ve, wê wan xwe ne dabana bi paş ve. Piştî ku mîran di dawîye de xwe da bi paş ve êdî bi hev re wê xwe dina bi paş ve û piştî ku wan ji xwe da bi paş ve, wê di hundurê demeke

kin de sofa ji ardê bê rakirin di wê heyeme de. Piştî ku xwe dana bi paş ve, êdî piştîre şîrenîyên wan ten û ew ji divexwûn û piştîre êdî caraka dî civata xwe ya li ser nîqaşan mazin dikin.

Di wê heyeme de, ku her weha bû û piştîre ku carake dî nîqaşên wan dest pê kirin. Lê wê naqlê dema ku nîqaşên wan dest pê kirin, êdî piştîre Mîr Kurzan dikeve devrê de û mafê xaberdane dihilde û dikê ku xaber bide û piştîre di xaberdana xwe de gotinê bêne ser xwestine keçike di wê heyeme de. Dema ku Mîr kurzan mafê xaberdane hilda herkesek li wir lê bi bal ma. Mîr Avşar ji li wî bi bal ma. Şerko ji xwe heya wî li ser wî û zarokan bû. Piştîre ku her weha di bin balan de Mîr Kurzan mafê xaberdane hilda û bidest xaberdane kir, êdî piştîre hinekî dirêj xaberda û piştîre gotin anî ser sozdar û Rojdê. Piştîre di gotina xwe ya dawîye de ji keçik xwest û piştîre gotina xwe sekinand. Mîr Avşar û ew mirovên ku li dora wan ji bûn bi hey heya xwe dabûbûna wî di wê heyeme de. Lê piştî ku her weha wî gotina xwe dawîye bi xwestinê kir, êdî piştîre bal bêhtir çûna ser wî. Piştîre kuu wî her weha gotina xwe kir, êdî piştîre ma sekinî. Lê hejî bala mirovan li ser wî bû. Piştîre ku ew sekinî, êdî piştîre Mîr Kurzan avirên xwe birina ser Mîr Avşar. Bi wî re çavên li dora wî hemû bi avir bûn li ser wî. Mîr Avşar ji ev yeka di wê heyeme de kifş kir. Lê hinekî di cihê xwe de ma sekinî di wê heyeme de. Piştîre ku ew ji ji hizirkirina xwe derket û çavên xwe li dora ganadê dît ku wa avirên mirovên li dora wî hemû ji wê li ser wî ne. Piştîre ku her weha kifş kir, êdî piştîre wî ji bidest axiftinê kir. Lê dema ku bidest axiftinê kir ji, zêde ne axivî. Tenê ku got ku 'ya xerê çi bê, bila ew bibe' û hwd. Piştîre ji her weha ku hinekî bi ser ve gotina xwe re axivî, êdî piştîre wî ji gotina xwe ya dawî bi jê pirsîna Rojdê re bidawî kir. Piştîre ku wî her weha xaberdana xwe bidawî kir, êdî hinekî bêdeg bûn çûbû di nav herkesekî de. Lê yê ku ew bêdeg bûn xira kir ji mirovekî hertimî li mala Mîr Avşar û ku hertimî li ber destê wî bû û navê wî Bîraz bû, li nava çavên mîr meyîzend û piştîre kir ku herê û biryara Rojdê jê hîn bibê û were ji mîr re bêjê. Piştî ku berî ku herê û biryara wê hîn bibê û li nav çavên mîr meyîzend bû, êdî mîr ji gotibû ku 'bila Bîraz herê û gotina wê ji hîn bibe'. Piştîre ku her weha mîr gotibû, êdî wî ji ev gotin ji xwe re weke destûreke dîtibû û piştîre ji cihê xwe rabûbû û çûbû bû. Piştî ku ew çû, êdî li bende wî weke ma sekinan din. Lê di wê navbare de ji, nîqaşa wan ji di nav wan de ku ne weke berê bê ji ber dewam dikir.

Piştîre ku Bîraz çû, êdî piştîre ne bi gelekî hat û weke ku wê gotibê erê li mîrê xwe meyîzend. De ne, di nav civatekê de ayib bû ku yekî çûbana û

devê xwe kiribana ber guhê mîr de û jê re tişteke bigotina. Karîbû ku xwe nêzîkî wî kiribana û tişteke gotibana. Lê belê her weha di wê rewşê de di ber guh de gotin ne rast bû. Dema ku wî ji li nav çavên mîr meyîzend bû, êdî mîr ji fahm kiribû. Dema ku mîr her weha fahm kiribû piştê êdî gotina pêşî ya ku ji devê wî ji nav levên wî derket, ew bû ku 'bila bi hev re şa bin' bû. Wate ve gotinê ji erê bû. Êdî piştê li wir dilxweşîyekê dest pê kir. Piştî Mîr Avşar her weha ev gotin got, êdî Mîr Kurzan ji cihê xwe rabû û ku ew rabû êdî mîr Avşar ji ji cihê xwe bi wî re rabû êdî çûna ru yê hevdû. Piştê êdî li wir şahîye wan dest pê kir. Mîr Kurzan, dema ku hatibû wir, bi xwe re xatuna xwe ya zane Bistane Besnê anîbû. Bi wê re ji gelek jin hatibûn. Bi hev re her weha ku hata bihîstin êdî kirin ku şahî dest pê bikê. Weke ku Sozdar û Rojdê gahabûbûna hevdû. Lê Dilsoz û Pelşînê mabû bûn. Şerko ji li ber wan rûniştî bû. Wî ji bi şahî li wan dimeyîzend. Ew ji weke ku bidil xweş ji ji bo wan.

Piştê ku şahîyan dest pê kir, êdî piştê Mîr Kurzan hinek sêwar ji nig xwe bi rê kirin ku herina malê û ji yên ku li malê re ji rewşê bêjin û li wir ji şahî dest pê bikê. Ciwan hemû ji her weha di wê heyeme de piştî gotin hata gotin êdî lev gahabû bûna hevdû. Geleka ji wan ji kara xwe dikir ku bi hev re herina neçîrê. Piştê her weha biyar ji hatibû dayîn, êdî piştê ku civat ji di wê heyeme de ji bo demeke kin ku jev belav bûbû êdî ew derketibûbûna derve. Ciwan ji li dora Sozdar û Dilsoz gahabûbûna hevdû. Ew ciwan bûn, Li ser xwe bûn. Xwûna wan germ bû. Piştî ku her weha derketibûn êdî piştê ji ciwanan bi hev re kiribûn ku herina nêçîreke û wan ji bi xwe re bibin. Dema ku her weha wan ji kiribû serê xwe dê û gotibû bûna wan, êdî wan ji wan re ne gotibû ne û bi hev re ketibûbûna rê de. Hemûkan ji bikêf bûn. Dile hemûkan ji bikêf û şahî bû. Hemûkan ji di wê rewşê de bi xweşî bi hev re dida û distand. Bi hev re dikenîn û bi hev re henek dikirin. Lê di wê heyeme de her yekê li ser haspakê bû û diçûn ku harina nêçîreke. Wê ne çûbûban dût. Wê li nêzîk maban. Ji ber ku dem ji ne lihêti bû herina dût. Ji alîyêkî dî vê ji ji hevîrdore xaber dihatina ku di wan deman de gelek êrîşên ku li ser mirovan dibûn zêde bûbûn.

Ew ji her weha wan kiribû ku serê xwe de ku hinekî herin û dise vegehin. Ji xwe armanca wan ji ne nêçîr bû. Armanca hinekî li ser xwe garandin bû. Piştî ku ew diçûn û hinekî ji navende dût dikevin, êdî piştê ne bi demeke dirêj re xaber dicihde hat ku ew ciwanên ku çûna ber alîyê daristanê de rastî êrîşeke hatina. Dema ku her weha şivan bi dangan xabere didina hevdû û ku xaber digihê navende, êdî dicihde gelek mirov li haspe xwe sêwar dibin bi alîyê ku ew çûna ve diçûn. Berî wan hinek

şivan li dora wan ku xaber digihê wan li haspe xwe sûwar dibin ku herina alî wan. Lê yê ku çûbû ne vegerehe bû. Piştî ne bi demeke dirêj re mirovên bi haspan ji navende derketibûn digihina wan. Dema ku digihina wan ji yên ku êrîş kirina ne hêlin ku yek ji wan ji destê wan bi filitê. Lê dema ku digihina wir êdî ku çî bigihina wir. Dema ku dibînên êdî ku çî bibînin. Dema ku digihina wir êdî dibînin ku wa gelek ji wan ciwanên wê li ardê dirêj kirîne. Sozdar ji û Dilsoz ji her weha di wan mirovên ku ardê dirêj kirî bûn. Ew ji birih li ardê dirêj kirî bûn. Piştî xaber digihê mîran ji. Dema ku xaber digihê wan, êdî ew ji têne wir. Dema ku têne wir û ku wê rewşê dibînin êdî êşeke ku mazin di keve dile wan de. Di wê heyeme de dile Mîr Kurzan di şawite. Wî herdû kurê xwe winda kiribûn. Sozdar her ku birazîyê wî ji bû, wî weke kurekî ji xwe re di dît. Ew ji li arde dirêj kirî bû. Dilsoz ji di rax wî de dirêj kirî bû. Hemû tişt bi careke re di demeke ku kin de bû bû. Hatina Mîr Kurzan li wir û xwestina Rojdê û erêkirina Mîr Avşar û piştî dicihde bidest pê kirina şahîyê û piştî li hevdû gahana hevdû û çûna hinekî nêçîrê ya ciwanan bi hev re û piştî ev rewşa ku hata serê wan. Hemû ji bi careke re bû bû. Ti kesekî ji tiştekî ku weha hizir ne dikir. Ti kesekî weke ku bawer ji ne dikir. Ma gelo ev rast bû? Bawer kirin zor dihata. Baxte wan ciwanan divêt ku ne wilo bana. Divêt ku hinekî di baştir bana. Sozdar ji malbata xwe yê ku tenê mabû bû. Ew ji piştî wan re bi hatina vê rewşê li wî êdî gahabû wan. Jiyan her weha carna gelekî û gelekî bi êşa. Carna jiyan dile mirov her weha gelekî û gelekî di êşenê. Ew herdû ne tenê du ciwan bûn. Ew herdû du mirovên xwedî zambûn ji bûn. Li Cizîre bota xwendibûn. Hizre di serê wan de mazin bû. Piştî ku hatibûbûna dema ciwanîya xwe, her weha bi nav mirovan ketibûn û dikirîn ku aqlê xwe ji wan re bênine ser ziman. Bi vê yekê re ji berî hingî hatibûbûna vir. Hingî, dema ku ew hatibûbûna vir, li vir dile xwe didina dû keçikên ku bi xweşikatiya xwe re nav dabûbûn. Nahaka ji hatina wan ya vir ji wan mirovên ku dile xwe dabûbû hevdû ku bigêhine hevdû. Lê ew çî baxt ku bi wan re ku ev anî serê wan? Ew koma mirovan ya ku win nahaka dibînin ku dimeşîn her weha ji bo derbasta wan e. Win hatina ser derbasta wan.

Dema ku wî zilemî her weha dirêj û dirêj ji Keçelok û wan mirovên dîn vegot, êdî piştî ew ji di cihê xwe de mana sekinî. Piştî ew ma sekinî ji vegotinê. Piştî deng weke demeke ji ji yekî ji ji wan derneket. Hemû keseken di cihê xwe de mabûbûna sekinî bi bédeng. Piştî ku her weha ew ji weke qadareke mana sekini û piştî di pêşengîya Mehdîyê Sarê de karwan hemû ji kete rê de ku herina nav wê koma

mirovan. Piştire ku her weha ketina rê de û çûn û ku piştî ku çûn êdî ku gahana wan êdî tevlî nav wan bûn. Piştî ku çûn û tevlî kome bûn piştire li wir man haya ku kare darbest kirina wan hata kirin. Hingî Mehdîyê Sarê Pelşînê ji û Rojdê ji dît. Dema ku wî ew dîtin, êdî gotina ku ji deve wî derket, her weha ev hinek nurhin' bû. Piştire di gotinên dî ne gotin. Di ve vegotina wî ziilemî de ya ku herî mazin bala wî kişand bû ji gotin ji bo Sozdar hatibûbûna ser ziman.

Piştire ku ew her weha li wir man haya darbest bicih bû piştire, êdî ew mirovên karwanê gahana hevdû û kirin ku riya xwe bi şopênin. Mehdîyê Sare wê karwana wî çûbana Nisêbînê û piştire ji wir wê çûbana Cizîre bota. Lê piştî ku her weha ew rewş bihistibû û bahsa êrişê ji wî re hatibûbûna kirin, êdî piştire, ji wir komaka ku bi sûwar ku wê rastûrast çûbana Cizîre bora, bi wan re rê ya kirina yek û bi hev re ketine rê de û çûn. Keçelok ji di wê heyeme de di rax Mehdîyê Sarê de bû. ew ji bi bêdeng di rax wî de dimeşî. Ew hevalê wî yê ku di rê de gahabûyê de Qasim ji di rax wî de dimeşî. Deng ji wî ji dervediket. Keçelok di xwe de dihizirî. Di serê xwe de çûbû bû û xwûde zane ku çûbû kuderê. Piştî vegotina wî mirovî re wî ti gotin ne kiribû. Ew ji bi bêdeng bû. Tenê di riya xwe de dimeşî û ku dimeşî ji li pêşîya xwe meyîzend û hwd. Ji wê pêve tiştêkî dî wî ne dikir.

Ji wir ji cihê ku karwan weke ku tevlî karwanaka dî bibe û were, ji wir piştî ku dikevina rê de, êdî piştire ji ber ku ji bo di rê de rastî ti êrişan newin zû dikin û hinekî zû ji digihina ber nêzîkî Cizîre bota. Piştî ku digihina nêzîkî Cizîra bota êdî weke ku ew xwe di awalakarîyê de hîs bikin li wan tê. Piştire ku her weha digihine nêzîkî Cizîre bota êdî ne bi gelekî re di kevina Hundure Cizîre bota de. Bi aliyê pêş ve dikevina Cizîre bota de. Keçelok dema ku dibîne û fahmdikê ku ketina Cizîra bota de êdî hinekî weke ku ji wan hizirkirinên xwe derdikeve û hinekî weke dilperî ji pêre çêdibe. Keçelok malxalanê wî li ber Nisêbînê bûn. Lê li Cizîre bota ji yê ku ji wî re weke malxalan werin hebûn. Wê piştire çûbana wir ji. Lê nahaka li Cizîre bota. Ew di wê heyeme de tenê piştî ku ketibû hundure Cizîre bota li hevîrdore dimeyîzend. Dema ku çawa ku di kevina hundure Cizîre bota de û ku hinekî diçin, êdî hinekî jê wirde çavên wî bi dû keçikan dikeve. Piştire ku hinekî nêzîkî wan dibin êdî keçik wî kifş dikin ku li wan di meyîzenê. Herdûk ji dema ku li wan dihata meyîzandin ji cilên li ser wan dihata kifşkirin ku keçmîr bûn. Piştire ku hinekî dî ji nêzîkî wan dibîn êdî keçelok his dikê ku ya ku bala zêde dabû bûyê de, keçika dî bi navê wê dibakiyê de navê wê Meyrê bû. Keçelok her weha

navê wê his kiribû. Piştî his kir, êdî careke di serê xwe bir û anî û ji xwe re got meyrê. Meyrê navekî ku xweş bû. Navekî ku xweza bû. Piştî ku Keçelok bi karwana ku bi pêre bû, ku hata nêzîkî wan êdî li wan meyîzend. Lê bi zêdeyî ji li Meyrê meyîzend û buhurt. Keçelok, weke ku ew ji dinyeyekê were û bi keve dinyeyeke dî de lê hatibû. Wî ji xwe wilo hîs dikir. Piştî ku hinekî di nav navende meşîn û di ber mizgevtî Nebî Nuh de ji ya ku tirba wî tede bû de ji buhurtin, êdî gahana ber qasra Mîre bota. Ew qasre ku bi nav û deng. Ew qasre ku xwedîyê kevneşopîyeke ku bi hezar salan e. Dema ku hatina ber wê, êdî li wir sekinîn. Hinekî dilperî di dile Keçelok de çebû. Keçelok bi wê dilperîya xwe re li qasre meyîzend. Her weha weke hêhneke meyîzend. Piştî di serê xwe de ka li ser çî hizirî êdî hinekî hizir. Piştî ku hinekî hizirî. Êdî bi dilekî ku bi kêf caraka dî li dora xwe meyîzend û piştî weke hinekî bi kenê ji lê hat û piştî kir ku bi karwane re bi qasre ve herin...

Li wir êdî Keçelok wê gelek tişt û mişt jin kiribana. Wê gelek tişt li Cizîre bota hatibana serê wî. Wê gelek tiştên ku hem xweş û hem ji ku nexweş, wê hatiban serê wî. Êdî her weha bi jiyana ku wê gelek tişt û mişt werina serê wê, êdî wê keçelok jiyana xwe berdewam kiribana. Jiyana êdî weke ku ji bo wî ji nû ve dest pê dikir...

.ABDUSAMET YIGIT, CIZIRA BOTA, ADAR 1998, KURDISTAN

